CELE ZECE MII DE UȘI ALE LUI JANUARY

ALIX E. HARROW

PALADIN
YOUNG BOOKS

„De acord, Alix E. Harrow creează lumi uimitoare şi visează aventuri palpitante, dar examinează şi de ce visăm atât de des să găsim o uşă către un loc nou. Înainte să citesc romanul, am crezut că ştiu ce este o uşă. Am crezut că ştiu ce este o poveste. Acum nu mă voi uita niciodată la ele cu aceiaşi ochi.”

barnesandnoble.com

„Cu totul deosebită aparte faţă de orice alt roman fantasy pe care l-am citit de ani buni.”

Locus

„Proza cântă şi personajele sar de-a dreptul din pagină. Este un roman de sine stătător şi nu te lasă să tânjeşti după o continuare, ci să fii satisfăcut că nu are nevoie de una. Este o poveste completă, care se termină perfect.”

tor.com

„O carte care vă va face fericiţi atunci când o veţi închide încetişor. În ea veţi găsi mirare şi întrebări şi o dragoste neîncetată pentru cuvinte care cuprinde până şi forma pe care o literă o desenează pe o pagină.”

npr.org

„Cele zece mii de uşi ale lui January este atât fantastică, cât şi inteligentă, cu un ritm care prinde în mreje şi o intrigă unică ce aduce în discuţie subiecte serioase. Cu siguranţă cititorii vor fi nerăbdători să citească următoarea carte a lui Alix E. Harrow.”

Booklist

„O scrisoare de dragoste către imaginaţie, către cuvântul scris, şi puterea multor tipuri de iubire.”

Kirkus

ALIX E. HARROW

CELE ZECE MII DE UŞI ALE LUI JANUARY

Original: *The Ten Thousand Doors of January* (2019)

Traducere din limba engleză şi note:
OANA CRISTEA

virtual-project.eu

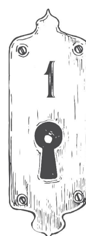
PALADIN

— 2021 —

Pentru Nick, tovarăşul şi busola mea

1. Uşa albastră

Când aveam şapte ani, am găsit o uşă. Bănuiesc că ar trebui să scriu cuvântul acesta cu majusculă, ca să înţelegi că nu vorbesc despre intrarea de la grădină sau vreo uşă obişnuită, care dă fără greş într-o bucătărie cu dale albe sau într-un şifonier.

Când aveam şapte ani, am găsit o Uşă. Aşa – uite cum se înalţă acum cuvântul cu mândrie pe pagină: curbura acelui *U* ca o arcadă neagră, care duce la nimicul alb. Când vezi acest cuvânt, îmi închipui că un uşor fior de familiaritate îţi zbârleşte părul de pe ceafă. Nu ştii absolut nimic despre mine; nu mă poţi vedea cum stau la biroul din lemn gălbui, cu briza dulce-sărată întorcând aceste pagini ca o cititoare care îşi caută semnul de carte. Nu poţi vedea cicatricile care se răsucesc şi se înnoadă pretutindeni pe pielea mea. Nici măcar nu-mi ştii numele (este January Scaller; şi uite că acum ştii un lucru mărunt despre mine, aşa că mi-am distrus singură demonstraţia).

Dar ştii ce înseamnă atunci când vezi cuvântul *Uşă.* Poate chiar ai văzut una cu ochii tăi, stând pe jumătate deschisă şi putredă într-o biserică veche sau bine unsă şi strălucind într-un zid de cărămidă. Poate, dacă eşti una dintre acele persoane pline de fantezie, care se trezesc că le poartă paşii spre locuri neaşteptate, ai intrat chiar pe una şi te-ai găsit într-un loc într-adevăr neaşteptat.

Sau poate că nici măcar n-ai zărit o Uşă în viaţa ta. Nu mai sunt atâtea câte erau pe vremuri.

Însă tot ştii despre Uşi, nu? Fiindcă sunt zece mii de poveşti despre zece mii de Uşi, şi le ştim la fel de

bine ca pe propriile noastre nume. Duc în Ţinutul Zânelor, în Walhalla, Atlantida şi Lemuria, Rai şi Iad, în toate direcţiile în care o busolă nu te-ar putea duce niciodată, către *altundeva.* Tatăl meu – care este un adevărat învăţat, şi nu o tânără cu un stilou şi câteva vorbe de înşirat – o spune mult mai bine: „Dacă privim poveştile ca pe nişte situri arheologice şi îndepărtăm colbul de pe straturi cu grijă meticuloasă, descoperim că, la un anumit nivel, întotdeauna există un portal. Un punct care desparte *aici* de *acolo,* pe noi de ei, mundanul de magic. Poveştile se petrec în momentele în care uşile se deschid, în care întâmplările circulă între lumi."

El n-a folosit niciodată majuscule pentru uşi. Dar poate că învăţaţii nu scriu cuvintele cu litere mari doar din cauza formelor pe care le lasă pe pagină.

Era în vara anului 1901, deşi pe-atunci dispunerea a patru cifre pe o pagină nu însemna mare lucru pentru mine. Acum îl consider un an îngâmfat, plin de sine, strălucind de promisiunile aurite ale unui nou secol. Se descotorosise de toată agitaţia şi ceremonia secolului al XIX-lea – toate războaiele şi revoluţiile şi incertitudinile, toate acele zbateri ale imperiilor în creştere – şi acum, oriîncotro te uitai, nu vedeai decât pace şi prosperitate. Domnul J. P. Morgan devenise de curând cel mai bogat om din istoria lumii; regina Victoria se stinsese în sfârşit din viaţă şi-şi lăsase vastul imperiu fiului ei cu înfăţişare regească; Boxerii[1] aceia nesupuşi fuseseră îngenunchiaţi în China, iar Cuba se adăpostise cuminte sub aripa civilizată a Americii. Raţiunea şi raţionalismul dominau şi nu mai era loc pentru magie sau mister.

Nu era loc, după cum s-a dovedit, pentru fetiţe care se aventurau la marginea lumii cunoscute şi spuneau adevărul despre lucrurile nebuneşti, imposibile, pe care le găsiseră acolo.

Am găsit-o la marginea vestică, neregulată, a statului Kentucky, chiar acolo unde acesta îşi vâră

degetul mare de la picior în Mississippi. Nu este genul de loc în care te-ai aştepta să găseşti ceva misterios sau măcar cât de cât interesant: este plat şi acoperit de tufişuri prăpădite, populat de oameni plaţi, prăpădiţi. Soarele pârjoleşte de două ori mai tare şi străluceşte de trei ori mai puternic decât în restul ţării, chiar şi la sfârşitul lui august, şi totul este umed şi lipicios, ca spuma de săpun care-ţi rămâne pe piele când eşti ultima persoană care foloseşte cada.

Însă Uşile, ca suspecţii de crimă din thrillerele de duzină, se găsesc adesea acolo unde te aştepţi mai puţin.

Mă aflam în Kentucky numai pentru că domnul Locke mă luase cu el într-una dintre călătoriile sale de afaceri. Mi-a spus că era „o adevărată răsplată" şi „o şansă să văd cum se fac treburile", dar de fapt o făcuse pentru că bona mea era la un pas de isterie şi luna trecută ameninţase de cel puţin patru ori că pleacă. Pe vremea aceea, eram un copil dificil.

Sau poate că domnul Locke încerca să mă înveselească. Cu o săptămână înainte, sosise o carte poştală de la tatăl meu. Era ilustrată cu o fată cu pielea cafenie, cu o pălărie aurie ascuţită şi cu o expresie nemulţumită, iar alături erau imprimate cuvintele *COSTUM BIRMAN AUTENTIC*. Pe spate erau aşternute trei rânduri, cu un scris ordonat şi cerneală maronie: *Mi-am prelungit şederea, mă întorc în octombrie. Mă gândesc la tine. J. S.* Domnul Locke mi-o citise peste umăr şi mă bătuse pe braţ într-un mod stângaci, care se voia încurajator.

O săptămână mai târziu, eram înghesuită în cuşeta ca un sicriu lambrisat şi căptuşit cu catifea a unui vagon de dormit Pullman, citind *Băieţii Rover în junglă*[2], în timp ce domnul Locke citea rubrica de afaceri din *Times* şi Stirling privea în gol cu expresia tipică unui valet.

Ar trebui să-l prezint pe domnul Locke aşa cum se cuvine; nu i-ar plăcea să intre în poveste într-un

asemenea mod neoficial, pieziş. Dă-mi voie să-ţi fac cunoştinţă cu William Cornelius Locke, aproape-miliardar prin propriile forţe, directorul companiei W. C. Locke & Co., proprietar a nu mai puţin de trei reşedinţe impunătoare pe Coasta de Est a Statelor Unite, susţinător al virtuţilor Ordinii şi Bunei-cuviinţe (cuvinte pe care cu siguranţă ar prefera să le vadă scrise cu majusculă – vezi acel *B,* ca o doamnă semeaţă?) şi preşedintele Societăţii Arheologice din New England, un fel de club pentru bărbaţii bogaţi şi puternici care erau totodată colecţionari amatori. Zic „amatori" numai pentru că era o modă ca bărbaţii avuţi să se refere la pasiunile lor cu o nepăsare însoţită de un mic bobârnac dat în aer, ca şi cum recunoaşterea altei ocupaţii decât profesiile prin care făceau bani le-ar fi putut păta reputaţia.

La drept vorbind, uneori bănuiam că toată agonisirea de bani a lui Locke avea drept scop întocmai susţinerea hobby-ului său de colecţionar. Casa lui din Vermont – cea în care locuiam de fapt, spre deosebire de cele două clădiri imaculate, al căror rol principal era să impresioneze lumea cu importanţa sa – era un vast muzeu Smithsonian[3] particular, atât de plină cu exponate, încât părea construită din artefacte în loc de mortar şi pietre. Acestea nu erau foarte organizate: figurine de calcar înfăţişând femei late în şolduri se însoţeau cu paravane indoneziene sculptate ca nişte dantelării, vârfuri de săgeţi din obsidian împărţeau vitrina cu braţul împăiat al unui războinic Edo[4] (detestam braţul acela, dar nu mă puteam abţine să-l privesc, întrebându-mă cum arătase viu şi musculos, cum s-ar fi simţit oare deţinătorul lui la gândul că o fetiţă din America se holbează la membrul său uscat ca hârtia, fără să-i cunoască măcar numele).

Tata era unul dintre agenţii de teren ai domnului Locke, angajat pe când nu eram decât un ghemotoc de mărimea unei vinete, înfăşurat într-o haină veche de călătorie.

— Ştii, mama ta tocmai murise, o întâmplare foarte tristă, îi plăcea domnului Locke să-mi recite, şi iată-l pe tatăl tău – un individ cu o culoare stranie şi cu o înfăţişare de sperietoare, plin, o, Doamne, de *tatuaje* pe braţe – la naiba-n praznic, ducând cu el un bebeluş. Mi-am spus: Cornelius, iată un om care are nevoie de ajutor creştinesc!

Tata fusese angajat înainte ca soarele să fi apus. Acum colindă întreaga lume, adunând obiecte „de o valoare unică, deosebită" şi trimiţându-le prin poştă domnului Locke, care le expune în vitrine de sticlă cu plăcuţe de alamă şi strigă la mine când le ating sau mă joc cu ele sau când îi fur monedele aztece ca să recreez scene din *Comoara din insulă.* Iar eu stau în cămăruţa mea cenuşie din reşedinţa Locke şi le necăjesc pe bonele pe care el le angajează ca să mă civilizeze, în timp ce aştept ca Tata să se întoarcă acasă.

La vârsta de şapte ani, petrecusem mult mai mult timp cu domnul Locke decât cu tatăl meu biologic şi, în măsura în care este posibil să iubeşti pe cineva care se simte atât de în largul lui în costume cu vestă, îl iubeam.

După obiceiul său, domnul Locke închiriase pentru noi camere în cel mai bun stabiliment disponibil; în Kentucky, asta însemna un hotel lăbărţat, din lemn de pin, pe malul fluviului Mississippi, în mod clar construit de cineva care dorise să deschidă un hotel măreţ, dar nu văzuse niciunul în viaţa reală. Avea tapet în dungi ca de acadele şi candelabre electrice, însă podelele de lemn degajau un miros neplăcut de peşte.

Domnul Locke îi făcu semn administratorului, fluturând din mână ca şi cum ar fi alungat o muscă, îi spuse „Stai cu ochii pe fată, ca un băiat de treabă ce eşti" şi intră în salon cu Stirling, care îl urma îndeaproape, ca un câine cu înfăţişare umană. Locke îl salută pe un bărbat cu papion, care aştepta pe una dintre canapelele înflorate.

— Domnule guvernator Dockery, ce plăcere! Ţi-am citit ultima misivă cu cea mai mare atenţie, te

asigur – cum merge cu colecţia de cranii?

Ah! Deci de-asta veniserăm: domnul Locke se întâlnea cu unul dintre amicii săi din Societatea Arheologică, pentru o seară de băutură, fumat trabucuri şi umflat în pene. Societatea se întrunea anual, vara, la reşedinţa Locke – o petrecere în toată regula, urmată de o şedinţă pedantă, numai pentru membri, la care nici mie, nici tatei nu ni se permitea să participăm –, însă unii dintre adevăraţii entuziaşti nu puteau aştepta un an întreg şi încercau să se întâlnească pe unde puteau.

Administratorul îmi zâmbi în felul acela forţat, plin de panică al adulţilor care nu au copii, iar eu i-am întors zâmbetul, arătându-mi dinţii.

— Ies în oraş, i-am spus plină de încredere.

Zâmbetul lui a devenit şi mai încordat, fiind însoţit de o expresie nesigură. Oamenii sunt întotdeauna nesiguri în privinţa mea: am pielea de o nuanţă roşcat-arămie, de parcă ar fi acoperită cu rumeguş de cedru, dar ochii îmi sunt rotunzi şi deschişi la culoare, iar hainele mele sunt scumpe. Să fiu oare o favorită răsfăţată sau o mică servitoare? Bietul administrator nu ştia dacă să-mi servească ceaiul sau să mă azvârle în bucătărie cu menajerele. Eram ceea ce domnul Locke numea „o chestie undeva la mijloc”.

Am răsturnat o vază înaltă cu flori, am exclamat un *„vai de mine”* nesincer şi m-am îndepărtat pe furiş, în timp ce administratorul înjura şi ştergea apa cu pulpana hainei. Am evadat pe uşă (vezi cum cuvântul acesta se strecoară până şi în cele mai mundane povestiri? Uneori mi se pare că pândesc uşi din pliurile fiecărei propoziţii, cu punctele drept clanţe sferice şi verbele drept balamale).

Străzile nu erau decât nişte dungi coapte de soare, care se încrucişau înainte de a se sfârşi în fluviul noroios, totuşi oamenii din Ninley, Kentucky, păreau dispuşi să se plimbe pe ele ca şi când ar fi fost nişte străzi urbane în toată puterea cuvântului. Se holbau la mine şi murmurau în timp ce treceam pe lângă ei.

Un docher fără treabă mă arătă cu degetul şi clătină din cap către tovarăşul lui.

— Asta-i o fetiţă Chickasaw[5], pun rămăşag cu tine.

Celălalt scutură din cap, citând din vasta sa experienţă cu fetele indiene, şi specula:

— Poate o indiancă din vest. Sau o corcitură.

Mi-am văzut de drum. Oamenii îşi dădeau mereu cu părerea aşa, punându-mă într-o categorie sau alta, dar domnul Locke mă asigura că toţi se înşelau în egală măsură.

— Un specimen întru totul unic, mă numea el.

O dată, după un comentariu din partea uneia dintre menajere, îl întrebasem dacă sunt de culoare, iar el pufnise.

— Poate de o culoare ciudată, dar nu *de culoare.*

Nu ştiam ce anume făcea ca o persoană să fie sau nu de culoare, dar felul în care o spusese mă făcuse să mă bucur că nu sunt.

Speculaţiile se înteţeau când tata era cu mine. Tenul lui este mai întunecat decât al meu, de un negru-roşcat lucios, iar ochii îi sunt atât de negri, încât până şi albul lor are vinişoare maronii. Dacă mai iei în considerare şi tatuajele – spirale de cerneală care se răsucesc în sus pe ambele încheieturi ale mâinilor – şi costumul ponosit, ochelarii şi accentul neclar, ei bine, îţi dai seama că oamenii se uitau lung după noi.

Cu toate astea, tot îmi doream să fie cu mine.

Eram atât de preocupată în timp ce mergeam fără să privesc în urmă la toate acele feţe albe, încât m-am izbit de cineva.

— Scuzaţi-mă, doamnă, n-am…

O femeie în vârstă, gârbovită şi zbârcită ca o nucă palidă, mă privi urât. Era o privire de bunică cu experienţă, oferită în mod special copiilor care se mişcau prea repede şi se loveau de ea.

— Scuzaţi-mă, am zis din nou.

Nu răspunse, dar ceva se schimbă în ochii ei, ca o prăpastie care se căsca. Rămase cu gura căscată, iar

ochii apoşi se deschiseră spre mine ca nişte jaluzele trase.

— Cine – cine naiba eşti? şuieră ea spre mine.

Oamenilor nu le plac lucrurile „undeva la mijloc”, presupun.

Ar fi trebuit să alerg înapoi la hotelul care mirosea a peşte şi să mă ghemuiesc în umbra sigură a bogatului domn Locke, unde niciunul dintre oamenii ăştia afurisiţi nu putea ajunge la mine; ar fi fost cel mai cuviincios lucru pe care-l puteam face. Dar, aşa cum se plângea atât de des domnul Locke, uneori eram destul de necuviincioasă, încăpăţânată şi temerară (un cuvânt despre care presupuneam că nu este de laudă, din cauza celorlalte care-l însoţeau).

Aşa că am fugit.

Am alergat până când picioarele mele subţiri ca nişte beţe au început să tremure şi pieptul mi se înălţa şi cobora repede sub cusăturile de calitate ale rochiei. Am alergat până când strada s-a transformat într-o uliţă şerpuită şi clădirile din urma mea au fost înghiţite de glicină şi caprifoi. Alergam şi încercam să nu mă gândesc la ochii bătrânei aţintiţi asupra chipului meu sau la necazurile pe care le voi avea pentru că dispărusem aşa.

Picioarele mi s-au oprit singure doar atunci când au simţit că pământul de sub tălpi se preschimbase în iarbă. M-am trezit pe un câmp singuratic, năpădit de buruieni, sub un cer atât de albastru că-mi amintea de plăcile de ceramică pe care tata le adusese din Persia: un albastru maiestuos, ce părea să înghită lumea întreagă, în care te puteai pierde ca într-un abis. Ierburi înalte şi ruginii se învolburau sub acoperământul său, iar câţiva cedri risipiţi ici-colo se înălţau în spirală către el.

Ceva din scena aceasta – mirosul puternic de cedru uscat de soare, iarba care se unduia pe fundalul cerului ca nişte dungi portocalii pe o tigroaică albastră – mă făcu să-mi doresc să mă cuibăresc printre tulpinile uscate, ca un pui de căprioară care-şi aşteaptă mama. Am continuat să

înaintez cu greu, la voia întâmplării, lăsându-mi mâinile să treacă prin vârfurile înspicate ale cerealelor sălbatice.

Aproape că nici n-am observat Uşa. Toate Uşile sunt aşa, pe jumătate umbrite şi piezişe, până când cineva le priveşte în felul potrivit.

Aceasta nu era decât un cadru vechi de lemn, arătând ca începutul unui castel din cărţi de joc. Pete de rugină colorau lemnul acolo unde balamalele şi cuiele dispăruseră ca prin farmec, şi doar câteva scânduri mai rămâneau din uşa însăşi. De ele încă se agăţau fragmente de vopsea scorojită, de acelaşi albastru regal precum cerul.

Pe vremea aceea nu ştiam de Uşi şi nu te-aş fi crezut nici dacă mi-ai fi dat o colecţie de trei volume adnotate cu rapoarte ale martorilor oculari. Dar când am văzut acea uşă albastră ca vai de ea înălţându-se atât de însingurată pe câmp, mi-am dorit să ducă altundeva. Într-un alt loc decât Ninley, statul Kentucky, un loc nou şi nemaivăzut şi atât de vast, încât nu i-aş da niciodată de capăt.

Mi-am lipit palma de vopseaua albastră şi am împins. Balamalele au gemut, întocmai ca uşile caselor bântuite din toate revistele de doi bani şi poveştile cu aventuri pe care le citeam. Inima îmi bătea iute în piept şi un colţişor naiv al sufletului meu îşi ţinea răsuflarea, aşteptând să se întâmple ceva magic.

Nu era nimic de cealaltă parte a Uşii, desigur: doar nuanţele de cobalt şi scorţişoară din lumea mea, cer şi câmp. Şi – Dumnezeu ştie de ce – la vederea lor, mi s-a strâns inima. M-am aşezat pe pământ în rochia mea frumoasă de in şi am plâns pentru pierderea aceea. La ce mă aşteptasem? La una dintre trecerile acelea magice din cărţile mele preferate, pe care copiii le descoperă mereu întâmplător?

Dacă Samuel ar fi fost acolo, măcar ne-am fi putut preface, în joacă. Samuel Zappia era singurul meu prieten nefictiv: un băiat cu ochii negri şi cu o dependenţă serioasă de poveştile trase de păr din

ziarele de duzină, cu expresia pierdută a unui marinar care scrutează orizontul. Vizita reşedinţa Locke de două ori pe săptămână, într-o căruţă roşie pe flancul căreia era pictată cu litere aurii ornamentate inscripţia *ZAPPIA FAMILY GROCERIES, INC.*, şi izbutea de obicei să-mi strecoare ultimul număr din *The Argosy All-Story Weekly*[6] sau *The Halfpenny Marvel*[7] odată cu livrarea de făină şi ceapă. În weekenduri, evada din prăvălia familiei ca să mi se alăture pe malul lacului pentru nişte jocuri elaborate inventate de noi, cu fantome şi dragoni. Mama lui îi zicea *Sognatore,* cuvânt italian pe care Samuel mi-l tradusese prin „băiat-bun-de-nimic-care-îi-frânge-inima-mamei-lui-visând-cu-ochii-deschişi”.

Dar Samuel nu era cu mine pe câmp în acea zi. Aşa că am scos micul meu jurnal de buzunar şi am scris o poveste.

La vârsta de şapte ani, jurnalul acela era pentru mine cel mai de preţ lucru care-mi aparţinuse vreodată, deşi nu este sigur din punct de vedere juridic dacă-mi aparţinea de drept. Nu-l cumpărasem şi nu mi-l dăduse nimeni, ci îl găsisem. Mă jucam în Sala Faraonilor chiar înainte să împlinesc şapte ani, deschizând şi închizând toate urnele şi probând giuvaierele, când am deschis din întâmplare un cufăr albastru frumos *(Cutie cu capac boltit, decorată cu fildeş, abanos, faianţă albastră, Egipt; iniţial făcând parte dintr-o pereche asortată).* Iar pe fundul cufărului se afla jurnalul: piele de culoarea untului ars, pagini de bumbac crem, neatinse şi ademenitoare ca zăpada proaspătă.

Se părea că domnul Locke îl lăsase acolo ca să-l găsesc eu, un cadou secret pe care era prea morocănos ca să mi-l ofere direct, aşa că l-am luat fără să ezit. Scriam în el ori de câte ori mă simţeam singură sau pierdută sau când tata era departe, domnul Locke ocupat, iar bona se purta urât. Scriam mult.

În cea mai mare parte, scriam povestiri asemenea celor pe care le citeam în exemplarele lui Samuel din *The Argosy,* despre băieţi curajoşi şi blonzi, cu nume precum Jack, Dick sau Buddy. Petreceam o grămadă de timp inventând titluri care-ţi îngheţau sângele în vene şi copiindu-le cu un scris plin de înflorituri *(Misterul cheii care descuia tot, Societatea pumnalelor aurite, Micuţa orfană zburătoare),* dar nu pierdeam vremea bătându-mi prea mult capul cu intriga. În după-amiaza aceea, şezând pe acel câmp singuratic, lângă Uşa care nu ducea nicăieri, mi-am dorit să scriu o altfel de poveste. O poveste adevărată, în care mă puteam strecura cu totul dacă credeam suficient în ea.

A fost odată o fată curajoasă şi temerarară (oare aşa se scrie?), care a găsit o Uşă. Era o Uşă magică, de aceea este scrisă cu U mare. Fata deschise Uşa.

Timp de o singură secundă – o clipă dilatată, care a început în curbura sinuoasă a literei F de mână şi s-a încheiat când creionul meu a făcut ultima piruetă în jurul punctului de la sfârşitul propoziţiei – am crezut-o. Nu în acel fel pe jumătate prefăcut în care copiii cred în Moş Crăciun sau în zâne, ci până în măduva oaselor, aşa cum credem în existenţa gravitaţiei sau a ploii.

Ceva s-a schimbat în lume. Ştiu că e o descriere de tot rahatul, iertată-mi fie exprimarea urâtă pentru o doamnă, dar nu ştiu cum altfel să o zic. A fost ca un cutremur care n-a clătinat un singur fir de iarbă, ca o eclipsă care n-a aruncat nici măcar o umbră, ca o schimbare amplă, dar invizibilă. O adiere neaşteptată a întors paginile jurnalului. Mirosea a sare şi a piatră încălzită de soare, plus alte câteva arome îndepărtate, care n-aveau ce să caute pe un câmp ca vai de el de pe ţărmul fluviului Mississippi.

Mi-am băgat jurnalul la locul lui în buzunarul rochiei şi m-am ridicat în picioare, care-mi tremurau de epuizare ca nişte mesteceni în bătaia vântului. Nu le-am dat însă atenţie, pentru că Uşa părea să murmure într-o limbă blândă, sporovăind cu

însufleţire prin putregaiul de lemn şi vopseaua scorojită. Am întins din nou mâna spre ea, am şovăit, apoi…

Am deschis Uşa şi am păşit prin ea.

Nu eram absolut nicăieri. Ecoul acestui tărâm intermediar îmi apăsa timpanele, ca şi cum aş fi înotat pe fundul unui lac adânc. Mâna cu care deschisesem uşa dispăru în gol; cizmuliţa mea descria un arc de cerc care nu se mai termina.

Acum, eu numesc acel loc intermediar „prag” (Pragul, bara de la *P* despărţind ca o secure două spaţii goale). Pragurile sunt locuri primejdioase, aflate nici aici, nici acolo, iar atunci când păşeşti peste unul este ca şi când ai păşi peste marginea unei faleze, crezând cu naivitate că undeva pe la jumătatea distanţei până jos îţi vor creşte aripi. Nu poţi ezita, nu poţi avea îndoieli. Nu te poţi teme de spaţiul intermediar.

Talpa mea atinse pământul de cealaltă parte a uşii. În locul mirosului de cedru şi de soare, am simţit un gust metalic în gură. Am deschis ochii.

Era o lume alcătuită din apă sărată şi din piatră. Stăteam pe un mal abrupt şi înalt, înconjurat din toate părţile de o mare argintie, nesfârşită. Jos, la o distanţă ameţitoare sub mine, cuprins ca într-o îmbrăţişare de ţărmul curbat al insulei, aidoma unei pietricele într-o palmă, se afla un oraş.

Cel puţin am presupus că era un oraş. Nu avea niciunul dintre semnele distinctive ale unui oraş: nu-l străbăteau tramvaie cu zumzăitul şi huruitul lor şi nu atârna deasupra lui nicio perdea de fum de cărbuni. În schimb, se vedeau clădiri de piatră văruite în alb, dispuse în spirale artistice, punctate cu ferestre deschise ca nişte ochi negri. Câteva turnuri îşi înălţau capetele deasupra mulţimii, iar catargele unor ambarcaţiuni mici alcătuiau o adevărată pădurice de-a lungul coastei.

Plângeam din nou. Fără nimic teatral sau dramatic, plângeam doar de parcă îmi doream cu disperare ceva ce nu puteam avea. Aşa cum plângea uneori tata, când credea că e singur.

— January! *January!*

Numele meu răsuna de parc-ar fi venit dintr-un gramofon ieftin, aflat la câţiva kilometri depărtare, dar am recunoscut vocea domnului Locke, care se auzea cu ecou în urma mea, prin uşă. Nu ştiam cum mă găsise, dar ştiam că dădusem de necaz.

Nici nu pot să-ţi spun cât de tare îmi doream să nu mă întorc. Cum mirosea marea a promisiuni nerostite, cum străzile spiralate din oraşul de la picioarele mele păreau să alcătuiască un fel de scriere. Dacă nu m-ar fi strigat domnul Locke – mulţumită căruia puteam călători în vagoane de tren elegante şi care-mi aducea rochii frumoase de in, care mă bătea încurajator pe braţ când tata mă dezamăgea şi care lăsa pentru mine jurnale de buzunar anume ca să le găsesc –, poate că aş fi rămas acolo.

Dar m-am întors spre Uşă. Arăta diferit de partea asta, ca un arc pe jumătate surpat din bazalt erodat, căruia îi lipsea până şi demnitatea unor scânduri de lemn care să servească drept uşă. În schimb, în deschizătură flutura o perdea cenuşie. Am tras-o într-o parte.

Chiar înainte să păşesc înapoi prin arcadă, o scânteiere de argint sclipi la picioarele mele: o monedă rotundă zăcea pe jumătate îngropată în pământ, ştanţată cu câteva cuvinte într-o limbă străină şi cu profilul unei femei încoronate. Am simţit-o caldă în palmă. Am strecurat-o în buzunarul rochiei.

De data asta, pragul trecu pe deasupra mea ca umbra rapidă a unei aripi de pasăre. Mirosul de iarbă uscată şi de soare reveni.

— Janua… ah, iată-te!

Domnul Locke stătea în cămaşă şi vestă, pufăind uşor, cu mustaţa zbârlită precum coada unei pisici pe care tocmai o deranjase ceva.

— Unde-ai fost? Te-am tot strigat pe aici până am răguşit, a trebuit să întrerup întâlnirea cu Alexander – ce-i asta?

Se holba la Uşa cu fragmente de vopsea albastră, cu gura căscată.

— Nimic, domnule.

Privirea i se desprinse de Uşă şi i se aţinti asupra mea, tăioasă ca un ţurţure de gheaţă.

— January, spune-mi ce-ai făcut.

Ar fi trebuit să mint. Ne-ar fi scutit de multe suferinţe. Dar trebuie să înţelegi: când domnul Locke te priveşte în felul ăsta al lui, cu ochii săi alburii ca luna, ajungi de cele mai multe ori să faci ce vrea el. Bănuiesc că acesta este motivul pentru care compania sa, W. C. Locke & Co., este atât de profitabilă.

Am înghiţit un nod.

— Mă – mă jucam şi am trecut pe uşa asta, vedeţi, care duce în altă parte. Era un oraş alb pe malul mării.

Dacă aş fi fost mai mare, aş fi adăugat poate: *Mirosea a sare şi a vremuri de demult şi a aventură. Mirosea ca o altă lume şi vreau să mă întorc în clipa asta şi să cutreier străzile acelea ciudate.* În schimb, am rostit răspicat:

— Mi-a plăcut.

— Spune *adevărul.*

Simţeam că privirea lui mă turteşte.

— Ăsta-i adevărul, jur!

Continuă să mă privească fix timp de câteva momente lungi. Mă uitam cum muşchii maxilarului i se încleştau şi descleştau.

— Şi de unde a apărut uşa asta? Tu ai făcut-o? Ai înjghebat-o din gunoaiele astea?

Arătă spre grămada de lemne putrede năpădită de buruieni din spatele Uşii, pe care abia acum o observam – osemintele împrăştiate ale unei case.

— Nu, domnule. Eu doar am găsit-o. Şi am scris o poveste despre ea.

— O poveste?

Vedeam cum îl punea în încurcătură fiecare întorsătură improbabilă a conversaţiei noastre şi cum detestă asta; îi plăcea să deţină controlul oricărui schimb de replici.

Am scotocit după jurnalul meu de buzunar şi i l-am pus în mână.

— Uite, aici, vedeţi? Am scris o povestioară, apoi uşa era, era uşor deschisă. E adevărat, jur că e adevărat.

Îşi aruncă privirea peste pagină de mult mai multe ori decât era necesar ca să citească o poveste din trei fraze. Apoi scoase un ciot de trabuc din buzunarul hainei şi aprinse un chibrit, pufăind până când capătul se aprinse şi clipi spre mine precum ochiul portocaliu al unui balaur.

Oftă, aşa cum ofta când era obligat să le dea investitorilor săi nişte veşti proaste, şi închise jurnalul.

— Ce prostii fanteziste, January. De câte ori n-am încercat să te vindec de aşa ceva?

Îşi trecu degetul mare peste coperta jurnalului meu şi apoi, fără grabă, aproape cu tristeţe, îl azvârli în grămada de cherestea în devălmăşie din spatele său.

— *Nu!* Nu puteţi să…

— Îmi pare rău, January. Chiar îmi pare rău. Mă privi în ochi şi făcu un gest neizbutit cu mâna, ca şi cum ar fi vrut să mă mângâie. Dar pur şi simplu asta trebuie făcut, spre binele tău. Te aştept la cină.

Am vrut să mă lupt cu el. Să mă cert, să-mi înşfac jurnalul din praf… dar n-am putut.

În schimb, am fugit. Înapoi peste câmp, înapoi pe uliţele nepietruite şi întortocheate, înapoi în holul de hotel care mirosea acru.

Şi uite-aşa, începutul poveştii mele îţi înfăţişează o fată cu picioare subţiri care o ia la fugă de două ori în câteva ore. Nu este o introducere prea eroică, nu? Dar, dacă eşti un soi de creatură intermediară, fără familie şi fără bani, care nu are decât picioarele şi o monedă de argint, uneori tot ce poţi să faci este să fugi.

Şi oricum, dacă n-aş fi fost genul de fată care fuge, n-aş fi găsit Uşa albastră. Şi atunci n-ar mai fi nicio poveste de spus.

Frica de Dumnezeu şi de domnul Locke mă făcu să fiu tăcută în seara aceea şi în ziua următoare. Eram bine păzită de Stirling şi de administratorul de hotel cel nervos, care mă mâna din urmă ca pe un animal de la zoo valoros, totuşi periculos. O vreme m-am distrat zdrăngănind clapele pianului cu coadă şi privindu-l cum tresărea, dar în cele din urmă am fost condusă înapoi în camera mea şi sfătuită să mă culc.

Am ieşit pe fereastra joasă şi am fugit pe alee înainte ca soarele să apună pe deplin. Drumul era presărat cu umbre ca nişte băltoace negre, şi până când am ajuns pe câmp, stelele sclipeau prin ceaţa caldă de fum şi miros de tutun care atârna deasupra orăşelului Ninley. Mă împiedicam prin iarbă, încercând să disting în întunecime forma aceea ca de castel din cărţi de joc.

Uşa albastră nu era acolo.

În schimb, am găsit în iarbă un cerc negru, neregulat. Din Uşa mea nu mai rămăseseră decât cenuşa şi nişte resturi de lemn carbonizate. Jurnalul meu zăcea printre tăciuni, cu paginile curbate de căldură şi înnegrite. L-am lăsat acolo.

Când mi-am găsit drumul pe bâjbâite înapoi la hotelul decăzut şi nu atât de măreţ cum se pretindea, cerul era negru ca smoala şi ciorapii mei trei sferturi se pătaseră. Domnul Locke era instalat în holul hotelului, într-un nor de fum albăstrui şi uleios, cu registre şi hârtii împrăştiate dinaintea lui şi cu pocalul său preferat de jad plin cu scotch-ul de seară.

— Şi pe unde-ai umblat astă-seară? Ai trecut din nou prin uşa aceea şi te-ai trezit pe Marte? Sau poate pe Lună?

Însă tonul îi era blând. Adevărul este că domnul Locke se purta frumos cu mine. Chiar şi când lucrurile nu mergeau deloc bine, s-a purtat întotdeauna frumos.

— Nu, am recunoscut eu. Dar pun rămăşag că sunt multe Uşi ca aceea. Pun rămăşag că le-aş putea găsi, iar dacă aş scrie despre ele, s-ar deschide toate. Şi nu-mi pasă dacă nu mă credeţi.

De ce n-am putut să-mi ţin gura asta mare? De ce n-am clătinat din cap şi nu i-am cerut scuze cu un glas aproape plângător, ca să mă strecor apoi în pat cu amintirea Uşii albastre ca un talisman secret în buzunar? Pentru că aveam şapte ani şi eram încăpăţânată şi încă nu înţelegeam preţul povestirilor adevărate.

— Deci aşa, carevasăzică, a fost tot ce a avut de spus domnul Locke, iar eu am mărşăluit spre camera mea cu impresia că scăpasem de o pedeapsă mai aspră.

Abia după ce ne-am întors în Vermont, o săptămână mai târziu, mi-am dat seama că mă înşelasem.

Reşedinţa Locke era un castel imens de piatră roşiatică, cocoţat pe malul lacului Champlain şi încununat de o mulţime de hornuri şi turnuri cu acoperişuri din aramă. Măruntaiele îi erau lambrisate cu lemn şi încâlcite ca un labirint, pline de obiecte ciudate, rare şi valoroase; un reporter de la *Boston Herald* o descrisese odinioară ca „fantezistă din punct de vedere arhitectural, mai curând amintind de *Ivanhoe* decât de locuinţa unui om modern”. Se zvonea că un scoţian nebun comandase construirea sa în anii 1790, îşi petrecuse o săptămână în ea, apoi dispăruse fără urmă şi pe veci. Domnul Locke o cumpărase la licitaţie în anii 1880 şi începuse s-o umple cu minunăţii din toată lumea.

Tata şi cu mine fuseserăm îngrămădiţi în două încăperi de la etajul al doilea: un cabinet curat şi ordonat pentru el, cu o masă mare şi o singură fereastră, şi o cameră cenuşie, mirosind a igrasie, cu două paturi înguste pentru mine şi bona mea. Cea mai recentă era o imigrantă germană cu numele de doamna Wilda, care purta rochii groase de lână neagră şi afişa o expresie ce spunea că nu văzuse

încă mult din secolul XX, dar deocamdată îl dezaproba din tot sufletul. Îi plăceau imnurile religioase şi rufele proaspăt spălate şi împăturite şi detesta agitaţia, dezordinea şi obrăznicia. Prin firea lucrurilor, eram duşmance.

La întoarcerea noastră, Wilda şi domnul Locke avură o conversaţie grăbită în sala mare. Ochii ei scânteiară în direcţia mea ca nişte nasturi exagerat de strălucitori.

— Domnul Locke îmi spune că ai fost foarte agitată în ultima vreme, aproape isterică, porumbiţă mică.

Doamna Wilda mă numea adesea *porumbiţă mică;* credea din tot sufletul în puterea sugestiei.

— Nu, doamnă.

— Biata de tine! Ne vom asigura că-ţi revii pe deplin în cel mai scurt timp.

Leacul pentru agitaţie excesivă era un mediu calm, bine structurat, fără lucruri care să distragă atenţia; prin urmare, camera mea a fost despuiată îndată de tot ce era colorat, sau excentric, sau drag mie. Perdelele au fost trase şi raftul pentru cărţi golit de orice stârnea mai mult entuziasm decât *Biblia ilustrată pentru copii.* Cuvertura mea de pat preferată, roz cu auriu, pe care mi-o trimisese tata din Bangalore cu un an în urmă, a fost înlocuită cu cearşafuri albe apretate. Lui Samuel i s-a interzis să mă viziteze.

Cheia doamnei Wilda se învârti în broască cu un sunet sec şi am rămas singură.

La început mi-am imaginat că sunt un prizonier de război care se împotriveşte soldaţilor britanici sau rebelilor şi mi-am exersat expresia de rezistenţă stoică. Dar a doua zi deja resimţeam tăcerea ca pe două degete mari ce-mi apăsau timpanele; picioarele îmi tremurau de dorinţa de a o lua la sănătoasa şi de-a mă purta în fugă înapoi la acel câmp cu spiralele sale de cedri, prin cenuşa Uşii albastre, către o altă lume.

În cea de-a treia zi, camera mea deveni o celulă, care se transformă întâi într-o cuşcă, apoi într-un

sicriu, şi mi-am descoperit cea mai adâncă teamă, care înota prin inima mea aidoma ţiparilor în grotele submarine: frica de a fi încuiată undeva, prinsă ca într-o capcană şi singură.

Ceva din centrul fiinţei mele cedă. Am sfâşiat perdelele cu unghiile, ca şi cum aş fi avut gheare, am smuls mânerele rotunde ale sertarelor măsuţei de toaletă, am bătut cu pumnii mei mici în uşa încuiată, apoi m-am aşezat pe podea şi am plâns în hohote, cu sughiţuri, până când doamna Wilda s-a întors cu o lingură de ceva care aducea a sirop şi care m-a purtat departe de mine însămi o vreme. Muşchii mi se transformară în râuri uleioase, languroase şi capul mi se legăna uşurel pe suprafaţa aceea vălurită. Umbrele care se târau pe covoare deveniră o dramă teribilă, care-mi absorbea atenţia într-atât, încât n-a mai rămas loc pentru nimic altceva în mintea mea până când am adormit.

Când m-am trezit, domnul Locke stătea pe un scaun lângă patul meu, citind un ziar.

— Neaţa, draga mea. Cum te simţi?

Am înghiţit, iar saliva avea un gust acru.

— Mai bine, domnule.

— Mă bucur. Împături ziarul cu o precizie arhitecturală. Ascultă-mă cu multă atenţie, January. Eşti o fată cu un mare potenţial – chiar imens! –, dar trebuie să înveţi să te comporţi. De acum încolo, gata cu prostiile fanteziste, cu fuga şi cu uşile care duc unde n-ar trebui.

Expresia lui în timp ce mă scruta mă făcu să mă gândesc la ilustraţii vechi înfăţişându-l pe Dumnezeu: patern într-un mod sever, iubitor, dar cu acea dragoste care te cântăreşte şi te măsoară înainte de a te găsi vrednic. Ochii săi erau ca nişte pietre cărora le simţeam apăsarea.

— Îţi vei *vedea de treaba ta* şi *vei fi o fată cuminte.*

Îmi doream cu disperare să fiu vrednică de dragostea domnului Locke.

— Da, domnule, am şoptit.

Şi am fost.

Tata s-a întors abia în noiembrie, arătând la fel de boţit şi ostenit ca şi bagajele sale. Sosirea lui a urmat tipicul obişnuit: căruţa a înaintat pe alee şi s-a oprit în faţa siluetei maiestuoase de piatră a reşedinţei Locke. Domnul Locke a ieşit să-l întâmpine cu o bătaie pe umăr în semn de laudă, iar eu am aşteptat cu doamna Wilda în sala mare, îmbrăcată într-un sarafan atât de apretat, încât mă simţeam ca o ţestoasă într-o carapace prea mare.

Uşa s-a deschis şi silueta lui s-a ivit, arătând foarte întunecată şi străină în lumina palidă de noiembrie. S-a oprit în prag, pentru că de obicei acesta era momentul în care fetiţa lui sfrijită venea în fugă, ciocnindu-se de genunchii săi.

Dar nu m-am clintit. Pentru prima dată în viaţă, n-am fugit la el. Umerii siluetei se lăsară în jos.

Ţi se pare crud, nu-i aşa? Un copil ursuz, care-şi pedepseşte tatăl pentru absenţa lui. Dar te asigur că intenţiile mele din momentul acela erau confuze; ceva din înfăţişarea lui în pragul uşii mă făcuse să ameţesc de furie. Poate pentru că mirosea a jungle şi a vapoare cu aburi şi a aventuri, a grote umbroase şi a minuni nemaivăzute, iar lumea mea era teribil de mundană. Sau poate doar pentru că fusesem ţinută sub cheie şi el nu fusese acolo ca să deschidă uşa.

Făcu trei paşi ezitanţi şi se lăsă pe vine în faţa mea în hol. Arăta mai în vârstă decât mi-l aminteam; ţepii din bărbie aveau sclipiri argintii în loc să fie negri, ca şi cum fiecare zi pe care o petrecea departe de mine făcea cât trei zile în lumea lui. În schimb, tristeţea era la fel ca întotdeauna, asemenea unui văl tras peste ochii săi.

Mâna îi poposi pe umărul meu, cu şerpii negri ai tatuajelor încolăciţi în jurul încheieturii.

— January, s-a întâmplat ceva?

Felul cunoscut în care-mi rostea numele, cu accentul său straniu, dar nu străin, aproape m-a dat gata. Am vrut să-i spun adevărul – *Am dat peste ceva măreţ şi sălbatic, ceva care face o gaură în*

forma lumii. Am scris ceva şi era adevărat –, dar îmi învăţasem lecţia. Acum eram o fată cuminte.

— Totul este în regulă, domnule, i-am răspuns şi am văzut cum maturitatea detaşată din vocea mea l-a lovit ca o palmă peste faţă.

N-am vorbit cu el la cină în seara aceea şi nu m-am strecurat în camera lui mai târziu ca să-l bat la cap să-mi spună poveşti (şi era un maestru al poveştilor, dă-mi voie să-ţi spun; întotdeauna zicea că nouăzeci şi nouă la sută din slujba sa era să urmeze poveştile şi să vadă unde duc).

Însă renunţasem la prostiile alea fanteziste. Gata cu uşile sau cu Uşile, gata cu visatul la mări de argint şi oraşe zugrăvite în alb. Gata cu poveştile. Mi-am imaginat că asta era doar una dintre acele lecţii inerente în procesul de creştere, pe care până la urmă le învaţă toată lumea.

Să-ţi spun un secret însă: aveam încă moneda de argint cu portretul reginei străine. O păstram într-un buzunăraş cusut în jupon, caldă ca o fiinţă vie pe talia mea, iar când o ţineam în mână, simţeam mirosul mării.

Timp de zece ani, a fost cel mai de preţ lucru care-mi aparţinea. Asta până când am împlinit şaptesprezece ani şi am găsit *Cele zece mii de Uşi.*

2. Uşa legată în piele

N-aş fi găsit-o dacă n-ar fi fost pasărea.

Mă îndreptam spre bucătărie să şterpelesc nişte cafea făcută pentru seară de doamna Purtram, bucătăreasa, când am auzit un ciripit urmat de nişte izbituri şi m-am oprit pe la jumătatea celui de-al doilea rând de scări care duceau în jos. Am aşteptat până s-a auzit din nou: tăcerea învolburată de zgomotul de aripi, urmat de un bufnet sec. Apoi linişte.

Am urmat sunetul până în salonul de la etajul întâi, denumit Sala Faraonilor, unde era adăpostită vasta colecţie egipteană a domnului Locke: coşciuge roşii şi albastre, urne de marmură cu mânere în formă de aripi, cruciuliţe egiptene din aur pe şnururi din piele, coloane sculptate în piatră smulse fără milă din templele lor. Întreaga încăpere avea o strălucire galben-aurie, chiar şi în semiîntunericul unei seri de vară.

Sunetul venea dinspre colţul de sud al camerei, unde încă se afla cufărul meu albastru cu comori. Răpăia pe soclul său.

După ce-mi găsisem jurnalul de buzunar, nu mă putusem abţine să nu dau târcoale cufărului din când în când, trăgând cu ochiul în adâncurile sale cu miros de praf. În preajma Crăciunului, apăruse o marionetă din hârtie decupată, cu câte un beţigaş de lemn prins de fiecare membru. În vara următoare, am găsit o cutiuţă muzicală care cânta un vals ce părea rusesc, apoi o păpuşică maronie din mărgeluşe în culori vii, apoi o ediţie ilustrată în limba franceză a *Cărţii junglei.*

Nu l-am întrebat niciodată pe domnul Locke în faţă, dar eram sigură că sunt cadouri de la el. Apăreau de obicei chiar când aveam cea mai mare nevoie de ele, când tata uitase de încă o zi de naştere a mea sau ratase o altă sărbătoare. Aproape că-i simţeam mâna pusă stângaci pe umărul meu, oferindu-mi o încurajare tăcută.

Cu toate astea, părea extrem de improbabil ca el să ascundă intenţionat o pasăre în casetă. Am ridicat capacul fără să-mi vină să cred şi ceva cenuşiu cu auriu explodă în sus spre mine, ca şi cum ar fi fost o ghiulea trasă de un tunuleţ, şi ricoşă prin salon. Era o pasăre delicată, ciufulită, cu capul de culoarea marmeladei şi picioruşe ca incredibil de subţiri. (Mai târziu, am încercat să-i caut numele, dar nu semăna cu niciuna dintre păsările din cartea domnului Audubon[8].)

Tocmai dădeam să mă întorc, lăsând să cadă capacul cufărului, când mi-am dat seama că mai este ceva înăuntru.

O carte. Un volumaş legat în piele, cu colţuri tocite şi cu adâncituri şterse acolo unde titlul imprimat cu aur fusese parţial răzuit: *CELE ZECE MI DE ŞI* Am frunzărit paginile cu degetul mare.

Aceia dintre voi care sunteţi mai mult decât familiarizaţi cu cărţile – aceia care îşi petrec după-amiezile libere în librării cu iz de vechi, care mângâie pe furiş cotoarele titlurilor cunoscute – înţeleg că frunzăritul paginilor este un element esenţial atunci când cineva se prezintă unei cărţi noi. Nu este vorba de citit cuvinte, ci de citit mirosul, care se ridică de pe pagini într-un norişor de praf şi celuloză. Poate să miroasă a scump, a carte bine legată, sau poate să miroasă a hârtie subţire ca borangicul şi a imagini tipărite în două culori, cu contururi neclare, ori a volum care a stat necitit cincizeci de ani în casa unui bătrân fumător. Cărţile pot mirosi a aventuri ieftine sau a învăţăminte profunde, a literatură greu de înţeles sau a mistere nerezolvate.

Asta mirosea diferit de orice carte pe care o ţinusem vreodată în mână. A scorţişoară şi a tăciuni, a catacombe şi a lut. A seri umede pe malul mării şi a amiezi ucigător de calde, petrecute sub ramuri de palmieri. Mirosea de parcă ar fi zăbovit la poştă mai mult timp decât ar fi putut-o face orice colet, circulând prin lumea întreagă ani de zile şi acumulând straturi peste straturi de mirosuri, ca un vagabond îmbrăcat cu prea multe haine.

Mirosea de parcă aventura însăşi fusese culeasă în sălbăticie, distilată într-un vin bun şi împroşcată pe fiecare pagină.

O iau însă înainte şi mă poticnesc. Poveştile trebuie spuse în ordine, cu început şi mijloc şi sfârşit. Nu sunt vreun învăţat, dar atâta lucru ştiu şi eu.

Mi-am petrecut anii de după Uşa albastră făcând ceea ce trebuie să facă majoritatea fetelor încăpăţânate şi temerare: devenind mai puţin încăpăţânată şi mai puţin temerară.

În toamna lui 1903, aveam nouă ani şi lumea gusta cuvântul *modern* pe vârful limbii. Doi fraţi din statul Carolina experimentau plini de entuziasm cu maşinăriile lor zburătoare; noul nostru preşedinte tocmai ne sfătuise să vorbim cu blândeţe, dar să avem la îndemână o bâtă zdravănă, ceea ce părea să însemne că ar trebui să invadăm statul Panama[2]; iar părul de un roşu aprins fusese popular pentru scurtă vreme, până când femeile începuseră să semnaleze ameţeli şi căderea părului, şi se dovedise că poţiunea pentru păr a doamnei Valentine nu era cu mult mai bună decât otrava roşie pentru şobolani. Tata era pe undeva prin nordul Europei (cartea poştală primită de la el înfăţişa munţi înzăpeziţi şi doi copii îmbrăcaţi ca Hansel şi Gretel; pe spatele ei scria *La mulţi ani cu întârziere),* iar domnul Locke avea, în sfârşit, destulă încredere în mine ca să mă ia cu el într-o altă călătorie.

Purtarea mea de la incidentul din Kentucky încoace fusese impecabilă: nu-l chinuiam pe Stirling şi nu deranjam colecţiile domnului Locke; respectam toate regulile Wildei, chiar şi pe cele de-a dreptul stupide, precum împăturitul gulerelor imediat după călcat; nu mă jucam în curte cu „derbedeii ăia mici plini de păduchi şi abia coborâţi de pe vapor”, ci doar îl priveam pe Samuel cum mâna căruţa cu provizii de la fereastra de la etajul al doilea a cabinetului tatei. El îmi strecura în continuare reviste cu povestiri ori de câte ori găsea mijloace s-o ocolească pe doamna Purtram, cu colţurile îndoite la paginile lui preferate, iar eu i le înapoiam rulate strâns în sticlele de lapte goale, cu cele mai tari şi sângeroase pasaje încercuite.

Întotdeauna privea în sus când pleca, întotdeauna se uita îndeajuns de lung încât eu să-mi dau seama că mă văzuse, şi ridica o mână. Uneori, dacă Wilda nu se uita şi mă simţeam plină de îndrăzneală, atingeam şi eu drept răspuns geamul cu vârfurile degetelor.

Îmi petreceam cea mai mare parte a timpului conjugând verbe latineşti şi făcând socoteli sub ochii apoşi ai meditatorului meu. Stăteam răbdătoare în timpul lecţiilor săptămânale cu domnul Locke, încuviinţând politicos din cap în vreme ce el îmi ţinea prelegeri despre titluri de valoare, despre consilii de reglementare care habar n-aveau ce fac, despre studiile sale din tinereţea petrecută în Anglia şi despre cele mai bune trei varietăţi de scotch. Practicam buna conduită cu menajera-şefă şi învăţam cum să-i zâmbesc politicos fiecărui oaspete şi client care venea în vizită.

— Ia te uită ce micuţă *adorabilă,* surâdeau ei afectat.

— Şi ce frumos vorbeşte!

Mă băteau uşurel pe creştet ca şi cum aş fi fost un câine de companie bine dresat.

Uneori mă simţeam atât de însingurată, încât credeam că s-ar putea să mă transform într-un

morman de cenuşă, iar următoarea adiere rătăcitoare m-ar purta undeva, departe.

Alteori mă simţeam ca un obiect din colecţia domnului Locke, etichetat *January Scaller, 1,45 m, bronz; utilizare necunoscută.*

Aşa că, atunci când mă invitase să-l însoţesc la Londra – cu condiţia să-i ascult fiecare cuvinţel de parcă ar fi fost poruncile lui Dumnezeu – spusesem „da” cu atâta entuziasm, încât până şi Stirling tresărise.

Jumătate dintre povestirile şi romanele mele de doi bani aveau acţiunea în Londra, aşa că mă încredeam în aşteptările mele: străzi slab luminate, pline de ceaţă, populate de derbedei şi oameni abjecţi care purtau melon; clădiri pătate de funingine, care se conturau într-un mod mulţumitor de sumbru deasupra capului; şiruri tăcute de case cenuşii. *Oliver Twist* amestecat cu Jack Spintecătorul, şi poate cu un strop de Sara Crewe[10].

Poate că unele părţi din Londra sunt într-adevăr aşa, dar oraşul pe care l-am văzut eu în 1903 era aproape întocmai opusul: zgomotos, luminos şi înţesat de lume. Imediat ce am coborât din vagonul unui tren al Căilor Ferate din Londra şi Nord-Vest în gara Euston, am fost aproape călcaţi în picioare de un grup de şcolari în uniforme bleumarin; un bărbat cu turban de culoarea smaraldului se înclină politicos când trecu pe lângă noi; membrii unei familii oacheşe se certau pe limba lor; un afiş roşu cu auriu de pe peretele gării făcea reclamă la *Autentica grădină zoologică umană a doctorului Goodfellow, în care puteţi vedea pigmei, războinici zuluşi, şefi de trib indieni şi tinere sclave din Orient!*

— Deja suntem într-o nenorocită de grădină zoo umană, mormăi Locke şi-l expedie pe Stirling să găsească o birjă care să ne ducă direct la sediul central al Companiei Regale de Cauciuc.

Hamalii înghesuiră bagajele domnului Locke în spatele birjei, iar Stirling şi cu mine le-am târât apoi

în sus pe treptele de marmură albă ale birourilor companiei.

Domnul Locke şi Stirling dispărură pe holurile slab luminate împreună cu mai mulţi bărbaţi cu aspect important, în costume negre, iar eu am primit instrucţiuni să şed pe un scaun cu spătar îngust din hol şi să nu deranjez pe nimeni, să nu scot vreun sunet şi să nu ating nimic. Am contemplat fresca de pe peretele opus, care înfăţişa un african îngenuncheat care îi întindea Britanniei un coş cu lăstari de arbore de cauciuc. Africanul avea o expresie de sclav fascinat de strălucirea ei.

M-am întrebat dacă africanii erau consideraţi de culoare la Londra, iar apoi m-am întrebat dacă eu eram considerată astfel şi am simţit o uşoară senzaţie de dor. Dorul de a face parte dintr-un grup mai mare, pentru ca oamenii să nu se mai holbeze la mine, iar eu să-mi ştiu locul cu exactitate. Se dovedise că a fi „un specimen întru totul unic” te face să te simţi tare singur.

Una dintre secretare mă urmărea din priviri cu un zel abia ascuns printre pleoapele strânse. Cunoşti tipul: una dintre doamnele acelea albe îndesate, cu buze subţiri, care par să-şi trăiască toată viaţă tânjind după şansa de a-i da cuiva peste degete cu o riglă. Am refuzat să-i ofer ocazia. Am sărit de pe scaun, prefăcându-mă că-l aud pe domnul Locke că mă strigă, şi am tulit-o pe coridor după el.

Uşa era întredeschisă. În afară se prelingea o lumină uleioasă de lampă, iar vocile bărbaţilor stârneau ecouri uşoare, lacome pe lambriurile de stejar. M-am apropiat cu băgare de seamă, cât să pot vedea înăuntru: opt-nouă bărbaţi cu mustăţi înconjurau o masă lungă, pe care erau stivuite toate bagajele lui Locke. Lăzile negre erau deschise, iar ziarele mototolite şi paiele dinăuntru fuseseră împrăştiate peste tot. Locke însuşi stătea în picioare în capul mesei, ţinând în mână ceva ce nu puteam vedea.

— Într-adevăr o descoperire foarte valoroasă, domnilor, adusă tocmai din Siam, conţinând ceea ce

mi s-a spus că sunt un fel de solzi pisaţi… foarte potentă…

Bărbaţii îl ascultau cu o aviditate necuviincioasă pe chip, aplecaţi spre el, ca şi cum ar fi exercitat asupra lor o atracţie magnetică. Aveau toţi un aer ciudat – ceva nelalocul lui, ca şi când nu erau câtuşi de puţin bărbaţi, ci alte creaturi îndesate în costume cu nasturi negri.

Mi-am dat seama că-l recunosc pe unul dintre ei. Îl văzusem la petrecerea Societăţii din luna iulie a anului trecut, furişându-se pe la marginile salonului în timp ce arunca priviri ca nişte săgeţi din ochii gălbui. Era un tip agitat, cu o mutră de dihor şi cu părul mai roşu decât orice nuanţă pe care ar fi putut-o crea poţiunea pentru păr a doamnei Valentine. Stătea aplecat spre Locke ca toţi ceilalţi, dar apoi nările îi fremătară, de parcă ar fi fost un câine care tocmai adulmecase ceva neplăcut.

Ştiu că oamenii nu pot *mirosi* fetiţele neascultătoare care-i spionează, chiar ştiu asta. Şi oare chiar aş fi dat de vreun necaz serios doar pentru că-i priveam? Dar întâlnirea aceasta avea ceva ascuns, ceva ilicit, iar bărbatul îşi ridică nasul ca şi cum încerca să prindă un miros ciudat şi să-i dea de urmă…

Am zbughit-o de lângă uşă şi m-am strecurat înapoi până la scaunul meu din hol. În următoarea oră, mi-am aţintit privirea asupra podelei din dale, cu gleznele încrucişate frumos, şi am ignorat oftaturile şi pufnetele secretarei.

Copiii de nouă ani nu ştiu multe, dar nu sunt proşti; ghicisem deja că nu toate artefactele şi comorile tatei sfârşeau prin a fi expuse în reşedinţa Locke. Se părea că unele dintre ele erau expediate peste Atlantic şi vândute la licitaţie în săli de consiliu aglomerate. Mi-am închipuit o biată tăbliţă de argilă sau un biet manuscris, furate din căminul lor de drept şi trimise să facă înconjurul lumii, uitate şi singure, numai pentru a sfârşi etichetate şi expuse pentru nişte oameni care nici măcar nu ştiau să le citească. Apoi mi-am reamintit că, oricum, asta era

mai mult sau mai puţin ceea ce se întâmpla cu ele şi în reşedinţa Locke, şi oare nu spunea domnul Locke mereu că era un act de „laşitate criminală” să nu valorifici oportunităţile?

Am decis că a fi o fată cuminte însemna probabil şi a-mi ţine gura în legătură cu anumite lucruri.

Nu le-am spus absolut nimic domnului Locke şi lui Stirling când au reapărut sau în timpul călătoriei cu birja spre hotel sau atunci când Locke a anunţat brusc că avea chef să facă nişte cumpărături şi i-a spus birjarului să mâne spre Knightsbridge[11].

Am intrat într-un magazin universal cam de mărimea unei naţiuni independente, numai marmură şi sticlă. Vânzătoare cu dinţii sclipitor de albi erau postate ca nişte soldaţi zâmbitori după fiecare tejghea.

Una dintre ele veni spre noi păşind repede pe podeaua care strălucea şi ciripi:

— Bine aţi venit, domnule! Cu ce vă pot ajuta? Şi ce fetiţă adorabilă!

Zâmbetul ei era orbitor, dar din priviri îmi cerceta pielea, părul, ochii. Dacă aş fi fost o haină, m-ar fi întors pe dos şi ar fi căutat eticheta producătorului.

— Unde aţi găsit-o?

Domnul Locke mă prinse de mână şi mi-o puse protector sub braţul său.

— Aceasta este… fiica mea. Adoptată, desigur. Între noi fie vorba, vă uitaţi la ultimul membru în viaţă al familiei regale hawaiiene.

Şi datorită răsunetului plin de încredere al vocii domnului Locke şi înfăţişării scumpe a costumului său, sau poate fiindcă femeia nu întâlnise niciodată un Hawaiian autentic, ea îl crezu. Sub ochii mei, suspiciunea i se topi fără urmă, înlocuită de o admiraţie fascinantă.

— A, extraordinar! Avem nişte turbane minunate din Lahore – atât de exotice, ar arăta încântător pe părul ei – sau poate i-ar plăcea să se uite la umbrelele noastre de soare? Ca să se apere de soarele verii?

Domnul Locke privi în jos la mine, evaluând situaţia.

— O carte, cred. Orice carte îşi doreşte. S-a dovedit o fată foarte cuminte.

Apoi îmi zâmbi, lucru care putea fi dedus doar din uşoara îndoire a mustăţii.

Străluceam de bucurie; fusesem evaluată şi găsită vrednică de laudă.

La începutul verii anului 1906, aveam aproape doisprezece ani. RMS *Lusitania* tocmai fusese lansată cu titlul de cea mai mare navă din lume (domnul Locke promisese că vom lua curând bilete la bordul ei), ziarele erau încă pline de fotografii granulate ale dezastrului din San Francisco după cutremurul acela oribil, iar eu îmi folosisem alocaţia ca să cumpăr un abonament la revista *Outing,* doar ca să pot citi în fiecare săptămână noul roman foileton al lui Jack London. Domnul Locke era plecat într-o călătorie de afaceri fără mine, iar tata era, de data asta, acasă.

Ar fi trebuit să plece cu o zi mai devreme, ca să se alăture expediţiei domnului Fawcett în Brazilia, dar apăruse o întârziere cauzată de ştampilarea unor documente de către autorităţile competente şi de nişte instrumente delicate care aveau nevoie de o expediere extrem de atentă – de fapt nu-mi păsa de asta. Îmi păsa numai că era acasă.

Am luat micul dejun împreună în bucătărie, aşezaţi la o masă masivă, plină de crestături, pete de grăsime şi urme de arsuri. Îşi luase cu el unul dintre carnetele sale de teren ca să-şi treacă în revistă însemnările şi îşi mâncă ouăle şi pâinea prăjită cu o uşoară încruntătură pricinuită de concentrare. Nu mă deranja; aveam cel mai nou episod din *Colţ Alb.* Dispărusem fiecare în lumile noastre separate, împreună, dar despărţiţi, şi era ceva atât de liniştitor şi de firesc, încât m-am trezit prefăcându-mă că se întâmpla în fiecare dimineaţă. Că eram o mică familie obişnuită, că reşedinţa Locke era casa

noastră şi că această masă era masa noastră de bucătărie.

Deşi cred că, dac-am fi fost o familie obişnuită, ar fi stat şi o mamă cu noi la masă. Poate că ar fi citit şi ea. Poate şi-ar fi ridicat privirea spre mine peste cotorul cărţii ei şi ar fi zâmbit uşor, trădată doar de încreţiturile de la colţurile ochilor, apoi ar fi îndepărtat firimiturile de pâine prăjită din barba ca o tufă a tatei.

Este o prostie să te gândeşti la asemenea lucruri. Nu face decât să-ţi dea o senzaţie de gol dureros între coaste, ca şi cum ţi-ar fi dor de casă chiar dacă eşti deja acasă, şi nu-ţi mai poţi citi revista deoarece cuvintele sunt deformate şi par să se prelingă pe pagină.

Tata îşi strânse farfuria şi cana de cafea şi se ridică în picioare, cu carnetul de notiţe sub braţ. Avea o privire distantă în spatele ochelarilor cu lentile mici şi rame de aur pe care-i purta pentru citit. Se întoarse să plece.

— Aşteaptă.

Am scuipat cuvântul, iar el a clipit către mine ca o bufniţă care tresare.

— Mă întrebam dacă – aş putea să te ajut? La treabă?

Am văzut că se pregătea să spună „nu”, am văzut cum începea să clatine din cap cu regret, dar apoi mă privi. Orice va fi văzut pe chipul meu – strălucirea umedă a lacrimilor care mi se formau în ochi, dorul ca un gol – îl făcu să tragă aer în piept cu putere.

— Desigur, January.

Accentul i se rostogoli peste numele meu ca o corabie pe mare; m-am desfătat cu felul în care suna.

Ne-am petrecut ziua jos, în subsolurile nesfârşite ale reşedinţei, unde erau depozitate în lăzi umplute cu paie toate obiectele neclasificate sau neetichetate sau stricate din colecţiile domnului Locke. Tata şedea în faţa unui teanc de carnete de notiţe, murmurând şi mâzgălind în ele şi dându-mi uneori

instrucţiuni să scriu mici etichete la maşina lui de scris neagră şi strălucitoare. Mă prefăceam că sunt Ali Baba în Peştera Comorilor sau un cavaler care hoinărea printre prăzile unui balaur sau doar o fetiţă care avea un tată.

— Ah, lampa, da. Pune-o acolo cu covorul şi colierul, te rog. Orice ai face, n-o freca – deşi ce rău ar putea face?

Nu eram sigură că vorbeşte cu mine până nu-mi făcu semn cu mâna să mă apropii.

— Adu-o încoace.

I-am înmânat bucata de bronz pe care o dezgropasem dintr-o ladă cu eticheta *TURKESTAN*. Nu prea semăna cu o lampă; arăta mai curând ca o pasăre mică, diformă, cu cioc lung şi cu simboluri ciudate gravate de-a lungul aripilor. Tata îşi trecu uşor un deget de-a lungul acestor simboluri şi un abur alb, uleios începu să iasă prin cioc în rotocoale. Aburul se înălţa, încolăcindu-se şi răsucindu-se ca un şarpe palid, alcătuind în aer forme aproape ca nişte cuvinte.

Mâna tatei înlătură fumul, iar eu am clipit.

— Cum – trebuie să fie un fel de fitil înăuntru şi o scânteie. Cum funcţionează?

Vârî cu grijă lampa înapoi în lada sa, cu un surâs abia schiţat pe buze. Ridică din umeri spre mine, iar surâsul i se lărgi, în spatele ochelarilor apărând o scânteie de amuzament.

Şi pentru că zâmbea atât de rar sau poate pentru că fusese o zi pur şi simplu perfectă, am spus ceva prostesc.

— Pot veni cu tine?

Înclină capul, iar zâmbetul pieri.

— Când pleci în Brazilia sau în locul următor… Mă vei lua cu tine?

Era unul dintre acele lucruri pe care ţi le doreşti atât de tare, încât te arde pe dinăuntru, aşa că îl ţii adânc în străfundul fiinţei tale, ca pe un foc de cărbuni adăpostit de o împrejmuire din pietre. Dar… ah, să scap de holurile de hotel şi de magazinele universale şi de hainele de călătorie cu

nasturii atent încheiaţi… să plonjez ca un peşte în torentul agitat al lumii, să înot alături de tatăl meu…

— Nu.

Rece, aspru. Definitiv.

— Sunt un bun tovarăş de călătorie, întreabă-l pe domnul Locke! Nu întrerup, nu ating lucrurile pe care n-ar trebui să pun mâna, nu vorbesc cu nimeni şi nu mă îndepărtez…

Sprâncenele tatei alcătuiră iar acea uşoară încruntătură nedumerită.

— Atunci de ce-ai mai dori să călătoreşti? Clătină din cap. Răspunsul este *nu,* January. E mult prea primejdios.

Ruşinea şi furia mă făcură să simt un val de înţepături fierbinţi urcându-mi pe ceafă. N-am spus nimic pentru că aş fi izbucnit în plâns, iar asta ar fi înrăutăţit şi mai mult situaţia.

— Ascultă. Eu găsesc lucruri de valoare, unice, da? Pentru domnul Locke şi prietenii săi din Societate?

N-am încuviinţat.

— Ei bine, se pare că ei nu sunt singurele… să le zicem, părţi interesate. Sunt şi alţii… nu ştiu cine… L-am auzit cum înghite un nod. Eşti mai în siguranţă aici. Ăsta e un loc potrivit pentru creşterea unei fete.

Ultima parte părea repetată şi suna atât de mult ca un ecou, încât am ştiut că era un citat din domnul Locke.

Am dat din cap, cu ochii aţintiţi asupra podelei presărate cu paie.

— Da, domnule.

— Dar într-o zi te voi lua cu mine. Promit.

Îmi doream să-l cred, însă avusesem de-a face cu destule promisiuni false în viaţa mea ca să recunosc una atunci când o auzeam. Am plecat fără să mai scot o vorbă.

Adăpostită în siguranţă în camera mea, înfăşurată în cuvertura roz cu auriu care mirosea încă a nucşoară şi a lemn de santal, am scos moneda din buzunăraşul juponului şi am studiat-o pe regina cu

ochi de argint. Avea un zâmbet pus pe şotii, care parcă-mi zicea să fug cu ea, şi pentru o clipă am simţit cum inima mi se înalţă ca şi cum şi-ar lua zborul, am simţit în gură gustul de cedru şi sare…

M-am îndreptat spre măsuţa de toaletă şi am pus-o la păstrare într-o gaură din căptuşeala casetei mele de bijuterii; eram prea mare ca să port cu mine peste tot asemenea flecuşteţe fanteziste.

În martie 1908 aveam treisprezece ani, o vârstă atât de ciudată şi de preocupată doar de ale ei, încât nu-mi amintesc aproape nimic din acel an, în afara faptului că m-am înălţat cu zece centimetri, iar Wilda m-a pus să încep să port o drăcie groaznică de sârmă peste sâni. Tata era pe un vapor cu aburi care se îndrepta spre Polul Sud şi toate scrisorile lui miroseau a gheaţă şi a găinaţ; domnul Locke găzduia un grup unsuros de petrolişti texani în aripa de est a reşedinţei şi-mi ordonase să mă feresc din calea lor; eu mă simţeam la fel de singură şi nefericită ca orice adolescent de treisprezece ani, adică foarte singură şi nefericită.

Singura mea companie era Wilda. De-a lungul anilor, ajunsese să ţină mult mai mult la mine, acum că eram „o tânără domnişoară aşa cum se cuvine”, dar ataşamentul ei nu însemna decât că zâmbea prea des – o expresie crăpată, plină de pânze de păianjeni prăfuite, care arăta ca scoasă dintr-un cufăr mucegăit în care stătuse închisă zeci de ani – şi uneori sugera să citim cu voce tare din *Călătoria pelerinului*[12] pe post de trataţie. Asta aproape că mă făcea să mă simt mai însingurată decât dacă n-aş fi avut pe nimeni să-mi ţină companie.

Dar apoi s-a întâmplat ceva şi n-am mai fost niciodată cu adevărat singură.

Copiam un teanc de registre pentru domnul Locke, aplecată deasupra biroului din camera tatei. Aveam o masă de scris în propria mea cameră, dar în marea parte a timpului o foloseam pe a lui – nu era ca şi cum el ar fi fost acasă suficient de des ca să

obiecteze. Îmi plăcea liniştea încăperii, precum şi felul în care mirosul lui zăbovea în aer ca firicelele de praf: sare de mare şi mirodenii şi stele necunoscute.

Şi în special îmi plăcea că avea cea mai bună vedere a aleii care ducea la reşedinţă, ceea ce însemna că puteam urmări cu privirea căruţa lui Samuel Zappia când se apropia de casă legănându-se. Acum nu-mi mai lăsa aproape niciodată reviste cu povestiri – obiceiul acela al nostru se stinsese, aşa cum scrisorile unor prieteni prin corespondenţă ajung să se scurteze tot mai mult cu fiecare lună dar îmi făcea întotdeauna cu mâna. Astăzi i-am văzut răsuflarea ridicându-se ca o dâră de fum alb deasupra căruţei, i-am văzut capul dat pe spate ca să privească spre fereastra biroului. Oare văzusem şi o sclipire a dinţilor lui albi?

Căruţa sa roşie tocmai dispăruse spre bucătărie, iar eu mă tot gândeam şi pe urmă mă răzgândeam la cum să mă fac că trec pe-acolo din întâmplare în următoarea jumătate de oră, când doamna Wilda bătu la uşa cabinetului. Mă informă, pe un ton extrem de bănuitor, că tânărul domn Zappia doreşte să vorbească cu mine.

— Ah. Am încercat să par nonşalantă. Mă întreb oare de ce?

Wilda se ţinea scai de mine, ca o umbră neagră de lână, în timp ce coboram ca să-l întâlnesc. Samuel aştepta lângă poneii săi, şoptindu-le ceva la urechile catifelate.

— Bună ziua, domnişoară Scaller, mă întâmpină el.

Am observat că fusese scutit de nefericirea celor mai mulţi băieţi adolescenţi: în loc să fie stângaci de parcă îi mai ieşiseră câteva coate şi să se fâţâie pe loc ca un pui de girafă nou-născut, Samuel crescuse mai mlădios, mai armonios. Se făcuse mai arătos.

— Bună ziua, Samuel.

Mi-am folosit tonul cel mai matur, ca şi cum niciodată nu-l fugărisem pe peluză urlând după el să

se predea sau nu-i dădusem să bea poţiuni magice făcute din ace de pin şi apă din lac.

Mă cântări din priviri. Am încercat să nu mă gândesc la rochia mea de lână grosolană, cea care-i plăcea Wildei în mod deosebit, sau la părul meu rebel care se încreţea şi scăpa din agrafe. Wilda tuşi ameninţător, ca o mumie care-şi curăţă gâtlejul de praful din mormânt.

Samuel scotoci în căruţă după un coş acoperit.

— Pentru tine.

Expresia feţei sale nu trăda absolut nimic, dar colţurile gurii uşor arcuite puteau anunţa mijirea unui zâmbet. Ochii lui aveau o sclipire cunoscută, nerăbdătoare; era aceeaşi privire pe care o avea când îmi repovestea un roman de doi lei şi se pregătea să ajungă la partea cea mai grozavă, în care eroul se năpusteşte să-l salveze pe copilul răpit exact la momentul potrivit.

— Ia-l.

În acest moment, te gândeşti că povestea asta nu este de fapt despre Uşi, ci despre acele uşi mai intime, cu desăvârşire mai miraculoase, care se pot deschide între două inimi. Poate că aşa este, în cele din urmă – se întâmplă să cred că fiecare poveste este o poveste de dragoste dacă o surprinzi la momentul potrivit, dintr-un unghi pieziş în lumina asfinţitului –, dar atunci nu a fost aşa.

Nu Samuel a devenit cel mai drag prieten al meu din întreaga lume, ci animăluţul care fornăia şi dădea din lăbuţele scurte şi groase în coşul pe care mi-l întinsese.

Din rarele mele incursiuni în Shelburne, însoţită de Wilda, ştiam că familia Zappia locuia înghesuită într-un apartament deasupra băcăniei în oraş, în genul acela de cuib haotic şi dezordonat, care-l făcea pe domnul Locke să pufnească pe sub mustaţă şi să se plângă în legătură cu oamenii *aceia.* Magazinul era păzit de o căţea enormă, cu fălci mari, pe nume Bella.

Bella, îmi explică Samuel, fătase cu puţin timp în urmă un rând de pui maronii, cu nuanţe de bronz.

Ceilalţi copii ai familiei Zappia îi vindeau turiştilor îndeajuns de naivi să creadă că erau o rasă de câini africană rară pentru vânătoarea de lei, dar Samuel păstrase unul.

— Cel mai bun. L-am păstrat pentru tine. Vezi cum te priveşte?

Era adevărat: căţeluşul din coşul meu se oprise din foială şi se uita ţintă la mine cu nişte ochişori umezi, cu o tentă albăstruie, ca şi cum aştepta instrucţiuni divine.

N-aveam cum să ştiu atunci ce va deveni pentru mine acest căţeluş, dar poate că o parte a mea bănuia, fiindcă simţeam furnicături prin nas în acel mod primejdios, care anunţă plânsul, când mi-am îndreptat privirea spre Samuel.

Am deschis gura, însă Wilda scoase din nou din gât sunetul acela, ca un horcăit.

— Nu *prea cred,* băiete, declară ea. Ai să duci animalul ăsta înapoi de unde a venit.

Samuel nu se încruntă, dar umbra de zâmbet din colţul gurii dispăru. Wilda înşfăcă coşul din mâinile mele care nu doreau să-i dea drumul – căţeluşul fu răsturnat şi se rostogoli pe spate, dând din lăbuţe în aer – şi-l împinse spre Samuel.

— Domnişoara Scaller îţi mulţumeşte pentru generozitate, sunt sigură.

Şi mă dirijă înapoi în casă, unde-mi ţinu o predică interminabilă despre germeni, despre cât de nepotriviţi sunt câinii de talie mare pentru doamne şi despre cât de primejdios este să accepţi favoruri din partea bărbaţilor de condiţie inferioară.

Rugămintea mea către domnul Locke după cină a fost lipsită de succes.

— O chestie plină de purici de care ţi s-a făcut milă, presupun?

— Nu, domnule. O ştiţi pe Bella, câinele familiei Zappia? A făcut pui şi…

— O corcitură, atunci. Animalele astea nu ajung niciodată să fie aşa cum trebuie, January, şi n-am să permit ca o javră să-mi roadă exponatele împăiate. Îşi flutură furculiţa spre mine. Dar uite cum facem –

unul dintre asociaţii mei creşte nişte şoricari splendizi în Massachusetts. Poate, dacă te ţii de lecţii şi ai rezultate bune, mă convingi să te răsplătesc cu un cadou de Crăciun anticipat.

Îmi oferi un zâmbet îngăduitor, făcându-mi cu ochiul în timp ce Wilda strângea din buze, iar eu am încercat să-i zâmbesc la rândul meu.

După cină m-am întors la copierea de registre, simţindu-mă supărată şi ciudat de îndurerată, ca şi cum nişte lanţuri invizibile mi s-ar fi frecat de piele. Cifrele deveniră neclare şi îşi pierdură contururile fireşti când ochii mi se umplură de lacrimi şi am simţit dintr-odată un dor zadarnic după jurnalul de buzunar demult pierdut. După acea zi pe câmp, când scrisesem o poveste şi o făcusem să devină adevărată.

Stiloul meu se furişă spre marginea registrului. Am ignorat vocea care-mi răsuna în minte, spunându-mi că este absurd, complet lipsit de speranţă, chiar mai mult decât fantezist – care-mi amintea că nişte cuvinte înşirate pe o pagină nu au puterea unei vrăji – şi am scris: *A fost odată ca niciodată o fată cuminte care a întâlnit un câine nepotrivit, iar cei doi au devenit cei mai buni prieteni din câţi s-au văzut vreodată.*

De data asta n-a avut loc nicio transformare tăcută a lumii. S-a auzit doar un oftat uşor, ca şi când întreaga încăpere ar fi răsuflat. Geamul dinspre sud a zăngănit cu un zgomot slab în cadrul său. Am simţit cum o epuizare bolnăvicioasă pune stăpânire pe membrele mele, îngreunându-le de parcă toate oasele-mi fuseseră furate şi înlocuite cu plumb, iar stiloul îmi căzu din mână. Am clipit din ochii înceţoşaţi, aproape ţinându-mi răsuflarea.

Dar nu se întâmplă nimic; niciun căţeluş nu se materializă ca prin farmec. M-am întors la munca mea de copistă.

În dimineaţa următoare m-am trezit brusc, mult mai devreme decât ar face-o de bunăvoie orice fată în toate minţile. Un răpăit insistent răsuna în

cameră. Wilda fornăi prin somn şi sprâncenele i se încruntară cu o dezaprobare instinctivă.

M-am repezit la fereastră, în cămaşa de noapte şi târând cearşaful după mine. Pe peluza acoperită cu chiciură l-am văzut pe Samuel, înfăşurat în ceaţa perlată dinaintea zorilor, cu faţa ridicată spre mine şi cu acea arcuire uşoară a colţurilor gurii care trăda un zâmbet. Cu o mână ţinea frâiele poneiului său sur, care încerca pe furiş să se înfrupte din iarba peluzei, iar cu cealaltă, coşul cu fund rotund.

O zbughisem pe uşă şi în jos pe scările din spate înainte să fi avut timp de ceva atât de lumesc ca gândirea conştientă. Idei precum „Wilda o să te jupoaie" sau „O, Doamne, eşti în cămaşa de noapte" îmi veniră abia după ce deschisesem larg uşa de serviciu şi mă năpustisem afară să-l întâmpin.

Samuel se uită la picioarele mele goale, care îngheţau în chiciură, apoi la expresia disperată şi nerăbdătoare de pe chipul meu. Îmi întinse coşul pentru a doua oară. Am scos din el căţeluşul somnoros, făcut ghem de frig, şi l-am strâns la piept, iar el îşi strecură botul spre căldura de sub braţul meu.

— Îţi mulţumesc, Samuel, am şoptit, iar acum ştiu că n-a fost nici pe departe un răspuns pe măsura gestului său.

Samuel păru însă mulţumit. Înclină din cap într-un fel galant, aidoma unui cavaler din vremuri medievale care accepta favorurile stăpânei sale, încălecă pe poneiul nerăbdător şi dispăru în ceaţa care învăluia domeniul.

Acum să lămurim un lucru: nu sunt deloc proastă. Mi-am dat seama că vorbele pe care le scrisesem în registru sunt mai mult decât simplă cerneală aşternută pe hârtie. Cuvintele acelea se strecuraseră în lume şi o prefăcuseră într-un mod invizibil şi de nedesluşit, care-l adusese pe Samuel sub fereastra mea. Dar aveam la îndemână o explicaţie mai raţională – că Samuel îmi văzuse dorinţa de pe chip şi hotărâse să nu ţină seama de nemţoaica bătrână şi ursuză – şi am ales s-o cred pe aceea.

Totuşi, după ce am ajuns în camera mea şi-am instalat ghemotocul de blăniţă cafenie într-un cuib făcut din perne, primul lucru pe care l-am făcut a fost să scormonesc prin sertarul biroului după un stilou. Mi-am găsit exemplarul din *Cartea Junglei,* am dat paginile până am ajuns la foile albe de la final şi am scris: *Din acea zi, ea şi câinele ei au fost nedespărţiţi.*

În vara anului 1909 aveam aproape cincisprezece ani şi o parte din ceaţa egoistă a adolescenţei începea să se risipească. Cea de-a doua carte din seria *Anne de Green Gables*[13] şi cea de-a cincea din *Oz*[14] fuseseră publicate în primăvara aceea; o femeie albă, cu nasul cârn, pe nume Alice tocmai condusese un automobil de-a lungul întregii ţări (o faptă pe care domnul Locke o declarase „absolut absurdă"); se crease oarecare agitaţie în legătură cu o lovitură de stat sau o revoluţie în Imperiul Otoman („o completă irosire"); iar tata era în Africa de Est de luni întregi şi nu primisem de la el nici măcar o carte poştală. În schimb, de Crăciun îmi trimisese o statuetă de fildeş îngălbenit înfăţişând un elefant, cu literele *MOMBASA* cioplite pe burtă, şi un bilet în care scria că se va întoarce acasă până la ziua mea.

Desigur, n-a venit. Dar a sosit Jane.

Vara era la început, când frunzele sunt încă proaspete şi cerul pare abia zugrăvit, iar Bad şi cu mine eram ghemuiţi unul lângă celălalt în grădină, recitind toate celelalte cărţi din Oz ca să ne pregătim pentru cea nouă. Deja făcusem lecţiile de franceză şi latină pe ziua aceea şi terminasem toate adunările şi ţinerea registrelor pentru domnul Locke, iar după-amiezile mele erau minunat de libere acum că Wilda plecase.

Cred că Bad are, de fapt, cel mai mare merit pentru asta. Dacă cele mai teribile coşmaruri ale Wildei puteau fi întruchipate într-o fiinţă vie, aceasta ar fi semănat foarte mult cu un căţeluş cu

ochi gălbui şi cu labe prea mari, cu o mulţime de fire de blană fine, cafenii, care picau peste tot, şi fără pic de respect pentru bone. Ea făcuse o criză impresionantă, aşa cum era de aşteptat, când îl găsise prima dată în dormitorul meu, şi mă dusese pe sus în biroul domnului Locke, aşa cum eram, încă în cămaşa de noapte.

— Dumnezeule mare, femeie, nu mai ţipa, încă nu mi-am băut cafeaua. Spune-mi, ce-i cu tărăboiul ăsta? Credeam că m-am făcut pe deplin înţeles aseară. Domnul Locke mă fixase cu *privirea aceea,* îngheţată şi palidă ca luna. Nu-l primesc în casă.

Am simţit cum voinţa începe să-mi scadă şi să se chircească, slăbind sub privirea lui teribilă dar m-am gândit la cuvintele ascunse la sfârşitul cărţii lui Kipling: *ea şi câinele ei au fost nedespărţiţi.* Mi-am strâns braţele în jurul lui Bad şi i-am susţinut privirea, cu o expresie încăpăţânată.

Trecu o secundă, apoi alta. Începusem să simt că mă gâdilă transpiraţia pe ceafă, ca şi cum aş fi ridicat un obiect nespus de greu, apoi domnul Locke a izbucnit în râs.

— Păstrează-l, dacă contează atât de mult pentru tine.

După aceea, doamna Wilda parcă păli din viaţa noastră ca hârtia de ziar lăsată afară la soare. Pur şi simplu nu putea să concureze cu Bad, care creştea într-un ritm alarmant. Cu mine era plin de adoraţie şi drăgălaş ca un căţeluş, dormind trântit peste picioarele mele şi îngrămădindu-se în poala mea mult timp după ce deja nu mai încăpea –, dar atitudinea lui faţă de restul populaţiei umane era de-a dreptul periculoasă. În şase luni reuşise s-o izgonească pe Wilda din camera noastră şi o exilase în aripa servitorilor; când se împlineau opt luni de la sosirea sa, el şi cu mine aveam deja cea mai mare parte din etajul al doilea numai pentru noi.

Ultima dată am văzut-o pe Wilda traversând în goană peluza lată şi aruncând peste umăr o privire spre fereastra mea, cu expresia bântuită a unui general care dă bir cu fugiţii de pe un câmp de luptă

pe care a pierdut bătălia. L-am strâns pe Bad în braţe atât de tare, încât a scheunat, şi ne-am petrecut după-amiaza hârjonindu-ne pe malul lacului, îmbătaţi de libertate.

Şi cum stăteam întinsă, cu capul rezemat de coastele lui încălzite de soare, am auzit zgomotele unui automobil care se apropia pe alee.

Aleea reşedinţei Locke este lungă, şerpuită, mărginită de stejari impunători. Taxiul tocmai se îndepărta când Bad şi cu mine am ajuns în faţa casei. O femeie străină se îndrepta cu paşi mari spre treptele maiestuoase de piatră roşiatică, ţinând capul sus.

Primul meu gând a fost că o regină africană încercase să-l viziteze pe preşedintele Taft la Washington D.C., dar fusese îndrumată greşit şi ajunsese întâmplător la reşedinţa Locke. Nu pentru c-ar fi fost înveşmântată deosebit de distins – purta o haină de călătorie de culoare bej, cu un rând ordonat de nasturi negri şi strălucitori, avea o singură valiză din piele, părul scandalos de scurt – şi nici pentru c-ar fi arătat prea semeaţă. Era ceva în linia semeaţă a umerilor ei sau în modul în care îşi înălţase privirea spre grandoarea reşedinţei Locke fără cea mai mică tresărire de admiraţie sau de intimidare.

Ne văzu şi se opri înainte de a urca treptele de la intrare, părând că ne aşteaptă. Ne-am apropiat, eu ţinându-l pe Bad de zgardă în cazul în care ar fi avut una dintre pornirile lui nefericite.

— Tu trebuie să fii January. Avea un accent străin şi ritmic. Julian mi-a spus să mă uit după o fată cu părul neîmblânzit şi un câine rău.

Îmi întinse mâna. Când i-am luat-o într-a mea, am simţit bătăturile din palma ei, care erau ca o hartă topografică a unei ţări străine.

Spre norocul meu, domnul Locke ieşi pe uşa din faţă în acel moment, îndreptându-se spre automobilul său proaspăt lustruit Buick Model 10, pentru că rămăsesem cu gura căscată şi nu păream

în stare să-mi revin. Domnul Locke coborâse deja jumătate din trepte până să ne vadă.

— January, de câte ori ţi-am spus să *pui în lesă* animalul ăla cu probleme – şi cine, pentru numele Domnului, este ea?

Ideile lui despre politeţe nu se aplicau de bună seamă femeilor străine de culoare care îşi făceau apariţia în pragul casei sale.

— Sunt domnişoara Jane Irimu. Domnul Julian Scaller m-a angajat ca însoţitoare a fiicei sale, plătindu-mă cu cinci dolari pe săptămână din fondurile sale proprii. A menţionat că s-ar putea să fiţi atât de generos, încât să-mi asiguraţi casa şi masa. Cred că această scrisoare explică limpede situaţia mea.

Îi întinse domnului Locke un plic pătat şi jerpelit. El îl rupse nerăbdător şi citi cu o expresie de profundă suspiciune. Îi scăpară şi câteva exclamaţii: „Spre binele fiicei sale, aşa deci?” şi *„El* a angajat…?”

Împături scrisoarea la loc cu gesturi nervoase.

— Te aştepţi să cred că Julian a trimis o bonă dintr-un alt colţ de lume pentru fiica sa? Care, aş putea adăuga, este aproape o femeie în toată firea?

Faţa domnişoarei Irimu părea alcătuită dintr-un strat de planuri şlefuite de vânt, aproape arhitecturale în perfecţiunea lor, care nu păreau a fi vreodată tulburate de mişcarea necesară unui zâmbet sau a unei încruntături.

— Eram într-o situaţie nefericită, aşa cum cred că se explică în scrisoare.

— Un mic act de caritate, nu? Julian a fost mereu prea slab de înger pentru binele lui. Domnul Locke îşi plesni palma cu mănuşile de condus şi pufni spre noi. Prea bine, Domnişoară… Cum-te-cheamă. Departe de mine gândul de a interveni între un tată şi fiica sa. Dar naiba să mă ia dacă am să ocup una dintre camerele bune de oaspeţi – condu-o în camera ta, January. Poate folosi vechiul pat al Wildei.

Şi se îndepărtă cu paşi mari, clătinând din cap.

După plecarea lui între noi se lăsă o tăcere timidă, furişată, ca şi cum s-ar fi voit stânjenitoare, dar nu prea îndrăznea sub privirea sigură a domnişoarei Irimu.

— Ihâm. Am înghiţit un nod. El este Bad[15], de la Sindbad.

Voisem să-l numesc după un mare explorator, dar niciunul nu părea să i se potrivească. Doctorul Livingstone şi domnul Stanley erau nişte alegeri evidente (domnul Locke îi admira atât de mult, încât avea chiar expus revolverul lui Stanley în biroul său, un Enfield cu ţeavă subţire, pe care-l curăţa şi ungea săptămânal), dar ei mă duceau cu gândul la braţul acela zbârcit de african din caseta de sticlă. Magelan era prea lung, Drake prea plictisitor, Columb prea cu ifose; în cele din urmă, îl numisem după singurul explorator care făcuse lumea să fie mai ciudată şi mai plină de minunăţii cu fiecare călătorie.

Jane îl privea cu precauţie.

— Nu vă faceţi griji, nu muşcă, am asigurat-o.

Ei bine, nu muşca *deseori,* şi după câte observasem eu, oamenii pe care-i muşca probabil nu erau demni de încredere, deşi ascundeau asta, aşa că o meritaseră. Pentru domnul Locke nu era un argument convingător.

— Domnişoară Irimu… am început eu.

— Jane este de ajuns.

— Domnişoară Jane, pot vedea scrisoarea tatei?

Mă măsură cu o răceală clinică, asemenea unui om de ştiinţă care evaluează o specie nouă de ciupercă.

— Nu.

— Atunci mi-ai putea spune, ăăă, de ce te-a angajat? Te rog.

— Julian te iubeşte foarte mult. Nu vrea să fii singură.

Îmi veniră pe buze câteva replici răutăcioase, printre care şi „Ei bine, asta-i ceva nou”, dar le-am păstrat pentru mine, strângând din dinţi. Jane încă

mă privea cu expresia de savant care a identificat o ciupercă. Adăugă:

— Tatăl tău mai doreşte ca tu să fii în siguranţă. Mă voi asigura în această privinţă.

Am cuprins cu privirea pajiştile verzi şi domoale ale domeniului Locke, precum şi cenuşiul liniştit al lacului Champlain.

— Ihâm.

Încercam să găsesc un mod politicos de a spune „Tatăl meu a luat-o razna şi probabil ar trebui să pleci”, când Bad se întinse spre ea, adulmecând-o cu o expresie evaluatoare, de genul să-muşc-sau-să-nu-muşc. Cântări scurt situaţia, apoi se împinse cu capul în mâna ei, cerând cu neruşinare să fie scărpinat după ureche.

Desigur, câinii se pricep infinit mai bine decât oamenii să judece caracterul cuiva.

— Ăăă, bun venit la reşedinţa Locke, domnişoară Jane. Sper că-ţi va plăcea să stai cu noi.

Înclină din cap.

— Cu siguranţă.

Dar în primele câteva săptămâni petrecute la reşedinţa Locke, Jane nu dădu niciun semn că-i place – sau că mă place măcar pe mine – cât de cât.

Îşi petrecea zilele aproape cufundată în tăcere, rătăcind dintr-o încăpere în alta ca o fiinţă închisă într-o cuşcă. Mă privea cu o resemnare împietrită şi uneori lua unul dintre exemplarele mele uzate din *The Strand Mystery Magazine* sau *The Cavalier: Weekly Stories of Daring Adventure!* cu o expresie sceptică. Îmi amintea de unul dintre acei eroi din mitologia greacă ce fuseseră condamnaţi la o sarcină fără sfârşit, cum ar fi să bea apă dintr-un râu care seca sau să rostogolească un bolovan în susul unui munte.

Primele mele încercări de conversaţie au fost dezamăgitoare şi sortite eşecului. Am întrebat-o politicos despre trecutul ei şi am primit răspunsuri scurte, care descurajau alte întrebări. Ştiam că se născuse în podişul central din Africa Orientală Britanică în 1873, doar că pe atunci nu se numea

Africa Orientală Britanică; ştiam că-şi petrecuse şase ani în Şcoala Misionară a Societăţii Evanghelice din Nairu, unde învăţase engleza Maiestăţii Sale Regina, fusese îmbrăcată în haine de bumbac din mila reginei şi se rugase la Dumnezeul reginei. Apoi se găsise într-o „foarte mare dificultate” şi acceptase oportunitatea de angajare pe care i-o oferise tata.

— Ei bine, am spus cu o voioşie forţată, măcar aici nu-i atât de cald! Prin comparaţie cu Africa, adică.

Jane nu răspunse imediat, ci continuă să privească lung pe fereastra camerei de studiu la lacul auriu-verzui.

— Acolo unde m-am născut eu, era brumă pe jos în fiecare dimineaţă, răspunse ea domol, iar conversaţia se stinse în pace.

Nu cred c-am văzut-o să zâmbească măcar o dată până la petrecerea anuală a Societăţii domnului Locke.

Petrecerea Societăţii era la fel în fiecare an, cu mici actualizări ale modei: optzeci dintre cei mai avuţi prieteni colecţionari ai săi, împreună cu soţiile lor, se înghesuiau în saloanele de la parter şi în grădini şi râdeau exagerat de tare la vorbele de duh pe care le schimbau între ei; sute de cocteiluri se transformau ca printr-un proces alchimic în transpiraţie cu miros de alcool, urcând pe spiralele de fum de ţigară ca apoi să atârne deasupra noastră într-o ceaţă cu efect ameţitor; în cele din urmă, toţi membrii oficiali ai Societăţii se strecurau în fumoar şi umpleau întregul parter cu duhoarea fumului de trabuc. Uneori, mă prefăceam că este o mare petrecere dată în cinstea zilei mele de naştere, deoarece aproape întotdeauna avea loc la câteva zile înainte sau după ea, dar este greu să te prefaci că e petrecerea ta atunci când oaspeţii beţi te confundă în mod repetat cu o servitoare şi-ţi cer să le mai aduci vin de Xeres sau scotch.

Rochia mea din acel an era o spumă fără formă, plină de panglici şi volănaşe roz, care mă făcea să

arăt cam ca o brioşă îmbufnată. Din păcate, am şi dovada – acela a fost anul în care domnul Locke a angajat un fotograf, ca trataţie specială. În poză stau ţeapănă şi am un aer uşor hăituit, cu părul prins atât de strâns, încât par cheală. Una dintre mâini îmi stă pe spinarea lui Bad şi nu este clar dacă mă agăţ de el ca să-mi dea forţă sau dacă-l ţin să nu-l mănânce pe fotograf. De Crăciun, domnul Locke îi înmânase tatei o mică poză înrămată, poate cu încredinţarea încântătoare că o va lua cu el în călătoriile sale. Tata o ţinuse în mână, încruntându-se, şi spusese:

— Nu semeni deloc cu tine. Nu semeni deloc cu… ea.

Cu mama, am presupus.

Câteva luni mai târziu am găsit fotografia cu faţa în jos într-un sertar al mesei sale de scris.

Chiar şi în acea rochie ca un tort de nuntă, chiar şi cu Bad şi cu Jane stând de o parte şi de alta a mea ca nişte străjeri sumbri, nu-mi era greu să dispar la petrecerea Societăţii. Majoritatea oamenilor mă priveau ca pe o vagă curiozitate – după ce auziseră de la Locke zvonurile că eram fiica unui miner de diamante bur şi a soţiei sale hotentote sau moştenitoarea unei averi indiene – sau ca pe o servitoare prea bine îmbrăcată, şi niciunul dintre grupuri nu-mi dădea mare atenţie. Mă bucuram, mai ales pentru că-l văzusem pe insul acela alunecos cu părul roşcat, domnul Bartholomew Ilvane, furişându-se pe la marginile mulţimii. M-am lipit cu spatele de peretele îmbrăcat în tapet şi mi-am dorit, pentru câteva clipe şi zadarnic, ca Samuel să fi fost acolo cu mine, spunându-mi în şoaptă o poveste despre un bal şi o vrajă şi o prinţesă care avea să se transforme la loc în servitoare când orologiul bătea miezul nopţii.

Domnul Locke întâmpina fiecare oaspete cu o voce răsunătoare, jovială şi cu un uşor accent; în tinereţe, fusese la scoală undeva în Marea Britanie, iar băutura avea tendinţa de a-i înăspri *r*-urile şi de a-i denatura vocalele.

— Ah, domnule Havemeyer! Sunt încântat c-ai venit, pur şi simplu încântat. Ai cunoscut-o pe pupila mea, January, nu-i aşa?

Locke arătă spre mine, vărsând un pic de scotch peste marginea pocalului său preferat din jad.

Domnul Havemeyer era o creatură înaltă, ştearsă, cu pielea atât de albă, încât îi vedeam venele albăstrui de la încheietura mâinii, care dispăreau sub mănuşile din piele cu pretenţii pe care le poartă bărbaţii pentru a le reaminti tuturor că au un automobil.

El flutură un baston cu vârful de aur şi vorbi fără să se uite la mine.

— Da, bineînţeles. Nu eram sigur că voi putea pleca, din cauza grevei, dar am primit în ultimul moment un transport de culi, slavă Domnului.

— Domnul Havemeyer este în afacerea cu zahăr, explică domnul Locke. Îşi petrece o jumătate de an pe o insulă uitată de lume din Marea Caraibelor.

— Ei, nu-i chiar aşa de rău. Mi se potriveşte.

Privirea îi alunecă spre Jane şi spre mine, iar gura i se schimonosi într-un rânjet deghizat în zâmbet.

— Ar trebui să le trimiţi pe astea două în vizită, dacă te plictiseşti vreodată de ele. Am mereu nevoie de carne proaspătă.

Corpul îmi înţepeni şi se răci, de parc-ar fi fost de porţelan. Nu ştiu de ce, chiar crescând în umbra bogăţiei domnului Locke, nu era totuşi prima dată când cineva mă privea dispreţuitor. Poate că de vină a fost foamea ascunsă din vocea lui Havemeyer, care ardea ca un strat subteran de cărbune, sau sunetul reţinut al respiraţiei lui Jane lângă mine. Sau poate că aceea a fost pentru mine ultima picătură care mi-a umplut paharul.

Tot ce ştiu e că dintr-odată m-a luat cu frig şi am început să tremur, iar Bad sări în picioare ca un gargui înspăimântător care prinde viaţă, îşi arătă colţii şi probabil că aş fi avut timp să-l apuc de zgardă, dar n-am reuşit să mă mişc… după care domnul Havemeyer începu să urle, turbat de furie, Locke înjura şi Bad mârâia, cu colţii înfipţi în

piciorul domnului Havemeyer… apoi se auzi un alt sunet, jos şi ritmic, atât de nelalocul lui, încât aproape nu mi-a venit să-mi cred urechilor…

Era Jane, care râdea.

La urma urmelor, lucrurile ar fi putut sta mult mai rău. Domnul Havemeyer s-a ales cu şaptesprezece copci şi patru duşte de absint, după care a fost dus cu trăsura înapoi la hotelul său; Bad a fost închis în camera mea „pentru totdeauna”, adică timp de trei săptămâni, până când domnul Locke a plecat într-o călătorie de afaceri la Montreal; iar eu am fost supusă unei predici de câteva ore despre natura oaspeţilor, a bunelor maniere şi a puterii.

— Puterea, draga mea, are o limbă proprie. Are o geografie, o monedă şi – îmi pare rău – o culoare a ei. Nu este un fapt pe care să-l iei personal sau la care să obiectezi; este doar o realitate a lumii în care trăim, şi cu cât te obişnuieşti mai repede cu ea, cu atât mai bine.

Domnul Locke mă privea compătimitor; m-am strecurat afară din biroul său, simţindu-mă mică şi rănită.

A doua zi, Jane dispăru timp de o oră sau două şi se întoarse cu daruri: ditamai ciolanul de porc pentru Bad şi ultimul număr din *The Argosy All-Story Weekly* pentru mine. Se instală pe marginea patului îngust şi tare al Wildei.

Am vrut să zic „Mulţumesc”, dar mi-au ieşit de pe buze următoarele cuvinte:

— De ce eşti aşa drăguţă cu mine?

Ea zâmbi, dezvăluind o mică strungăreaţă poznaşă între dinţii din faţă.

— Pentru că-mi placi. Şi pentru că nu suport tiranii.

Cu asta, soarta noastră fu mai mult sau mai puţin pecetluită (o expresie care mă face întotdeauna să-mi închipui o Soartă bătrână şi obosită care ne vâră viitorul într-un plic şi apasă sigiliul pe ceara picurată deasupra): Jane Irimu şi cu mine am devenit un fel de prietene.

Vreme de doi ani, am trăit împreună la marginile secrete ale reşedinţei Locke, în podurile şi magaziile uitate şi în colţurile de grădină neîngrijite. Ne furişam la limita înaltei societăţi ca nişte spioni sau ca nişte şoareci, rămânând aproape mereu în umbră, remarcate doar sporadic de Locke sau de acoliţii şi oaspeţii săi, unii pe potriva celorlalţi. Jane încă avea ceva reţinut, ceva tensionat şi în aşteptare, dar măcar acum simţeam că împărţim aceeaşi cuşcă.

Nu mă gândeam prea mult la viitor, iar atunci când o făceam, era cu dorinţa aceea a copiilor de a avea parte de nişte aventuri vagi, îndepărtate, şi cu aceeaşi siguranţă a copiilor că totul va rămâne aşa cum fusese mereu. În mare parte, aşa a şi fost.

Până în ziua dinaintea celei de-a şaptesprezecea mele aniversări, când am găsit în cufăr cartea legată în piele.

— Domnişoară Scaller.

Încă stăteam în picioare în Sala Faraonilor, ţinând în continuare în mână cartea legată în piele. Bad începuse să se plictisească, aşa că ofta şi pufnea din când în când. Vocea lipsită de inflexiuni a domnului Stirling ne făcu pe amândoi să tresărim.

— Ah… nu ştiam… bună seara.

M-am răsucit pe călcâie ca să fiu cu faţa la el, ţinând cartea la spate. N-aveam niciun motiv anume să ascund de Stirling un roman jerpelit, dar cartea deţinea ceva vital şi extraordinar, iar Stirling era mai mult sau mai puţin opusul uman al vitalităţii şi extraordinarului. Clipi în direcţia mea, privirea i se abătu câteva secunde asupra cufărului deschis pe soclul său, apoi înclină fruntea aproape imperceptibil.

— Domnul Locke vă solicită prezenţa în biroul său.

Făcu o pauză şi ceva sumbru îi trecu fugar peste chip. Ar fi putut fi teamă, dacă Stirling ar fi fost capabil fizic de orice altă expresie în afară de cea de atenţie insipidă.

— De îndată.

L-am urmat din Sala Faraonilor, cu ghearele lui Bad ţăcănind pe podea *în timp ce mergea la piciorul meu.* Am vârât *Cele zece mii de Uşi* în fuste, unde se mi sprijinea caldă şi solidă de şold. „Ca un scut”, m-am gândit, apoi m-am întrebat de ce ideea asta era atât de încurajatoare.

Biroul domnului Locke mirosea ca întotdeauna a fum de trabuc, a piele de calitate şi a băuturi tari ţinute în carafe de cristal pe bufet, iar domnul Locke arăta şi el ca întotdeauna: aranjat şi îngrijit, părând să respingă procesul de îmbătrânire ca pe o pierdere de timp preţios. Avea aceleaşi fire albe respectabile presărate la tâmple de când mă ştiam; în schimb, ultima dată când îl văzusem pe tata, părul lui devenise aproape în întregime de culoarea cenuşii.

Când am intrat, domnul Locke îşi ridică privirea de la un teanc de plicuri pătate şi decolorate de vreme. Ochii săi serioşi şi gri precum pietrele de mormânt se aţintiră asupra mea cu o atenţie de care aveam rareori parte.

— Asta-i tot, Stirling.

L-am auzit pe valet retrăgându-se, urmat de declicul clanţei de bronz. Am simţit cum ceva îmi fâlfâie în piept, ca nişte aripi de pasăre îndărătul coastelor.

— Ia loc, January.

M-am aşezat pe scaunul meu obişnuit, iar Bad a reuşit să se înghesuie pe jumătate sub el.

— Mă scuzaţi pentru Bad, domnule, doar că Stirling părea să se grăbească şi nu l-am mai dus în camera mea…

— Este în regulă.

Senzaţia panicată de fâlfâit din pieptul meu se intensifică. Lui Bad i se interzisese accesul în biroul domnului Locke (precum şi în toate automobilele, trenurile şi sălile de mese) de la petrecerea Societăţii din urmă cu doi ani. De obicei, numai la simpla lui vedere Locke se lansa într-un discurs despre animalele de companie care se comportă inadecvat şi despre stăpânii lor care nu ştiu să se

impună, sau măcar pufnea şi mormăia pe sub mustaţă.

Maxilarul domnului Locke se mişcă înainte şi înapoi, de parcă următoarele lui cuvinte aveau nevoie să fie mestecate pentru a le înmuia.

— Este vorba despre tatăl tău.

M-am trezit că-mi vine greu să mă uit drept la el; în schimb, m-am apucat să studiez caseta de sticlă de pe biroul său, pe a cărei plăcuţă de alamă scânteietoare se puteau citi următoarele: *Revolver Enfield, Mark I,1879.*

— Şi-a petrecut ultimele câteva săptămâni în Orientul îndepărtat, după cum sunt sigur că ştii.

Tata pornise din portul Manila, apoi înaintase spre nord, de la o insulă la alta, către Japonia. Îmi promisese că-mi va scrie des, dar nu mai primisem veşti de la el de săptămâni bune.

Domnul Locke îşi rumegă şi mai grijuliu următoarea frază.

— Rapoartele lui despre această expediţie au fost neregulate. Vreau să zic, mai neregulate decât de obicei. Dar în ultima vreme au… încetat să mai sosească. Ultimul raport a fost trimis în aprilie.

Locke se uita acum la mine, aşteptând concentrat, ca şi cum ar fi fredonat o melodie şi s-ar fi întrerupt ca s-o termin eu. Ca şi cum ar fi trebuit să ştiu ce va spune în continuare. Privirea îmi era încă aţintită asupra revolverului, asupra formelor sale întunecate şi bine unse, a capătului pătrat şi mat al ţevii. Simţeam fierbinţeala răsuflării lui Bad pe picioare.

— January, eşti atentă? De aproape trei luni n-a mai sosit nicio veste de la tatăl tău. Un alt membru al expediţiei mi-a trimis o telegramă: nimeni nu l-a văzut şi n-a primit veşti de la el. I-au găsit tabăra răscolită şi abandonată pe un versant de munte.

Pasărea din pieptul meu zgrepţăna cu ghearele, bătând din aripi cuprinsă de o groază frenetică. Eu stăteam perfect nemişcată.

— Este dat dispărut. Se pare – ei bine… Domnul Locke inspiră scurt şi puternic. January, pare foarte probabil ca tatăl tău să fie mort.

Şedeam pe salteaua subţire de pe patul meu, urmărind razele soarelui care se târau moleşite pe cuvertura roz cu auriu. Firele destrămate şi umplutura din vată desenau pe toată suprafaţa ei umbre şi turle, aducând cu arhitectura unui oraş străin. Bad se făcuse colac în jurul spatelui meu chiar dacă era prea cald ca să stea lipit de mine, scoţând din piept nişte sunete uşoare, ca un căţeluş care oftează. Blana lui mirosea a vară şi a iarbă proaspăt tăiată.

Nu voisem să cred. Urlasem, ţipasem, îi cerusem domnului Locke să-şi retragă cuvintele sau să le dovedească. Îmi vârâsem unghiile în palme aproape până la sânge, ca să nu sar să-i sparg micile vitrine de sticlă într-o mie de cioburi strălucitoare.

În cele din urmă, i-am simţit mâinile lăsându-se grele ca pietrele de pavaj pe umerii mei, ţintuindu-mă locului.

— Destul, copilă.

Îi întâlnisem ochii deschişi la culoare şi implacabili. Simţisem că mă fărâmiţez şi mă prăbuşesc sub privirea lor.

— Julian este mort. *Acceptă asta.*

Şi aşa făcusem. Mă prăbuşisem în braţele lui Locke şi-i scăldasem cămaşa în lacrimi. Îmi murmurase la ureche cu vocea sa aspră şi profundă:

— E-n regulă, fetiţo. Măcar mă ai pe mine.

Acum şedeam în camera mea, cu faţa umflată şi ochii uscaţi, la un pas de o durere atât de vastă, încât nu-i vedeam capătul. Avea să mă înghită cu totul, dacă-i dădeam voie.

M-am gândit la ultima carte poştală pe care o primisem de la tata, înfăţişând o plajă şi câteva femei cu aspect robust, pe care scria *PESCĂRIŢELE DIN SUGASHIMA.* M-am gândit şi la Tata, dar mi-l puteam închipui doar îndepărtându-se de mine, cu umerii lăsaţi şi obosit, dispărând printr-o ultimă uşă teribilă.

„Mi-ai promis că mă vei lua cu tine.”

Am vrut să ţip din nou, am simţit cum sunetul urletului îmi urcă în gâtlej, zbătându-se să iasă afară. Am vrut să vomit. Am vrut să fug şi s-o ţin tot într-o fugă până când aveam să cad într-o altă lume, mai bună.

Atunci mi-am amintit de carte. M-am întrebat dacă domnul Locke mi-o dăduse anume pentru acest moment, ştiind cât de mult voi avea nevoie de ea.

Am scos-o din buzunarul fustei şi-am urmărit cu degetul mare titlul ştanţat. S-a deschis pentru mine ca o Uşă micuţă legată în piele, cu balamale de lipici şi aţă cerată.

Am fugit prin ea.

Cele zece mii de Uşi: un studiu comparativ al pasajelor, portalurilor şi intrărilor din mitologia lumii

Acest text a fost întocmit de Yule Ian Scholar[16] pentru Universitatea Cetăţii Nin, între anii 6908 şi… spre satisfacerea parţială a atingerii statutului de Maestru.

Următoarea monografie se referă la permutările unui leitmotiv din mitologiile lumii: pasajele, portalurile şi intrările. Iniţial un asemenea studiu ar putea părea că suferă de cele două păcate capitale ale lumii academice – frivolitatea şi trivialitatea –, dar intenţia autorului este să demonstreze importanţa uşilor ca realităţi fenomenologice. Potenţialele contribuţii la alte domenii de studiu – gramatologie, lingvistică, antropologie – sunt nenumărate, dar, dacă autorul poate fi atât de prezumţios, acest studiu intenţionează să depăşească cu mult limitările cunoaşterii noastre prezente. Într-adevăr, această cercetare ar putea reorganiza înţelegerea colectivă pe care o avem asupra legilor fizice ale universului.

Argumentul central este pur şi simplu acesta: pasajele, portalurile şi intrările comune tuturor mitologiilor sunt înrădăcinate în anomalii fizice care le permit utilizatorilor să călătorească dintr-o lume în alta. Sau, ca să formulăm şi mai simplu: aceste uşi într-adevăr există.

Următoarele pagini vor oferi dovezi ample în sprijinul acestei concluzii şi vor furniza un set de teorii privind natura, originile şi funcţia uşilor. Cele mai importante ipoteze simt următoarele:

i) că uşile sunt portaluri între o lume şi alta, care există numai în locuri cu o anumită rezonanţă inefabilă (ceea ce filosofii naturalişti numesc „cuplaj slab” între două universuri). Deşi este

posibil ca o construcţie umană, din cadre, bolţi, cortine et cetera, să înconjoare o uşă, fenomenul natural în sine există, în fiecare caz, dinaintea decoraţiunii sale. De asemenea, se pare că aceste portaluri sunt, printr-un capriciu al fizicii sau al umanităţii, extrem de dificil de găsit.

ii) că aceste portaluri generează un anumit grad de scurgere. Materia şi energia curg liber prin ele, la fel ca şi oamenii, speciile străine, muzica, invenţiile, ideile – toate genurile de lucruri care, pe scurt, dau naştere mitologiilor. Dacă cineva urmează poveştile, aproape întotdeauna va găsi o uşă îngropată la rădăcina lor[1].

iii) că această scurgere şi poveştile rezultate şi transmise din ea au fost şi rămân cruciale pentru dezvoltarea culturală, intelectuală, politică şi economică a omenirii, în toate lumile. În biologie, interacţiunea dintre mutaţiile genetice aleatorii şi schimbările de mediu este cea care determină evoluţia. Uşile introduc *schimbarea.* Şi din schimbare decurg toate: revoluţia, rezistenţa, împuternicirea şi responsabilizarea, transformarea, invenţia, prăbuşirea, reformarea – pe scurt, toate componentele vitale ale istoriei umane.

iv) că uşile sunt, aidoma celor mai multe lucruri de preţ, fragile. Odată închise, ele nu pot fi redeschise prin niciun mijloc descoperit de acest autor.

Dovezile care sprijină ipotezele i-iv au fost împărţite în optsprezece subcategorii, prezentate mai jos ca

Cel puţin, aceasta este cartea pe care am intenţionat să o scriu pe când eram tânăr şi arogant.

Am visat dovezi insurmontabile, respectabilitate academică, publicaţii şi prelegeri. Am cutii întregi cu cartonaşe de notiţe ordonat indexate, fiecare descriind o cărămidă mică dintr-un zid uriaş de cercetare: o poveste indoneziană despre un copac de aur ale cărui crengi alcătuiau o boltă sclipitoare; o

referire dintr-un imn celtic la îngerii care zboară prin poarta raiului; amintirea unei uşi de lemn sculptat din Mali, decolorată de expunerea la nisip şi înnegrită de veacuri de secrete.

Aceasta nu este cartea pe care am scris-o.

În schimb, am scris ceva ciudat, profund personal, extrem de subiectiv. Sunt un om de ştiinţă care îşi studiază propriul suflet, un şarpe care îşi înghite propria coadă.

Dar chiar dacă mi-aş fi putut ţine în frâu impulsurile ca să scriu ceva academic, mă tem că n-ar fi contat, fiindcă cine mi-ar fi luat în serios afirmaţiile fără dovezi solide? Dovezi pe care nu le pot aduce, deoarece dispar aproape imediat ce le descopăr. O negură se târăşte pe urmele mele, înghiţindu-mi paşii şi ştergându-mi probele. *Închizând uşile.*

Cartea pe care o ţii în mână nu este, aşadar, o respectabilă lucrare academică. Nu a beneficiat de supervizare editorială şi nu conţine decât puţine fapte verificabile. Este doar o poveste.

Cu toate astea, am scris-o din două motive:

Primul, pentru că ceea ce este scris este adevărul. Cuvintele şi sensurile lor au greutate în lumea materială, dând formă realităţilor şi preschimbându-le printr-o alchimie străveche. Chiar şi scrierile mele, atât de teribil de lipsite de autoritate, ar putea avea suficientă putere ca să ajungă la persoana potrivită şi să spună adevărul potrivit, schimbând astfel natura lucrurilor.

Al doilea, îndelungii mei ani de cercetare m-au învăţat că toate poveştile, chiar şi cele mai umile poveşti populare, contează. Toate sunt artefacte şi palimpseste, ghicitori şi istorii. Sunt firele roşii pe care le-am putea urma pentru a ieşi din labirint.

Sper că această poveste este firul tău şi că la capătul ei vei găsi o uşă.

Capitolul unu

O prezentare a domnişoarei Adelaide Lee Larson şi a explorărilor ce au format-o

Descendenţa şi primii ei ani de viaţă – Deschiderea unei uşi – Închiderea unei uşi – Schimbările asupra sufletului unei tinere

Domnişoara Adelaide Lee Larson s-a născut în 1866.

Lumea tocmai începuse să rostească în şoaptă cuvântul „modern”, împreună cu alte cuvinte precum „ordine” şi „liber schimb neîngrădit”. Căile ferate şi firele de telegraf şerpuiau peste frontiere ca nişte linii lungi de sutură; imperiile muşcau din coastele Africii; filaturile de bumbac mestecau şi mormăiau ca nişte guri deschise, înghiţind muncitori aduşi de spate şi expirând abur de fibre.

Dar alte cuvine, mai vechi – precum „haos” şi „revoluţie” – tot mai zăboveau pe la margini. Revoltele din Europa anului 1848 atârnau în aer ca fumul puştilor; cipaii din India încă simţeau gustul răscoalei pe limbă; femeile şopteau şi conspirau, cosând stindarde şi scriind pamflete; sclavii eliberaţi stăteau neîncătuşaţi în lumina însângerată a noii lor naţiuni. Pe scurt, toate simptomele unei lumi încă înţesate de uşi deschise.

Dar familia Larson era, în ansamblul său, total dezinteresată de ceea ce se întâmpla în lumea largă, care-i împărtăşea în mod politicos sentimentele. Ferma lor era cuibărită lângă o culme verde din mijlocul ţării, exact acolo unde s-ar afla inima naţiunii, dacă aceasta ar fi un organism viu, pe care trupele din ambele tabere ale Războiului Civil o trecuseră cu vederea în timp ce mărşăluiau pe lângă ea. Familia cultiva îndeajuns porumb pentru hrana proprie şi pentru patru vaci de lapte, recolta destulă cânepă ca s-o vândă în aval preselor de balotat bumbac din sud şi săra suficient vânat ca să nu se

îmbolnăvească de scorbut iarna. Interesele membrilor ei se întindeau doar cu puţin mai departe de hotarele celor şapte pogoane de pământ pe care le deţineau, iar vederile lor politice nu ajunseseră niciodată mai complexe decât zicala Mamei Larson, „ban la ban trage”. În 1860, când tânărul Lee Larson a suferit o criză de patriotism şi s-a furişat în oraş ca să voteze pentru John Bell, care a pierdut nu doar în faţa domnului Lincoln, ci şi a lui Douglas şi Breckenridge, acest lucru n-a făcut decât să confirme suspiciunea clanului că politica era o şiretenie menită să-i distragă de la treburile lor pe oamenii care muncesc din greu.

Nimic din toate astea nu-i deosebea pe Larsoni de oricare dintre vecinii lor. Pare puţin probabil ca vreun biograf sau cronicar sau chiar un jurnalist local să le fi tipărit vreodată numele până acum. Interviurile desfăşurate pentru acest studiu au fost poticnite şi privite cu suspiciune, ca şi cum aş fi pus întrebări unor grauri sau unor căprioare cu coada albă.

Un singur lucru era remarcabil în legătură cu această familie: la naşterea Adelaidei Lee, toţi membrii săi în viaţă erau de sex feminin. Din cauza ghinionului, a problemelor cardiace şi a laşităţii, soţii şi fiii lor lăsaseră în urmă un grup de femei hotărâte, care semănau atât de mult între ele, încât parcă vedeai viaţa unei singure femei etalată în toate etapele posibile.

Lee Larson fusese ultimul care plecase. Cu lipsa lui de sincronizare caracteristică, aşteptase până când Confederaţia abia îşi mai ducea zilele şi abia atunci mărşăluise spre sud-est ca să se înroleze la rezervişti. Noua lui soţie – o tânără ştearsă din ţinutul învecinat – se aciuase în casa familiei Larson, aşteptând veşti. Dar acestea nu veneau. În schimb, după şaptesprezece săptămâni, într-o noapte îşi făcu apariţia Lee Larson în persoană, într-o uniformă veche şi cu un glonţ de plumb în fesa stângă. Peste patru zile plecă din nou, îndreptându-

se spre vest cu o expresie hăituită pe chip. Zăbovise destul cât să conceapă un copil cu soţia sa.

Adelaide Lee avea trei ani când mama ei se sfârşi de tuberculoză şi depresie şi dispăru cu totul dintr-o lume în care şi aşa nu lăsase mari urme; fetiţa fu crescută de bunica ei şi de patru mătuşi.

Astfel, Adelaide Lee se născu în ghinion şi sărăcie şi crescu în ignoranţă şi singurătate. Această poveste a unei origini plebee să-ţi fie o lecţie preţioasă: cel mai adesea, începuturile unei persoane nu anunţă ce va ajunge să facă în viaţă, căci iată, Adelaide Lee, crescând, nu ajunse o altă palidă femeie Larson[2]. Ea deveni cu totul altceva, ceva atât de strălucitor şi sălbatic şi aprig, încât o singură lume n-o putea cuprinde, aşa că fu nevoită să găsească altele.

Numele Adelaide – un nume încântător, feminin, care i se trăgea de la stră-străbunica ei, o doamnă de naţionalitate franco-germană la fel de ştearsă şi de inobservabilă ca mama Adelaidei – era sortit eşecului. Nu deoarece copila ar fi avut vreo obiecţie faţă de el, ci doar pentru că numele nu se lipea de ea aşa cum apa nu se lipeşte de un acoperiş de tablă. Era un nume pentru o fată delicată, care-şi citeşte rugăciunile în fiecare seară, îşi păstrează sarafanele curate şi îşi pleacă privirea cu modestie când îi vorbesc adulţii. Nu era un nume pentru sălbăticiunea uscăţivă şi murdară care ocupa acum casa familiei Larson aşa cum un prizonier de război ar putea ocupa o tabără inamică.

Până la a cincea ei aniversare, toate femeile din casă, cu excepţia mătuşii Lizzie (ale cărei obiceiuri nu puteau fi schimbate de nicio forţă mai prejos decât salvele de tun) îşi recunoscuseră înfrângerea şi-i spuneau Ade. Era un nume mai scurt, mai aspru, mai potrivit să fie strigat printre avertismente şi dojeni. Numele acesta prinsese, spre deosebire de dojeni.

Ade şi-a petrecut copilăria în explorări, străbătând în lung şi-n lat cele şapte pogoane de pământ ale familiei, ca şi cum ar fi pierdut ceva de preţ şi-ar fi sperat să-l găsească sau, mai exact, ca un câine care trage cu putere într-o lesă scurtă. Cunoştea terenul aşa cum îl cunoaşte un copil, cu o intimitate şi o fantezie de care puţini adulţi au dat dovadă vreodată. Ştia unde fuseseră scobiţi de trăsnete platanii, devenind nişte ascunzători secrete. Ştia unde era cel mai probabil să iasă ciupercile, înălţându-şi căpşoarele palide în pâlcuri, ca într-o poiană cu zâne, şi unde sclipea pirita pe sub undele pârâului.

Îndeosebi, cunoştea fiecare scândură şi bârnă din casa care stătea să se prăbuşească în partea din spate a proprietăţii, o ridicătură prăpădită de pe fâneaţă, care fusese odinioară o gospodărie ţărănească separată. Când familia Larson cumpărase proprietatea, casa era deja abandonată, şi îşi petrecuse anii care urmaseră afundându-se în pământ ca o creatură preistorică prinsă într-o mlaştină. Dar pentru Ade era totul: un castel în ruină, fortăreaţa unor iscoade, locuinţa unui pirat sau bârlogul unei vrăjitoare.

Fiindcă se afla pe proprietatea lor, femeile din clanul Larson nu-i interziseră cu tot dinadinsul aceste jocuri. În schimb, o priveau cu atenţie când se întorcea mirosind a lemn putred şi a cedru, o avertizau cu lucruri cumplite („E bântuită, ştii, toată lumea spune asta”) şi o preveneau în legătură cu ceea ce li se putea întâmpla celor care se aventurau de capul lor.

— Ştii, şi tatăl tău a fost un hoinar, îi spunea bunica, clătinând din cap cu o expresie sumbră pe chip, şi uite cât bine ne făcu.

Ade fusese adesea poftită să se gândească la viaţa tatălui ei – o soţie părăsită, o fiică orfană, totul din cauza neastâmpărului său –, dar se dovedi a fi o avertizare fără niciun efect asupra fetei. Desigur, tatăl ei le abandonase, însă cunoscuse iubirea şi războiul şi poate o parte din lumea ameţitoare de

dincolo de fermă, iar asemenea aventură părea să merite orice preţ.

(După mine, viaţa lui Lee Larson a fost mai curând definită de impulsivitate şi laşitate decât de un spirit aventuros, totuşi o fiică trebuie să încerce să descopere valoarea tatălui său aşa cum poate. Mai ales dacă el este absent.)

Uneori, Ade rătăcea cu un scop, ca atunci când se ascunse într-un vagon de tren de pe linia Illinois Central şi reuşi să ajungă tocmai la Paducah înainte ca un feroviar s-o descopere, iar alteori se mişca pur şi simplu de dragul mişcării, aşa cum fac păsările. Îşi petrecea zile întregi plimbându-se de-a lungul malului neîngrijit al fluviului, privind vasele cu aburi ce treceau pe lângă ea pufăind. Uneori se prefăcea că este unul dintre membrii echipajului, care se apleca peste balustradă; mai adesea, îşi închipuia că ea însăşi este vaporul cu aburi, un lucru făcut cu unicul scop al sosirilor şi plecărilor.

Dac-ar fi să-i desenăm hoinărelile din copilărie pe o hartă, să-i reprezentăm descoperirile şi destinaţiile în formă topografică şi să-i trasăm traiectoria şerpuită printre ele, am vedea-o ca pe o fată care încearcă să iasă din centrul unui labirint, ca pe un Minotaur care se străduieşte să se elibereze.

La cincisprezece ani, aproape că o luase razna de la atâta învârtit în cerc, deznădăjduită că zilele îi erau la fel. S-ar fi putut închide în sine, încovoiată sub greutatea labirintului nevăzut din jurul ei, dar o salvă o întâmplare într-atât de ciudată, încât o lăsă pentru totdeauna nemulţumită de lucrurile obişnuite şi convinsă de existenţa celor neobişnuite: în vechea fâneaţă, întâlni o fantomă.

Asta se întâmplă la început de toamnă, când ierburile înalte de pe câmp erau de un roşcat ars, pe alocuri trandafiriu, iar croncănitul ciorilor răsuna ascuţit prin văzduhul limpede. Ade încă vizita adesea casa veche din partea din spate a proprietăţii, deşi crescuse de acum prea mult ca să-şi mai imagineze că aceasta ar fi altceva. În ziua în care văzu fantoma, avea de gând să se caţăre pe pietrele

neregulate ale hornului şi să se aşeze pe acoperiş, ca să urmărească traiectoriile incredibil de întortocheate ale graurilor în zbor.

În timp ce se apropia, zări o siluetă întunecată, care stătea în picioare lângă casa în ruină. Se opri din mers. Fără îndoială, mătuşile ei ar fi sfătuit-o să facă imediat stânga-mprejur şi să se întoarcă acasă. Silueta aceea era fie a unui străin, care trebuia evitat cu orice preţ, fie a unei fantome din casă, care trebuia tratată la fel.

Dar Ade se trezi atrasă spre aceasta ca acul unei busole.

— Bună ziua? strigă ea.

Silueta tresări. Era înaltă şi deşirată, băieţească chiar şi de la distanţă. Băiatul îi răspunse strigând ceva, dar cuvintele lui sunau alandala.

— Poftim? strigă Ade din nou, fiindcă bunele maniere erau recomandabile fie că avea de-a face cu un străin, fie cu o fantomă.

El răspunse prin alt şir de vorbe fără noimă.

De-acum, fata era suficient de aproape ca să-l vadă bine şi se întrebă dacă n-ar fi trebuit să facă totuşi cale-ntoarsă: pielea lui era negru-roşcat întunecat, pe care ea nu ştia să-l descrie.

Larsonii nu erau abonaţi la ziar, pe motiv că aflau toate veştile de care aveau nevoie la biserică, dar Ade şterpelea uneori câte unul deja folosit. Prin urmare, era familiarizată cu primejdiile reprezentate de negrii străini – văzuse articolele care le descriau fărădelegile, caricaturile care înfăţişau apetitul lor pentru femei albe nevinovate. Bărbaţii din caricaturi erau monstruoşi, cu braţe păroase, haine zdrenţuite şi expresii caraghioase. Dar băiatul de pe câmp nu arăta deloc ca desenele din ziare.

Era tânăr – cam de vârsta ei sau poate chiar ceva mai mic –, cu piele fără pilozităţi, cu membre lungi. Purta un strai ciudat din pânză aspră de lână, drapată şi înfăşurată în jurul lui după un model complicat, ca şi cum ar fi furat pânza unei corăbii şi s-ar fi învăluit în ea. Avea trăsături subţiri şi delicate, ochi limpezi şi negri.

Băiatul vorbi din nou, o serie de cuvinte cu multe silabe, aranjate aproape ca nişte întrebări. Ade presupuse că putea fi un dialect din iad, ştiut numai de fantome şi demoni. Dintr-odată, cuvintele se preschimbară în gura lui şi vocale familiare îşi găsiră locul potrivit.

— Scuzaţi-mă, doamnă? Mă auziţi?

Accentul îi era teribil de ciudat, totuşi avea o voce blândă, intenţionat prietenoasă, de parcă s-ar fi temut să n-o sperie.

În acel moment, Ade decise că mătuşa Lizzie avea dreptate: ziarele nu făceau nici cât hârtia pe care erau tipărite. Băiatul dinaintea ei, cu privirea sa surprinsă, cu hainele ca nişte cearşafuri şi cu voce blândă, n-avea cum să fie o ameninţare pentru ea.

— Înţeleg ce spui, îi răspunse.

El făcu câţiva paşi spre ea, cu o expresie de neîncredere uimită. Mângâia spicele mari ale ierbii, părând surprins să le simtă perişorii în palmă. Apoi mâna i se înălţă încet şi poposi, cu palma deschisă la culoare, pe unul dintre pomeţii Adei. Amândoi tresăriră şi se îndepărtară uşor, ca şi cum niciunul dintre ei nu crezuse că celălalt ar putea fi real.

Ceva din blândeţea lui, inocenţa surprinderii şi delicateţea mâinilor cu degete lungi o făcură dintr-odată pe Ade mai puţin prudentă.

— Cine eşti? Şi de unde vii, mai precis?

Dacă era o fantomă, era un membru pierdut, şovăielnic al speciei sale.

El păru să caute cuvintele potrivite într-un sertar nefolosit al memoriei.

— Vin de… altundeva. Nu de aici. Printr-o uşă din perete.

Arătă înapoi către casa în paragină, spre uşa de la intrare lăsată în jos, care rămăsese încremenită în tocul său dinainte de naşterea Adei, obligând-o să intre pe geam. Acum, uşa se înţepenise întredeschisă cât pentru a lăsa să treacă pieptul unui băiat subţirel.

Ade era o fată destul de raţională ca să ştie că băieţii străini care se aventurau pe proprietatea

cuiva înveşmântaţi în cearşafuri şi pretinzând că sunt de altundeva ar trebui trataţi cu suspiciune. Fie era nebun, fie minţea, şi în niciunul dintre cazuri nu merita să-şi piardă timpul cu el. Dar când băiatul vorbi, simţi cum ceva i se înfioară în piept, ceva care aducea primejdios de mult a speranţă. Speranţa că ar putea fi adevărat.

— Uite.

Ea se dădu un pas înapoi şi-şi desfăcu pătura de lână, ca pe un cort de circ roşu cu alb aşternut peste ierburile tari. Tropăi cu tălpile pe ea ca s-o aranjeze şi se aşeză, făcând semn spre locul de alături.

Băiatul o privi din nou cu acea surprindere încântătoare, frecându-şi braţele goale în răcoarea toamnei.

— Se pare că vremea este mai caldă altundeva, nu-i aşa? Ia asta.

Ade îşi scoase haina de pânză aspră, care fusese trecută de la o generaţie la alta de atâtea ori încât îşi pierduse orice culoare şi formă, şi i-o întinse.

Băiatul îi îmbrăcă mânecile cu stângăcia unui animal căruia i s-ar cere să poarte o a doua piele peste a lui. Ade era sigură că nu purtase în viaţa lui o haină cu mâneci, şi la fel de sigură că aşa ceva era imposibil.

— Hai, aşază-te aici şi povesteşte-mi tot, băiatule-fantomă. Povesteşte-mi despre altundeva.

El o privea pierdut.

Dacă mă poţi păsui un pic, permite-mi să fac o pauză aici şi să-ţi prezint din nou scena, de data asta din perspectiva băiatului: sosise dintr-un loc foarte diferit de vechea fâneaţă şi, în timp ce clipea încă derutat sub soarele străin, zărise o tânără complet diferită de tot ce văzuse el până atunci. Ea se apropiase cu paşi mari, cu rochia cu nasturi negri *foşnind* prin iarbă, cu părul de culoarea grâului de iarnă ieşindu-i de sub o pălărie cu borul lat. Acum se aşezase la picioarele lui, cu faţa ridicată spre el, cu ochii deschişi la culoare şi parcă fermecaţi, şi dacă i-ar fi cerut luna de pe cer, băiatul i-ar fi dat-o.

Aşa că băiatul se aşeză şi-i povesti despre altundeva.

Altundeva era un loc al sării de mare şi al vânturilor. Era un oraş sau poate o ţară sau poate o lume (substantivele lui erau nesigure în această privinţă) în care oamenii locuiau în case de piatră şi purtau robe lungi, albe. Era o aşezare paşnică, prosperă datorită comerţului făcut pe coastă şi faimoasă graţie studiului iscusit al cuvintelor.

— Aveţi mulţi autori în oraşul vostru?

El nu cunoştea cuvântul acela.

— Oameni care scriu cărţi. Ştii – chestiile alea lungi şi plictisitoare, despre oameni care nu există.

Băiatul îi aruncă o privire cu totul consternată.

— Nu, nu. *Cuvinte.*

Încercă să-i explice mai clar, printr-o mulţime de propoziţii nesigure despre natura cuvântului scris şi forma universului, densitatea relativă a cernelii şi a sângelui, importanţa limbilor şi a studiului lor atent, însă, date fiind verbele lui limitate şi tendinţa ei de a râde, nu făcură prea mari progrese. Se dădu bătut şi începu să-i pună în schimb întrebări despre lumea ei.

Fata îi răspundea cât de bine putea, dar se trezi îngrădită de viaţa ei izolată. Ştia puţine despre oraşul din apropiere, şi despre lumea largă, doar atât cât putuse afla din două clase urmate la şcoala cu o singură sală de clasă.

— Nu este la fel de captivantă ca lumea ta, pun rămăşag. Spune-mi despre ocean. Ştii să navighezi? Cât de departe ai ajuns?

El vorbi şi ea ascultă, iar amurgul se aşternu deasupra lor ca aripa unei porumbiţe uriaşe. Ade observă liniştea care se lăsa peste zi şi chemările ritmice ale păsărilor de noapte şi ştiu că depăşise deja ora când trebuia să fie acasă, dar nu se putea hotărî să plece. Se simţea suspendată, ca şi cum ar fi plutit, complet lipsită de greutate, într-un loc unde putea crede în fantome şi în magie şi în alte lumi, în acest straniu băiat negru şi în mâinile lui care parcă luminau în întunecime.

— Şi nimeni de la mine de-acasă nu-i ca tine. S-a întâmplat ceva, de-ai rămas fără piele? Oare… ce…

Engleza băiatului degeneră într-o serie de exclamaţii guturale ce o făcură pe Ade să simtă c-ar putea fi traduse universal prin „Ce naiba mai e şi asta?” El flutura din mâini în dreapta şi-n stânga, holbându-se la câmpul cuprins de umbre.

— Aceia sunt licurici, băiatule-fantomă. Ultimii pe anul ăsta. Nu aveţi aşa ceva de cealaltă parte a uşii tale?

— Licurici? Nu, nu avem. Ce rost au?

— Nu au niciun rost, poate doar să ne spună că s-a întunecat şi că o să am o grămadă de probleme dacă nu mă întorc curând acasă. Ade oftă. Trebuie să plec.

Băiatul privea acum în sus la stelele înserării, care străluceau dezaprobator deasupra lor. Un alt şir de cuvinte pe care Ade le traduse fără greutate.

— Şi eu trebuie să plec. O privi cu ochii negri strălucind. Dar te vei întoarce?

— Ce naiba, într-o zi de duminica? După ce am stat afară până târziu? Voi avea noroc dacă nu mă închid în şopronul pentru fân până la Crăciun.

Era clar că băiatul nu înţelesese câteva substantive importante din enunţ, dar el insistă, aşa că se puseră de acord: se vor întoarce amândoi peste trei zile.

— Şi te voi lua cu mine, iar tu ai să mă crezi.

— Bine, băiatule-fantomă.

El zâmbi. Avea o expresie îmbătată de fericire, fascinată, ca şi cum nu şi-ar fi putut imagina nimic mai grozav decât s-o întâlnească pe acelaşi câmp peste trei zile, iar Ade nu văzu nicio altă soluţie decât să-l sărute. Fu un sărut stângaci, o atingere uşoară cu buzele lipite, care fu cât pe-aci să nu-i nimerească deloc gura, dar după aceea inimile începură să le bată ciudat în piept şi simţiră că le tremură membrele străbătute de furnicături, aşa că poate n-a fost totuşi o încercare în van.

Ade plecă apoi într-un vârtej de fuste şi pătură roşie, şi trecură câteva minute până când băiatul

reuşi să-şi amintească exact unde se afla şi unde trebuia să se ducă.

Acasă, Mama Larson o întâmpină pe Ade cu o cuvântare plângăreaţă despre soarta fetelor care stau afară singure până noaptea târziu, despre teama şi neliniştea pe care le-o provocase dragilor ei mătuşi (Mătuşa Lizzie o întrerupse pentru a spune că fusese înnebunită de furie, nu temătoare, şi că Mama Larson putea să vorbească doar pentru ea însăşi) şi despre inevitabilul declin al femeilor din această ţară.

— Şi unde ţi-e *haina,* copilă nesăbuită?

Ade chibzui un pic.

— Altundeva, răspunse ea şi urcă scările parcă plutind.

Supliciul săptămânal al slujbei de duminică era cumva mai uşor de suportat, descoperi Ade, când adăpostea un secret delicios şi imposibil, care ardea adânc în ea ca flacăra unei lămpi. Oamenii din oraş – care de fapt nu erau deloc orăşeni, ci mai degrabă o adunătură de persoane sălbatice ce trăiau la ferme la fel de izolate şi de îndepărtate precum cea a familiei Larson şi care se strângeau laolaltă numai pentru licitaţii, înmormântări şi slujbe religioase – se vânzoleau în strane cu aceleaşi expresii ţepene pe care le aveau în fiecare săptămână, iar Ade se simţi despărţită de ei într-un mod nou şi foarte plăcut. Predica preotului McDowell susura în jurul ei ca apele unui râu ce se despart în jurul unei pietre.

Femeile Larson stăteau mereu în al treilea rând din spate, deoarece Mama Larson insista că ar fi fost un gest de trufie să stea pe rândul din faţă şi nepoliticos să stea în spate de tot, şi pentru că toate savurau fiorul de superioritate pe care-l simţeau privindu-i pe cei ce ajungeau ultimii cum se furişează în ultima strană, cu capul plecat. În duminica aceea, ultima strană era ocupată de câţiva membri roşii la faţă ai clanului Buhler şi de băiatul familiei Hanson, care avea patruzeci şi ceva de ani,

însă căruia lumea încă-i zicea „băiat” pentru că se întorsese cam zdruncinat din război. Dar chiar la sfârşitul predicii, anunţat de vocea tot mai bubuitoare şi de transpiraţia tot mai abundentă a părintelui McDowell, în biserică intră un bărbat pe care Ade nu-l recunoscu şi se strecură în penultimul rând.

Ade nu ştia multe despre lumea largă, dar ştia cu siguranţă că bărbatul acela trăia undeva în ea. Întreaga lui înfăţişare vădea precizie şi ordine. Haina sa de lână era scurtă şi bine croită, dezvăluind pantaloni negri, călcaţi la dungă. Mustaţa sa care încărunţea era tunsă cu o precizie chirurgicală. Foşnete aproape imperceptibile se auziră dinspre membrii congregaţiei, care se întorceau discret, încercând toţi să se uite la străin fără să-i vadă altcineva.

Slujba se încheie şi puhoiul de oameni se înghesui în jurul intrusului. Câteva dintre familiile din prima strană îşi asumaseră rolul de a face prezentările şi de a se interesa de el. Îşi exprimară speranţa că îi fusese pe plac mica lor slujbă (deşi Ade nu era convinsă că părintele McDowell urmărea câtuşi de puţin să încânte pe cineva) şi întrebară ce treabă avea în zonă. Poate că avea rude în apropiere? Sau afaceri pe fluviu?

— Vă mulţumesc frumos pentru interes, domnilor, dar nu, nu am niciun interes pentru ambarcaţiunile fluviale. Mărturisesc că sunt un om de uscat, care caută o proprietate de acelaşi gen.

Vocea sa pluti pe deasupra capetelor congregaţiei, nazală şi cu sonorităţi străine, iar Mama Larson pufni lângă Ade. Nimeni n-ar fi trebuit să vorbească mai tare decât într-un murmur respectuos cât timp se afla sub acoperişul bisericii.

— În Mayfield am auzit că pe aici s-ar putea să găsesc nişte pogoane la un preţ avantajos – se pare că este un teren bântuit, deci nu prea folosit – şi am profitat de această ocazie ca să mă prezint domniilor voastre.

Se produse un freamăt lângă străin şi oamenii se traseră deoparte. Ade presupuse că nu le plăcea ideea ca un nordist dintr-un oraş mare să dea buzna în biserica lor ca să-i tragă pe sfoară şi să le ia pământul la un preţ de nimic. Nu se aflau suficient de mult spre sud pentru ca nordiştii profitori să fie pentru ei ceva mai mult decât nişte caricaturi prost desenate din ziarul de duminică, dar cunoşteau semnele. Din tonul replicilor lor mormăite printre dinţi, Ade ghici că-i puneau piedici *(nu, domnule, nu este niciun asemenea teren pe aici, va trebui să căutaţi în altă parte)*.

Şuvoiul de oameni începu să plece din loc, cu Ade mergând în urma Mătuşii Lizzie în timp ce înaintau în şir indian pe culoarul dintre strane. Străinul încă le zâmbea tuturor cu o condescendenţă afabilă, neabătut. Ade se opri.

— Noi avem pe proprietatea noastră o casă despre care toată lumea ştie că-i bântuită de o mulţime de stafii – eu am văzut una chiar ieri –, dar nu-i de vânzare, îi zise ea străinului.

Nu ştia de ce o spusese, doar că voia să-i şteargă expresia de aroganţă de pe faţă şi să-i dea de înţeles că nu erau nişte bieţi săteni săraci care şi-ar vinde ieftin pământurile din pricina unei superstiţii neîntemeiate. Şi poate pentru că era curioasă, tânjind după experienţa aparte şi vastă a bărbatului.

— Nu mai spuneţi. Bărbatul îi zâmbi într-un fel pe care probabil îl considera fermecător şi se aplecă spre ea. Permiteţi-mi să vă conduc afară, în acest caz.

Ade se trezi cu braţul petrecut peste mâneca hainei sale, cu picioarele poticnindu-se lângă ale lui. Mătuşile ei erau deja afară, probabil făcându-şi vânt cu palma şi bârfind.

— Ia spuneţi, care este natura acestor stafii? Ce aţi văzut, mai precis?

Însă dorinţa ei de a-i vorbi bărbatului dispăruse. Îşi trase mâna, dând din umeri într-un mod bosumflat, de adolescentă, şi-ar fi plecat fără să mai scoată o vorbă dacă el n-ar fi fixat-o cu privirea.

Avea ochi de culoarea lunii sau a monedelor de argint, teribil de reci, dar cumva ademenitori, ca şi cum ar fi avut propria atracţie gravitaţională.

Chiar şi peste ani, când stătea cuibărită lângă mine în căldura languroasă a soarelui de după-amiază târzie, Ade se înfiora uşor când descria privirea aceea fixă.

— Spuneţi-mi tot, murmură străinul.

Şi Ade aşa făcu.

— Păi, mă duceam la căsuţa veche fără niciun motiv, când am văzut un băiat-fantomă aşteptând acolo. Sau cel puţin asta am crezut că era la început, fiindcă era negru şi îmbrăcat ciudat şi vorbea o limbă de neînţeles. Dar nu venise din iad sau ceva de genul ăla. Nu ştiu de unde a venit, exact, doar că a sfârşit prin a ieşi pe uşa căsuţei noastre. Şi mă bucur c-a făcut-o, mi-a plăcut de el, mi-au plăcut mâinile lui…

Strânse din dinţi şi tăcu, clătinându-se şi rămânând aproape fără suflu.

Zâmbetul nu foarte încântător revenise pe chipul străinului în timp ce ea vorbea, doar că acum sub el se ascundea un fel de nemişcare ca de animal de pradă.

— Vă mulţumesc din suflet, domnişoară…?

— Adelaide Lee Larson. Ea înghiţi un nod şi clipi. Mă scuzaţi, domnule, mă strigă mătuşile.

Se strecură în grabă afară pe uşile bisericii, fără să privească înapoi la străinul în costum arătos. Îi simţea ochii ca o pereche de monede de argint pironiţi supărător pe ceafa ei.

Din cauza firii în esenţă blajine a mătuşilor ei, pedepsele Adei nu variau niciodată. O închiseră pentru următoarele două zile în camera de la etaj unde dormeau toate (mai puţin Mama Larson, care nu prea dormea, ci mai curând moţăia din când în când într-o diversitate de poziţii semiculcate la parter). Ade suportă fără prea multă graţie privarea de libertate – femeile Larson îşi petrecură zilele

acelea bântuite de lovituri cu pumnii şi cu picioarele deasupra capetelor, ca şi cum locuinţa lor ar fi găzduit un spirit malefic deosebit de furios –, dar fără să opună o rezistenţă reală. Îşi închipui că era cel mai bine să le dea satisfacţie înainte de a ieşi pe fereastră şi de a coborî pe dibuite pe vrejurile de caprifoi în seara celei de-a treia zile.

Luni i se aduseră un coş cu rufe proaspăt spălate, pe care să le împăturească, şi câteva teancuri de lenjerie ruptă pentru a le coase, fiindcă Mătuşa Lizzie insista că statul în pat toată ziulica era mai degrabă o răsplată decât o pedeapsă şi spunea că s-ar putea să fugă şi ea mâine-seară, ca să fie închisă apoi la etaj pentru o porţie de odihnă la pat. La prânz, etajul se umplu de mirosurile unsuroase de şuncă prăjită şi fasole. Ade scăpă o Biblie pe podea ca să le amintească să-i aducă şi ei ceva de mâncare.

Însă nu apăru niciuna dintre mătuşi. În uşa de la intrare răsună un bubuit autoritar, urmat de tăcerea uimită a cinci femei atât de neobişnuite cu vizitatorii, încât nu prea ştiau ce să facă după o bătaie la uşă. Apoi se auzi un hârşâit timid de scaune şi târşâit de picioare, urmat de scârţâitul uşii care se deschidea. Ade se întinse pe podea şi lipi urechea de scândurile de pin.

Nu auzi nimic în afară de mormăielile joase, străine ale unui bărbat necunoscut în bucătăria lor, însoţite de vocile a cinci femei care se ridicau şi coborau în jurul lui asemenea unui stol de păsări de apă speriate. La un moment dat, se înălţă până la ea bubuitul unui râs straşnic, care-i sună gol ca o tobă şi bine repetat. Ade se gândi la bărbatul din oraşul cel mare care venise la slujbă şi simţi o întunecare stranie, o teamă de ceva fără nume care se aţinea la orizontul ei.

Bărbatul plecă, uşa se închise şi flecăreala mătuşilor se transformă într-un fel de chicotit.

Trecu mai bine de-o oră până când Mătuşa Lizzie îi aduse o farfurie cu fasole răcită.

— Cine a fost la uşă? întrebă Ade.

Încă stătea întinsă pe podea, simţindu-se paralizată de o combinaţie de moleşeală şi groază.

— Nu-ţi bate tu capul, băgăreaţo. Doar niscaiva veşti bune, atâta tot.

Lizzie arăta destul de îngâmfată în timp ce spuse asta, ca o femeie care ascunde o mare surpriză. Dacă ar fi fost una dintre celelalte mătuşi, Ade ar fi reuşit poate s-o forţeze să-i dea mai multe informaţii, dar aşa ceva nu mergea cu Mătuşa Lizzie, aşa cum nu ar fi mers cu un munte, doar că munţii nu te altoiesc cu nuiaua pentru impertinenţă. Ade se rostogoli pe spate şi privi razele de soare cum se întind peste tavan, formând băltoace de lumină în şanţurile dintre grinzi. Se întrebă cum arăta soarele altundeva, într-o altă lume, şi dacă într-adevăr existau alte lumi care puteau fi văzute. Lucrurile pe care i le spusese băiatul-fantomă deja păleau şi se destrămau.

În dimineaţa celei de-a treia zile, fata se trezi cu o greutate prevestitoare de rele în membre. Mătuşile şi bunica ei încă sforăiau şi fornăiau în jur, într-o mare de pleduri şi de cărnuri. Răsăritul era şovăielnic şi cenuşiu şi se ivea prea încet.

Ade şezu încordată printre mătuşile ei în timp ce se îmbrăcau, dorindu-şi s-o poată zbughi deja pe fereastră, spre fâneaţă. Îşi simţea trupul fremătând încordat; picioarele îi băteau un ritm nerăbdător pe podea. Aerul de la etaj era închis şi umed de la răsuflarea lor.

— Azi mergem la oraş, anunţă Mama Larson şi ceru printr-un semn pălăria ei bună – o enormă bonetă albă pe care o cumpărase prin anii 1850, şi care arăta şi mirosea tot mai mult ca un iepure împăiat. Dar tu n-ai să te mişti de-aici, Ade, pentru spaima pe care am tras-o din cauza ta.

Ade clipi, apoi încuviinţă din cap ascultătoare, pentru că i se părea politicos să întreţină ficţiunea că se va supune.

Până când toate femeile din familia Larson reuşiră să plece – şi le luă o veşnicie să se agite cu alegerea rochiilor şi a ciorapilor, urmată de o altă

veşnicie în hambar ca să convingă catârii să poarte hamuri şi să tragă căruţa –, Ade aproape tremura de nevoia presantă de a fi altundeva. Luă un măr de septembrie şi haina de lucru a mătuşii Lizzie şi plecă în grabă, aproape alergând.

Nimeni nu aştepta la casa cea veche. De fapt, nu mai exista nicio casă veche lângă care să aştepte cineva: câmpul era gol, fără formă, pustiu dacă nu puneai la socoteală cele câteva ciori cu înfăţişare posacă şi un şir de ţăruşi din fier recent înfipţi în pământ.

Ade închise ochii cuprinsă de o ameţeală bruscă, derutantă, care o făcu să înainteze împiedicându-se. Pe locul unde se aflase căsuţa găsi un talmeş-balmeş de cherestea fărâmată, ca şi cum mâna unui uriaş s-ar fi întins într-o doară din cer ca s-o doboare.

Din uşă nu mai rămăseseră decât nişte aşchii presărate cu licheni.

Lămpile erau deja aprinse la ferestre când ajunse acasă. Catârii erau înapoi la păşune, supăraţi şi pătaţi de sudoare, iar Ade putea auzi chicotitul plin de mulţumire de sine al mătuşilor în bucătărie. Râsul încetă când deschise uşa.

Toate cinci erau adunate în jurul mesei din bucătărie, admirând un morman de cutii frumoase, cu dungi crem. Hârtia de ambalat părea să plutească în jurul lor în norişori mototoliţi şi toate erau rumene în obraji ca de o euforie secretă. Zâmbetele lor erau stranii, de fete tinere.

— Adelaide Lee, *pe unde…*

— De ce sunt ţăruşi pentru măsurători pe pământul nostru? întrebă Ade.

Văzu că toate rudele ei erau îmbrăcate mai frumos decât de dimineaţă, cu o abundenţă de panglici de catifea şi chiar cu proeminenţele străine ale perniţelor pentru rochii pe sub fustele viu colorate. În rochia sa plină de noroi şi cu coada împletită acum în dezordine, Ade se simţi dintr-odată îndepărtată de ele toate, ca şi cum ea şi

mătuşile ar fi stat la capetele opuse ale unei încăperi foarte mari.

Mama Larson fu cea care răspunse.

— În sfârşit am avut şi noi un pic de noroc. Făcu un gest vrednic de o regină spre masa din bucătărie. Orăşeanul ăla mare şi tare a venit ieri şi ne-a oferit bani frumoşi pentru vechea fâneaţă. Bani *foarte* frumoşi.

Mătuşile se hliziră.

— Şi n-aveam niciun motiv pe lume să nu-i luăm. Ne-a dat bani gheaţă – îi avea pe toţi în buzunarele hainei! –, iar eu am semnat actul de proprietate pe loc. La o adică, ce era pentru noi fâneaţa aia năpădită de buruieni?

Ultima frază sună de parcă mai fusese spusă de multe ori între ele în ziua aceea.

Mătuşa Lizzie veni spre ea cu o cutie.

— Nu face faţa asta lungă, Adelaide. Uite, voiam s-o păstrez pentru ziua ta, dar… Deschise cutia ca să-i arate Adei un metraj de bumbac azuriu. M-am gândit că se potriveşte cu ochii tăi.

Ade se trezi că vocea o părăsise complet. O bătu uşor pe mână pe Lizzie, sperând că o vor crede copleşită de recunoştinţă, şi fugi la etaj înainte s-o trădeze lacrimile care stăteau să i se rostogolească pe obraji.

Se târî ca un animal rănit în mijlocul lăsat al patului ei de frânghii. Se simţea îndurerată, ca şi cum ierburile de pe câmp ar fi avut margini ascuţite precum lama unui cuţit, crestându-i partea copilăroasă, care credea în aventură şi în magie.

Zăbovise toată ziua în preajma ruinelor căsuţei, ştiind că băiatul-fantomă nu va apărea, dar aşteptă.

Poate că nu existase niciodată un altundeva, iar ea era pur şi simplu tânără, şi singură, şi necugetată, aşa că-şi imaginase o poveste despre un băiat-fantomă şi o altă lume ca să-şi ţină de urât. Poate că nu exista nimic altceva decât lumea mătuşilor ei, care se conducea după reguli şi era la fel de reală ca mămăliga şi ca ţărâna şi tot atât de plictisitoare ca acestea.

Fu foarte aproape s-o creadă, dar descoperi că în ea exista ceva nou, o sământă sălbatică îngropată în pieptul ei, care nu putea accepta lumea aşa cum era.

Vezi tu, uşile sunt multe lucruri: fisuri şi crăpături, căi de trecere, mistere şi graniţe. Dar mai mult decât orice altceva, uşile înseamnă schimbare[3]. Când diverse chestii se strecoară pe ele, indiferent cât de puţin sau mult timp, schimbarea le urmează ca nişte delfini care se ţin după o navă. Schimbarea deja pusese stăpânire pe Adelaide Lee, iar ea nu-i mai putea întoarce spatele.

Aşa că, în noaptea aceea, zăcând cu inima aproape frântă şi pierdută în patul ei, Ade alese să creadă. Crezu în ceva nebunesc şi de altundeva, în senzaţia buzelor uscate ale băiatului pe buzele ei în lumina care se stingea, în posibilitatea ca în lume să existe locuri ca nişte crăpături deschise, prin care pot pătrunde lucruri ciudate şi minunate.

Crezând, Ade simţi cum incertitudinile răzleţe ale tinereţii ei dispar. Era un ogar care găsea în sfârşit urma pe care o căutase, un marinar rătăcit căruia i se oferea deodată o busolă. Dacă uşile sunt reale, le va căuta şi le va găsi, zece sau zece mii, şi prin ele va trece în zece mii de altundeva-uri vaste.

Şi, într-o bună zi, una dintre ele s-ar putea să ducă la un oraş pe malul mării.

3. O uşă către oriunde

Cunoşti senzaţia trezirii într-o cameră nefamiliară, fără să ştii cum ai ajuns acolo? Timp de un minut, doar pluteşti, suspendat în necunoscutul atemporal, precum Alice care cade la nesfârşit în vizuina iepurelui.

Mă trezisem aproape în fiecare dimineaţă a vieţii mele în cămăruţa aceea cenuşie de la etajul al doilea al reşedinţei Locke. Scândurile decolorate de soare ale podelei, etajera prea mică, gemând sub teancurile de cărţi în format de buzunar, Bad lăfăindu-se lângă mine, fierbinte ca o sobiţă blănoasă: toate îmi erau la fel de familiare ca propria-mi piele. Cu toate astea, pentru un singur moment prelung, n-am prea ştiut unde mă aflam.

Nu ştiam de ce aveam dâre de cruste sărate pe obraji. Nu ştiam de ce simţeam un gol dureros chiar sub coaste, ca şi cum ceva vital fusese retezat din mine în timpul nopţii. Nu ştiam de ce colţul unei cărţi mă împungea în falcă.

Întâi mi-am amintit cartea. O fâneaţă năpădită de buruieni. O fată şi o fantomă. O uşă care ducea, în mod miraculos, altundeva. Şi o senzaţie stranie de familiaritate, ca un ecou, ca şi când aş mai fi auzit povestea asta şi nu-mi puteam aminti sfârşitul. Cum ajunsese un asemenea obiect în cufărul meu egiptean albastru? Ca să o iau cu începutul, cine o scrisese? Şi de ce Ade Larson părea să fie o prietenă pe care-o avusesem în copilărie şi de care uitasem apoi?

(Simţeam cum mă aplec cu disperare asupra acestor mistere plăcute, de parcă ar fi existat altceva

care plana la marginea câmpului meu vizual, aşteptând să tabere pe mine dacă mă uitam direct la el.)

Se auzi un foşnet dinspre patul lui Jane, aflat în cealaltă parte a camerei.

— January, te-ai trezit?

Ceva din vocea ei, o ezitare necaracteristică, tonul liniştitor, dar temător, mă făcu să gândesc: „Ştie."

Şi apoi: „Ce anume?"

În acea clipă, mi-am amintit. „Tata a murit." Realitatea aceea uriaşă şi rece ţâşni din umbre şi mă înghiţi cu totul, iar lumea din jurul meu deveni dintr-odată cenuşie, posomorâtă şi cumva îndepărtată. Povestea mea de aventuri şi mister redeveni o simplă carte uzată, legată în piele.

Am auzit-o pe Jane cum se ridică din pat, se întinde şi se îmbracă pentru ziua care sta să-nceapă. Aveam senzaţia vagă că urma să-mi spună ceva, ceva încurajator sau alinător, iar gândul acela era ca o perie de sârmă care freacă o piele iritată. Am strâns din pleoape şi l-am tras pe Bad mai aproape.

Apoi s-a auzit scârţâitul ferestrei care se deschidea, şi o adiere caldă, umedă de rouă îmi înfoie părul. Jane spuse pe un ton blând:

— Să ieşim afară, ce zici? E o dimineaţă frumoasă.

Era absolut normal din partea ei să sugereze aşa ceva într-o sâmbătă. Era unul dintre ritualurile noastre preferate, să ieşim în grădină cu un coş cu biscuiţi, un vraf de cărţi de buzunar şi un pled care mirosea mereu a iarbă, fiindcă servea de atâta timp drept pătură pentru picnic. Dacă mă gândesc la asta acum, la liniştea tulburată doar de sunetele calde, adormite ale libelulelor, era ca un adăpost în vreme de furtună.

Fii binecuvântată, domnişoară Jane Irimu!

Am descoperit că sunt în stare să mă ridic în şezut, apoi să mă dau jos din pat şi să trec prin toată rutina de dimineaţă. Se vede treaba că, odată ce începi, obişnuinţa şi memoria îţi ajută corpul să se

mişte în direcţiile potrivite, asemenea unui ceas bine întors care ticăie ascultător secundele. M-am îmbrăcat la întâmplare: dresuri cu câteva găuri în călcâie, o fustă maronie simplă, o bluză rozalie cu câţiva centimetri prea scurtă la mâneci. Am dejucat încercările entuziaste ale lui Bad de a mă prinde cu botul şi am tras cu peria prin părul care-mi trosnea (în taină, îndrăznisem să sper că pubertatea mi-l va domestici, dar în schimb îl inspirase să se umfle până la înălţimi noi, şi mai impresionante).

Când am ieşit din cameră, reuşisem să ajung la o falsă şi fragilă stare de normalitate. Apoi m-am împiedicat de pachetul care mă aştepta în hol.

Era o cutie atât de albă şi de pătrată, încât ştiam că trebuie să fi provenit de la unul dintre acele magazine de lux din New York, cu firmă cu litere aurii cursive şi cu vitrine de sticlă sclipitoare. Pe ea trona un bilet:

Draga mea fată,

Deşi probabil că te simţi indispusă, îţi cer să participi la petrecerea de diseară. Doresc să-ţi dau cadoul de ziua ta.

Urmau câteva rânduri care fuseseră şterse. Apoi:

Condoleanţele mele pentru pierderea suferită.

CL

P.S. Aranjează-ţi părul.

Locke nu-l dictase secretarei lui; era scrisul său arhitectural. Văzându-l, am simţit ca şi cum ochii lui de gheaţă mă apăsau din nou – *acceptă –,* iar lucrul acela rece şi întunecat păru să se înfăşoare şi mai strâns în jurul meu.

Jane citi biletul peste umărul meu şi strânse din buze, care se subţiară şi deveniră dure ca o monedă de un peni.

— Se pare că nimic nu te poate scăpa de petrecerea Societăţii.

Petrecerea anuală – pe care o aşteptam cu groază de o săptămână sau două – urma să aibă loc în seara aceea. Uitasem. Mă şi vedeam croindu-mi drum prin mulţimea de oaspeţi albi şi beţi, împingându-i pe bărbaţii care râdeau prea zgomotos şi-mi împroşcau pantofii cu şampanie, dorindu-mi să-mi şterg de pe piele senzaţia unsuroasă a privirii lor. Oare vor şti toţi despre tata? Le va păsa? Am simţit cum biletul îmi tremură în mână.

Jane mi-l smulse şi-l împături, apoi îl vârî în buzunarul fustei.

— Nu contează. Mai avem nişte ore bune până atunci.

Îmi vârî mâna sub cotul ei şi mă conduse pe scări până la parter, prin bucătăriile unde bucătăresele erau prea ocupate şi năduşite ca să observe că şterpelim gem şi chifle şi un ibric cu cafea, apoi afară, pe peluza impecabilă a reşedinţei Locke.

La început am rătăcit la voia întâmplării. Dincolo de grădinile cu garduri vii, în care grădinarii erau ocupaţi să omoare orice arăta prea viu sau neîmblânzit, de-a lungul malului dantelat al lacului, unde bâtlanii îşi strigau oful către Bad şi undele plescăiau la mal. Am sfârşit într-un loc mai ridicat, cu iarbă înaltă, aflat suficient de departe de casă încât să nu fi fost ciuntit de foarfecile grădinarilor, cu peisajul rural aşternut la picioarele noastre ca o faţă de masă verde şi vălurită.

Jane îşi turnă cafea şi se adânci imediat în cel de-al şaptelea volum al seriei cu Tom Swift (din sceptică, ea se transformase în dependentă de ficţiunea de slabă calitate publicată în foileton; şi aşa, viciul din adolescenţă al lui Samuel mai făcuse o victimă). Eu nu citeam nimic. Doar stăteam întinsă pe pled şi priveam cerul alburiu, lăsând soarele să mi se reverse sfârâind pe piele. Aproape auzeam mormăitul domnului Locke la ureche: „Nu-i faci niciun favor tenului tău, fată dragă.” Pe tata nu păruse să-l intereseze asta niciodată.

Nu voiam să mă gândesc la tata. Voiam să mă gândesc la altceva, la aproape orice altceva.

— Îţi doreşti câteodată să pleci?

Întrebarea îmi scăpă înainte să fi apucat să mă întreb de unde-mi venise.

Jane puse cartea deschisă cu faţa în jos pe pled şi mă privi cu atenţie.

— Unde să plec?

— Nu ştiu, de la reşedinţa Locke. Din Vermont. Oriunde.

Urmă o tăcere scurtă, în timpul căreia mi-am dat seama de două lucruri simultan. Primul, că eram atât de egoistă, încât n-o întrebasem niciodată pe Jane dacă voia să plece acasă, iar al doilea, că nimic pe lumea asta n-o mai ţinea aici, acum că tata şi solda lui săptămânală dispăruseră. Panica mă făcu să respir cu greu şi repede. Oare aveam s-o pierd şi pe Jane? Urma să rămân complet singură? Şi cât de curând?

Jane răsuflă cu grijă.

— Mi-e dor de căminul meu… mai mult decât o pot spune prin cuvinte. Mă gândesc la el în fiecare moment în care nu dorm. Dar nu te voi părăsi, January.

Un „încă" nerostit părea să atârne între noi ca un spectru, sau poate că era „până când". Îmi veni să plâng şi să mă agăţ de fustele ei, implorând-o să rămână pentru totdeauna. Sau să mă ia cu ea.

Dar Jane ne salvă pe amândouă de ruşinea aceea, întrebându-mă pe un ton degajat:

— *Tu* vrei să pleci?

Am înghiţit un nod, lăsându-mi teama la o parte pentru un moment din viitor când voi fi suficient de puternică încât s-o pot înfrunta.

— Da, am răspuns şi, spunând-o, mi-am dat seama că era adevărat.

Îmi doream orizonturi larg deschise şi pantofi tociţi de atâta umblat şi constelaţii ciudate care să se rotească deasupra mea ca nişte ghicitori în miez de noapte. Îmi doream pericole, şi mister, şi aventură. La fel ca tata?

— O, *da*.

Mi se părea că-mi dorisem dintotdeauna lucrurile acestea, încă de când eram o fetiţă care mâzgălea poveşti în jurnalul ei, dar abandonasem asemenea visuri fanteziste odată cu trecerea copilăriei. Doar că nu le abandonasem de-a binelea, ci le uitasem, le lăsasem să se depună în adâncurile mele ca nişte frunze căzătoare. Apoi *Cele zece mii de Uşi* apăruse şi le stârnise din nou în rotocoale prin aer, ca o dezlănţuire de visuri imposibile.

Jane nu spuse nimic.

Nici nu era nevoie, de altfel: ştiam amândouă cât de puţin probabil era să părăsesc vreodată reşedinţa Locke. Fără bani sau perspective, tinerele orfane de culoare ciudată nu se descurcau bine în lumea largă, chiar dacă erau „specimene întru totul unice". Domnul Locke era singurul meu refugiu şi singura mea ancoră acum că tata murise. Poate-şi va face milă de mine şi mă va angaja ca secretară sau dactilografă în compania sa, W. C. Locke & Co., şi cu timpul voi deveni ştearsă şi timidă şi voi ajunge să port ochelari cu lentile groase şi să am în permanenţă pete de cerneală pe încheieturile mâinilor. Poate că mă va lăsa să stau în cămăruţa mea cenuşie până când voi ajunge atât de bătrână şi ofilită, încât voi fi aproape o fantomă, bântuind reşedinţa Locke şi înspăimântându-i pe oaspeţi.

După o vreme, am auzit foşnetul regulat al paginilor întoarse de Jane din *Tom Swift printre căutătorii de diamante.* Priveam cerul şi încercam să nu mă gândesc la aventurile pe care nu le voi avea niciodată sau la tatăl pe care nu-l voi mai revedea vreodată sau la lucrul acela rece, întunecat, încă încolăcit în jurul meu, care făcea soarele de vară să fie sfârşit şi palid. Am încercat să nu mă gândesc la nimic.

Mă întreb dacă a existat vreodată o fată de şaptesprezece ani care să fi vrut să participe la o petrecere simandicoasă mai puţin decât voiam eu în seara aceea.

Am rămas în pragul uşii de la salon timp de câteva minute sau poate un secol, adunându-mi curajul să păşesc în ceaţa chimică de pomadă şi parfum. Personalul de serviciu trecea pe lângă mine cu tăvi sclipitoare cu pahare înalte de şampanie şi cu gustări apetisante. Nu se opreau să-mi ofere nimic, ci doar se mişcau pe lângă mine ca şi cum aş fi fost o vază pusă într-un loc greşit sau o lampă stingheră.

Am tras aer în piept, mi-am trecut palma transpirată peste blana lui Bad şi m-am strecurat în salon.

Ar fi exagerat de dramatic din partea mea să pretind că toţi cei prezenţi în încăpere încremeniră sau că se lăsă tăcerea aşa cum se întâmpla când o prinţesă din cărţile mele intra în sala de bal, dar se produse un fel de foşnet uşor în jurul meu, de parcă eram escortată de un vânt invizibil. Câteva conversaţii se poticniră, deoarece interlocutorii se întoarseră spre mine, cu sprâncenele pe jumătate ridicate şi strâmbând din nas.

Poate că se holbau la Bad, care stătea ţeapăn şi ursuz lângă mine. Teoretic, îi era interzis să se mai arate vreodată la vreun eveniment social, dar eram gata să pun rămăşag că Locke n-ar face tam-tam în public şi că Bad n-ar vătăma pe nimeni atât de grav, încât să fie nevoie de copci. Şi oricum, nu eram sigură că aş fi fost în stare să-mi părăsesc camera fără să-l am alături.

Sau poate că se holbau la mine. Toţi mă mai văzuseră, ţinându-mă după Locke, în umbra lui, la fiecare petrecere a Societăţii şi la fiecare banchet de Crăciun, când ignorată, când făcându-se caz pe seama mea. „Ce rochiţă drăguţă ai, domnişoară January!” ciripeau către mine, râzând în acel fel cântat, unic al soţiilor bogate de bancheri. „O, e o scumpă! Unde ziceai c-ai găsit-o, Cornelius? În Zanzibar?” Dar pe vremea aceea eram o fetiţă – o chestie undeva la mijloc, inofensivă, în haine de păpuşă şi dresată să vorbească politicos atunci când i se adresa cineva.

Acum nu mai eram o fetiţă, iar ele nu mai erau atât de fermecate de mine. Peste iarnă, trecusem prin toate schimbările misterioase, alchimice, care transformă brusc copiii în adulţi stingheri: eram mai înaltă, mai puţin drăgălaşă, mai neîncrezătoare. Propriul meu chip, reflectat în oglinzile poleite cu aur, îmi era străin, cu trăsături mai adâncite.

Şi mai erau şi darurile domnului Locke, etalate acum în văzul tuturor: mănuşi lungi de mătase, câteva coliere de perle rozalii şi o rochie drapată din şifon, în nuanţe fildeşii şi trandafirii, atât de vădit scumpă, încât am văzut femei uitându-se lung la mine şi făcând calcule fără să le vină să creadă. Chiar mă războisem, ascultătoare, cu părul meu, care putea fi învins numai prin aplicarea unui pieptene încins şi a Minunatului tratament de fixare al Doamnei Walker. Încă îmi simţeam scalpul sfârâind uşor.

Conversaţia reveni cu stângăcie la viaţă. Umerii şi spatele tuturor se întoarseră numaidecât, iar evantaiele de dantelă se desfăcură zgomotos, ca nişte scuturi îndreptate împotriva unui intrus. Bad şi cu mine am alunecat pe lângă ei şi ne-am postat ca nişte manechine nepotrivite în colţul nostru obişnuit. Oaspeţii ne ignorau cu amabilitate, iar eu eram liberă să mă reazem de perete şi să trag de copcile prea strânse ale rochiei, în timp ce priveam mulţimea strălucitoare.

Ca întotdeauna, era o privelişte impresionantă. Personalul casei lustruise fiecare lampă şi fiecare sfeşnic, până când încăperea ajunsese să radieze o lumină aurie fără o sursă clară, iar parchetul era ceruit la o netezime care putea pune vieţi în pericol. Din uriaşe vaze ornate cu email se revărsau cascade de bujori, iar o orchestră micuţă fusese îngrămădită între o pereche de statui asiriene. Toată autoproclamata aristocraţie din New England se fălea şi sclipea, reflectându-se de o sută de ori în oglinzile scânteietoare.

Am observat prin mulţime fete de vârsta mea, cu obrajii îmbujoraţi şi părul atârnând în bucle

perfecte, mătăsoase, aruncând prin sală priviri pline de speranţă (înaintea petrecerii, în paginile mondene ale ziarului local se publica întotdeauna o rubrică cu cei mai râvniţi burlaci şi cu presupusa lor avere). Mi le închipuiam pe toate făcând planuri şi punând la cale intrigi vreme de săptămâni întregi, mergând la cumpărături după rochia perfectă cu mamele lor, încercând diferite coafuri în faţa oglinzii. Şi iată-le acum, strălucind pline de speranţe şi privilegii, cu viitorul aşternut înaintea lor într-o aurită procesiune ordonată.

Le uram. Sau le-aş fi urât, dacă lucrul acela întunecat, lipsit de formă, n-ar fi fost în continuare încolăcit strâns în jurul meu şi aş fi simţit altceva decât o antipatie posomorâtă.

Un *clinc-clinc-clinc* pătrunzător răsună deasupra mulţimii, iar capetele se întoarseră precum cele ale unor marionete frumos coafate. Domnul Locke stătea în picioare sub cel mai măreţ candelabru, bătând cu o linguriţă de desert în pocalul său ca să atragă atenţia celor din jur. Aproape că nu era deloc necesar: domnul Locke era mereu privit şi ascultat, ca şi cum ar fi generat propriul său câmp magnetic.

Orchestra se opri în mijlocul unui menuet. Locke ridică braţele într-un binevoitor gest de bun venit.

— Doamnelor, domnilor, onoraţi membri ai Societăţii, în primul rând, daţi-mi voie să vă mulţumesc tuturor că aţi venit şi că-mi beţi cea mai bună şampanie.

Se auziră râsete, încurajate de bulele aurii.

— Desigur, ne aflăm aici pentru a sărbători cea de-a patruzeci şi opta aniversare a Societăţii Arheologice din New England, un mic grup de învăţaţi amatori care, dacă-mi veţi ierta mândria, fac tot posibilul să contribuie la nobilul progres al cunoaşterii umane.

Urmară câteva aplauze îndatoritoare.

— Dar ne aflăm aici şi pentru a sărbători ceva chiar mai măreţ: progresul umanităţii însăşi. Căci mie îmi este limpede că persoanele adunate aici în această seară sunt atât martorii, cât şi organizatorii

unei noi ere de pace şi prosperitate de la un pol la altul. În fiecare an, observăm diminuarea războaielor şi a conflictelor, creşterea afacerilor şi a bunei-credinţe, răspândirea guvernării civilizate asupra celor mai puţin norocoşi.

Auzisem toate astea de atâtea ori, încât probabil aş fi putut să redau chiar eu restul discursului: cum munca, eforturile şi dedicarea unora ca ei înşişi – bogaţi, puternici, de rasă albă – îmbunătăţiseră condiţia umanităţii; cum secolul al XIX-lea nu fusese decât haos şi confuzie şi cum secolul XX promitea să fie ordine şi stabilitate; cum elementele nemulţumite erau stârpite, atât pe plan intern, cât şi în străinătate; cum sălbăticia era civilizată.

Odată, când eram mică, îi spusesem tatei: „Nu-i lăsa pe sălbatici să te prindă.” Era pe picior de plecare, cu bagajele ponosite în mâini, cu haina maronie fără o formă precisă atârnându-i pe umerii lăsaţi. Îmi zâmbise pe jumătate. „Voi fi în siguranţă, pentru că nu există sălbatici”, zisese el. Aş fi putut să-i spun că domnul Locke şi câteva tone de romane de aventuri îl contraziceau, dar nu zisesem nimic. Îmi atinsese uşor obrazul cu dosul palmei şi dispăruse. Din nou.

„Iar acum a dispărut pentru ultima dată.” Am închis ochii, simţind lucrul acela rece şi întunecat încolăcindu-se mai strâns în jurul meu, când, deodată, sunetul propriului meu nume mă făcu să tresar.

— Gândiţi-vă la domnişoara January a mea, dacă doriţi dovezi!

Era domnul Locke, jovial şi cu o voce răsunătoare.

Am deschis brusc ochii.

— A venit în această casă sub forma unei bocceluţe fără mamă. O orfană de origine misterioasă, fără o leţcaie. Şi acum priviţi-o!

Deja mă priveau. Un val de chipuri de culoarea fildeşului se întorsese spre mine, cu ochi ca nişte degete care trăgeau de fiecare cusătură şi de fiecare perlă. La ce ar fi trebuit să se uite, mai exact? Tot

fără mamă eram, şi fără bani – doar că acum eram şi fără tată.

Mi-am lipit mai tare spatele de lambriul de lemn, dorindu-mi să înceteze, dorindu-mi din răsputeri ca discursul domnului Locke să se încheie şi ca orchestra să reînceapă să cânte şi toată lumea să uite din nou de mine.

Locke făcu un gest imperios, chemându-mă la el.

— Nu fi sfioasă, fata mea!

Nu m-am clintit, cu ochii măriţi de groază, cu inima bătându-mi în piept *„o, nu, o, nu, o, nu”*. Mi-am imaginat că o voi lua la fugă, împingându-i pe oaspeţi şi repezindu-mă pe peluză.

Dar apoi m-am uitat la chipul lui strălucind de mândrie. Mi-am amintit cum mă ţinuse în braţele sale calde şi de nădejde, mi-am amintit de bubuitul binevoitor al vocii sale, de darurile pe care mi le lăsase în tăcere în Sala Faraonilor în toţi aceşti ani.

Am înghiţit un nod şi m-am desprins de perete, poticnindu-mă prin mulţime din cauza picioarelor pe care le simţeam înţepenite şi grele ca nişte bucăţi de lemn cioplit. Auzeam şoapte în urma mea. Ghearele lui Bad ţăcăneau prea tare pe podeaua lustruită.

Imediat ce am ajuns suficient de aproape, braţul lui Locke coborî şi mă strivi de el.

— Iat-o! Însăşi imaginea civilizaţiei. O mărturie a puterii influenţelor pozitive.

Mă scutură de umeri ca să mă îmbărbăteze şi să-şi întărească spusele.

Oare femeile chiar leşinau, m-am întrebat atunci, sau era o invenţie a romanelor proaste din perioada victoriană şi a spectacolelor cinematografice de vineri seara? Sau poate că femeile reuşeau pur şi simplu să se prăbuşească în momente convenabile, ca să amâne povara de a auzi, vedea şi simţi anumite lucruri, doar pentru scurt timp. Acum le înţelegeam.

— Dar destul cu toate astea. Vă mulţumesc că îngăduiţi optimismul şi entuziasmul unui om bătrân, dar mi se spune că suntem aici ca să ne simţim bine.

Îşi ridică paharul într-un toast final – cupa sa îndrăgită de jad sculptat, verde translucid. Oare i-o adusese tata? Fusese furată din vreun mormânt sau templu, ambalată în rumeguş şi trimisă în cealaltă parte a lumii, ca să fie ţinută de această mână pătrăţoasă şi albă?

— Pentru pace şi prosperitate. Pentru viitorul pe care-l vom construi!

Am îndrăznit să privesc în sus la feţele palide, transpirate care ne înconjurau, cu paharele sclipind în lumina care făcea curcubeie a candelabrului, aplauzele lor spărgându-se în jurul meu ca valurile oceanului.

Braţul domnului Locke se desprinse de umerii mei şi el îmi vorbi pe un ton mult mai scăzut.

— Ce fată cuminte. Vino, te rog, să te întâlneşti cu noi în fumoarul din aripa de est la ora zece şi jumătate. Aş dori să-ţi dau cadoul pentru ziua ta.

Făcu alene un cerc cu degetul, pentru a indica la cine se referea prin „noi”, şi mi-am dat seama că membrii Societăţii se strânseseră în jurul său ca nişte molii în costume de seară. Domnul Havemeyer era, de asemenea, printre ei, privindu-mă cu mâinile înmănuşate odihnind pe baston şi cu un soi de dezgust politicos şi bine-crescut pe chip. Blana de pe ceafa lui Bad se ridică sub palma mea, iar el scoase un mârâit atât de jos, încât l-am simţit ca pe un cutremur submarin.

M-am răsucit şi m-am năpustit orbeşte înapoi, cu Bad urmându-mă ţeapăn la picior. Îmi pusesem în minte să mă retrag în colţul nostru sigur, invizibil, dar se părea că nu mai reuşesc să ajung acolo. Mulţimea se învârtejea şi se rotea cu mişcări ameţitoare, feţele ei privindu-mă lacom, cu zâmbete prea largi. Ceva se schimbase – discursul lui Locke mă adusese cu forţa în mijlocul atenţiei, ca pe un elefant de circ care se împotriveşte şi este mânat în arenă cu un băţ cu vârf de fier. Am simţit cum degete înmănuşate îmi atingeau pielea în timp ce treceam, am auzit un râs ca un tril scânteietor. Cineva mă trase de părul ars şi prins cu agrafe.

O voce bărbătească răsună mult prea aproape de urechea mea:

— Domnişoara January, nu-i aşa?

O faţă albă cu nuanţe albăstrii se ivi undeva deasupra mea, cu părul blond pieptănat peste cap şi cu bufoni de aur sclipitori.

— Ce fel de nume este ăsta, *January?*

— Al meu, am răspuns pe un ton înţepat.

Îl întrebasem odată pe tata ce-l îmboldise să-mi pună numele unei luni a anului, şi mai ales al unei luni moarte, cuprinse de îngheţ, ca ianuarie, şi dacă nu existau alte nume mai normale pe care le-aş fi putut avea. „E un nume bun”, spusese el, frecându-şi tatuajele. Şi când am insistat, adăugase: „I-a plăcut mamei tale. Pentru înţelesul lui.”

(Nu te deranja să cauţi sensul. Dicţionarul Webster spune: „Prima lună a anului, alcătuită din treizeci şi una de zile. Din latinescul *Januarius,* de la Janus, veche zeitate romană.” Foarte lămuritor.)

— Hai, nu fi nepoliticoasă! Nu vrei să vii afară la o plimbare cu mine?

Băiatul mă privea pofticios.

Nu petrecusem prea mult timp cu persoane de vârsta mea, însă citisem destule poveşti de şcoală ca să ştiu că nu se cuvenea ca domnii să invite tinerele doamne afară, ca să fie singuri în arşiţa întunecoasă a unei nopţi de vară. Dar la urma urmelor, nu eram chiar o doamnă, nu-i aşa?

— Nu, mulţumesc, i-am spus.

El clipi, cu expresia uluită a unui om care ştie că există cuvântul „nu”, dar care nu l-a mai întâlnit niciodată în faţă. Se aplecă mai aproape, întinzând o mână umedă spre cotul meu.

— Ei, haide…

O tavă de argint cu şampanie îşi făcu apariţia între noi doi şi o voce scăzută, neprietenoasă, spuse:

— Vă pot oferi ceva de băut, *domnule?*

Era Samuel Zappia, îmbrăcat în impecabila uniformă alb cu negru a unui servitor angajat pentru petrecere.

Abia dacă-l mai văzusem în ultimii doi ani, în principal deoarece căruţa roşie a băcăniei Zappia fusese înlocuită de o camionetă neagră, nou-nouţă, cu cabină închisă, iar eu nu-i mai puteam face cu mâna de la fereastra cabinetului. O dată sau de două ori trecusem pe lângă prăvălie cu maşina împreună cu domnul Locke şi, privind în urmă, îl văzusem din viteză pe Samuel, descărcând saci cu făină dintr-o remorcă şi uitându-se lung spre lac cu o expresie distantă, visătoare. Mă întrebasem dacă mai era abonat la *The Argosy* sau dacă abandonase asemenea fantezii copilăreşti.

Acum aspectul lui era clar şi precis, ca şi cum ar fi ajuns în focalizarea unui obiectiv foto. Pielea avea tot nuanţa aceea auriu-închis, cunoscută în mod misterios drept măslinie; ochii erau tot negri şi strălucitori ca marna şlefuită.

Acum erau fixaţi asupra domnului blond într-o privire hotărâtă, neclintită, pe sub sprâncenele ridicate într-o întrebare de o politeţe prefăcută. Privirea aceea fixă avea ceva neliniştitor, ceva atât de ostentativ lipsit de servilism, încât bărbatul făcu o jumătate de pas înapoi. Se holbă la Samuel cu o expresie de ofensă specifică clasei superioare, care în general îi făcea pe servitori să dea fuga să-i îndeplinească dorinţele, ca să-i reintre în graţii.

Dar Samuel nu se mişcă. O sclipire bizară i se aprinse în ochi, de parcă spera ca tânărul să încerce să-l pedepsească. N-am putut să nu observ felul în care umerii lui Samuel întindeau cusăturile hainei sale apretate, aspectul vânos al mâinii cu care ţinea tava grea; pe lângă el, celălalt părea la fel de palid şi moale ca aluatul necrescut.

Blondul se răsuci pe călcâie, rânjind din buzele subţiri, şi se îndreptă repejor spre protecţia oferită de semenii săi.

Samuel se întoarse spre mine cu o mişcare lină, ridicând un pahar auriu şi scânteietor.

— Poate sărbătorita doreşte şampanie?

Expresia feţei îi era cât se poate de anostă.

„Şi-a amintit de ziua mea.” Dintr-odată, rochia mă făcu să mă simt înfierbântată şi să mă mănânce pielea.

— Îţi mulţumesc. Pentru că… ăăă, m-ai salvat.

— A, nu te salvam pe *tine,* domnişoară Scaller. Îl salvam pe bietul băiat de un animal periculos.

Îl arătă cu capul pe Bad, care continua să-l privească pe bărbatul ce bătea în retragere, cu coama zbârlită şi cu buzele dezvelindu-i colţii.

— Ah.

Tăcere. Mi-am dorit să fiu la mai bine de-o mie de kilometri depărtare. Mi-am dorit să fiu o fată cu părul auriu pe nume Anna sau Elizabeth, care râde ca o pasăre dintr-un ceas cu cuc şi ştie întotdeauna ce să spună.

Colţurile ochilor lui Samuel se ridicară uşor. Îmi strânse degetele în jurul piciorului unui pahar înalt de şampanie, cu o mână uscată şi caldă ca vara.

— S-ar putea să ajute, spuse şi se făcu nevăzut în mulţime.

Am dat pe gât şampania atât de repede, încât am simţit furnicăturile bulelor în nări. Am dat iama în alte câteva tăvi cu pahare în timp ce-mi croiam drum prin salon, iar când am ajuns la fumoar, păşeam cu mare atenţie şi încercam să nu observ felul în care culorile se amestecau şi se prelingeau la marginea câmpului meu vizual. Vălul meu întunecat, acel Lucru invizibil care mă încolăcise întreaga zi, părea să tremure şi să se deformeze.

Am tras aer în piept lângă uşă.

— Eşti gata, Bad?

El îmi adresă un oftat câinesc.

Prima mea impresie fu că încăperea se micşorase simţitor de când o văzusem ultima dată, dar pe de altă parte n-o văzusem niciodată ticsită de zeci de bărbaţi încoronaţi de fum albăstrui şi conversând în murmure joase. Mi-am dat seama că era una dintre acele întâlniri importante, exclusiviste, la care nu mi se îngăduise niciodată să particip: acele congregaţii de bărbaţi afumaţi de băutură, care aveau loc noaptea târziu şi unde se luau deciziile reale. Ar fi

trebuit să mă simt mulţumită sau onorată; în schimb, simţeam un gust amar în gât.

Bad strănută de la duhoarea de trabuc şi piele, iar domnul Locke se întoarse spre noi.

— Ai ajuns, fată dragă. Vino, ia loc.

Făcu semn spre un jilţ cu spătar înalt aflat cam în mijlocul încăperii, în jurul căruia membrii din Societatea Arheologică erau rânduiţi ca şi cum ar fi pozat pentru pictarea unui portret. De faţă erau Havemeyer, dihorul de Ilvane şi alţii pe care îi recunoşteam de la alte petreceri şi vizite: o femeie cu buze roşii şi cu o panglică neagră în jurul gâtului; un individ ceva mai tânăr, cu un zâmbet lacom; un domn cu părul alb şi cu unghii lungi, încovoiate. Aveau un aer secretos, ca nişte animale de pradă care pândesc din iarba înaltă.

M-am aşezat pe marginea jilţului, simţindu-mă vânată.

Mâna domnului Locke ateriză pe umărul meu pentru a doua oară în seara aceea.

— Ţi-am cerut să fii aici în seara asta pentru un mic anunţ. După ce am reflectat şi am discutat foarte atent, colegii mei şi cu mine dorim să-ţi oferim ceva rar şi extrem de căutat. Este destul de neortodox, dar considerăm că este justificat de… ăăă, situaţia ta unică. January – şi urmă o pauză dramatică –, dorim să-ţi oferim statutul oficial de membru al Societăţii.

Am clipit către el. Acesta era cadoul de ziua mea? M-am întrebat dacă ar trebui să fiu mulţumită. M-am întrebat dacă domnul Locke ştiuse cum, pe când eram mică, visasem să intru în societatea lui caraghioasă şi să cutreier lumea întreagă în căutare de aventuri, adunând obiecte rare şi de preţ. M-am întrebat dacă tata îşi dorise vreodată să devină membru.

Am simţit din nou acel gust amar, împreună cu altceva care mă ardea ca un tăciune aprins pe limbă. Am înghiţit şi a dispărut.

— Mulţumesc, domnule.

Mâna domnului Locke mă bătu de două ori pe umăr, în semn de felicitare din toată inima. Se lansă într-un alt discurs despre procesul de iniţiere oficială şi despre anumite ritualuri şi jurăminte care trebuie îndeplinite şi depuse înaintea Fondatorului – vezi acel *F* mare ca un soldat care salută –, dar nu-l ascultam. Senzaţia de arsură din gura mea devenea tot mai puternică, opărindu-mi limba, iar vălul meu invizibil se făcea scrum şi cenuşă. Încăperea părea să pulseze de căldură în jurul meu.

— Mulţumesc, l-am întrerupt.

Vocea îmi era plată, aproape lipsită de intonaţie; mi-o ascultam cu o fascinaţie detaşată.

— Dar mă tem că sunt nevoită să vă refuz invitaţia.

Linişte.

O voce cu ochi argintii şuieră către mine din mintea mea – „fii fată cuminte, vezi-ţi de treaba ta” –, dar fu înecată de alcoolul care-mi bubuia în sânge.

— De ce mi-aş dori, la o adică, să intru în Societatea voastră, zău? O adunătură de aristocraţi bătrâni şi cu pretenţii, care plătesc bărbaţi mai curajoşi şi mai buni să meargă şi să fure lucruri pentru ei. Iar dacă unul dintre ei dispare, nici măcar nu vă prefaceţi că-l jeliţi. Doar vă vedeţi de treabă, ca şi cum nimic… ca şi cum el nici nu a *contat*…

M-am oprit, gâfâind.

Nu-ţi dai seama de-adevăratelea câte sunete mărunte scoate o casă – ticăitul pendulei, oftatul adierii de vară în geamuri, geamătul podelei de lemn sub o sută de perechi de pantofi scumpi –, până când nu faci să amuţească o încăpere întreagă. Am apucat zgarda lui Bad de parcă el era cel care avea nevoie să fie ţinut din scurt.

Mâna domnului Locke se strânse pe umărul meu şi zâmbetul lui generos deveni scrâşnit şi dureros de privit.

— Cere-le scuze, îmi şopti.

Maxilarul meu încremeni. O părticică din mine – fata cea cuminte a domnului Locke, fata care nu se

plângea niciodată, care-şi vedea de treaba ei şi zâmbea şi zâmbea şi zâmbea – voia să se arunce la picioarele lui şi să-i implore iertarea. Dar cea mai mare parte din fiinţa mea ar fi preferat să moară decât să facă asta.

Ochii lui îi găsiră pe ai mei. Reci, de culoarea oţelului, sfredelindu-mă ca doi ţurţuri de gheaţă…

— Scuzaţi-mă, am scuipat eu cuvintele.

Unul dintre bărbaţii din Societate râse scurt, dispreţuitor.

M-am uitat la domnul Locke, care făcea eforturi să-şi descleşteze dinţii…

— January. Societatea este foarte veche, foarte puternică şi foarte prestigioasă…

— A, da, atât de *prestigioasă.* Am rânjit. Mult prea prestigioasă pentru ca oameni ca tatăl meu să fie primiţi în ea, indiferent câte gunoaie fură pentru voi, indiferent câţi bani faceţi vânzându-le în taină la licitaţie. Am pielea suficient de deschisă la culoare ca să mă înscriu, asta este? Există un grafic pe care-l pot consulta? Mi-am dezgolit dinţii spre ei. Poate că unul dintre voi mă va adăuga la colecţia lui de cranii când voi muri, ca pe un fel de verigă lipsă.

De data asta, tăcerea era absolută, ca şi cum până şi pendula era prea insultată ca să scoată un sunet.

— Se pare că ai crescut o mică răzvrătită, Cornelius. Domnul Havemeyer mă privea cu un zâmbet plin de răutate, răsucind un trabuc neaprins între degetele înmănuşate. Noi te-am avertizat, nu-i aşa?

L-am simţit pe domnul Locke trăgând aer în piept, nu ştiu dacă pentru a mă apăra sau pentru a mă pedepsi, dar nu-mi mai păsa. Terminasem cu asta, cu ei, cu fata cuminte care-şi vedea de treaba ei şi cu recunoştinţa pentru fiecare fărâmă de demnitate pe care mi-o azvârleau.

M-am ridicat, simţind cum şampania îmi fâsâie dezgustător în cap.

— Vă mulţumesc, domnilor, pentru cadoul de ziua mea.

Cu asta, m-am răsucit şi am mărşăluit afară pe uşile cu pete de culoare închisă, urmată îndeaproape de Bad, care-mi tropăia la picior.

Mulţimea devenise între timp şi mai transpirată, şi mai zgomotoasă, şi mai beată. Era de parcă aş fi fost prizonieră într-un tablou de Toulouse-Lautrec, cu chipuri verzui care se învârteau în jurul meu cu expresii macabre. Voiam să-l asmut pe Bad asupra lor, numai colţi şi blană de culoarea bronzului brunat. Voiam să urlu până aveam să răguşesc.

Voiam să desenez o uşă în aer, o uşă către un alt loc, şi să păşesc prin ea.

Tava de argint îşi făcu din nou apariţia lângă cotul meu. O şoaptă caldă fremătă pe ceafa mea.

— Afară, lângă aripa de vest, în cinci minute.

Tava se făcu nevăzută şi l-am urmărit cu privirea pe Samuel cum aluneca înapoi în rândurile hoardei vorbăreţe.

Când Bad şi cu mine ne-am strecurat afară pe uşa aripii de vest, simţindu-ne ca şi cum am fi scăpat de la un bal demonic, l-am găsit pe Samuel singur. Se sprijinea de zidurile calde încă ale reşedinţei Locke, cu mâinile vârâte în buzunare. Costumul ordonat de chelner arăta de parcă ar fi trecut de curând printr-o încercare de evadare: cravata era slăbită şi mototolită, mânecile cămăşii erau descheiate, haina neagră dispăruse.

— A, nu ştiam dacă vei veni.

În cele din urmă, zâmbetul i se întinsese de la ochi pe întregul chip.

— Da.

Tăcerile sunt mai uşor de suportat afară. Ascultam zgomotele scoase de Bad, care adulmeca printr-un gard viu după vreo creatură fără noroc, şi scăpăratul şi sfârâitul unui chibrit cu care Samuel îşi aprinse o ţigară rulată grosolan. Flăcărui gemene îi străluceau în ochi.

Trase aer în piept, apoi scoase afară un norişor perlat.

— Am… am aflat ce s-a-ntâmplat. Cu domnul Scaller. Îmi pare…

Avea de gând să spună cât de rău îi părea, cât de tragic şi de brusc fusese et cetera, şi am ştiut dintr-odată, cu claritate, că nu voi putea să îndur aşa ceva. Furia nebună care-mi îngăduise să părăsesc Societatea ca o vijelie se calmase şi trecuse, lăsându-mă tare singură.

L-am întrerupt înainte de a apuca să termine, făcând un semn brusc spre Bad.

— De ce mi l-ai dat? Nu mi-ai spus niciodată.

Vocea mea era prea puternică şi suna fals, ca a unui actor slab într-o piesă măruntă.

Samuel ridică din sprâncene. Îl privi pe Bad care ronţăia vesel din ceva de mărimea unui şoarece de câmp, apoi se uită la mine şi ridică dintr-un umăr.

— Pentru că erai singură. Îşi stinse ţigara de o cărămidă din dreptul său şi adăugă: Şi nu-mi place să văd oameni depăşiţi numeric. Domnul Locke şi nemţoaica aia bătrână, ha! Aveai nevoie de cineva de partea ta – aşa cum Robin Hood avea nevoie de Micuţul John, nu?

Îmi aruncă o privire scăpărătoare; când ne jucasem de-a Pădurea Sherwood, îi dădusem întotdeauna rolul Micuţului John, alternând la nevoie între acela şi Alan-a-Dale sau Fratele Tuck. Samuel arătă spre Bad, care scotea o serie de sunete neplăcute, ca de tuse seacă, pentru a disloca oasele de şoarece din gâtlej.

— Câinele ăsta-i de partea ta.

Un gest de bunătate atât de nonşalant şi de firesc. M-am trezit că mă apropii, înclinându-mă spre el ca o corabie rătăcită spre un far.

Samuel se uita în continuare la Bad.

— Mai înoţi mult zilele astea?

L-am privit, clipind.

— Nu.

Noi doi petrecuserăm multe ore bălăcindu-ne în lac pe când eram copii, dar eu nu mai pusesem piciorul în apă de ani buni. Era unul dintre acele

lucruri pe care le pierdusem cumva, în timp ce creşteam.

I-am surprins un început de zâmbet.

— Atunci ţi-ai pierdut antrenamentul. Pun rămăşag cu tine pe o monedă de douăzeci şi cinci de cenţi că te-aş putea întrece acum.

Întotdeauna pierduse întrecerile dintre noi, probabil pentru că era nevoit să dea o mână de ajutor în prăvălia familiei şi-i lipseau nesfârşitele după-amiezi de vară în care eu mă antrenam.

— O doamnă nu pune rămăşag, am spus eu, cu afectare. Dar dacă aş face-o, aş fi mai bogată cu douăzeci şi cinci de cenţi.

Samuel râse – un râs băieţesc, lipsit de cumpătare, pe care nu-l mai auzisem de când eram copii –, iar eu i-am zâmbit cu destulă nesăbuinţă. Şi apoi ne-am trezit cumva că stăm mai aproape unul de celălalt, astfel încât trebuia să-mi dau capul pe spate ca să-i văd faţa, şi puteam să-i simt mirosul de tutun şi transpiraţie şi ceva cald şi verde, ca iarba proaspăt cosită.

Mi-am amintit cu oarecare frenezie de *Cele zece mii de Uşi,* de Adelaide care şi-a sărutat băiatul-fantomă sub constelaţiile de toamnă, fără pic de ezitare. Mi-am dorit să fi fost ca ea: sălbatică şi neînfricată, suficient de curajoasă ca să fur o sărutare.

„Fii fată cuminte."

…La naiba cu toată cuminţenia.

Gândul era ameţitor, îmbătător – deja încălcasem atâtea reguli în seara asta, le lăsasem ţăndări în urmă – ce mai conta încă una?

Apoi am văzut în minte faţa domnului Locke în timp ce ieşeam în trombă din fumoar – liniile rigide de indignare din jurul gurii, dezamăgirea din ochii săi cenuşii şi reci – şi am simţit că mi se strâng măruntaiele. Tata nu mai era şi fără domnul Locke n-aş avea absolut nimic pe lumea asta.

Am lăsat privirea în pământ şi m-am îndepărtat cu vreo doi paşi, tremurând un pic în răcoarea

nopţii. Mi s-a părut că-l aud pe Samuel expirând prelung.

S-a lăsat o scurtă tăcere în timp ce eu învăţam cum să respir din nou. Apoi Samuel întrebă pe un ton degajat:

— Dacă ai putea să pleci chiar acum în altă parte, unde te-ai duce?

— Oriunde. Într-o altă lume.

Mă gândeam la Uşa albastră şi la mirosul mării când am răspuns. Nu mă mai gândisem la ea de ani buni, dar povestea Adelaidei mi-o scosese din străfundurile memoriei.

Samuel nu râse de mine.

— Ai mei au o cabană în capătul de nord al lacului Champlain. Mergeam acolo în fiecare vară şi rămâneam o săptămână întreagă, dar sănătatea tatei şi prăvălia… Nu ne-am mai dus de ani întregi.

Mi l-am închipuit pe Samuel aşa cum îl ştiusem înainte, un băieţandru cu braţe subţiri, dar puternice, şi atât de bronzat, încât părea să răspândească lumina împrumutată de la soare.

— Nu-i o cabană prea mare sau prea drăguţă – mai mult un şopron acoperit cu şindrilă de cedru şi cu un burlan de sobă ruginit care iese în afară –, dar este foarte izolată, la marginea propriei sale insule. Când priveşti pe geam, nu vezi decât apa lacului, cerul şi pinii. Când mă satur de toate astea – flutură din mână cu un gest atât de amplu, încât părea să cuprindă nu doar reşedinţa Locke, ci totul din interiorul ei, fiecare sticlă scumpă de vin de import, fiecare comoară furată, fiecare soţie de bancher ciripitoare care lua un pahar de pe tava lui Samuel fără să-l vadă vreodată –, mă gândesc la cabana aia. Departe de papioane şi de haine de costum, de oameni bogaţi şi de oameni săraci şi de distanţa dintre ei. Acolo m-aş duce, dac-aş putea. Zâmbi. O altă lume.

Dintr-odată, am fost foarte sigură că el încă-şi citea revistele cu foiletoane şi romanele de aventuri şi încă-şi aţintea privirea asupra unor orizonturi îndepărtate.

Este un sentiment foarte ciudat să dai de cineva ale cărui dorinţe sunt modelate atât de asemănător cu ale tale, încât parcă întinzi mâna către reflexia ta dintr-o oglindă şi întâlneşti căldura cărnii sub vârfurile degetelor. Dacă vei avea vreodată norocul să găseşti această simetrie magică, înfricoşătoare, sper că vei fi destul de curajos s-o apuci cu ambele mâini şi să nu-i mai dai drumul.

Eu nu am fost, atunci.

— E târziu. Am să intru în casă, l-am anunţat şi asprimea afirmaţiei mele şterse cercul miraculos pe care-l trasaserăm în jurul nostru, ca un pantof care şterge o linie de cretă.

Samuel înţepeni. N-am avut inima să-l privesc în faţă – oare aş fi văzut regret sau învinuire? Dorinţă sau disperare pe potriva a ceea ce simţeam eu? –, ci doar am fluierat către Bad şi m-am întors cu spatele.

Am ezitat în dreptul uşii.

— Noapte bună, Samuel, am şoptit şi am intrat.

Camera îmi era cufundată în întuneric. Lumina lunii trasa contururi palide în jurul rochiei fildeşii, lăsată acum boţ pe podea, în jurul dâmbului de păr de pe pernă al lui Jane, în jurul curbei formate de spinarea lui Bad, lipită de mine.

Stăteam întinsă pe pat, simţind cum mareea de şampanie se retrage şi mă lasă eşuată pe plajă, ca o nefericită creatură marină. În absenţa ei, Lucrul acela – greu, negru, sufocant – se întoarse, ca şi cum ar fi aşteptat toată seara ca eu şi cu el să fim singuri. Aluneca, onctuos ca uleiul, pe pielea mea, îmi umplea nările, se aduna în gâtlejul meu. Îmi şoptea la ureche poveşti despre pierdere, şi singurătate, şi fetiţe orfane.

A fost odată ca niciodată o fată pe nume January, care nu avea nici mamă, nici tată.

Greutatea reşedinţei Locke, a pietrei roşii şi a aramei şi a tuturor acelor obiecte preţioase, secrete, furate, mă apăsa cu putere. După douăzeci sau

treizeci de ani sub acea greutate, ce va mai rămâne oare din mine?

Am vrut să fug şi să tot fug întruna până când aveam să ies din povestea asta tristă şi urâtă. Există un singur mod de a fugi din propria ta poveste, şi acela este să te strecori în povestea altcuiva. Am scos cartea legată în piele de sub saltea şi am inspirat cu nesaţ mirosul ei de cerneală şi de aventură.

Prin ea, am păşit într-o altă lume.

Capitolul doi

Despre descoperirea de către domnişoara Larson a altor Uşi şi despre plecarea ei din istoria consemnată

O moarte la ţanc – Cotoroanţele din St. Ours – Anii de foamete şi încheierea lor

Mama Larson a murit în aspra lună martie a anului 1885, la o săptămână după ce narcisele timpurii fuseseră secerate de un îngheţ grozav şi cu opt zile înainte ca nepoata ei să împlinească nouăsprezece ani. Pentru mătuşile Larson, moartea mamei lor a fost o tragedie la fel de grea precum prăbuşirea unui mare imperiu sau surparea unei coaste de munte, aproape dincolo de puterea lor de înţelegere, şi pentru o vreme gospodăria se pierdu într-un doliu împrăştiat, fără ţintă.

Doliul este o chestiune egocentrică; prin urmare, nu ar trebui să ne surprindă că femeile din familia Larson nu-i mai acordau mare atenţie Adelaidei Lee. Ade era recunoscătoare pentru lipsa lor de atenţie – căci, dacă mătuşile ei i-ar fi băgat în seamă expresia chipului, ar fi găsit-o foarte îndepărtată de disperare sau tristeţe.

Stând în picioare lângă patul de moarte al bunicii ei, cu rochia de lână încă mirosind a colorant negru vegetal, Ade se simţise aşa cum s-ar putea simţi un copăcel când vede că unul dintre bătrânii uriaşi ai pădurii se prăbuşeşte cu măreţie la pământ: uimit şi poate un pic speriat. Dar când Mama Larson îşi dădu ultima suflare, fata descoperi acelaşi lucru pe care l-ar fi descoperit tânărul copăcel: în absenţa copacului bătrân, în frunzişul de deasupra sa rămăsese o gaură.

Ade începu să suspecteze că, pentru prima dată în viaţă, era liberă.

Nu era adevărat că nu fusese liberă în ultimii câţiva ani, deoarece, prin comparaţie cu alte tinere

din vremurile acelea, ducea o viaţă nestingherită şi inutilă. I se permitea să poarte pantaloni de pânză şi pălării bărbăteşti de lucru, în primul rând pentru că mătuşile ajunseseră în cele din urmă la disperare încercând să-i menţină fustele prezentabile; nu se aştepta nimeni ca ea să pună mâna pe vreun burlac tânăr şi să facă o partidă bună, fiindcă mătuşile împărtăşeau aceeaşi părere confuză despre bărbaţi, nu era obligată să meargă la şcoală sau să-şi caute de lucru şi, cu toate că obiceiul ei de a hoinări nu era încurajat, cel puţin mătuşile se resemnaseră în privinţa asta.

Dar Ade tot simţea ca şi cum ar fi avut în jurul gâtului o zgardă invizibilă, cu o lesă care o trăgea înapoi la ferma Larson. Poate că mai dispărea câte două sau patru sau şase zile, mergând clandestin cu trenul spre nord şi dormind în hambarele de tutun ale unor străini, dar într-un final se întorcea mereu acasă. Mama Larson se tânguia despre femeile decăzute, mătuşile ţuguiau buzele, iar Ade mergea la culcare cu inima grea şi visa uşi.

Cu trecerea anilor, zgarda ei se slăbi şi se destrămă, până când ajunse să se mai ţină într-un singur fir de dragoste şi loialitate familială. La moartea Mamei Larson, firul acela se rupse.

Aşa cum se întâmplă cu multe creaturi ţinute în cuşcă şi cu tinerele pe jumătate domesticite, Adei îi luă câteva săptămâni să-şi dea seama că într-adevăr putea pleca. Rămase pentru înmormântarea bunicii în parcela gloduroasă, înghiţită de iederă din capătul îndepărtat al fermei şi-l plăti pe domnul Tullsen să graveze o placă comemorativă de calcar (AICI *ODIHNEŞTE ADA LARSON, 1813-1885, MAMĂ PREAIUBITĂ),* iar după trei săptămâni se trezi cu inima bătându-i puternic, în cadenţă de marş. Era o dimineaţă strălucitoare de primăvară, plină de promisiuni. Majoritatea călătorilor cunosc genul ăsta de vreme – când vântul suflă cald spre vest, dar pământul rece îţi îngheaţă încă tălpile, când mugurii copacilor încep să se desfacă şi înmiresmează aerul

cu nebunia secretă a primăverii – şi ştiu că asemenea zile sunt menite plecărilor.

Ade pleacă.

Fiecare mătuşă primi câte o sărutare pe obraz în dimineaţa aceea, în ordine, de la cea mai vârstnică la cea mai tânără. Dacă sărutările fură mai sincere decât de obicei, iar ochii nepoatei lor aveau o strălucire febrilă, ele nu observară. Doar mătuşa Lizzie îşi ridică privirea de la oul ei fiert.

— Unde te duci, copilă?

— În oraş, spuse Ade pe un ton liniştit.

Mătuşa Lizzie se uită la ea preţ de o clipă lungă, ca şi cum ar fi putut citi intenţiile nepoatei în înclinarea umerilor sau în zâmbetul ei uşor pieziş.

— Ei bine, oftă ea în cele din urmă, noi vom fi aici când te întorci.

Ade abia o auzi atunci, deoarece dădea deja buzna afară pe uşa bucătăriei ca o pasăre scăpată din colivie, dar mai târziu avea să revină asupra acelor cuvinte şi să le răsucească pe toate feţele pentru a găsi alinare în ele, până când se tociră şi deveniră netede ca pietrele de râu.

Întâi se duse în hambarul dărăpănat şi scoase de te miri unde un ciocan, o mână bună de cuie cu floare pătrată, o bidinea din păr de cal şi o cutie ruginită de vopsea cu eticheta *Albastru de Prusia.*

Îşi luă materialele şi se îndreptă spre vest, către vechea fâneaţă. Timpul nu lăsase urme prea adânci asupra câmpului. O vreme, fusese cosit şi fânul fusese strâns de către un vecin înstărit, apoi fusese abandonat din nou; câteva echipe de topografi se agitaseră pe acolo cu intenţia de a construi o casă de expediţii pe malul fluviului, însă constataseră că terenul era prea jos. Acum rămăsese doar o linie de demarcaţie din sârmă ghimpată ruginită, cu un semn de tablă pe care scria că era o proprietate privată şi sugera că nimeni n-ar trebui s-o încalce. Ade se strecură pe sub ea fără să încetinească.

Scândurile rămase după dărâmarea căsuţei nu fuseseră niciodată luate de acolo, ci fuseseră lăsate să putrezească într-o învălmăşeală de caprifoi şi vrejuri de cârmâz. Ade îngenunche înaintea cherestelei vechi, plină de gânduri profunde şi tăcute, care o străbăteau ca nişte râuri subterane, şi scotoci prin morman după bucăţi de lemn neputrezite, scoabe şi balamale vechi. Viaţa la fermă fără unchi sau fraţi o făcuse să dobândească abilităţi de tâmplărie mai mult decât acceptabile, aşa că-i luă doar vreo oră să înjghebe de bine, de rău un cadru şi o uşă. Bătu cadrul în pământ cu ciocanul şi prinse în el uşa improvizată din resturi. Aceasta scârţâia în adierea ce venea dinspre fluviu.

Doar după ce termină cu totul, iar uşa era zugrăvită în albastru-închis, de culoarea catifelată a oceanului, înţelese pe deplin ce făcea: pleca, poate pentru o perioadă îndelungată, şi voia să lase ceva în urmă. Un fel de monument comemorativ, precum piatra de la căpătâiul Mamei Larson, care să marcheze amintirile ei despre băiatul-fantomă şi vechea căsuţă. De asemenea, nu se putea împiedica să spere, măcar un pic, că într-o zi uşa s-ar putea deschide din nou şi ar duce altundeva. Asta, din experienţa mea demnă de luat în seamă, era o speranţă falsă. Odată închise, Uşile nu se redeschid.

Ade abandonă uneltele mătuşilor şi străbătu pe jos cei câţiva kilometri până în oraş. Ajunsă acolo, îşi vârî părul sub o pălărie de piele atât de purtată şi lipsită de orice formă, încât îi atârna pe cap ca un animal adormit şi merse la docuri, ca să aştepte un vapor cu aburi convenabil. Şi asta părea să semene mai puţin cu întocmirea unui plan şi mai mult cu înotul în avalul fluviului, purtată de o forţă mai mare şi mai nebună decât ea însăşi, către mări necunoscute. Nu se opunea, ci lăsa apele invizibile s-o înghită cu totul.

Îi luă două zile de hoinăreală şi rugăminţi până să găsească o navă cu aburi a cărei situaţie era îndeajuns de disperată încât s-o ia la bord ca marinar de punte. Nu sexul ei o împiedica;

pantalonii cu dâre de vopsea şi bluza largă de bumbac îi ofereau o deghizare suficientă, iar faţa ei pistruiată avea trăsături pătrăţoase care o făceau să arate mai degrabă ca un băiat frumuşel, decât ca o fată drăguţă.

(Cel puţin aşa ar fi înregistrat un dagherotip, dacă Ade ar fi pozat vreodată pentru unul. Dar fotografiile, precum oglinzile, sunt mincinoşi notorii. Adevărul este că Adelaide era cea mai frumoasă făptură pe care am văzut-o eu pe lumea asta sau în oricare alta, dacă înţelegem frumuseţea ca pe ceva plin de vitalitate, feroce, care arde în miezul unui suflet şi care aprinde tot ce atinge.)

Totuşi ceva din ochii ei îi făcea pe navigatorii înţelepţi să ezite – ceva care vorbea despre abandon şi neînfricare, despre o persoană periculos de desprinsă de propriul viitor. Doar dintr-o întâmplare, vaporul *Regina Sudului* era pilotat de un căpitan fără experienţă, care angajase trei beţivi şi un hoţ undeva în amonte, iar acum era atât de nerăbdător să-i înlocuiască, încât o angajă pe Ade fără s-o întrebe altceva în afară de nume şi destinaţie. În jurnalul de bord al *Reginei,* acestea au fost înscrise ca „Larson” şi „Altundeva”.

În acest moment, chiar când picioarele o purtau pe Ade aproape dansând pe scândurile văruite ale punţii unui vas cu zbaturi de pe Mississippi, trebuie să ne întrerupem. Viaţa domnişoarei Larson de aici înainte este o poveste neobişnuită, însă nu misterioasă sau de necunoscut. Mi-a fost posibil să mă comport ca un istoric, cernând prin interviuri şi dovezi pentru a crea o poveste acceptabilă despre maturizarea unei fete. Dar din acest punct, povestea Adei devine mai grandioasă, mai ciudată şi mai sălbatică. Ea intră în mit şi în basm, strecurându-se pieziş şi nevăzută prin fisurile istoriei consemnate, aşa cum fumul se înalţă prin frunzişul des al pădurii. Niciun învăţat, indiferent cât de inteligent sau meticulos ar fi, nu poate întocmi hărţi pentru fum şi mit în paginile pe care le scrie.

Ade însăşi a refuzat să divulge mai mult decât nişte date sau detalii care se pot număra pe degetele de la o mână, aşadar, de acum, pentru mulţi ani din viaţa ei, povestea noastră trebuie să devină o serie de întrezăriri fugare.

Prin urmare, nu cunoaştem nimic despre lunile petrecute de ea pe *Regina Sudului.* Nu putem şti cum s-a descurcat cu munca, dacă tovarăşii de echipaj au fost fermecaţi ori speriaţi de ea sau ce impresie i-au lăsat orăşelele de culoarea nămolului de la ţărm, pe lângă care treceau rapid. Nu putem şti dacă stătea uneori pe punte cu faţa întoarsă spre vântul din sud şi dacă se simţea eliberată de micimea copilăriei sale, deşi a fost văzută mai târziu la bordul unei nave foarte diferite, într-un loc foarte diferit, contemplând orizontul ca şi cum sufletul i se desfăşurase spre el şi ea se întindea să-l întâlnească.

Nu ştim nici măcar dacă a auzit pentru prima dată povestea cotoroanţei în timp ce lucra în sus şi în jos pe fluviu, deşi pare foarte probabil să fi fost aşa. Din experienţa acestui învăţat, poveştile se plimbă în amonte şi în aval pe lângă vasele fluviale, urmându-le siajul ca nişte sirene argintii, iar povestea cotoroanţei probabil că înota printre ele în zilele acelea. Poate că povestea i-a amintit Adei de căsuţa bântuită din vechea fâneaţă şi i-a redeşteptat promisiunile prăfuite pe care şi le făcuse singură pe când avea cincisprezece ani. Sau poate că doar a atras-o.

Tot ce putem spune cu certitudine este că în iarna blândă a anului 1886, Adelaide Larson a intrat în vila St. Ours, din cartierul Algiers al oraşului New Orleans, şi n-a mai ieşit vreme de şaisprezece zile.

Aici trebuie să ne bazăm pe mărturia a doi localnici care au stat de vorbă cu Ade înainte ca ea să facă trecerea. Deşi au trecut mulţi ani până când am reuşit să le dau de urmă şi să le consemnez amintirile, domnul şi doamna Vicente LeBlanc insistau că repovestirea lor era absolut precisă,

deoarece împrejurările înseşi erau unice: se plimbau pe strada Homer la ora zece seara, după ce plecaseră binedispuşi dintr-o sală de dans (doamna LeBlanc insista că fuseseră la slujba de seară; domnul LeBlanc îşi asuma o expresie de neutralitate studiată), când fuseseră abordaţi de o tânără.

— Era… ei bine, trebuie să vă spun că era o fată teribil de ciudată. Cam murdară şi îmbrăcată ca un docher, cu pantaloni de pânză groasă.

Doamna LeBlanc era prea politicoasă pentru a oferi alte detalii, dar putem presupune că era o femeie foarte tânără, singură, cutreierând noaptea printr-un oraş pe care nu-l cunoştea, şi mai albă decât făina.

Domnul LeBlanc ridică din umeri, împăciuitor.

— Ei… cine ştie, Mary. Părea rătăcită. Tot el ţinu să lămurească lucrurile. Nu vreau să spun că se rătăcise ca un copil. Nu era îngrijorată. Se rătăcise *intenţionat,* aş zice.

Tânăra le pusese o serie de întrebări. Acela era bulevardul Elmira? Vila Fortuna se afla prin apropiere? Cât de înalt era gardul ei, şi ştiau cumva dacă sunt câini de talie medie sau mare în vecinătate? Şi în cele din urmă:

— Ştie vreunul dintre voi povestea cu John şi cotoroanţa?

Orice om cu scaun la cap ar putea fi iertat dacă pur şi simplu ar ocoli de la distanţă o astfel de nebună, aruncând priviri nervoase peste umăr pentru a se asigura că nu s-a luat după el. Dar Mary LeBlanc avea acea compasiune nesăbuită care-i face pe oameni să le dea bani străinilor şi să invite cerşetorii acasă, la cină.

— Elmira este mai la vest cu un cvartal, domnişoară, îi spusese ea tinerei ciudate.

— Ha! Dacă mă-ntrebaţi pe mine, oraşului ăsta i-ar prinde bine nişte indicatoare de străzi.

— Da, domnişoară.

Atât Mary, cât şi Vicente LeBlanc redau povestirea presărată cu multe „domnişoară” şi *„mă scuzaţi”,* probabil pentru că până şi o femeie albă

teribil de ciudată rămânea totuşi o femeie albă. Poate se temeau să nu fie cumva puşi la încercare ca-n basme, unde cerşetoarea se transformă într-o vrăjitoare şi te pedepseşte fiindcă te-ai purtat urât.

— Şi casa aia e acolo? Fortuna sau aşa ceva?

Soţii LeBlanc se uitaseră unul la celălalt.

— Nu, domnişoară, n-am auzit niciodată de ea.

— Căcat, zisese tânăra albă şi scuipase pe strada pietruită cu dramatismul aproape inconştient al unei puştoaice de nouăsprezece ani.

Atunci, Mary LeBlanc întrebase:

— Poate vă referiţi la… casa aceea, St. Ours, în sus pe Elmira.

Vicente îşi aminti cum o strânsese de braţ cu cotul, făcând tot ce putea ca să-i transmită un avertisment.

— Este o vilă. Părăsită de când mă ştiu.

— S-ar putea.

Privirea fetei era aţintită asupra feţei lui Mary cu atenţia unei pisici la pândă.

Mary se trezise că aproape şoptea.

— Păi aţi pomenit de povestea aia şi am auzit întotdeauna – sunt doar poveşti, ce să zic, şi nicio persoană educată n-ar trebui să le dea prea mare atenţie –, dar am auzit întotdeauna că John Prester locuia în St. Ours. Şi acolo a întâlnit-o pe cotoroanţă[4], domnişoară.

Un zâmbet ca al pisicii Cheshire, numai dinţi şi dorinţă, se lăţise pe faţa fetei.

— Nu mai spuneţi! Mă numesc Ade Larson. V-aş putea deranja cu alte câteva întrebări, doamnă?

Le ceruse să-i zică întreaga poveste aşa cum o ştiau ei, despre tânărul şi arătosul John care se trezea obosit şi cenuşiu la chip în fiecare dimineaţă, după nişte vise încâlcite despre ceruri pline de stele, pe sub care gonea sălbatic. Îi întrebase dacă intra vreodată cineva în St. Ours (uneori, băieţandrii care se provocau între ei). Îi întrebase dacă mai ieşeau din vilă (sigur! Doar că – ei bine, umblau nişte zvonuri despre băieţi care-şi petreceau noaptea

acolo şi nu mai ieşeau vreme de un an şi o zi. Despre băieţi care se ascundeau în dulapuri şi se trezeau visând despre ţări îndepărtate).

— Vă rog, prieteni, o ultimă frântură de poveste: cum de-a ajuns în casă cotoroanţa aia? Cum l-a găsit pe bietul John?

Soţii LeBlanc se uitaseră unul la celălalt, şi până şi Mary cea cumsecade începuse să se simtă stânjenită de ardoarea tinerei. Nu era vorba doar de ciudăţenia situaţiei ei – îmbrăcată de muncă şi colindând pe străzi noaptea –, ci mai degrabă de felul în care chipul părea să-i lumineze cu o strălucire ca a unei lămpi cu gaz, de faptul că părea să fie totodată vânător şi vânat, ca şi cum fugea de ceva şi spre altceva.

Dar puţini sunt cei care pot lăsa o poveste neterminată, cu sfârşitul încurcat lăsat în coadă de peşte.

— La fel cum intră orice cotoroanţă în casa oricui, domnişoară. Găseşte o crăpătură sau o gaură sau o uşă descuiată.

Fata răsplătise cuplul cu un zâmbet extaziat, făcuse o plecăciune şi pornise spre vest.

Nimeni n-o mai văzu vreme de şaisprezece zile, când un grup de băieţi care dădeau de-a dura cercuri pe stradă văzu o femeie albă ce ieşea din vila St. Ours. Îi descriseră înfăţişarea ca „de vrăjitoare”: hainele îi atârnau în jur în zdrenţe sfâşiate, iar peste ele avea o mantie ciudată de pene negre, ce arătau ca unse cu ulei; ochii îi erau bătuţi de vânturi, iar zâmbetul pe care-l aruncă cerului de seară era tainic, de parcă ar fi avut o înţelegere cu stelele.

Când băieţii o întrebară despre activităţile ei, fata nu le dădu nicio explicaţie clară, ci doar câteva descrieri fără sens de piscuri înalte şi crengi negre de pin şi lumini pe cer aidoma unor mătăsuri rozalii ţintuite de stele.

Când am întrebat-o chiar eu ce văzuse dincolo de uşă – fiindcă trebuie să fi existat o uşă –, nu făcu decât să râdă.

— Păi, cotoroanţele, desigur! Şi când m-am încruntat la ea, m-a redus la tăcere cu un semn. Ascultă, nu toate poveştile sunt făcute să fie spuse. Uneori, numai prin faptul de a spune o poveste, o sărăcim, îi furăm un pic din mister. Eu zic să le lăsăm în pace pe vrăjitoarele alea.

În acel moment, nu ştiam ce vrea să zică. Simţeam foamea învăţatului de a revela şi de a explica, de a face necunoscutul cunoscut –, dar în cazul uşii din vila St. Ours, intenţiile mi-au fost dejucate. I-am urmat paşii pe bulevardul Elmira şi am găsit o vilă văruită în alb, cufundată în putreziciunea dulce a florilor de magnolie, impunătoare şi totodată pe jumătate uitată. Mi-am făcut planuri să mă întorc seara, ca să desfăşor o explorare mai amănunţită, dar aceea a fost noaptea Marelui incendiu din Algiers, din anul 1895. La miezul nopţii, cerul era auriu-portocaliu, iar în zori, din întregul cvartal, cu tot cu vila St. Ours, nu mai rămăsese decât un schelet plin de funingine.

Tii minte acest incendiu. Tii minte că a izbucnit cu furie, fără o sursă clară, şi n-a ţinut seama de furtunuri sau găleţi cu apă până când fiecare centimetru impunător şi deformat din vila St. Ours s-a transformat în cenuşă.

Totuşi, consemnez aceste amintiri pentru că în St. Ours se afla prima uşă pe care am găsit-o în lumea asta, şi a doua uşă găsită de domnişoara Larson. Odată cu găsirea unei uşi vine şi schimbarea.

Mai târziu, Ade avea să se refere la perioada cuprinsă cu aproximaţie între 1885 şi 1892 ca fiind „anii flămânzi" ai vieţii ei. Când am întrebat-o după ce anume flămânzise, a râs şi mi-a zis:

— De acelaşi lucruri ca şi ţie, pun rămăşag. De căile dintre lumi. De nicăieri. De undeva.

Cutreierase tot Pământul, rătăcitoare şi nesăţioasă, căutând uşi.

Şi le găsise[5]. Le găsise în biserici abandonate şi în pereţii cu cruste de sare ai grotelor, în cimitire şi în

spatele perdelelor fluturânde din pieţe străine. Găsise atât de multe, încât imaginea ei despre lume deveni dantelată, presărată cu găuri, ca o hartă ronţăită de şoareci. Am urmat-o şi eu la vremea mea şi am redescoperit cât de multe am putut. Însă uşile, prin natura lor, sunt deschideri, căi de trecere, locuri lipsă – şi geometria precisă a absenţei s-a dovedit dificil de consemnat. Notiţele mele sunt pline de fundături şi incertitudini, şoapte şi zvonuri, şi chiar şi raportările mele cele mai atente sunt pline de întrebări fără răspuns, care plutesc pe la margini ca nişte îngeri cenuşii.

Să ne gândim la uşa de pe malul râului Platte. Urma iridescentă a Adei ducea în amonte pe Mississippi şi apoi spre vest, iar în cele din urmă la un domn pe nume Frank C. True. Când am stat de vorbă cu domnul True în 1900, era călăreţ acrobatic la Marele Circ Dublu American, Uriaş Muzeu al Lumii, Caravană, Hipodrom, Menajerie şi Mare Adunare a Animalelor Sălbatice vii al lui W. J. Taylor.

Frank era un bărbat brunet, cu ochi de cremene, al cărui farmec şi talent îi extindeau prezenţa mult dincolo de limitele propriei staturi micuţe. Când am pomenit-o pe Ade, zâmbetul lui de artist de circ a devenit nostalgic.

— Da. Sigur că mi-o amintesc. De ce? Eşti soţul ei sau ceva de genul ăsta?

După ce l-am asigurat că nu eram vreun amant gelos venit să răzbune un afront vechi de un deceniu, oftă, se lăsă pe spate în scaunul său pliant şi-mi povesti despre întâlnirea lor din vara fierbinte a anului 1888.

O văzuse pentru prima dată în publicul Expoziţiei doctorului Carver despre Munţii Stâncoşi şi preerii, unde Frank juca rolul indianului autentic de la câmpie pentru un dolar pe zi. Ea era în mod vădit singură pe băncile de lemn, cu părul încâlcit şi murdară, îmbrăcată cu nepăsarea cuiva care caută prin resturile lăsate de alţii, purtând o cămaşă bărbătească şi cizme prea mari. Urmări întreaga

reproducere sângeroasă a ultimei bătălii a colonelului Custer, ovaţionând în timpul demonstraţiei de prindere a mustangului cu lasoul, chiar dacă „mustangul” era un ponei cu pântece rotunjor, cu nimic mai sălbatic decât o pisică domestică, şi fluieră când Frank câştigă cursa indienilor. El îi făcu cu ochiul. Ea îi răspunse la fel.

Când Expoziţia doctorului Carver despre Munţii Stâncoşi şi preerii plecă din Chicago în seara următoare, Ade şi Frank erau înghesuiţi amândoi în ungherul lui din vagonul artiştilor. Astfel, Ade suferi întocmai acea cădere în dizgraţie de care se temeau cel mai tare mătuşile şi bunica ei, şi prin aceasta făcu o descoperire: femeilor decăzute li se acordă o anumită libertate[6]. Plătea un oarecare preţ social – câteva dintre artistele de circ refuzau să-i vorbească în cortul în care luau prânzul, iar bărbaţii făceau presupuneri nefericite despre disponibilitatea ei –, dar în general orizonturile ei se extindeau, în loc să se îngusteze. Se trezi înconjurată de o lume subterană aglomerată, plină de bărbaţi şi femei care căzuseră fiecare în felul său, prin băutură sau viciu sau pasiune, ori doar din pricina culorii pielii. Era aproape ca şi cum ar fi găsit o uşă în propria ei lume.

Potrivit spuselor lui Frank, au urmat câteva săptămâni de mulţumire, în care s-au deplasat huruind în sus şi-n jos prin estul Statelor Unite, în vagoanele de tren zugrăvite în albastru şi alb ale spectacolului despre Munţii Stâncoşi, însă apoi Ade începuse să devină agitată. Frank îi spunea poveşti ca să-i distragă atenţia.

— Ţi-am povestit vreodată despre Nor-Roşu? o întrebase el. Jur că n-am mai întâlnit niciodată o femeie care să iubească mai mult o poveste bună.

Frank îi povestise despre tânărul şi curajosul şef de trib Lakota, care dezlănţuise iadul într-un mod nou şi cumplit asupra armatei americane şi a garnizoanelor de pe malul râului Powder. Îi spusese şi despre abilitatea supranaturală a şefului de trib de

a întrezări soarta luptelor folosind o mână de oase sculptate.

— N-a spus niciodată de unde avea oasele alea, dar umblau zvonuri că, pe când era copil, dispăruse vreme de un an, apoi se întorsese cu un săculeţ cu oase dintr-un alt loc.

— Unde dispăruse? întrebase Ade, iar Frank îşi amintea că ochii îi deveniseră rotunzi şi negri ca luna nouă.

— Undeva în amonte pe râul North Platte, cred. Oriunde ar fi fost, poate că s-a întors acolo, fiindcă a dispărut după ce s-a găsit aur în Dealurile Negre şi tratatul de pace a fost rupt. Cred că asta i-a frânt inima.

Ade plecase înaintea zorilor. Lăsase un bilet, pe care domnul True a refuzat să mi-l arate, dar pe care încă-l păstrează, şi cizmele prea mari pentru ea, care-i veneau oricum mai bine lui Frank. Domnul True n-a mai văzut-o şi n-a mai primit niciodată veşti de la ea.

Dacă exista o uşă undeva în North Platte, Nebraska, eu n-am descoperit-o niciodată. Oraşul, când l-am găsit, era teribil de sărac, bătut de vânturi şi amărât. Un bătrân dintr-un bar prăpădit îmi spuse categoric că ar trebui să plec şi să nu mă mai întorc, pentru că, dacă exista vreun asemenea loc, cu siguranţă nu-mi aparţinea mie, iar el nu considera că indienii din tribul Oglala Lakota avuseseră parte vreodată de vreun bine pentru că-şi dezvăluiseră secretele străinilor. Am părăsit oraşul în dimineaţa următoare.

Aceasta era doar una dintre zecile de uşi pe care le descoperi Ade în anii ei flămânzi. Mai jos am inclus o listă parţială a celor care au fost confirmate de mine:

În 1889, Ade se afla pe insula Prince Edward, muncind pentru un bătrân cultivator de cartofi, în urmărirea a ceva ce ea numea „poveşti zâneşti”, adică cu zâne. Agricultorul îi spuse despre un vecin demult răposat, care găsise o tânără lângă grotele marine. Ochii tinerei erau ciudat de depărtaţi, negri

ca păcura, şi nu grăia în nicio limbă omenească. Ade îşi petrecu următoarele zile explorând ea însăşi grotele de pe coastă, până într-o după-amiază, când nu se mai întoarse. Bietul cultivator de cartofi era convins că se înecase, până când reapăru opt zile mai târziu, mirosind a oceane secrete şi reci.

În 1890, Ade muncea pe un vapor cu aburi care îşi croia drum prin Bahamas ca un pescăruş beat, când se pare că a auzit poveştile despre rebeliunea condusă de Toussaint Louverture şi despre cum trupele lui pur şi simplu s-au topit şi au dispărut în regiunea muntoasă, aproape ca prin magie. Rutele maritime din acea vreme ocoleau Haiti ca şi cum ar fi fost bântuit de ciumă, aşa că Ade părăsi vaporul cu aburi şi mitui un pescar s-o ducă din Matthew Town pe coasta înverzită şi dantelată a Haitiului.

Găsi uşa lui Toussaint după săptămâni de poticneli pe drumurile forestiere pline de noroaie din regiunea muntoasă. Era un tunel lung, peste care se încâlceau rădăcinile unui copac de acacia noduros. Nu descrise niciodată ce a găsit de cealaltă parte şi s-ar putea să nu aflăm niciodată: peste câţiva ani, parcela aceea a fost cumpărată, defrişată şi transformată în plantaţie de trestie de zahăr.

În acelaşi an, Ade a mers pe urmele poveştilor despre monştrii cu ochi de gheaţă, a căror privire putea împietri persoanele nechibzuite, şi sfârşi într-o bisericuţă uitată din Grecia. Acolo ea găsi o uşă (neagră, cu contururile acoperite de chiciură) şi trecu prin ea. De cealaltă parte, descoperi o lume sfâşiată de vânturi, brutal de rece, pe care ar fi părăsit-o cu dragă inimă, doar că fu imediat atacată de o bandă de sălbatici spălăciţi, înveşmântaţi în piei de animale. Aşa cum povesti mai târziu, ei îi furară tot ce avea, „până la lenjeria de corp”, răcniră la ea o vreme, apoi o duseră târâş înaintea femeii ce le era căpetenie, care nu răcni, ci doar îşi pironi privirea asupra Adei şi îi spuse ceva în şoaptă.

— Aproape că am înţeles ce-mi zicea, jur cu mâna pe inimă. Îmi spunea că ar trebui să mă alătur tribului ei, să lupt împotriva duşmanilor lor, să

adaug bogăţii în cuferele lor şi aşa mai departe. Jur că aproape am făcut-o. Era ceva în ochii aceia – de culoare foarte deschisă, plini de o putere rece. Dar în cele din urmă am refuzat.

Ade nu intră în amănunte despre consecinţele refuzului ei, însă localnicii greci au raportat că au văzut o americancă cu ochi sălbatici cutreierând străzile îmbrăcată doar în mantie de blană, având uşoare degerături şi o suliţă ce arăta primejdios. (Voi povesti mai târziu propria-mi experienţă cu această uşă.)

În 1891, Ade descoperi o arcadă mozaicată în umbrele Marelui Bazar din Istanbul şi se întoarse de acolo cu discuri aurii mari, despre care pretindea că sunt solzi de dragon. Vizită Santiago şi insulele Falkland, contractă malarie în Leopoldville şi dispăru pentru câteva luni în colţul de nord-est al statului Maine. Acumulă pe piele praful altor lumi precum zece mii de parfumuri şi lăsă în urmă o mulţime de bărbaţi plini de dor şi constelaţii de poveşti imposibile.

Însă nu zăbovi niciodată prea mult timp, nicăieri. Majoritatea observatorilor mi-au spus că era doar o hoinară, mânată să meargă dintr-un loc în altul de aceleaşi îndemnuri necunoscute care fac rândunelele să zboare spre sud, dar eu cred că era mai curând asemenea unui cavaler într-o misiune. Cred că ea căuta o anumită uşă şi o anumită lume.

În 1893, în toiul primăverii înveşmântate într-o mantie de zăpadă a celei de-a douăzeci şi şaptea aniversări a sa, o găsi.

Povestea călătorea în felul obişnuit al poveştilor, rostogolindu-se din gură în gură de-a lungul căilor ferate şi a drumurilor ca o boală contagioasă care se deplasează prin artere. În februarie 1893, trecuse în Taft, Texas, şi pătrunsese prin pereţii morii de seminţe de bumbac la care se angajase Ade Larson. Colegii ei de muncă îşi amintesc o anumită pauză de prânz: se strânseseră cu găleţile lor de tablă în

spatele morii, inspirând aburul uleios şi mirosul de mucegai verde al cojilor de seminţe de bumbac, ascultându-l pe Dalton Gray cum depăna bârfele zilnice din salon. El le spuse despre doi vânători de blănuri din nord care coborâseră din Munţii Stâncoşi nebuni de legat, jurând pe tot ce le era mai scump că dăduseră peste un ocean în vârful Muntelui Silverheels.

Muncitorii râseră, dar vocea Adei răsună prin râsetele lor ca o secure ce se înfige într-o buturugă.

— Cum adică au dat peste un ocean?

Dalton Gray ridică din umeri.

— De un’ să ştiu io? Am auzit de la Gene că se rătăciseră şi-au găsit o biserică veche de piatră din zilele mineritului de argint şi s-au aciuat în ea o săptămână sau două. Spuneau că era o bisericuţă absolut obişnuită, doar că avea un ocean dincolo de uşa din spate!

Râsul reîncepu, dar se stinse încetul cu încetul; Ade Larson îşi strânse prânzul nemâncat şi se îndreptă spre nord-vest, străbătând curtea morii spre calea ferată East Texas & Gulf.

N-am găsit nicio urmă de Ade din Texas şi până în Colorado. Pur şi simplu îşi făcu apariţia în oraşul Alma o lună mai târziu, ca un scufundător care iese la suprafaţă, întrebând de cizme şi blănuri şi genul de echipament de care o femeie ar avea nevoie ca să supravieţuiască în aspra primăvară arctică din lanţul muntos Front Range. Proprietarul prăvăliei locale îşi amintea c-a privit-o cum pleacă cu o compătimire iritată, convins că la vară îi vor găsi trupul în curs de dezgheţ pe vreo potecă din pădure.

Femeia se întoarse însă peste zece zile de pe Muntele Silverheels, cu obrajii aspriţi de ger şi rânjind ca un om norocos, ce-i amintea proprietarului prăvăliei de minerii care găseau aur. Îl întrebă unde putea găsi un gater.

El îi spuse, totuşi adăugă:

— Mă scuzaţi, doamnă, dar de ce aţi avea nevoie de cherestea?

— Ah! Ade izbucni în râs, iar proprietarul prăvăliei avea să-şi amintească mai târziu că sunase precum chicotitul unei nebune într-o noapte cu lună plină. Ca să construiesc o barcă.

Fireşte, spectacolul unei femei tinere şi singure, fără talente deosebite de tâmplărie, construind o barcă cu pânze pe înălţimile cu aer rarefiat ale Munţilor Stâncoşi, nu trecu neobservat. Ade înjghebase un fel de tabără la poalele Muntelui Silverheels, care arăta, potrivit unui reporter, „ca o mahala prăpădită, vizitată recent de o tornadă". Scânduri de pin zăceau împrăştiate pe pământul îngheţat, îndoite în arcuri chinuite. Scule împrumutate erau aruncate de-a valma în grămezi neglijente, lăsând să se înţeleagă că nu vor fi utilizate a doua oară. Ade însăşi prezida peste haosul acela într-o blană de urs plină de fum, înjurând cu voioşie în timp ce lucra.

În aprilie, barca avea deja o formă identificabilă; o osatură îngustă, cu miros de răşină, odihnea în mijlocul taberei ca o nefericită creatură marină, căreia Dumnezeu uitase să-i dea piele sau solzi.

Primii jurnalişti apărură la scurt timp, iar primul reportaj tipărit fu un articolaş cu litere neclare, înghesuit într-o margine de pagină în ziarul *Leadville Daily,* intitulat fără imaginaţie *FEMEIA CARE CONSTRUIEŞTE O BARCĂ, UIMIND LOCALNICII.* A dat naştere la destule bârfe şi veselie zgomotoasă pentru ca povestea să facă saltul în ziare mai mari, tipărită şi retipărită şi în cele din urmă înfăţişată alături de povestea vânătorilor de blănuri care descoperiseră un ocean. După mai mult de o lună, când Ade şi barca ei părăsiseră de mult orăşelul Alma, migră tocmai în paginile lui *New York Times,* sub titlul mult mai atrăgător *DOAMNA NOE A MUNŢILOR STÂNCOŞI: NEBUNA DIN COLORADO CARE SE PREGĂTEŞTE PENTRU POTOP.*

Aş da orice – toate cuvintele din Cea Scrisă, toate stelele din toate lumile, propriile mele mâini – să anulez publicarea acelei poveşti nenorocite.

Ade n-a citit niciodată vreunul dintre articolele despre ea, din câte mi-am putut da seama. Ea doar a lucrat la barca aceea cu o pânză, suprapunând scânduri pentru a face carena şi consultându-se cu un meşter de acoperişuri local, care îi dădu uimit reţeta lui cu seu şi răşină de molid ca să-şi călăfătuiască îmbinările. Pânza era o harababură prost cusută, care ar fi îngrozit-o pe oricare dintre mătuşile ei, şi atârna ţeapănă de un catarg plin de cioturi, dar până la sfârşitul lunii Ade se convinsese că era ambarcaţiunea cea mai glorioasă şi mai bună de navigat pe mare din toată lumea, sau cel puţin de la altitudinea de peste trei mii de metri. Îi gravă numele pe proră, cu linii tremurate, arse cu un cărbune aprins: *Cheia.*

În seara aceea, merse în oraş şi cheltui ultimul salariu de la moara de seminţe de bumbac, de care ţinuse cu dinţii, cumpărând jambon sărat şi conserve de fasole, trei gamele mari, o busolă şi serviciile plătite a doi bărbaţi tineri, cărora le explică într-o spaniolă stricată că vrea să îi urce o barcă pe un munte. Peste ani, l-am găsit pe unul dintre acei domni, Lucio Martinez, iar el mi-a mărturisit cu un dezgust amar că-şi doreşte să nu fi fost de acord cu întreaga aventură. Îşi petrecuse o bună parte dintr-un deceniu sub un nor de suspiciune neîntemeiată, pentru că el şi prietenul lui fuseseră ultimele persoane în viaţă care o văzuseră pe nebuna albă şi barca ei înainte de a dispărea. Şeriful local chiar îl interogase la un an sau doi de la eveniment, insistând ca Martinez să-i deseneze o hartă foarte precisă a locului unde fusese văzută ultima oară Adelaide.

Ade n-avea de unde să ştie ce întâmplări nefericite va avea de îndurat Martinez când o luară fiecare pe drumul său în vârful Muntelui Silverheels, iar eu nu sunt sigur că i-ar fi păsat. Era mânată de egoismul pur al unui cavaler care se apropie de finalul misiunii sale şi nu putea întoarce spatele obiectivului ei, aşa cum acul unei busole nu poate indica sudul.

Aşteptă ca Lucio şi prietenul lui să coboare în zigzag pe pantă şi ca semiluna să poleiască pinii cu delicate tonuri argintii. Apoi îşi trase barca primitivă pe o potecă făcută de căprioare până la o construcţie scundă de piatră, care poate că servise cândva drept biserică pentru mineri, sau poate că era ceva mai vechi şi mai sacru.

Uşa era întocmai aşa cum o găsise cu săptămâni în urmă. Ocupa aproape tot peretele făcut din pietre suprapuse pe care se afla şi era încadrată de bârne mari de lemn, înnegrite de vreme. O gaură grosolană într-una dintre scândurile ei ţinea loc de mâner şi Ade deja putea să jure că o adiere uşoară trecea prin ea şuierând şi purtând cu sine mirosul de sare şi de cedri şi de zile lungi, aurite de soare.

Era un miros care n-ar fi avut de ce să-i fie familiar, totuşi îi era. Era mirosul pielii băiatului-fantomă atunci când se sărutaseră pe câmp, într-o vară târzie. Era mirosul din Altundeva.

Deschise uşa şi îşi lansă barca pe mările necunoscute ale altei lumi.

4. Uşa descuiată

Când am deschis ochii, îi simţeam ca şi cum îmi fuseseră smulşi din cap, rostogoliţi prin nisip aspru şi îndesaţi neîndemânatic înapoi în ţeastă. Gura îmi era încleiată şi pungită, iar căpăţâna părea să mi se fi micşorat cu câteva mărimi bune peste noapte. Timp de câteva secunde de dezorientare, am uitat de cele şase pahare de şampanie de la petrecere şi m-am întrebat, ameţită, dacă mă simt aşa din cauza cărţii. De parcă o poveste mi-ar fi putut fermenta în vene, ca vinul, îmbătându-mă.

Dacă vreo poveste ar fi putut-o face, ar fi fost aceea. Cu siguranţă, citisem cărţi mai bune, cu mai multe aventuri şi sărutări şi cu mai puţine pretenţii de infailibilitate, însă niciuna nu-mi lăsase această bănuială fragilă, imposibilă, că poate, cumva, totul era adevărat. Că în fiecare loc umbrit existau Uşi ascunse, aşteptând să fie deschise. Că o femeie ar putea năpârli ca un şarpe, scăpând de pielea copilăriei, şi s-ar putea arunca în necunoscutul clocotitor.

Părea improbabil ca domnul Locke să-mi ofere ceva atât de fantezist, indiferent cât de mult m-ar fi compătimit. Atunci cum ajunsese cartea în cufărul meu cu comori din Sala Faraonilor?

Însă misterul acesta părea fragil şi îndepărtat sub greutatea acelui Lucru care încă-mi stătea pe piept. Am început să văd cum ar fi să rămână pentru totdeauna acolo, cum mi s-ar lipi de carne ca o a doua piele, otrăvind în secret tot ce atingeam.

Am simţit ghiontul umed al nasului lui Bad în timp ce se vâra pe sub braţul meu, aşa cum făcea

când era pui. Era mult prea cald – soarele de iulie se revărsa acum pe podea şi încingea acoperişul de aramă –, dar l-am luat în braţe şi mi-am îngropat faţa în blana lui. Am rămas aşa, lipicioşi de transpiraţie, în timp ce soarele se înălţa pe cer şi reşedinţa Locke scârţâia şi murmura în jurul nostru.

Pluteam spre un somn forţat, ameţit de căldură, când se deschise uşa.

Am simţit miros de cafea şi am auzit paşi cunoscuţi, hotărâţi pe podea. O încordare tainică mi se risipi din piept, lăsându-mă să răsuflu uşurată: „Încă-i aici."

Jane era îmbrăcată şi vioaie, într-un fel care-mi spunea că se trezise de destul timp şi se abţinuse să mă deranjeze câtă vreme era decent să mă lase să dorm. Puse cu grijă două ceşti aburinde pe etajeră, îşi trase lângă patul meu un scaun cu picioare subţiri şi se aşeză cu braţele încrucişate atent.

— Bună dimineaţa, January.

Vocea ei avea ceva aproape sever, ca şi cum ar fi avut de discutat chestiuni serioase. Poate că o singură zi era o perioadă acceptabilă de doliu după un tată mai mult absent. Poate că era doar iritată că dormisem până târziu, punând stăpânire pe cameră, care era şi a ei.

— Am auzit de la fetele din bucătărie că petrecerea a fost… hm, plină de peripeţii.

Am scos un geamăt în semn că nu vreau să vorbesc despre asta.

— Este adevărat că te-ai îmbătat, ai ţipat la domnul Locke şi ai ieşit val-vârtej din fumoar? Şi apoi – dacă nu se înşală informatorii mei – ai dispărut cu băiatul familiei Zappia?

Am repetat geamătul, un pic mai tare. Jane abia ridică din sprâncene. Mi-am zvârlit un braţ peste faţă, m-am holbat la strălucirea portocalie care persista îndărătul pleoapelor şi am mormăit:

— Da.

Ea izbucni în râsete bubuitoare, în cascadă, făcându-l pe Bad să tresară.

— Mai sunt speranţe în ceea ce te priveşte. Uneori cred că semeni prea mult cu un şoarece ca să te descurci în lume, dar poate că mă înşel. Făcu o pauză şi redeveni serioasă. Când l-am întâlnit prima dată pe tatăl tău, mi-a spus că erai un copil-problemă, sălbatic; sper că aşa e. Vei avea nevoie de asta.

Am vrut s-o întreb dacă el vorbise adesea despre mine, şi ce anume spusese, şi dacă menţionase vreodată că într-o zi avea să mă ia cu el, dar cuvintele mi-au rămas în gâtlej. Am înghiţit un nod.

— De ce?

Chipul său îşi recăpătă expresia aceea severă, aproape iritată.

— Lucrurile nu pot merge la nesfârşit în felul ăsta, January. Lucrurile trebuie să se schimbe.

Ah. Deci asta era. Avea să-mi spună că urmează să plece curând, să se întoarcă acasă, în podişul central din Africa Orientală Britanică, abandonându-mă singură în cămăruţa asta cenuşie. Am încercat să înăbuş spaima ce mă râcâia cu ghearele în piept.

— Ştiu. Ai să pleci.

Speram că vorbele mele sună calm, ca şi cum le-ar fi rostit un adult, speram că ea n-o să observe cum strângeam în pumni cearşafurile.

— Acum că… acum că tata este mort.

— Dispărut, mă corectă ea.

— Poftim?

— Tatăl tău este dispărut, nu mort.

Am clătinat din cap, ridicându-mă într-un cot.

— Domnul Locke a spus…

Jane strâmbă din nas şi făcu un gest de parcă ar fi alungat un ţânţar.

— Locke nu e Dumnezeu, January.

„La fel de bine ar putea fi.” N-am zis nimic, dar ştiam că expresia încăpăţânată de pe chipul meu îi arăta că refuz să-i accept spusele.

Jane oftă, dar când vorbi din nou, vocea ei era mai blândă, aproape ezitantă.

— Am motive să cred – tatăl tău şi-a luat anumite măsuri de precauţie – …ei bine, n-am renunţat la Julian, nu încă. Poate nici tu n-ar trebui s-o faci.

Lucrul întunecat păru să se strângă mai mult în jurul meu, o cochilie invizibilă de melc marin, care mă apăra de cuvintele ei, pline de speranţă şi de cruzime. Am închis din nou ochii şi m-am rostogolit, întorcându-mă cu spatele la ea.

— N-am chef de cafea. Mulţumesc.

Jane inspiră adânc. Oare o ofensasem? Bine. Poate că va pleca fără a se preface că-mi va simţi lipsa, fără false promisiuni că vom ţine legătura.

Dar apoi şuieră:

— Ce-i asta?

I-am simţit mâna cotrobăind prin cearşafurile de la spatele meu. Ceva mic, de formă aproape pătrată, alunecă de sub mine.

M-am ridicat în şezut şi am văzut că ţinea strâns *Cele zece mii de Uşi,* cu buricele degetelor albite acolo unde apăsau pe copertă.

— E a *mea,* dacă nu te…

— De unde o ai?

Vocea îi era perfect liniştită, dar ciudat de insistentă.

— A fost un cadou, aşa cred, am zis, apărându-mă.

Însă nu mă asculta. Răsfoia cartea cu mâini care tremurau uşor, cu ochii alergând peste cuvinte ca şi cum ar fi fost nişte mesaje de o importanţă vitală, scrise doar pentru ea. Am simţit o gelozie ciudată, ilogică.

— Spune ceva despre *irimu?* Femeile-leopard? A găsit el oare…

În uşă se auzi un ciocănit repetat şi aspru. Bad se ridică în picioare, cu un colţ alb dezvelit.

— Domnişoară Jane? Domnul Locke ar dori să stea de vorbă cu dumneavoastră între patru ochi, vă rog.

Era Stirling, care suna, ca de obicei, precum o maşină de scris care învăţase cumva să meargă şi să vorbească.

Jane şi cum mine ne-am privit lung. În cei doi ani pe care-i petrecuse ea în reşedinţa Locke, domnul Locke nu-i spusese niciodată nici măcar o vorbă între patru ochi, şi abia dacă-i adresase zece cuvinte în public. O privea ca pe o necesitate regretabilă, ca pe o vază urâtă pe care cineva este obligat s-o păstreze, deoarece a primit-o cadou de la un prieten.

Am urmărit-o înghiţindu-şi emoţia aceea ciudată care-i făcuse palmele să lase pete întunecate, umede pe cartea legată în piele.

— Vin îndată, domnule Stirling, mulţumesc.

De dincolo de uşă, acesta îşi drese glasul cu un zgomot perfecţionat în mod profesionist.

— Acum, vă rog.

Jane închise ochii, încleştând maxilarele de frustrare.

— Da, domnule! îi strigă.

Se ridică în picioare, vârând cartea mea în buzunarul fustei, iar palma îi poposi pe ea de parcă voia să se asigure încă o dată că există. Pe un ton mult mai scăzut, spuse printre dinţi:

— Vorbim când mă întorc.

Ar fi trebuit s-o apuc de fustă şi să-i cer o explicaţie. Ar fi trebuit să-i zic domnului Stirling să-şi ţină pliscul şi să mă bucur de tăcerea şocată care ar fi urmat.

Dar n-am făcut-o.

Jane se răsuci pe călcâie şi ieşi în hol şi totul redeveni tăcut şi neclintit, cu excepţia vârtejului agitat de particule de praf pe care le deranjase în trecere. Bad sări pe podea, se întinse şi se scutură. O ceaţă de peri fini de culoarea bronzului se alătură prafului, scânteind aurie în razele de soare.

M-am prăbuşit la loc pe saltea. Auzeam sunetele clare scoase de foarfecii grădinarului, care tundea ceva afară. Huruitul îndepărtat al unui automobil ce rula dincolo de porţile de fier forjat. Bătăile prea repezi ale inimii mele, care se zbătea înapoia coastelor ca şi cum cineva ar fi ciocănit frenetic la o uşă încuiată.

Domnul Locke îmi spusese că tata era mort. „Acceptă asta”, îmi spusese, iar eu aşa făcusem. Dar dacă…?

Simţeam o epuizare dureroasă în membre. Câţi ani din viaţă îmi petrecusem aşteptându-l pe tata, crezând că se va întoarce mâine sau poimâine? Dând năvală să iau corespondenţa, căutându-i scrisul de mână ordonat în vraful de scrisori? Sperând şi încercând să nu sper la ziua în care avea să vină acasă şi să spună „January, a sosit vremea”, iar eu să plec cu el în necunoscutul strălucitor?

Cu siguranţă, mă puteam cruţa de această ultimă şi cea mai mare dezamăgire.

Îmi doream ca Jane să-mi fi lăsat cartea. Voiam să fug din nou, înapoi în misiunea Adei de a-l găsi pe băiatul-fantomă. Îşi petrecuse atâţia ani căutând, agăţându-se de cel mai subţire şi îndoielnic fir de speranţă. M-am întrebat ce ar fi făcut ea în locul meu.

„M-aş duce să aflu eu însămi.” Răspunsul veni rostit de o voce calmă, cu accent sudist, care m-am gândit că trebuie să fie chiar vocea Adei, dacă ea ar fi fost o persoană, şi nu un personaj de ficţiune. Răsunase limpede şi puternic în mintea mea, de parcă aş mai fi auzit-o şi altădată. „M-aş duce să-l găsesc.”

Stăteam nemişcată, simţind cum un tremurat primejdios mi se răspândeşte din piept, ca o febră bruscă.

Însă o voce mai matură, care suna foarte moderat, îmi aminti că *Cele zece mii de Uşi* era doar un roman şi că romanele sunt sfetnici în care nu te poţi încrede. Ele nu sunt interesate de raţiune sau de moderaţie; îţi vând tragedii şi suspans, haos şi încălcări ale regulilor, nebunie şi suferinţă – şi te îndrumă spre ele cu toată viclenia vestitului cântăreţ din fluier care atrăgea şobolanii în apele râului.

Ar fi mai înţelept să stau aici, să-l implor pe domnul Locke să mă lase să-i reintru în graţii după dezastrul de azi-noapte şi să-mi ţin visurile copilăreşti sub cheie, acolo unde le este locul. Să

învăţ să uit sunetul jos şi sincer al vocii tatei rostind „Îţi promit”.

„Nu te-ai mai întors după mine. Nu m-ai mai salvat.”

Dar – dacă eram curajoasă şi temerară şi foarte nesăbuită – poate, dacă ascult de vocea aceea calmă şi neînfricată din inima mea, atât de familiară şi totodată atât de străină, voi reuşi să ne salvez pe amândoi.

Nu mă aşteptam să văd pe cineva în drum spre ieşire. Ar fi trebuit – câţiva bărbaţi din Societate rămăseseră în reşedinţă în calitate de oaspeţi de onoare ai lui Locke, ocupând apartamentele de oaspeţi bătătoare la ochi de la etajul întâi, iar casa era încă plină de servitori angajaţi cu ziua, care făceau curat după petrecere –, dar Fuga de Acasă implică un anumit scenariu vechi de când lumea: Bad şi cu mine aveam să ne strecurăm pe uşa din faţă şi apoi s-o luăm pe alee ca şi cum am fi fost două fantome. Mai târziu, Locke poate că ar fi dat buzna în camera mea şi ar fi găsit biletul de la mine (ce nu conţinea informaţii de interes, însă era scris pe un ton care cerea iertare, mulţumindu-i pentru anii de generozitate şi bunătate), apoi ar fi înjurat în barbă. Poate chiar s-ar fi uitat pe fereastră după mine, mult prea târziu.

Doar că domnul Locke era în hol. La fel şi domnul Havemeyer.

— …doar un copil, Theodore. Am să rezolv totul într-o zi sau două.

Locke era cu spatele la mine, cu o mână făcând gesturile pline de încredere ale unui bancher care-l linişteşte pe un client nervos, iar cu cealaltă ţinând haina lui Havemeyer. Acesta tocmai se întindea după ea, cu îndoială pe chip, când mă zări în capul scărilor.

— Ah. Iat-o şi pe răzvrătita ta nepreţuită, Cornelius.

Zâmbetul lui Havemeyer doar aducea a zâmbet, în sensul că buzele îi erau arcuite, iar dinţii dezveliţi. Locke se întoarse. I-am urmărit expresia feţei trecând de la o dezaprobare rece la consternare, cu gura deschizându-i-se uşor.

Sub privirea aceea încruntată, care părea să întrebe ce-i cu toate prostiile astea, am simţit că ezit. Încrederea care mă purtase cu o forţă ameţitoare până aici – făcându-mă să mă îmbrac cu hainele cele mai rezistente, să-mi îndes într-o geantă de pânză tot felul de lucruri aproape la întâmplare, să scriu două bilete şi să le aranjez artistic – a şovăit şi eu m-am simţit dintr-odată cam ca un copil care anunţă că fuge de-acasă. Îmi trecu prin minte că-mi pusesem în bagaj cel puţin nouă sau zece cărţi, dar nicio pereche de ciorapi de schimb.

Locke deschise gura şi pieptul i se umflă, pregătindu-se pentru prelegerea ce urma, dar eu tocmai îmi dădusem seama de ceva. Dacă el era aici, jos, cu Havemeyer, însemna că terminase deja întrevederea cu Jane, însă ea nu venise înapoi.

— Unde-i Jane? l-am întrerupt.

Ea ar fi trebuit să se întoarcă în camera noastră şi să găsească biletul pe care-l ascunsesem în cartea *Tom Swift şi maşina lui zburătoare.* Apoi avea să mi se alăture în Boston, să rezerve bilete pe un vapor cu aburi spre est, iar aventura noastră urma să înceapă. Dacă îşi dorea asta; planul meu isteţ evitase necesitatea de a o întreba în faţă şi posibilitatea de a o auzi că spune nu.

Chipul lui Locke se albise de iritare.

— Întoarce-te în camera ta, copilă. Mă voi ocupa de tine mai târziu. De fapt, nu mai ai voie să ieşi din camera ta până când voi considera eu că…

— Unde-i Jane?

Havemeyer, care ne privea, spuse tărăgănat:

— E reconfortant să constat că nu eşti nepoliticoasă doar atunci când eşti beată, domnişoară Scaller.

Locke îl ignoră.

— January. Du-te sus. Acum.

Tonul său devenise scăzut şi imperios. Mi-am desprins privirea de pe chipul lui, dar am simţit cum ochii săi spălăciţi mă apucau şi mi se agăţau de piele, trăgându-mă înapoi.

— Întoarce-te în *camera ta…*

Însă obosisem să ascult de domnul Locke, obosisem să suport greutatea voinţei lui care mă strivea, făcându-mă din ce în ce mai mică, obosisem să fiu cuminte.

— Nu. Cuvântul îmi ieşi de pe buze ca o şoaptă ezitantă. Am înghiţit, atingând căldura de bronz a lui Bad cu degetele. Nu. Plec.

Am lăsat capul în jos şi mi-am îndreptat umerii, ca o femeie care merge împotriva unui vânt puternic, apoi am azvârlit geanta în jos peste trepte, tocmai în partea cealaltă a holului. Îmi ţineam spinarea foarte dreaptă.

Aproape trecusem de ei, aproape ajunsesem la clanţa de bronz a uşii de la intrare, când Havemeyer izbucni în râs. Era un şuierat hidos, cu o tonalitate înaltă, care făcu coama lui Bad să se zbârlească sub palma mea. Mi-am strecurat degetele pe sub zgarda lui.

— Şi unde-ar putea să se ducă cineva ca tine? întrebă el.

Îşi ridică bastonul şi împunse batjocoritor geanta mea de pânză.

— Să-l găsesc pe tata.

Obosisem şi să mint.

Rictusul lui Havemeyer deveni mieros. Ceva insuportabil – nerăbdare? încântare? – îi aprinse ochii în timp ce se apleca spre mine şi-mi punea un deget înmănuşat sub bărbie, înclinându-mi chipul în sus.

— Pe tatăl tău *răposat,* cred că vrei să zici.

Ar fi trebuit să dau drumul zgărzii lui Bad chiar în acel moment şi să-l las să-l facă ferfeniţă. Ar fi trebuit să-i trag o palmă sau să-l ignor sau să mă reped la uşă.

Orice altceva decât ceea ce am făcut.

— Poate că da, poate că nu. Poate că este doar pierdut, undeva în lumea largă. Poate a găsit o Uşă şi a căzut dincolo de ea şi acum este într-o altă lume, una mai bună, unde nu există oameni ca tine.

Ca ripostă, era undeva între *nebunie curată* şi *vrednică de milă.* Am aşteptat să aud oftatul domnului Locke sau acel sunet şuierat care trecea drept râs din partea lui Havemeyer.

În schimb, amândoi încremeniră. Era genul de încremenire care-ţi face părul de pe braţe să se zbârlească şi te duce cu gândul la lupi şi şerpi care pândesc în iarba înaltă. Genul de încremenire care te face să-ţi dai seama că tocmai ai făcut un pas extrem de greşit, chiar dacă nu pricepi cum.

Domnul Havemeyer se îndreptă de spate, dându-mi drumul la bărbie şi frângându-şi mâinile în mănuşile de şofat, ca şi cum acestea ar fi fost cuprinse de agitaţie.

— Cornelius, credeam că ne-am pus de acord să păstrăm anumite informaţii doar pentru membrii Societăţii. De fapt, credeam că este unul dintre principiile de bază ale organizaţiei noastre, aşa cum le-a expus însuşi Fondatorul.

Pentru a doua oară în dimineaţa aceea, aveam senzaţia că, dintr-odată, conversaţia este purtată într-o limbă necunoscută mie.

— Nu i-am spus absolut nimic.

Vocea lui Locke era repezită, dar avea o notă gâtuită pe care aş fi putut-o considera frică, doar că nu-l auzisem niciodată pe Locke vorbind speriat.

Nările lui Havemeyer se umflară.

— Chiar aşa? murmură el. Luke! Evans!

La strigătul lui, doi bărbaţi zdraveni coborâră pe scări călcând apăsat, cu bagajele pe jumătate făcute în braţe.

— Da, domnule Havemeyer, spuseră ei, gâfâind.

— Escortaţi-o pe fata asta în camera ei şi încuiaţi-o acolo. Şi aveţi grijă la câine.

Întotdeauna am detestat momentul în care, într-o carte, un personaj îngheaţă de spaimă. „Trezeşte-te!” îmi vine să-i strig. „Fă ceva!” Amintindu-mi

cum stăteam acolo, cu geanta de pânză atârnându-mi prosteşte pe umăr, cu degetele slăbind pe zgarda lui Bad, vreau să strig la mine însămi: „Fă ceva!”

Însă eram o fată cuminte şi n-am făcut nimic. Am rămas tăcută în timp ce Havemeyer bătea din baston ca să-şi zorească oamenii, în timp ce Locke pufnea şi protesta, în timp ce nişte mâini grele mă prinseră de deasupra coatelor.

În timp ce Bad ţâşni, mârâind curajos, iar unul dintre bărbaţi azvârli o haină grea peste capul lui, care se zbătea, şi se aruncă peste el pe podea.

Am fost pe jumătate târâtă în sus pe scări şi azvârlită în dormitorul meu, apoi încuietoarea se învârti şi se închise ca percutorul de metal bine uns al revolverului domnului Locke.

N-am scos niciun sunet până când n-am auzit lătrături furioase şi bărbaţi înjurând, apoi o serie de lovituri cu cizma într-un trup, urmate de o tăcere oribilă. Iar atunci era prea târziu.

Asta să-ţi servească drept lecţie: dacă eşti prea cuminte şi prea tăcut pentru prea mult timp, te va costa. În cele din urmă, te va costa de fiecare dată.

„Bad Bad Badbadbad.” Am râcâit uşa cu unghiile, am răsucit clanţa sferică până când am auzit cum îmi trosnesc oasele încheieturilor. Nişte voci de bărbaţi urcau până la mine pe scări şi se strecurau pe sub uşa mea, dar nu-i puteam auzi din cauza balamalelor care se zgâlţâiau şi a unui geamăt groaznic, venit de nu se ştie unde. Abia când am prins vocea iritată a lui Havemeyer pe palier – „Poate cineva s-o facă să tacă?” –, mi-am dat seama că eu scoteam sunetul acela.

Am încetat. L-am auzit pe Havemeyer strigând în josul treptelor:

— Ia-l de aici şi curăţă mizeria asta, Evans, apoi n-am mai auzit decât bubuitul ca de tunet al sângelui în urechi şi sunetul tăcut al prăbuşirii mele.

Aveam din nou şapte ani şi Wilda tocmai răsucise cheia în broasca de fier negru, lăsându-mă

întemniţată şi singură. Mi-am amintit cum mă apăsau pereţii ca pe un specimen botanic pus la presat, gustul bolnăvicios de dulce al siropului într-o lingură de argint, mirosul propriei mele groaze. Crezusem c-am uitat, dar amintirile erau clare ca nişte fotografii. M-am întrebat lipsită de interes dacă fuseseră întotdeauna acolo, dând târcoale fără ca eu să le observ şi şoptindu-mi fricile lor. Dacă în spatele fiecărei fete cuminţi dădea târcoale o ameninţare bine ţintită.

Se auzeau târşâieli şi înjurături din salonul îndepărtat. „Bad."

Am simţit cum mi se înmoaie picioarele şi m-am lăsat să alunec în jos, rezemată de uşă, gândindu-mă: „Asta înseamnă să te simţi cu adevărat singur." Înainte, doar credeam că ştiu cum e, dar acum Jane plecase şi Bad îmi era luat, iar eu s-ar putea să putrezesc până când mă voi transforma într-un morman de bumbac şi de praf în camera asta cenuşie şi prăpădită şi nimănui de pe faţa Pământului nu-i va păsa.

Lucrul cel negru coborî din nou şi-şi aşternu aripile negre ca fumul de cărbuni în jurul umerilor mei. „Fără mamă, fără tată. Fără prieteni."

Era vina mea. Doar vina mea, pentru că socotisem c-aş putea pur şi simplu să fug, doar să-mi adun curajul şi să plec în necunoscut ca un erou care porneşte într-o misiune. Pentru că fusesem încredinţată că pot încălca regulile, doar un pic, şi că pot scrie pentru mine însămi o poveste mai bună, mai măreaţă.

Însă regulile erau făcute de alde Locke şi Havemeyer, de oameni avuţi în fumoare particulare, care atrăgeau spre ei bogăţiile lumii ca nişte păianjeni elegant îmbrăcaţi în centrul unei plase din aur. Oameni importanţi; oameni care n-ar putea fi niciodată închişi în cămăruţe şi daţi uitării. Tot ce puteam spera era o viaţă petrecută târându-mă la umbra lor generoasă – o creatură undeva la mijloc, nici iubită, nici ponegrită, ci căreia i se permitea să umble liber cât timp nu făcea probleme.

Mi-am apăsat podul palmelor pe ochi. Îmi doream să fac o vrajă ca să dau înapoi ultimele trei zile, să mă trezesc stând nevinovată şi uimită în Sala Faraonilor, întinzându-mă spre cufărul albastru. Îmi doream să dispar din nou în *Cele zece mii de Uşi,* să mă pierd în aventurile imposibile ale Adei –, dar Jane luase cartea cu ea şi apoi dispăruse.

Îmi doream să găsesc o Uşă şi să scriu despre cum trec prin ea, ca să fac să se întâmple asta.

Totuşi era o idee nebunească.

Doar că mai era şi cartea, ca un ecou al propriei mele amintiri. Şi expresia imperioasă din ochii negri ai lui Jane când o ţinuse în mână. Şi Havemeyer şi Locke, înlemnind la simpla menţiune a Uşilor. Dacă…?

Mă clătinam pe marginea aceea invizibilă de faleză, ţinându-mă să nu cad în oceanul care fierbea şi fremăta de viaţă sub mine. M-am ridicat încet şi m-am dus până la măsuţa de toaletă. Caseta mea de bijuterii era o veche trusă de cusut pe care o aşezasem în picioare şi o umplusem cu comorile acumulate vreme de şaptesprezece ani – pene şi pietre, flecuşteţe şi zorzoane fără valoare din Sala Faraonilor, scrisorile de la tatăl meu, despăturite şi împăturite la loc de atâtea ori, încât îndoiturile erau translucide. Mi-am trecut un deget peste căptuşeală, până când am simţit muchia rece a unei monede.

Regina de argint zâmbea spre mine cu zâmbetul ei străin, întocmai ca atunci când aveam şapte ani. Moneda era grea în palma mea şi cât se poate de reală. Am simţit o năvălire ameţitoare, ca şi cum o pasăre de mare cu aripi uriaşe trecuse prin mine, lăsând o urmă de sare şi cedru şi soare familiar şi totuşi necunoscut, dintr-o altă lume.

Am tras aer în piept, o dată şi încă o dată. *Nebunie.* Dar tata era mort şi uşa mea era încuiată, iar Bad avea nevoie de mine, şi nu aveam nicio cale de ieşire decât prin nebunie.

M-am aruncat peste marginea aceea invizibilă, plonjând în apele întunecate de dedesubt, unde irealul deveni real, unde imposibilul înota pe lângă

mine cu aripioare scânteietoare, unde puteam crede tot.

Şi crezând, am fost cuprinsă dintr-odată de linişte. Am vârât moneda la betelia fustei şi am traversat camera spre masa de scris din dreptul ferestrei. Am găsit un petic de hârtie pe jumătate folosit şi l-am netezit pe tăblia mesei. Am stat nemişcată preţ de o clipă, adunându-mi fiecare fărâmă de credinţă ameţitoare şi îmbătătoare, apoi am luat stiloul şi am scris:

Uşa se deschide.

S-a întâmplat întocmai ca atunci când aveam şapte ani şi eram încă suficient de necoaptă pentru a crede în magie. Peniţa a făcut un rotocol în jurul punctului, iar universul a părut să expire aer în jurul meu şi să ridice din umerii săi invizibili. Lumina revărsată prin fereastra mea, care slăbise şi devenise spălăcită din cauza norilor după-amiezii, păru dintr-odată mai aurie.

În spatele meu, balamalele scârţâiră.

Bucuria nebună, care mi se urcă îndată la cap, ameninţa să mă înghită cu totul, urmată de o oboseală dureroasă – o întunecime cleioasă, ameţitoare, care pulsa îndărătul ochilor –, dar n-aveam timp pentru ea. „Bad."

Am alergat cu picioarele tremurându-mi, ţâşnind pe lângă câţiva oaspeţi pe care i-am făcut să tresară, pe lângă vitrinele cu etichetele lor de alamă ordonate, şi m-am repezit în jos pe scări.

Scena din hol se schimbase: Havemeyer plecase, uşa de la intrare încă rămânând deschisă în urma lui, iar domnul Locke vorbea cu unul dintre servitorii săi mătăhăloşi pe un ton răspicat şi scăzut. Bărbatul încuviinţa din cap, ştergându-se pe mâini cu un prosop alb, pe care lăsa urme de culoarea ruginii. Sânge.

— *Bad!* am dat să strig, dar pieptul mi se strânse, golit de aer.

Chipurile lor se întoarseră brusc spre mine.

— Ce-aţi *făcut?*

Acum aproape şopteam.

Niciunul dintre ei nu-mi răspunse. Omul lui Havemeyer mă privea cu o expresie speriată, clipind des, ca un om care se îndoieşte de ceea ce vede cu ochii lui.

— Am încuiat-o înăuntru, domnule, jur că aşa am făcut, exact cum a zis domnul Havemeyer – cum de-a…

— Linişte! şuieră Locke, iar gura omului se închise cu zgomot. Ieşi afară, acum.

Bărbatul se strecură pe uşă pe urmele stăpânului său, privind spre mine peste umăr cu o suspiciune temătoare.

Locke se întoarse din nou spre mine, ridicând mâinile împăciuitor ori în semn de frustrare, nu-mi păsa care.

— *Unde-i Bad?*

Încă nu aveam destul aer în plămâni, ca şi cum coastele îmi erau strânse într-un pumn uriaş.

— Ce i-au făcut? Cum ai putut să-i laşi?

— Stai jos, copilă.

— La naiba cu statul jos.

Nu-i vorbisem nimănui astfel în viaţa mea, dar acum membrele îmi tremurau, cuprinse de o fierbinţeală care punea stăpânire pe mine.

— Unde e? Şi Jane, am nevoie de Jane – dă-mi *drumul!…*

Domnul Locke ajunsese în dreptul scărilor şi mă apucase dur de bărbie, apăsându-mi maxilarul cu degetele. Îmi ridică faţa spre el, cu ochii în ochii mei.

— *Stai. Jos.*

Am simţit un tremur în picioare, care mi se înmuiară. Mă prinse de un braţ şi mă duse aproape pe sus în cea mai apropiată încăpere laterală – Sala Safariului, un salon plin cu capete de antilopă împăiate şi cu măşti făcute din lemn tropical închis la culoare – şi mă azvârli într-un fotoliu. M-am agăţat de mânerele lui, clătinându-mă cuprinsă de ameţeală şi încă copleşită de epuizarea aceea bolnăvicioasă.

Locke trase alt scaun din cealaltă parte a camerei, cutând covorul sub picioarele sale, şi se aşeză în faţa mea atât de aproape, încât genunchii lui îi împingeau pe ai mei. Se lăsă pe spate, într-o postură de calm fals.

— Mi-am dat toată silinţa cu tine, ştii bine, spuse el pe un ton amabil. Toţi anii ăştia petrecuţi având grijă de tine, şlefuindu-te, *protejându-te*… Dintre toate obiectele din colecţia mea, pe tine te-am preţuit cel mai mult. Încleştă mâna în pumn în semn de frustrare. Şi cu toate astea, insişti să te arunci în faţa pericolului.

— Domnule Locke, te rog, *Bad*…

Se aplecă în faţă, cu ochii săi arctici pironiţi într-ai mei, cu mâinile sprijinite pe braţele fotoliului meu.

— De ce n-ai putut învăţa *să-ţi vezi de treaba ta?*

Vocea îi deveni scăzută în timp ce rostea ultimele cuvinte, încărcată de un accent străin, gutural, pe care nu-l recunoşteam. Am tresărit; se îndepărtă şi inspiră adânc.

— Spune-mi, cum ai ieşit din camera ta? Şi cum, în numele tuturor zeilor, ai aflat despre anomalii?

„Vorbeşte despre Uşi?”

Pentru prima dată de când auzisem zgomotele acelea oribile de cizme care izbesc în carne, Bad fu alungat cu totul din mintea mea. Dar nimic nu părea să-i poată lua locul, în afara gândului îndepărtat că nu domnul Locke fusese cel care îmi dăduse *Cele zece mii de Uşi.*

— N-a fost tatăl tău, cred că putem fi destul de siguri. Pe cărţile alea poştale micuţe şi lipsite de entuziasm abia era loc pentru timbre. Locke pufni pe sub mustaţă. A fost africanca aia nenorocită?

L-am privit, clipind.

— Jane?

— Oho, deci clar are ceva de-a face cu asta! Bănuiam eu. Îi vom da de urmă mai târziu.

— Să-i daţi de urmă? Unde e?

— A fost concediată azi-dimineaţă. Serviciile ei, oricare or fi fost ele, cu siguranţă nu mai sunt

necesare.

— Dar nu poţi să faci asta! Tata a angajat-o pe Jane. Nu poţi pur şi simplu să te descotoroseşti de ea.

Ca şi când asta conta. Ca şi cum aş fi putut s-o aduc pe Jane înapoi printr-o chichiţă tehnică sau printr-o portiţă oarecare.

— Tatăl tău nu mai angajează pe nimeni, mă tem. Morţii rareori o fac. Dar asta nu-i principala noastră preocupare acum.

La un moment dat, pe parcursul conversaţiei, Locke îşi pierduse furia şi devenise succint, calm, imparţial; ar fi putut la fel de bine să prezinte ceva într-o şedinţă de consiliu sau să-i dicteze ordine domnului Stirling.

— De fapt, în acest punct nu prea contează *cum* ai ajuns în posesia informaţiilor; ceea ce contează este că ştii cu desăvârşire prea mult, în mod prea independent, şi ai avut infinit de proasta inspiraţie să dezvălui această cunoaştere unuia dintre membrii noştri mai… mmm, imprudenţi. Scoase un suspin şi ridică din umeri de parcă ar fi zis *ce să-i faci.* Theodore foloseşte metode dure şi prompte, şi mă tem că va fi şi mai aţâţat de micul tău truc magic cu uşa încuiată. Ce să-i faci, e tânăr.

„E mai bătrân decât tine.” Oare aşa se simţise Alice în timp ce cădea prin vizuina iepurelui?

— Prin urmare, trebuie să găsesc o cale de a te ţine în siguranţă, de a te ţine ascunsă. Deja am dat câteva telefoane.

Simţindu-mă în cădere liberă, am rostit cu greutate:

— Telefoane… cui?

— Unor prieteni, clienţi, ştii tu. Dădu din mâna sa pătrăţoasă, în semn că nu conta. Ţi-am găsit un loc. Mi s-a spus că este foarte profesionist, foarte modern şi confortabil – n-are nimic de-a face cu temniţele alea victoriene în care azvârleau oamenii pe vremuri. Brattleboro are o reputaţie excelentă.

Înclină din cap spre mine, ca şi cum ar fi trebuit să mă bucur de ceea ce auzeam.

— Brattleboro? Aşteaptă – am simţit că-mi stă inima în loc –, *Sanatoriul* Brattleboro? *Azilul?*

Auzisem numele acela rostit în şoaptă de oaspeţii lui Locke; era locul unde bogaţii îşi trimiteau mătuşile necăsătorite şi nebune şi fiicele incomode.

— Dar nu-s nebună! N-au să mă ia.

Expresia lui Locke deveni aproape compătimitoare.

— Draga mea, oare n-am reuşit încă să te învăţ valoarea banilor? Şi în plus, toată lumea crede că eşti o măruntă corcitură orfană, care a aflat despre moartea tatălui ei şi a început să îndruge verzi şi uscate despre uşi magice. Recunosc, a fost nevoie să fiu un pic mai convingător ca să treacă cu vederea culoarea pielii tale, dar te asigur, te vor lua.

Totul se derulă în mintea mea ca o rolă de film: cartonaşe cu titluri prezentând publicului replicile domnului Locke, „Tatăl tău *este mort,* January!” şi apoi scene sacadate cu o fată tânără care plânge şi aiurează. „A înnebunit, biata de ea!” Apoi un tramvai negru alunecă pe sub o arcadă de piatră pe care scrie *AZIL,* fundalul este brăzdat de fulgere, după care sărim la o scenă în care eroina noastră este legată de un pat de spital şi priveşte cu indiferenţă peretele. „Nu.”

Domnul Locke vorbea din nou.

— Va fi numai pentru câteva luni, poate un an. Am nevoie de timp ca să discut cu Societatea, ca să poată izbândi minţile mai cumpătate. Să demonstrez că ai o fire maleabilă.

Îmi zâmbi, şi chiar prin groaza năucitoare ce mă cuprinsese, am văzut bunătatea din zâmbetul lui şi faptul că prin el îmi cerea iertare pentru ceea ce făcea.

— Mi-aş dori ca situaţia să fi stat altfel, dar este singurul mod în care ştiu să te protejez.

Gâfâiam, muşchii îmi tremurau.

— Nu poţi. N-ai face una ca asta.

— Credeai că-ţi poţi încerca mâna un pic la marginea lucrurilor? Că poţi să-ţi înmoi un deget în apele astea? Chestiunile acestea sunt foarte serioase,

January, aşa cum am încercat să-ţi spun. Noi veghem la ordinea naturală a lucrurilor, determinând soarta lumilor. Poate că într-o zi ne vei mai putea ajuta totuşi.

Întinse din nou mâna spre faţa mea, iar eu m-am tras înapoi. Mă mângâie cu un deget pe obraz, aşa cum ar fi putut atinge o piesă de porţelan importată: cu delicateţe, acaparator.

— Pare crud, ştiu… dar crede-mă când îţi spun că aşa e cel mai bine.

Şi, în timp ce ochii săi îi întâlneau pe ai mei, am simţit o puternică dorinţă ciudată, copilăroasă de a avea încredere în el, de a mă ghemui în mine însămi şi de a lăsa lumea să curgă în jurul meu, aşa cum făcusem întotdeauna, dar…

Bad.

Am încercat să fug. Chiar am încercat. Dar picioarele încă-mi erau slăbite şi nesigure, iar Locke mă înşfăcă de mijloc înainte de a fi reuşit să ies din salon.

Mă târî spre dulapul pentru haine, în timp ce-l zgâriam şi-l scuipam, şi mă azvârli înăuntru aşa cum un bucătar aruncă bucăţile de carne de viţel pentru friptură în lada frigorifică. Uşa dulapului se trânti şi m-am trezit întemniţată în întuneric, doar în compania mirosului greu, învechit, de haine de blană nepurtate, şi a sunetului propriei mele respiraţii.

— Domnule Locke? Vocea îmi era tremurătoare şi ascuţită. Domnule Locke, te rog, îmi pare rău…

Am bolborosit, am implorat, am plâns. Uşa nu s-a deschis.

O bună eroină se presupune că stă băţoasă în temniţă, formulând planuri curajoase de evadare şi urându-şi inamicii din toată inima şi pe bună dreptate; în schimb, eu am implorat, tremurând şi cu ochii umflaţi.

În cărţi e uşor să urăşti oamenii. Şi mie îmi place să citesc şi ştiu cum personajele pot deveni Ticăloşi dintr-o întorsătură de condei (acel T mare seamănă cu nişte pumnale încrucişate). Doar că în viaţa reală

nu-i deloc aşa. Domnul Locke era în continuare cine fusese întotdeauna pentru mine – bărbatul mereu la costum, care mă luase sub aripa sa ocrotitoare când propriul meu tată nu se deranjase să mă crească. Nici măcar nu *voiam* să-l urăsc; voiam doar să anulez totul, să dau timpul înapoi astfel încât ultimele câteva ore să nu mai existe.

Nu ştiu cât am aşteptat în dulap. Aceasta este acea parte a poveştii în care timpul devine capricios şi pâlpâie ca o lampă care stă să se stingă.

În cele din urmă, la uşa din faţă se auzi o bătaie, iar vocea domnului Locke spuse:

— Intraţi, intraţi, domnilor. Slavă Domnului că aţi venit! se auziră foşnete, apoi paşi şi scârţâitul balamalelor. E un pic sălbatică acum. Sunteţi siguri că-i puteţi face faţă?

O altă voce spuse că nu va fi deloc greu; el şi personalul său aveau foarte multă experienţă în asemenea chestiuni. Poate că domnul Locke ar dori să se retragă într-o altă încăpere, ca să evite orice neplăcere?

— Nu, nu. Aş vrea să văd lucrurile duse la bun sfârşit.

Mai multe zgomote de cizme. Apoi sunetul uşii de la dulap care era descuiată şi deschisă, după care siluetele a trei bărbaţi se profilară în lumina după-amiezii. Mâini dure, cu mănuşi, se încleştară în jurul braţelor mele şi mă târâră spre holul de la intrare, fiindcă picioarele îmi erau amorţite.

— Domnule Locke, *te rog,* nu ştiu nimic, n-am vrut, nu-i lăsa să mă ia…

O cârpă îmi fu apăsată pe nas şi pe gură, umedă şi dulce ca mierea. Am ţipat în ea, dar se făcu din ce în ce mai mare, până când mi-am simţit ochii şi membrele acoperite de întunecimea ei îndulcită, care amortiza orice sunet.

Ultima mea senzaţie a fost una de uşurare îndepărtată; măcar în întuneric nu mai trebuia să văd ochii plini de milă ai domnului Locke aţintiţi într-ai mei.

Primul lucru pe care-l observi e mirosul. Încă dinainte de a te trezi, mirosul se învârte în întuneric cu tine: scrobeală şi amoniac şi leşie, însoţite de altceva care ar fi putut fi panică, distilate şi fermentate între pereţii de spital decenii de-a rândul. Simţi şi propriul tău miros, unsuros, transpirat, ca şi cum ai fi o bucată de carne lăsată pe masa din bucătărie.

De aceea, când am deschis ochii – un proces foarte asemănător cu acela de dezlipire a două caramele care ţi s-au topit în buzunar – n-am fost surprinsă să mă găsesc într-o încăpere nefamiliară, cu pereţi verzui-cenuşii. Toate obiectele fireşti dintr-un dormitor păreau să lipsească, lăsând loc doar unei întinderi netede de podea ceruită şi celor două ferestre înguste, care păreau insuficiente. Până şi lumina soarelui care pătrundea prin ele îşi pierdea cumva strălucirea.

Îmi simţeam muşchii desprinşi, de parcă se desfăcuseră de pe oase, iar capul îmi bubuia. Eram îngrozitor de însetată. Dar n-a început să-mi fie frică de-a binelea până când am încercat să duc mâna la betelie, ca să ating moneda de argint, şi n-am reuşit: nişte chingi moi, de lână, îmi încătuşau încheieturile mâinilor.

Faptul că mă temeam nu schimbă nimic, desigur, în afară de a mă face să transpir şi mai tare.

Am zăcut acolo cu frica mea, cu capul care-mi bubuia şi cu gura încleiată ore în şir, gândindu-mă la Bad, şi la Jane, şi la tata şi la cât de dor îmi era de mirosul prăfuit, de vechi, al reşedinţei Locke. Şi la cât de mult se înrăutăţise totul. Când au sosit în cele din urmă infirmierele, mă simţeam deja stoarsă de atâta aşteptare.

Infirmierele erau femei cu voinţă de fier, cu mâini înăsprite de leşie şi cu voci convingătoare.

— Hai să ne ridicăm în şezut acum şi să mâncăm, fii fată cuminte, îmi ordonară ele, şi am fost.

Am mâncat ceva moale şi fără gust care s-ar putea să fi fost odinioară terci de ovăz, am băut trei pahare de apă, am făcut pipi la comandă într-o ploscă de oţel şi chiar m-am culcat la loc pe pat când mi-au cerut şi le-am lăsat să-mi strângă din nou chingile în jurul încheieturilor mâinilor.

Singurul meu act de rebeliune (Doamne, unul jalnic de mărunt!) a fost să strecor moneda de la betelie şi să o strâng, fierbinte şi rotundă, în palmă. Am supravieţuit primei nopţi ţinând-o în mână şi visând regine cu chipul de argint care navigau, libere, pe mări străine.

A doua zi, de dimineaţă, eram convinsă că un puhoi de doctori sumbri avea să vină în orice moment să-mi administreze medicamente sau bătăi, aşa cum făceau în cele mai senzaţionale articole din ziare despre aziluri. Mi-au trebuit multe ore de zăcut pe spate, în care am privit fix lumina scăzută ce înainta cu încetinitorul pe podea, ca să-mi amintesc lecţia pe care o învăţasem în copilărie: nu durerea sau suferinţa distrug o persoană, ci doar timpul.

Timpul, care ţi se aşază pe piept ca un balaur cu solzi negri; minutele ticăind aşa cum clămpănesc nişte gheare pe duşumea, orele plutind pe lângă tine cu aripi ce miros a sulf.

Infirmierele se întoarseră de două ori şi îşi repetară ritualurile. Eram foarte supusă, iar ele gângureau la mine. Când am spus, bâlbâindu-mă, că aş dori să vorbesc cu doctorul dacă se poate, pentru că nu sunt nebună şi se făcuse, de fapt, o greşeală teribilă, una dintre ele chiar chicoti.

— Este foarte ocupat, micuţo. Evaluarea ta este programată pentru mâine sau, mai sigur, înainte de sfârşitul săptămânii. Apoi mă bătu uşor pe creştet, aşa cum niciun adult n-ar face vreodată cu un alt adult, şi adăugă: Dar ai fost *foarte* cuminte, aşa că putem lăsa chingile nepuse în seara asta.

Felul în care o zise – ca şi cum trebuia să fiu recunoscătoare doar pentru că nu mai eram legată la mâini, pentru că aveam libertatea elementară de a-

mi mişca braţele şi de a atinge altceva decât cearşafurile exagerat de scrobite – mă făcu să simt că mi se aprinde un tăciune în stomac. Dacă-l lăsam să ardă, ar fi stârnit o conflagraţie, un foc cumplit care ar fi sfâşiat cearşafurile mele ţepene, mi-ar fi zvârlit terciul de ovăz pe perete şi mi-ar fi făcut ochii alb încins. După asta, nimeni n-ar fi crezut că eram zdravănă la minte. Am înăbuşit tăciunele aprins.

Infirmierele plecară, iar eu m-am dus la fereastră şi am stat cu fruntea lipită de geamul încălzit de soarele verii până când au început să mă doară picioarele. M-am întins din nou pe pat.

Orele-balaur mă bântuiau. Se făceau tot mai mari pe măsură ce soarele scăpăta, înmulţindu-se în penumbră.

Cred că m-aş fi făcut bucăţi în acea a doua noapte şi nu m-aş mai fi regăsit niciodată pe de-a-ntregul, dacă n-ar fi fost un răpăit neregulat, cumva cunoscut, în fereastră. Mi-am ţinut răsuflarea.

M-am târât din pat şi m-am luptat cu foraibărul înţepenit al ferestrei, simţindu-mi slăbiciunea din braţe, care păreau de plastilină. Fereastra s-a întredeschis doar câţiva centimetri amărâţi, dar a fost de ajuns ca să lase să intre mirosul dulce al nopţii de vară. De ajuns ca să aud, de undeva, de jos, o voce cunoscută întrebând:

— January, tu eşti?

Era Samuel. Pentru o clipă, m-am simţit aşa cum trebuie să se fi simţit Rapunzel când prinţul ei şi-a făcut în cele din urmă apariţia s-o salveze din turn, doar că eu nu m-aş fi putut strecura afară pe fereastră nici dacă aş fi avut părul lung şi auriu, în loc de creţ şi încâlcit. Dar nu conta.

— Ce faci aici? am şuierat spre el.

Nu puteam vedea mai mult decât umbra siluetei unui bărbat, care se afla câteva etaje mai jos şi ţinea ceva în mână.

— Jane m-a trimis, zice să-ţi spun c-a încercat să te vadă, dar n-a putut…

— Dar de unde-ai ştiut care-i fereastra mea?

I-am văzut umbra ridicând dintr-un umăr.

— Am aşteptat şi m-am tot uitat după tine până te-am văzut.

N-am spus nimic. Mi l-am imaginat ascunzându-se în tufişuri, privind în sus la închisoarea mea şi aşteptând ore în şir, până mi-a văzut chipul la fereastră – şi am simţit un fior în capul pieptului. Din experienţa mea, oamenii la care ţineam cel mai mult nu zăboveau. Întotdeauna plecau, lăsându-mă în urmă, fără să se mai întoarcă vreodată – dar Samuel aşteptase.

Acum vorbea din nou.

— Ascultă, Jane zice că-i important să ai…

Se opri. Amândoi am văzut strălucirea gălbuie a luminilor care răzbătea prin geamurile de la parter, am auzit zgomotele înăbuşite de paşi ale unor persoane care veneau să vadă ce se întâmplă.

— Prinde!

Am prins. Era o piatră legată de o bucată de sfoară.

— Trage-o în sus! Repede!

Şi dus a fost, dispărând pe terenul îngrijit amenajat, chiar în timp ce uşile spitalului se deschideau scârţâind în afară. Am smucit sfoara în sus prin geamul întredeschis, cu mişcări bruşte şi panicate, şi am închis fereastra la loc. M-am lăsat să alunec în jos, cu spatele lipit de perete, gâfâind ca şi cum eu aş fi alergat în noapte în locul lui Samuel.

La capătul sforii era legat ceva micuţ şi de formă pătrată: o carte. *Acea* carte. Până şi în întuneric îi vedeam literele pe jumătate şterse ale titlului zâmbindu-mi ca nişte dinţi de aur prin beznă: *CELE ZECE MI ŞI.* Trecuse mult de când Samuel nu-mi mai strecurase o poveste; m-am întrebat, ameţită, dacă îndoise colţurile paginilor la scenele sale preferate.

Îmi veniră în minte sute de întrebări – cum de recunoscuse Jane cartea şi de ce voia să o am? Şi cât timp va continua Samuel să mă aştepte, dacă rămâneam captivă aici pentru totdeauna? –, dar le-

am ignorat. Cărţile sunt Uşi, iar eu voiam o cale de ieşire.

M-am târât până în mijlocul podelei, unde se vedea un pătrat înclinat de lumină gălbuie din hol, şi am început să citesc.

Capitolul trei

Mai multe despre Uşi, Lumi şi Cuvinte

Alte lumi şi flexibilitatea legilor naturale – Cetatea Nin – O uşă familiară, văzută din cealaltă parte – O fantomă în larg

Poate că este lipsit de inimă, dar în acest punct din naraţiunea noastră trebuie să o abandonăm complet pe domnişoara Adelaide Larson. O lăsăm singură în timp ce navighează cu *Cheia* pe un ocean străin, cu vântul sărat suflându-i răşina de molid din păr şi umplându-i inima cu o certitudine strălucitoare.

Nu o abandonăm fără temei: a venit vremea să discutăm mai direct despre natura uşilor înseşi. Întâi trebuie să te asigur că n-am amânat această instruire din vreo tainică înclinaţie spre un efect teatral, ci doar pentru că sper că până acum ţi-am câştigat încrederea. Pur şi simplu sper că mă vei crede.

Să începem cu prima idee a acestei lucrări: uşile sunt portaluri între o lume şi alta, care există numai în locuri cu o anumită rezonanţă inefabilă. Prin „rezonanţă inefabilă”, mă refer la spaţiul dintre lumi – acea întunecime vastă care aşteaptă în pragul fiecărei uşi, prin care este cumplit de periculos să treci. Este ca şi cum graniţele propriei persoane se destramă, nemaifiind susţinute de nimic, şi însăşi esenţa ta ameninţă să se reverse în vid. Literatura şi miturile sunt pline de poveşti despre cei care au intrat în vid şi n-au mai reuşit să iasă de partea cealaltă[7]. Aşadar, pare probabil ca uşile înseşi să fi fost iniţial construite în locuri în care această întunecime este cât se poate de subţire şi cel mai puţin mortală: puncte de convergenţă, răscruci naturale.

Şi care este natura acestor alte lumi? Aşa cum am descoperit în capitolele anterioare, ele sunt infinit de variate şi mereu în schimbare, iar adesea nu

respectă convenţiile lumii noastre actuale, pe care suntem suficient de aroganţi să le numim legi fizice ale universului. Există locuri în care bărbaţii şi femeile au aripi şi pielea roşie, şi locuri în care nu există bărbaţi şi femei, ci doar persoane undeva la mijloc. Există lumi în care continentele sunt purtate pe spatele unor ţestoase uriaşe, care înoată prin oceane de apă dulce, în care şerpii vorbesc în ghicitori, în care liniile dintre cei morţi şi cei vii sunt atât de neclare, încât nu prezintă însemnătate. Am văzut sate în care focul însuşi fusese domesticit şi îi urma pe oameni la picior ca un ogar ascultător, şi oraşe cu turle de sticlă atât de înalte, încât strângeau norii în jurul punctelor ce le descriau spirala. (Dacă vă întrebaţi de ce alte lumi par să fie atât de pline de magie prin comparaţie cu plictisitorul vostru Pământ, gândiţi-vă cât de magică pare această lume dintr-o altă perspectivă. Pentru o lume a oamenilor mării, capacitatea voastră de a respira aer este uluitoare; pentru o lume a aruncătorilor de suliţe, maşinăriile voastre sunt demoni puşi să lucreze fără încetare în slujba voastră; pentru o lume de gheţari şi nori, vara însăşi este un miracol.)

Cea de-a doua ipoteză a mea este că uşile generează un grad variabil, dar semnificativ de scurgere între lumi, însă ce fel de lucruri se scurg prin ele şi care este soarta lor? Bărbaţi şi femei, desigur, care aduc cu ei talentele şi meşteşugurile specifice lumilor lor de origine. Unii dintre ei au avut un sfârşit nefericit, cred – închişi la balamuc, arşi pe rug, decapitaţi, surghiuniţi et cetera –, dar alţii se pare că şi-au folosit puterile stranii sau cunoştinţele ezoterice într-un mod mai profitabil. Au obţinut putere, au strâns averi, au făurit soarta oamenilor şi a lumilor; pe scurt, au adus schimbare.

Şi obiectele se preling pe uşile dintre lumi, purtate de vânturi ciudate, plutind în derivă pe valuri înspumate, aduse şi aruncate de călători neglijenţi – uneori, chiar furate. Unele dintre ele au fost pierdute sau ignorate sau uitate – cărţi scrise în

limbi necunoscute, haine după mode străine, dispozitive fără utilitate dincolo de lumile în care fuseseră făurite –, dar altele au lăsat în urmă poveşti. Poveşti despre lămpi magice şi oglinzi fermecate, despre lâna de aur şi fântâna tinereţii, despre armuri din solzi de balaur şi mături pe care poţi ajunge până la lună.

Mi-am petrecut marea parte a vieţii documentând acele lumi şi bogăţiile lor, urmând potecile fantomatice pe care le lasă în urmă în romane şi poezii, memorii şi tratate, legende şi cântece cântate într-o sută de limbi. Şi cu toate astea nu simt că m-am apropiat de a le descoperi pe toate sau măcar o parte însemnată dintre ele. Acum sunt de părere că o asemenea sarcină este imposibilă, deşi în primii ani am nutrit mari ambiţii în acest sens.

Odinioară, i-am mărturisit asta unei femei foarte înţelepte, pe care am întâlnit-o într-o altă lume – o lume minunată, plină de copaci atât de mari, încât îţi puteai închipui că planete întregi se cuibăreau între ramurile lor –, undeva în largul coastei Finlandei, în iarna anului 1902. Era o femeie impunătoare, la vreo cincizeci de ani, cu acel gen de inteligenţă aprigă care străluceşte ca un foc aprins chiar şi în ciuda barierelor lingvistice şi după câteva ulcioare de vin. I-am spus că am de gând să găsesc fiecare uşă către fiecare lume care a existat vreodată. Ea a râs şi mi-a zis:

— Sunt zece mii, nesăbuitule.

Mai târziu, am aflat că neamul ei nu cunoaşte numere mai mari de zece mii, iar a susţine că există zece mii de anumite obiecte înseamnă că nu are rost să fie numărate, deoarece sunt infinite. Acum cred însă că afirmaţia ei privind numărul de lumi din univers era exactă, iar aspiraţiile mele erau visurile unui tânăr cuprins de disperare.

Totuşi nu trebuie să ne preocupăm aici de toate acele zece mii de lumi. Ne interesează doar lumea în care Adelaide Larson a intrat navigând în 1893. Poate că nu este cea mai fantastică sau mai frumoasă dintre toate lumile posibile, dar este cea

pe care tânjesc s-o văd mai presus de oricare alta. Este lumea pe care o caut de aproape douăzeci de ani.

Autorii care introduc personaje noi încep adesea prin a le descrie trăsăturile şi îmbrăcămintea; când prezinţi o lume, se cuvine să începi cu geografia sa. Aceasta este o lume cu oceane vaste şi nenumărate insuliţe – un atlas ar arăta ciudat de dezechilibrat în ochii voştri, ca şi când un artist ignorant ar fi făcut o greşeală şi ar fi pictat prea mult din el în albastru.

Adelaide Larson s-a nimerit să intre, navigând, aproape în centrul acestei lumi. Marea de sub barca ei purtase multe nume de-a lungul secolelor, aşa cum se întâmplă adesea cu mările, dar în epoca aceea era cel mai adesea numită Amarico.

De asemenea, se obişnuieşte să oferi un nume atunci când prezinţi un personaj nou, dar numele unei lumi este o creatură mai alunecoasă decât aţi putea bănui. Gândiţi-vă câte nume i-au fost date propriului vostru Pământ, în câte limbi diferite – Erde, Midgard, Tellus, Ard, Uwa – şi cât de absurd ar fi ca un învăţat străin să sosească şi să-i dea întregii planete un singur titlu. Lumile sunt prea complexe, prea frumos separate, pentru a fi numite. Dar fiindcă aşa se cade, putem traduce cu aproximaţie unul dintre numele acestei lumi drept „Cea Scrisă”.

Dacă pare un nume ciudat pentru o lume, trebuie să înţelegeţi că în Cea Scrisă, cuvintele în sine au putere.

Nu vreau să spun că au putere în sensul că pot mişca inimile oamenilor sau transmite poveşti sau declara adevăruri, căci acestea sunt puterile pe care cuvintele le au în toate lumile. Ceea ce vreau să zic este că în lumea aceea, cuvintele se pot ridica uneori din leagănele lor de cerneală şi hârtie şi pot remodela natura realităţii. Frazele pot schimba vremea, iar poeziile pot dărâma ziduri. Poveştile pot schimba lumea.

Acum, să fie clar, nu fiecare cuvânt scris are asemenea putere – vă daţi seama ce haos ar fi! –, ci

doar anumite cuvinte scrise de anumite persoane care combină un talent înnăscut cu mulţi ani de studiu atent, şi chiar şi atunci rezultatele nu sunt acea magie a ursitoarelor pe care v-aţi putea-o imagina. Nici măcar o excelentă lucrătoare prin cuvinte n-ar putea să mâzgălească la voia întâmplării o propoziţie despre trăsuri zburătoare, iar apoi să se aştepte să vadă una dând din aripi, ori să-i întoarcă pe morţi la viaţă prin scris, sau să răstoarne în alt mod temeliile lumii. Dar ar putea lucra din greu vreme de multe săptămâni ca să întocmească o poveste care ar spori şansele de ploaie într-o duminică anume sau poate ar reuşi să compună o strofă care ar fortifica infinitezimal zidurile Cetăţii sale împotriva unei invazii sau ar ghida departe de recifuri nevăzute o singură corabie care se avântase necugetat. Există poveşti aproape uitate, prea neclare şi incredibile chiar pentru a fi numite legende, despre isprăvi magice mai impresionante – despre scriitoare care au întors mareele în larg şi au despărţit mările, care au ras din temelii cetăţi întregi sau au chemat dragonii din ceruri –, dar poveştile acelea sunt prea improbabile pentru a fi luate în serios.

Vedeţi voi, magia prin cuvinte are un preţ, aşa cum puterea are întotdeauna un preţ. Cuvintele îşi iau vitalitatea de la cele care le scriu şi astfel forţa unui cuvânt este limitată de forţa făuritoarei sale umane. Actele de magie prin cuvinte zdruncină sănătatea celor care le înfăptuiesc şi le storc vlaga; şi cu cât lucrarea este mai ambiţioasă – cu cât sfidează mai mult temelia şi urzeala lumii aşa cum sunt ele –, cu atât ia un tribut mai mare. Majorităţii lucrătoarelor prin cuvinte obişnuite le lipseşte voinţa de a risca mai mult decât să le curgă din când în când sânge din nas şi să petreacă o zi în pat, dar persoanele mai înzestrate îşi petrec ani întregi studiind cu atenţie şi instruindu-se, învăţând să practice reţinerea şi echilibrul, ca să nu-şi epuizeze propria viaţă.

Cele care au acest talent sunt denumite în diferite feluri pe diferitele insule, însă cei mai mulţi dintre noi sunt de acord că s-au născut cu un *ceva* anume pe care studiul, oricât de serios, nu-l poate imita. Natura exactă a acelui ceva este subiect de dispută printre învăţaţi şi preoţi. Unii au afirmat că este legată de siguranţa de sine sau de orizontul imaginaţiei, sau poate doar de puterea voinţei lor (pentru că se ştie că ele sunt persoane care nu ascultă de nimeni şi de nimic)[8]. De asemenea, există un puternic dezacord în privinţa a ceea ce ar trebui făcut cu asemenea persoane şi cum s-ar putea limita cel mai bine haosul pe care îl provoacă în mod firesc. Există insule unde anumite credinţe susţin că scriitoarele sunt cele prin care se manifestă voinţa zeului lor şi că ar trebui tratate ca nişte sfinte binecuvântate. În sud există mai multe oraşe care au proclamat că scriitoarele lor trebuie să trăiască separat de persoanele neînvăţate, ca să nu le infecteze cu imaginaţia lor nesupusă. Asemenea extreme sunt, însă, rare; majoritatea Cetăţilor găsesc un rol funcţional şi totodată respectabil pentru scriitoarele lor şi apoi pur şi simplu îşi văd de treabă.

Aşa stăteau lucrurile pe insulele ce înconjurau marea Amarico. Scriitoarele talentate erau cel mai adesea angajate de universităţi şi lumea se aştepta ca ele să se dedice binelui civic, acordându-le numele de familie Wordworker[{17}].

Există, aşa cum ar spune vechea mea cunoştinţă, zece mii de alte deosebiri între lumea aceea şi lumea voastră. Multe dintre ele sunt prea insignifiante ca să merite a fi documentate. Aş putea descrie felul în care mirosurile de apă sărată şi de soare au impregnat fiecare piatră cu care sunt pavate străzile sau modul în care vestitorii fluxului şi refluxului stau de veghe în turnurile lor şi strigă ora pentru Cetate. V-aş putea spune despre corăbiile cu multe forme ce brăzdează mările având cusute pe pânze cuvinte scrise cu grijă, care invocă norocul şi

vânturile prielnice. V-aş putea spune despre tatuajele cu cerneală de sepie care împodobesc mâinile fiecărui cuplu căsătorit şi despre lucrătoarele prin cuvinte de rang inferior care înţeapă cuvintele în piele.

Dar o asemenea documentare antropologică a unor fapte şi practici vă va spune puţine, la urma urmelor, despre natura unei lumi. Vă voi povesti, în schimb, despre o anumită insulă şi o anumită Cetate, şi despre un anumit băiat care n-ar fi fost remarcabil deloc dacă n-ar fi fost ziua în care trecuse, împiedicându-se, printr-o uşă şi ajunsese pe un câmp ruginiu dintr-o altă lume.

Dac-ar fi să vă apropiaţi de Cetatea Nin la lăsatul serii, aşa cum a făcut-o în cele din urmă Adelaide, aţi putea-o vedea întâi ca pe o creatură cu cocoaşă, încolăcită în jurul unei grămezi de stânci. Pe măsură ce aţi naviga mai aproape, creatura s-ar împărţi într-o înşiruire de clădiri înălţându-se în straturi asemenea unor vertebre spoite cu var. Străzile spiralate s-ar aşterne precum venele printre clădiri, şi în cele din urmă aţi putea începe să desluşiţi siluetele care se plimbă pe ele: copii care aleargă pe alei după pisici iuţi de picior; bărbaţi şi femei în robe albe, care trec pe bulevarde cu expresii sobre; negustori care-şi aduc coşurile înapoi de pe coasta aglomerată. Unii dintre ei s-ar putea opri să privească în larg, doar pentru o clipă, la marea poleită cu nuanţele mierii.

Aţi putea crede că Cetatea era o versiune mică a paradisului, scăldată de apele mării. În general, această impresie nu este inexactă, deşi recunosc că-mi vine greu să fiu obiectiv.

Cetatea Nin era cu siguranţă un loc liniştit, şi nici cea mai măreaţă, nici cea mai săracă Cetate-insulă dintre cele care înconjurau marea Amarico. Se mândrea cu lucrări prin cuvinte de bună calitate şi cu negustori cinstiţi şi câştigase o oarecare faimă ca prestigios centru de învăţătură. Învăţătura era

înrădăcinată în vastele sale arhive din tunelurile întortocheate, care se numărau printre cele mai vechi şi mai ample colecţii din Amarico. Dacă veţi ajunge vreodată pe insulă, vă îndemn să le vizitaţi şi să colindaţi prin nesfârşitele galerii subterane pline de pergamente şi de cărţi scrise în toate limbile care au fost vreodată consemnate în lumea aceea.

Desigur, Cetatea Nin suferea de toate maladiile obişnuite ale cetăţilor omeneşti. Sărăcia şi vrajba, infracţiunile şi pedepsele lor, bolile şi seceta – n-am văzut încă nicio lume pe deplin eliberată de asemenea năpaste. Dar niciunul dintre aceste păcate nu atingea copilăria lui Yule Ian, un băiat cu ochi visători, care creştea la marginea de răsărit a Cetăţii, într-un apartament de piatră fărâmicioasă, deasupra prăvăliei de tatuaje a mamei sale.

Avea părinţi iubitori, pe care doar numărul mare al odraslelor îi împiedica să-l răsfeţe exagerat. Avea şase fraţi şi surori, care îi erau, pe rând, aşa cum se întâmplă în fiecare lume, cei mai apropiaţi prieteni şi cei mai teribili duşmani. Avea un pat suprapus îngust şi decorat cu stele de tinichea, care atârnau de tavan şi-l făceau să viseze planete sclipitoare şi locuri fantastice. Mai avea şi un set de volume legate din *Poveştile Mării Amarico,* de Var Storyteller[18], pe care i-l dăruise mătuşa lui preferată, şi o pisică plină de temperament, căreia îi plăcea să doarmă pe pervazul încins de soare al ferestrei în timp ce el citea[9]. Era o viaţă prielnică visării cu ochii deschişi şi reveriei – lucrurile cele mai dragi inimii lui Yule.

Yule şi fraţii săi îşi petreceau după-amiezile lucrând împreună cu tatăl lor pe bărcuţa lui de pescuit sau ajutându-şi mama în prăvălia ei de tatuaje: copiind binecuvântări şi rugăciuni cu diferite scrieri caligrafice, amestecând cerneluri şi curăţându-i instrumentele. Yule prefera prăvălia în locul bărcii şi îndrăgea îndeosebi lungile după-amiezi în care mama îi îngăduia s-o urmărească cum împunge cu acul cuvinte scrise mărunt,

punctate cu picături de sânge, pe pielea unui client. Lucrătura prin cuvinte a mamei sale nu era deosebit de puternică, dar era îndeajuns pentru ca oamenii să fie dispuşi să plătească mai mult ca să le scrie binecuvântările însăşi Tilsa Ink[19], fiindcă binecuvântările ei se adevereau uneori.

Iniţial, mama intenţionase să-l ia ucenic şi să-l înveţe meşteşugul ei, însă curând deveni limpede că băiatului îi lipsea şi cea mai mică sclipire de talent pentru lucrul prin cuvinte. Ar fi putut să-l instruiască chiar şi aşa, dar el nu avea deloc răbdare pentru munca aceea. Pur şi simplu iubea *cuvintele,* sunetul şi forma şi fluiditatea lor minunată, aşa că Yule se îndreptă în schimb spre învăţaţii în robe lungi şi albe.

Toţi copiii din Cetatea Nin treceau prin câţiva ani de învăţătură, care însemnau întruniri săptămânale în curţile universităţii, ca să-l asculte pe un tânăr învăţat care le ţinea lecţii despre litere şi cifre şi despre amplasarea tuturor celor o sută optsprezece insule locuite din Amarico. Majoritatea copiilor fugeau de la aceste lecţii imediat ce le-o îngăduiau părinţii, dar nu şi Yule. El zăbovea adesea ca să pună întrebări, ba chiar mai căpătase câteva cărţi în plus, dându-se bine pe lângă profesorii lui. Unul dintre ei, un tânăr răbdător pe nume Rilling Scholar, îi oferi cărţi în diferite limbi şi acestea deveniră cele mai de preţ posesiuni ale lui Yule. Îi plăcea grozav felul în care noile silabe i se rostogoleau în minte, precum şi ciudăţenia poveştilor pe care le aduceau cu ele, ca nişte comori de pe corăbii scufundate, pe care valurile le lăsau în urmă pe uscat.

La vârsta de nouă ani, Yule ştia deja foarte bine trei limbi, dintre care una exista doar în arhivele universităţii, iar la unsprezece ani – vârsta la care, prin tradiţie, se luau asemenea hotărâri – nici măcar mama lui nu se mai putea împotrivi destinului său vădit de învăţat. Ea cumpără metrajele de pânză nevopsită de la piaţa din port şi oftă doar un pic în timp ce drapa membrele întunecate ale fiului său

după moda învăţaţilor. Băiatul ieşi pe uşă cu un vraf de cărţi în braţe, atât de iute, încât păru un vârtej alb.

Primii ani la universitate i-a petrecut într-o stare de visare specifică geniilor, fără a fi pe deplin unul, ceea ce stârnea atât frustrarea, cât şi admiraţia instructorilor săi. Continua să înveţe limbi noi cu uşurinţa unui băiat care scoate apă dintr-un puţ, dar părea lipsit de voinţa de a se dedica îndeajuns pentru a o stăpâni la perfecţie pe oricare dintre ele. Îşi petrecea ore fără şir în arhive, întorcând paginile manuscriselor cu o paletă subţire de lemn, însă lipsea frecvent de la cursuri, pentru că găsise un pasaj interesant despre poporul sirenelor în jurnalul de bord al unui corăbier sau o hartă ferfeniţită marcată într-o limbă necunoscută. Consuma cărţi ca şi cum i-ar fi fost la fel de necesare pentru sănătate precum pâinea şi apa, însă ele erau rareori cele care-i fuseseră recomandate pentru studiu.

Cei mai generoşi dascăli ai săi insistau că era doar o chestiune de timp şi maturitate – că în cele din urmă tânărul Yule Ian va găsi un subiect de studiu constant căruia să i se dedice. Apoi şi-ar putea alege un mentor şi va începe să contribuie la amplul corpus de cercetare care făcea Universitatea din Nin atât de prestigioasă. Alţi învăţaţi, privindu-l pe Yule cum sprijină o carte de fabule de ulciorul cu apă la micul dejun şi dă paginile cu o expresie pierdută, erau mai puţin optimişti.

Într-adevăr, pe măsură ce se apropia a cincisprezecea aniversare a lui Yule, chiar şi cei mai optimişti învăţaţi începeau să-şi facă griji. El nu dădea câtuşi de puţin semne că şi-ar îngusta domeniul de studiu sau că ar propune un parcurs de cercetare şi nu părea deloc preocupat de examenele ce se apropiau. Dacă le absolvea, avea să fie anunţat oficial drept Yule Ian Scholar şi să-şi înceapă ascensiunea în rândurile membrilor universităţii; dacă le pica, i s-ar fi cerut în mod politicos să se gândească la o altă ucenicie, mai puţin solicitantă.

Privind în urmă, nu-i greu să bănuim că lipsa de ţintă a lui Yule era de fapt o misiune, o căutare a unui lucru fără formă şi fără nume, care dădea târcoale chiar la marginea câmpului său vizual, şi poate că era adevărat. Poate că el şi Adelaide îşi petrecuseră copilăria într-un mod foarte asemănător, investigând limitele propriei lumi în căutarea alteia.

Însă misiunile neobosite nu fac obiectul învăţaţilor serioşi. De aceea, Yule a fost chemat într-o zi în biroul maestrului, ca să aibă cu acesta „o discuţie serioasă privind viitorul lui". Ajunse cu o oră mai târziu, ţinând un deget în cartea *Un studiu al miturilor şi legendelor din Insulele Mării Nordului* acolo unde rămăsese şi având o expresie năucită, îndepărtată.

— M-aţi chemat, domnule?

Maestrul avea o faţă ridată şi mohorâtă, precum învăţaţii din cele mai multe locuri, şi tatuaje venerabile care i se încolăceau până sus pe ambele braţe, indicând căsătoria lui cu negustoreasa Kenna Merchant, devotamentul său pentru învăţătură şi cei douăzeci de ani de serviciu admirabil în slujba Cetăţii. Părul îi stătea lipit de ţeastă într-o semilună albă, ca şi cum căldura degajată de mintea sa activă i-l arsese de pe creştet. Privirea pe care o aţinti asupra lui Yule era tulburată.

— Ia loc, tinere Yule, ia loc. Aş vrea să vorbesc cu tine despre viitorul tău aici, la universitate. Privirea maestrului căzu pe cartea pe care Yule încă o ţinea strâns. Am să fiu direct: ni se pare deosebit de îngrijorătoare lipsa ta de concentrare şi de disciplină. Dacă nu te poţi axa pe un parcurs de studiu, va trebui să luăm în considerare alte căi pentru tine.

Yule înclină curios capul într-o parte, de parcă ar fi fost o pisică ce primea o mâncare necunoscută.

— Alte căi, domnule?

— Activităţi mai potrivite minţii şi temperamentului tău, spuse maestrul.

Yule rămase tăcut o clipă, dar nu se putea gândi la nimic mai potrivit temperamentului său decât să-

şi petreacă după-amiezile scăldate în soare ghemuit sub măslini şi citind cărţi în limbi demult uitate.

— Ce vreţi să spuneţi?

Maestrul, care poate se aşteptase ca această conversaţie să implice mai degrabă insistenţe disperate decât uimire politicoasă, strânse din buze până ajunseră să formeze o linie maronie şi subţire.

— Vreau să zic că ai putea să-ţi faci ucenicia în altă parte. Sunt sigur că mama ta ar fi încă dispusă să te pregătească pentru meseria de tatuator, sau ai putea servi drept scrib uneia dintre lucrătoarele prin cuvinte din partea de răsărit, sau poate chiar drept contabil unei negustoresc. Dacă doreşti, aş putea vorbi cu soţia mea.

Abia acum expresia lui Yule începea să reflecte oroarea prevăzută de maestru. Acesta se înmuie din nou.

— Ei bine, băiete, încă n-am ajuns în punctul acela. Încearcă să-ţi petreci următoarea săptămână în contemplaţie, să te gândeşti la alegerile tale. Şi dacă vei dori să rămâi aici şi să-ţi iei examenele ca să devii învăţat… găseşte o cale.

Yule fu lăsat să plece. Se trezi că părăseşte sălile de piatră răcoroase, străbătând cu paşi mari curţile şi străzile spiralate şi apoi urcând dealurile din spatele Cetăţii cu soarele bătându-i fierbinte în ceafă, fără ca măcar să fie pe deplin conştient de vreo destinaţie anume. Pur şi simplu era în mişcare, fugind de alegerea pe care i-o pusese în faţă maestrul.

Pentru orice alt tânăr care spera să intre în rândurile învăţaţilor, alegerea ar fi fost simplă: fie propunea o linie de cercetare a istoriei din Amarico sau a limbilor străvechi sau a filosofiei religioase, fie abandona orice asemenea aspiraţii şi lucra ca un scrib umil. Dar pentru Yule, ambele căi erau teribil de sumbre. Ambele ar fi necesitat o îngustare a orizonturilor sale neţărmurite, ar fi pus capăt visării sale. Gândul la oricare dintre posibilităţile acestea îl făcea să simtă că nu poate respira, de parcă două mâini uriaşe îi strângeau coastele ca o menghină.

N-ar fi putut s-o ştie atunci, dar cam în acelaşi fel se simţea şi Ade în zilele în care dădea fuga în vechea fâneaţă ca să fie singură cu sunetele vaselor de pe fluviu şi cu largul cerului. Doar că Ade crescuse având mereu în preajmă limitele dure ale vieţii ei şi de mult timp îşi folosea voinţa ca să li se împotrivească; bietul Yule, care-şi trăise viaţa ca fermecat, nu ştiuse niciodată până în ziua aceea că există asemenea reguli.

Se îndepărta clătinându-se de locul descoperirii sale, trecând de fermele prăpădite de pe coastele dealurilor, de ultimele drumuri de pământ bătătorit, înaintând anevoios pe potecile făcute de animale şi peste faleze stâncoase. În cele din urmă, până şi potecile acelea dispărură, luându-le locul piatra cenuşie şi tocită de vreme, iar vântul aducea mirosuri îndepărtate de lemn înmuiat în apă sărată. Nu mai urcase niciodată atât de sus deasupra Cetăţii sale şi descoperi că-i place cum se micşora sub el, până când nu mai fu decât o colecţie de pătrate albe îndepărtate, înconjurată de vastitatea mării.

Simţea că-l mănâncă pielea de la sudoarea uscată de vânt şi că-l usturã palmele de la căţăratul pe stânci. Ştia că ar trebui să se întoarcă, dar picioarele continuară să-l poarte şi mai înainte, şi mai sus, până când se împinse în mâini peste o terasă de piatră şi o văzu: o arcadă.

O perdea subţire şi cenuşie atârna de arcadă, fluturând în propria sa adiere ca fusta unei vrăjitoare. Degaja un miros ce aducea a apă de râu şi a nămol şi a soare, complet diferit de mirosul de sare şi de piatră al insulei Nin.

Odată ce văzu arcada, Yule se trezi că nu-i mai venea să se uite decât la ea. Părea aproape că-l cheamă, ca o mână întinsă. Se îndreptă spre ea cu un sentiment de speranţă nebună inundându-i membrele – o speranţă imposibilă, nefondată, că de cealaltă parte a perdelei se afla ceva minunat şi străin, care-l aştepta doar pe el.

Trase perdeaua într-o parte şi nu văzu decât ierburi încâlcite şi piatră în spatele ei. Păşi pe sub

arcadă într-o întunecime vastă, care-l înghiţi.

Îl apăsa şi-l absorbea ca smoala, sufocantă prin enormitatea sa, până când Yule simţi lemn tare sub palme. Făcu o sforţare şi se împinse în el cu disperare şi cu aceeaşi speranţă încă aprinsă – îl simţi scrâşnind pe pământul netulburat de cine ştie când – şi apoi se deschise, iar Yule păşi afară, în ierburile ruginii de sub un cer alburiu. Stătea acolo doar de câteva clipe, cu gura căscată în aerul ciudat al altei lumi, când ea îşi făcu apariţia, străbătând câmpul cu paşi mari în direcţia lui. O tânără de culoarea laptelui şi a grâului uns cu miere.

Nu voi repeta povestea acelei întâlniri. Aţi auzit deja cum cei doi tineri au şezut împreună în răcoarea începutului de toamnă şi şi-au spus adevăruri imposibile de aici şi de altundeva. Cum au vorbit într-o limbă demult moartă, păstrată doar în câteva texte străvechi din arhivele Cetăţii Nin, pe care Yule o studiase pentru pura plăcere de a simţi dansându-i pe limbă nişte silabe noi. Cum nu păruse o întâlnire între două persoane, ci mai curând o ciocnire între două planete, ca şi cum amândoi ar fi ieşit de pe orbita proprie şi s-ar fi azvârlit unul spre celălalt. Cum s-au sărutat şi cum fremătau licuricii în jurul lor.

Cât de scurtă şi de sortită eşecului le-a fost întâlnirea.

Yule îşi petrecu următoarele trei zile într-o stare de exaltare uimită. Învăţaţii deveniră din ce în ce mai îngrijoraţi că mintea i se deteriorase în mod subtil în urma unei căderi sau a unui accident; mama şi tatăl lui, care erau mai familiarizaţi cu maladiile băieţilor adolescenţi, îşi făceau griji că s-a îndrăgostit. Yule însuşi nu oferea nicio explicaţie, ci doar zâmbea exaltat şi îngâna variante afone ale unor balade vechi despre îndrăgostiţi celebri şi corăbii navigând în larg.

În cea de-a treia zi, se întoarse la arcada cu perdea în acelaşi timp în care, de cealaltă parte a unei întunecimi nesfârşite, Ade se întorcea la căsuţa din fâneaţă. Desigur, ştiţi ce-l aştepta: cea mai

amară dezamăgire. În locul unei uşi magice care ducea într-un ţinut străin, Yule nu găsi decât un morman de pietre pe vârful unui deal şi o perdea gri care atârna nemişcată şi putredă ca pielea unei creaturi moarte. Nu mai ducea nicăieri, indiferent cu câtă furie o blestemă el.

În cele din urmă, Yule se aşeză şi se puse pe aşteptat, sperând că fata şi-ar putea găsi calea până la el. Ea însă nu reuşi. Vi-i puteţi închipui pe amândoi – Ade aşteptând în noaptea care se lăsa tot mai întunecată pe câmpul năpădit de buruieni, cu speranţa scurgându-i-se în piept ca o lumânare consumată, Yule cocoţat în vârful dealului cu braţele subţiri în jurul genunchilor – aproape ca nişte siluete de o parte şi de alta a unei oglinzi. Doar că, în locul unei sticle reci, între ei se afla imensitatea dintre lumi.

Yule urmărea constelaţiile cum se târăsc la orizont, citind cuvintele cunoscute înţepate cu acul în lumina stelelor: Corăbiile Trimise de Cer, Binecuvântările Verii, Smerenia Învăţatului. Alunecau peste el ca paginile unei cărţi uriaşe, familiare ca propriul său nume. Se gândea la Ade, aşteptându-l în întunericul ei despărţit de al lui, şi se întreba ce-i spuneau stelele de pe cerul său.

Se ridică în picioare. Îşi trecu degetul mare peste moneda de argint pe care o adusese cu el, gândindu-se să i-o arate ca pe o dovadă a lumii lui, şi o lăsă să cadă pe pământ. Nu ştia dacă era o ofrandă sau dacă doar se descotorosea de ea, dar ştia că nu voia s-o mai poarte asupra lui, să simtă cum îl privesc ochii atoateştiutori, ştanţaţi în argint, ai întemeietoarei Cetăţii[10], Apoi plecă şi nu se mai întoarse niciodată la arcada de piatră.

Dar, dacă vă amintiţi, uşile înseamnă schimbare.

Yule care părăsi arcada în noaptea aceea era, ca atare, un Yule cumva diferit de cel care o găsise cu trei zile mai înainte. Ceva nou îi bătea cu putere în piept, alături de inima sa, ca şi cum un organ separat se trezise deodată la viaţă, pulsând. Avea un ritm

imperios, care-l mâna să se pună în mişcare, şi pe care nu putu să nu-l observe chiar şi în nefericirea lui. Cugetă asupra lui în timp ce zăcea în patul său îngust în noaptea aceea, ascultând sunetele de nemulţumire ale fraţilor săi care readormeau după ce-i trezise întoarcerea sa. Nu părea a fi disperare, sau pierdere, sau singurătate. Îi amintea cel mai mult de senzaţia pe care o avea uneori în arhive, când o bucăţică de ceva scris pe un pergament străvechi îl trăgea înainte, mai adânc, până când se pierdea pe o cărare de poveşti în spirală, însă nici măcar asta nu era nimic prin comparaţie cu imboldul imperios pe care-l simţea acum ca pe o bătaie neîncetată de tobă. Adormi făcându-şi vag griji că se alesese cu un fel de suflu sistolic.

În dimineaţa următoare, îl recunoscu ca fiind ceva mult mai serios: descoperirea ţelului vieţii sale.

Mai stătu în pat câteva minute, contemplând imensitatea sarcinii care i se aşternea dinainte, apoi se ridică şi se îmbrăcă atât de repede, încât fraţii săi nu apucară să vadă decât un fâlfâit fugar al robei lui albe ţâşnind pe uşă afară. Se duse drept la biroul maestrului şi ceru să-şi dea examenele imediat. Maestrul îi reaminti cu blândeţe că învăţaţii aspiranţi trebuiau să prezinte propuneri minuţioase şi bine pregătite pentru studiile lor viitoare, care aveau rolul de a-i convinge pe confraţii lor de seriozitatea, dedicarea şi abilităţile lor. El sugeră ca Yule să-şi ia timpul necesar pentru a compila bibliografii şi pentru a-şi aduna resursele, şi poate pentru a se consulta cu învăţaţi mai avansaţi.

Yule scoase un zgomot exasperat.

— Prea bine. Peste trei zile, atunci. E în regulă?

Maestrul consimţi, însă expresia lui grăia că nu se aşteaptă decât la dezastru şi umilinţă.

În această privinţă, precum şi în alte câteva, maestrul se înşela. Acel Yule care se prezentă să-şi dea examenul părea să fie cu totul alt băiat decât cel pe care-l cunoscuseră toţi şi pentru care îşi făcuseră griji. Toată mirarea visătoare şi curiozitate care-i voala privirea se mistuiseră precum ceaţa mării sub

soare, dezvăluind un tânăr cu chip serios, care radia un fel de *intenţie* teribilă, de nezdruncinat. Propunerea sa fu un model de claritate şi ambiţie, care cerea stăpânirea la perfecţie a mai multor limbi, familiarizarea cu zeci de domenii de studiu diferite şi un număr incalculabil de ani petrecuţi cu cernerea de poveşti străvechi şi naraţiuni consemnate doar pe jumătate. Obiceiul era ca, la încheierea unei asemenea prezentări, învăţaţii să dea glas obiecţiilor şi îngrijorărilor privind propunerea, dar în încăpere se lăsă tăcerea.

Maestrul însuşi grăi primul.

— Ei bine, Yule, nu pot găsi niciun neajuns parcursului tău de studiu, decât că-ţi va lua jumătate din viaţă. Tot ce aş dori să ştiu este de unde a venit această… certitudine bruscă. Ce te-a mânat să apuci pe această cale?

Yule Ian simţi un tremur în stern, ca şi cum un fir roşu ar fi fost legat în jurul său şi cineva tocmai smucise de celălalt capăt. Cântări, în treacăt şi cu nesăbuire, posibilitatea de a spune pur şi simplu adevărul: că încerca să urmeze potecile cotite precum cele de furnici ale cuvintelor în alte lumi, pentru a găsi un câmp ruginiu aprins de luminiţele licuricilor şi o fată de culoarea grâului şi a laptelui.

În schimb, spuse:

— Adevărata învăţătură nu are nevoie nici de origine, nici de destinaţie, preabunule maestru. Căutarea de cunoştinţe noi este propria sa motivaţie.

Era întocmai genul de răspuns semeţ, dar fără a fi de fapt un răspuns, pe placul învăţaţilor, care se umflară în pene şi gânguriră ca nişte porumbiţe în jurul lui, semnându-se cu multe înflorituri pe propunerea sa. Doar maestrul stătu câteva clipe înainte de a semna, privindu-l pe Yule aşa cum un pescar priveşte un nor de negură ce apare la orizont. Dar şi el îşi plecă fruntea asupra paginilor şi semnă.

Yule părăsi sala în ziua aceea cu o binecuvântare oficială şi un nume nou, şi pe ambele i le tatuă mama în spirale sinuoase în jurul încheieturii mâinii stângi. Cuvintele erau încă fierbinţi şi îi înţepau

pielea a doua zi, când tânărul urcă scările de piatră albă ce duceau la sala sa de lectură preferată. Se aşeză la un birou de lemn gălbui orientat spre mare şi deschise prima pagină cu miros dulce a unui nou caiet de notiţe. Cu un scris nefiresc de ordonat, el notă următoarele: *Note şi cercetări, vol. 1: studiu comparativ al pasajelor, portalurilor şi intrărilor din mitologia lumii, compilat de Yule Ian Scholar, 6908.*

Titlul, aşa cum aţi ghicit, fără îndoială, a fost revizuit între timp.

Yule Ian Scholar îşi petrecu o bună parte din următorii doisprezece ani aplecat asupra aceluiaşi birou, rând pe rând, scriind şi citind, înconjurat de atâtea vrafuri înalte de cărţi, încât studiul lui ajunse să semene cu macheta din hârtie a unei cetăţi. Citi colecţii de poveşti populare şi interviuri cu exploratori demult decedaţi, jurnale de bord şi texte sfinte ale unor religii uitate. Le citi în toate limbile mării Amarico şi în toate limbile care se întâmplaseră să cadă prin fisurile dintre o lume şi următoarea de-a lungul ultimelor secole. Citi până când nu prea mai rămase mare lucru de citit şi fu nevoit să-şi ducă cercetările „pe teren”, după cum îşi informă nepăsător confraţii. Aceştia îşi imaginară, în acea manieră confortabilă a învăţaţilor, că „terenul” se referea doar la arhivele exotice din alte Cetăţi şi-i urară mult noroc.

Nici prin cap nu le trecu că Yule îşi va îndesa în geanta de umăr jurnale şi peşte uscat, că va plăti ca să se îmbarce pe o serie de vase comerciale şi poştale şi că va mărşălui în sălbăticia unor insule străine, cu aerul concentrat al unui ogar care a găsit urma unui animal şi merge după ea. Dar urmele după care mergea el erau cele invizibile, pâlpâitoare, lăsate de poveşti şi mituri, iar în locul animalelor vâna uşi.

Cu timpul, găsi câteva. Niciuna dintre ele nu ducea într-o lume mirosind a cedru, cu locuitori de

culoarea bumbacului, dar nu se lăsă descurajat. Yule era plin de acea încredere neşovăitoare ce le aparţine doar celor foarte tineri, care n-au cunoscut vreodată cu adevărat amărăciunea eşecului şi n-au simţit cum anii li se scurg din viaţă ca apa din căuşul palmelor. Pe atunci i se părea că succesul este inevitabil.

(Desigur, eu ştiu mai bine acum.)

Adesea, îi plăcea să-şi imagineze scena regăsirii: poate că o va găsi acasă după săptămâni în care îndurase greutăţile călătoriei, iar ea îşi va ridica privirea de la munca ei ca să-l vadă venind cu paşi mari, iar zâmbetul acela sălbatic îi va aprinde chipul. Poate că se vor întâlni în acelaşi câmp şi vor alerga unul către celălalt prin ierburile verzi de primăvară. Poate că o va găsi într-o cetate îndepărtată pe care abia şi-o putea imagina sau într-o furtună cumplită sau pe ţărmul unei insule fără nume.

Cu acea aroganţă neîntemeiată care atât de adesea îi năpăstuieşte pe bărbaţii tineri, Yule nu luă niciodată în considerare posibilitatea ca Adelaide să nu-l aştepte. Nu-şi închipui niciodată că ea şi-ar fi putut petrece ultimii zece ani trecând în grabă dintr-o lume într-alta cu uşurinţa instinctivă a unui pescăruş care se avântă de la o corabie la alta în port, fără nicio carte sau dare de seamă care s-o îndrume. Cu siguranţă nu-şi imagină niciodată că ea ar putea să-şi construiască singură o barcă şubredă în munţi şi să se avânte cu ea pe valurile indigo ale mării Amarico.

Era, de fapt, o idee atât de bizară, încât Yule aproape o respinse pe de-a-ntregul când auzi un zvon ciudat în docurile Cetăţii Plumm. Îi ajunse la urechi aşa cum o fac majoritatea zvonurilor: ca o înlănţuire de glume şi frânturi din auzite care treceau din gură în gură şi care se adunară de la sine, încet-încet, într-o singură poveste. Cele mai des repetate detalii păreau a fi acestea: o ambarcaţiune ciudată fusese văzută în largul coastei răsăritene a Cetăţii Plumm, cu nişte pânze albe

înfiorătoare. Una sau două pescărese şi negustoresc se apropiaseră de ea, curioase să vadă ce fel de nebun ar naviga cu o ambarcaţiune fără binecuvântări cusute pe pânze, dar se îndepărtaseră iute. Barca, susţineau ele, era condusă de o femeie albă ca hârtia. O stafie, poate, sau o palidă creatură submarină ieşită la suprafaţă.

Yule clătină din cap auzind superstiţiile legate de sirene şi se întoarse în camera sa de împrumut din bibliotecile Plumm. Venise pe urmele unor legende locale despre şopârle care scuipă foc şi trăiesc în vulcani, ieşind doar o dată la o sută treisprezece ani, şi îşi petrecu seara examinându-şi cu atenţie notiţele. Abia când se întinse pe patul îngust, cu mintea descriind spirale libere la intrarea şi la ieşirea din vise de om doar pe jumătate adormit, se întrebă ce culoare avea părul navigatoarei-fantomă.

Se întoarse la docuri devreme în dimineaţa următoare şi luă la întrebări câţiva negustori surprinşi, înainte de a obţine un răspuns.

— Era la fel de alb ca ea! îl asigură un marinar, pe un ton speriat. Sau, de fapt, presupun că era mai mult ca paiele. Gălbui.

Yule înghiţi un nod uriaş.

— Şi se îndrepta încoace? Va veni la Plumm?

Celălalt nu ştia să-i spună sigur, căci cine e în stare să ghicească dorinţele vrăjitoarelor sau fantomelor mării?

— Dar va ajunge drept pe plaja de răsărit dacă menţine cursul. Atunci vom vedea cine spune poveşti marinăreşti, nu, Edon?

Aici, lăsă baltă conversaţia pentru a-i trage un cot tovarăşului de echipaj, care avea îndoieli, şi se lansă într-o dezbatere aprinsă cu acesta pe subiectul hainelor purtate sau nu de sirene.

Yule rămase singur pe chei, simţindu-se ca şi cum axa lumii se înclinase dintr-odată, ca şi cum ar fi fost din nou un băieţandru care întindea o mână fără tatuaje spre perdeaua subţire.

O luă la fugă. Nu ştia pe unde s-o apuce spre plaja de răsărit – o întindere de coastă stâncoasă şi

pustie, frecventată doar de colecţionarii de vechituri şi de un anumit soi de poeţi romantici –, dar, după o serie de întrebări puse pe nerăsuflate, sfârşi cocoţat pe o stâncă de pe malul mării cu mult înainte de amiază. Îşi strânse picioarele la piept şi rămase cu privirea aţintită asupra valurilor poleite cu aur, urmărind conturul subţire şi alb al unei bărci cu pânze care se profila la orizont.

Ea nu ajunse în ziua aceea, nici în următoarea. Yule se întorcea pe coastă în fiecare dimineaţă şi privea marea până la amurg. Mintea lui, fără astâmpăr şi îmboldită să caute atâţia ani, părea să se fi liniştit în sinea ei ca o pisică ce se încolăceşte ca să doarmă, aşteptând.

În cea de-a treia zi, o barcă cu pânze se târî peste valuri, pântecoasă şi de un alb perfect. Yule o privi cum înainta greoaie şi stângace pe apă, până simţi că-l ustură ochii de la sare şi soare. La bord se afla o singură siluetă, cu faţa îndreptată spre insulă într-o postură provocatoare, plină de mândrie, şi cu păr blond-deschis în dezordine, care-i flutura în jurul capului. Yule simţi o dorinţă isterică de a dansa sau de a striga sau de a leşina, dar se mulţumi să se ridice în picioare şi să înalţe un braţ în aer.

Văzu că-l vede şi ea. Asupra ei se aşternu o încremenire deplină, deşi barca i se legăna sub picioare. Apoi izbucni în râs – un râs sălbatic, plin de bucurie, care se rostogolea peste apă până la Yule ca tunetul de vară –, azvârli de pe ea câteva straturi de haine de culoarea prafului şi se aruncă în valurile puţin adânci de sub barcă, fără urmă de ezitare. Yule avu o jumătate de secundă în care să se întrebe ce fel de sălbatică aproape nebună căutase el vreme de doisprezece ani şi să se îndoiască de capacitatea lui de a-şi duce sarcina la bun sfârşit, înainte de a sări în apă s-o întâlnească, râzând şi trăgând după el prin valuri roba albă de învăţat.

Şi aşa, spre sfârşitul primăverii anului 1893 în lumea voastră, care era anul 6920 în lumea aceea, Yule Ian Scholar şi Adelaide Lee Larson se găsiră unul pe altul în apele ce înconjurau la amiază

Cetatea Plumm şi nu se mai despărţiră niciodată de bunăvoie.

5. Uşa încuiată

Am visat în nuanţe aurii şi indigo.

Pluteam peste un ocean străin, în urma unei ambarcaţiuni cu pânze albe. La proră stătea o siluetă neclară, cu părul deschis la culoare fluturându-i în spate. Trăsăturile îi erau murdare şi nesigure, dar forma pe care o contura la orizont avea ceva atât de familiar, atât de sănătos şi sălbatic şi autentic, încât îmi frânse inima în vis.

Senzaţia lacrimilor care mi se scurgeau pe obraji a fost cea care m-a trezit. Eram întinsă pe podea, înţepenită şi înfrigurată, iar faţa mă durea acolo unde stătuse pe colţul cărţii *Cele zece mii de Uşi.* Nu-mi păsa.

Moneda. Moneda de argint pe care o găsisem în copilărie, pe jumătate îngropată în praful unei lumi străine, moneda pe care acum o simţeam caldă în palmă – era *reală.* La fel de reală precum dalele reci de sub genunchii mei, la fel de reală ca lacrimile care mi se răceau pe obraji. O ţineam în mână şi simţeam mirosul mării.

Şi dacă moneda era reală… Atunci la fel era şi restul poveştii. Cetatea Nin şi arhivele sale nesfârşite, Adelaide şi aventurile ei dintr-o sută de altundeva-uri, dragostea adevărată. Uşile. Lucrul prin cuvinte?

Am simţit un fior de îndoială, am auzit un ecou al vocii lui Locke luând în râs „prostiile astea fanteziste". Dar alesesem deja o dată să cred şi, scriind, deschisesem o uşă încuiată. Oricare era această poveste – această fantezie improbabilă, imposibilă cu Uşi şi cuvinte şi alte lumi – era

adevărată. Şi, cumva, făceam parte din ea. La fel şi domnul Locke, Societatea şi Jane, poate chiar şi bietul meu tată pierdut.

Mă simţeam ca o femeie care citeşte un roman poliţist din care lipseşte fiecare al patrulea rând.

Cineva adâncit într-un roman poliţist poate face un singur lucru: să citească în continuare.

Am înşfăcat cartea şi am răsfoit-o ca să găsesc locul unde rămăsesem, dar m-am oprit: o fâşie subţire de hârtie ieşea dintre ultimele pagini. Era un bilet scris pe spatele cerat al unei chitanţe cu antetul firmei *Zappia Family Groceries, Inc.:*

REZISTĂ, JANUARY.

Literele erau nişte majuscule ţepene, scrise cu apăsarea atentă a cuiva care nu se simte confortabil cu stiloul în mână. M-am gândit la Samuel care-mi vorbea despre cabana familiei sale de la capătul de nord al lacului, la mâinile lui de culoarea amurgului care făceau gesturi în întuneric, la ţigara care descria cozi de cometă în noapte.

„O, Samuel."

Dacă n-aş fi ţinut bucata aceea de hârtie şi nu m-aş fi gândit la mâinile acelea, poate aş fi auzit paşii infirmierelor înainte ca ele să deschidă cu zgomot încuietoarea şi apoi uşa şi să rămână proţăpite în prag ca o pereche de gargui cu şorţuri albe apretate. Ochii lor inspectară camera – patul în care nu se dormise, fereastra nezăvorâtă, pacienta de pe podea, cu cămaşa de noapte şifonată în jurul genunchilor – şi picară pe carte. Se mişcară spre mine cu asemenea eficienţă sincronă, încât trebuie să fi fost la mijloc vreo procedură. Procedura 4B: Când un bolnav internat nu este în pat şi se află în posesia unui obiect de contrabandă.

Mâinile lor aterizară ca nişte gheare de harpii pe umerii mei. Am îngheţat – trebuia să rămân calmă şi să las impresia că sunt întreagă la minte, trebuia să fiu cuminte –, dar una dintre ele mi-a cules cartea de pe podea, iar eu m-am aruncat după ea. Şi apoi

m-am trezit că-mi răsuceau încheieturile mâinilor la spate, iar eu dădeam din picioare şi urlam şi scuipam, luptându-mă în acel mod haotic şi lipsit de metodă tipic copiilor şi femeilor nebune.

Dar ele erau mai în vârstă şi mai puternice şi deprimant de capabile, aşa că în curând braţele din care dădeam la întâmplare îmi fură lipite strâns de o parte şi de alta a corpului şi ţinute acolo apăsat, iar picioarele mele pe jumătate mărşăluiau, pe jumătate alunecau afară din cameră şi pe coridor.

— Direct la doctor, aş zice, gâfâi una dintre ele.

Cealaltă dădu din cap aprobator.

Surprindeam reflexii rapide ale propriei mele imagini în timp ce treceam pe lângă uşile cu geam ale altor camere: o fantomă întunecată înveşmântată în bumbac alb, cu privirea înnebunită şi cu părul încâlcit, escortată de nişte femei atât de drepte şi de apretate, încât sigur erau îngeri sau demoni.

Mă dirijară în jos, coborând cu mine două etaje până în dreptul unei uşi de cabinet cu litere de aur pictate pe sticlă: *Dr. Stephen J. Palmer, Medic-şef.* Îmi trecu prin minte ca un gând întunecat şi teribil de amuzant că toată buna mea purtare şi întrebările mele politicoase nu reuşiseră să mă aducă în acest cabinet, dar un pic de urlat şi de zbătut mă purtaseră direct la uşa doctorului. Poate că ar trebui să urlu mai des. Poate că ar trebui să redevin fata neascultătoare care fusesem la şapte ani.

Biroul doctorului Palmer era lambrisat şi mobilat cu scaune de piele, plin de instrumente antice şi certificate în limba latină, etalate în rame aurite. Doctorul Palmer însuşi era în vârstă, distant, şi purta ochelari micuţi, cu jumătăţi de lentilă, cocoţaţi pe vârful nasului ca o pasăre de sârmă cu bune maniere. Mirosul de amoniac şi de panică al azilului lipsea cu desăvârşire.

L-am urât pentru asta, pentru că nu era nevoit să inspire duhoarea aceea în fiecare zi a vieţii lui.

Infirmierele mă mânară pe un scaun şi rămaseră ameninţătoare în spatele meu. Una dintre ele îi

înmână doctorului Palmer cartea mea. Părea mică şi prăpădită pe biroul lui şi deloc magică.

— Cred că domnişoara January se va purta frumos acum. Nu-i aşa, drăguţă?

Vocea lui avea o încredere viguroasă, de neclintit, care mă făcu să mă gândesc la senatori sau la agenţi de vânzări sau la domnul Locke.

— Da, domnule, am şoptit eu.

Infirmierele-gargui plecară.

Doctorul Palmer rearanjă o serie de dosare şi hârtii de pe birou. Îşi luă stiloul – un specimen masiv şi urât, care arăta ca şi cum ar fi putut ţine locul unui făcăleţ în caz de urgenţă –, iar eu am simţit dintr-odată că mă liniştesc şi rămân complet nemişcată. Scriind, făcusem o uşă să se deschidă, nu?

— Să vedem acum ce-i cu cartea asta. Doctorul ciocăni coperta cu un deget îndoit. Cum ai strecurat-o în cameră?

— N-am strecurat-o. A intrat pe fereastră.

Majoritatea oamenilor nu-şi dau seama de diferenţa dintre adevăr şi nebunie; ia să-ncercaţi o dată şi veţi înţelege ce vreau să spun.

Doctorul Palmer îmi aruncă un zâmbet firav, compătimitor.

— Înţeleg. Acum, din ce-mi spune domnul Locke, declinul tău are foarte mare legătură cu tatăl tău. Ai vrea să-mi spui câte ceva despre el?

— Nu.

Îmi voiam cartea înapoi. Voiam să fiu dezlegată şi liberă, voiam să merg să-mi găsesc câinele, şi prietena şi tatăl. Voiam nenorocitul ăla de stilou.

Doctorul Palmer îmi oferi din nou zâmbetul compătimitor.

— Era străin, nu-i aşa, şi de culoare? Un tip aborigen sau negroid?

M-am gândit, pentru câteva clipe foarte intense, cât de plăcut ar fi să-l scuip drept în faţă şi să-i împroşc ochelarii ăia eleganţi.

— Da, domnule.

Am încercat să afişez mina mea de fată cuminte, cu care eram atât de obişnuită, să-mi aranjez trăsăturile în expresia proaspătă şi ascultătoare care mă slujise atât de bine în lumea lui Locke. O simţeam rigidă şi încremenită pe chip, neconvingătoare.

— Tatăl meu a lucrat – lucrează – pentru domnul Locke. Ca explorator arheologic. Este plecat adesea.

— Înţeleg. Şi a decedat de curând.

În minte mi-a venit imaginea lui Jane care-mi spunea că Locke nu este Dumnezeu şi că ea n-a renunţat încă. „Tată, nici eu n-am renunţat."

— Da, domnule. Vă rog – am înghiţit un nod, încercând să-mi refac masca de fată cuminte –, când pot pleca acasă?

Acasă. Vezi acel *A* ca un acoperiş de casă ţuguiat? Când am rostit cuvântul acela, mă refeream la reşedinţa Locke – cu labirintul ei bine ştiut de holuri, cu mansardele ascunse şi cu pereţii calzi, de piatră roşie –, dar acum era puţin probabil să mă mai întorc vreodată acolo.

Doctorul Palmer îşi rearanja din nou dosarele, fără să se uite la mine. M-am întrebat pentru cât timp îl plătise domnul Locke să mă ţină aici, nebună sau nu.

— Nu este clar deocamdată, dar în locul tău nu m-aş grăbi. Nu există niciun motiv pentru care să nu te odihneşti aici câteva luni, nu-i aşa? Să-ţi refaci forţele.

Mă puteam gândi la cel puţin treizeci de motive bune pentru care nu voiam să stau încuiată într-un azil luni întregi, dar tot ce am spus a fost:

— Da, domnule. Şi pot – credeţi că aş putea să-mi primesc cartea înapoi? Şi poate un stilou şi hârtie? Scrisul… îmi linişteşte mintea.

Am încercat să schiţez un zâmbet timorat.

— A, încă nu. Vom discuta despre asta din nou săptămâna viitoare, dacă între timp te porţi cât de frumos poţi tu. Doamna Jacobs, doamna Reynolds, vă rog…

Uşa se deschise în spatele meu. Paşii vioi ai infirmierelor ţăcăneau pe podea. „O săptămână?”

M-am aruncat peste biroul lui şi am prins stiloul neted şi lunecos. I l-am smuls din mână, m-am întors pe călcâie, m-am repezit spre infirmiere – şi apoi ele mă prinseră şi totul se termină. Un braţ alb şi apretat îmi apăsa pe beregată, imperturbabil, şi am simţit cum degetele îmi sunt descleştate inexorabil de pe stilou.

— Nu, vă rog, nu înţelegeţi…

Râcâiam cu degetele, în timp ce picioarele goale îmi alunecau inutil pe podea.

— Eter, aş zice, şi o doză de bromură. Mulţumesc, doamnelor.

Ultimul lucru pe care l-am văzut din cabinet a fost doctorul Palmer punându-şi stiloul cu grijă în buzunar şi vârându-mi cartea în sertarul de la birou.

Am şuierat şi am strigat şi am ţipat pe holuri, tremurând de ura şi de nevoia pe care le simţeam. Prin ferestruicile înguste ale uşilor mă priveau chipuri la fel de palide şi lipsite de expresie ca luna plină. E ciudat cât de repede poţi decade, dintr-o domnişoară civilizată să ajungi o femeie nebună; era ca şi cum creatura asta ca o fiară, fără limite, trăise ani de zile sub pielea mea, plesnind din coadă.

Dar există locuri construite special pentru a ţine sub control femeile-fiară. Mă azvârliră pe pat, îmi strânseră legăturile în jurul gleznelor şi al încheieturilor mâinilor şi-mi apăsară ceva rece, umed şi lipicios peste gură. Mi-am ţinut răsuflarea până când n-am mai putut şi apoi am alunecat într-un întuneric de smoală.

Nu vreau să vorbesc prea mult despre următoarele câteva zile, aşa că n-o voi face.

Au fost plictisitoare, cenuşii şi lungi. Mă trezeam la ore ciudate din zi, fără un ritm anume, cu gustul înţepător şi bolnăvicios al medicamentelor; noaptea visam că mă sufoc, dar nu mă puteam mişca. Vorbeam cu alte persoane, cred – infirmiere, alţi

pacienţi –, dar singura companie reală pe care am avut-o era regina de argint de pe monedă. Şi orele odioase, care mă bântuiau.

Încercam să mă ascund de ele dormind. Zăceam nemişcată şi închideam ochii ca să nu mai văd monotonia plictisitoare a camerei şi-mi destindeam muşchii. Uneori funcţiona sau cel puţin ajungeam să-mi petrec o bucată de vreme într-un fel şi mai cenuşiu, şi mai plictisitor, dar în cea mai mare parte a timpului nu mergea. Atunci, tot ce făceam era să zac, privindu-mi fix venele rozalii ale pleoapelor şi ascultând zgomotul aproape imperceptibil al propriului sânge.

Infirmiere şi sanitari apăreau o dată la câteva ore, cu tăbliţe cu programul meu, ca să mă dezlege de pat şi să mă îmboldească să mă pun în mişcare. Mâncam toate mesele sub strictă supraveghere, purtam halate albe apretate, făceam băi într-un şir de căzi de tablă. Tremuram lângă alte douăzeci de femei despuiate şi albicioase ca nişte peşti, ceea ce ne făcea pe toate să fim urâte şi lipsite de mister, ca melcii scoşi din cochilii. Le priveam pe furiş cum tresăreau sau lăcrimau sau stăteau tăcute ca nişte pietre de mormânt şi voiam să ţip: „Eu nu sunt ca ele, nu sunt nebună, n-am ce căuta aici.” Şi apoi mă gândeam: „Poate că nici ele n-au avut ce căuta aici, la început.”

Timpul se scurgea în mod straniu. Orele-balauri mă bântuiau şi-mi dădeau târcoale. Le auzeam solzii de pe pântece foşnind uşor pe dale în timp ce dormeam. Uneori, se strecurau în pat şi se întindeau lângă mine, aşa cum obişnuia să facă Bad, şi mă trezeam cu obrajii uzi şi îngrozitor de singură.

Alteori, eram cuprinsă pe de-a-ntregul de o furie îndreptăţită – cum putuse Locke să mă trădeze, aruncându-mă în iadul ăsta? Cum am putut să-i las să-i facă rău lui Bad? Cum a putut tata să mă lase aici singură? –, dar în cele din urmă furia se stinge şi nu lasă în urmă decât cenuşă, un peisaj tăcut desenat cu cărbune gri.

Şi apoi, într-a cincea sau a şasea (sau a şaptea?) zi a întemniţării mele, o voce spuse:

— Ai un vizitator, domnişoară Scaller. Unchiul tău a venit să te vadă.

Am strâns mai tare din ochi, sperând că, dacă mă prefac suficient de mult că dorm, corpul îmi va ceda şi-mi va face jocul. Am auzit clanţa uşii, zgomotul scos de un scaun tras pe podea. Apoi o voce tărăgănată:

— Dumnezeule mare, este zece şi jumătate dimineaţa. Aş face o glumă cu Frumoasa din pădurea adormită, dar ar fi doar pe jumătate adevărată, nu?

Am deschis ochii brusc şi iată-l: alb ca alabastrul, cu ochi cruzi şi mâini ca nişte păianjeni cu mănuşi albe odihnind pe baston. Havemeyer.

Ultima dată când îi auzisem vocea, le ordonase oamenilor lui să se descotorosească de cel mai drag prieten al meu.

M-am năpustit spre el. Uitasem că eram pradă disperării, slăbită, legată de pat; ştiam doar că vreau să-i fac rău, să-l muşc, să-l zgârii cu unghiile pe faţă…

— Şezi binişor, nu te agita. Va trebui să chem infirmiere şi nu-mi eşti de niciun folos drogată şi făcând bale.

Am mârâit şi m-am smucit în legături. El chicoti.

— Întotdeauna erai atât de ascultătoare, atât de civilizată la reşedinţa Locke. I-am spus lui Cornelius să nu se încreadă în asta.

L-am scuipat. Nu mai scuipasem intenţionat pe nimeni de când Samuel şi cu mine eram copii şi făceam întreceri pe malul lacului; era reconfortant să văd că nu-mi pierdusem de tot abilitatea aceea.

Havemeyer se şterse pe obraz cu un deget înmănuşat şi amuzamentul îi dispăru de pe chip.

— Am nişte întrebări pentru tine, domnişoară Scaller. Cornelius ar vrea să credem că toate astea sunt exagerate, că pur şi simplu ai tras cu urechea la ceea ce vorbeau adulţii, că eşti tulburată din cauza decesului tatălui tău, că nu reprezinţi de fapt o

ameninţare şi aşa mai departe. Eu cred altceva. Se aplecă în faţă. Cum ai aflat despre fisuri? Cu cine ai stat de vorbă?

Mi-am dezgolit dinţii aidoma unui animal sălbatic.

— Înţeleg. Şi cum ai ieşit din camera ta? Evans era sigur că te-a încuiat acolo, şi nu-i atât de nesăbuit, încât să mă mintă.

Buzele mi se arcuiră într-un rânjet. Era genul de expresie care te face să-ţi zici: „Persoana asta e dezechilibrată" şi „Cineva ar trebui s-o pună sub cheie"; am descoperit că nu-mi păsa.

— Poate c-am făcut o vrajă, domnule Havemeyer. Poate că sunt o fantomă. Rânjetul mi se transformă într-un rictus strâmb. Acum sunt nebună, n-ai auzit?

Înclină capul spre mine, cântărind situaţia.

— Dacă erai cumva curioasă, câinele ăla dezgustător al tău e mort. Evans l-a azvârlit în lac. Ti-aş cere scuze, dar, dacă mă întrebi pe mine, cineva ar fi trebuit s-o facă cu ani în urmă.

Corpul mi s-a tras brusc înapoi ca un animal lovit cu piciorul. Îmi simţeam coastele ca pe nişte cioburi făcute ţăndări, care intrau în carnea moale dinăuntrul meu. „Bad, Bad, o, Bad…"

— Se pare că ţi-am captat atenţia. Bun. Acum, spune-mi, ai auzit vreodată de *upyr? Vampir? Shrtriga?*

Cuvintele i se rostogoleau din gură şuierătoare. Îmi amintiră, fără un motiv clar, de călătoria pe care o făcusem cu domnul Locke la Viena când aveam doisprezece ani. Era februarie şi oraşul era întunecat, biciuit de vânturi, vechi.

— Ei bine, urmă el, numele nu prea contează. Sunt sigur că ai auzit de ei în următoarea descriere generală: creaturi care se târăsc afară din pădurile întunecate ale nordului şi se hrănesc cu esenţa vitală a celor vii.

În timp ce vorbea, îşi scoase mănuşa de pe mâna dreaptă, trăgând uşurel de fiecare deget alb al ei.

— Minciuni răspândite de ţărani superstiţioşi, în principal, repetate în ziare şi vândute ştrengarilor victorieni.

Acum mâna îi era complet eliberată din mănuşă, cu degetele atât de albe, încât puteam vedea vinişoarele albastre ce le străbăteau.

— Eu zic că Bram Stoker ar fi trebuit executat pe loc.

Şi se întinse spre mine. Se scurse probabil o jumătate de secundă înainte ca vârful degetului său să mă atingă, timp în care toate firele de păr de pe braţ mi se ridicară şi inima mi se strânse şi am ştiut, pe dibuite, în mod animalic, că n-ar trebui să-l las să mă atingă, că ar trebui să strig după ajutor… dar era prea târziu.

I-am simţit degetul rece pe piele. Mai mult decât rece. Era o absenţă a căldurii dureroasă, arzătoare, care-mi dădea dureri de dinţi. Căldura corpului mi se scurgea cu disperare spre ea, dar frigul era cumplit. Buzele mele încercară să formuleze cuvinte, însă erau amorţite şi stângace, ca şi cum aş fi mers printr-un vifor care mă îngheţa până în măduva oaselor.

Havemeyer scoase un oftat uşor de profundă mulţumire, ca un om care-şi încălzeşte mâinile la sobă sau ia prima sorbitură de cafea fierbinte. Fără tragere de inimă, îşi îndepărtă degetul de pielea mea.

— Poveştile au întotdeauna un sâmbure de adevăr, nu crezi? Eu consider că acesta a fost principiul care l-a îndemnat pe tatăl tău să bată lumea întreagă şi să dezgroape resturi pentru stăpânul său. Obrajii îi căpătaseră o culoare stacojie bolnăvicioasă, ca de tuberculoză. Ochii lui negri dansau. Deci spune-mi, draga mea: cum ai aflat despre fisuri?

Buzele îmi erau în continuare amorţite, sângele parcă vâscos şi congelat în vene.

— Nu înţeleg ce – de ce…

— De ce ne interesează atât de mult asta? Cornelius ţi-ar ţine un discurs despre ordine,

prosperitate, pace et cetera, dar mărturisesc că scopurile mele nu sunt atât de nobile. Îmi doresc doar să păstrez această lume aşa cum este: primitoare şi îmbietor de plină de oameni lipsiţi de apărare, a căror dispariţie trece neobservată. Prin urmare, interesul meu este personal şi pasionat. Ar fi înţelept să-mi spui tot ce ştii.

L-am privit – continua să zâmbească încrezător, trecându-şi degetul mare de la mâna fără mănuşă peste unghii – şi mi-a fost mai frică decât îmi fusese vreodată în viaţa mea. M-am temut că mă voi îneca într-o mare de nebunie şi de magie, că voi trăda pe cineva sau ceva fără să ştiu nici măcar cum o fac, totuşi cel mai tare m-am temut că mă va atinge din nou cu mâinile acelea imposibil de reci.

La uşă se auzi o bătaie vioaie. Niciunul dintre noi n-a scos un sunet.

Doamna Reynolds intră totuşi, pantofii ei bocănind autoritar pe dale.

— Mă tem că e vremea să facă baie, domnule. Rudele sunt rugate să se întoarcă mai târziu.

O furie abia stăpânită îl făcu pe Havemeyer să rânjească, arătându-şi dinţii.

— Avem treabă! şuieră el.

În reşedinţa Locke, asta ar fi fost de ajuns ca să pună pe fugă servitorii din apropiere.

Însă aceasta nu era reşedinţa Locke. Ochii doamnei Reynolds se îngustară, buzele i se strânseră.

— Îmi pare rău, domnule, dar programul regulat este foarte important pentru pacienţii noştri, aici, la Brattleboro. Ei se agită uşor şi au nevoie de o viaţă cumpătată, previzibilă, ca să rămână calmi…

— *Bine.*

Havemeyer inspiră adânc. Îşi scutură mănuşa şi o trase pe mâna dezgolită. Ceva din încetineala ostentativă a gestului îi conferea obscenitate. Se aplecă spre mine, cu mâinile încrucişate pe baston.

— Vom vorbi mai mult în curând, draga mea. Eşti liberă mâine-seară? Mi-ar displăcea teribil să fim întrerupţi din nou.

Mi-am umezit buzele care se încălzeau încet şi am încercat să par mai curajoasă decât mă simţeam.

— Nu… nu trebuie să fii invitat înăuntru?

El râse.

— O, draga mea, nu crede tot ce citeşti în foiletoanele din gazete. Voi, oamenii, încercaţi mereu să inventaţi *motive* pentru orice. Monştrii vin doar după copiii obraznici, după femeile uşoare, după bărbaţii necuviincioşi. Adevărul este că cei puternici vin după cei slabi, oricând şi oriunde doresc, întotdeauna a fost şi va fi aşa.

— Domnule.

Asistenta făcu un pas spre noi.

— Da, da.

Havemeyer flutură din mână spre ea, îmi aruncă un zâmbet flămând şi plecă.

I-am ascultat ţăcănitul voios al bastonului în timp ce se îndepărta pe hol.

Pe la jumătatea băii, am început să tremur şi nu m-am mai putut opri. Infirmierele se agitau în jurul meu şi mă frecau cu prosoape calde pe braţe şi pe picioare, dar tremuratul n-a făcut decât să se intensifice, apoi m-am trezit ghemuită, goală, pe podeaua de dale, ţinându-mă de umeri ca să-i opresc din dârdâit. Mă duseră înapoi în camera mea.

Doamna Reynolds zăbovi să-mi strângă legăturile în jurul braţelor pe care încă aveam pielea de găină. Am apucat-o de mână cu ambele mele mâini înainte de a reuşi să termine.

— Aş putea… credeţi că mi-aş putea primi cartea înapoi? Doar în seara asta? Am să fiu cuminte. V-vă rog.

Aş fi vrut să mă prefac doar că mă bâlbâi, aş fi vrut să fi fost totul un şiretlic conceput ca să le adorm bănuielile şi să le fac să aibă încredere în mine, iar apoi să evadez plină de îndrăzneală, dar eram la fel de îngrozită şi disperată pe cât păream şi nu-mi doream decât să mă ascund de gândurile care-mi urlau în cap. Gânduri precum: „Havemeyer

este un monstru” şi „Societatea e plină de monştri” şi „Ce spune asta despre domnul Locke?” Şi: „Bad este mort.”

Nu am crezut cu adevărat că va spune da. Infirmierele ne trataseră până atunci ca pe nişte piese de mobilier masive, care nu ştiau să se poarte şi care aveau nevoie de hrănire şi îngrijire. Ne vorbeau, dar pe acel ton lejer, de sporovăială, pe care soţia unui fermier ar vorbi cu găinile ei. Ne hrăneau şi ne îmbăiau, însă mâinile lor erau dure ca pietrele pe pielea noastră.

Totuşi, doamna Reynolds se opri şi mă privi. Păru aproape accidental, ca şi cum, pentru o jumătate de secundă, ar fi uitat că sunt internată acolo şi văzuse în schimb o fată care cerea o carte.

Ochii ei fugiră de ai mei ca nişte şoareci speriaţi. Îmi strânse legăturile până când mi-am simţit pulsul bubuind în buricele degetelor şi plecă fără să se mai uite în urmă.

Am plâns atunci, fără a putea măcar să-mi şterg dâra de muci care-mi curgea pe buză, incapabilă să-mi îndes faţa în pernă sau să mă ghemuiesc cu capul între genunchi. Chiar şi aşa, am plâns, ascultând zgomotele făcute de mersul târşâit al femeilor de pe coridoare până când faţa de pernă se udă complet sub capul meu şi pe holuri se lăsă liniştea. Luminile electrice bâzâiau şi trosneau în timp ce erau stinse.

În întuneric era mai greu să nu mă gândesc la domnul Havemeyer, la degetele lui albe care se întindeau spre mine ca nişte picioare de păianjen, la pielea sa cu nuanţe albăstrii licărind în lumina lunii.

Şi apoi o cheie bâjbâi şi se răsuci în broască, iar uşa camerei mele se deschise. M-am smucit în legături, inima mi-a stat pentru o clipă şi deja îi vedeam silueta în costum negru strecurându-se în cameră, îi auzeam bastonul răsunând tot mai aproape…

Dar nu era Havemeyer, ci era doamna Reynolds, cu *Cele zece mii de Uşi* vârâtă sub braţ.

Se grăbi să ajungă lângă patul meu, ca o pată albă ce se furişa prin întuneric. Îmi vârî cartea sub

cearşafuri şi-mi desfăcu legăturile pe dibuite. Am deschis gura, dar ea clătină din cap fără să se uite la mine şi plecă. Broasca se închise cu un zgomot scurt în spatele ei.

La început doar am ţinut-o în mână; mi-am petrecut degetul mare peste literele tocite, i-am inhalat mirosul de libertate, venit de departe.

Apoi m-am furişat în lumina oblică a lunii, am deschis cartea şi am fugit.

Capitolul patru

Despre dragoste

Dragostea prinde rădăcini – Dragostea pleacă pe mare – Rezultatele totodată previzibile şi miraculoase ale dragostei

Printre intelectuali şi persoanele sofisticate, este la modă zeflemisirea iubirii adevărate – pretinzându-se că nu este decât un basm cu zâne, bun pentru copii şi femei tinere, care merită la fel de mult să fie luat în serios precum baghetele magice sau condurii de cleştar[11]. Simt doar milă pentru aceste persoane învăţate, fiindcă n-ar mai spune asemenea neghiobii dacă ar fi trăit vreodată o astfel de dragoste.

Mi-aş dori ca aceşti oameni să fi fost de faţă la întâlnirea dintre Yule Ian şi Adelaide Lee din 1893. Nimeni dintre cei care le-ar fi văzut trupurile izbindu-se unul de altul în valurile ce le ajungeau până la brâu şi ochii ce le scânteiau ca farurile care conduc în sfârşit acasă corăbiile rătăcite n-ar fi putut nega prezenţa iubirii. Aceasta plutea între ei ca un soare mititel, radiind căldură şi poleindu-le chipurile cu aur roşiatic.

Dar până şi eu trebuie să recunosc că dragostea nu-i întotdeauna plină de graţie. După ce se dezlipiră unul de celălalt, Ade şi Yule rămaseră în picioare în valuri, fiecare holbându-se la străinul din faţa sa. Ce-i spui unei femei pe care ai întâlnit-o o singură dată, într-o fâneaţă din altă lume? Ce-i spui unui băiat-fantomă, ai cărui ochi cafenii te-au bântuit timp de doisprezece ani? Amândoi vorbiră odată; amândoi se bâlbâiră şi tăcură.

Apoi Ade spuse cu înfocare:

— Căcat. Şi, după o pauză scurtă, repetă: *Căcat.*

Îşi trecu degetele prin păr şi îşi împroşcă cu apă de mare obrajii cuprinşi de fierbinţeală.

— Eşti într-adevăr tu, băiatule-fantomă? Cum te cheamă?

Întrebarea era absolut firească, dar alungă soarele dintre ei. Amândoi deveniră brusc conştienţi cât de improbabil era ca doi oameni care nici măcar nu-şi ştiau numele unul altuia să fie îndrăgostiţi.

— Yule Ian.

Cuvintele fură rostite într-o şoaptă grăbită.

— Îmi pare bine, Julian. Îmi dai, te rog, o mână de ajutor?

Făcu semn în spate, spre barca ei, care acum plutea liniştită spre sud. Le luară câteva minute bune ca să mâne şi să învingă împreună mica ambarcaţiune, apoi s-o ducă în golf şi s-o ancoreze de o stâncă ce ieşea din valuri. Lucrară în tăcere, studiindu-şi unul altuia mişcările trupului, geometria miraculoasă a oaselor şi muşchilor, ca şi cum ar fi fost un cod secret a cărui descifrare le fusese încredinţată. Apoi se opriră în picioare pe ţărm, în văpaia roşie a apusului de soare, şi le veni greu să se uite drept unul la celălalt.

— Ai dori… am o locuinţă a mea în Cetate.

Yule se gândi la camera sa înghesuită de la etajul casei unei spălătorese şi-şi dori foarte tare să fi invitat-o într-un castel sau într-un palat sau măcar într-unul dintre dormitoarele costisitoare, cu balcon, închiriate de negustorii care călătoreau. Ade încuviinţă din cap şi urcară împreună în Cetatea Plumm, mergând umăr la umăr. Dosul palmelor li se atingea uneori timid pe străzile înguste, dar atingerea nu se prelungea. Yule simţea căldura uşoarelor ciocniri ca pe nişte chibrituri aprinse pe piele.

În camera sa, o cocoţă pe marginea patului nefăcut şi se învârti puţin prin jur, consolidând teancuri de cărţi şi stivuind călimări goale prin colţuri. Ade nu scotea o vorbă. Dacă Yule ar fi cunoscut-o mai bine decât reuşise timp de câteva ore în adolescenţă, şi-ar fi dat seama cât de neobişnuit se purta ea. Adelaide Lee era o femeie care-şi etala dorinţele în văzul tuturor, fără ruşine

sau trucuri, şi în general se aştepta ca lumea să i le îndeplinească. Dar acum şedea într-o încăpere ticsită de lucruri, care mirosea a ocean şi a cerneală, şi nu găsea cuvintele potrivite.

Yule se aşeză şovăielnic lângă ea.

— Cum ai ajuns aici? o întrebă.

— Am navigat printr-o uşă de pe un vârf de munte din lumea mea. Îmi pare rău că mi-a luat atât de mult ca să ajung aici, dar sunt o grămadă de uşi.

Un pic din încrederea ei obişnuită i se insinuă în voce.

— Căutai lumea asta? Mă căutai pe mine?

Ade înclină capul spre el.

— Desigur.

Pe chipul lui Yule înflori un zâmbet până la urechi, iar Adei i se păru că era un zâmbet furat de la un băiat mult mai tânăr. Era acelaşi zâmbet pe care i-l dăruise pe câmp, îmbătat de norocul lui, când ea îi promisese că se vor întâlni peste trei zile, şi dintr-odată Adei îi fu clar ce avea de făcut în continuare.

Îl sărută. Simţi cum buzele lui arcuite în zâmbet îşi schimbă forma pe ale ei, cum mâinile lui delicate de învăţat îi poposesc uşor pe umeri. Ade se trase înapoi o clipă ca să-l privească – pielea lui întunecată cu nuanţe roşiatice, zâmbetul foarte diferit ce sclipea acum spre ea ca secera lunii, privirea lui serioasă aţintită asupra chipului ei –, apoi scoase un hohot de râs şi-l împinse în jos.

În afara camerei lui Yule, Cetatea Plumm se scufunda în liniştea dulce a înserării, locuitorii ei fiind prinşi în mrejele orei adormitoare de după cină, dar înainte de lăsarea nopţii. Dincolo de Plumm, marea Amarico clipocea din valuri pe o mie de carene smolite şi pe o mie de insule stâncoase şi trimitea adieri sărate prin uşi ce dădeau în alte ceruri, iar toate cele zece mii de lumi se legănau în zece mii de dansuri în lumina tot mai slabă a apusului. Dar pentru prima dată în viaţa lor, nici Adei şi nici lui Yule nu le păsa de acele alte lumi, căci propriul lor univers era acum cuprins într-un

pat îngust de la primul etaj al casei unei spălătorese din Cetatea Plumm. Trecură câteva zile până când îşi făcură din nou apariţia afară.

Şi fiindcă ne-am pus de acord că dragostea adevărată există, de-acum putem cugeta asupra naturii sale. Nu este, aşa cum v-au făcut să credeţi mulţi poeţi nechibzuiţi, un eveniment în şi din sine; nu este ceva care *se întâmplă,* ci ceva care doar *este* şi a fost întotdeauna. Oamenii nu se îndrăgostesc, ci descoperă dragostea.

Acest proces arheologic i-a ţinut ocupaţi pe Ade şi Yule în zilele petrecute în camera închiriată a spălătoresei. Ei şi-au descoperit iubirea mai întâi prin straniul şi miraculosul limbaj al trupului: prin intermediul pielii şi al transpiraţiei cu iz de scorţişoară, al cutelor cu margini roz lăsate de cearşafurile în dezordine, al deltelor de vene ce le străbăteau dosul palmelor. Pentru Yule era o limbă cu totul nouă; pentru Ade era ca şi cum ar fi învăţat din nou o limbă pe care credea că o ştie deja.

Dar curând cuvintele rostite îşi făcură loc printre spaţiile dintre ei. În arşiţa subacvatică a după-amiezilor umede şi în uşurarea adusă de nopţile răcoroase, îşi spuseră unul altuia doisprezece ani de poveşti. Ade îşi zise prima povestea, un amestec palpitant de călătorii cu trenul la lumina stelelor şi excursii pe jos până la epuizare, de plecări şi veniri, de uşi care se înălţau pieziş în amurg, întredeschise. Yule constată că n-o putea asculta fără un stilou în mână, de parcă ea ar fi fost un pergament din arhivă trezit la viaţă, pe care trebuia să-l *înregistreze* înainte să se facă praf.

Ea încheie cu povestea Muntelui Silverheels şi a uşii către mare şi doar râse atunci când Yule insistă să-i dea detalii şi date şi alte informaţii specifice.

— Astea-s exact genul de prostii care strică o urzeală bună. Nu, domnule. E vremea să-mi spui povestea *ta,* nu crezi?

El se întinse pe burtă pe podeaua rece de piatră, cu picioarele încurcate în cearşafuri şi antebraţele pătate de cerneală.

— Cred că povestea ta este şi a mea, zise, ridicând din umeri.

— Ce vrei să zici?

— Adică… ziua aceea petrecută pe câmp m-a schimbat aşa cum te-a schimbat şi pe tine. Amândoi ne-am petrecut viaţa căutând secretele uşilor, urmând poveşti şi mituri.

Yule îşi puse capul pe un braţ şi privi în sus spre minunea aurie întinsă pe patul lui.

— Doar că misiunea mea a însemnat mult mai mult timp petrecut în biblioteci.

Îi povesti despre copilăria petrecută visând şi despre tinereţea dedicată învăţăturii, despre publicaţiile sale academice respectate (care nu afirmau niciodată direct existenţa uşilor, ci doar le prezentau ca pe nişte creaţii mitologice care oferă revelaţii sociale valoroase), despre misiunea sa fără sfârşit de a descoperi natura adevărată a uşilor dintre lumi.

— Şi ce ai aflat, Julian?

Tânărul era încântat de felul străin în care Ade îi contopea numele când le rostea.

— Câte ceva, spuse el, arătând numeroasele volume din *Un studiu comparativ al pasajelor, portalurilor şi intrărilor din mitologia lumii* care erau stivuite pe biroul său. În niciun caz destul.

Ea se ridică şi se aplecă peste biroul lui, cercetând unghiurile cuvintelor străine pe pagină. Trupul îi arăta ciudat de multicolor în ochii lui Yule, cu pielea care trecea ameţitor de la nuanţa cea mai pală a laptelui la pistrui arşi de soare.

— Tot ce ştiu, spuse ea, este că există aceste locuri – un fel de locuri subţiate, greu de observat dacă nu priveşti într-un anumit fel – prin care poţi ajunge în alte părţi. Tot felul de alte părţi, unele dintre ele pline ochi cu magie. Şi întotdeauna apar *scurgeri,* aşa că tot ce trebuie să faci este să urmezi poveştile. Ce-ar mai fi?

Yule se întrebă dacă toţi învăţaţii îşi dedicau viaţa unor întrebări la care alţi oameni răspunseseră deja cu nonşalanţă, şi dacă asta li se părea supărător sau agreabil. Bănuia că Ade va fi adesea şi una, şi alta.

— Nu prea multe, zise el, pe un ton sec. Există, aşa cum spui, locuri subţiate, unde lumile curg una în alta. Dar ideea mea este că această scurgere este cumva… importantă. Chiar vitală.

Uşile, îi spuse el, înseamnă schimbare, iar schimbarea este o necesitate primejdioasă. Uşile înseamnă revoluţii şi revolte, incertitudini şi mistere, balamale în jurul cărora lumi întregi pot fi făcute să se întoarcă. Ele sunt începutul şi sfârşitul fiecărei poveşti adevărate, căile de trecere care duc la aventuri şi la nebunie şi – aici zâmbi – chiar la dragoste. Fără uşi, lumile ar stagna, calcifiate, lipsite de poveşti.

Încheie cu solemnitatea unui învăţat.

— Dar nu ştiu de unde au apărut uşile iniţial. Au existat oare întotdeauna acolo sau au fost create? De cine şi *cum?* Pe o lucrătoare prin cuvinte ar putea-o costa viaţa să despice lumea în felul ăsta! Deşi… poate că nu, dacă lumile plutesc deja atât de aproape una de alta. Poate că seamănă mai mult cu gestul de a trage deoparte un văl sau de a deschide o fereastră. Însă mai întâi ar trebui convinsă că este măcar posibil, şi mă îndoiesc…

— De ce contează atât de mult de unde au apărut?

Ade se întinsese pe jos lângă el în timp ce vorbea, privindu-l cu un amestec de admiraţie şi frivolitate.

— Pentru că par atât de *fragile.* Atât de uşor de închis. Şi dacă pot fi distruse, dar nu create, cu trecerea anilor nu vor fi din ce în ce mai puţine uşi? Gândul ăsta… m-a bântuit. Am crezut că s-ar putea să nu te mai găsesc niciodată.

Greutatea celor doisprezece ani de căutări în van îi apăsă pe amândoi.

Ade îşi petrecu un braţ şi un picior peste spatele lui Yule.

— Asta nu mai contează. Te-am găsit, oricum, şi pentru noi nu vor mai exista uşi închise.

O spuse cu atâta grozăvie şi neînfricare, ca şi cum îi răsuna în piept mârâitul unei tigroaice, încât Yule o crezu.

Mai trecură câteva zile bune înainte ca Ade şi Yule să poată doar să stea liniştiţi şi în tăcere unul lângă altul pe pat, fără nevoia plină de frenezie de a se cunoaşte. Scoseseră la lumină forma brută a iubirii dintre ei şi erau mulţumiţi să lase restul să se desfăşoare mai calm, întinzându-se înaintea provei lor ca o mare nesfârşită.

Pentru Ade era un fel de întoarcere acasă: după ani de rătăciri dezrădăcinate, ani în care se lăsase purtată pe urmele subtile ale poveştilor, cu o suferinţă neostoită în inimă, descoperea că este în sfârşit mulţumită să stea pe loc. Pentru Yule era o plecare. El îşi dusese viaţa în limitele reconfortante ale cercetării şi învăţăturii, motivat să-şi continue studiile cu o fervoare neclintită, rareori ridicând privirea spre orizont. Dar acum descoperea că este în voia valurilor, neancorat – ce mai contau studiile lui? Ce erau misterele uşilor prin comparaţie cu misterul mult mai important al căldurii emanate de trupul lung şi alb al Adei, întins lângă el?

— Ce facem acum? o întrebă el într-o dimineaţă.

Ade moţăia pe jumătate în lumina rozalie, perlată a zorilor. Îngrijorarea din vocea lui o făcu să râdă.

— Orice vrem, Julian. Pentru început, ai putea să-mi arăţi lumea ta.

— Bine.

Yule rămase tăcut vreme de câteva răsuflări prelungi.

— Mai întâi aş vrea să fac ceva.

Se ridică şi cotrobăi prin birou după un toc şi o călimară cu cerneală groasă, gelatinoasă. Se ghemui lângă pat şi întinse braţul ei stâng pe cearşafuri.

— Când se întâmplă ceva, ceva important, îl scriem. Dacă este ceva important ce ar trebui ştiut

de toată lumea, îl scriem aici.

Bătu cu degetul pe pielea moale a interiorului încheieturii mâinii ei.

— Şi ce ai de gând să scrii?

Ochii lui, când îi întâlniră pe ai ei, deveniră solemni şi întunecaţi ca nişte lacuri subterane. Ade simţi un uşor tremur în stomac.

— Aş vrea să scriu: *În această zi din vara lui 6920, Adelaide Lee Larson şi Yule Ian Scholar au găsit dragostea şi au jurat s-o păstreze pe vecie.* Înghiţi un nod. Asta dacă n-ai nimic împotrivă. Scrise astfel, cu cerneala asta, cuvintele vor dura câteva săptămâni, dar pot fi îndepărtate prin spălare. Este doar un fel de promisiune.

Inima Adei bătea cu putere.

— Şi ce se-ntâmplă dacă hotărăsc că nu vreau să le spăl?

Fără să spună nimic, Yule ridică braţul stâng. Tatuajele se încolăceau în jurul lui cu linii apropiate, închise la culoare, numindu-l învăţat şi enumerându-i cele mai prestigioase publicaţii. Ade privi foarte serios însemnele pentru o clipă, ca o femeie care-şi vede viitorul şi-şi dă o ultimă şansă să se răzgândească, apoi întâlni privirea lui Yule.

— Atunci să nu ne mai ostenim cu tocul. Unde ne putem face tatuajele?

Yule simţi că i se sparge în piept o bulă uriaşă de uşurare ameţitoare. Râse, iar ea îl sărută, şi când părăsiră casa spălătoresei în după-amiaza aceea, mâinile lor împletite erau înconjurate cu cerneală neagră proaspătă, care le scria viitorul în văzul lumii întregi.

Îşi petrecură următoarele ore făcând cumpărături în piaţa cu paravane de pânză viu colorate din Plumm. Yule se târguia pentru fructe uscate şi ovăz în propoziţii scurte, practice, ale limbii amaricane comune, în timp ce după Ade se strângea o turmă de privitori fascinaţi, care îi urma ca siajul unei corăbii. Se auzeau chicote şi ţipete de la copiii cu braţe subţiri, bombăneli compătimitoare de la precupeţe,

bârfeli mormăite dinspre pescarii care auziseră zvonuri despre femeia-fantomă.

Yule închirie un cărucior prăpădit cu care coborî proviziile pe plaja de răsărit, unde barca grăsună a Adei continua să se legene în golf. Îşi petrecură noaptea înveliţi într-o bucată de pânză de rezervă, pe fundul bărcii, ascultând lipăitul valurilor pe carena gudronată din lemn de pin şi privind cum noaptea se rotea deasupra lor ca fusta presărată cu stele a unei dansatoare. Ade se cuibări la adăpostul moale al braţului său, cu gândul la *au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi* şi la poveşti cu sfârşit fericit. Yule se gândea la *a fost odată ca niciodată* şi la începuturi pline de îndrăzneală.

Plecară în zori. Când fu întrebată ce doreşte să vadă, Ade răspunse „Totul”, aşa că Yule schiţă ascultător o rută care includea tot. Întâi traseră în portul Cetăţii Sissly, unde Ade putu admira domurile roz ale capelelor locale şi gusta aroma înţepătoare a fructelor de gwanna proaspete. Apoi poposiră trei nopţi pe insula Tho, abandonată, unde ruinele unei Cetăţi care dăduse greş se conturau în soare ca nişte dinţi cenuşii şi rupţi, după care trecură pe lângă un şir de insule joase, al căror nisip fusese erodat de valuri, prea mici pentru a avea un nume. Se plimbară pe străzile Cetăţii Yef şi dormiră în grotele răcoroase ale Cetăţii Jungil şi trecură faimosul pod care lega Cetăţile surori Iyo şi Ivo. Navigară spre miazănoapte şi spre apus, urmând curenţii de vară ce-i îndepărtară de căldura copleşitoare a ecuatorului şi văzură Cetăţi aflate la o asemenea distanţă, încât până şi Yule le citise numele doar pe hărţile lui.

Leafa de învăţat a lui Yule, bună pentru închirierea unor cămăruţe şi pentru luarea unor mese simple, nu era atât de generoasă, încât să se poată aproviziona la nesfârşit din pieţele cetăţilor. În schimb, Yule îşi scotoci prin memorie ca să-şi amintească lecţiile date de tatăl său cu mult timp în urmă despre legarea de noduri şi punerea de cârlige, şi pescui peşte pentru cină. Ade tăie şi încovoie

mlădiţe subţiri şi împleti un fel de umbrar boltit spre pupa ambarcaţiunii, sub care se puteau adăposti de soare şi de ploaie. În aglomerata Cetate Cain, Yule cumpără un mosor de aţă cerată şi un ac de fier lung cât palma lui. Îşi petrecură o zi plutind în portul din Cain, în timp ce tânărul cosea binecuvântări pe pânza lor scandalos de goală. Scrise toate rugăciunile obişnuite pentru vreme bună şi traversare sigură, dar acolo unde majoritatea ambarcaţiunilor adăugau o dedicaţie specifică – pentru pescuit bogat sau comerţ profitabil sau călătorii confortabile – scrise doar *pentru dragoste.* Ade văzu cuvântul răsucit în jurul încheieturii mâinii ei reflectat pe pânză şi-l sărută pe obraz, râzând.

Era greu să-şi închipuie un sfârşit al acelor luni de aur pe care le-au petrecut la bordul *Cheii.* Arşiţa verii pieri şi îi luară locul vânturile răcoroase, puternice ale sezonului de negoţ, când Amarico era atât de circulată de corăbii, încât marea însăşi mirosea a mirodenii, a ulei şi a hârtie de in de bună calitate. Yule şi Ade descriau spirale îmbătate de dragoste prin curenţi, făcând meandre înapoi spre miazăzi pe valuri înspumate, fără a plănui mai departe de următoarea insulă, următoarea Cetate, următoarea noapte petrecută cuibăriţi unul în braţele celuilalt pe vreo plajă pustie. Yule credea că ar putea s-o ţină aşa pentru totdeauna.

Desigur, Yule se înşela. Dragostea adevărată nu stă pe loc; ea este de fapt o uşă, prin care pot intra tot felul de lucruri miraculoase şi periculoase.

— Julian, iubitule, trezeşte-te.

Îşi petrecuseră noaptea pe o insuliţă acoperită de conifere, locuită doar de pădureni şi de turme de capre. Yule era cuibărit bine în patul lor de pânză de corabie şi pături, asudând vinul de ienupăr din seara trecută, dar îşi dezlipi ochii la chemarea Adei.

— Hă? întrebă el elocvent.

Ea şedea, cu spatele la mare, haşurată de lumina zorilor care se strecura printre crengile pinilor. Părul de culoarea paiului îi atârna în jurul umerilor într-o

linie neregulată acolo unde îl pusese pe Yule să i-l taie cu cuţitul lui de pescuit, iar pielea îi căpătase o nuanţă de maroniu improbabilă, aducând mai degrabă cu o arsură. Purta învelitoarea practică a femeilor navigatoare, dar încă nu stăpânea pliurile şi cutele cerute de ea, aşa că hainele îi atârnau în jurul trupului ca nişte plase de pescuit dezlegate. Yule se gândi că femeia era cel mai frumos lucru din lumea lui şi din oricare alta.

— Trebuie să-ţi spun ceva. Ade îşi freca un deget peste cuvintele negre ce-i marcau în continuare încheietura mâinii stângi. Ceva important, cred.

Yule o privi mai atent, dar expresia ei îi era necunoscută. În lunile petrecute împreună, o văzuse epuizată şi entuziasmată, furioasă şi colţoasă, plictisită şi curajoasă; niciodată n-o văzuse temătoare. Emoţia aceea era ca un turist străin rătăcit pe trăsăturile Adei.

Ea răsuflă cu putere şi închise ochii.

— Julian, cred… de fapt, *ştiu,* sunt destul de sigură de ceva vreme… că voi avea un copil.

Lumea rămase suspendată. Valurile încetară să mai lipăie, ramurile pinilor nu se mai atingeau una de alta, chiar şi micile vieţuitoare de sub pământ se opriră din săpat. Yule nu era sigur dacă-i mai bate inima, atâta doar că nu părea să fie mort.

— Ei bine, n-ai de ce să arăţi atât de al naibii de surprins. Vreau să zic, atunci când doi oameni fac ce-am făcut noi vreme de jumătate de an, ar trebui să fii de-a dreptul prost să nu te gândeşti că am putea – că eu aş putea…

Ade trase cu greutate aer în piept printre dinţii strânşi.

Însă lui Yule îi venea greu s-o audă clar, pentru că tăcerea de moment lăsase locul unui sentiment nestăpânit şi sărbătoresc, de parcă propria lui inimă care nu mai ştia să bată normal fusese înlocuită de o paradă a Cetăţii. Se strădui să răspundă cu blândeţe şi prudenţă.

— Ce-ai să faci?

Ochii Adei se lărgiră şi degetele se răsfirară într-un gest neajutorat peste burtă, ca şi când ar fi încercat să-l respingă pe tânăr.

— Aş zice că nu prea pare că am de ales[12]. În voce nu i se simţea însă deloc amărăciune sau regret, doar teama aceea ca un fior de gheaţă. Dar bărbaţii au de ales, nu-i aşa? Dumnezeu ştie că tata n-a… el n-a vrut – *tu* ce-ai să faci?

Şi atunci Yule îşi dădu seama de ceea ce ar fi trebuit să fie evident: Adei nu-i era frică de copilaş, ci de *el*. Asta fu o uşurare atât de mare, încât izbucni într-un râs ca un puternic strigăt de bucurie, care împrăştie păsările cocoţate în copaci deasupra lor şi o făcu pe Ade să-şi muşte obrazul pe dinăuntru pentru că prinsese dintr-odată speranţe.

Yule zvârli de pe el păturile şi se târî spre ea. Îi luă mâinile – pline de cicatrici şi arse, cu unghii tocite, dar frumoase – într-ale lui.

— Uite ce voi face, dacă-mi vei îngădui: mă voi întoarce cu tine în Nin şi te voi lua de soţie şi voi găsi un loc în care ne vom întemeia un cămin. Şi toţi trei – sau patru? sau şase? – stai să-mi cunoşti fraţii şi surorile – ne vom petrece iernile în Nin şi verile navigând, iar eu te voi iubi pe tine şi pe copilul nostru mai mult decât a iubit vreun bărbat ceva pe lume. Nu vă voi părăsi niciodată cât voi trăi.

Văzu cum teama dispare de pe faţa ei, înlocuită de ceva arzător, luminos, care-l făcu pe Yule să se gândească la scufundătorii care stau la marginea falezei sau la lucrătoarele prin cuvinte care se uită lung la pagina albă.

— Da, spuse ea, şi întreaga lor viaţă fu cuprinsă în acel singur cuvânt.

Dacă Yule ar fi fost un bărbat mai vrednic, poate şi-ar fi ţinut promisiunea… măcar faţă de fiica sa, dacă nu faţă de soţie.

Însăşi mama lui Yule le tatua jurămintele de nuntă pe braţe. Lucră cu părul alb împletit în noduri

şi strâns la spate sub o basma şi cu acele suind şi coborând în acelaşi ritm pe care Yule îl cunoştea din copilărie. Tot i se mai părea ceva magic să vadă cuvintele cum apar peste urma de sânge şi cerneală lăsată de ac, precum zorile care se ţin după carul unui zeu din vechime. Pentru Ade, ritualul nu avea greutatea tradiţiei, dar tot îşi ţinea răsuflarea văzând frumuseţea ciudată a liniilor întunecate ce se răsuceau în sus pe antebraţul ei, iar atunci când îşi lipea braţul de al lui Yule, astfel încât rănile lor negru-roşiatice să se atingă, şi rostea cu glas tare cuvintele scrise cu cerneală, tot simţea că se cutremură pământul sub ea.

După jurăminte, urmă tradiţionala Semnare a Binecuvântărilor. Părinţii lui Yule – cu expresii năucite, afabile, ce arătau că nu prea înţeleg cum de ajunsese fiul lor să se căsătorească cu o străină cu pielea albă ca laptele, care nu avea nimic în afară de cea mai urâtă barcă din lume, dar se bucurară oricum pentru el – găzduiră adunarea şi toţi verii şi mătuşile gârbovite ale lui Yule, precum şi colegii de la universitate se strânseră în număr mare ca să li se consemneze rugăciunile pentru însurăţei în cartea familiei. Rămaseră după aceea să bea şi să mănânce până când nu mai puteau, aşa cum era tradiţia, iar Ade îşi petrecu a treia ei noapte în Cetatea Nin înghesuită în patul din copilărie al lui Yule, privind stelele lui de tinichea care se roteau deasupra.

Mai trecu o săptămână până ce Yule izbuti să încheie o nouă înţelegere între el şi universitate. Anunţă că-şi terminase cercetarea pe teren şi că avea nevoie de timp şi de linişte ca să-şi adune ideile, şi că ar dori o leafă suficient de mare pentru a putea întreţine o soţie şi un copil. Ei refuzară; el insistă. În cele din urmă, şi după multe bodogăneli despre contribuţiile aşteptate de la Yule pe viitor pentru reputaţia universităţii, maestrul îi ceru să predea de trei ori pe săptămână în piaţa Cetăţii şi-i oferi destui bani ca să-şi îngăduie o căsuţă de piatră pe coasta de deal înaltă din nordul insulei.

Casa era o construcţie obosită, lăsată, pe jumătate îngropată în dealul din spatele ei, care mirosea puternic a capre în după-amiezile călduroase. Avea doar două încăperi, un cuptor înnegrit ocupat de câteva generaţii de şoareci şi un pat alcătuit dintr-o pânză tare umplută cu paie. Zidarul care le ciopli numele în priciul de piatră îşi spuse în sinea lui că era o locuinţă sumbră şi neîndestulătoare pentru o familie tânără, dar pentru Yule şi Ade era cea mai frumoasă casă ce avusese vreodată patru pereţi şi un acoperiş. Aceasta este atingerea nebunească a lui Midas a iubirii adevărate, care transformă în aur tot ce atinge.

Iarna se abătu asupra Cetăţii Nin pe furiş, ca o pisică mare şi albă, alcătuită din ceţuri reci şi vânturi pătrunzătoare. Ade era complet neimpresionată de ea şi râdea de Yule, care-şi înfăşură ţesături de lână în jurul pieptului şi tremura lângă cuptorul de pâine. Făcea plimbări lungi pe dealuri, îmbrăcată doar în hainele de vară, şi se întorcea cu obrajii aprinşi de vânt.

— Nu vrei să te îmbraci cu ceva mai gros? o rugă Yule într-o dimineaţă. De dragul lui?

Îşi petrecu un braţ pe după curbura lină a pântecului ei. Femeia râse şi se trase într-o parte.

— Cred că vrei să zici de dragul *ei.*

— Mm. Ei bine, poate ai vrea să porţi asta? spuse el şi scoase de la spate o haină de pânză maronie şi aspră, la fel de străină pentru lumea lui pe cât de familiară era într-a ei.

Ade încremeni.

— Ai păstrat-o toţi aceşti ani?

— Sigur că da, răspunse el şoptit în părul mirosind a sare de pe ceafa ei şi în acea dimineaţă plimbarea Adei fu întru câtva întârziată.

Primăvara în Nin era un anotimp al saturaţiei. Ploile calde transformară toate potecile în noroi şi înveşmântară toate pietrele în muşchi. Hainele frumos împăturite prindeau mucegai în teancurile în care fuseseră aranjate şi pâinea se învechea aproape înainte de a se răci. Ade îşi petrecea mai mult timp

în Cetate cu Yule, legănându-se în susul şi în josul străzilor pe care ploaia le făcea lunecoase şi exersându-şi amaricana teribilă pe fiecare trecător sau lucrând cu tatăl lui Yule la îndepărtarea micilor creaturi cu cochilie de pe chilele bărcilor sale de pescuit. Se îngrijea şi de *Cheia,* ajustând-o şi reconstruind-o sub îndrumarea tatălui lui Yule până când aceasta ajunse să stea un pic mai semeaţă la docuri, cu catargul mai subţire şi mai înalt şi cu carena bine călăfătuită. Îi plăcea s-o privească legănându-se pe valuri şi să-şi simtă copilul răsucindu-i-se sub coaste. „Într-o zi va fi a ta, într-o zi tu şi *Cheia* veţi ridica ancora şi veţi pluti spre orizonturi noi”, îi spunea Ade.

În miezul verii, în acea lună decolorată de soare pe care Ade o numea iulie, Yule se întoarse acasă şi o găsi înjurând, frântă de mijloc, cu pielea umedă de stropii perlaţi de sudoare.

— Vine băieţelul?

— Fetiţa… gâfâi Ade şi-l privi cu expresia unei tinere războinice care se avântă în prima ei bătălie.

Yule îi apucă strâns mâinile, tatuajele lor contopindu-se ca nişte şerpi care se împerecheau în sus pe încheieturi, şi înălţă aceleaşi rugi disperate, tăcute, pe care fiecare tată le înalţă în acel moment: ca soţia lui să trăiască, copilul lui să fie întreg şi sănătos şi el să-i ţină pe amândoi în braţe până-n zori.

Şi, prin cel mai adesea repetat şi transcendent miracol din lume, rugăciunile îi fură ascultate.

Fiica lor se născu chiar înaintea răsăritului. Avea pielea de culoarea lemnului de cedru şi ochi aurii ca spicele de grâu.

Îi dădură numele unui zeu vechi aproape uitat din lumea Adei, pe care Yule îl studiase odată într-un text străvechi păstrat în arhivele din Nin. Era un zeu ciudat, înfăţişat în manuscrisul decolorat de vreme cu două feţe, una îndreptată înapoi, alta înainte. Nu stăpânea asupra unui domeniu anume, ci asupra locurilor intermediare – dintre trecut şi prezent,

dintre aici şi acolo, dintre sfârşituri şi începuturi – pe scurt, asupra uşilor.

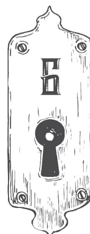
Dar Ade credea că Janus sună prea mult a Jane, şi zise că a naibii să fie dacă vreo fiică a ei se va numi Jane. În schimb, o numiră după luna care-i aparţinea acelui zeu, ianuarie – pe limba Adei, January.

O, scumpa mea fiică, desăvârşita mea January, ţi-aş implora iertarea, dar îmi lipseşte curajul.

Tot ce-ţi pot cere este să crezi. Crede în uşi şi în lumi şi în Cea Scrisă. Mai mult decât orice, crede în dragostea noastră pentru tine, chiar dacă singura dovadă pe care ţi-am lăsat-o noi este cuprinsă în cartea pe care o ţii acum în mână.

6. Uşa de sânge şi argint

Când eram copil, micul dejun însemna douăzeci de minute de linişte absolută, în care stăteam aşezată vizavi de domnişoara Wilda, în opinia căreia conversaţia afecta digestia, iar gemul şi untul erau doar pentru sărbători. După plecarea ei, m-am alăturat domnului Locke la micul dejun la masa lui enormă, lăcuită, făcând tot posibilul să-l impresionez cu postura mea bună şi cu tăcerea mea de doamnă. Apoi sosi Jane şi micul dejun se transformă în cafea furată şi băută într-o cameră de zi uitată sau într-o încăpere în dezordine din pod, unde totul mirosea a praf şi a soare, iar Bad putea lăsa pe fotolii peri fini, de culoarea bronzului, fără să fie certat.

În Brattleboro, micul dejun însemna terciul de ovăz pus cu polonicul în castroane de tablă, lumina palidă filtrată de ferestrele înalte şi bocănitul tocurilor supraveghetoarelor pe culoarele dintre mese.

Buna purtare îmi adusese dreptul de a mă alătura turmei de femei care murmurau întruna şi mâncau în sala de mese. În dimineaţa aceea mă aşezasem lângă o pereche nepotrivită de femei albe: una dintre ele bătrână, subţire şi cu o expresie dezaprobatoare, cu părul pieptănat peste cap şi prins într-un coc atât de strâns, încât îi trăgea în sus sprâncenele în mici arcuri; cealaltă, tânără şi lătăreaţă, cu ochi cenuşii şi umezi şi buze uscate.

În timp ce mă aşezam, amândouă se uitară insistent la mine. Era o privire familiară: lipsită de încredere, parcă întrebându-mă ce sunt mai exact,

pe care o simţeam ca pe lama unui cuţit apăsată pe pielea mea.

Dar nu şi în dimineaţa aceea. În dimineaţa aceea, pielea mea era o armură strălucitoare, era o piele de şarpe argintie, era invulnerabilă; în dimineaţa aceea, eram fiica lui Yule Ian Scholar şi a Adelaidei Lee Larson, iar privirea lor nu mă putea atinge.

— Ai de gând să mănânci ăla?

Se părea că fata cu ochi cenuşii decisese că nu eram într-atât de ciudată, încât să nu-mi poată cere biscuitul pe jumătate cufundat în terciul meu de ovăz, ca o umflătură plată de culoarea solzilor de peşte.

— Nu.

Ea luă biscuitul şi-i supse încet umezeala.

— Sunt Abby, mă informă. Ea e domnişoara Margaret.

Femeia mai vârstnică nu se uită la mine, dar chipul parcă i se strâmbă şi mai mult.

— January Scaller, am spus pe un ton politicos, dar m-am gândit: *January Scholar.*

Asemenea tatei înaintea mea. Gândul acesta era ca flacăra unui felinar în pieptul meu, o strălucire atât de reală, încât m-am gândit că probabil se scurge din mine ca lumina în jurul unei uşi închise.

Domnişoara Margaret pufni uşor ca o femeie cu creştere aleasă, într-un mod măsurat perfect încât să poată fi confundat cu un zgomot inocent. M-am întrebat ce fusese înainte de a deveni o nebună – oare o moştenitoare? Nevasta unui bancher?

— Şi ce fel de nume este ăsta, mai precis?

Tot nu se uita la mine, ci îşi adresă întrebarea aerului înconjurător.

Flacăra felinarului din pieptul meu se aprinse şi mai tare.

— Al meu.

Numai al meu. Pe care mi l-au dat adevăraţii mei părinţi, care se iubeau, care mă iubeau… care cumva mă abandonaseră. Flacăra felinarului scăzu un pic, pâlpâind din cauza unui curent brusc.

Ce se întâmplase cu căsuţa de piatră de pe coasta dealului, cu *Cheia,* cu mama şi cu tata?

Aproape că nu voiam să ştiu. Voiam să zăbovesc cât de mult puteam în trecutul fragil, pasager, în acel scurt *au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi* în care aveam un cămin şi o familie. Noaptea trecută preferasem să vâr *Cele zece mii de Uşi* sub saltea, decât să mai citesc o pagină şi să risc să pierd tot.

Abby clipea din ochii umezi în tăcerea bruscă.

— Azi-dimineaţă am primit o telegramă de la fratele meu. Zice c-o să plec acasă marţi sau miercuri.

Margaret pufni din nou. Abby o ignoră.

— Crezi că vei sta mult aici? mă întrebă ea.

„Nu." Aveam prea multe de făcut – să-mi termin de citit cartea, s-o găsesc pe Jane, să-mi găsesc tatăl, să îndrept totul prin scris – ca să rămân închisă aici ca o micuţă orfană cu o soartă tragică dintr-un roman gotic. Plus că, dacă mai rămâneam după lăsarea întunericului, eram pe trei sferturi sigură că un vampir îmi va intra pe fereastră şi mă va mânca.

Trebuia să găsesc o cale de ieşire. Oare nu eram eu fiica lui Yule şi a Adei, născută sub soarele altei lumi? Nu fusesem eu numită după zeul spaţiilor intermediare şi al căilor de trecere, zeul Uşilor? Într-adevăr, cum puteam fi ţinută închisă? Propriul meu sânge părea să fie un fel de cheie, o cerneală cu care mi-aş putea scrie o nouă poveste.

Ah! Sânge.

Un zâmbet îmi înflori încet pe chip, lăsându-mi dinţii la vedere.

— Nu, nu cred, am răspuns degajat. Pur şi simplu am prea multe de făcut.

Abby dădu din cap mulţumită şi se lansă într-o poveste lungă şi improbabilă despre picnicul de care va avea parte când va ajunge înapoi acasă, despre cât de dor îi era fratelui său de ea şi cum nu era vina lui că ea era o soră atât de dificilă.

Am părăsit sala de mese în aceleaşi rânduri cenuşii. Am încercat să-mi las umerii în jos şi să mă

gârbovesc, ca toată lumea, şi când doamna Reynolds şi o altă infirmieră mă însoţiră în camera mea, am spus „mulţumesc" pe un ton moale, docil. Doamna Reynolds se uită pentru o clipă în ochii mei, apoi îşi feri privirea. Nu mă legară de pat cu chingile când plecară.

Am aşteptat până când le-am auzit paşii pe hol oprindu-se în dreptul următoarei uşi încuiate, apoi m-am repezit la saltea. Mi-am trecut uşor buricele degetelor peste cotorul cărţii tatei, dar am lăsat-o unde era. În schimb, am găsit argintul rece al monedei din Cetatea Nin.

O simţeam grea în palmă, mai mare decât o jumătate de dolar şi de două ori mai groasă. Regina zâmbea în sus spre mine.

Încet, am frecat marginea monedei de tencuiala tare de ciment de pe peretele de lângă pat. Am ridicat-o din nou în lumină şi am văzut că, aproape imperceptibil, curba netedă a monedei se tocise.

Am zâmbit – era zâmbetul disperat al unei prizoniere care îşi sapă tunelul pentru evadare – şi am apăsat din nou moneda de perete.

La vremea cinei, muşchii braţelor îmi erau ca nişte cârpe stoarse şi încheieturile degetelor mă dureau acolo unde se încleştau în jurul monedei. Doar că nu mai arăta a monedă. Erau două laturi în unghi, care se întâlneau într-un singur punct, iar din chipul reginei nu mai rămăsese decât un ochi înţelept în centru. Am continuat să râcâi după cină, fiindcă voiam să fiu sigură că obiectul este suficient de ascuţit şi, de asemenea, pentru că-mi era frică.

Dar noaptea începea să se lase – am urmărit cum lumina de pe pereţii goi se transformă din roz în galbenul cel mai pal şi apoi într-un cenuşiu estompat –, iar Havemeyer avea să se întoarcă în curând. Târându-se ca un monstru din romanele de groază de duzină de-a lungul holurilor, întinzându-şi degetele reci spre mine, sorbindu-mi căldura din carne…

Am dat la o parte păturile, am coborât picioarele desculţe pe podea şi m-am furişat până la uşa încuiată.

Moneda strălucea, subţiată, în palma mea, transformată într-o lamă de cuţit minusculă sau într-o peniţă de argint ascuţită. Mi-am atins uşor cu ea buricul degetului, m-am gândit la ochii flămânzi ai lui Havemeyer şi am apăsat.

La lumina lunii, sângele arată precum cerneala. Am îngenuncheat şi am tras cu degetul pe podea o linie tremurată, dar sângele curgea picătură cu picătură şi forma şiraguri de perle pe podeaua bine lustruită. Am strâns mâna pumn, forţând picăturile şovăitoare să traseze un *U* mânjit cu mici băltoace, însă ştiam deja că nu va merge: ar fi fost nevoie de prea mult sânge şi de prea mult timp.

Am înghiţit un nod. Mi-am pus braţul stâng pe genunchi şi am încercat să mă gândesc la el ca la o coală de hârtie sau ca la o tăbliţă de lut ori de ardezie, ceva fără viaţă. Mi-am atins pielea cu cuţitul de argint, chiar acolo unde muşchiul fibros al antebraţului se unea cu cotul.

Mi-am spus în gând „Rezistă, January" şi am început să scriu.

Durea mai puţin decât m-aş fi aşteptat. Nu, mint – durea întocmai cât te-ai aştepta să doară când sapi litere în propria-ţi carne, suficient de adânc pentru ca sângele să clocotească la suprafaţă ca nişte puţuri de petrol roşu; doar că uneori durerea este prea inevitabilă, prea necesară ca s-o mai simţi.

UŞA

Aveam grijă să tai liniile departe de venele ca nişte sfori răsucite din mijlocul antebraţului, datorită impresiei vagi că aş putea să sângerez până la moarte pe podeaua spitalului şi să-mi scurtez astfel în mod tragic încercarea de evadare. Dar îmi era la fel de frică să nu tai prea uşor, ca şi cum asta ar fi putut semnala vreo ezitare sau lipsă de credinţă secretă. Să nu uităm, ceea ce contează este să crezi.

UŞA SE DESCHIDE PENTRU EA.

Marginea monedei muşcă şi se răsuci în jurul punctului, iar eu am crezut-o din toată inima mea tulburată.

Încăperea se rearanjă în acelaşi mod aproape familiar, printr-o tragere subtilă, de parcă o gospodină invizibilă ar fi apucat de colţurile realităţii, ca s-o îndrepte şi să-i netezească cutele. Am închis ochii strâns şi am aşteptat, cu speranţa bubuindu-mi în vene şi picurând pe podea – Dumnezeu să mă aibă în pază dacă nu merge; dimineaţă voi fi găsită zăcând într-o băltoacă închegată din propriul meu sânge – măcar Havemeyer nu va mai avea ce căldură vitală să fure…

Încuietoarea se învârti cu un clic. Am deschis ochii, clipind, cuprinsă brusc de epuizare. Uşa se mişcă foarte puţin spre interior, ca şi cum ar fi fost trasă de o adiere slabă.

M-am aplecat în faţă şi mi-am odihnit fruntea pe o dală din podea, lăsând valurile de oboseală să se rostogolească şi să se spargă peste mine. Ochii voiau să mi se închidă; coastele mă dureau ca şi când aş fi înotat până pe fundul lacului şi înapoi.

Dar el venea, iar eu nu puteam rămâne.

Am şchiopătat înapoi până la pat, târându-mă în trei membre, lăsând o dâră roşie, şi am scormonit după cartea mea. Am strâns-o la piept pentru o singură clipă, inspirând parfumul de mirodenii şi ocean. Mirosea exact ca vechea haină fără formă a tatei, pe care o aranja pe spătarul scaunului, la cină, ori de câte ori era acasă. Cum de nu-mi dădusem seama de asta până acum?

Am vârât cartea sub braţ, am strâns în palmă cuţitul-monedă şi am plecat.

Desigur, aici nu exista niciun Prag, dar să păşesc din camera mea în hol însemna totuşi să trec dintr-o lume într-alta. M-am repezit pe hol cu cămaşa de noapte băţoasă foşnind când mi se atingea de picioare şi cu sângele picurând în urmă într-o dâră lungă de stropi. M-am gândit în mod absurd la potecile de firimituri ce te conduceau prin pădurile

întunecoase din basme şi mi-am stăvilit o pornire uşor isterică de a râde.

M-am furişat două etaje pe scări şi am ajuns în holul de la intrare, de un alb imaculat. Am trecut pe lângă uşile cu litere frumoase de aur pe sticlă, clipind la titluri din ochii înceţoşaţi. *Dr. Stephen J. Palmer.* Am simţit un imbold iraţional de a mă strecura în biroul lui şi de a-i răsturna toate dosarele şi mapele alea ordonate, de a-i face bucăţele toate notiţele îngrijite – poate chiar de a-i fura stiloul hidos –, dar am mers tiptil înainte.

Intrarea era de marmură, rece sub picioarele mele desculţe. Mă întindeam spre impunătoarele uşi duble, simţind deja mirosul ierbii văratice şi al libertăţii, când mi-am dat seama de două lucruri în acelaşi timp: primul, că aud voci ridicate răsunând cu ecou la etajul de deasupra, o zarvă în crescendo ce dădea alarma, şi că lăsasem o urmă roşie de picuri pe coridoare, ce ducea drept la uşile din faţă. Şi al doilea, că de cealaltă parte a uşilor se înălţa o siluetă neclară, conturată de umbre şi de lumina lunii. Silueta înaltă, rarefiată a unui bărbat.

Nu!

Am simţit cum mi se taie picioarele şi cum înaintez cu încetineală, ca şi cum înotam prin nisip până la genunchi. Silueta se contura mai clar pe măsură ce se apropia. Clanţa sferică se răsuci, uşa se deschise şi Havemeyer rămase în prag. Îşi abandonase bastonul şi mănuşile, iar mâinile lui lungi, albe, ca nişte picioare de păianjen, atârnau goale pe lângă corp. Pielea îi era lucitoare şi nepământeană în întuneric şi mi-a trecut dintr-odată prin minte cât de straniu era faptul că părea atât de uman la lumina zilei.

Când mă văzu, făcu ochii mari. Zâmbi – un zâmbet de prădător, înfometat de viaţă, şi Dumnezeu să-l ajute pe cel care a văzut vreodată asemenea zâmbet pe o faţă de om –, iar eu am fugit.

Vocile deveniseră mai puternice şi înaintea mea se aprindeau luminile electrice, trosnind şi bâzâind. Infirmiere şi alţi membri de personal în halate albe

se grăbeau spre mine, strigând şi certându-mă. Dar îl simţeam pe Havemeyer în spatele meu ca pe un vânt răuvoitor, aşa că am continuat să fug până când aproape am dat nas în nas cu ei. Au încetinit, întâmpinându-mă cu mâinile ridicate în gesturi împăciuitoare şi cu voci liniştitoare. Păreau că se feresc să mă atingă şi pentru un moment m-am văzut în mod deconcertant prin ochii lor: o fată sălbatică, undeva la mijloc între rasa albă şi cea neagră, cu cămaşa de noapte pătată de sânge şi cuvinte săpate ca nişte rugăciuni în propria-i carne. Arătându-şi dinţii de parcă ar fi fost nişte colţi, cu ochii întunecaţi de frică. Fetei cuminţi a domnului Locke îi luase locul cineva cu totul diferit.

Cineva care nu era pregătit să se predea.

M-am aruncat într-o parte, printr-o uşă de lemn pe care nu scria nimic. Mături şi găleţi se răsturnară în jurul meu în întuneric, însoţite de miros de amoniac şi leşie: era debaraua femeii de serviciu. Am tras de un cordon care atârna ca să aprind lumina şi am proptit fără prea mare pricepere o scară pliantă sub clanţa sferică. Eroii făceau mereu chestia asta în poveştile pe care le citeam, dar părea ceva insuficient în viaţa reală.

De cealaltă parte bubuiră nişte paşi care se apropiau în fugă şi clanţa fu zgâlţâită cu violenţă, după care se auziră înjurături şi strigăte. O bufnitură ameninţătoare scutură scara proptită în uşă. Pulsul îmi explodă şi mă luptam cu scâncetul de panică din gât. Nu mai aveam unde să fug, nu-mi mai rămăsese nicio uşă de deschis.

„Rezistă, January.” Scara pliantă scoase un sunet îngrijorător, de lemn care trosneşte şi se crapă.

Trebuia să fug, departe şi iute. M-am gândit la uşa albastră care dădea spre mare, la lumea tatei, la lumea lui Samuel – cabana lui de pe malul lacului. Am privit în jos la braţul meu stâng, acum pulsând de durere ca o fanfară care mărşăluia în depărtare, şi mi-am zis: „La naiba, de ce nu?”

Am ezitat o jumătate de secundă. „Are un preţ”, spusese tata; „puterea are mereu un preţ”. Cât de

mult ar costa să despic lumea, s-o fac să se deschidă astfel? Oare îmi permiteam să plătesc preţul în starea mea, tremurând şi sângerând într-o debara de serviciu?

— Haide, domnişoară Scaller, şuieră o voce prin uşă. Ce gest copilăresc!

Era o voce foarte răbdătoare, care-mi amintea de un lup ce dă târcoale unui animal încolţit, aşteptând.

Mi-am înghiţit groaza care mă îngheţa şi am început.

Am pornit de sus, de pe umăr, unde abia puteam ajunge, şi am făcut litere înghesuite şi mici. *EA SCRIE O UŞĂ*

Zgomotele temătoare de dincolo de uşa închisă încetară pe moment şi vocea aceea rece rosti:

— Plecaţi din calea mea.

Apoi răsunară nişte glasuri certăreţe, îngrijorate, urmate de paşi târşâiţi şi de bubuituri mult mai puternice, care zgâlţâiau tocul uşii.

DE SÂNGE

Unde? Îmi simţeam ochii îndepărtându-se de ţeastă, ca şi cum tânjeau să se înalţe şi să-mi părăsească trupul ce sângera îndurerat. Nu aveam o adresă, nici măcar nu puteam arăta locul acela pe o hartă, dar nu conta. Tot ce contează este să crezi. Să-ţi doreşti cu atâta putere, încât să faci lucrurile să se întâmple.

ŞI ARGINT. Am încovoiat lama în jurul ultimei litere şi m-am gândit la Samuel.

Noile litere se înghesuiau înaintea primei propoziţii pe care o scrisesem, astfel încât totul se contopea într-o singură poveste pe care o credeam cu disperare, nebuneşte: *Ea scrie o Uşă de sânge şi argint. Uşa se deschide pentru ea.*

Scara pliantă scoase un ultim trosnet fatal. Uşa fu împinsă înăuntru, izbindu-se de învălmăşeala de obiecte de curăţenie şi lemn spart. Dar nu-mi păsa, căci în acelaşi moment am simţit nebunia învârtejită a lumii care se mişca, schimbându-şi forma, urmată de cel mai improbabil lucru din lume: o adiere proaspătă pe spatele meu. Mirosea a cetină de pin şi

a pământ reavăn şi a apă de lac încălzită de arşiţa lunii iulie.

M-am întors şi am văzut o rană stranie care se căsca în peretele dinapoia mea, o gaură cu sclipiri ruginii şi argintii. Urâtă, desenată fără pricepere, ca o schiţă cu creta făcută de un copil şi transpusă în realitate, însă mi-am dat seama ce era cu adevărat: o Uşă.

Uşa debaralei se înţepenise pe jumătate deschisă şi o mână cu degete albe se întindea pe după marginea ei. M-am dat repede înapoi, alunecând pe propriul meu sânge şi după durerea ciudată din maxilar mi-am dat seama că aveam întipărit pe chip un rânjet sălbatic, care-mi sfâşia parcă trăsăturile, ca Bad atunci când era la câteva secunde distanţă de a muşca pe cineva. Am simţit Uşa din spatele meu – o absenţă binecuvântată, o promisiune cu aromă de pin – şi m-am înghesuit prin ea, julindu-mi umerii de marginile retezate neîndemânatic.

Am căzut pe spate în întunericul care mă înghiţea şi am văzut cum mai multe feţe şi mâini se îmbulzeau în debara, un monstru cu multe braţe ce se întindea după mine. Apoi nimicul Pragului mă înghiţi.

Uitasem cât de gol este. „Gol” nici măcar nu-i cuvântul potrivit, fiindcă ceva care este gol s-ar putea să fi fost odinioară plin, şi era imposibil să fi existat vreodată ceva în spaţiul din Prag. Nu eram pe deplin sigură nici măcar că eu existam şi, pentru o clipă teribilă, am simţit cum mi se destramă conturul, risipindu-se.

Acel moment mă sperie şi acum, când simt lemnul solid sub mine şi soarele cald pe faţă.

Dar am simţit pielea tocită a *Celor zece mii de Uşi* sub degetele mele lipicioase de sânge şi m-am gândit la mama şi la tata, care se avântau dintr-o lume în alta ca nişte pietre ce făceau salturi pe suprafaţa unui imens lac negru, fără să se teamă de cădere. Apoi m-am gândit la Jane şi la Samuel şi la Bad şi după asta, ca şi cum chipurile lor alcătuiau o

hartă ce se desfăşura înaintea mea în vid, mi-am amintit încotro mă îndreptam.

Am simţit din nou apăsarea unor margini tari şi în jurul meu se formă un întuneric care nu aducea deloc cu întunecimea Pragului. Sub mine apărură scândurile de lemn colbuite ale unei podele. Am căzut în faţă şi mi-am încârligat unghiile pe podea de parcă m-aş fi agăţat de marginea unei faleze, simţind cum muchiile cărţii îmi apasă minunat de dureros coastele. Inima mea, care părea să fi dispărut în Prag, bubui din nou, trezindu-se la viaţă.

— Cine-i acolo? O formă nedesluşită înaintă pe podea, aruncând umbre conturate de lună peste mine. Apoi: *January?*

Era o voce scăzută, de femeie, ce-mi rostogolea vocalele numelui într-un mod atât străin, cât şi cunoscut. Îmi veni în minte cuvântul „imposibil”, dar ultimele zile îmi şubreziseră mortal întregul concept a ceea ce era şi nu era posibil, aşa că acesta se stinse pe furiş.

Izbucni o lumină aurie şi uleioasă. Şi iat-o: părul scurt conturat de lumina lămpii, rochia boţită, gura uşor deschisă în timp ce îngenunchea lângă mine.

— *Jane.*

Îmi simţeam capul mult prea greu. L-am pus jos şi am vorbit cu podeaua.

— Slavă Domnului că eşti aici. Oriunde ar fi acest aici. Ştiu încotro voiam să merg, dar cu Uşile nu poţi şti niciodată, nu-i aşa.

Auzeam cuvintele pe care le rosteam într-un fel apos şi nedesluşit, ca şi cum aş fi strigat sub apă. Lumina lămpii părea să scadă.

— Dar tu cum ai ajuns aici?

— Cred că întrebarea mai interesantă este cum ai ajuns *tu* aici. Apropo, „aici” este cabana familiei Zappia. Tonul ei sec părea forţat, încordat. Şi ce-ai păţit… e sânge peste tot…

Dar nu mai ascultam. Auzisem un sunet de la marginea cufundată în penumbră a încăperii – un sunet de mers clătinat, târşâit, urmat de clinchetul de gheare pe lemn – şi mi-am ţinut respiraţia. Paşii

se apropiau înfundaţi, înaintând cu o ezitare neuniformă. „Imposibil.” Am ridicat capul.

Bad ajunse, şchiopătând, în zona luminată. Avea un ochi umflat, o labă din spate o ţinea în aer, tremurând, iar capul îi atârna într-un fel care-mi sfâşie inima. O jumătate de secundă interminabilă, se uită la mine, de parcă nu era sigur că eram eu într-adevăr, apoi ne-am aruncat unul spre celălalt. Ne-am ciocnit, un amestec disperat de membre întunecate şi blană galbenă. Se împingea în gâtul şi în subţiorile mele, ca şi cum încerca să găsească un loc în care să se târască, scoţând un scheunat răguşit, de puiuţ, pe care nu i-l mai auzisem niciodată. L-am îmbrăţişat, sprijinindu-mi fruntea de umărul care-i tremura şi spunându-i toate lucrurile prosteşti, inepte pe care le spui când câinele tău suferă. „Ştiu, iubire, e bine, sunt aici, îmi pare rău, îmi pare rău.” Ceva sfâşiat, rupt din pieptul meu începu să se vindece.

Jane îşi drese glasul.

— Nu vreau să vă întrerup, dar ar trebui să mai iasă şi… altceva din gaura asta?

Am înlemnit. Coada lui Bad încetă să mai bată cu zgomot pe podea. În spatele meu răsunau zgomote zbuciumate, ca şi când cineva se zbătea din răsputeri să se târască mai aproape. Am aruncat o privire peste umăr către Uşa mea – o ruptură neagră, neregulată, de parcă realitatea ar fi fost neglijentă şi s-ar fi agăţat într-un cui ieşit în afară – şi am văzut, sau mi s-a părut că văd, o sclipire plină de răutate în adâncurile sale, ca o pereche de ochi flămânzi.

— Vine după mine.

Vocea îmi era calmă, aproape detaşată, în timp ce gândurile îmi goneau în cercuri îngrozite. Havemeyer avea să iasă pe acolo, alb şi hain, şi să ia ceea ce voia de la mine. Aveau să vină şi alţii pe urmele lui, după ce-şi vor fi făcut curaj. Urmau să mă închidă pe veci, dacă mai rămânea din mine ceva de pus sub cheie, şi probabil şi pe Jane. Cu siguranţă nimic bun n-ar fi aşteptat-o pe africanca găsită în miez de noapte în compania unei fugare

declarate nebună clinic. Şi cine ar mai avea grijă de bietul Bad, în starea lui?

— Cred că trebuie să… trebuie s-o închid.

Orice este deschis poate fi închis. Oare nu descoperise tatăl meu asta atunci când Uşa se închisese între Cetatea Nin şi câmpul mamei? Nu aflase niciodată de ce sau cum se întâmplase, dar, la urma urmelor, tata era un învăţat: instrumentele lui erau studiul atent şi dovezile raţionale şi ani întregi de documentare.

Instrumentele mele erau cuvintele şi voinţa, şi rămâneam fără timp. Mi-am găsit cuţitul-monedă, atât de plin de sânge coagulat, încât nu mai sclipea aşa cum o face argintul. Mi-am tras genunchii sub burtă şi mi-am aşternut bietul braţ dureros în faţă. Am apăsat moneda pe piele o ultimă dată, strângând un pic din ochi ca să risipesc înceţoşarea ciudată ce cuprindea camera în valuri.

— *Nu!* January, ce faci?

Jane îmi trase mâna într-o parte.

— Te rog. Am înghiţit cu greutate, clătinându-mă puţin. Te rog, ai încredere în mine. Crede-mă.

Nu avea niciun motiv pe lume s-o facă. Oricine altcineva m-ar fi dus pe sus înapoi la doctori cu dragă inimă şi cu un bilet prins pe piept sugerând să mă încuie într-o încăpere mică, fără vreun obiect ascuţit, pentru următorul secol.

(Acesta era adevăratul act de violenţă pe care îl comisese domnul Locke împotriva mea. Nu ştii de fapt cât de fragilă şi de trecătoare îţi este vocea până când nu vezi cu ochii tăi cum un bogătaş ţi-o ia cu aceeaşi uşurinţă cu care ar semna un împrumut la bancă.)

Zgomotele de zbatere se înteţiră.

Privirea lui Jane trecu de la gaura din peretele dinapoia mea, la literele închegate de pe braţul meu. O expresie ciudată îi apăru pe chip – poate agerime? înţelegere îngrijorată? – şi-mi dădu drumul la mână.

Am ales un petic de piele gol, nemânjit de sânge, şi am început să scrijelesc un singur cuvânt: *DO*

O mişcare nevăzută, un sunet respingător de respiraţie, o mână ca un păianjen alb întinzându-se din întunecime spre mine…

DOAR.

Uşa se deschide doar pentru ea.

Am simţit cum lumea se reface singură, ca pielea care se strânge, bine întinsă, în jurul unei cicatrici. Întunecimea se retrase, mâna albă fu cuprinsă de spasme – se auzi un ţipăt teribil, inuman – şi apoi m-am trezit privind fix un petic de perete obişnuit al cabanei.

Uşa se închisese.

Apoi mi-am lipit obrazul de podea şi mâna rece a lui Jane mi s-a aşezat pe frunte. Bad a şchiopătat mai aproape şi s-a aşezat cu spinarea lipită de mine.

Ultima imagine pe care am văzut-o tremurând înaintea mea a fost cea a trei obiecte ciudate, deschise la culoare, înşiruite pe duşumea. Arătau ca picioruşele albicioase ale unor ciuperci neobişnuite sau poate ca nişte capete de lumânări. Deja închisesem ochii şi începeam să alunec într-un somn chinuit de dureri când mi-am dat seama ce erau de fapt: trei vârfuri de degete albe.

Pentru o vreme, am fost altundeva. Nu ştiu întocmai unde, dar părea să fie un alt fel de Prag: lipsit de lumină şi nesfârşit, o galaxie tăcută fără stele sau planete sau luni. Doar că nu eram în trecere pe acolo, ci eram doar suspendată, în aşteptare. Îmi amintesc senzaţia vagă că era un loc plăcut, fără monştri şi sânge şi durere, şi-mi doream să rămân locului.

Dar ceva se tot băga în seamă. Ceva cald, care răsufla şi se cuibărea lângă mine şi se vâra în părul meu, scoţând nişte sunete încete, ca nişte gemete.

Bad. Bad era viu şi avea nevoie de mine.

Aşa că m-am ridicat din întuneric şi am deschis ochii.

— Hei, cuţu.

Aveam limba încleiată şi ca de vată, dar Bad ciuli urechile. Scheună din nou din adâncul pieptului, cumva apropiindu-se şi mai mult de mine, deşi nu mai era niciun pic de distanţă între noi, iar eu mi-am pus obrazul pe umărul său cald. Am încercat să-mi petrec braţele în jurul lui, dar am renunţat cu un icnet.

Mă durea. Totul mă durea: îmi simţeam oasele lovite şi dureroase, ca şi cum ar fi fost forţate să suporte o greutate imposibilă; braţul stâng era prea cald şi pulsa, înfăşurat strâns în fâşii de cearşaf; până şi sângele îmi bătea cu încetineală în urechi. Una peste alta, părea un preţ corect de plătit pentru rescrierea naturii însăşi a spaţiului şi a timpului şi pentru meşterirea unei Uşi care era propria mea creaţie. Am clipit ca să îndepărtez impulsul de a râde sau poate de a plânge şi am privit în jur.

Era o cabană mică, aşa cum spusese Samuel, şi niţel dată uitării: teancurile de pături prinseseră mucegai, soba de gătit ruginise şi de pe ea se desprindeau fulgi portocalii, ferestrele erau înfundate cu pânze de păianjeni. Dar mirosul – ah, mirosul acela: soare şi pini, apa lacului şi vânt – era de parcă toate mirosurile verii intraseră în pereţi. Era exact opusul mirosului din Brattleboro.

Doar atunci am observat-o pe Jane, care şedea la picioarele patului meu cu o cană de tablă aburindă în mână, privindu-ne pe Bad şi pe mine cu un surâs uşor în colţul gurii. În săptămâna în care fuseserăm despărţite, ceva se schimbase la ea. Poate erau hainele – rochia ei obişnuită, gri şi demodată, fusese înlocuită cu o fustă până la jumătatea gambei şi cu o bluză lejeră de bumbac – sau poate era scânteierea ageră din ochii ei, ca şi cum renunţase la o mască pe care nu ştiusem că o purta.

Dintr-odată, m-am simţit nesigură. M-am uitat la spinarea lui Bad în timp ce vorbeam.

— Unde l-ai găsit?

— Pe plajă, în golfuleţul de dincolo de casă. Era… Ezită, iar eu am ridicat privirea spre ea şi am văzut că zâmbetul îi dispăruse. Nu era într-o formă

prea bună. Aproape înecat, bătut până la sânge… Părerea mea a fost că cineva l-a aruncat peste marginea falezei şi a sperat că se va îneca. Ridică dintr-un umăr. Am făcut tot ce-am putut pentru el. Nu ştiu dacă laba aia va mai fi vreodată aşa cum trebuie.

Am găsit cu degetele peticele de blană tunse şi liniile aspre ale cusăturilor. Laba din spate fusese pusă în atele şi bandajată.

Am deschis gura, dar n-a ieşit niciun cuvânt. Sunt momente când un „mulţumesc” este atât de insuficient, atât de mărunt faţă de magnitudinea datoriei faţă de cineva, încât cuvintele îţi mor în gâtlej.

Jane, dacă vei citi vreodată asta: „Îţi mulţumesc”.

Am înghiţit un nod.

— Şi cum de… cum de eşti aici?

— După cum poate ai ghicit, domnul Locke m-a chemat în biroul lui ca să mă informeze că serviciile mele nu mai erau necesare. Am devenit… agitată şi am fost escortată de pe moşie de către valetul ăla sinistru al lui, fără ca măcar să-mi strâng lucrurile. M-am întors în noaptea aceea, desigur, dar tu deja nu mai erai acolo. Un eşec pentru care – nările i se umflară – îmi pare extrem de rău.

Scutură din umeri.

— Ei bine, mi s-a spus că Brattleboro este o instituţie pentru albi. Nu mi s-a permis să te vizitez. Aşa că m-am dus la băiatul familiei Zappia, gândindu-mă că italienii sunt îndeajuns de albi, dar şi lui i s-a interzis să te viziteze. Se pare că a livrat pachetul meu prin mijloace mai… mmm, eficiente. Zâmbetul îi reapăru şi se lăţi suficient ca să-i dezvăluie mica strungăreaţă. E un prieten devotat, nu-i aşa?

N-am considerat necesar să răspund. Ea continuă, cu afectare.

— Şi un tânăr foarte drăguţ. Mi-a dat adresa asta, un loc unde să mă gândesc şi să fac planuri, un loc unde să dorm, de vreme ce nu mai eram bine-venită la reşedinţa Locke.

— Îmi pare rău.

Vocea îmi era slabă, abia auzită chiar şi pentru urechile mele. Jane pufni.

— Mie nu. Am dispreţuit casa aia şi pe proprietarul ei din momentul în care am sosit. Am tolerat-o numai în temeiul unei înţelegeri pe care am încheiat-o cu tatăl tău. Mi-a cerut să te protejez, în schimbul a… ceva ce-mi doream foarte tare.

Expresia i se interioriză, arzând cu un fel de furie sumbră, fără margini, care mă făcu să-mi ţin răsuflarea. Jane reuşi să şi-o înghită.

— Ceva ce el nu mai are cum să-mi ofere.

L-am cuprins mai strâns cu braţul pe Bad şi mi-am făcut vocea să sune pe cât am putut de liniştită şi neutră.

— Deci acum vei pleca. Te vei duce acasă.

Am văzut-o făcând ochii mari.

— Acum? Şi să te las bolnavă şi rănită, vânată de cine ştie ce? Poate că Julian o fi încălcat condiţiile înţelegerii noastre, dar noi două avem o înţelegere complet separată.

Am clipit prostită în timp ce o priveam. Expresia i se îmblânzi pe cât se putea de mult.

— Sunt prietena ta, January. Nu te voi abandona.

— Ah…

Niciuna dintre noi nu mai spuse nimic o vreme. M-am lăsat cuprinsă de o picoteală scăldată în sudoare; Jane trezi la viaţă soba de gătit şi-şi reîncălzi cafeaua. Se întoarse lângă pat, împinse un pic posteriorul lui Bad şi se sui lângă mine. Ţinea *Cele zece mii de Uşi* – care arăta jumulită, mânjită cu pete roşii-ruginii – pe genunchi, mângâind coperta cu degetul mare.

— Ar trebui să dormi.

Dar am constatat că nu prea puteam. În urechi îmi bâzâiau şi-mi zumzăiau tot felul de întrebări, ca nişte ţânţari: Ce-i promisese tata lui Jane? Cum se cunoscuseră de fapt şi ce însemna cartea pentru ea? Şi de ce venise oare tata în lumea asta cenuşie şi plictisitoare?

M-am foit sub pled până când l-am făcut pe Bad să ofteze.

— Ai vrea – crezi că ai putea să-mi citeşti? Tocmai am terminat capitolul al patrulea.

Jane îmi aruncă zâmbetul ei larg, cu dinţi şi strungăreaţă.

— Sigur.

Deschise cartea şi începu să citească.

Capitolul cinci

Despre pierdere

Raiul – Iadul

Nimeni nu-şi aminteşte cu adevărat propriile origini. Majoritatea avem un fel de mitologie neclară despre primii ani ai copilăriei, un set de poveşti care ne-au fost spuse iar şi iar de părinţi, întreţesute cu amintirile noastre neclare de ţânci. Ei ne spun despre episodul acela când am fost gata să murim, mergând de-a buşilea în jos pe scări după pisica familiei; despre felul în care zâmbeam în somn în timpul furtunilor cu trăsnete; despre primele noastre cuvinte, primii noştri paşi şi primele torturi aniversare. Ne spun o sută de poveşti diferite, care sunt toate, de fapt, aceeaşi poveste: *Te iubim şi te-am iubit întotdeauna.*

Dar Yule Ian nu i-a spus niciodată aceste poveşti fiicei sale. (Sper că-mi vei îngădui laşitatea continuă a naraţiunii la persoana a treia; este nesăbuită, dar constat că uşurează suferinţa.) Atunci, ce-şi aminteşte ea?

Nu cele dintâi câteva nopţi în care părinţii ei au urmărit cum i se ridică şi cum îi coboară pieptul, cu un fel de entuziasm îngrozit. Nu senzaţia înălţătoare de fierbinţeală dată de tatuajele proaspete ce descriau spirale pe pielea lor, zugrăvind cuvinte noi *(mamă, tată, familie).* Nici felul în care se priveau uneori unul pe celălalt în strălucirea dinaintea zorilor, după ore de mers cu ea în braţe şi de legănat şi de cântat cântecele fără sens în vreo şase limbi, cu toate emoţiile pe care le simţeau zugrăvite fără ascunziş pe chipuri – cu un fel de epuizare uimită, o uşoară isterie, o dorinţă inexprimabilă în cuvinte de a *sta întins pur şi simplu – şi ştiau că sunt cele mai norocoase suflete cu putinţă* din zece mii de lumi.

Probabil că ea nu-şi aminteşte seara în care tatăl a urcat dealul ca să ajungă la căsuţa de piatră şi a

găsit-o dormind lângă mamă pe culme. Avea guriţa deschisă, purta doar ţesătura de bumbac legată în jurul taliei şi nimic altceva, iar o adiere uşoară îi înfoia buclele. Ade era ghemuită în jurul ei, o curbă alb-aurie ca o leoaică sau un nautil, adăpostindu-i răsuflarea dulce, mirosind a lapte. Era aproape sfârşitul verii şi umbrele înserării se strecurau spre ele două, răcoroase –, dar nu ajunseseră încă în dreptul lor. Ele două continuau să strălucească, neatinse, întregi.

Yule rămăsese în picioare pe coasta dealului, privindu-le, simţind o bucurie triumfătoare, înălţătoare, care se învecina cu melancolia, ca şi cum deja îi jelea pierderea. Ca şi cum ştia că nu va putea trăi la nesfârşit în rai.

Mă doare să vorbesc despre lucrurile astea acum. Chiar şi acum, în timp ce scriu toate astea – ghemuindu-mă în cortul meu de pe o colină de lângă Ulan Bator, singur dacă nu pun la socoteală scârţâitul peniţei mele şi urletele lupilor care-ţi îngheaţă sângele în vene – strâng din dinţi ca să mă împotrivesc valurilor de suferinţă, o durere ce-mi îngreunează membrele şi-mi otrăveşte măduva oaselor.

Îţi aminteşti când m-ai întrebat despre numele tău, iar eu ţi-am zis că-i plăcuse mamei tale? Ai plecat supărată, nemulţumită, iar linia maxilarului tău era întocmai ca a ei, tăindu-mi răsuflarea. Am încercat să mă întorc la treabă, dar n-am putut. M-am târât în pat, distrus şi tremurând, gândindu-mă la forma gurii mamei tale când îţi rostea numele: January.

N-am venit la cină în seara aceea şi a doua zi am plecat înainte de ivirea zorilor. Tu ai coborât din pat ca să mă petreci din priviri, iar faţa ta prin geamul trăsurii – ciufulită după somn, vag acuzatoare – m-a bântuit luni întregi. În suferinţa pierderii mele, ţi-am provocat suferinţa absenţei.

Nu pot umple acum locul acela gol; nu pot plonja înapoi în timp ca să mă sforţez să deschid uşa trăsurii şi să alerg îndărăt spre tine, să te strâng în braţe şi să-ţi şoptesc la ureche:

— Te iubim, te-am iubit întotdeauna.

Am amânat-o prea mult, iar acum eşti aproape o adultă. Dar măcar îţi pot oferi o dare de seamă a faptelor, îndelung amânată.

De-asta ai fost crescută în zăpezile presărate cu pini din Vermont, şi nu pe insulele de piatră din marea Amarico, din lumea Cea Scrisă. De-asta privirea tatălui tău îţi mângâie faţa doar arareori şi abia perceptibil, ca şi cum ai fi un soare micuţ care l-ar putea orbi. De-asta mă aflu la aproape zece mii de kilometri depărtare de tine, cu mâna aproape încremenindu-mi de frig, singur cu harpiile gemene ale disperării şi speranţei, care mă însoţesc mereu în zborul lor planat.

Asta este ceea ce li s-a întâmplat lui Yule Ian Scholar şi Adelaidei Lee Larson după naşterea fiicei lor, în primăvara aspră a Anului Scris 6922.

Primăvara abia sosise când Yule observă pentru întâia dată pe chipul soţiei sale o expresie pe care n-o mai văzuse înainte. Era un fel de dor, o tendinţă de a privi lung spre orizont şi de a ofta, uitând pe moment ce anume făcea. Noaptea, ea se răsucea şi se foia, de parcă pledul i-ar fi atârnat pe trup ca o greutate supărătoare, şi se trezea înaintea zorilor ca să facă ceai şi să se uite din nou pierdută la mare pe fereastra de la bucătărie.

Într-o noapte, în timp ce stăteau amândoi întinşi pe pat în întuneric, învăluiţi de aromele verzi ale primăverii, Yule întrebă:

— Te supără ceva, Adelaide?

Puse întrebarea în limba Cetăţii Nin, iar ea răspunse în acelaşi mod.

— Nu. Da. Nu prea aş şti. Trecu la limba ei. Nu sunt deloc sigură că-mi place să rămân legată de un singur loc. O iubesc, te iubesc şi pe tine, iubesc casa

şi lumea asta, dar… Sunt zile când mă simt ca un câine înnebunit pentru că are o lesă prea scurtă.

Se întoarse, îndepărtându-se de el.

— Poate că toată lumea se simte aşa la început. Poate că-i de vină doar anotimpul ăsta care-şi face mendrele cu mine. Întotdeauna am zis că primăvara e menită plecărilor.

Yule nu răspunse, dar rămase treaz, ascultând suspinele îndepărtate ale mării şi gândindu-se.

A doua zi, plecă de acasă devreme, în timp ce Ade şi January se mai lăfăiau în pat, iar cerul nu era încă luminat, ci doar visa nişte vise palide. Lipsi câteva ore, timp în care stătu de vorbă cu patru persoane, cheltui toate economiile lor modeste şi semnă trei declaraţii separate de împrumut şi de proprietate. Se întoarse la căsuţa de piatră fără suflu, dar radios.

— Cum a mers predatul? întrebă Ade.

(Ba! adăugă January, pe un ton imperios.)

Yule luă bebeluşul din braţele Adei, îi făcu cu ochiul şi spuse:

— Vino cu mine.

Coborâră pe drumul în spirală ce ducea în Cetate, trecură pe lângă piaţa principală şi pe lângă universitate, pe lângă prăvălia de tatuaje a mamei lui şi pe lângă piaţa de peşte de pe ţărm, ieşind pe cheiul încălzit de soare. Yule o conduse până la capătul său şi se opri înaintea unei mici ambarcaţiuni cu forme frumoase, mai mare şi mai aerodinamică decât *Cheia,* cu binecuvântări cusute în grabă pe pânză pentru viteză, aventură şi libertate. Se vedeau şi provizii puse în saci – plase şi prelate, butoaie cu apă şi peşte afumat, mere uscate, vin de ienupăr, frânghii, o busolă strălucitoare de aramă – şi o cabină îngrijit acoperită la un capăt, cu o saltea de paie înăuntru.

Ade rămase tăcută atât de mult timp, încât inima lui Yule începu să nu mai aibă astâmpăr şi să palpite de îndoială. Nu este niciodată recomandabil să iei decizii înaintea zorilor sau fără să-ţi consulţi soţia, iar el le făcuse pe amândouă.

— Este a noastră? întrebă Ade în cele din urmă.

Yule înghiţi un nod.

— Da.

— Cum ai – de ce?

Yule coborî vocea şi îşi strecură mâna într-a ei, astfel încât tatuajele lor se uniră într-o singură pagină scrisă cu cerneală neagră.

— Nu vreau să fiu lesa ta, iubito.

Ade îl privi atunci, cu o expresie încântată şi atât de plină de dragoste, încât Yule ştiu că făcuse un lucru nu doar bun, ci de-a dreptul vital.

(Regret ce am făcut? Dacă aş putea, aş proceda altfel? I-aş spune să se resemneze să stea acasă, lângă vatră, să renunţe la hoinăreli? Depinde ce contează mai mult: o viaţă sau un suflet.)

January, care bătuse din palme spre un stol de pescăruşi iritanţi, începea să se plictisească. Ambarcaţiunea îi atrase atenţia, aşa că scoase acel sunet plângăreţ pe care ei îl interpretau de obicei ca „Dă-mi asta imediat”.

Ade îşi lipi fruntea de cea a fiicei ei.

— Sunt perfect de acord cu tine, scumpo.

Două dimineţi mai târziu, Cetatea Nin se micşora în spatele lor şi orizontul dinspre răsărit li se aşternea liber şi luminos în faţă, iar Ade îngenunchea la provă, îmbrăcată în haina ei informă de fermier şi ţinându-şi copilul strâns la piept. Yule nu putea fi sigur, dar se gândi că poate îi vorbea în şoaptă lui January, spunându-i cum este să ţi se rostogolească valurile sub picioare, să vezi cetăţi străine profilându-se în amurg şi să auzi limbi necunoscute cântate în văzduh.

Îşi petrecură următoarele luni ca un stol mic de păsări într-o migraţie ocolită, concepută de ei înşişi, cârmind de la o Cetate la alta, dar fără a zăbovi nicăieri prea mult. Pielea Adei, care peste iarnă devenise catifelată şi albă ca laptele, se umplu de pistrui şi se arse din nou, iar părul ei ajunse într-o neorânduială încâlcită şi albicioasă, care aducea cu coama unui cal. January ajunsese de un cafeniu roşcat aprins, precum cărbunii sau scorţişoara. Ade

o numea „o hoinară înnăscută”, pe baza teoriei că orice copilaş care învăţa să meargă de-a buşilea în legănatul blând al punţii, care era îmbăiat în apă sărată şi folosea o busolă ca jucărie pe care să-şi încerce primii dinţişori era musai destinat unei vieţi de călător.

Pe măsură ce primăvara înainta şi insulele înverzeau, Yule începu să suspecteze că hoinăreala lor nu era întru totul fără cârmă. Păreau să se îndrepte spre est, indiferent cât de schimbător şi indirect le era cursul, aşa că nu fu complet surprins când Ade anunţă, într-o seară, că-i era dor de mătuşa ei Lizzie.

— Cred doar c-ar trebui să ştie că nu putrezesc pe undeva, într-un şanţ, şi cred că i-ar plăcea să vadă o nouă fată Larson. Şi un bărbat care a rămas în preajmă.

Ceea ce nu spuse, totuşi Yule bănuia cu tărie, era că o încerca dorul de casă pentru prima oară în viaţă. Vorbea serile despre mirosul fluviului Mississippi în după-amiezile de vară, despre culoarea albastră ca porţelanul a cerului deasupra fâneţei. Când ai un copil, ceva te face să te întorci spre origini, ca şi cum toată viaţa ai fi desenat un cerc şi acum trebuie neapărat să-l închizi.

Îşi refăcură proviziile în Cetatea Plumm, unde Ade şi Yule se regăsiseră cu un an înainte. Câţiva dintre cei care târguiau în piaţă îşi amintiră de ei şi se duse vorba că sirena se măritase cu învăţatul şi dăduse naştere unei fetiţe (dezamăgitor de normale), aşa că, până la plecarea lor, pe plajă se strânsese o mică mulţime. January ba scotea ţipete de încântare la ei, ba îşi ascundea faţa după umărul mamei, în timp ce Ade dădea răspunsuri mulţumitor de lipsite de sens la întrebări („Încotro ne îndreptăm? Spre un vârf de munte din Colorado, dacă vreţi să ştiţi adevărul”). Până la apusul soarelui, totul se transformase într-un fel de picnic, aşa că se desprinseră de la chei cu strălucirea caldă a focurilor de tabără în spate. Mulţimea îi urmări cum pleacă cu expresii variind de la curiozitate la

ilaritate şi la alarmă, strigând avertismente şi urări de bine în timp ce bolta cerului se preschimba deasupra din mătase roz în catifea albastră.

(M-am gândit adesea la oamenii aceia în anii care au trecut, cum ne priveau navigând tot mai departe pe marea pustie de la răsărit. Oare a plecat vreunul dintre ei să ne caute, când au văzut că nu ne mai întoarcem? Vreun neguţător curios sau vreun pescar îngrijorat? Inima mea îşi caută consolare într-o asemenea slabă speranţă.)

Yule nu era obişnuit să stârnească atâta zarvă, dar Ade râse de el.

— Am lăsat în urmă un şir de chipuri întocmai ca acestea în vreo treizeci de lumi. Le face bine. Eu cred că aşa apar poveştile şi basmele, din încercările de a-şi explica lucruri ce nu pot fi explicate. Privi în jos la January, care i se cuibărise în poală şi-şi molfăia gânditoare încheieturile degetelor. Fata noastră va ajunge să facă parte dintr-o poveste înainte de a învăţa să meargă, Jule. Asta e ceva, nu? O hoinară înnăscută, fără doar şi poate.

Ade ţinea cursul prin noapte, navigând după lumina stelelor şi din memorie, cu January dormindu-i la piept. Yule le privea din cabină şi alunecă treptat într-un somn cu vise despre fiica sa ca femeie în toată firea: cum va vorbi şase limbi şi va ajunge să navigheze mai bine decât tatăl ei, cum va avea inima temerară şi sălbatică a mamei, cum nu va fi legată niciodată de un singur cămin, ci va dănţui între lumi pe o cărare croită de ea însăşi. Avea să fie puternică şi strălucitoare şi ciudată într-un fel plin de putere şi minunat, înălţându-se în lumina a zece mii de sori.

Yule se trezi înainte de ivirea zorilor, când Ade se strecură în cabină şi o aşeză pe January între ei. Adormi la loc, cuprinzându-le cu un braţ pe amândouă.

Vântul deveni mai sălbatic şi mai rece în afara insulelor-cetăţi. Îşi petrecură următoarele zile traversând un curent nevăzut, cu valurile lovind carena ca nişte avertismente, iar vela bărcii când se

întindea gata să plesnească, când fâlfâia, pierzând vânt. Ade rânjea mulţumită prin stropii de apă sărată, aidoma unui şoim la vânătoare care-şi zăreşte prada. January mergea de-a buşilea de la pupă la provă, cu o frânghie legată în jurul mijlocului, uneori rostogolindu-se odată cu valurile. Yule scruta orizontul după uşa Adei.

Aceasta îşi făcu apariţia în zorii celei de-a treia zile: două steiuri de stâncă negre, ieşind din mare ca nişte colţi de balaur, înclinate una spre cealaltă, cu vârfurile aproape atingându-se, astfel încât între ele se forma o trecătoare strâmtă de mare deschisă. Ceaţa dimineţii se încolăcea şi aburea totul în jurul uşii, ascunzând-o şi apoi dezvăluind-o privirii. *Pare să evite descoperirea uşoară,* scrise Yule în jurnalul său, *ceea ce îmi confirmă premisa iniţială.*

Îşi puse notiţele deoparte şi se poziţionă în picioare la provă, cu January în braţe, faţa ei adormită şi liniştită întrevăzându-se dintre faldurile hainei uzate a Adei. Marea devenise nemişcată şi tăcută; prova lor aluneca peste ea ca un toc de scris pe pagină. Umbra stâncilor căzu peste barcă. Chiar înainte să se strecoare prin trecătoare, peste prag şi în pântecele negru al spaţiului dintre lumi, Yule Ian se întoarse să-şi privească soţia.

Ade era ghemuită la cârmă, împotrivindu-se curentului cu umerii laţi, maxilarul hotărât şi ochii scăpărând de o bucurie sălbatică: cuprinsă de emoţia puternică a plonjării printr-o altă uşă, poate, sau trăind din plin gloria unei vieţi fără graniţe ori obstacole, sau bucurându-se pur şi simplu de întoarcerea acasă. Părul îi era adunat în neorânduială într-o coamă de culoarea mierii, care-i atârna pe un umăr, amestecându-se cu liniile şerpuitoare ale tatuajului. Se schimbase din acea primă zi în care Yule o văzuse pe câmpul presărat cu cedri, cu mai bine de zece ani în urmă – era mai înaltă, mai lată în umeri, avea încreţituri pline de voioşie la colţurile ochilor şi la tâmple i se ondulau primele şuviţe de păr alb –, dar nu era mai puţin luminoasă.

O, January, era atât de frumoasă!

Îşi înălţă privirea tocmai când intram în întunecime şi ne aruncă zâmbetul ei strâmb, sălbatic.

Zâmbetul acela, ca o pată alb-aurie în ceaţă, încă îmi apare înaintea ochilor, ca un portret pictat. El marchează ultimul moment în care lumea a fost întreagă, ultimul moment al fragilei noastre familii de scurtă durată. Ultimul moment în care am văzut-o pe Adelaide Larson.

Întunecimea ne înghiţi. Veni absenţa sufocantă a spaţiului dintre lumi. Am închis ochii ca să mă apăr împotriva ei, inima mea laşă încrezându-se în Ade să ne ducă cu bine de partea cealaltă.

Şi apoi răsună un zgomot de lemn care se despică, un zgomot care-mi brăzdă inima şi care nu putea fi auzit de fapt, fiindcă în locul acela fără aer sunetele nu puteau să existe. Am simţit că mi se taie picioarele şi gândul mi-a zburat înspăimântat la monştri marini şi leviatani, la tentacule uriaşe ce ne prindeau barca – şi apoi am simţit asupră-ne o presiune enormă, fără o sursă vizibilă. Era ca şi cum însuşi spaţiul dintre lumi era muşcat în două.

Eram fără suflare, orb, cuprins de panică. Dar a existat o fracţiune de secundă – suspendată acum în memoria mea ca un pivot în jurul căruia se roteşte totul – în care aş fi putut alege altfel. M-aş fi putut repezi înapoi la pupă, spre Ade. Poate aş fi murit sau aş fi fost condamnat să mă destram în nesfârşitul spaţiu intermediar, dar cel puţin aş fi făcut-o cu Adelaide alături.

În schimb, mi-am înţepenit picioarele pe punte şi m-am încovoiat peste tine.

Mă gândesc adesea la momentul acela. Nu-l regret, January, nici măcar în cele mai întunecate şi disperate clipe.

Momentul a trecut. Senzaţia de strivire s-a intensificat, până când tu şi cu mine am fost lipiţi de carena care gemea, cu plămânii goliţi de aer şi cu ţestele pulsându-ne de durere. Braţele mele erau ca o menghină în jurul tău, şi nu mai eram sigur dacă

te protejez sau te strivesc – ochii mi se duceau în fundul capului – dinţii îmi scrâşneau…

Aer. Rarefiat, îngheţat, mirosind a pini şi a zăpadă. Am ţâşnit printr-o barieră nevăzută şi barca noastră s-a izbit de sol. Am fost azvârliţi în faţă, lovindu-ne de pământul rece al altei lumi.

Aici, amintirile mele devin năucite şi confuze, apărând şi dispărând de parcă ar fi luminate de un bec defect dintr-un proiector; cred că m-am lovit cu capul de vreo piatră sau de vreo bucată de lemn care zbura prin aer. Mi te amintesc pe tine, încordată şi ţipând în braţele mele, aşadar vie, în mod imposibil, ca prin miracol. Îmi amintesc că m-am ridicat în picioare clătinându-mă, m-am întors spre rămăşiţele risipite peste tot ale ambarcaţiunii noastre, căutând cu disperare o sclipire de alb sau de auriu, doar că ochii mei nu vedeau clar şi apoi am ajuns din nou în genunchi. Îmi amintesc că am căutat uşa mare cu cadru din cherestea despre care îmi spusese Ade, dar n-am găsit decât dărâmături şi cenuşă.

Îmi amintesc că i-am strigat numele şi n-am primit niciun răspuns.

Îmi amintesc o siluetă ivindu-se nedesluşit din penumbre, conturată de zorii zilei.

Ceva îmi atinse ceafa şi lumea se făcu ţăndări. Am aterizat cu nasul pe cetină de pin şi pe pietre şi gustul de ocean al sângelui mi-a umplut gura.

Îmi amintesc că mi-a trecut prin minte: „Mor.” Şi-mi mai amintesc c-am simţit o uşurare îndepărtată, egoistă, fiindcă deja ştiam: Ade nu trecuse pe uşă cu noi.

7. Uşa de fildeş

De regulă, nu sunt o persoană care plânge mult. Când eram mică, plângeam din orice, de la surâsurile dispreţuitoare la sfârşiturile triste, şi o dată chiar pentru o băltoacă cu mormoloci care se evaporase sub soare, dar la un moment dat am învăţat trucul stoicismului: te ascunzi. Te retragi după zidurile castelului tău şi tragi podul mobil, apoi priveşti totul din turnul cel mai înalt.

Însă atunci am plâns: zăcând însângerată şi epuizată în cabana familiei Zappia, cu Bad lângă mine şi cu vocea lui Jane rostogolindu-se peste noi, spunând povestea tatei.

Am plâns până când am simţit că mă înţeapă ochii şi perna era udă fleaşcă. Am plâns ca şi cum aş fi fost pusă să plâng lacrimile nevărsate de trei oameni în locul unuia singur: mama, pierdută în abis; tata, pierdut fără ea; şi eu, pierdută fără niciunul dintre ei.

Jane termină de citit şi nu rosti nimic, fiindcă ce-i poţi spune unei femei în toată firea care plânge până adoarme? Închise cartea uşor, de parcă paginile erau din carne şi s-ar fi putut alege cu vânătăi, şi mă înveli bine cu pledul roz. Apoi trase perdelele ca să mă ocrotească de soarele amiezii şi se aşeză într-un balansoar cu cafeaua ei rece. Avea faţa atât de liniştită şi de netedă, încât am bănuit că înapoia lui pândeau nişte emoţii violente; şi ea învăţase trucul stoicismului.

Am adormit privind-o pe sub pleoapele fierbinţi, umflate, cu braţul petrecut peste coastele lui Bad, care se ridicau şi coborau.

Am amintiri ca din vis cu Jane care se mişca prin cabană, o dată ieşind şi întorcându-se cu un braţ de vreascuri pentru seara răcoroasă, lucrând la masă la ceva întunecat, de metal, cu chipul impenetrabil. La un moment dat, m-am ridicat pe jumătate şi am văzut uşa proptită ca să stea deschisă şi pe Jane şi pe Bad şezând pe prag, conturaţi de lumina lunii de vară ca o pereche de statui de argint sau de îngeri păzitori. După asta am dormit mai bine.

M-am trezit de-a binelea a doua zi dimineaţă, când soarele desena prima dungă palidă pe peretele vestic, o lumină albăstruie, slabă, care-mi spunea că e prea devreme pentru oamenii civilizaţi să se trezească. Am privit cum dunga devine roz ca o pralină şi am ascultat păsările care-şi începeau gamele ezitante, simţindu-mă, poate pentru prima dată în viaţă, cu adevărat în siguranţă.

Da, ştiu: am crescut pe o moşie de ţară înfloritoare, am călătorit în lumea întreagă cu bilete la clasa întâi, am purtat satin şi perle – o asemenea copilărie cu greu s-ar putea numi plină de primejdii. Însă erau privilegii de împrumut, şi eu ştiam asta. Fusesem Cenuşăreasa la bal, ştiind că toate gătelile mele erau iluzorii, condiţionate, depinzând de succesul cu care respectam un set de reguli nescrise. Când bătea de miezul nopţii, toate aveau să dispară fără urmă şi să mă lase expusă aşa cum eram de-adevăratelea: o fată oacheşă fără niciun ban şi fără nimeni care s-o apere.

Dar aici, în această cabană – plină de colb, uitată, cocoţată pe o stâncă îmbrăcată în pini aflată la aproape douăzeci de kilometri depărtare de cel mai apropiat oraş – mă simţeam în cele din urmă şi cu adevărat în siguranţă.

La un moment dat în cursul nopţii, Jane îl pusese pe Bad să se dea jos din pat şi-i luase locul lângă mine, iar acum i se vedea doar părul negru şi aspru. Am încercat să n-o deranjez când am coborât peste tăblia patului. Am rămas un moment în picioare, clătinându-mă şi simţind că mi-e rău de la o oboseală care n-avea nimic de-a face cu durata

somnului, apoi am şterpelit o pătură uşor mucegăită din colţ. Am rostit în şoaptă numele lui Bad şi am şchiopătat împreună până la treapta din faţa casei, pe care ne-am aşezat, privind cum aburul dimineţii se ridică în rotocoale albe de pe lac.

Gândurile mi se învârteau în ţeastă, întorcându-se iar şi iar la aceleaşi fragmente şi încercând să le pună cap la cap ca pe nişte cioburi dintr-un obiect de preţ spart: Societatea, Uşile care se închideau, domnul Locke. Tata.

Încă îmi rămânea un capitol sau cam aşa ceva de citit, totuşi nu era greu să completez descrierea anilor lipsă. Tata eşuase în această lume nefericită împreună cu fiica lui care era încă prunc, îşi găsise un loc de muncă ce permitea călătoriile şi petrecuse şaptesprezece ani căutând o modalitate de întoarcere acasă – înapoi la ea. La mama mea.

Dar eu *găsisem* Uşa lor, nu? Uşa albastră de pe câmp, cu moneda de argint aşteptând de cealaltă parte, care se deschisese pentru un timp atât de scurt. Iar tata nu ştiuse niciodată, poate că murise căutând Uşa pe care o deschisese propria lui fiică. Era atât de… *stupid.* Ca una dintre acele piese de teatru tragice în care toată lumea moare la sfârşit din cauza unei serii de otrăviri şi neînţelegeri care ar fi putut fi împiedicate.

Deşi poate că nu totul putuse fi prevenit sau fusese accidental. Cineva aşteptase lângă Uşa aceea din vârful muntelui; cineva o închisese. Cartea tatei era presărată cu referiri la alte Uşi care se închideau, la o forţă fără nume care-i urmărea paşii.

M-am gândit la Havemeyer care-mi spusese că vrea să păstreze lumea aşa cum e, m-am gândit la Locke care mă invitase să intru în Societate printr-un discurs grandios despre ordine şi stabilitate. *Uşile înseamnă schimbare,* scrisese tata. Dar… oare chiar credeam că Societatea Arheologică din New England era o organizaţie secretă a unor persoane răuvoitoare, care închideau Uşile? Şi dacă aşa era, oare domnul Locke ştiuse? Era el ticălosul cu T mare din această poveste?

Nu. Nu voiam, nu puteam s-o cred. El era omul care ne oferise adăpost tatei şi mie, care-şi deschisese uşa casei pentru noi. Omul care-mi angajase bone şi profesori, îmi cumpărase rochii frumoase, care-mi lăsase cadouri vreme de şaptesprezece ani în cufărul albastru cu comori. Şi ce cadouri neobişnuite, atente – păpuşi din ţări îndepărtate, eşarfe ce miroseau a mirodenii, cărţi în limbi pe care nu le puteam citi –, ideale pentru o fată singuratică, ce visa la aventură.

Domnul Locke mă iubea. Ştiam că aşa este.

Duhoarea de amoniac de la Brattleboro părea să emane din pielea mea, ca un miros slab. El făcuse asta. El mă trimisese în locul acela, mă încuiase undeva unde nimeni nu mă putea auzi sau vedea. Ca să mă protejeze, spusese, dar nu eram sigură că-mi pasă de motiv.

Când ieşi Jane – cu ochii pe jumătate închişi din cauza soarelui, cu părul uşor turtit pe o parte –, picioarele îmi amorţiseră şi aburul lacului se împrăştiase. Se aşeză lângă mine fără să spună nimic.

— Ştiai? am întrebat-o, după o vreme în care tăcuserăm amândouă.

— Ce să ştiu?

Nu m-am ostenit să răspund. Oftă scurt, cu resemnare.

— Am ştiut o parte. Niciodată toată povestea. Julian era un om care ţinea la intimitatea lui.

Acel timp trecut, care se strecura prin propoziţii ca un şarpe în iarbă, parcă aştepta să mă muşte.

Am înghiţit un nod.

— Cum l-ai cunoscut de fapt pe tatăl meu? De ce te-a trimis aici?

Scoase un oftat mai lung. Mi-am închipuit că aud un fel de eliberare în el, ca atunci când este descuiată o uşă.

— L-am cunoscut pe tatăl tău în august 1909, într-o lume de leoparzi-vârcolaci şi căpcăuni. Aproape l-am omorât, dar lumina era tot mai slabă şi împuşcătura mea şi-a ratat ţinta.

Până în momentul acela, nu crezusem că oamenii chiar rămân cu gura căscată în viaţa reală. Jane părea mulţumită de sine, privindu-mă pieziş. Se ridică.

— Hai înăuntru. Mănâncă şi-o să-ţi povestesc.

— Am găsit uşa a patra oară când am fugit de la şcoala misionară. Nu era uşor de găsit: versantul de nord al Muntelui Suswa este presărat cu grote, iar uşa era ascunsă într-un tunel îngust, şerpuit, despre care doar un copil ar fi crezut că merită explorat. Strălucea către mine prin penumbră, înaltă şi alb-gălbuie. Fildeşie.

Îmi schimbasem cămaşa de noapte apretată şi mânjită de sânge cu o bluză şi o fustă de la Jane şi-mi trecusem degetele prin păr (fără niciun efect vizibil), iar acum stăteam aşezate faţă în faţă la masa de bucătărie prăfuită. Situaţia părea aproape normală, de parcă ne ascundeam într-una dintre încăperile din podul reşedinţei Locke, bând cafea şi discutând despre cel mai recent număr din *Seria iubiţilor: Aventuri romantice pentru tinerele merituoase.*

Doar că discutam despre povestea lui Jane, iar ea n-o luase de la început.

— De ce-ai fugit?

Strânse uşor din buze.

— Din acelaşi motiv ca toată lumea.

— Dar nu ţi-ai făcut griji – vreau să zic, pentru părinţii tăi?

— Nu aveam părinţi, spuse ea un pic apăsat.

Am văzut cum i se mişca omuşorul în gâtlej în timp ce-şi înghiţea furia.

— Pe vremea aceea, îmi mai rămăsese doar surioara cea mică. Ne-am născut pe podişul înalt, la ferma mamei. Nu-mi amintesc prea multe despre ea: pământul arat, negru ca pielea, mirosul meiului care fermenta, scârţâitul briciului pe ţeasta mea. Era acasă. Ridică din umeri. Aveam opt ani când a venit seceta, odată cu calea ferată. Mama ne-a dus la

şcoala misionară şi a spus că se va întoarce odată cu ploile, în aprilie. N-am mai văzut-o niciodată. Îmi place să cred c-a murit de febră într-una dintre comunităţile care lucrau pământul, pentru că atunci aş putea s-o iert.

Vocea îi era plină de amărăciunea abandonului, a aşteptării nesfârşite după un părinte care nu s-a mai întors; am simţit un fior, recunoscându-le.

— Sora mea a uitat-o complet. Era prea mică. A uitat limba noastră, ţinutul nostru, numele noastre. Profesoarele au numit-o Micuţa Charlotte, iar ea se prezenta drept Micuţa. Strânse din nou din umeri. Era fericită.

Jane făcu o pauză, cu muşchii maxilarului parcă împietriţi, şi am auzit cuvintele nerostite: *Eu nu.*

— Aşa că ai fugit. Unde te-ai dus?

Maxilarul i se descleştă.

— Departe. N-aveam unde să mă duc. M-am întors la şcoala misionară de două ori singură, pentru că mă îmbolnăvisem sau mi se făcuse foame sau obosisem, şi o dată legată în spatele calului unui ofiţer, pentru că fusesem prinsă furând chifle din barăci. A patra oară eram mai mare, aveam aproape paisprezece ani. Am ajuns mult mai departe.

M-am văzut pe mine însămi la paisprezece ani – nesigură, însingurată, purtând fuste de in bine călcate şi exersându-mi caligrafia – şi mi-am dat seama că nu mă puteam imagina fugind de una singură prin savana africană la vârsta aceea. Sau la orice vârstă.

— Am reuşit să ajung până acasă, doar că nu mai era „acasă”. Era o casă mare şi urâtă, cu ţigle şi hornuri şi cu copilaşi blonzi care se jucau în faţă. Îi supraveghea o negresă cu şorţ alb. Ridică iarăşi din umeri; am început să cred că gestul acela era menit s-o scape de povara resentimentului care ameninţa să o împovăreze. Aşa că am continuat să fug. Spre sud, unde podişul se încreţeşte, transformându-se în văi şi munţi. Unde copacii sunt uscaţi şi arşi de vânt, iar mâncarea se găseşte greu. Am slăbit.

Păstorii de vite mă priveau trecând şi nu spuneau nimic.

Am scos un fel de ţâţâit ca şi cum nu-mi venea să cred, iar Jane îmi aruncă o privire compătimitoare.

— Imperiul ajunsese deja şi acolo, cu graniţele şi faptele şi căile ferate şi mitralierele sale Maxim. Nu eram singurul copil sălbăticit, orfan de mamă, care alerga prin savană.

Am tăcut. Mă gândeam la predicile domnului Locke despre Progres şi Prosperitate. În ele nu pomenea niciodată de fete orfane sau de ferme furate sau de mitraliere Maxim, întins sub scaunul meu, cu laba pusă în aţele întinsă ţeapănă, Bad se mişcă puţin ca să-mi acopere şi mai bine laba piciorului cu capul.

Jane continuă:

— Am găsit uşa de fildeş şi-am trecut prin ea. La început am crezut că murisem şi ajunsesem în lumea spiritelor şi a zeilor.

Buzele îi schiţară un surâs uşor, iar ochii i se strânseră un pic din pricina unei emoţii noi – alean? Dor de casă?

— Eram într-o pădure atât de verde, încât bătea în albastru. Uşa prin care intrasem se afla în spatele meu, printre rădăcinile ieşite deasupra solului ale unui copac uriaş. M-am îndepărtat de ea, adâncindu-mă în pădure. Acum ştiu cât de nesăbuită am fost să fac aşa. Pădurile din lumea aceea sunt pline de creaturi crude, care se furişează, de monştri cu multe guri şi cu o foame fără margini. Doar printr-un noroc nemaipomenit – sau din voia lui Dumnezeu, cum ar spune lucrătoarele de la misiune – le-am întâlnit pe Liik şi Vânătoresele ei înainte să mă găsească altcineva. În acel moment, n-a părut chiar aşa un noroc: am ocolit un trunchi de copac şi am descoperit vârful unei săgeţi la câţiva centimetri de faţa mea.

Am tuşit ca să-mi acopăr icnetul de teamă, sperând să nu par chiar un copilaş care ascultă poveşti la focul de tabără.

— Ce-ai făcut?

— Absolut nimic. Supravieţuirea înseamnă adesea să ştii când eşti învins. Am auzit foşnete în spatele meu şi am ştiut că ieşeau la iveală şi alţii, că eram înconjurată. Femeia care ţinea arcul şuiera la mine într-o limbă necunoscută. Se pare că nu prea arătam ca o ameninţare – o copilă flămândă, într-o rochiţă albă de bumbac cu gulerul rupt –, fiindcă Liik şi-a coborât arma. Doar atunci am putut să-i văd bine pe toţi.

Liniile dure de pe faţa ei se îmblânziră, doar un pic, încălzite de amintirea regăsită.

— Erau femei. Musculoase, cu ochi aurii, incredibil de înalte, cu un fel de graţie care m-a făcut să mă gândesc la leoaice. Pielea pestriţă le era plină de pete şi când au zâmbit, am văzut că au dinţi ascuţiţi. M-am gândit că sunt cele mai frumoase creaturi pe care le văzusem vreodată. M-au primit în rândurile lor. Nu ne înţelegeam prin viu grai, dar instrucţiunile le erau simple: urmează-ne, mănâncă, stai, jupoaie vietatea asta pentru cină. Am patrulat cu ele săptămâni, poate chiar luni, şi am învăţat multe. Am învăţat să mă furişez prin pădure în linişte şi să ung corzile arcurilor cu grăsime. Am învăţat să mănânc carne crudă şi încă plină de căldura sângelui. Am învăţat că toate poveştile cu căpcăuni pe care le auzisem vreodată erau adevărate şi că monştrii pândeau din umbră.

Vocea îi devenise ritmică, aproape hipnotică.

— Am învăţat să le iubesc pe Liik şi Vânătoresele ei. Şi când le-am văzut schimbându-se – cu pielea năpârlind şi transformându-se, cu fălcile lungindu-li-se, cu arcurile azvârlite pe pământul pădurii, uitate – am simţit mai degrabă invidie decât teamă. Toată viaţa mea fusesem lipsită de putere, iar forma femeilor-leopard atunci când săreau în luptă era forma *puterii* scrisă asupra lumii.

Nu cred că mai auzisem atâta emoţie în vocea lui Jane; nici când o carte se termina prost, nici când cafeaua dădea în foc, nici măcar când un invitat la petrecere spunea ceva dispreţuitor la adăpostul

mâinii înmănuşate. Faptul că o auzeam acum îl simţeam aproape ca pe o intruziune.

— În cele din urmă, patrularea s-a încheiat şi femeile m-au dus acasă: un sat înconjurat de pomi fructiferi şi de ferme, ascuns în caldeira unui vulcan stins. Bărbaţii lor le-au întâmpinat pe străzi cu copii grăsuni în braţe şi cu bere proaspătă în ulcioare de lut. Liik a vorbit cu soţii ei şi toţi m-au privit cu milă. M-au condus la casa ei şi m-au hrănit, iar eu am petrecut noaptea aceea şi următoarea şi următoarele dormind pe un morman de blănuri moi, înconjurată de sforăiturile uşoare ale copiilor lui Liik. Mă simţeam – Jane înghiţi cu greutate, iar vocea i se gâtui pentru o clipă – acasă.

Urmă o tăcere scurtă.

— Deci ai rămas acolo? În sat?

Jane zâmbi strâmb, cu amărăciune.

— Am rămas. Dar Liik şi Vânătoresele ei nu. Într-o dimineaţă m-am trezit şi am descoperit că se întorseseră toate în pădure, în patrulare, şi mă lăsaseră în urmă. Tonul îi devenise răstit; oare cât de mult o făcuse să sufere acel al doilea abandon? Ştiam deja destul din limba lor ca să înţeleg ce-mi spuneau soţii: pădurea nu era locul potrivit pentru o creatură ca mine. Eram prea mică, prea slabă. Ar trebui să rămân în sat, să cresc copii, să macin nucile *tisi* ca să fac făină şi să fiu în siguranţă.

Un alt zâmbet strâmb.

— Dar deja mă pricepeam foarte bine să fug. Am furat un arc şi trei burdufuri din piele pline cu apă şi mi-am croit drumul înapoi la uşa de fildeş.

— Dar…

— De ce? Jane frecă uşor cu degetul fibra lemnului mesei. Fiindcă presupun că nu voiam să fiu în siguranţă. Voiam să fiu periculoasă, să-mi găsesc propria putere şi s-o scriu asupra lumii.

Am privit în altă parte, în jos spre Bad, care acum scotea mârâituri fantomatice prin somn.

— Deci ai părăsit lumea femeilor-leopard. Unde te-ai dus?

Oamenii nu apucau niciodată să stea în acele Ţări ale Minunilor, nu-i aşa? Alice şi Dorothy şi alţii asemenea lor, au fost toţi târâţi înapoi în lumea mundană şi vârâţi în pat de către cei care-i supravegheau. Tata rămăsese naufragiat în realitatea aceasta anostă.

Jane scoase un „ha” puternic şi dispreţuitor.

— M-am dus drept la cel mai apropiat avanpost britanic, am furat o puşcă Lee-Metford şi câtă muniţie puteam să car, apoi m-am întors prin uşa mea de fildeş. Peste două săptămâni, am revenit în sat, cu puşca pe umăr şi ţinând sub braţ o căpăţână plină de sânge închegat şi cu miros împuţit. Eram din nou flămândă şi slabă, rochia de bumbac se transformase într-o legătură zdrenţuită în jurul coapselor, îmi rupsesem două coaste în luptă, dar îmi simţeam ochii scăpărând de mândrie.

Aşa scăpărau şi acum, sclipind primejdios prin umbrele din cabană.

— Am găsit-o pe Liik pe uliţa satului şi am rostogolit căpăţâna de căpcăun la picioarele ei. Îşi arătă strungăreaţa în timp ce zâmbetul i se lărgea. Aşa am ajuns să patrulez cu femeile-leopard pentru următorii douăzeci şi doi de ani. Am avut douăsprezece ucideri proprii, doi soţi şi o soţie-vânătorească, şi trei nume în trei limbi. Aveam o lume întreagă, plină de sânge şi de glorie.

Se aplecă spre mine, fixându-mă cu privirea ca o felină neagră de pradă, cu coada invizibilă biciuind aerul. Când vorbi din nou, vocea îi era mai scăzută, mai aspră.

— Aş mai avea şi acum toate astea, dacă n-ar fi sosit tatăl tău în 1909 şi nu mi-ar fi închis uşa pentru totdeauna.

M-am trezit complet şi profund lipsită de grai. Nu din timiditate sau din incertitudine, ci pentru că toate cuvintele parcă-mi fuseseră scuturate din cap şi nu lăsaseră în urmă decât un sunet înfundat, bâzâind ca electricitatea statică. Poate, dacă am fi avut la dispoziţie mai mult timp ca să-mi revin, aş fi spus ceva de genul „Tata… închidea Uşi?” sau

poate „De unde ştii?” sau poate cele mai sincere şi mai necesare vorbe dintre toate: „Îmi pare rău”.

Dar n-am zis nimic din toate astea, pentru că în uşa cabanei răsună brusc o bubuitură. O voce tărăgănată şi rece strigă:

— Domnişoară Scaller, draga mea creatură, eşti înăuntru? N-am apucat să ne terminăm conversaţia.

Urmă un singur moment cristalin de linişte.

Apoi zăvorul se ridică şi uşa cabanei se deschise cu putere spre noi. Scaunul lui Jane hurui când ea se sculă, împingându-l înapoi şi vârând iute mâinile în buzunarele fustei. Bad se ridică râcâind cu ghearele podeaua, cu coama zbârlită şi arătându-şi colţii. Îmi simţeam corpul de parcă ar fi fost scufundat în miere rece.

Havemeyer stătea în prag. Dar nu mai era deloc acelaşi bărbat care participase la întâlnirile Societăţii şi ne umilea la petrecerile de Crăciun: costumul de in îi era şifonat şi căpătase o nuanţă cenuşie fiindcă fusese purtat prea multe zile la rând; pielea îi era roşie; zâmbetul avea ceva dezgustător. Mâna lui stângă arăta ca un sul înfăşurat în tifon, maroniu de sânge uscat. Nu purta mănuşă pe mâna dreaptă.

Dar nu Havemeyer fu cel care mă făcu să mă clatin pe picioare, cu mâinile întinse inutil spre uşă, ci tânărul pe care aproape îl târa în urma lui, bătut şi ameţit.

Samuel Zappia.

Avea mâinile legate la spate şi un căluş de tifon îndesat în gură. Pielea sa, de obicei de culoarea untului călit, devenise galben bolnăvicios şi ochii i se dădeau întruna peste cap. Panica de animal vânat pe care o zăream în ei îmi era familiară; dacă m-aş fi uitat într-o oglindă după ce mă atinsese Havemeyer, aş fi văzut pe chipul meu aceeaşi expresie.

Samuel clipi în semiîntunericul din cabană. Când privirea i se concentră pe chipul meu, scoase un

sunet răguşit prin căluşul de tifon, ca şi cum vederea mea îi aplicase o lovitură invizibilă.

Jane era în mişcare. Totul la ea promitea violenţă – unghiul umerilor, lungimea pasului, mâna ieşind din fustă cu ceva ce sclipea uşor –, dar Havemeyer ridică mâna dreaptă goală şi o duse în jurul gâtului lui Samuel, plutind chiar deasupra căldurii pielii tânărului.

— Haideţi, haideţi, doamnelor, liniştiţi-vă. N-aş vrea să fac nimic regretabil.

Jane şovăi, auzind ameninţarea, totuşi neînţelegând-o, iar eu mi-am regăsit glasul.

— Jane, *nu!*

Stăteam în picioare clătinându-mă, cu braţele bandajate întinse de parcă i-aş fi putut reţine fie pe Jane, fie pe Bad, dacă s-ar fi repezit la Havemeyer.

— E un fel de vampir. Nu-l lăsa să te atingă.

Jane înlemni, radiind o încordare roşie ca focul. Havemeyer râse scurt şi râsul îi era la fel de nefiresc ca şi zâmbetul.

— Să ştii că şi eu cred cam acelaşi lucru despre animalul acela îngrozitor de lângă tine. *Cum de-a supravieţuit?* Ştiu că Evans nu-i prea deştept, dar credeam că-i în stare măcar să înece un câine cum trebuie.

Furia m-a făcut să-mi vâr unghiile în palme şi mi-a încleştat maxilarul. Zâmbetul fals al lui Havemeyer se lăţi.

— Nu contează. Am venit să ne continuăm conversaţia, domnişoară Scaller, dat fiind că ai ratat întâlnirea pe care o stabiliserăm anterior. Deşi mărturisesc că scopurile mele iniţiale s-au modificat întru câtva de când ţi-ai făcut micul truc magic.

Îşi flutură mâna stângă bandajată şi însângerată spre mine, ochii sclipindu-i cu răutate. Am văzut cum muşchii gâtlejului lui Samuel se mişcă în timp ce înghiţea un nod.

— Se pare că eşti o creatură remarcabilă – toţi suntem oameni cu talente neobişnuite, fiecare în felul lui diferit, dar niciunul dintre noi nu poate deschide o gaură în lume acolo unde nu exista

niciuna. Cornelius ştie? La o adică, ăsta îi e felul, să colecţioneze cele mai bune obiecte şi să le închidă departe de toată lumea în mausoleul ăla pe care-l numeşte locuinţă. Havemeyer clătină din cap cu afecţiune. Dar am căzut de acord că nu te mai poate păstra numai pentru el. Am dori foarte mult să discutăm cu tine în amănunt.

Ochii mei zburau prin încăpere – de la Jane la Bad, la degetele albe ale lui Havemeyer ţinute ca lama unui cuţit la beregata lui Samuel – ca şi cum aş fi rezolvat o ecuaţie matematică iar şi iar, sperând să găsesc un răspuns diferit.

— Vino cu mine – imediat şi fără zarvă – şi nu voi sorbi viaţa din bietul tău băiat de prăvălie.

Şi Havemeyer îşi lăsă degetele să odihnească, cu o tandreţe obscenă, pe pielea lui Samuel. Era de parcă aş fi privit o flacără care pâlpâie în vânt: tot corpul lui Samuel tremura, cuprins de convulsii, răsuflând cu greutate prin căluşul de tifon. Picioarele îl lăsaseră.

— Nu!

M-am mişcat în faţă, întinzându-mă spre Samuel şi prinzându-l pe jumătate în timp ce se înclina înainte. Apoi amândoi am ajuns pe podea, greutatea lui tremurătoare prăbuşită pe genunchii mei, braţul meu stâng arzând de durere când rănile ce abia prinseseră crustă se deschiseră şi începură să sângereze. I-am tras căluşul ud din gură şi începu să respire mai uşor, dar privirea îi rămase vagă şi distantă.

Cred că şopteam ceva („nu, nu, Samuel, te rog”), fiindcă Havemeyer mă mustră.

— Nu-i nevoie de istericale. E în perfectă stare. Ei bine, nu *perfectă* – a fost cam necooperant cu mine când i-am dat de urmă azi-noapte. Dar am fost insistent. Zâmbetul acela fals reapăru. Singura urmă care mi-a rămas când ai dispărut – luând cu tine o parte din mine, desigur – a fost bileţelul lui de dragoste. Pe care l-ai lăsat, lipsită de inimă, în urmă la Brattleboro, şi pe care l-a compus atât de

prosteşte pe spatele unei facturi a firmei Zappia Family Groceries.

„Rezistă, January.” Un asemenea gest mărunt, dar curajos, de bunătate, răsplătit cu suferinţă. Crezusem că numai păcatele sunt pedepsite.

— Îşi va reveni, dacă nu i se mai întâmplă nimic nefericit. Am să-i las în pace chiar şi pe câinele şi pe camerista ta.

Vocea lui Havemeyer era încrezătoare, aproape familiară; mi-am imaginat un măcelar care cheamă o vacă şovăitoare pe platforma abatorului.

— Doar vino cu mine acum.

M-am uitat la chipul palid al lui Samuel, la Bad cu laba în atele, la Jane, rămasă fără slujbă şi fără cămin în numele meu, şi mi-am dat seama că surprinzător de mulţi sunt dispuşi să sufere pentru o orfană ca mine, despre care se presupune că e singură pe lume.

Destul!

L-am lăsat pe Samuel să-mi alunece din poală cât de uşor am putut. Am ezitat, apoi mi-am îngăduit să-i dau deoparte un cârlionţ negru de pe fruntea rece şi umedă, deoarece probabil n-aveam să mă mai bucur de altă şansă şi orice fată trebuie să se bucure un pic de viaţă.

M-am ridicat în picioare.

— Bine. Aveam vocea aproape şoptită. Am înghiţit cu dificultate. Bine. Voi merge cu tine, numai să nu le faci rău.

Havemeyer mă privea. Expresia lui avea un fel de încredere în sine plină de cruzime, aroganţa unei pisici care dă târcoale unei vieţuitoare slabe şi mici. Întinse mâna goală spre mine, albă şi arătând cumva înfometată, iar eu am păşit spre el.

În spatele meu se auzi un râcâit, un mârâit, iar Bad sări pe lângă mine ca o dâră de muşchi de culoarea bronzului.

Mi-am amintit brusc, ca şi cum aş fi văzut un cadru de film, de petrecerea Societăţii dată de domnul Locke când împlinisem cincisprezece ani, când fusese nevoie de intervenţia mai multor

oaspeţi şi a unui majordom ca să scoată colţii lui Bad din piciorul lui Havemeyer.

De data asta, nu era nimeni care să intervină.

Havemeyer scoase un sunet strident, deloc uman, şi se împletici înapoi. Bad mârâi prin botul plin de carnea prăzii şi-şi propti labele, de parcă se jucau de-a cine-trage-mai-tare ca să pună stăpânire pe mâna dreaptă a lui Havemeyer. Dacă n-ar fi fost deja rănit, dacă laba sa din spate, pusă în atele, n-ar fi cedat sub el, poate ar fi câştigat.

Însă Bad se poticni, scheunând, iar Havemeyer îşi smulse mâna, împroşcând sânge negricios. Îşi strânse ambele mâini la piept – stânga legată cu tifon, de la care îi lipseau trei vârfuri de degete ca de ceară, dreapta acum străpunsă şi sfâşiată – şi-l privi pe Bad cu o expresie atât de înfuriată, încât am ştiut, cu o claritate perfectă, că-l va ucide. Avea să-şi îngroape mâinile distruse în blana lui şi să se ţină de el până când nu mai rămânea pic de căldură, până când lumina de chihlimbar a ochilor săi avea să se stingă, răcită…

Dar nu putu s-o facă, pentru că se auzi un zgomot metalic, ca de bucăţi de cremene lovite, şi apoi, deodată, un bubuit de tunet.

O găurică se ivi în costumul de in al lui Havemeyer, chiar deasupra inimii. Se uită la ea clipind derutat, apoi îşi ridică privirea cu o expresie care-i trăda uimirea.

Sângele întunecat înflori în jurul găurii din pieptul său, iar el căzu. Nu fu o prăbuşire teatrală sau graţioasă, ci mai mult o alunecare piezişă, ca de lumânare topită, pe pragul uşii.

Inspiră cu un sunet oribil, umed, ca şi cum sorbea smoală topită cu un pai, şi se uită în ochii mei. Zâmbi.

— Nu vor înceta niciodată să te caute, fato. Şi îţi promit – sunetul ca o sorbitură de smoală se auzi din nou, în timp ce capul îi cădea în faţă – că te vor găsi.

Am aşteptat următoarea răsuflare gâlgâită, dar aceasta nu mai veni. Trupul lui părea cumva mai

mic aşa cum zăcea acolo, ca unul dintre acele cadavre uscate de păianjeni ce se adună pe pervazurile ferestrelor.

M-am întors încet.

Jane stătea cu picioarele depărtate, bine proptite, cu braţele ridicate şi perfect nemişcate, cu ambele mâini strânse în jurul…

Ştii cum te simţi când vezi un obiect familiar scos din contextul său obişnuit? De parcă ochii tăi nu prea înţeleg ce-i cu formele pe care le văd?

Văzusem revolverul acela Enfield numai în caseta de sticlă de pe biroul domnului Locke.

O singură spirală de fum uleios se ridică din ţeavă în timp ce Jane îl lăsa în jos. Inspectă arma cu o expresie calmă, detaşată.

— Să fiu sinceră, sunt puţin surprinsă că a tras. Este o antichitate. Dar pe de altă parte – zâmbi, un zâmbet de o voioşie răutăcioasă, şi deodată am văzut-o aşa cum trebuie să fi fost odinioară: o tânără amazoană care se desfăta cu surescitarea vânătorii, o felină de pradă ce colinda prin junglele altei lumi –, domnul Locke şi-a menţinut întotdeauna colecţiile în stare foarte bună.

Dintre noi patru – sau cinci? Oare Havemeyer putea fi pus la socoteală? – numai Jane părea să fie pe deplin stăpână pe propriul corp. Bad ţopăia în cercuri agitate, pe trei labe, în jurul lui Havemeyer şi scotea scheunături, ca nişte mormăieli, părând să se plângă că-i fusese furată şansa unei lupte drepte. M-am lăsat din nou în genunchi lângă Samuel, care începea să se mişte slab, strâmbându-se şi tresărind ca şi cum ar fi fost prins într-o luptă neplăcută, dusă în vis. Mi-am simţit pulsul bubuind *prin* braţul bandajat ce sângera şi-am gândit, în mod stupid: „Nu-i deloc ca-n foiletoanele noastre, Samuel.” N-ar trebui să fie mai mult sânge? Mai multă agitaţie?

Jane nu părea îngrijorată. Puse o mână răcoroasă pe faţa mea şi-mi întâlni privirea cu o expresie care părea să cântărească situaţia, precum cineva care

examinează dacă păpuşa de porţelan scăpată pe jos de curând prezintă fisuri, încuviinţă o dată din cap – un diagnostic îndoielnic, pentru că mă simţeam plină de fisuri – şi începu să se mişte eficient prin cabană. Desfăcu un cearşaf mâncat de molii lângă Havemeyer, îi rostogoli binişor trupul pe el şi-l trase pe uşă afară. Se auzi o serie de bubuituri înfundate, neplăcute, de carne izbită, când cadavrul trecu peste prag – „Pragurile sunt locuri teribil de primejdioase”, mi-am spus în sinea mea, cu un acces de râs aproape isteric – şi apoi nimic, în afară de foşnetul unui obiect greu care era tras peste cetină.

Jane se întoarse cu două găleţi ruginite pline cu apă din lac, cu mânecile suflecate până la cot, arătând întocmai ca o gospodină harnică, şi nu ca o ucigaşă. Mă văzu şi se opri, oftând.

— Ai grijă de Samuel, January, spuse pe un ton blând.

Mi se păru că-mi spune şi „Adună-te, fetiţo” şi, poate, „Totul va fi bine”. Am încuviinţat din cap, un pic zdruncinată.

Îmi luă o jumătate de oră să-l instalez confortabil pe Samuel, chiar şi cu cooperarea lui năucită. Întâi a trebuit să-l trag până la pat şi să-l conving cu blândeţe să se trezească suficient ca să se târască pe el. Apoi a trebuit să-l conving să-mi elibereze încheietura mâinii din strânsoarea febrilă în care mă ţinea – „E-n regulă, eşti în siguranţă, Havemeyer… ei bine, a dispărut – mă doare, Sam, ce Dumnezeu!” –, după care am aţâţat focul şi am pus mai multe pături peste picioarele care încă-i tremurau.

Se auzi un hârşâit de lemn pe lemn şi Jane îşi trase un scaun lângă al meu. Se şterse cu o bucată de fustă pe mâinile încă umede. Urmele lăsate pe pânză erau rozaliu pal.

— Când m-a angajat să am grijă de tine, spuse ea domol, tatăl tău mi-a zis că-l urmăreau nişte oameni, că îl vânau. Mi-a spus că într-o zi s-ar putea să-l prindă. Şi apoi s-ar putea să vină după fiica lui, pe care o ţinea pe cât posibil în siguranţă. Făcu o

pauză şi ochii i se îndreptară spre mine. Apropo, i-am spus că fiicele nu vor să fie ţinute în siguranţă, că ar prefera să fie cu părinţii lor, dar nu mi-a răspuns.

Am înghiţit cu dificultate, potolind copilul din mine care voia fie să bată din picior şi să zică „Cum aşa?”, fie să se arunce în braţele lui Jane şi să jelească inconsolabil. E prea târziu pentru oricare dintre astea două.

În schimb, am spus:

— Dar ce *făcea* de fapt tata? Şi dacă *într-adevăr* nişte răufăcători misterioşi îl urmăreau prin lumea întreagă – şi cred că n-ar trebui să-mi dau ochii peste cap, fiindcă tocmai ai împuşcat un vampir adevărat –, cine sunt ei?

Jane nu răspunse imediat. Se aplecă şi luă cartea legată în piele a tatei de pe podeaua din dreptul patului.

— Nu ştiu, January. Dar cred că-i posibil ca ei să-l fi ajuns din urmă şi acum să vină după tine. Şi cred c-ar trebui să termini cartea asta.

Ce potrivit ca momentul cel mai îngrozitor din viaţa mea să-mi ceară să fac ce ştiu cel mai bine: să evadez într-o carte.

I-am luat din mână *Cele zece mii de Uşi,* mi-am vârât picioarele sub mine şi am deschis cartea la ultimul capitol.

Capitolul şase

Naşterea lui Julian Scaller

Un bărbat naufragiat şi salvat – Un bărbat care vânează şi este vânat – Un bărbat care speră

Yule Ian plutea într-un întuneric tulbure, neancorat de trupul său. Simţea că aşa este cel mai bine şi se hotărî să rămână în derivă cât mai mult posibil.

Nu era uşor. Întunericul era tulburat uneori de voci străine şi de lumina felinarelor, de cerinţele incomode ale corpului său, de vise care-l lăsau gâfâind şi treaz într-o încăpere pe care n-o recunoştea. O dată sau de două ori auzi plânsetul ascuţit, familiar al unui bebeluş şi simţi o durere acută în piept, ca şi cum cioburi de oale sparte se frecau între ele, înainte de a se scufunda din nou în uitare.

Însă – cu intermitenţe, fără tragere de inimă, încet – simţea că se vindecă. Acum treceau uneori ore în şir în care zăcea în pat complet treaz, dar nemişcat şi tăcut, de parcă realitatea era o tigroaică ce l-ar fi putut trece cu vederea dacă stătea suficient de liniştit. Nu mai putea scăpa de bărbatul răstit, cu înfăţişare morocănoasă şi cu o geantă din piele neagră care venea să-i ia temperatura şi să-i schimbe bandajele înfăşurate în jurul capului. În schimb, îi putea ignora întrebările şi-şi putea ţine fălcile încleştate ca să nu înghită castroanele aburinde de supă puse pe noptieră. De asemenea, o putea ignora pe femeia scundă şi lătăreaţă ce intra uneori aproape dându-se de-a dura, ca să-l bată la cap în legătură cu fiica lui – El era tatăl? De ce o dusese pe muntele ăla, singur? Unde era mama ei? – prin metoda grosolană, dar eficientă de a-şi apăsa capul rănit pe saltea până când durerea şi întunericul îl înghiţeau din nou.

(Printre multele lucruri care mă bântuie cu privire la propria-mi laşitate, poate cel mai rău este să ştiu ce-ar fi zis mama ta dacă m-ar fi văzut atunci. Resimţeam o satisfacţie amară la gândul că ea dispăruse, aşa că nu aveam cum s-o dezamăgesc.)

Yule se trezi câteva zile sau săptămâni mai târziu şi găsi un străin care stătea pe un scaun la marginea patului său – un bărbat cu înfăţişarea unui bogătaş, în costum negru, pe care-l vedea uşor neclar, aşa că strânse din ochi.

— Bună dimineaţa, domnule, spuse bărbatul, pe un ton agreabil. Ceai? Cafea? Un pic din rachiul destul de rău pe care-l beau sălbaticii ăştia de pe munte? Închise ochii. Nu? Înţeleaptă alegere, prietene, are un damf de otravă pentru şobolani.

Yule auzi un sunet care-i spunea că străinul îşi turna o porţie.

— Proprietarul casei mi-a spus că te-a tulburat accidentul, că n-ai spus două vorbe laolaltă de când te-au adus aici pe braţe. A mai spus că-i împuţi cea mai bună cameră, deşi consider cuvintele „cea mai bună" extrem de flexibile în acest caz.

Yule nu răspunse.

— Ţi-a umblat prin lucruri, desigur, sau cel puţin prin lucrurile care au putut fi pescuite din ciudatul naufragiu de pe vârful muntelui. Frânghii, pânză, peşte sărat, nişte haine destul de stranii. Şi vrafuri de pagini scrise într-un fel de păsărească, pasămite, sau într-un cod. Oraşul e împărţit de-a binelea între cei care cred că eşti un spion străin care le trimite misive francezilor – doar că cine-a mai auzit de un spion de culoare? – şi cei care cred că erai complet nebun dinainte de a te lovi la cap. Personal, nu sunt de acord cu niciuna dintre aceste teorii.

Yule începu să-şi apese capul de salteaua umplută cu paie. Mici constelaţii pâlpâitoare îi explodară în spatele pleoapelor.

— Destul, băiete.

Vocea bărbatului se schimbă, renunţând la învelişul său onctuos ca şi cum ar fi lăsat să cadă o haină de blană pe podea.

— Ţi-a trecut prin minte să te întrebi de ce dormi într-o cameră bună, încălzită, beneficiind de aptitudinile dubioase ale doctorului local, în loc să mori încet pe stradă? Te-ai gândit că-i bunăvoinţa localnicilor? râse, scurt şi dispreţuitor. Bunăvoinţa lor nu este sortită negrilor tatuaţi, fără o leţcaie – sau ce-oi fi tu. Mă tem că doar voinţa mea şi banii mei îţi asigură acest confort. Aşa că eu cred – şi Yule simţi cum străinul îl apucă fără delicateţe de bărbie şi-i îndreaptă faţa spre el – că-mi datorezi toată atenţia.

Dar Yule se găsea mult dincolo de oricare dintre legăturile obişnuite ale convenţiilor sociale şi reciprocităţii, iar principalul lui gând fu că ar ajunge mult mai repede pe calea către întunericul deplin al morţii fără intervenţia acestui bărbat. Îşi ţinu ochii închişi.

Urmă o pauză.

— Tot eu fac şi nişte plăţi săptămânale către o anume doamnă Cutley. Dacă aş înceta să le fac, fiica ta ar fi azvârlită într-un tren spre Denver şi ar ajunge într-un orfelinat de stat. Fie ar creşte şi s-ar face mare, dar plină de păduchi şi înrăită, fie ar muri la o vârstă fragedă, de tuberculoză şi de singurătate, şi nimănui de pe lumea asta nu i-ar păsa.

Senzaţia dureroasă de cioburi îl izbi din nou în piept, însoţită de un fel de strigăt tăcut în capul său, care suna foarte mult ca vocea Adelaidei, zicând: „Peste cadavrul meu.”

Yule deschise ochii. Resimţi lumina slabă a soarelui ce apunea ca pe câteva sute de ace vârâte în căpăţână, şi la început nu putu decât să clipească şi să icnească. Încet, imaginea încăperii se limpezi: mică, murdară, cu mobilă din lemn de brad cioplită grosolan. Patul era o învălmăşeală de cearşafuri pătate. Propriile-i membre, ieşind din învălmăşeala aceea sub unghiuri neglijente, întâmplătoare, ca rămăşiţele unei inundaţii, arătau subţiri şi emaciate.

Străinul îl privea cu ochi de culoarea palidă a zorilor, ţinând într-o mână un pocal de jad. Yule îşi umezi buzele crăpate.

— De ce? întrebă el.

Vocea îi era mai joasă şi mai aspră decât fusese, ca şi cum plămânii i-ar fi fost înlocuiţi cu nişte foaie de fier ruginite.

— De ce am acţionat atât de mărinimos în numele tău? Pentru că s-a întâmplat să fiu în zonă, evaluând nişte investiţii în minerale – în paranteză fie spus, piaţa e saturată şi deocamdată n-aş recomanda aşa ceva – şi am auzit zvonuri despre un nebun tatuat care a naufragiat pe un vârf de munte, aiurind despre uşi şi alte planete şi o femeie cu numele, dacă nu cumva informatorii mei se înşală, *Adelaide.* Bărbatul se aplecă şi ţesătura fină a costumului său foşni uşor. Pentru că sunt un colecţionar de unicate preţioase, şi presupun că tu eşti şi una, şi alta.

Scoase un al doilea pahar – o cupă de culoare pământie, foarte diferită de pocalul său verde, sculptat – şi-l umplu cu băutura uleioasă.

— Acum ai să te ridici în şezut şi-ai să bei asta, iar eu îţi voi mai turna un pahar şi-l vei bea şi pe acela. Apoi ai să-mi spui adevărul. Întregul adevăr.

Rostind aceste ultime cuvinte, îl privi pe Yule în ochi şi rămase fixându-l.

Yule se ridică în şezut. Bău alcoolul – un proces care semăna cu înghiţirea unor chibrituri aprinse – şi îşi spuse povestea.

— Prima dată am venit în lumea asta în 1881, după calendarul vostru, şi am întâlnit o fată pe nume Adelaide Lee Larson. Vocea i se pierdu pe moment, apoi îi reveni ca o şoaptă: Din ziua aceea am iubit-o.

La început, Yule vorbi lent, în propoziţii scurte, simple, dar se trezi curând izbucnind în paragrafe şi pagini întregi, până când ajunse să vorbească într-un şuvoi nesfârşit, pe nerăsuflate. Făcând asta, nu se simţea neapărat bine sau rău, ci era ca şi cum îndeplinea ceva necesar, ca şi cum acei ochi deschişi la culoare erau nişte pietre gemene aşezate pe pieptul lui, care-i smulgeau cuvintele.

Îi spuse străinului despre închiderea uşii şi despre cum se dedicase apoi studiului academic al uşilor. Despre explorările Adelaidei şi despre regăsirea lor pe ţărmul Cetăţii Plumm. Despre fiica lor şi despre călătoria lor înapoi spre uşa de pe vârful muntelui şi despre spargerea lumii.

— Şi acum nu ştiu… nu ştiu ce să fac sau unde să mă duc. Trebuie să găsesc o altă uşă spre casă, trebuie să aflu dacă a supravieţuit – sunt sigur că da, întotdeauna a fost atât de puternică –, dar fetiţa mea, January a mea…

— Gata cu smiorcăiala, băiete.

Yule sughiţă şi se opri, frângându-şi mâinile în poală, frecându-şi cuvintele de pe braţ *(învăţat, soţ, tata)* şi întrebându-se dacă mai era vreunul dintre ele adevărat.

— Aşa cum am spus, sunt un colecţionar. Ca atare, am angajat o mână de agenţi de teren care cutreieră lumea şi adună lucruri – sculpturi, vaze, păsări exotice et cetera. Părerea mea este că aceste – uşi le-ai zis? – ar putea duce la obiecte de o raritate deosebită. Poate chiar aproape mitologică. Bărbatul se înclină în faţă, radiind un fel de foame. Nu-i aşa?

Yule clipi spre el, confuz.

— Presupun – da, aşa e. În cercetările mele am notat că lucruri care sunt comune într-o lume pot fi percepute ca miraculoase într-alta, datorită tranziţiei din înţelegerea culturală contextuală, care…

— Întocmai. Da. Bărbatul zâmbi, se lăsă pe spate şi scoase un chiştoc rotofei de trabuc din buzunarul hainei. Sosi apoi mirosul de sulf al unui chibrit aprins şi duhoarea albăstruie de tutun. Sunt de părere că am putea încheia o înţelegere reciproc avantajoasă, băiatul meu. Stinse chibritul, scuturându-l, şi-l zvârli pe podea. Tu ai nevoie de un adăpost, de hrană, de o slujbă şi – dacă nu mă înşel prea tare – de finanţare şi de oportunitatea de a-ţi căuta o cale înapoi către draga ta soţie decedată.

— Ea nu…

Bărbatul îl ignoră.

— Consideră-le aranjate. Pe toate. Casă, masă şi fonduri nelimitate pentru cercetare şi călătorii. Poţi căuta uşa aia a ta cât doreşti, oriunde doreşti, dar în schimb… Zâmbi şi dinţii îi străluciră ca fildeşul prin fumul trabucului. Mă vei ajuta să creez o colecţie care s-o facă să pălească pe cea a muzeului Smithsonian. Găseşte lucrurile rare, bizare, imposibile, de pe altă lume – chiar puternice. Şi adu-mi-le.

Privirea lui Yule se concentră asupra bărbatului mai bine decât reuşise până atunci, cu inima bătându-i tare datorită speranţei căpătate brusc. Înjură încetişor, în propria-i limbă.

— Şi, poate, o doică, să mă însoţească în călătorii? Doar pentru scurt timp, pentru fetiţa mea…

Bărbatul pufni prin mustaţa sa impunătoare.

— Ei bine, în privinţa asta… Lumea aceasta nu e un loc prea sigur pentru copile, după cum vei afla curând. Mă gândeam mai degrabă că ar putea locui cu mine. Am o casă destul de mare şi – tuşi, luându-şi privirea de la Yule pentru prima dată şi aţintind-o în schimb asupra peretelui îndepărtat – nu am copii. N-ar fi nicio problemă. Se uită din nou la el. Ce zici, domnule?

Pentru un moment, Yule rămase fără grai. Era tot ce ar fi putut spera – suficient timp şi bani destui ca să caute o uşă înapoi către Cea Scrisă, un loc sigur pentru January, o cale înainte care să-l scoată din întuneric –, dar se trezi ezitând. Disperarea, odată înrădăcinată, poate fi greu de dezrădăcinat.

Yule trase aer în piept şi-i întinse mâna în modul pe care i-l arătase Adelaide odinioară. Străinul i-o strânse, cu un zâmbet care dezvăluia mult mai mulţi dinţi decât era cazul.

— Şi cum te numeşti, dragul meu?

— …Julian. Julian Scaller.

— Cornelius Locke. Încântat că mi te alături, domnule Scaller.

În tinereţea sa din Cea Scrisă, Julian căuta uşi cu încrederea în sine neţărmurită a unui tânăr îndrăgostit, care presupune că lumea se va da peste cap să-i îndeplinească dorinţele. Erau momente – după săptămâni fără niciun rezultat petrecute pescuind cu năvodul prin arhivele unei Cetăţi îndepărtate, când îl dureau ochii fiindcă încercase să desluşească vreo şase limbi străine sau după kilometri de mers pe jos pe dealuri împădurite fără cel mai mic semn al unei uşi – când simţea că îndoiala i se strecoară în suflet. Gânduri trădătoare i se târau prin cap în timp ce se afla în spaţiul acela nepăzit dintre somn şi trezie, gânduri precum: „Dacă am să îmbătrânesc căutând-o şi n-am s-o găsesc niciodată?”

Dar până dimineaţa, asemenea gânduri se evaporau precum ceaţa în zori şi nu lăsau absolut nimic în urma lor. El se trezea, pur şi simplu, şi îşi continua căutarea.

Acum, prins ca într-o capcană în lumea Adelaidei, caut cu disperarea unui bătrân care înţelege că timpul este ceva preţios şi finit, ce se scurge în bătăile unui secundar de ceas în pieptul meu.

O parte din acel timp l-am petrecut pur şi simplu învăţând cum să navighez prin lumea aceasta – un loc pe care-l consider derutant, uneori nemilos, şi profund inospitalier. Există reguli despre avuţie şi statut social, graniţe şi paşapoarte, arme de foc şi toalete publice şi culoarea pielii mele, şi toate astea se schimbă în funcţie de locul şi momentul exact în care mă aflu. Într-un loc, ar putea fi perfect permisibil să vizitez biblioteca universităţii şi să împrumut câteva cărţi; în schimb, aceeaşi acţiune într-un alt loc ar putea cauza un apel către poliţia locală, căreia nu-i place atitudinea mea, mă arestează şi refuză să mă elibereze până când domnul Locke nu trimite o telegramă de scuze şi o sumă de bani supărător de mare secţiei din ţinutul Orleans. În anumite condiţii, m-aş putea întâlni cu alţi învăţaţi din domeniul meu şi am putea discuta

pe larg despre valoarea arheologică a creării de mituri; în alte momente, sunt tratat ca un câine inteligent, care a învăţat să vorbească engleza. Am fost sărbătorit de prinţi din Persia pentru descoperirile mele; am fost scuipat pe stradă pentru că nu mi-am ferit privirea. Sunt invitat să iau cina la masa lui Cornelius, dar niciodată să mă alătur Societăţii sale Arheologice.

La drept vorbind, am văzut şi lucrurile frumoase, admirabile din lumea asta: un grup de fete care înălţau zmeie în Gujarat, mişcându-se într-o învălmăşeală de roz şi turcoaz; un stârc care mă fixa cu ochiul său auriu pe malul fluviului Mississippi; doi soldaţi tineri sărutându-se pe o alee întunecoasă din Sevastopol. Nu este o lume în întregime rea, dar nu va fi niciodată a mea.

Am irosit şi mai mult timp îndeplinindu-mi obligaţiile faţă de Cornelius. Şi ce târg cu diavolul s-a dovedit a fi: actele pe care le prezint la trecerea frontierelor îmi identifică ocupaţia drept *cercetător arheologic şi explorator,* dar ar putea spune mai exact *jefuitor de morminte bine îmbrăcat.* Odată i-am auzit pe uigurii[20] din China referindu-se la mine printr-un nume lung şi complicat, plin de fricative şi combinaţii de consoane imposibil de pronunţat, care înseamnă *devoratorul de poveşti.*

Asta este ceea ce sunt, ceea ce am devenit: cineva care caută în resturile altora şi cutreieră întreg pământul, săpând în locurile sale cele mai tainice şi mai frumoase şi culegându-i recolta de comori şi mituri. Devorându-i poveştile. Am desprins cu dalta secţiuni de artă sacră de pe pereţii templelor, am furat urne şi măşti şi sceptre şi lămpi magice, am dezgropat morminte şi am furat bijuterii din braţele morţilor – în lumea asta şi într-o sută de alte lumi. Toate de dragul colecţiei unui om bogat din cealaltă parte a lumii.

Ce ruşinos, un Învăţat al Cetăţii Nin să ajungă devorator de poveşti. Oare ce-ar zice mama ta?

Aş face lucruri şi mai rele ca să-mi găsesc drumul înapoi spre ea.

Însă rămân fără timp. Chipul tău este clepsidra mea: de fiecare dată când mă întorc la reşedinţa Locke, e ca şi cum aş fi lipsit decenii, nu săptămâni. Vieţi întregi au înflorit şi s-au scuturat pentru tine, luni de încercări şi triumfuri secrete, care ţi-au modelat subtil trăsăturile, transformându-te într-o persoană pe care abia o mai recunosc. Ai crescut, te-ai făcut înaltă şi tăcută, ai nemişcarea plină de neîncredere a unei căprioare care se pregăteşte s-o ia la fugă.

Uneori – când sunt fie prea obosit, fie prea beat ca să-mi îndepărtez gândurile de asemenea zone periculoase – mă întreb ce-ar crede mama ta dacă te-ar putea vedea. Trăsăturile tale sunt în mod clar şi dureros ale ei, dar spiritul îţi este strâns încorsetat de bunele maniere şi de povara invizibilă a faptului că nu aparţii nicăieri. Ea visase pentru tine o altă viaţă, una profund şi primejdios de liberă, nelegată de nimic, cu fiecare uşă deschisă în faţa ta.

În schimb, ţi-am oferit reşedinţa Locke şi pe Cornelius şi pe nemţoaica aia teribilă, care se uită la mine de parcă aş fi o rufă nespălată. Te-am lăsat singură, orfană, neştiutoare în ceea ce priveşte lucrurile minunate şi groaznice care clocotesc chiar sub suprafaţa realităţii. Cornelius spune că aşa e cel mai bine; el zice că nu-i sănătos ca tinerele fete să crească cu capul plin de uşi şi alte lumi, că nu este vremea pentru aşa ceva. Şi după tot ce a făcut – ne-a salvat, mi-a dat o slujbă, te-a crescut ca pe propria lui fiică –, cine sunt eu să obiectez?

Şi totuşi: dacă o voi regăsi vreodată pe mama ta, oare mă va ierta?

Acesta este un gând pe care nu mi-l îngădui. O voi lua de la capăt pe o coală nouă de hârtie, ca să nu văd cuvintele astea care se încruntă la mine de pe pagină.

Bărbaţii ca mine nu pot vedea nimic dincolo de propria lor suferinţă; privirea ne este îndreptată spre interior, hipnotizată de propria noastră inimă frântă.

De-asta n-am observat atâta timp: uşile se închid. Sau, poate mai exact, uşile sunt închise.

Ar fi trebuit să-mi fi dat seama mai devreme, dar în anii de început eram şi mai obsedat, convins că următoarea uşă se va deschide spre mările azurii ale lumii mele de baştină. Am mers pe urmele miturilor, poveştilor şi zvonurilor, am căutat revolte şi revoluţii, iar la rădăcinile lor răsucite am găsit adesea uşi. Niciuna dintre ele nu m-a dus înapoi la ea, aşa că le abandonam cât puteam de repede, stând doar cât să apuc să scormonesc şi să prad. Apoi le împachetam comorile furate în rumeguş, mâzgăleam *1611 CHAMPLAIN DRIVE, SHELBURNE, VERMONT* pe ladă şi plecam spre următorul vapor cu abur, următoarea poveste, următoarea uşă.

N-am zăbovit destul ca să văd ce se întâmpla după aceea: incendii forestiere inexplicabile, demolări neplanificate ale unor clădiri istorice, inundaţii, amenajări ale unor proprietăţi imobiliare, surpări, scurgeri de gaze şi explozii. Dezastre fără sursă, care nu erau din vina nimănui şi care transformau uşile în moloz şi cenuşă şi rupeau legăturile secrete dintre lumi.

Când am recunoscut în cele din urmă tiparul – stând pe balconul unui hotel şi citind un articol din ziarul *Vancouver Sun* despre surparea unui puţ de mină în care găsisem o uşă abia cu o săptămână în urmă –, n-am dat vina la început pe mâna omului. Am dat vina pe trecerea timpului. Am dat vina pe secolul XX, care părea pornit pe o autodistrugere fatidică. M-am gândit că poate uşile nu-şi au locul în lumea modernă, că toate erau sortite să se închidă în cele din urmă.

Ar fi trebuit să ştiu: destinul este o poveste frumoasă pe care ne-o spunem singuri. În spatele ei ne ascundem doar noi, oamenii, şi alegerile teribile pe care le facem.

Poate am ştiut adevărul înainte chiar de a avea dovezi. Am simţit că devin tot mai suspicios, făcându-mi griji că mă urmăreau străini în restaurantele din Bangalore, că aud paşi în spatele meu pe aleile din Rio. Cam pe atunci am început să-i trimit misive lui Cornelius într-un cod inventat de mine, convins că o entitate necunoscută îmi intercepta rapoartele. N-a contat: uşile au continuat să se închidă.

Am raţionat în sinea mea: ce conta că acele uşi anume erau distruse? Toate erau uşi nepotrivite. Niciuna dintre ele nu m-ar fi dus înapoi la Ade, la casa noastră de piatră de deasupra Cetăţii Nin, la acel moment în care am urcat dealul şi v-am văzut pe voi două cuibărite pe pled: aurii, întregi, perfecte.

Dar chiar şi aşa, cufundat în autocompătimire, mi-a trecut prin minte un alt gând: „Ce se întâmplă cu o lume fără uşi?” Nu ajunsesem eu la concluzia că aceste uşi introduc schimbarea, pe vremuri, când eram un învăţat, şi nu un jefuitor de morminte? Lansasem ipoteza că uşile sunt căi vitale, care le permit lucrurilor misterioase şi miraculoase să curgă liber între lumi.

Deja îmi imaginez că văd efectele absenţei lor în lumea aceasta: o stagnare subtilă, o atmosferă stătută, ca într-o casă care a fost ţinută închisă toată vara. Există imperii asupra cărora soarele nu va apune niciodată, căi ferate ce traversează continente, fluvii de avuţii care nu vor seca în veci, maşinării ce nu obosesc nicicând. Este un sistem prea vast şi prea lacom ca să poată fi demontat vreodată, ca o zeitate sau ca un motor, care înghite bărbaţi şi femei şi scuipă fum negru în cer. Numele său este Modernitate, mi s-a spus, şi poartă Progresul şi Prosperitatea în pântecele său hrănit cu cărbuni aprinşi –, dar eu văd doar rigiditate, reprimare, o rezistenţă la schimbare care-mi dă fiori.

Cred că ştiu deja ce se întâmplă cu o lume fără uşi.

Dar să mă opresc din căutarea uşilor ar însemna să mă opresc din căutarea mamei tale şi *nu pot.* Nu pot.

Am început să calc pe urmele vechi de un deceniu ale Adei, pe baza teoriei că uşa spre Cea Scrisă ar putea fi ascunsă într-o altă lume. N-a fost întotdeauna uşor să pun cap la cap poveştile pe care mi le-a spus ea şi poveştile pe care le-am auzit întâmplător pe străzi aglomerate sau în baruri prăpădite, îmbibate în alcool şi distorsionate, dar am fost insistent. Am găsit uşa din St. Ours, uşa din Haiti, uşa oamenilor-foci, alte zece uşi – toate au dispărut între timp. Arse, surpate, distruse, uitate.

Abia în 1907 i-am întrezărit pe urmăritorii mei. Găsisem în cele din urmă uşa grecească – o lespede rece de piatră dintr-o biserică părăsită – care ducea într-o lume pe care Ade o descrisese odată ca fiind o „genune neagră a iadului”. N-aveam niciun interes să-i repet experienţele (după mărturia ei, fusese aproape luată în sclavie de către o femeie şef de trib cu ochi de gheaţă), aşa că n-am zăbovit prea mult acolo. Am umblat mai puţin de o zi, furişându-mă temător prin zăpadă, dar n-am găsit nimic viu şi nimic care să merite furat. Nu erau decât rânduri nesfârşite de pini negri şi un orizont îndepărtat de culoarea oţelului, precum şi rămăşiţele în ruină ale unui soi de fort sau sat. Dacă existau orice alte uşi în locul acela, n-am zăbovit să le găsesc.

M-am târât prin uşa de piatră înapoi în interiorul pătat de mucegai al bisericii Sf. Petru. Abia după ce am ieşit – tremurând cu nişte spasme pe care nu le puteam controla, inhalând mirosul de sare şi lămâi verzi al unei seri mediteraneene –, am observat pe podeaua din dale ceva ce mai înainte nu existase: o pereche de picioare în cizme negre.

Aparţineau unui bărbat înalt, cu sprâncene groase, care purta uniforma cu nasturi de alamă şi chipiul rotund al unui ofiţer de poliţie grec. Nu părea prea surprins să vadă un străin pudrat cu zăpadă târându-se afară din zid, ci doar un pic deranjat.

M-am ridicat cu greutate în picioare.
— Cine… ce faci aici?
Dădu din umeri şi desfăcu braţele.
— Exact ceea ce poftesc. Vorbea o engleză guturală, cu accent. Deşi am ajuns, cred, un pic mai devreme.
Oftă şi ţinu să scuture cu mâna praful de pe o strană şi să se aşeze ca să aştepte. Am înghiţit un nod uriaş.
— Ştiu de ce eşti aici. Nu încerca să te prefaci. Şi nu te voi lăsa, nu de data asta…
Râsul lui batjocoritor îmi opri micul discurs îndrăzneţ.
— Nu fi nesăbuit, domnule Scaller. Întoarce-te în coliba aia urâtă de pe ţărm, mâine-dimineaţă ia-ţi un bilet pe vapor şi uită de locul ăsta, bine? Ţi-ai terminat treaba aici.
Era ca şi cum toate închipuirile mele cele mai paranoice se adevereau: îmi ştia numele, ştia despre coliba pe care o închiriasem de la o pescăriţă, poate cunoştea şi adevărata natură a cercetărilor mele.
— Nu. Nu voi lăsa să se întâmple din nou una ca…
Bărbatul dădu din mână a lehamite, de parcă eram un copil care nu voia să meargă la culcare.
— Ba da. Vei pleca fără scandal. Nu vei sufla o vorbă despre asta nimănui. Şi apoi vei adulmeca pentru noi următoarea uşă, ca un câine cuminte.
— Şi de ce, mă rog?
Ridicasem vocea, care devenise ascuţită, încordată şi-mi doream nespus ca Adelaide să fi fost acolo. Ea era mereu cea curajoasă.
Mă privi aproape cu milă.
— Copiii… oftă el. Cresc atât de repede, nu? Micuţa January va împlini treisprezece ani peste doar câteva luni.
Am rămas tăcuţi, în timp ce eu îmi ascultam inima cum bubuie în piept şi mă gândeam la tine, care mă aşteptai dincolo de ocean.
Am plecat.

Mi-am cumpărat biletul pe vapor în dimineaţa următoare şi un ziar de la standul de presă străină din Valencia peste alte trei zile. Pe pagina a şasea, tipărită cu caractere greceşti neclare, era un articol mic despre o avalanşă de stânci subită şi inexplicabilă pe coasta Cretei. Nimeni nu fusese rănit, dar un drum fusese îngropat sub pietre şi o biserică veche, aproape uitată, fusese făcută praf. Şeful poliţiei locale era citat descriind evenimentul ca „nefericit, dar inevitabil”.

Mai jos vei găsi o reproducere parţială a unei liste înregistrate în notiţele mele în iulie 1907. Acesta este impulsul unui învăţat, să facă faţă unei situaţii primejdioase şi tulburi aşezându-se la birou şi scriind o listă. Mă întreb ce-ar fi făcut mama ta. Îmi pot închipui că mult mai mult zgomot şi tărăboi, poate chiar victime.

Am intitulat lista *Reacţii la situaţia care continuă privind închiderea infamă a uşilor şi potenţiale riscuri pentru membrii apropiaţi ai familiei* şi am subliniat acest titlu de mai multe ori.

A. Demascarea complotului. Publicarea descoperirilor de până acum (să scriu redacţiei *Times?* Să public un anunţ?) şi denunţarea activităţilor unei organizaţii din umbră. Pro: se poate face rapid; perturbare minimă a vieţii lui January. Contra: probabilitatea eşecului total (oare ziarele ar publica descoperirile fără dovezi?); pierderea încrederii şi protecţiei lui Cornelius; pericol de represalii (violente) din partea unor necunoscuţi.

B. Discuţie cu Cornelius. Să-i explic temerile mele mai pe larg şi să-i cer protecţie suplimentară pentru January. Pro: resursele considerabile ale lui Locke ar putea asigura un grad mai înalt de siguranţă. Contra: până acum n-a dat atenţie îngrijorărilor mele; a folosit termenii „tendinţe paranoide” şi „absurdităţi ridicole”.

C. Mutarea lui January într-un loc sigur, secundar. Dacă ar fi ascunsă în altă fortăreaţă, cu mare discreţie, s-ar putea ca urmăritorii să n-o găsească. Pro: J. în siguranţă. Contra: dificultatea găsirii unui loc sigur; dificultatea gestionării ataşamentului lui Cornelius faţă de J.; incertitudinea succesului/riscului pentru siguranţa lui J.; perturbarea maximă a vieţii cotidiene.

În ciuda tuturor celor întâmplate, cred că-i place reşedinţa Locke. Când era mică, adesea găseam la întoarcerea mea o bonă iritată şi o fiică absentă, apoi fata îmi era descoperită peste câteva ore construind castele de nisip pe malul lacului sau jucându-se la nesfârşit cu fiul băcanului. Acum o găsesc străbătând sălile cu o mână pe lambriurile din lemn închis la culoare, ca şi cum ar mângâia spinarea unei imense fiare tolănite, sau cuibărită cu câinele ei într-un fotoliu uitat din pod. Ar fi corect să-i răpesc singura casă pe care a cunoscut-o vreodată, când i-am răpit deja atât de multe?

D. Fuga, refugierea în altă lume. Aş putea să găsesc o uşă şi să trec prin ea, luând-o pe January cu mine şi croind o nouă viaţă pentru amândoi într-un loc mai sigur şi mai luminos. Pro: siguranţa supremă faţă de urmăritori. Contra: vezi mai sus. Şi sunt departe de a fi sigur că toate lumile sunt legate între ele – dacă am fugi într-o altă lume, oare aş mai putea-o găsi vreodată pe Cea Scrisă? Iar dacă Ade şi-ar croi drum cu dinţii şi cu ghearele înapoi acasă, ne-ar mai găsi ea vreodată?

Nu exista punctul E. Continuarea exact ca până acum, dar acesta este cursul pe care l-am ales în cele din urmă. Am descoperit că viaţa are un fel de cumpănă, o greutate acumulată a deciziilor luate care devine imposibil de îndepărtat. Mi-am continuat jafurile, desprinzând cu dalta bucăţi de poveşti şi vârându-le în lăzi, pentru ca un om bogat să se poată lăuda prietenilor săi bogaţi; mi-am continuat căutarea disperată, mergând pe urmele poveştilor şi dezgropând uşi; am continuat să

îngădui să fie închise în urma mea. Am încetat să mai privesc peste umăr.

Am făcut doar trei schimbări. Prima s-a referit la o uşă de fildeş din munţii din Africa Orientală Britanică şi la o întâlnire incomodă cu o puşcă Lee-Metford, şi s-a încheiat cu falsificarea unui paşaport şi cumpărarea de bilete de tren pentru o domnişoară pe nume Jane Irimu. Nu este necesar să repovestesc aici întreaga istorisire a întâlnirii noastre, ci doar să notez că este una dintre persoanele cele mai neînfricate şi violente din fire pe care le-am cunoscut vreodată, şi că i-am provocat fără să vreau nişte probleme teribile. De asemenea, ea are o empatie deosebită faţă de situaţia ta şi cred că te va proteja într-un mod mult mai destoinic decât am făcut-o eu. Ar trebui s-o întrebi într-o zi care e întreaga poveste.

A doua schimbare a fost să găsesc o cale de scăpare pentru voi două, o ascunzătoare pe care sper că n-o veţi folosi niciodată. Nu o voi descrie în detaliu aici – pentru cazul în care vreun ochi neprietenos şi curios ar da peste această carte –, ci doar voi spune că există o uşă pe care am găsit-o şi care n-a fost încă închisă. Am călătorit sub un nume fals ca s-o descopăr şi mi-am ars notiţele şi actele după ce am făcut-o. Pentru întoarcerea mea întârziată am dat vina pe marea furtunoasă, şi presupun că deja fusesem atât de des absent de la reşedinţa Locke, încât nici Cornelius, nici tu nu aţi pus întrebări. Am vorbit despre adevăratul meu scop cu un singur om în viaţă; dacă vreodată vei avea nevoie de un loc în care să fugi, un loc în care să te ascunzi de ceea ce mă urmăreşte pe mine, urmeaz-o pe Jane.

A treia schimbare este cartea asta, pe care o ţii acum în mână. (Presupunând că am legat-o între timp. Altfel, mă refer la un teanc dezordonat de hârtii dactilografiate, legate laolaltă cu sfoară de ambalat şi cu pielea năpârlită a unui şarpe zburător, pe care l-am găsit într-o lume extrem de neplăcută în care am ajuns printr-o uşă din Australia.)

Acum îmi petrec serile adunând bucăţile disparate şi rătăcitoare ale poveştii mele – ar trebui să-i zic povestea noastră –, mânându-le să formeze o linie dreaptă şi consemnându-le cât de ordonat pot pe pagină. Este o muncă solicitantă. Uneori sunt prea epuizat după o zi de mers pe jos, fără rezultat, prin jungla amazoniană sau prin Munţii Ozark ca să scriu mai mult de o propoziţie înainte de culcare. Alteori îmi petrec întreaga zi captiv în tabăra mea din cauza vremii proaste, doar în compania unui stilou şi a foilor de hârtie, însă tot nu reuşesc să scriu un singur cuvânt, pentru că sunt prins în sălile cu oglinzi ale memoriei şi nu pot scăpa (curba ca de nautil a trupului mamei tale în jurul tău; pata alb-aurie a zâmbetului ei în zorile ceţoase de pe marea Amarico).

Totuşi stărui asupra scrisului, chiar şi atunci când mă simt de parcă aş încerca să înaintez printr-o zonă cu tufişuri de măceş, chiar şi când cerneala pare roşie ca sângele la lumina felinarului.

Poate continui să scriu pentru că am fost crescut într-o lume în care cuvintele au putere, în care curbele şi spiralele de cerneală împodobesc pânzele corăbiilor şi pielea oamenilor, unde o lucrătoare prin cuvinte suficient de talentată ar putea încerca şi reuşi să-şi rearanjeze lumea. Poate că nu pot crede în completa lipsă de putere a cuvintelor, nici măcar aici.

Poate că simt doar nevoia să las în urmă o însemnare, oricât de rătăcitoare şi lipsită de dovezi, pentru ca un alt suflet de om să afle adevărurile pe care am depus atâta efort să le dezgrop. Pentru că altcineva ar putea-o citi şi crede: există zece mii de uşi între zece mii de lumi şi cineva le închide. Iar eu îl ajut s-o facă.

Poate că scriu dintr-o speranţă cu desăvârşire mai disperată şi naivă: că cineva mai curajos şi mai bun decât mine mi-ar putea ispăşi păcatele şi ar putea reuşi acolo unde eu am dat greş. Că cineva ar putea opune rezistenţă uneltirilor din umbră ale celor care

vor să despartă această lume de toate suratele ei şi s-o facă stearpă, raţională, profund singură.

Că cineva, cumva, ar putea să se transforme într-o cheie vie şi să deschidă uşile.

SFÂRŞIT

Post-scriptum
(Scuze pentru scrisul urât – oare ce-ar zice mama? –,
dar sunt în mare grabă şi n-am timp să dactilografiez asta
şi s-o leg ca pe restul.)

Preaiubita mea January,

Am găsit-o. Am găsit-o.

Mi-am ridicat tabăra pe una dintre insulele reci, bătute de vânturi, la nord de Japonia. Lângă ţărm se află o îngrămădire de colibe din bambus şi de cocioabe din tablă ondulată care ar putea fi denumită cu generozitate sat, *dar pe panta asta a muntelui nu există nimic în afară de iarbă încâlcită şi câţiva pini uscaţi, care se agaţă vitejeşte de solul ca de cenuşă. Înaintea mea se înalţă o formaţiune interesantă: unele dintre crengile copacilor s-au răsucit, alcătuind un fel de arcadă care dă spre mare.*

Dacă este văzută din unghiul potrivit, arată aproape ca o uşă.

Am găsit-o urmând poveştile: a fost odată un pescar care împăturea paginile cărţilor şi le transforma în corăbii. Vasele erau iuţi şi uşoare, iar pânzele lor erau mânjite cu cerneală. A fost odată un băieţel care a dispărut în toiul iernii şi s-a întors ars de soare şi înfierbântat. A fost odată un preot cu rugăciuni scrise pe piele.

Ştiam unde duce mai înainte de a trece prin ea. Lumile, ca şi casele, au mirosuri specifice, atât de subtile şi de complexe şi de variate, încât abia le observi, iar mirosul Celei Scrise se strecura printre ramurile de pin ca o ceaţă delicată. Soare, mare,

praful cotoarelor de cărţi care se făceau pulbere, sarea şi mirodeniile a o mie de corăbii negustoreşti. Acasă.

Voi trece prin ea cât mai curând posibil. Chiar în seara asta. Am fost atent în timpul călătoriei care m-a purtat aici, însă mă tem că n-am fost totuşi destul de precaut. Mă tem că mă vor găsi – cei care închid uşile şi ucid lumile. Ezit şi să-mi iau privirea de la uşă ca să mă uit la pagina asta, să nu mă trezesc cumva că vreo siluetă spectrală sare din umbre şi o închide pentru totdeauna.

Însă voi zăbovi îndeajuns ca să termin asta. Să-ţi spun unde am plecat şi de ce, şi să-ţi trimit cartea asta prin Cuferele Azurii ale lui Tuya şi Yuha – o pereche de obiecte folositoare, pe care le-am găsit trecând printr-o uşă din Alexandria, şi una dintre puţinele comori pe care am refuzat să o predau pe de-a-ntregul lui Cornelius. I-am dat una lui, dar am păstrat-o pe cealaltă pentru mine.

Înainte, ţi-am trimis flecuşteţe şi jucărioare – ţi-ai dat seama ce erau? Ofrandele insuficiente ale unui tată absent? Încercarea unui laş de a zice: mă gândesc mereu la tine, te iubesc, iartă-mă? M-am temut că te vor dezamăgi, m-am temut că vei respinge darurile mele neînsemnate, demne de milă.

Cartea asta este ultimul meu astfel de cadou. Ultima mea insuficienţă. Este o lucrare profund imperfectă, aşa cum deja ştii foarte bine, însă este adevărul – ceva ce meritai cu mult înainte, totuşi nu ţi-am putut oferi. (Am încercat, o dată sau de două ori. Am venit în camera ta, am deschis gura să-ţi spun tot şi m-am trezit fără grai. Am fugit de tine şi m-am aruncat gâfâind pe patul meu, aproape înecându-mă cu greutatea cuvintelor nespuse din gâtlej. Presupun că într-adevăr sunt atât de laş.)

Ei bine, gata cu tăcerile. Gata cu minciunile. Nu ştiu cât de des vizitezi Cufărul Azuriu, aşa că am găsit o modalitate de a mă asigura că descoperi cartea la timp – păsările de aici sunt nişte creaturi încrezătoare, care nu cunosc pericolele reprezentate de oameni.

Cartea asta conţine o singură minciună de care sunt conştient: afirmaţia că am scris-o de dragul învăţăturii sau Cunoaşterii sau al Necesităţii Morale. Că încercam să las o însemnare în urmă *sau* să-mi consemnez descoperirile *pentru vreun viitor cititor neclar, care ar putea să-mi preia cu temeritate povara.*

Adevărul este că am scris-o pentru tine. Întotdeauna am scris-o pentru tine, în fiecare moment.

Îţi aminteşti când aveai şase sau şapte ani şi m-am întors din expediţia în Birmania? A fost prima dată când nu te-ai mai repezit în braţele mele la sosire (şi cum tânjeam şi mă temeam de aceste sosiri, când feţişoara ta iubită îmi arăta, asemenea unei clepsidre, cât de mult timp irosisem). În schimb, ai rămas pe loc în rochiţa ta apretată, privindu-mă ca şi cum eram un străin dintr-un vagon de tren aglomerat.

De prea multe ori, spuneau ochii tăi. M-ai părăsit de prea multe ori, iar acum ceva preţios şi fragil s-a rupt între noi.

Am scris această carte în speranţa disperată, vrednică de dispreţ că aş putea repara acel ceva. De parcă aş putea ispăşi pentru toate sărbătorile ratate şi pentru toate orele în care am lipsit, pentru toţi anii pe care i-am petrecut înfăşurat în egoismul suferinţei. Dar aici, la sfârşit, ştiu că nu pot.

Te părăsesc din nou, mai profund decât am făcut-o vreodată până acum.

Nu-ţi pot oferi decât această carte şi o rugăciune ca această uşă să nu fie închisă. Ca tu să găseşti o cale de a mă urma într-o zi. Ca mama ta să fie în viaţă şi să ne aştepte şi ca într-o zi să te strângă din nou în braţe, iar ceea ce s-a frânt să se reîntregească.

Ai încredere în Jane. Spune-i… spune-i că-mi pare rău.

Uşa mă cheamă cu vocea mamei tale. Trebuie să plec.

Iartă-mă. Urmează-mă.
Y.S.

N-o pot face.

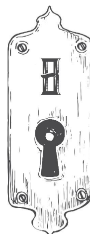
Am încercat, January. Am încercat să te părăsesc. Dar tot ce am reuşit a fost să stau în pragul uşii mele, încremenit, mirosind dulceaţa lumii mele de acasă şi încercând să-mi impun să fac acel ultim pas, pasul final, în faţă.

Nu pot. Nu te pot părăsi. Nu din nou. Îmi strâng lucrurile, mă întorc la reşedinţa Locke. Te voi aduce cu mine înapoi aici şi vom trece prin uşă împreună sau deloc. Îmi pare atât de rău, zei, atât de rău – vin.

Aşteaptă-mă.

FUGI, JANUARY
ARCADIA
NU TE ÎNCREDE

8. Uşa de lemn plutitor

Am găsit-o pe Jane urmând zgomotele ritmice ale unei lopeţi în pământul pietros. Lucra cu hotărâre, săpând într-un loc mai jos din centrul insulei, doar în compania miasmei fetide de mlaştină şi a bâzâitului văicăreţ a câtorva milioane de ţânţari.

Şi, desigur, a domnului Theodore Havemeyer.

El nu era decât un morman pătat de cearşafuri, alb murdar şi cu o formă vag larvară. Mâna lui – o gheară lipsită de culoare, punctată cu răni din care supura sânge, de dimensiunea colţilor lui Bad – ieşea din înfăşurare şi arunca o umbră exagerat de mare în lumina după-amiezii târzii.

— N-am putea… nu ştiu, doar să-l zvârlim în lac? Sau să-l lăsăm aşa?

Hârşâitul lopeţii care muşca din pământ; foşnetul ţărânei care aluneca de pe ea. Jane nu-şi ridică privirea spre mine, dar pe chip îi apăru un zâmbet lipsit de umor.

— Crezi că Havemeyerii lumii ăsteia doar dispar şi gata? Crezi că nu vine nimeni să-i caute? Clătină din cap şi adăugă pe un ton liniştitor: Ăsta-i un loc bun şi umed; cadavrul nu va rezista mult.

Am descoperit că asta îmi făcea un pic rău de la stomac, aşa că m-am cocoţat pe un bolovan îmbrăcat în muşchi şi am privit ciorile care se adunau pe crengile pinilor de deasupra noastră, ca nişte participanţi cam prost-crescuţi la o înmormântare, care croncăneau şi bârfeau.

Mânerul cu aşchii al lopeţii apăru în faţa mea. L-am luat şi cu ocazia aceea am făcut câteva descoperiri: prima, că săpatul este foarte dificil şi că

eram încă slăbită şi mă simţeam bolnavă după ce scăpasem de la Brattleboro. A doua, că trupurile oamenilor sunt destul de mari şi au nevoie de gropi substanţiale. Şi a treia, că săpatul îţi lasă suficient loc în minte pentru gândit, chiar şi atunci când sudoarea îţi intră în ochii care te înţeapă şi pielea palmelor te usturăîntr-un fel care anunţă că ai făcut băşici.

„Tata nu m-a abandonat. S-a întors după mine." Gândul acesta era ca un soare mic care ardea în spatele ochilor mei, prea strălucitor ca să-l privesc fără nicio primejdie. Cât timp nu tânjisem oare după o mică dovadă a iubirii lui pentru mine? Însă dragostea lui pentru mama, tristeţea lui egoistă fuseseră mereu mai puternice – până în ultimele momente, când nu mai fusese aşa, iar el întorsese spatele Uşii după care tânjea de şaptesprezece ani.

„Deci unde-i el acum?" Am ezitat un pic la gândul acesta, închipuindu-mi mâzgălitura înnebunită a acelor ultime cuvinte – *FUGI, JANUARY, ARCADIA, NU TE ÎNCREDE* –, şi am dat înapoi.

Ce lucruri îmi spunea, oare, acel ultim capitol, pe care să nu le fi bănuit deja? Ei bine, primul: că domnul Locke ştiuse foarte bine că tatăl meu vâna Uşi şi chiar îl angajase special pentru asta. Mi-am închipuit încăperile de la subsol ale reşedinţei Locke, cu rândurile nesfârşite de lăzi şi cutii, sălile pline de vitrine de sticlă şi etichete ordonate – câte dintre comorile acelea erau furate din alte lumi? Câte dintre ele erau impregnate cu puteri stranii sau cu magie supranaturală?

Şi câte vânduse sau dăduse el la schimb? Mi-am amintit de întâlnirea pe care o văzusem la Londra când eram copilă, licitaţia secretă de obiecte de preţ. Fuseseră prezenţi membri ai Societăţii, de asta eram sigură – cel puţin insul acela cu mutră de dihor şi păr roşcat –, aşa că am presupus că şi Societatea ştia despre tatăl meu, despre Uşi şi despre lucrurile pe care le fura el. Şi tot Societatea trebuie să fi fost cea care-l urmărea, îl vâna, închizând Uşile găsite de el.

Dar de ce, dacă voiau comorile pe care le fura pentru ei? Sau poate că voiau să păstreze acele comori pentru ei, apoi să sigileze Uşile ca să nu mai existe şi alte scurgeri. Le-ar plăcea asta; petrecusem destul timp în preajma bărbaţilor bogaţi şi puternici ca să le cunosc afecţiunea pentru expresii precum „menţinerea exclusivităţii” şi „crearea cererii prin raritate”.

Aproape că avea sens. Dar cine închisese Uşa mamei, acea primă Uşă de pe câmp, cu atâţia ani în urmă? Şi Uşa din vârful muntelui? Pe atunci tata nici măcar nu era angajat de domnul Locke. Fusese o nenorocire întâmplătoare sau Societatea închidea Uşi cu mult timp înaintea misiunii personale a tatei? O dată sau de două ori, membrii ei menţionaseră un Fondator, pe un ton reverenţios – poate că Societatea era mult mai veche decât părea.

Nu avea sens nici ca membrii ei să-i facă rău valorosului lor vânător de Uşi, dar ceva cu siguranţă îl împiedicase pe tata să se întoarcă. Ceva îl făcuse să mâzgălească acele ultime trei rânduri. Şi acum Societatea mă voia pe mine. „Nu vor înceta niciodată să te caute, fato.”

În spatele meu se auzi un zgomot oribil, de carne zdrobită.

M-am întors şi am văzut-o pe Jane ghemuită asupra trupului lui Havemeyer cu un ciocan de lemn şi o expresie de interes clinic. Un ţăruş de lemn curăţat de scoarţă ieşea acum din mormanul alb, cam pe unde era inima.

Jane strânse din umeri spre mine.

— Doar ca să fim sigure.

Pentru o clipă, am ezitat între oroare şi umor, dar nu m-am putut abţine: am izbucnit în râs. Era un râs exagerat, învecinat cu isteria. Jane ridică din sprâncene, însă apoi lăsă capul pe spate şi începu să râdă cu mine. Am auzit un pic din aceeaşi uşurare şi în vocea ei şi mi-a trecut prin minte că atitudinea ei de calm şi încredere în sine s-ar putea, de fapt, să nu fie pe de-a-ntregul veritabilă.

— Ai citit *mult* prea multe romane de groază ieftine, am mustrat-o.

Dădu din nou din umeri, fără să regrete nimic, iar eu m-am întors la săpat. Cumva, acum părea mai uşor, ca şi când ceva greu mi se cocoţase pe umeri şi apoi îşi luase zborul la auzul râsetelor noastre.

Am muncit în tăcere încă vreun minut, după care Jane începu să vorbească.

— În lumea mea, cel mai înţelept este să tragi în orice chestie ciudată sau neobişnuită pe care o întâlneşti în pădure şi de-asta aproape l-am omorât pe tatăl tău prima dată când l-am văzut. Primul meu foc a ratat însă ţinta. Dă-mi aia încoace, dacă nu sapi ca lumea.

Lopeţile mele cu pământ se împuţinaseră şi ajunseseră să fie zvârlite la voia întâmplării; m-am trudit să ies din groapă şi Jane îmi luă locul. Vocea ei se sincroniza cu ritmul săpatului.

— A început să strige şi să fluture din mâini, încercând una după alta vreo zece limbi. Una dintre ele era engleza; trecuse foarte mult timp de când nu mai auzisem limba engleză vorbită cu voce tare, şi niciodată de un bărbat cu pielea neagră, tatuat, care arăta ca un profesor. Aşa că nu l-am împuşcat.

Groapa trecea acum bine de talia lui Jane şi fiecare lopată cu ţărână scotea un zgomot apos, de aspiraţie. La marginile ei, ţânţarii planau ca nişte invitaţi la cină extrem de nerăbdători.

— L-am dus înapoi în tabăra mea, l-am hrănit şi am făcut schimb de poveşti. M-a întrebat dacă găsisem vreodată o altă uşă în lumea asta sau dacă auzisem ceva poveşti despre cuvinte scrise care se adevereau. Nu, i-am răspuns, şi umerii i s-au gârbovit. Mi-a venit să-i cer scuze, dar nu ştiam pentru ce. Atunci m-a avertizat: „Uşile se închid în urma mea”, mi-a zis. „Cineva mă urmăreşte.” M-a implorat să mă întorc în lumea mea de baştină împreună cu el. Mi-a spus că ştie cum e să fii prizonier într-o lume care nu-i a ta, m-a îndemnat să mă întorc cu el. Am refuzat.

— De ce?

M-am aşezat la marginea gropii, cu braţele în jurul genunchilor. Fusta mea de împrumut era deja înnoroiată şi pătată fără speranţe, iar pentru un moment dezorientant m-am simţit ca şi cum aş fi fost trasă înapoi în timp, într-o vreme când eram mică şi neascultătoare şi tot atât de voioasă, pe cât eram de neîngrijită.

Jane ieşi din groapă şi se aşeză lângă mine.

— Pentru că locul în care ne naştem nu-i neapărat locul de care aparţinem. Mă născusem într-o lume care mă abandonase, furase ce era al meu, mă respinsese; e oare atât de surprinzător că am găsit una mai bună? Oftă, îndelung şi cu regret. Dar am vrut să mai fac o ultimă călătorie prin uşă, în cazul în care nebunul ăla avea dreptate şi era singura mea şansă. Julian a rămas în tabăra lui de la poalele Muntelui Suswa, în timp ce eu am plecat în căutare de muniţie şi de – ei bine, de veşti despre sora mea.

Ochii lui Jane pâlpâiră ca flacăra unui felinar sub o rafală de aer rece, de iarnă, şi întrebarea „Ce se întâmplase cu ea?” mi-a murit pe buze. Urmă o scurtă tăcere, iar când vorbi din nou, tonul ei era repezit.

— M-am întors în tabăra lui Julian. M-a rugat din nou să rămân şi i-am râs în faţă – văzusem ce se alesese de casa mea. Femei albe care mă priveau de la geamurile trenului, braconieri care purtau pălării stupide şi pozau pentru fotografi lângă cadavrele animalelor, copii cu burţi umflate implorând în engleză, „vă log, domnu’, vă log, domnu’”. Nu! Aşa că Julian m-a însoţit înapoi la uşa mea de fildeş ca să-şi ia rămas-bun. Doar că în grotă aştepta ceva ciudat.

Jane privea fix la mormânt, cu chipul încordat.

— Mormane de beţe cenuşii legate laolaltă, cu fire care ieşeau din ele, şi un sunet slab, ca un fâsâit. Tatăl tău a strigat şi m-a împins cât mai departe, apoi totul s-a năruit. O explozie mi-a pârjolit dosul braţelor şi ne-a azvârlit pe amândoi ca pe nişte beţe de chibrit. Nu ştiu dacă mi-am pierdut cunoştinţa, dar m-am simţit de parcă clipisem şi dintr-odată un

bărbat stătea în picioare deasupra mea, într-o uniformă britanică bej-închis. Şi în spatele lui, unde ar fi trebuit să fie grota, nu erau decât dărâmături şi praf. Buzele i se mişcau, dar ceva era în neregulă cu urechile mele. Apoi a scos pistolul şi l-a îndreptat spre Julian. Ar fi trebuit să-l îndrepte spre mine – eu eram cea care avea o armă dar n-a făcut-o. Jane rânji. Când mor, sper ca măcar să nu arăt aşa de surprinsă.

Nu m-am uitat la cadavrul lui Havemeyer, nu m-am gândit la precizia găurii care-i apăruse în piept.

— Nici măcar n-am aşteptat ca trupul lui să atingă solul: m-am azvârlit spre versant, dând la o parte pietre şi pământ. Până când m-a oprit Julian, mâinile mele erau carne vie. M-a tras înapoi şi mi-a spus „Îmi pare rău, îmi pare rău” până când am înţeles: eram prinsă aici, în lumea asta, pentru totdeauna.

N-o văzusem niciodată pe Jane plângând, dar simţeam cum o zguduie ceva ritmic, ca nişte nori de furtună care se îmbulzesc deasupra golfului. Niciuna dintre noi nu vorbi o vreme, ci doar am stat în răcoarea serii care se lăsa şi am ascultat ţipătul spart, plin de jale al unui cufundar, ce răsuna peste lac.

— Ce pot să spun. În lumea asta, nu poţi să ai pielea neagră şi să fii găsit lângă un alb în uniformă. Am folosit o piatră ca să-i zdrobesc trupul, pe care apoi l-am tras lângă dărâmături, pentru ca nicio gaură de glonţ să nu scandalizeze echipa de căutare, şi după aceea am luat-o la goană. Eram într-un tren spre Khartoum când tatăl tău m-a întrebat unde mă voi duce. I-am spus că voiam să găsesc o altă cale înapoi, o uşă din spate, iar el mi-a zâmbit cu tristeţe. „Toată viaţa am căutat o altă uşă spre lumea mea de origine”, mi-a spus. „Dar o voi căuta şi pe a ta, dacă faci ceva pentru mine.” Şi m-a rugat să mă duc în casa unui bogătaş din Vermont şi să-i apăr fiica.

Un alt val silenţios o scutură. Vocea îi rămase perfect cumpănită.

— Mi-am îndeplinit partea mea de târg. Dar Julian… n-a făcut-o.

Mi-am dres glasul.

— El nu e mort.

Am simţit-o încremenind lângă mine, plină de încordarea speranţei.

— I-am terminat cartea. A găsit o Uşă în Japonia care ducea înapoi în lumea lui, dar n-a trecut prin ea; a încercat să se întoarcă după mine – soarele acela mic se aprinse din nou, pentru o clipă, apoi îşi pierdu strălucirea –, însă n-a mai reuşit să ajungă, presupun. Zice să-ţi spun – am înghiţit cu dificultate, simţind pe limbă gustul ruşinii – că-i pare rău.

Aerul şuieră prin strungăreaţa lui Jane.

— Mi-a promis. A *promis.*

Vocea îi era gâtuită, aproape înghiţită de emoţii: cea mai amară trădare, gelozie şi furia aceea care lasă în urmă cadavre.

Am tresărit şi ochii i-au scăpărat către mine, apoi i s-au lărgit.

— Stai aşa. January, tu ai creat o trecere între azil şi cabana asta. Ai putea s-o faci şi pentru mine? Ai putea să mă trimiţi acasă prin scris?

Chipul îi strălucea de speranţă disperată, ca şi cum se aştepta să scot un stilou din buzunar şi să-i desenez Uşa în aerul dintre noi, ca şi cum ar fi fost la un pas de a-şi revedea soţii şi soţia. Arăta mai tânără decât o văzusem vreodată.

Am constatat că nu mă puteam uita la ea în timp ce-i răspundeam.

— Nu. Eu… cartea tatei zice că există locuri în care lumile se ating între ele, precum crengile a doi copaci, şi acolo se află Uşile. Nu cred că o Uşă de aici, din Vermont, ar putea să ajungă vreodată până în lumea ta.

Scoase un sunet nerăbdător, de parcă n-o interesau argumentele mele.

— Bine, dar dac-ai merge cu mine în Kenya, la uşa mea de fildeş…

Fără să scot o vorbă, mi-am ridicat braţul stâng bandajat şi l-am ţinut la nivelul ochilor ei. Începu să tremure şi să zvâcnească după doar câteva secunde, şi după alte câteva, a trebuit să-l cobor pe lângă corp.

— Cred că deschiderea căii de la azil până aici aproape m-a omorât, i-am spus încetişor. Şi era o Uşă înăuntrul aceleiaşi lumi. Nu ştiu cât m-ar costa să redeschid o Uşă între două lumi, dar mă îndoiesc că pot plăti preţul.

Jane expiră foarte lent, privindu-mi fix mâna care se odihnea pe pământ. Nu spuse nimic.

Se ridică brusc, scuturându-şi fusta de praf şi întinzându-se din nou după lopată.

— Termin eu aici. Du-te să ai grijă de Samuel.

Am fugit, ca să n-o văd plângând.

Şi Bad, şi Samuel arătau ca şi când ar fi murit şi-ar fi fost readuşi la viaţă de către un vrăjitor cu aptitudini îndoielnice. Bad – stropit cu sânge de-acum uscat, peticit cu bandaje şi cusături – se îngrămădise în pat, între Samuel şi perete, iar acum dormea cu bărbia sprijinită cu adoraţie pe umărul tânărului. Pielea lui Samuel avea o nuanţă nesănătoasă, ca de ciupercă, între alb şi galben, iar răsuflarea lui sub pled era bolborosită şi tremurătoare.

Când m-am cocoţat pe pat, a întredeschis ochii ca nişte fante cleioase. În mod incredibil, îmi zâmbi.

— Hei, January.

— Hei, Samuel.

I-am întors zâmbetul cu timiditate, trecându-mă un fior. A scos un braţ de sub pled şi l-a bătut uşurel pe Bad pe coaste.

— Ce ţi-am spus eu? Bad e de partea ta.

Zâmbetul meu deveni mai hotărât.

— Da.

— Şi, zise el mai încet, la fel sunt şi eu.

Privirea îi era hotărâtă, ochii îi străluceau plini de căldură; să mă uit în ei sau să-mi ţin mâinile

deasupra unui şemineu, în care mai mocneau câteva lemne în februarie, era totuna. Mi-am întors privirea înainte de a zice sau de a face ceva stupid.

— Îmi pare rău pentru ce s-a-ntâmplat. Pentru ce ţi-a făcut Havemeyer.

Aveam mereu vocea atât de ascuţită?

Samuel ridică din umeri, ca şi cum torturile şi răpirile erau simple neplăceri obositoare.

— Dar îmi vei explica exact ce era, desigur, şi ce sunt uşile astea care-l supărau atât de tare, şi cum ai ajuns aici fără să te salvez eu plin de îndrăzneală.

Se strecură afară de sub pled în timp ce vorbea, sprijinindu-se cu grijă pe perne de parcă ar fi avut vânătăi pe tot corpul.

— Să mă salvezi plin de îndrăzneală?

— Trebuia să fie ceva spectaculos, oftă el cu jale. Un raid la miezul nopţii, o funie azvârlită prin fereastră, fuga pe cai albi – de fapt, nişte ponei suri – ar fi fost întocmai ca-n foiletoanele noastre de aventuri. Totul s-a dus pe apa sâmbetei.

Am râs pentru a doua oară în seara aceea. Şi apoi – şovăitor, în dezordine, temându-mă că Samuel fie va râde de mine, fie mă va compătimi – i-am spus tot. I-am spus despre Uşa albastră de pe câmpul năpădit de buruieni; despre tata şi mama şi cum niciunul dintre ei nu era mort sau poate că amândoi muriseră; despre Societatea Arheologică din New England şi despre Uşile care erau închise şi despre lumea care era pe moarte. Despre domnul Locke, care-l ţinea pe tatăl meu în lesă ca pe un ogar şi pe mine în colivie ca pe o pasăre. Despre Cea Scrisă şi despre modul în care anumite persoane pline de voinţă pot rescrie existenţa. Apoi i-am spus despre moneda de argint care devenise lamă de cuţit şi i-am arătat cuvintele pe care le scrijelisem în propria-mi carne.

Pielea de sub bandajele mele era palidă şi presărată cu coji proaspete, ca o vietate rănită din lac ce eşuase pe ţărm. Samuel atinse curba zimţată a literei *D* din cuvântul *doar,* crestată în carnea mea.

— Atunci, se pare că n-aveai nevoie să fii salvată, zise el, cu un zâmbet strâmb. *Strega* se salvează singure în toate poveştile.

— *Strega?*

— E cuvântul italian pentru *vrăjitoare,* mă lămuri el.

— Ah.

Sigur că da, sperasem la o reacţie ceva mai admirativă, dar *mă credea,* fără cea mai mică umbră de îndoială. Poate că toţi anii ăia în care îmi strecurase poveşti de senzaţie cu monştri când ar fi trebuit să servească clienţii la tejgheaua prăvăliei îi mâncaseră creierii exact aşa cum îi zicea mama lui că se va întâmpla. Poate doar avea încredere în mine.

Samuel continuă, pe un ton nesigur.

— Întotdeauna sfârşesc singure în poveşti – vrăjitoarele, vreau să zic –, trăind în păduri sau în munţi sau închise în turnuri. Presupun că numai un bărbat curajos ar putea iubi o vrăjitoare, iar bărbaţii sunt mai tot timpul laşi.

Mă privi drept în faţă în timp ce termina de vorbit, cu un fel de îndrăzneală în bărbia ridicată, care spunea: „Eu nu sunt un laş”.

M-am trezit că nu puteam să articulez niciun cuvinţel. Nu reuşeam nici măcar să gândesc bine.

Peste o clipă, el zâmbi din nou, cu blândeţe şi spuse:

— Deci tipii ăştia din Societate vor continua să te caute, nu? Pentru lucrurile pe care le ştii şi pentru ceea ce poţi înfăptui.

— Da, aşa vor face.

Vocea lui Jane răsună dinapoia mea. Stătea în prag, încadrată de ultimele raze roşiatice ale soarelui, cu buzele strânse într-o linie sumbră. Ceva din înfăţişarea ei îmi aminti de tata şi de felul în care suferinţa îi încovoiase umerii şi îi săpase riduri pe chip.

Jane se mişcă înţepenită spre găleata cu apă ca să-şi clătească braţele murdare de pământ şi spuse:

— Avem nevoie de un plan şi de o ascunzătoare. Se şterse şi continuă. Propun să mergem în Arcadia, numele pe care mi l-a dat tatăl tău pentru o lume ascunsă pe coasta sudică a statului Maine. Este inospitalieră şi inaccesibilă, sau cel puţin aşa mi s-a dat de înţeles, ceea ce o face un loc excelent în care să dispărem. Ştiu cum să ajungem acolo.

Vocea îi era perfect calmă, ca şi cum o lume ostilă şi străină ar fi fost o destinaţie obişnuită, precum banca sau oficiul poştal.

— Dar cu siguranţă nu trebuie să…

— January, mă întrerupse ea, nu avem bani, nu avem unde să stăm, nu avem rude. Eu sunt neagră într-o naţiune care detestă persoanele de culoare, străină într-o naţiune care detestă străinii. Şi cel mai rău e că ieşim în evidenţă – o femeie africană şi o fată metisă, cu păr sălbatic şi un braţ plin de cicatrici. Îşi ridică palmele. Dacă Societatea vrea să te găsească, o va face. Şi mă îndoiesc că domnul Havemeyer era cel mai rău dintre membrii săi.

Samuel se foi în culcuşul lui de perne.

— Dar uiţi ceva – domnişoara January nu-i lipsită de apărare. Ar putea să-ţi scrie orice doreşti, din câte înţeleg. O fortăreaţă. O uşă spre Timbuktu sau spre Marte. Un accident nefericit pentru domnul Locke.

Părea să-l bucure acea ultimă posibilitate; mârâise cam ca Bad când îi povestisem despre Brattleboro.

Chipul lui Jane se strâmbă într-un zâmbet amar.

— Mi s-a spus că puterile ei nu sunt nelimitate.

Am simţit că devin defensivă, pentru că mă cuprinsese ruşinea.

— Nu. Vocea îmi suna un pic gâtuită. Tata spune că meşteşugul prin cuvinte are un preţ. Nu pot pur şi simplu să sfâşii lucrurile şi să le cos laolaltă după propria voinţă. I-am strecurat lui Samuel o privire piezişă, iar vocea mi-a scăzut. Mă tem că nu prea sunt o vrăjitoare.

El îşi mişcă mâna astfel încât ajunse să stea foarte aproape de a mea pe pături, vârfurile degetelor

aproape atingându-ni-se.

— Bine, şopti după aceea. Nici eu nu-s chiar aşa de curajos.

Jane îşi drese glasul destul de evident.

— Ca să reluăm, va fi o provocare să ajungem acolo. Avem de străbătut două sute şi ceva de kilometri fără să fim recunoscute sau urmărite şi nu dispunem de prea mulţi bani pentru asta. Mă tem, spuse ea zâmbind încordat, într-un fel care-mi dădu fiori, că domnişoara Scaller va trebui să se obişnuiască cu un stil de trai destul de diferit.

Asta chiar mă duru.

— Am *călătorit* un pic, să ştii.

Avusesem bagaje cu numele meu ştanţat pe plăcuţe de alamă; paşaportul meu arăta ca un roman de buzunar cu paginile adesea răsfoite.

Jane râse. Nu era un sunet prea vesel.

— Şi în toate călătoriile tale, ai petrecut măcar o noapte într-un pat pe care ţi l-ai făcut singură? Ai gătit măcar o masă? Ai văzut măcar vreodată un bilet de tren de clasa a doua?

N-am spus nimic, condamnându-mă singură, ci doar m-am uitat urât la ea.

— O să dormim în pădure şi o să ne rugăm de oameni să ne ia şi pe noi în mijlocul lor de transport, aşa că adaptează-ţi aşteptările pe măsură.

Nu-mi trecea prin minte nicio replică prea inteligentă, aşa că am schimbat subiectul.

— Nu sunt nici măcar convinsă c-ar trebui să mergem în Arcadia asta. Tata a dispărut în *Japonia,* dacă-ţi mai aminteşti, şi ar trebui să mergem să-l căutăm, măcar…

Dar Jane clătină din cap, obosită.

— Se vor aştepta la asta mai mult decât la orice altceva. Poate într-o bună zi, după ce mai trece un timp, când va fi mai sigur.

„La naiba cu siguranţa.”

— Poate – poate am putea să ne ducem la domnul Locke după ajutor. Samuel şi Jane scoaseră amândoi nişte sunete care exprimau ceva între neîncredere şi indignare. I-am dat înainte, cu umerii băţoşi: Ştiu,

ştiu, dar uitaţi – nu cred că el a vrut ca eu sau ca tata să suferim sau să fim omorâţi. Tot ce şi-a dorit a fost să se îmbogăţească un pic mai mult şi să aibă ceva obiecte rare în plus pe care să le pună în vitrine. Poate nici nu ştie că Societatea închide Uşile sau poate că nu-i pasă… şi cred că m-a iubit. Măcar un pic. Ne-ar putea ajuta să ne ascundem, ne-ar putea împrumuta nişte bani, ne-ar putea asigura drumul spre Japonia…

Vocea mi se stinse treptat.

Ochii lui Jane se umplură de ceva cătrănit şi copleşitor: milă. Este surprinzător cât de mult poate să doară mila.

— Ai vrea să pleci într-o aventură şi să-ţi salvezi tatăl, ca o eroină din basme. Înţeleg. Dar eşti tânără şi fără un ban şi fără adăpost, şi n-ai văzut niciodată cu adevărat faţa urâtă a lumii. Te-ar mânca cu fulgi cu tot, January.

În spatele meu, Samuel zise:

— Şi dacă domnul Locke încerca să te protejeze mai înainte, până acum a făcut o treabă tare proastă. Eu cred c-ar trebui să fugi.

Am amuţit, simţind cum tot viitorul mi se deformează ameţitor sub picioare. Aşteptasem ca viaţa să-mi revină dintr-odată la normal, ca şi cum tot ce se întâmplase de la dispariţia tatei era un film şi în curând pe ecran avea să apară cuvântul *SFÂRŞIT,* iar luminile se vor reaprinde şi eu mă voi trezi înapoi, în siguranţă, la reşedinţa Locke, recitind *Băieţii Rover pe uscat şi pe mare.*

Dar toate astea rămăseseră definitiv în trecut, ca o libelulă conservată în chihlimbar.

Urmeaz-o pe Jane.”

— *Bine,* am şoptit, încercând să nu mă simt din nou ca la şapte ani, când o luam mereu la fugă. Vom merge în Arcadia. Tu vei rămâne acolo cu mine sau… sau vei pleca acasă?

Ea tresări.

— Nu am niciun loc pe care să-l consider „acasă”.

I-am întâlnit privirea şi am descoperit că mila din ea se întărise şi se transformase în ceva zgrunţuros şi disperat. Mă făcu să mă gândesc la ruine antice sau la tapiserii în descompunere, la lucruri care şi-au pierdut urzeala.

Şovăi o clipă, pe punctul de a mai adăuga ceva – învinuiri sau mustrări sau regrete –, apoi se întoarse şi părăsi cabana, cu spatele foarte drept.

Samuel şi cu mine am rămas tăcuţi în lipsa ei. Gândurile îmi erau ca un stol de păsări ameţite, ce ricoşau între disperare („Oare vom fi amândouă fără adăpost pentru totdeauna? Îmi voi petrece viaţa fugind?"), un entuziasm copilăros care gâlgâia în mine („Arcadia! Aventură! Evadare!") şi căldura mâinii lui Samuel, care încă stătea întinsă lângă a mea pe pled şi mă deruta.

El îşi drese vocea şi spuse, nu foarte nonşalant:

— Intenţionez să merg cu voi. Dacă-mi îngădui.

— *Ce… nu se poate!* Să-ţi părăseşti familia, casa, meseria – e prea periculos…

— Nu-s menit să fiu un băcan bun oricum, mă întrerupse cu blândeţe. Până şi mama o recunoaşte. Întotdeauna mi-am dorit altceva, ceva mai mare. O altă lume ar fi numai bună.

Aproape că am izbucnit în râs, exasperată.

— Nici măcar nu ştiu unde mergem sau pentru cât timp! Viitorul meu este încâlcit şi haotic, iar tu nu te poţi oferi să participi la toate astea din… din *bunătate* sau din *milă* sau…

— January. Vocea îi devenise mai scăzută şi mai insistentă, ceea ce-mi făcu inima să mi se zbată ciudat între coaste. Nu mă ofer din milă. Cred că ştii asta.

Mi-am îndreptat privirea în altă parte, afară pe fereastra cabanei, spre seara care devenea tot mai albastră, dar n-a contat: îi simţeam în continuare pe obraz căldura privirii. Tăciunii care mocneau se aprinseseră şi acum ardeau.

— Poate, zise el încetişor, nu m-am făcut înţeles mai devreme, când am spus că sunt de partea ta. Am vrut să spun şi că-mi doresc să fiu *alături* de tine, să

trec cu tine prin fiecare uşă şi pericol, să fug cu tine înspre viitorul tău încâlcit. Pentru – şi o parte îndepărtată din mine s-a simţit mulţumită să remarce că vocea îi devenise nesigură şi încordată – pentru totdeauna. Dacă vrei.

Timpul – o creatură capricioasă, pe care nu mă mai puteam bizui de când cu internarea mea la azil – părăsise acum cu desăvârşire dezbaterea noastră. Ne lăsase pe amândoi plutind, lipsiţi de greutate, ca o pereche de acarieni suspendaţi în razele de soare ale după-amiezii.

M-am trezit gândindu-mă, fără vreun motiv anume, la tata. La felul în care arăta când pleca departe de mine de fiecare dată, cu umerii lăsaţi şi capul plecat, cu haina prăfuită atârnându-i desfăcută pe trup. Apoi m-am gândit la domnul Locke: căldura mâinii lui pe umărul meu, bubuitul jovial al râsului său. Mila din ochii lui în timp ce se uita cum sunt drogată şi luată pe sus din casa lui.

În viaţa mea de până atunci, aflasem că oamenii pe care-i iubeşti te părăsesc. Te abandonează, te dezamăgesc, te trădează, te pun sub cheie şi în cele din urmă te trezeşti singură, din nou şi întotdeauna.

Totuşi Samuel n-o făcuse, nu-i aşa? În copilărie, când eram prizonieră în reşedinţa Locke cu nimeni care să-mi ţină companie în afară de Wilda, îmi strecurase foiletoane şi mi-l adusese pe cel mai drag prieten al meu. Când eram o nebună închisă într-un azil, fără speranţă sau ajutor, îmi adusese o cheie. Şi acum, când eram o fugară urmărită de monştri şi mistere, mi se oferea pe sine însuşi. *Pentru totdeauna.*

Am simţit tentaţia acelei oferte ca pe un cârlig care-mi intrase în inimă. Să nu fiu singură, să fiu iubită, să am prezenţa aceea caldă mereu lângă umăr… I-am privit lung şi flămând chipul, întrebându-mă dacă era unul deosebit de frumos şi dându-mi seama că nu mai puteam spune. Îi vedeam doar ochii, aprinşi ca jăraticul, neşovăitori.

Ar fi atât de uşor să zic „da”.

Am ezitat însă. Tata scrisese despre Dragostea adevărată ca şi cum ar fi fost o forţă a naturii – ceva care pur şi simplu exista, invizibilă şi inevitabilă. Dragostea adevărată să fi fost cea care-mi tăia răsuflarea şi-mi oprea inima în loc? Sau eram doar speriată şi însingurată, ameţită de epuizare, agăţându-mă de Samuel la fel cum o femeie care se îneacă se agaţă de colacul de salvare oferit?

Samuel îmi privea chipul, şi orice va fi văzut pe el îl făcu să înghită un nod.

— Te-am ofensat. Iartă-mă. Zâmbetul îi încremeni de stânjeneală. Este o simplă ofertă. De luat în considerare.

— Nu, nu-i vorba… eu doar… am început propoziţia fără să ştiu încotro mă îndreptam, pe jumătate îngrozită de cum aş putea s-o închei, însă atunci, cu un simţ al sincronizării aproape divin, Jane se întoarse în casă.

Aducea un braţ de lemne de foc acoperite de muşchi şi avea o expresie închisă, ca o rană cusută. Ne văzu şi se opri, ridicând din sprâncene de parcă ar fi vrut să zică „Ooo, oare ce-am întrerupt eu aici?”, dar apoi se îndreptă spre sobă fără să comenteze nimic. Dumnezeu s-o binecuvânteze!

După un minut sau două (timp în care Samuel şi cu mine am expirat profund şi ne-am îndepărtat mâinile una de alta), Jane spuse domol:

— Ar trebui să ne culcăm devreme în seara asta. Plecăm dis-de-dimineaţă.

— Sigur.

Vocea lui Samuel era calmă. Se sprijini în mâini şi se dădu jos din pat, cu chipul pălindu-i din cauza efortului, şi înclină din cap spre mine plin de curtoazie.

— Ah, nu, nu trebuie să… eu pot să dorm pe podea…

Se prefăcu că nu mă aude, întinzând câteva pături cu miros de şoarece în colţ şi târându-se între ele. Se întoarse cu faţa la perete, cu umerii aduşi.

— Noapte bună, Jane. January.

Îmi pronunţă numele cu grijă, ca şi când ar fi avut ghimpi.

M-am suit în pat lângă Bad şi am zăcut înţepenită şi îndurerată, prea obosită ca să adorm. Îmi simţeam pleoapele atârnând fierbinţi peste ochi; braţul îmi zvâcnea. Jane se propti în balansoarul din faţa sobei, cu revolverul domnului Locke în poală. Dinspre grătarul sobei licărea lumina slabă a cărbunilor, conturându-i suprafeţele chipului cu un portocaliu delicat.

Acum că nu mai era observată, îşi purta suferinţa mai deschis. Era aceeaşi expresie pe care o văzusem de atâtea ori pe faţa tatei, când se oprea din scris şi rămânea cu privirea pierdută pe fereastră, ca şi cum îşi dorea să-i crească aripi şi să se poată avânta prin ea.

Oare viitorul lor era singurul pe care-l puteam aştepta? Eram condamnată la supravieţuirea sumbră într-o lume care nu era a mea, jelind, dezrădăcinată şi îngrozitor de singură?

Bad scoase un căscat moale de câine şi se întinse lângă mine.

„Ei bine, măcar nu voi fi complet singură.” Am adormit cu faţa în mirosul de raze de soare al blănii lui.

Călătoria cu Jane prin statul New England nu semăna absolut deloc cu voiajele cu domnul Locke, doar că amândoi aveau idei la fel de clare despre cine era la conducere. Jane dădea ordine şi instrucţiuni cu încrederea calmă a cuiva obişnuit să le vadă urmate, iar eu m-am întrebat dacă îşi condusese propria ceată de vânătorese în lumea ei adoptivă şi cât de greu îi fusese să joace rolul unei cameriste în lumea asta.

Ne trezi pe Samuel şi pe mine în semiîntunericul dinaintea zorilor, şi deja eram pe la jumătatea lacului înainte ca prima dungă de lumină mierie să apară la orizont. Toţi patru ne înghesuiserăm în ambarcaţiunea cu vâsle a familiei Zappia, în loc să

riscăm să luăm feribotul şi să ne expunem privirilor curioase, şi vâsleam cu rândul spre licăririle slabe ale felinarelor cu gaz de pe ţărm.

Vâslitul, am descoperit eu, este la fel de dificil ca datul la lopată. Până când pântecul bărcii ajunse, scrâşnind, pe nisipul aspru, palmele îmi depăşiseră stadiul băşicilor şi aproape sângerau, iar Samuel se mişca precum cineva cu câteva zeci de ani mai vârstnic. Jane părea în regulă, cu excepţia ţărânei de mormânt şi a sângelui care încă-i pătau fusta.

Ar fi trebuit să mă aştept la felul în care oamenii se îndepărtau de noi în grabă când am intrat în oraş, strângându-şi pălăriile în mâini şi bombănind. Alcătuiam o bandă neliniştitoare: o femeie neagră înarmată, un tânăr bolnăvicios, un câine fioros şi o fată de culoare ciudată, cu haine de căpătat şi desculţă. Am încercat să-i cer uneia dintre femeile grăbite indicaţii până la cea mai apropiată gară, dar Jane mă călcă pe piciorul gol.

— Să *mă* scuzi, dar parcă ai zis că vom lua trenul?

Jane oftă spre mine.

— Da, dar cum nu vom cumpăra bilete, e cel mai bine să nu atragem atenţia asupra noastră. Făcu un semn din cap spre calea ferată care şerpuia la est de orăşel. După mine.

Continuă să meargă fără să aştepte vreo încuviinţare.

Samuel şi cu mine ne-am uitat unul la altul aproape pentru prima dată de la conversaţia noastră din seara trecută. El ridică din sprâncene, cu ochii scânteind de amuzament, şi făcu o reverenţă perfectă în semn de *după dumneavoastră.*

Jane ne conduse la un triaj feroviar mic şi aproape pustiu, unde ne-am strecurat într-un vagon de marfă pe care scria *MONTPELIER LUMBER CO.* şi am aşteptat. În mai puţin de o oră goneam deja spre est, asurziţi de zgomotul trenului pe şine, înfăşuraţi în fum de cărbune şi în praf, rânjind bucuroşi ca nişte copii sau ca nişte nebuni. Limba lui Bad flutura în vânt.

Următoarele două zile sunt încețoșate în amintirea mea, pierdute într-o pâclă de căldură şi dureri de picioare şi teama, mereu prezentă, că simt priviri în ceafă, vânându-mă. Îmi amintesc vocea lui Jane, calmă şi sigură; o noapte petrecută cuibărită pe un câmp plin de buruieni, cu cerul atârnând deasupra mea ca un pled presărat cu stele; sendvişuri unsuroase cu peşte cumpărate de la o prăvălie de pe marginea drumului; o parte din călătorie făcută împreună cu un fermier care ducea afine la Concord într-o căruţă trasă de un catâr şi alta cu un curier poştal vorbăreţ, care tocmai îşi termina ruta.

Şi mi-o amintesc pe Jane ridicându-şi faţa în adierea vântului, în timp ce şchiopătam pe un drum fără nume imediat dincolo de graniţa statului Maine.

— Simţi mirosul? mă întrebă.

Îl simţeam: apă sărată, piatră rece şi oase de peşte. Oceanul.

Am urmat drumul până când s-a transformat în pietricele netede şi pini piperniciţi din cauza sării, paşii noştri devenind tăcuţi în lumina lunii. Jane părea să navigheze urmând instrucţiunile tatei, şi nu o hartă sau vreo amintire a ei. Mormăia pentru sine, uneori întinzându-se ca să atingă o stâncă cu formă ciudată sau mijind ochii şi privind în sus, la stele. Năvala ritmică a oceanului se apropia.

Am ocolit o perdea deasă de pini, am coborât pe bâjbâite un mal scund şi iată-l.

Mai fusesem la mare de zeci de ori: mă plimbasem pe plajele din sudul Franţei şi sorbisem limonadă pe coasta din Antigua; traversasem Atlanticul pe pacheboturi şi privisem cum apele se despart frumos înaintea noastră. Chiar furtunile păreau mici şi îndepărtate dinăuntrul unui hotel sau al unui corp de navă din oţel. Consideram oceanul ceva plăcut şi frumos, un fel de versiune un pic mai mare a propriului meu lac de acasă. Dar stând aici, pe marginea stâncoasă, cu valurile spărgându-se sub mine şi cu imensitatea Atlanticului fierbând precum conţinutul negru al cazanului unei vrăjitoare, părea

să fie cu totul altceva. Ceva sălbatic, ceva ascuns, ceva care te poate înghiţi fără urmă.

Jane îşi căuta drumul în josul unei cărărui acoperite de licheni, ţinându-se de marginea falezei. Samuel şi cu mine o urmarăm, Bad repezindu-se înaintea noastră. Îmi simţeam plămânii ciudat de comprimaţi, pulsul luând-o la goană de nerăbdare: *o Uşă.* O Uşă adevărată, materializată, prima pe care aveam să o văd de când eram un copil aproape sălbatic, care alerga pe câmpuri.

O Uşă pe care tata o lăsase ascunsă şi deschisă doar pentru mine. Chiar şi acum, când era prins, sau închis, sau mort de cealaltă parte a planetei, nu mă abandonase. Nu pe de-a-ntregul. Gândul acesta mă încălzi ca flacăra unei lumânări protejate de briza biciuitoare a mării.

Jane dispăruse într-o crevasă joasă şi umedă. M-am aplecat, nerăbdătoare s-o urmez, dar reapăru trăgând după ea un morman de scânduri şi de frânghie putredă, care scotea zgomote dogite. Oftă puternic.

— Era prea de tot să sper că va rezista pe vremea asta, presupun. Cu ce-a mai rămas, s-ar putea să reuşim să facem să plutească proviziile pe lângă noi.

Începu apoi, metodic şi fără stinghereală, să se dezbrace.

— Jane, ce faci – unde-i Uşa?

Nu răspunse, ci doar arătă înspre ocean.

I-am urmărit degetul cu privirea şi am văzut la orizont o pată cenuşie, zgrunţuroasă, cu petice de stânci sclipind argintiu în lumina lunii.

— O insulă? Dar cu siguranţă nu putem – n-ai de gând să *înoţi* până la ea, nu?

— Inaccesibilă. Inospitalieră. Întocmai aşa cum ni s-a spus, cred.

Tonul ei era sec. Nu termină bine de vorbit că şi plonjă în ocean, cu lenjeria de corp strălucind alburie şi membrele dispărându-i în întuneric. Bad se aruncă vesel după ea.

M-am întors spre Samuel căutând un aliat şi l-am găsit descheindu-şi nasturii de la cămaşă.

— Pun rămăşag cu tine pe ultima bucată de pâine că te pot întrece, murmură el, ca şi cum eram copii şi ne jucam în lac, nu nişte adulţi obosiţi, disperaţi, care stăteau pe coasta unui ocean rece, fugind de Dumnezeu ştie ce.

Nu m-am putut abţine să nu râd. I-am surprins arcuirea strălucitoare a zâmbetului cu care mi-a răspuns, am întrezărit paloarea pieptului său, apoi deja îşi făcea cu greu drum prin valuri după Jane şi Bad. Nu mai era nimic de făcut decât să-l urmez.

N-ar fi trebuit să fiu surprinsă de frig – era vară, dar vara în Maine este ca o creatură fugară, precaută, care dispare imediat ce apune soarele –, însă nu cred că e posibil să intri într-o apă atât de rece fără să fii surprins. Să înot în ea era de parcă aş fi înotat printr-un nor de insecte înţepătoare. Ne-am agăţat cu degete îngheţate de scândurile plutei putrezite, trăgându-ne lucrurile pe lângă noi, cu răsuflarea ieşindu-ne însoţită de icnete slabe. Până şi Bad înălţa capul mult deasupra apei, ca şi cum încerca mai curând să leviteze decât să înoate. Sarea mi se strecura prin bandaje, săpând în cuvintele scrijelite pe braţul meu. Dacă m-aş fi putut întoarce înapoi, dacă aş fi putut renunţa şi m-aş fi putut târî smerită acasă, la şemineurile trandafirii ale reşedinţei Locke, aş fi făcut-o. Dar nu puteam. Aşa că am continuat să-mi întind braţele care mă înţepau în valurile negre şi reci, apropiindu-mă încet-încet de conturul înceţoşat şi cenuşiu al insulei.

Şi apoi, cumva, am simţit piatra zgâriindu-mi genunchii, în timp ce Jane se sforţa să tragă pluta sus pe ţărm, iar respiraţia lui Samuel se auzea ca un şuierat aspru lângă mine. El se târî un metru-doi mai încolo şi se prăbuşi într-un morman cu pielea de găină, cu faţa lipită de malul plin de pietricele.

— Nu-mi.. făcu el cu răsuflarea întretăiată… mai place frigul.

Mi-am amintit de răceala pătrunzătoare a atingerii lui Havemeyer, de chipul bolnăvicios al lui

Samuel în timp ce se prăbuşea, şi teama m-a îmboldit să mă târăsc în patru labe lângă el. L-am atins pe spate cu degetele amorţite.

— Eşti bine?

Se sprijini într-un cot şi întinse gâtul, obosit, ridicându-şi chipul. Clipi spre mine, ca să scape de apa sărată din ochi, iar faţa îi deveni curios de inexpresivă. Mi-am dat seama că oceanul îmi transformase lenjeria de corp din nişte saci de bumbac fără formă în ceva ca o a doua piele, ce se lipea de formele mele şi era aproape translucidă. Niciunul dintre noi nu se clinti. Mă simţeam îngheţată, prinsă în mrejele ochilor lui negri ca păcura, cu sclipirile unor tăciuni ce ardeau mocnit – până când Bad se poziţionă la câţiva centimetri de noi şi se scutură, împroşcându-ne cu apă sărată şi rece ca gheaţa.

Samuel închise ochii cu o mare încetineală şi se întoarse cu fruntea pe pietricele.

— Da. Sunt bine, oftă el.

Apoi se ridică, clătinându-se, şi şchiopătă până la plută. Se întoarse cu cămaşa lui care era aproape uscată şi mi-o petrecu în jurul umerilor, fără să îngăduie degetelor sale să-mi atingă pielea. Cămaşa mirosea a făină şi a transpiraţie.

— Aproape am ajuns. Mă gândesc să trecem dincolo şi abia apoi să facem tabăra.

Până şi vocea lui Jane suna acum obosită.

Ne-am luat după ea, poticnindu-ne în sus pe ţărm, şi am urcat o faleză joasă cu picioarele tremurând. Vântul ne biciuia, uscându-ne, lăsând o chiciură albă de sare pe pielea mea.

În partea cea mai îndepărtată a insulei, cocoţate ca scheletul unui străjer mort demult, se înălţau oasele abandonate ale unui far. Turnul i se lăsase şi se înclinase, iar vopseaua sa, care ar fi putut fi odinioară o combinaţie veselă de alb şi roşu, se decolorase, ajungând de aceeaşi nuanţă maroniu-cenuşie ca stânca de sub el. Acolo unde ar fi trebuit să se afle o uşă rămăsese doar o gură căscată. Jane se apleca şi intră prima, călcând cu grijă peste grinzi

de lemn răsturnate şi peste locurile în care scânduri lipseau din podea, iar Bad şi cu mine am urmat-o.

Să stai în picioare înăuntru era ca şi cum ai fi stat în cutia toracică putrezită a unei vieţuitoare marine, întunecată şi presărată cu alge. O singură rază de lună strălucitoare intra prin fereastra spartă şi lumina o uşă de pe peretele vestic, unde nu fusese nicio uşă pe dinafară. Am simţit cum inima mi se înfiorează în piept.

Uşa părea veche, chiar mai veche decât farul care se descompunea în jurul ei, construită din lemne plutitoare legate laolaltă şi fâşii de fildeş curbate. O adiere slabă fluiera prin crăpături, aducând un miros fierbinte, uscat, asemănător cu cel al fâneţelor sub soarele de august.

Jane trase de clanţa din os de balenă şi uşa alunecă lin spre ea, bine unsă şi fără să scoată vreun zgomot. Ea se uită înapoi la noi, arborându-şi pentru o clipă rânjetul cu strungăreaţă, şi păşi în întunecime.

Am pus o mână pe capul lui Bad şi i-am întins-o pe cealaltă lui Samuel, impulsivă.

— Nu te teme şi nu-mi da drumul.

El mă privi în ochi.

— N-o voi face, îmi spuse, şi degetele i se împletiră strâns cu ale mele.

Am păşit peste Prag împreună. Nimicul era la fel de înspăimântător, la fel de gol, la fel de sufocant cum fusese pe vremuri, dar cumva părea mai puţin vast cu Samuel şi cu Bad lângă mine. Am navigat prin întunecime ca un trio de comete, ca o constelaţie cu multe picioare care se învârte în noapte, apoi picioarele noastre au călcat pe iarbă uscată.

Ne aflam în colbul portocaliu, străin, din altă lume. Am avut la dispoziţie o singură secundă năucitoare ca să văd câmpia aurie şi nesfârşită, cerul atât de larg, încât părea un ocean suspendat deasupra mea, înainte ca o voce aspră să grăiască:

— Isuse, i-un alai întreg! În regulă, oameni buni, rămâneţi unde sunteţi şi întoarceţi-vă foarte încet.

Apoi îmi veţi spune cu ce treabă aţi venit şi cum, pentru numele bunului Cristos, aţi găsit uşa noastră.

9. Uşa în flăcări

Când pui piciorul într-o lume străină şi ţi-e frig, îţi simţi membrele cuprinse de slăbiciune şi eşti doar pe jumătate îmbrăcat, tinzi să faci ce ţi se spune. Ne-am întors toţi trei încet.

În faţa noastră se afla un bătrân înalt şi deşirat, jerpelit, care semăna bine cu o sperietoare de ciori, dacă sperietorile ar avea bărbi cu smocuri albe şi ar mânui suliţe. Purta o haină gri cu aspect vag marţial, o pereche de sandale grosolane făcute din sfoară şi cauciuc şi o pană strălucitoare înfiptă în coama albă de păr încâlcit. Mormăi, împungând cu vârful suliţei spre abdomenul meu.

Am ridicat mâinile, care-mi tremurau.

— Vă rog, domnule, încercăm doar să… am început, iar vocea îmi suna vrednică de milă şi îngrozită fără să fac niciun efort.

Dar efectul a fost subminat cumva de Bad, dinspre care se auzeau nişte sunete de motor la ralanti, cu coama zbârlită, precum şi de Jane, care scosese revolverul domnului Locke şi-l îndreptase spre pieptul bătrânului.

Privirea lui scăpără spre armă şi înapoi spre mine, înăsprindu-se.

— Dă-i drumul, domnişoară. Totuşi pun rămăşag c-aş apuca să-i spintec burta fetei ăsteia înainte să sângerez de moarte. Vrei să pui rămăşag cu mine?

Urmară câteva momente de neclintire, în care mi-am închipuit cât de neplăcut ar fi să-mi scoată intestinele cu o suliţă ruginită şi improvizată şi mi-am înjurat în gând tatăl pentru proasta sa judecată, apoi Samuel păşi între noi.

Se aplecă uşurel în faţă, până când vârful suliţei ajunse să-i apese pe cămaşă.

— Domnule, nu este nevoie de aşa ceva. Nu vă vrem răul, vă jur. Făcu un gest aprig spre Jane, a cărui însemnătate era „lasă arma, femeie”, însă ea îl ignoră complet. Doar căutăm un… ăăă, loc în care să ne ascundem pentru scurt timp. N-am vrut să dăm buzna.

Ochii bătrânului rămaseră mijiţi şi bănuitori, ca două bile albastre şi umede adâncite în cutele pielii.

Samuel îşi umezi buzele şi încercă din nou.

— Să mai încercăm o dată, bine? Eu sunt Samuel Zappia, de la băcănia Zappia Family Groceries din Vermont. El este domnul Sindbad, mai adesea numit Bad; domnişoara Jane Irimu, care va coborî arma *foarte curând,* sunt sigur; şi domnişoara January Scaller. Ni s-a spus că ăsta e un loc bun să…

— Scholar?

Bărbatul scuipă cuvântul, înclinând bărbia către mine.

Am încuviinţat din cap peste umărul lui Samuel.

— Atunci eşti fata lui Julian?

Am simţit furnicături pe piele auzind numele tatei. Am încuviinţat iarăşi din cap.

— Să fiu al naibii. Vârful suliţei coborî brusc spre pământ. Bărbatul se sprijini confortabil de arma lui, scobindu-se cu o unghie în dinţii strâmbi şi strângând din ochi prietenos spre noi. Îmi pare rău că te-am speriat, scumpo, e greşeala mea. Dar rostul unui paznic este să stea de pază, nu-i aşa, şi nu poţi fi niciodată prea prudent. Haideţi cu mine şi o să vă facem rost de nişte mâncare caldă şi un loc unde să vă hodiniţi. Doar dacă – şi aici făcu semn spre copacul noduros, împovărat de vreme din spatele nostru, şi către Uşa îngustă cuibărită între rădăcinile sale – nu cumva s-ar putea să vină cineva în goană după domniile voastre?

Samuel şi cu mine l-am privit lung, într-o tăcere uşor uimită, însă Jane scoase un sunet care arăta că se gândeşte la întrebarea lui.

— Nu imediat, nu.

Revolverul dispăruse din nou în bocceaua ei înnodată strâns, iar mârâiala lui Bad se transformase în mormăieli intermitente. Coada i se mişcă foarte uşor, nu în semn de prietenie, ci de încetare a ostilităţilor deschise.

— Atunci haideţi. Poate ajungem la timp pentru cină, dacă ne zorim.

Bărbatul se întoarse către soarele ce apunea, se aplecă să ridice o bicicletă roşie şi ruginită din iarba înaltă şi începu să meargă pe lângă ea pe o potecă îngustă. Fluiera fără o melodie anume în timp ce înainta.

Am schimbat o serie de priviri, mergând de la „ce naiba, haidem” până la „măcar nu mai încearcă să ne omoare”, şi l-am urmat. Înaintam cu greu pe câmp, în timp ce ultimele raze roşii de soare ne încălzeau obrajii, alungându-ne frigul Atlanticului din oase. Bătrânul alterna între fluierat şi sporovăială, deloc descumpănit de tăcerea noastră obosită şi ţâfnoasă.

Am aflat că se numea John Solomon Ayers, că prietenii îi ziceau Sol şi că se născuse în ţinutul Polk, din statul Tennessee, în anul 1847. Se înrolase în Regimentul al III-lea Infanterie din Tennessee când avea şaisprezece ani, dezertase la şaptesprezece, când îşi dăduse seama că urma probabil să moară nefericit şi flămând pentru vreun cultivator bogat de bumbac care n-ar fi dat o para chioară pe el, şi fusese degrabă luat prizonier de către yankei. Îşi petrecuse câţiva ani într-o închisoare din Massachusetts, apoi evadase şi fugise spre coastă. Dăduse accidental peste lumea asta şi de atunci rămăsese aici.

— Şi ai fost, ăăă, singur-singurel? Până când a sosit tatăl meu?

Simţeam că asta ar fi explicat câteva dintre trăsăturile mai excentrice ale lui Solomon. Mi l-am imaginat stând ghemuit într-un bordei săpat în pământ, fluierând doar pentru sine, poate izgonit de băştinaşi… Şi *unde* erau băştinaşii acestei lumi? Era vreo şansă să se năpustească asupra noastră într-o

hoardă infernală? Am aruncat o privire spre orizontul pustiu, dar n-am văzut nimic mai alarmant decât o linie joasă de dealuri şi un talmeş-balmeş de stânci nisipii drept în faţă.

Solomon chicoti.

— Doamne, nu! Arcadia – aşa îi spunem noi, cine ştie cum era numită pe vremuri – mai are un pic şi devine un oraş zilele astea. Nu că am văzut eu prea multe din astea. Aproape am ajuns.

Nimeni nu-i răspunse, dar chipul lui Jane exprima cel mai profund scepticism.

Pietrele acelea în dezordine se desluşeau mai mari pe măsură ce mergeam spre ele, transformându-se în bolovani masivi care se sprijineau unii de alţii în unghiuri precare. Câteva păsări – vulturi, poate, sau şoimi, de aceeaşi culoare aurie sclipitoare ca pana din părul lui Sol – ne urmăreau cu neîncredere, cocoţate pe stâncile abrupte. Îşi luară zborul când ne-am mai apropiat, părând, printr-un truc al luminii care pălea, că dispar în văzduh.

Solomon ne conduse la o despărţitură între două dintre stâncile cele mai mari, care formau un tunel umbrit cu o perdea ciudată, strălucitoare, atârnată la intrare. Doar când am ajuns în faţa ei mi-am dat seama că nu era o ţesătură, ci era alcătuită din zeci şi zeci de pene aurii legate, care se legănau ca nişte clopoţei de vânt moi. Puteam vedea prin ele de cealaltă parte a stâncilor care stăteau în picioare: câteva dealuri pustii, ierburi ce se mlădiau la nesfârşit în adierea vântului, ultima sclipire trandafirie a soarelui care apunea. Niciun oraş secret.

Solomon îşi rezemă bicicleta de una dintre pietre şi încrucişă braţele, privind fix penele ca şi cum aştepta să se întâmple ceva. Bad scoase un scheunat de nerăbdare.

— Mă scuzaţi, domnule Ayers, am început eu.

— Sol, te rog, zise el pe un ton absent.

— Bine. Scuză-mă, Sol, ce anume…

Dar înainte de a găsi un mod politicos de a-l întreba dacă era un nebun cu frica lui Dumnezeu, care-şi petrecea timpul liber împletind perdele de pene, sau dacă într-adevăr avea o destinaţie reală în minte, am auzit nişte paşi înăbuşiţi. Veneau din întunericul dinapoia perdelei, însă acolo nu era nimic altceva decât piatră şi pământ prăfos…

Până când o mână lată dădu la o parte penele şi o femeie masivă cu un joben negru şi exagerat de înalt ieşi ca din senin şi se proţăpi în faţa noastră, cu braţele încrucişate şi cu ochii mijiţi. Jane rosti o serie de cuvinte pe care nu le-am recunoscut, dar care eram sigură că sunt nepoliticoase.

Femeia era rotunjoară, avea pielea roşu-maronie şi părul presărat cu şuviţe argintii. Purta o adunătură de haine la fel de pestriţă ca a lui Solomon, care includea un frac cu nasturi de argint, pantaloni croiţi din pânză groasă de sac şi un fel de guler colorat din mărgele, dar reuşea cumva să arate mai curând impunătoare decât comică. Se uită urât la fiecare dintre noi, pe rând, pe sub pleoapele lăsate.

— Oaspeţi, Sol?

Rosti cuvântul „oaspeţi” aşa cum ar fi spus „purici” sau „gripă”.

Solomon făcu o plecăciune exagerată.

— Daţi-mi voie să v-o prezint pe preastimata noastră şefă de trib – nu mârâi la mine, draga mea, ştii că asta eşti – domnişoara Molly Neptune. Molly, ţi-l aminteşti pe Julian Scholar, tipul cel negru cu tatuaje? A intrat cu câţiva ani în urmă şi a pomenit de o fiică? Arătă spre mine cu ambele palme întoarse, ca un pescar care prezintă o pradă deosebit de mare. În cele din urmă, ne-a făcut o vizită.

Asta nu păru s-o domolească decât puţin pe Molly Neptune.

— Am înţeles. Şi ăştilalţi?

Jane îşi ridică bărbia.

— Suntem companionii ei. Ni s-a încredinţat misiunea de a o ajuta să rămână în viaţă şi în siguranţă.

Companioni. Vezi curba acelui C ca două braţe deschise? Implica acel gen de prieteni care ar răpune balauri sau ar purcede în aventuri lipsite de speranţă sau ar depune jurăminte de sânge la miezul nopţii. M-am abţinut cu greu să mă arunc de gâtul lui Jane în semn de recunoştinţă.

Molly îşi trecu limba peste dinţi.

— Nu pare că aţi făcut o treabă prea bună până acum, observă ea. E pe trei sferturi înecată, aproape despuiată şi vătămată serios.

Maxilarul lui Jane se încordă, iar eu am încercat să trag manşeta cămăşii lui Samuel peste bandajele de-acum cenuşii din jurul încheieturii de la mână.

Femeia oftă.

— Ei bine, să nu spună nimeni că Molly Neptune nu se ţine de cuvânt.

Şi, fluturând din mână uşor batjocoritor, trase în lături perdeaua din pene.

Priveliştea dintre stânci – peticul acela posomorât de forma unui triunghi, alcătuit din cer şi iarbă – dispăru, înlocuită de un talmeş-balmeş neclar de forme. M-am strecurat pe sub braţul lui Molly şi am intrat în tunelul scurt, mijind ochii ca să văd imaginile mai clar. Scări abrupte ce urcau coastele dealurilor, acoperişuri de stuf şi cărămizi din lut, un murmur de voci tot mai puternic.

Un oraş.

Am păşit într-o piaţă de gresie, cu gura uşor întredeschisă. Dealurile pustii fuseseră dintr-odată populate de o întindere dezordonată de clădiri şi străzi, ca şi cum un copil uriaş îşi aruncase cuburile în vale şi apoi plecase. Totul – drumurile înguste, pereţii, casele scunde şi templele boltite – fusese construit din lut galben şi iarbă uscată. Strălucea auriu în amurgul răcoros: un El Dorado secret, ascuns pe coasta statului Maine.

Doar că avea un aspect ciudat, mort, de parcă aş fi stat între rămăşiţele unui oraş. Cărămizi prăbuşite şi clădiri lăsate într-o rână punctau costişele, înconjurate de statui prăbuşite reprezentând bărbaţi înaripaţi şi femei cu cap de vultur. În unele locuri,

copaci noduroşi prinseseră rădăcini în acoperişurile de paie putrezite şi smocuri de iarbă ieşeau din crăpăturile străzilor. Toate fântânile erau secate.

O ruină. Dar nu una pustie: nişte copii râdeau şi ţipau în timp ce dădeau de-a dura o roată de cauciuc pe o alee; rufele spălate erau întinse în zigzag de la o fereastră la alta pe sârme ce păreau a fi de telegraf; un fum unsuros de mâncare atârna deasupra pieţei.

— Bun venit în Arcadia, domnişoară Scholar.

Molly mă privea cu o expresie uşor îngâmfată.

— Eu – *ce* este locul ăsta? Voi aţi construit toate astea?

Am indicat un pic frenetic statuile cu cap de vultur, şirurile de case de lut. Samuel şi Jane apăruseră în spatele nostru cu expresii asemănătoare de uimire surprinsă.

Molly clătină uşor din cap.

— Le-am găsit. Un clopot răsună de două ori undeva în oraş, iar ea adăugă: Cina e gata. Haidem!

M-am ţinut după ea, simţindu-mă ca o încrucişare între Alice, Gulliver şi o pisică vagaboandă. În minte îmi bâzâiau tot felul de întrebări – dacă nu oamenii ăştia au construit oraşul, cine a făcut-o? Şi unde sunt acum constructorii? Şi de ce toată lumea e îmbrăcată ciudat, ca nişte artişti de circ şi în acelaşi timp ca nişte vagabonzi? –, dar o epuizare apăsătoare, mută pusese stăpânire asupra mea. Era ca şi cum greutatea unei lumi noi exercita o presiune asupra simţurilor mele, sau poate era faptul că străbătusem înot aproape un kilometru de ocean îngheţat.

Ne-am alăturat unui şuvoi de oameni care ne priveau curioşi. I-am privit şi eu în acelaşi fel; în viaţa mea nu mai văzusem un grup de persoane atât de diferite. Îmi aminteau de gara din Londra, pe când eram copil – „o grădină zoo umană”, aşa o numise Locke.

Am văzut o femeie roşcată, pistruiată, într-o rochie galben-canar, cu un ţânc ţinut pe şold; un grup de fete care chicoteau, cu părul împletit în

rotocoale complicate în jurul capului; o femeie neagră ce părea matusalemică şi vorbea o limbă cu ţăcănituri şi ticăituri periodice; un cuplu de bărbaţi mai vârstnici care se plimbau ţinându-se de mână, cu degetele împletite.

Solomon văzu că mă holbam şi rânji.

— Fugari, după cum am spus. Fiecare tip de persoană care a avut vreodată nevoie de un loc unde să se adăpostească a sfârşit la un moment dat în Arcadia. Avem câţiva indieni, câteva fete irlandeze cărora nu le-a plăcut să lucreze în filaturile de bumbac, nişte oameni de culoare ai căror strămoşi au sărit peste bord în drum spre platforma de licitaţie, chiar şi vreo doi chinezi. După câteva generaţii, ne amestecăm între noi. Domnişoara Molly, de pildă – bunicul ei a fost un vraci indian, însă mama ei a fost o sclavă din Georgia care a fugit în nord.

Părea că se mândreşte cu asta, de parcă ar fi fost invenţia lui.

— Deci niciunul dintre voi nu-i de fapt de *aici.* Din lumea asta.

Jane asculta de cealaltă parte a lui Solomon, cu sprâncenele apropiate. Molly răspunse.

— Când bunicul meu a găsit locul ăsta, era pustiu cu excepţia vulturilor şi a oaselor. Niciun suflet viu şi nu prea multă hrană sau apă, dar nici bărbaţi albi. I s-a potrivit taman bine.

— Deşi, de atunci, câţiva dintre noi, albii, am reuşit să ne strecurăm aici, şopti Solomon teatral.

Molly se făcu că-l alungă cu mâna ca pe un ţânţar, fără să se uite în urmă, iar el se feri, şi ceva din firescul gesturilor lor mă făcu să mă gândesc că erau prieteni de foarte mult timp.

Am mâncat afară, aşezaţi la un rând de mese lungi, făcute din lemn decolorat de vreme, care arăta în mod suspect ca şi cum ar fi făcut parte odinioară din podeaua farului. Eram prea uimiţi şi epuizaţi ca să facem altceva decât să mestecăm, iar arcadienii păreau mulţumiţi să ne lase în pace. Sporovăiau între ei şi se ciondăneau ca o mare

familie în devălmăşie, râzând în timp ce treceau de la unii la alţii vase pline ochi cu mâncare: pâine neagră cu textura aproximativă a azimelor nedospite, cartofi copţi, carne neidentificabilă pe beţe ca nişte frigărui, care a obţinut aprobarea entuziastă a lui Bad, şi o băutură alcoolică servită în foste cutii de conserve, pe care doar Jane a îndrăznit s-o încerce.

Umărul meu se sprijinea de al lui Samuel în timp ce vântul devenea mai rece şi cerul se întuneca, şi m-am trezit complet incapabilă să mă îndepărtez. Era atât de cald, atât de familiar în această lume străină. Samuel nu se uita la mine, dar am văzut cum colţurile ochilor i se ridică, de parcă dădea să zâmbească.

În noaptea aceea, am dormit în una dintre casele fără stăpân, întinşi pe podeaua de lut, într-un cuib din pături şi pleduri împrumutate. Stăteam privind stelele ce sclipeau prin găurile din acoperiş, la toate constelaţiile ale căror nume nu le ştiam.

— Jane? am rostit în şoaptă şi ea scoase un sunet iritat, de om aproape adormit. Cât timp crezi că va trebui să stăm aici pentru ca Societatea să ne lase în pace? Când va fi sigur să mergem să-l căutăm pe tata?

Urmă o scurtă tăcere.

— Cred c-ar trebui să te culci, January. Şi să-nveţi să trăieşti cu ceea ce ai.

Ce aveam? Cartea tatei şi cuţitul-monedă din argint, ambele înfăşurate strâns într-o faţă de pernă furată. Pe Bad, care sforăia uşurel lângă mine, pe Jane, pe Samuel. Propriile-mi cuvinte nescrise, care aşteptau să schimbe forma lumii.

Cu siguranţă, toate astea întreceau ceea ce nu aveam: o mamă, un tată, o casă. Cu siguranţă, avea să fie destul.

M-am trezit brusc, simţindu-mă ca o vieţuitoare eşuată pe ţărm şi lăsată să se usuce la soare: sărată, transpirată, mirosind a acru. Aş fi putut să-mi impun

să adorm la loc, doar că Bad lătră scurt în semn de salut.

— Neaţa şi ţie, câine.

Era vocea lentă, aspră a lui Molly Neptune.

M-am ridicat în şezut. La fel şi Samuel. Jane făcu o mişcare jalnică, eşuată, ca un peşte azvârlit de valuri pe plajă, apoi îşi vârî faţa mai adânc în pături.

— Ce-a băut ea aseară era berea făcută de Sol. Va supravieţui. Molly păşi peste prag şi se aşeză turceşte pe podea. Probabil. Scoase la iveală două borcane cu compot de prune şi o jumătate de pâine densă. Mâncaţi. Şi o să stăm de vorbă.

— Despre ce?

Molly îşi scoase jobenul şi mă cântări din priviri cu gravitate.

— În lumea asta nu se supravieţuieşte uşor, January. Nu ştiu cât de multe ţi-a spus tatăl tău – „mult prea puţine, ca de obicei” –, dar este un ţinut arid, aspru. Nu putem şti cu siguranţă ce s-a întâmplat cu primii locuitori, dar bunicul meu susţinea că ăsta a fost Ţinutul Zorilor despre care vorbesc poveştile noastre, şi că strămoşii noştri aveau legături strânse cu oamenii ăştia. Poate că apoi au suferit de aceleaşi boli şi rele care s-au abătut şi asupra noastră. Doar că ei n-au supravieţuit.

Ridică din umeri.

— Nu prea contează, de fapt. Dar înseamnă că toată lumea de aici trebuie să-şi aducă contribuţia, ca să nu avem şi noi soarta lor. Trebuie să stabilim ce contribuţie puteţi avea voi.

Am simţit împunsătura groaznică a îndoielii – Cu ce puteam eu contribui la existenţa acestor oameni duri, iscusiţi? Cu contabilitate? Cu lecţii de latină? –, dar Samuel încuviinţă din cap, relaxat.

— La ce fel de munci putem ajuta?

— O, tot felul. Aducem apă de la un izvor din nord, cultivăm ce putem, vânăm şobolani de prerie şi căprioare… Producem tot ce ne trebuie. Aproape tot.

Privirea îndreptată de Molly către noi era ageră, vigilentă, ca şi cum ne punea la încercare inteligenţa.

Nu mă simţeam inteligentă.

— Deci… ce faceţi? Dacă nu-i destul?

Dar Samuel fu cel care răspunse. Ridică borcanul cu compot de prune în lumină şi-şi trecu degetul mare peste sticla cu litere în relief: *BALL MASON JAR CO.*

— Şterpelesc.

Nu părea să fie prea tulburat de asta. Pliurile din jurul ochilor lui Molly se adânciră cu un amuzament sumbru.

— Scormonim prin resturi, băiete. Găsim, împrumutăm, cumpărăm. Şi uneori şterpelim. Credem că lumea voastră a furat destul de la fiecare dintre noi, aşa că n-ar fi rău să ne dea câte ceva înapoi.

Am încercat, totuşi nu am reuşit să mi-i închipui pe arcadieni plimbându-se la pas prin orăşelele din Maine fără a fi imediat observaţi, prinşi şi eventual vârâţi la zdup.

— Dar cum…?

— Cu mare grijă, răspunse Molly pe un ton sec. Şi dacă nu merge conform planului, avem astea. Îşi strecură două degete pe sub gulerul de mărgele şi scoase o pană aurie sclipitoare. Aţi văzut vulturii când aţi intrat, nu? Fiecăruia dintre ei îi cade o singură pană pe durata vieţii. Copiii le caută pe câmpie în fiecare dimineaţă şi seară, iar când găsesc una, convocăm o întrunire a întregului oraş ca să decidem cine o va purta. Sunt cele mai de preţ posesiuni ale noastre. Atinse delicat marginea penei. Dacă aş fi speriată sau încolţită şi aş sufla în pana asta, nu m-aţi mai vedea stând aici, în faţa voastră. Înşală ochiul într-un mod pe care nu-l înţelegem şi, sincer, nici nu încercăm – tot ce ştim este că, pentru un observator oarecare, devii aproape invizibil. Zâmbi. E visul oricărui hoţ. Nimeni nu ne-a urmărit vreodată înapoi la far.

Jane, care se chinuise să se ridice într-un cot şi asculta acum cu efort şi cu ochii umflaţi, scoase un mormăit de om care în sfârşit înţelege.

— Atunci cum de v-a găsit Julian? întrebă ea.

Vocea îi suna ca şi cum gâtlejul i se umpluse cu nisip peste noapte.

— Mai există totuşi zvonuri. Poveşti despre spirite puse pe şotii care bântuie coasta, furând plăcinte de pe pervazul ferestrelor şi lapte de la vaci. Julian ştia cum să urmărească o poveste. Suntem norocoşi că există puţini ca el. Ei bine – Molly se ridică cu greutate, scuturându-şi fracul de praf –, nu vă putem trimite pe voi trei la scormonit, dacă sunteţi nişte infractori căutaţi.

— Nu suntem… începu Samuel.

Molly dădu din mână spre el, plictisită.

— Pe urmele voastre se află nişte oameni puternici? Oameni cu bani, cu influenţă şi cu răbdare?

Schimbarăm între noi priviri neliniştite.

— Atunci veţi fi infractori curând, dacă nu sunteţi deja, şi cu siguranţă nu avem destule pene ca să vă dăm şi vouă. Va trebui să vă găsim altceva de lucru.

Ameninţarea se dovedi atât serioasă, cât şi imediată; toţi trei ne-am petrecut următoarea săptămână muncind alături de arcadieni.

Eu – ca membra cu cele mai puţine abilităţi practice a grupului nostru – am fost trimisă să lucrez cu copiii, care erau exagerat de amuzaţi de situaţie. Mă învăţară cum să jumulesc şobolanii de prerie şi cum să car apa, cu un entuziasm aproape jignitor, şi îi încânta să descopere că eram mai înceată şi mai neîndemânatică decât ţâncii arcadieni de nouă ani.

— Nu-ţi face griji, mă sfătui o fetiţă cu piele neagră şi ochi cenuşii în a doua mea dimineaţă. Purta o rochiţă de dantelă murdară şi o pereche de cizme de lucru bărbăteşti. Mi-au trebuit ani de zile ca să ajung să duc găleţile cu apă în echilibru.

Dând dovadă atât de maturitate, cât şi de nobleţe, am rezistat tentaţiei de a-i răsturna găleata de pe

cap.

Până şi Bad era mai folositor decât mine; după ce laba i s-a vindecat suficient ca să i se scoată atelele, a fost recrutat să se alăture lui Jane şi vânătorilor. Porneau la trap pe câmpie în fiecare dimineaţă, înaintea zorilor, înarmaţi cu tot soiul de capcane şi arme, şi se întorceau cu trupuri îmblănite şi fără vlagă atârnate pe umeri. Jane nu zâmbea, dar se mişca cu o uşurinţă de prădător pe care nu i-o văzusem niciodată pe holurile înguste ale reşedinţei Locke. M-am întrebat dacă aşa arătase pe când cutreiera pădurile din lumea ei pierdută, vânând cu femeile-leopard; m-am întrebat dacă Uşa ei era închisă pentru totdeauna. Sau dacă aş putea-o redeschide, în cazul în care aş fi suficient de curajoasă să încerc.

Samuel părea să muncească peste tot cu toată lumea în acelaşi timp. L-am văzut reparând un acoperiş de paie, aplecat deasupra unui cazan de aramă aburind de la bucătărie, umplând saltele cu ierburi uscate, plivind grădinile şi trimiţând în aer nori de praf galben. Zâmbea şi râdea mereu, cu ochii strălucindu-i ca şi cum participa la o aventură măreaţă. Îmi trecu prin minte că probabil avusese dreptate: n-ar fi ajuns un băcan prea grozav.

— Ai putea fi într-adevăr fericit aici? l-am întrebat în a patra sau a cincea seară.

Era acea perioadă a zilei de după cină, când timpul trecea greu, când toată lumea îşi făcea siesta, cu burta plină, iar Bad ronţăia mulţumit oscioarele şobolanilor de prerie.

Samuel ridică din umeri.

— Poate că da. Depinde.

— De ce anume?

Nu-mi răspunse imediat, ci mă privi într-un fel liniştit, serios, care mă făcu să simt că mi se taie răsuflarea.

— Tu ai putea fi fericită aici?

Am ridicat şi eu din umeri, privind în altă parte. După o scurtă tăcere, mi-am schimbat locul, aşezându-mă lângă Yaa Murray, fetiţa cu ochii

cenuşii, şi am convins-o cu binişorul să-mi împletească părul. M-am liniştit sub gesturile hipnotizante ale degetelor ei, care trăgeau şi răsuceau şuviţele.

Aş putea oare să fiu într-adevăr fericită fără să aflu vreodată soarta tatei? Fără să văd vreodată mările din Cea Scrisă sau arhivele Cetăţii Nin? Să las Societatea să se ocupe de maşinaţiunile ei obscure, să închidă cu rea intenţie Uşile?

Dar pe de altă parte, ce altceva *puteam* face? Eram o fugară inadaptată, ca toată lumea de aici. Eram tânără, delicată şi neîncercată de viaţă. Fetele ca mine nu se aruncă împotriva sorţii care le-ar putea strivi într-o clipă; nu vânează răufăcători şi nu au parte de aventuri; se ascund şi supravieţuiesc, găsind fericirea acolo unde pot.

Zgomotul unor paşi care se apropiau în fugă răsună cu putere pe stradă, iar degetele lui Yaa îmi încremeniră în păr. Sporovăială confortabilă a arcadienilor încetă.

Un băiat dădu buzna în piaţă, cu pieptul zbătându-i-se de efort şi cu ochii îngroziţi. Molly Neptune se ridică în picioare.

— S-a întâmplat ceva, Aaron?

Vocea ei sună ca un mormăit calm, dar umerii îi erau încordaţi.

Băiatul se frânse de mijloc, gâfâind, cu ochii aproape ieşindu-i din orbite.

— E… e o bătrână lângă copac, supărată rău, zice că un bărbat a fugărit-o până-n dreptul uşii. Nici urmă de el acum.

Teama îmi blocă gâtlejul ca o masă rece. „Ne-au găsit."

Dar băiatul tot mai încerca să spună ceva, uitându-se în ochii lui Molly şi mişcându-şi buzele fără să scoată un sunet.

— Ce mai e, băiete?

Înghiţi cu greu.

— Sol, doamnă. Cineva i-a tăiat beregata dintr-o lovitură. E mort.

Dacă domnul Locke reuşise să mă înveţe ceva, fusese cum să rămân tăcută când voiam să urlu sau să ţip sau să fac tapetul de pe pereţi ferfeniţă cu unghiile. Membrele îmi înţepeniră ca nişte adaosuri lipite pe o vieţuitoare prost împăiată şi o tăcere ţiuitoare îmi umplu ţeasta. Făceam eforturi mari să nu mă gândesc la absolut nimic.

În timp ce Molly striga ordine, iar Jane şi Samuel săreau în picioare să ajute, nu m-am gândit: „O, Doamne, Solomon.” Nu m-am gândit la pana lui aurie cea fercheşă, la hainele lui de sperietoare, la felul jucăuş în care făcea cu ochiul.

Când o mulţime de oameni plecară, lăsând curtea aproape pustie, în afară de copii şi de mamele lor, n-am simţit teama strecurându-mi-se ca un şarpe prin măruntaie, nu m-am gândit: „Oare voi urma eu? Au ajuns deja aici?”

Şi când se întoarseră, când Molly Neptune însăşi, cu ochii ca nişte morminte deschise, depuse pe masă forma sfrijită, acoperită cu un cearşaf alb, nu m-am gândit: „Din vina mea. Totul e din vina mea.” Bad îşi sprijini greutatea caldă de piciorul meu, şi am simţit cum mă trece un tremur, un fior de durere.

Samuel intră în curte aplecat, cu mers târşâit, îndrumând o femeie cu înfăţişare fragilă şi cu fustă lungă, cenuşie. Ea se agăţa în mod jalnic de braţul lui, clipind din ochii apoşi pe deasupra nasului strâmb. O ajută grijuliu să se aşeze, aranjându-i şalul cu atâta tandreţe, încât m-am întrebat dacă se gândea la propria lui bunică – o femeie ca o cioară croncănitoare, pe care o văzusem instalată în pridvorul casei Zappia, îndrugând blesteme în italiană spre Buick-ul domnului Locke când trecea pe lângă ea. M-am întrebat dacă Samuel o s-o mai vadă vreodată. *Din vina mea.*

Privirea bătrânei trecea repede de la un chip la altul, până ajunse la mine. Gura i se întredeschise, umedă şi neplăcută la vedere, iar eu am tresărit. Era o senzaţie cunoscută – bătrânele albe şi

nepoliticoase se holbau la mine de şaptesprezece ani încoace, în timp ce făceau supoziţii dacă sunt din Siam sau din Singapore –, dar mă şocă. Deja mă obişnuisem cu luxul invizibilităţii printre arcadieni.

Jane vorbea pe un ton scăzut, imperios cu Molly şi cu ceilalţi vânători, discutând despre rotaţia patrulelor şi despre paza pe timpul nopţii. Un cârd de femei o înconjurase pe bătrână, scoţând exclamaţii de milă. Ea le răspundea la întrebări cu voce tremurătoare, timidă – da, vâslise de-a lungul coastei, dar se rătăcise; da, un bărbat într-o haină neagră o fugărise; nu, nu ştia unde se dusese el. În timp ce vorbea, privirea i se abătea repede asupra mea prea adesea. M-am uitat în altă parte, totuşi aveam încă senzaţia că ochii i se agăţau de pielea mea ca nişte pânze de păianjen.

M-am trezit că n-o suport. Oare cum găsise ea farul? De ce invadase bucăţica asta fragilă de paradis, aducând pe urmele ei moartea?

Samuel veni în cele din urmă să mă ia, ca un păstor care duce acasă o oaie rătăcită.

— În seara asta nu mai putem face nimic altceva decât să dormim.

Mi-am târât picioarele după el pe străzile întunecate şi pline de crăpături.

De câteva ori, mi s-a părut că aud paşi în urma noastră sau fuste lungi foşnind pe pietre sau răsuflarea greoaie care ieşea dintr-un piept vârstnic. M-am mustrat singură – „nu fi bleagă, e o bătrână inofensivă” –, până când am observat că Bad se oprise şi stătea nemişcat ca o statuie de bronz, privind fix în urma noastră cu buzele ridicate şi cu pieptul străbătut de un mârâit surd.

Am simţit că mă cuprinde o răceală tăcută, ca atunci când plonjezi în lac într-un loc prea adânc şi stârneşti apele ca de gheaţă de pe fund. L-am atins uşor pe Bad cu genunchiul, simţindu-mi gura uscată.

— Hai, băiete.

M-am întins lângă Samuel în întunericul vârstat doar de razele lunii din casa noastră adoptată,

gândind lucruri precum „sigur că nu” şi „e imposibil” şi apoi reflectând la cuvântul „imposibil” şi la numeroasele sale fluctuaţii bruşte din ultima vreme şi continuând să mă uit la tavan, fără a putea adormi.

Jane intră în casă la câtva timp după miezul nopţii şi se strecură în mormanul ei de pături. Am aşteptat ca răsuflarea să-i devină mai adâncă, transformându-se în fluieratul uşurel care nu era chiar sforăit, şi apoi m-am târât lângă ea. I-am luat cu grijă revolverul domnului Locke din fustă şi l-am îndesat sub betelia fustei mele. Îl simţeam lipit rece şi greu de coapsă în timp ce mă strecuram afară din casă şi în noaptea întunecoasă, totuşi înstelată.

Am pornit în sus pe stradă, cu Bad lipăind pe lângă mine, până când s-a terminat în smocuri de iarbă şi mormane de cărămizi. Câmpia se întindea în jurul meu, zugrăvită în argintiu de semilună. Am înaintat cu greu prin iarbă, încercând să ignor transpiraţia care mă înţepa în palme şi tremurul din stomac care-mi spunea că e o idee foarte proastă.

Apoi m-am oprit şi am aşteptat.

Am tot aşteptat. Minutele se scurgeau, măsurate de bătăile prea rapide, ca nişte bubuituri, ale inimii. „Fii răbdătoare. Fii curajoasă. Fii ca Jane.” Am încercat să stau în picioare aşa cum ar fi făcut ea, încordată şi pregătită de orice, ca o felină în timpul vânătorii, şi nu tremurând nesigură pe mine.

În spatele meu se auzi un foşnet ca o şoaptă, atât de încet, încât ar fi putut fi o vieţuitoare care se strecura prin iarbă. Bad mârâi, jos şi profund, iar eu l-am crezut.

Am scos revolverul din fustă, m-am întors şi l-am îndreptat spre silueta gârbovită din spatele meu. I-am văzut nasul lung şi strâmb, pliurile de piele care-i atârnau sub bărbie, tremuratul mâinilor atunci când le ridică.

M-am apropiat.

— Cine eşti? am şuierat.

Ce clişeu teribil. Chiar şi cu sângele pulsându-mi în cap şi cu gâtlejul sugrumat de groază, îmi

dădeam seama că-i imitam destul de prost pe băieţii Rover, eroii din cărţile mele preferate, dacă ei ameninţaseră vreodată bătrâne nevinovate.

Femeia rămăsese fără suflare şi se bâlbâia de frică.

— Mă… mă cheamă doamna Emily Brown şi am fost un pic întoarsă din drum, jur, te rog, nu-mi face rău, domnişoară, te rog…

Aproape am crezut-o. Am simţit că mă fac mică, bătând în retragere, doar că ceva era în neregulă cu vocea ei. De fapt, nu *suna* ca vocea unei femei bătrâne, acum că stăteam aproape de ea; suna ca vocea unei persoane mai tinere care imită cam grosolan vocea înaltă şi tremurată a unei bătrâne.

Mâna ei începu să se strecoare spre fustă, în timp ce vocea încă-i bolborosea cu groază. Ceva argintiu sclipi dintre cutele negre ale materialului. Am îngheţat, având o viziune ce dură jumătate de secundă şi-mi înfăţişă dezamăgirea lui Jane dacă aş fi lăsat o bătrânică să-mi taie beregata, apoi am lovit-o peste mână şi i-am scos pe dibuite cuţitul din buzunarul rochiei. Lama era încrustată cu ceva negru şi coagulat.

L-am azvârlit în întuneric şi am ridicat din nou arma în dreptul pieptului ei. Se oprise din bolborosit.

— Cine eşti? am zis, mai apăsat.

A sunat mult mai bine de data asta, aproape ameninţător. Îmi doream să nu-mi mai tremure mâna cu care ţineam arma.

Gura femeii se închise într-o dungă neplăcută. Se uită urât la mine o clipă, cu ochii îngustaţi, apoi plescăi a dezgust. Pescui o ţigară din buzunar şi aprinse un chibrit, pufăind până când capătul ţigării sfârâi şi începu să strălucească. Oftă, iar fumul alb îi ieşi pe nări.

— Am spus…

— Acum înţeleg de ce Cornelius şi Havemeyer au avut atâtea probleme cu tine. Vocea îi era mult mai joasă acum şi suna mieros, un pic onctuos. Eşti o creatură care dă multe bătăi de cap, nu-i aşa?

E o senzaţie ciudată când se dovedeşte că una dintre cele mai fantastice suspiciuni ale tale este adevărată. Este satisfăcător să afli că nu eşti nebună, desigur, dar e cumva descurajator să-ţi dai seama că eşti într-adevăr vânată de o organizaţie din umbră, cu o sferă de influenţă aparent infinită.

— Cine… faci parte din Societate, nu? Tu l-ai ucis pe Solomon?

Femeia ridică din sprâncene şi scutură scrum din ţigară cu un gest firesc, masculin.

— Da.

Am înghiţit un nod.

— Şi eşti un fel de monstru care-şi schimbă forma sau ceva de genul ăsta?

— Dumnezeule, ce imaginaţie!

Întinse mâna la ceafă şi făcu un gest ciudat, de răsucire, prin aer, ca şi cum dezlega un nod invizibil şi…

Faţa i se lăsă şi căzu. O prinse în mână, doar că aceasta nu mai era o mână zbârcită, cu pete maronii de bătrâneţe, iar gura care-mi zâmbea acum cu răutate nu era ca o crestătură umedă. Numai ochii apoşi erau neschimbaţi.

Era bărbatul roşcat de la întrunirile Societăţii domnului Locke: cu o mutră îngustă, de dihor, purtând acum un costum de călătorie închis la culoare în locul fustelor cenuşii.

Îmi făcu o temenea nesinceră, absurdă în întunericul pustiu al unei lumi moarte, şi ridică masca în lumina argintie a lunii. De ea atârnau şuviţe încâlcite de păr de cal.

— Un obiect indian – cred că-l numesc faţă-falsă? Chiar dragul tău tată l-a dobândit pentru noi cu mult timp în urmă, dintr-o fisură la sud de lacul Ontario, şi am constatat că e *foarte* folositoare. Bătrânele urâte sunt nişte creaturi cu totul neluate în seamă.

Vârî masca în buzunarul de la piept. Mi-am înghiţit şocul, încercând să-mi fac vocea să sune

amenințătoare, și nu uluită.

— Și cum de m-ai găsit?

— În general, toată lumea e de acord că sunt cel mai bun vânător, atunci când situația necesită să se pornească o vânătoare.

Adulmecă dramatic, inhalând fumul, și râse. Bad mârâi și sunetul se rostogoli pe câmpie, iar zâmbetul încrezător al domnului Ilvane se reduse un pic.

Băgă din nou mâna în buzunarul de la piept și scoase ceva oxidat, de aramă coclită.

— Și am avut asta, desigur.

M-am năpustit spre el, i-am smuls-o și m-am dat înapoi. Era un fel de busolă, doar că nu avea litere sau cifre și nici măcar marcaje din acelea ca niște liniuțe care indică gradele. Acul ei se opri brusc, indicând o direcție care eram destul de sigură că nu este nordul. Am azvârlit-o în iarbă și am auzit-o zăngănind când căzu peste cuțit.

— Dar *de ce?* Am fluturat arma un pic nesăbuit și am văzut cum o urmărea din priviri cu nervozitate. Nu vă fac niciun rău. De ce nu mă lăsați pur și simplu în pace? Ce *vreți?*

Ridică din umeri reticent, supărarea și teama mea făcându-l să zâmbească.

Dintr-odată, mi se făcu greață de tot – de secrete, de minciuni și de jumătățile de adevăr, de lucrurile pe care pe jumătate le știam și pe jumătate le bănuiam, de poveștile puse cap la cap care nu erau niciodată spuse în ordinea firească, de la început până la sfârșit. În lume părea să existe un acord tăinuit, referitor la faptul că fetele fără bani sau mijloace materiale erau pur și simplu prea insignifiante ca să li se spună tot. Până și tatăl meu așteptase până în ultimul moment ca să-mi spună întregul lui adevăr.

Destul! Am simțit greutatea armei în palmă, o autoritate de fier, care însemna – doar pentru un moment – că pot schimba regulile. Mi-am dres glasul.

— Domnule Ilvane, te rog să stai jos.

— Poftim?

— Poţi rămâne şi aşa dacă doreşti, dar ai să-mi spui o poveste foarte lungă şi n-aş vrea să-ţi obosească picioarele.

Se lăsă la pământ, cu picioarele încrucişate şi chipul posac.

— Acum, am zis, aţintindu-i ţeava revolverului drept în piept, spune-mi tot, de la început. Şi dacă faci vreo mişcare bruscă, jur că-l las pe Bad să te mănânce.

Colţii lui Bad erau dezveliţi şi străluceau alb-albăstriu; Ilvane înghiţi un nod.

— Fondatorul nostru a sosit prin fisura lui în secolul al optsprezecelea, în Anglia sau în Scoţia, nu-mi mai amintesc exact. Avea o abilitate incredibilă de a convinge oamenii să adere la cauza lui – nu i-a luat mult să urce pe treptele societăţii şi să vadă lumea aşa cum era: în neorânduială. Revoluţii, revolte, haos şi vărsare de sânge. *O irosire.* Şi la rădăcina tuturor erau anomaliile – găuri nefireşti, care lăsau să intre tot felul de trăsnăi. A început să le repare oriunde le găsea. La început, a lucrat de unul singur, însă curând a început să-i recruteze şi pe alţii: unii ca el, imigranţi în această lume, alţii care doar îi împărtăşeau interesul pentru cultivarea ordinii.

Mi l-am închipuit pe domnul Locke, tânăr, ambiţios şi lacom – un recrut ideal. Trebuie să fi fost uşor.

— Împreună, ne-am propus să purificăm lumea şi s-o menţinem în siguranţă şi prosperitate.

— Şi să furaţi lucruri, desigur, am adăugat.

Se strâmbă, ca şi cum ar fi vrut să zică „haida-de”.

— Am constatat că anumite obiecte şi puteri, când sunt folosite cu măsură şi cu înţelepciune, ne pot ajuta în misiunea noastră. Aşa cum o fac şi formele mai materiale de avuţie – toţi am muncit să obţinem poziţii de prestigiu şi putere. Ne punem banii în comun şi finanţăm expediţii în toate colţurile lumii, căutând fisuri. Pe la 1860, am

adoptat un nume şi o funcţie respectabilă: Societatea Arheologică din New England.

Ilvane făcu un mic gest cu mâinile, de parcă voia să zică „iată!” şi continuă cu o insistenţă înfocată:

— Şi a dat roade. Imperiile cresc. Profiturile cresc şi ele. Revoluţionarii şi agitatorii sunt din ce în ce mai puţini la număr. Şi nu putem, nu vrem, să lăsăm o mică băgăreaţă răsfăţată ca *tine* să ne zădărnicească toate eforturile. Aşa că spune-mi, fato, ce obiecte sau puteri ai tu?

Ochii pironiţi asupra mea erau umezi şi strălucitori. Am făcut un pas în spate.

— Asta… asta nu contează. Acum, în picioare!

Nu eram sigură ce aveam să fac – să-l pun să mărşăluiască înapoi în oraş şi să i-l predau lui Jane ca o pisică ce-i aduce stăpânului ei un trofeu neplăcut? –, dar Ilvane zâmbi, dintr-odată.

— Ştii, tatăl tău s-a gândit să ne dejoace planurile şi uite ce-a păţit, spuse, plescăind apoi din limbă.

Am încetat să mă mai mişc. Poate chiar am încetat să mai respir.

— Tu l-ai omorât, nu-i aşa?

Toată autoritatea aceea de adult mi se scursese din voce.

Zâmbetul domnului Ilvane deveni mai larg şi mai viclean, ca de vulpoi.

— Găsise pentru noi o fisură în Japonia, după cum sunt sigur că ţi-ai dat seama. Obişnuia, în general, să colinde prin ele o zi, două şi să se întoarcă cu câteva flecuşteţe interesante pentru Locke, apoi să plece. Dar de data asta, a zăbovit. Şi m-am plictisit să aştept, m-am săturat să tot port chestia asta oribilă – îşi atinse buzunarul de la piept în care pusese masca de bătrână. Într-o zi, m-a zărit pe panta muntelui. M-a recunoscut. Ridică din umeri, simulând regretul. Ce expresie avea! Aş spune că se albise ca o coală de hârtie, dar cu tenul ăla al lui… „Tu!” a strigat. „Societatea!” Ei bine, zău, imaginează-ţi că era surprins după şaptesprezece ani în care fusese ţinut în lesă. Apoi a spus nişte chestii neînfrânate, devenind exasperant.

A ameninţat că ne va da în vileag – cine l-ar crede, te întreb? –, a bătut câmpii despre cum îşi va salva fetiţa, mi-a spus că va ţine uşa aia deschisă chiar dacă va fi ultimul lucru pe care-l va face… A fost foarte dramatic.

Pulsul meu şoptea „nu-nu-nu”. Arma îmi tremura din nou.

— Apoi s-a năpustit înapoi în tabără ca un nebun de legat. L-am urmat.

— Şi l-ai omorât.

Acum vocea îmi era mai slabă decât o şoaptă, ca o răsuflare gâtuită. După toate speranţele pe care mi le făcusem, după toată aşteptarea fără a şti ce se întâmplase, după toate astea, mi-am imaginat trupul lui îngheţat şi uitat, ciugulit de păsările marine.

Ilvane zâmbea în continuare, parcă la nesfârşit.

— Avea o puşcă, să ştii. I-am găsit-o printre lucruri, după ce s-a terminat. Dar nici măcar n-a încercat să ajungă la ea – dacă-ţi poţi închipui, *scria* când l-am târât afară din cort, scria de parcă viaţa lui depindea de asta. S-a luptat cu mine pe viaţă şi pe moarte numai ca să-şi pună jurnalul la loc în cutia lui. Sincer, ar trebui să-mi mulţumeşti că te-am scăpat de un individ aşa instabil.

Aproape că-i vedeam mâna, întunecată la culoare şi înconjurată de tatuaje, mâzgălind acele ultime cuvinte disperate: *FUGI, JANUARY, ARCADIA, NU TE ÎNCREDE.* Încercând să mă avertizeze.

Acum zâmbetul lui Ilvane azvârlea curcubeie înceţoşate prin lacrimile care-mi umpluseră ochii.

— Am dat foc fisurii. Era din lemn de pin uscat şi s-a aprins ca o torţă. Tatăl tău a plâns, a *implorat,* chiar înainte de a-l împinge prin ea. I-am întrezărit mâinile pentru o clipă, fluturând prin flăcări, apoi nimic. N-a mai ieşit.

Ilvane mă privea în timp ce termina de povestit, cu ochii scăpărându-i flămânzi. Voia lacrimi, ştiam. Voia să vadă cum mi se frânge inima de disperare, pentru că tata era prins pe vecie în altă lume, iar eu eram teribil de singură, pentru totdeauna. Dar…

„Viu, viu, viu. Tata este viu.” N-a pierit şi nu putrezeşte pe vreun deal străin, ci este *viu* şi în cele din urmă a ajuns acasă, în lumea care-i cu adevărat a lui. Chiar dacă nu-l voi mai vedea niciodată.

Am închis ochii şi am lăsat valurile gemene ale pierderii şi bucuriei să se spargă peste mine, am îngăduit să mi se înmoaie picioarele şi să mă las în genunchi pe pământ. Nasul lui Bad îmi fornăi cu îngrijorare pe gât, căutându-mi rănile.

Prea târziu am auzit târşâitul mişcărilor lui Ilvane. Am deschis ochii brusc, ca să-l văd bâjbâind într-o parte după cuţit şi după busola de aramă.

— Nu! am strigat, dar el deja o luase la fugă înapoi spre oraş, ca o umbră neagră şi roşie care ţâşnea prin iarbă.

Am tras un foc spre cerul nopţii, l-am văzut ferindu-se şi am auzit ecoul zgomotelor înfundate ale paşilor săi pe strada pustie. Dispăru în talmeş-balmeşul de case abandonate.

Bad şi cu mine ne-am năpustit după el. Nu prea ştiam ce urma să fac dacă-l prindeam – revolverul îmi atârna greu în mână, iar imaginea trupului neînsufleţit şi înfăşurat în cearşaf alb al lui Solomon îmi apăru o clipă înaintea ochilor, dezgustându-mă –, dar nu-l puteam lăsa să plece, nu-l puteam lăsa să spună Societăţii unde sunt, unde este Arcadia…

Două siluete înalte se opriră clătinându-se pe strada din faţa mea. Jane întinse un braţ ca să mă prindă.

— Am auzit o împuşcătură… Ce…

— Ilvane. Din Societate. A luat-o încolo – cred că-ncearcă să ajungă înapoi la Uşă…

Scuipam cuvintele printre gâfâieli. Jane nu aşteptă lămuriri, ci o luă la goană, prelingându-se în josul dealului în salturi mari, fuga ei fiind de câteva ori mai iute decât a mea. Samuel ni se alătură lui Bad şi mie, împiedicându-se de cărămizi şi crăpături.

Am ajuns alunecând în curte şi am găsit-o pe Jane ghemuită în faţa tunelului cu perdeaua de pene, cu buzele trase înapoi în rânjetul triumfător al

vânătorului. Ilvane stătea la câţiva paşi de ea, cu ochii sălbatici şi nările fremătându-i cu o disperare animalică.

— Cred că-i destul, zise Jane pe un ton rece şi vârî mâna în buzunarul fustei după revolverul domnului Locke.

Dar apoi chipul îi încremeni. Zâmbetul de femeie-leopard i se stinse.

Pentru că revolverul nu era acolo. Pentru că i-l furasem eu.

Urmă o singură secundă interminabilă, în care am mânuit arma cu stângăcie, degetul mare transpirat alunecându-mi pe trăgaci, iar Ilvane văzu cum mâna lui Jane iese goală din fustă. Zâmbi, apoi atacă.

Ceva argintiu lovi în diagonală, ceva ud şi de culoarea vinului licări în lumina lunii, apoi el se făcu nevăzut, cu perdeaua aurie fluturând în urmă-i.

Jane căzu în genunchi, cu un geamăt slab, surprins.

„Nu." Nu-mi mai amintesc dacă am urlat cuvântul, dacă acesta s-a izbit de ruinele de lut şi s-a răspândit cu ecou pe alei, dacă drept răspuns s-au auzit strigăte de alarmă şi paşi care soseau în fugă.

Îmi amintesc că am îngenuncheat lângă ea, ţinând strâns de marginile lungi, răsfrânte ale tăieturii, văzându-mi degetele cum se înnegresc de sânge. Îmi amintesc expresia de surprindere îndepărtată a lui Jane.

Îmi amintesc că Samuel se ghemui lângă ea de cealaltă parte, şuieră gutural „Nemernicul" ca apoi să-i văd spatele dispărând prin perdea după Ilvane.

Şi pe urmă au apărut alte mâini care apăsau lângă ale mele – mâini dibace, care sondau rana – şi un miros curat, de mentă strivită.

— E-n regulă, copilă, fă-mi loc.

M-am tras înapoi ca s-o las pe femeia cu păr cărunt să se aplece mai aproape de Jane, în timp ce un felinar vechi sfârâia lângă ea. Îmi ţineam mâinile mânjite de sânge departe de corp cu stângăcie, ca şi cum speram ca altcineva să le spună ce să facă.

Femeia ceru vată curată şi apă fiartă, şi cineva se repezi să-i dea ascultare. Vocea ei era atât de calmă, atât de tihnită, încât o infimă undă de speranţă mi se împrăştie în măruntaie.

— O să…

Vocea mea suna îndurerată, ca aceea a cuiva care tocmai primise o lovitură puternică.

Femeia aruncă o privire obosită peste umăr.

— Toate astea sunt doar murdărie şi spectacol, fato. Omul ăla n-a atins nimic de care ea să nu se poată lipsi. Am clipit, nedumerită, iar ea se îmblânzi. Va fi bine, cât timp putem respinge infecţia.

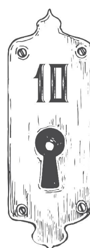
Am simţit cum mă înmoi de uşurare şi muşchii mi s-au relaxat ca nişte fire tăiate. Mi-am apăsat ochii cu palmele lipicioase, izgonind lacrimile isterice ce abia aşteptau să se reverse, şi mi-am zis în sinea mea: „E vie. N-am omorât-o."

Am rămas aşa, pe jumătate încovoiată deasupra genunchilor şi slăbită de uşurare, până când perdeaua de pene foşni din nou. Era Samuel, şi am ştiut din linia posomorâtă a gurii lui că Ilvane scăpase trecând prin Uşă.

Samuel nu se uită la oamenii care se revărsau acum în piaţă în şoapte temătoare sau la sclipirea rubinie a sângelui în lumina felinarului. Veni cu paşi mari drept la mine, desculţ şi cu cămaşa doar pe jumătate încheiată, cu ochii tulburaţi de o emoţie întunecată. Doar atunci când se aplecă deasupra mea am ştiut ce era: frică.

— L-am urmărit până la copac, spuse el încetişor. Am încercat să-l urmăresc mai departe, să trec dincolo după el. Dar – şi am ştiut ce avea să zică, am ştiut la fel de sigur ca şi când îi stătusem alături pe acea câmpie pustie – nu era nimic, nicio cale de trecere. Samuel înghiţi un nod. Uşa este închisă.

10. Uşa singuratică

Samuel vorbise încetişor, cu vocea ca un şuier obosit, însă tragedia are propriul său volum teribil. Se rostogoleşte şi trosneşte, cutremură pământul sub picioare, zăboveşte în aer ca o furtună de vară cu trăsnete.

Arcadienii adunaţi în curte tăcură, cu ochii întorşi spre noi exprimând mai multe nuanţe de neîncredere şi groază. Tăcerea se întinse, încordată precum corzile unui pian, până când un bărbat trase o înjurătură gâtuită. Apoi se ridică o rumoare de voci panicate.

— Ce-o să facem?

— Copilaşii mei, copilaşii mei au nevoie de…

— O să murim de foame până la ultimul.

Un bebeluş se trezi şi ţipă în braţele mamei sale, iar ea privi în jos la feţişoara lui boţită cu o disperare apatică. Apoi o formă lată trecu pe lângă ea dând din umeri ca să-şi facă loc şi înaintă până în faţa mulţimii. Molly Neptune nu purta jobenul, iar strălucirea felinarului îi zugrăvea adâncituri umbrite pe chip.

Ea ridică mâinile.

— Destul. Dacă-i închisă calea, vom găsi o alta. Vom găsi un alt mod de a supravieţui. Nu suntem noi toţi nişte supravieţuitori, într-un fel sau altul? Îi cuprinse cu privirea plină de un fel de dragoste aprigă, insuflând tărie în membrele ce le tremurau. Dar nu în noaptea asta. În noaptea asta ne odihnim. Mâine vom face planuri.

M-am trezit că-mi găsesc sprijin în vocea ei bubuitoare, lăsând-o să respingă valul de vină şi de

groază care ameninţa să mă înghită – până când privirea ei o întâlni pe a mea şi-am văzut cum toată căldura i se scurgea de pe chip ca un machiaj care i se întinde cuiva pe faţă în ploaie. Nu lăsă în urmă decât un regret amar. Regretul că-l întâlnise vreodată pe tatăl meu, poate, sau că oferise vreodată Arcadia ca refugiu; regretul că mă lăsase să pun piciorul în regatul ei fragil, cu monştrii pe urmele mele.

Se întoarse şi se adresă femeii care era în continuare aplecată peste Jane.

— Va trăi, Iris?

Iris lăsă capul în jos.

— Probabil, doamnă. Doar că în unele locuri rana e adâncă şi murdară şi…

I-am văzut limba ca o săgetare rozalie în timp ce-şi umezea buzele, scăpărarea temătoare a ochilor ei către perdeaua de pene.

— Şi nu mai avem iod. Până şi apa cu sare ar putea ajuta, dar noi… nu putem…

Vocea i se stinse într-o şoaptă chinuită. Molly Neptune îi puse blând o mână pe umăr şi încuviinţă din cap.

— N-are rost să-ţi faci griji acum. Ai să faci pentru ea tot ce poţi şi cu asta basta.

Îi chemă pe doi tineri să ajute s-o aşeze pe Jane pe un cearşaf şi s-o ducă într-o casă din apropiere. Iris venea după ei, cu mâinile atârnându-i însângerate şi goale pe lângă corp.

Privirea lui Molly trecu încă o dată peste noi şi buzele i se mişcară ca şi cum ar fi vrut să zică ceva, dar se întoarse şi merse pe urmele ultimului grup de arcadieni care rămăsese în piaţă, înapoi pe străzile întunecate. Abia acum, când oamenii ei n-o mai puteau vedea, îşi îngădui să-şi plece umerii, înfrântă.

Am privit-o până când dispăru în adâncurile frumosului ei oraş condamnat. M-am întrebat cât timp vor putea rezista fără provizii din lumea lor natală şi dacă un al doilea oraş va muri aici, printre rămăşiţele primului.

Am închis ochii sub povara vinovăţiei care îmi cobora pe umeri şi am auzit clămpănit de gheare şi zgomot de pantofi tociţi dinspre Samuel şi Bad care se apropiau. Se opriră de o parte şi de alta a mea, calzi şi statornici ca doi sori. Ce avea să se întâmple cu ei, captivi în lumea asta înfometată? Mi l-am închipuit pe Bad cu coastele ieşite în afară şi cu blana fără de strălucire; pe Samuel cu ochii lipsiţi de scânteierea de jăratic. Jane ar putea pieri de febră înainte de a apuca să simtă ghearele disperate ale foamei în stomac.

Nu! N-aveam să las nimic din toate astea să se întâmple. Nu când există o şansă – chiar şi cea mai măruntă, fantastică şansă – ca eu să le împiedic.

— Samuel. Speram că vocea îmi va fi curajoasă şi hotărâtă, dar sună doar obosită. Vrei, te rog, să te duci acasă să-mi aduci cartea tatei? Şi un stilou.

Încremeni lângă mine şi am ştiut că înţelesese ce intenţionam să fac. O mică parte trădătoare din mine spera să mă apuce de mâini şi să mă implore să n-o fac, ca un actor într-un film de dragoste, însă n-o făcu. Presupun că nici el nu prea voia să moară în Arcadia.

Se ridică încet şi părăsi piaţa. M-am aşezat pe pământ, în lumina semilunii, cu un braţ cuprinzându-l strâns pe Bad, şi am aşteptat.

Samuel se întoarse, ţinând cartea legată în piele şi un stilou. Am răsfoit-o până am ajuns la ultimele pagini goale de la sfârşit şi le-am rupt uşurel din legătură, fără să mă uit la ochii lui întunecaţi de grijă sau la gura lui solemnă.

— Ai vrea… vrei să vii cu mine?

Drept răspuns, îşi întinse mâna după a mea, iar eu am ezitat – nu-i acceptasem niciodată oferta, nu-i spusesem „da” –, însă apoi am reflectat că eram amândoi captivi într-o lume pe moarte pentru restul scurtei noastre vieţi şi mi-am împletit degetele cu ale lui.

Împreună, am ieşit din oraş şi ne-am avântat în noaptea de un albastru profund, cu Bad alunecând prin iarbă în faţa noastră ca o fantomă cu ochi de

chihlimbar. Era atât de târziu, încât luna se strecura spre orizont şi stelele păreau să atârne în jurul nostru jos de tot, aproape.

Copacul se ivi din întuneric ca o mână noduroasă, cu multe degete, întinsă spre cer. Scândurile de lemn aranjate ordonat, cuibărite printre rădăcinile sale cu umflături, arătau ciudat, parcă date uitării – o Uşă, redusă acum la o simplă uşă. Un miros greu de fum şi lemn ars pătrundea prin ea şi am ştiut că, de cealaltă parte, farul ardea. Mi-am imaginat că ultima Uşă a tatei scosese acelaşi miros urât, de rug funerar.

Am aşteptat până când am ajuns atât de aproape, încât mi-aş fi putut trece degetele peste lemnul de culoare închisă al uşii, apoi m-am oprit. Am rămas în picioare, nemişcată, cu palmele transpirând pe paginile mototolite, simţind stiloul greu în mână.

Samuel lăsă tăcerea să se prelungească, apoi întrebă:

— Ce s-a-ntâmplat?

Am râs de disperare, fără pic de voioşie.

— Mi-e teamă, i-am spus. Teamă că nu voi reuşi, că nu va merge, că am să…

M-am întrerupt, gustul de fier al fricii umplându-mi gura. Mi-am amintit de epuizarea care-mi cuprinsese membrele, muşcând până la os, de legănatul bolnăvicios al camerei în jurul meu după ce-mi scrisesem calea de scăpare din azil. Oare cât aş plăti în plus ca să deschid o cale între două lumi?

Tata spusese că Uşile există în locuri subţiate, cu o „anumită rezonanţă inefabilă”, în care două lumi se ating delicat una de alta. *Poate că seamănă mai mult cu tragerea la o parte a unui văl sau cu deschiderea unei ferestre.* O supoziţie neargumentată, pe baza căreia urma să-mi pun viaţa rămăşag.

Samuel privea stelele strângând din ochi, cu o expresie nonşalantă.

— Atunci n-o face.

— Dar Jane… Arcadia…

— Vom găsi un mod de a supravieţui, January, ai măcar atâta încredere în noi. Nu risca să păţeşti ceva, dacă nu va merge.

Vocea îi era plată şi calmă, ca şi cum am fi discutat despre cât de probabil era să plouă sau ce întârzieri aveau trenurile.

Am privit în jos, nesigură şi ruşinată de nesiguranţa mea. Însă apoi am simţit o atingere ezitantă sub bărbie, iar Samuel îmi ridică cu blândeţe faţa spre el cu două degete. Privirea îi era serioasă, gura pe jumătate arcuită într-un zâmbet pieziş.

— Dar dacă eşti dispusă să încerci, eu cred în tine, *Strega.*

O căldură ameţitoare îmi cuprinse tot corpul, de parcă aş fi stat în mijlocul unui rug în flăcări. N-am recunoscut-o, nu ştiam cum s-o numesc, dar, pe de altă parte, nimeni nu mai crezuse în mine până atunci. Sau crezuseră într-o altă versiune a mea, mai puţin capabilă. Locke, tata şi Jane crezuseră fiecare în sfioasa January care bântuise reşedinţa Locke, care avea nevoie cu atâta disperare de protecţia lor. Însă Samuel mă privea acum ca şi cum se aştepta să mănânc jăratic sau să dansez pe nori de ploaie. Ca şi cum se aştepta să fac ceva miraculos, temerar şi imposibil.

Mă simţeam de parcă mi-aş fi pus o armură pe tot trupul sau de parcă îmi creşteau aripi, de parcă mă extindeam dincolo de limitele persoanei mele; semăna tare bine cu dragostea.

I-am privit cu lăcomie faţa vreme de încă o secundă, lăsând încrederea lui să-mi pătrundă în piele, apoi m-am întors spre uşă. Am inspirat cu putere aerul mirosind a fum şi a ocean, am simţit în spate încrederea lui Samuel ca un vânt cald care umflă pânza unei corăbii şi am pus stiloul pe pagină.

Uşa se deschide, am scris, crezând în fiecare literă.

Am crezut în licărirea neagră a cernelii în noapte, în puterea degetelor mele strânse în jurul stiloului,

în realitatea celeilalte lumi care aştepta chiar de cealaltă parte a unei perdele invizibile. Am crezut într-o a doua şansă şi în greşeli îndreptate şi în poveşti rescrise. Am crezut în încrederea lui Samuel în mine.

Un vânt suflă fără zgomot peste câmpie în timp ce ridicam stiloul şi-l îndepărtam de uşă. Stelele au licărit deasupra mea şi umbrele lunii au desenat modele ce fremătau înnebunite pe ţărână. Am simţit că zâmbesc, de la depărtare, apoi totul alunecă într-o parte şi am simţit braţele calde ale lui Samuel împrejurul meu.

— Este… ai…

Am încuviinţat din cap. Nu era nevoie să verific; auzeam deja zgomotul valurilor Atlanticului, care se spărgeau ritmic, simţeam deja golul infinit al Pragului întinzându-se dincolo de Uşă. Un râs triumfător zgudui pieptul lui Samuel – i-am simţit tumultul pe obraz –, apoi râdeam şi eu împreună cu el, pentru *că funcţionase.* Funcţionase şi nu eram moartă – fusese aproape uşor, prin comparaţie cu cuvintele pe care mi le scrijelisem pe braţ la Brattleboro. Ca şi cum aş fi tras deoparte un văl.

Am luat-o înapoi spre oraş clătinându-ne, ameţiţi de uşurare, sprijinindu-ne unul de celălalt ca doi oameni beţi. Aproape că mă puteam preface că eram doi tineri obişnuiţi care furau o plimbare nesupravegheată după ora stingerii, siguri că vor da socoteală de dimineaţă, dar prea îmbătaţi de fericire ca să le pese.

Până când Samuel spuse încetişor:

— Ştii, asta înseamnă că suntem în siguranţă. Ei cred că lumea asta a dispărut pe vecie – nu? –, aşa că nu vor veni să ne caute. Am putea rămâne, cel puţin pentru o vreme.

În vocea lui se simţea o întrebare, dar nu i-am răspuns. Mi-am imaginat acul busolei de aramă a lui Ilvane învârtindu-se şi cum adulmecase el aerul ca un ogar care ia o urmă. Avea să mă găsească din nou.

Şi când o va face, oare am să mă ascund ca o laşă într-o altă lume? În spatele protecţiei unor oameni mai buni şi mai curajoşi decât mine? În mintea mea, o rolă de film începu să se învârtă cu un ţăcănit: Samuel prăbuşindu-se palid şi neînsufleţit pe podeaua cabanei; Solomon înfăşurat în cearşaful alb; Jane zăcând în propriul ei sânge, cu ochii privind fix spre stele.

Nu.

Poate că eram tânără şi neexperimentată şi fără un ban şi orice altceva, dar – şi am strâns stiloul în mână până când mi s-au albit încheieturile degetelor – nu eram lipsită de putere. Iar acum ştiam că nicio Uşă nu este cu adevărat închisă vreodată.

Am privit într-o parte, la silueta lui Samuel în lumina cenuşie dinaintea zorilor.

— Da, i-am răspuns. Sigur că vom rămâne.

Întotdeauna am ştiut să mint.

Înainte de a pleca, am scris trei scrisori.

Dragă domnule Locke,

Vreau să ştii că nu sunt moartă. N-aveam de gând să-ţi scriu scrisoarea asta, dar apoi mi te-am închipuit îngrijorat şi iritabil, plimbându-te de colo-colo prin birou sau ţipând la domnul Stirling sau fumând prea multe trabucuri şi mi-am dat seama că îţi datorez atâta lucru.

Vreau să mai ştii că nu te urăsc. Cred că poate ar trebui: ştiai adevărata istorie a tatei, dar mi-ai ascuns-o; faci parte dintr-o societate arheologică ce este, de fapt, un fel de cult răuvoitor, ai concediat-o pe Jane, i-ai lăsat să-i facă rău lui Sindbad, m-ai expediat la Brattleboro –, dar nu te urăsc. Nu de-a binelea.

Nu te urăsc, dar nici nu prea am încredere în tine – chiar încerci să mă aperi? De creaturi ca Havemeyer şi Ilvane? Dacă da, ar trebui să ştii că protecţia ta a fost teribil de inadecvată, aşa că

iartă-mă că nu-ţi spun exact încotro mă voi îndrepta.

Aş vrea să mă pot întoarce la reşedinţa Locke, în cămăruţa cenuşie de la etajul al doilea, dar nu pot. În schimb, îmi urmez tatăl. Mă duc acasă.

Îmi pare rău că n-am mai fost fata ta cuminte. Dar de fapt nu-mi pare prea rău.

Cu drag,

J.

Jane,

Dacă va fi cazul, îţi las moştenire în mod oficial întreaga mea colecţie de cărţi. Consideră această scrisoare un contract legitim. Poate într-o zi ai să-ţi poţi face apariţia la o vânzare a bunurilor decedatei şi ai s-o arăţi licitatorului, apoi ai să pleci de acolo cu prima ediţie din Cartea junglei *sau cu toate numerele apărute din* Cutezanţă şi noroc.

E ciudat – tot timpul pe care mi l-am petrecut tânjind după o şansă de a evada, de a mă îndrepta spre orizontul nesfârşit fără să-mi fac griji în legătură cu fustele care nu trebuie şifonate sau cu folosirea furculiţei potrivite sau să-l fac mândru pe domnul Locke – şi acum… Acum cred că poate aş da asta pe o altă după-amiază ploioasă în care să recitesc romane de dragoste cu tine, cuibărite în turnurile reşedinţei Locke ca nişte pasageri clandestini pe o corabie mare, care se îndreaptă spre uscat.

Dar privind înapoi, îmi dau seama că amândouă aşteptam, în taină. Stând într-o stare de suspendare plină de griji, dureroasă, ca nişte femei care stau în gară cu bagajele frumos făcute, privind nerăbdătoare în lungul şinelor.

Însă tata nu s-a mai întors după mine sau după tine, iar acum a sosit vremea să nu mai aştept. Să las bagajul în gară şi să fug.

Jane, te eliberez de promisiunile pe care i le-ai făcut. Acum îmi port singură de grijă.

Poate că mi-aş dori să te muţi la Chicago şi să-ţi găseşti o slujbă confortabilă de paznic la bancă sau

să te întorci în Kenya şi să cunoşti o tânără drăguţă care să te ajute să uiţi de femeile-leopard şi de vânătorile lor sălbatice –, dar ştiu că n-o vei face. Ştiu că vei continua să-ţi cauţi Uşa de fildeş. Căminul.

Şi – deşi cuvântul cuiva care poartă numele Scholar poate nu mai are prea mare valoare pentru tine – vreau să ştii:

O voi face şi eu.

Cu dragoste,

J.

S...

~~*Aş fi vrut să avem mai mult*~~

~~*Întotdeauna te-am iu*~~

Este tipic pentru mine să las cea mai grea scrisoare la urmă, ca şi cum ar deveni ca prin farmec mai uşoară. Nu am prea mult spaţiu, aşa că voi fi succintă:

Răspunsul meu este da. *Pentru totdeauna.*

Numai că pe urmele mele sunt monştri care-mi bântuie paşii, suflându-mi în ceafă. Şi nu vreau, nu pot să te pun în calea lor. Sunt suficient de puternică pentru a-mi înfrunta monştrii singură – tu mi-ai arătat asta, cu doar câteva ore în urmă. (Se dovedeşte că numai iubindu-te, am destul curaj să te părăsesc. Ce ironie teribilă, nu crezi?)

Aşa că du-te acasă, Samuel. Du-te acasă şi rămâi sănătos, în siguranţă şi viu, şi uită de toată nebunia asta primejdioasă despre Uşi, vampiri şi societăţi secrete. Prefă-te că totul este doar intriga unui roman de buzunar deosebit de bizar, ceva despre care putem râde pe malul lacului.

Şi ai grijă de Bad, te rog! Nu mi se pare că am avut prea multă grijă de el până acum şi cred că ar fi mai în siguranţă cu tine.

J.

P.S. De fapt, Bad vine cu mine. Nu-l merit, dar aşa stau lucrurile cu câinii, nu?

M-am strecurat în bucătărie şi am furat un săculeţ cu ovăz, patru mere şi câteva bucăţi sărate de şobolan de prerie pentru Bad. Le-am pus pe toate într-o faţă de pernă, împreună cu moneda-cuţit de argint şi cartea tatei, şi m-am furişat înapoi pe străzile Arcadiei, care acum, în zori, aveau o aură rozalie. Aproape ajunsesem la perdeaua de pene, când o voce aspră mă opri.

— Pleci din oraş atât de curând?

Bad şi cu mine îngheţarăm ca două căprioare surprinse de farurile automobilului Model 10 al domnului Locke.

— Ah. Bună dimineaţa, domnişoară Neptune.

Molly arăta ca şi cum nici ea nu dormise – ridurile de pe chip îi erau ca nişte plase de păianjen întipărite adânc şi părul îi era o coamă neagră cu argintiu –, dar îşi recuperase jobenul şi gulerul de mărgele. Mă privi, strângând din ochii ca nişte aşchii de cremene.

— N-ai să rezişti nici trei zile pe câmpie, fato. Dac-aş fi în locul tău, aş rămâne.

Credea că mă furişez spre dealuri, că fug de vinovăţia mea. Mi-am simţit umerii îndreptându-se şi un zâmbet mi-a arcuit buzele.

— Mulţumesc, dar sunt nişte lucruri de care trebuie să mă ocup acasă. După ce voi trece prin Uşă.

Vederea înţelegerii care i se răspândi pe chip a fost ca spectacolul unei femei care întinerea. Spinarea i se îndreptă şi ochii i se rotunjiră, plini de speranţă.

— Nu se poate, îngăimă ea.

— Am deschis-o aseară, i-am mărturisit încetişor. N-am vrut să trezim pe toată lumea, aşa că noi – de fapt, Samuel – avea să vă spună dimineaţă.

Molly închise ochii, apoi îşi îngropă faţa în palme, cu umerii cutremurându-i-se. M-am întors să plec.

— Aşteaptă. Vocea îi era îngroşată de lacrimi şi tremurătoare, foarte diferită de mormăitul obişnuit. Nu ştiu cine sau ce te vânează şi nu ştiu cum ţi-a

luat urma până aici, dar ai grijă. Pana lui Sol… – am auzit-o cum înghite un nod, stăvilindu-şi durerea – pana lui Solomon, cea pe care o purta în păr, a dispărut.

Un fior îmi trecu pe şira spinării când mi-am imaginat pana aurie în ghearele lui Ilvane, oroarea de a fi vânată de ceva ce nu puteam vedea. M-am forţat să încuviinţez calm din cap.

— Îmi pare rău pentru pierderea penei. Îţi mulţumesc că m-ai avertizat. Mi-am aranjat faţa de pernă pe umăr, fără s-o privesc. Te rog, nu-i spune lui Samuel. N-aş vrea să… îşi facă griji.

Molly Neptune lăsă capul în jos.

— Mult noroc, January Scholar.

Am lăsat-o şezând în lumina soarelui care începea să încălzească locul, uitându-se în sus la oraşul ei ca o mamă care-şi veghează copiii în timp ce dorm.

Uşa părea cumva mai mică în timpul zilei, închisă la culoare şi îngustă şi teribil de singuratică. Atinse uşor iarba când am tras-o după mine ca s-o închid şi am păşit în vidul dintre lumi.

Când călătoreşti cu bani, urmezi o cale netedă, deja bătătorită prin lume. Vagoane de tren cu lambriuri de lemn te duc la taxiuri negre şi strălucitoare, care te poartă până la camere de hotel cu draperii de catifea, fiecare pas urmându-l pe cel dinainte fără pic de efort. Când călătorisem cu Jane şi cu Samuel, calea se îngustase şi devenise întortocheată, adesea înspăimântătoare.

Acum eram pe cont propriu şi singura cale era cea pe care o lăsam în urmă.

Bad şi cu mine am rămas un moment în scheletul carbonizat al farului, privind prin ceaţa dimineţii spre coasta colţuroasă, parcă ciupită de vărsat. Mă simţeam ca un explorator la marginea unei noi lumi sălbatice, înarmată doar cu cerneală şi cu speranţă; mă simţeam ca mama mea.

Doar că ea nu fusese urmărită de monştri invizibili cu zâmbete viclene, de vulpoi. Rânjetul îmbătat de fericire îmi dispăru de pe chip.

Mi-am transportat faţa de pernă plutind pe o scândură nearsă din far, în timp ce înotam din nou cu dificultate prin apa îngheţată, cu Bad alături. Norii s-au bulucit în jurul nostru ca un puf de raţă sălbatică, o ceaţă parcă alcătuită din fulgi, care a înghiţit totul: sunetul apei împroşcate de mişcările mele de înot, vederea ţărmului, soarele însuşi. Doar după hârşâitul aspru al pietrei sub degetele mâinilor mi-am dat seama că ajunsesem pe malul celălalt.

Ne-am căţărat pe faleză cu picioarele tremurând ca piftia, am găsit drumul şi ne-am pus pe mers. Măcar de data asta aveam cizme, deşi îmi fusese greu să-mi dau seama că asta sunt când mi le dăruise Molly – mi se păruse că arată mai degrabă ca rămăşiţele unor vieţuitoare mici şi nefericite. Gândul mi-a zburat la pantofii lustruiţi, din piele lăcuită, pe care domnul Locke mi-i cumpăra când eram mică, cu bot îngust şi tocuri ţepene; nu-mi lipseau deloc.

Pe la jumătatea dimineţii, mi-am dat seama că mai puţine camionete sau automobile erau dispuse să oprească pentru o fată metisă şi câinele ei cu înfăţişare feroce, fără albul respectabil al lui Samuel în preajmă. Oamenii mă ocoleau fără să încetinească; era ca şi cum ieşisem în afara societăţii, ca şi cum alunecasem într-o lume subterană invizibilă pe care oamenii decenţi preferau s-o ignore.

În cele din urmă, o şaretă cu un cal opri lângă mine, însoţită de zornăituri de hamuri şi o exclamaţie nemulţumită:

— La naiba, Rosie, am zis „prrr!"

Şareta era mânată de o femeie albă zdrenţăroasă, aproape complet ştirbă, care purta cizme galbene şi un poncho ciudat cusut de mână. Îl lăsă pe Bad să urce în şaretă, printre cartofi şi păstăi, şi chiar îmi dărui un săculeţ cu legume când mă lăsă în apropiere de Brattleboro.

— Nu ştiu încotro te-ndrepţi, dar pare să fie departe. Pufni, apoi mă sfătui: Ţine-ţi câinele aproape, nu te urca în maşini arătoase conduse de bărbaţi şi fereşte-te de oamenii legii.

Am bănuit că şi ea ieşise în afara societăţii.

Am trecut graniţa statului New York când ziua se înveşmânta în purpura amurgului. Mai călătorisem doar cu un singur mijloc de transport – cocoţată pe platforma unui camion de cherestea, alături de vreo zece bărbaţi indiferenţi, plini de rumeguş, care făceau tot posibilul să mă ignore. Unul dintre ei îl hrăni pe Bad cu şoriciul rămas de la sandvişul lui cu şuncă prăjită. Ridică o mână într-un soi de salut, când mă lăsară la o răscruce de drumuri.

În noaptea aceea, am dormit într-un adăpost pentru oi cu trei pereţi. Oile behăiau *bănuitoare* spre noi, urmărindu-l pe Bad cu ochii lor ciudaţi, aşezaţi de-o parte şi de alta a capului, iar eu am adormit ducând dorul sunetelor plăcute ale respiraţiei lui Jane şi Samuel alături de mine.

Am visat nişte degete albe care se întindeau spre mine şi un zâmbet cu dinţi, viclean ca al unui vulpoi, însoţit de vocea domnului Havemeyer: „Nu vor înceta niciodată să te caute.”

După cinci zile, aproape cinci sute de kilometri, o hartă rutieră furată din gara Albany şi cel puţin patru ocazii când aproape am dat nas în nas cu poliţia locală, am reuşit să ajung la marginea vestică a statului New York. Poate aş fi călătorit mai repede, dacă nu era afişul care mă dădea în urmărire.

Mă oprisem la un oficiu poştal în cea de-a doua dimineaţă, ca să pun la poştă scrisoarea pentru domnul Locke, după ce ezitasem o vreme afară, cu palmele transpirate. Dar el merita să ştie că nu sunt prinsă pentru totdeauna într-o lume dezolantă, străină, nu-i aşa? Şi dacă încerca să vină după mine, scrisoarea mea avea să-l ducă într-un ocol destul de incomod spre Japonia. Locke nu ştia că mai exista o

altă cale spre casă, o Uşă din spate care aştepta doar să fie descuiată.

Am împins scrisoarea peste tejghea, apoi l-am văzut: un afiş alb, recent, prins în piuneze pe perete. De pe el mă privea chipul meu, tipărit în alb-negru, cu tuşul tipografic întins pe alocuri.

> **COPIL DISPĂRUT. Domnişoara January Scaller, de şaptesprezece ani, a dispărut din locuinţa ei din Shelburne, Vermont. Tutorele ei caută urgent informaţii despre locul unde se află. Are antecedente de isterie şi confuzie şi trebuie abordată cu precauţie. Poate fi în compania unei femei de culoare şi a unui câine rău. SE OFERĂ O RECOMPENSĂ SUBSTANŢIALĂ.**
> **Vă rugăm să-l contactaţi pe dl. Cornelius Locke. 1611 Champlain Drive, Shelburne, Vt.**

Era poza de la petrecerea domnului Locke, cea care nu-i plăcuse deloc tatei. Faţa mea arăta rotundă şi tânără, iar părul era atât de aprig prins cu agrafe, încât aveam sprâncenele uşor ridicate. Gâtul îmi ieşea din gulerul apretat ca o ţestoasă ce priveşte precaută din carapace. Mi-am privit reflexia din geamul oficiului poştal – murdară de praf şi înnegrită de soare, cu părul suspendat într-un nod dezordonat de codiţe împletite şi şuviţe răsucite – şi mi-am zis că e puţin probabil să mă recunoască cineva.

Cu toate astea, mă cuprinse o teamă care-mi dădea fiori pe şira spinării la gândul că orice străin de pe stradă mi-ar putea afla numele, că orice poliţist ar putea s-o caute pe fata timidă din poză. Mi se părea că Societatea nu prea are nevoie de măşti şi de pene şi de alte obiecte magice furate, când avea la îndemână toate mecanismele lumeşti ale societăţii civile.

După aceea, m-am mulţumit cu drumurile lăturalnice, şerpuite, şi am făcut mai puţin autostopul.

Totuşi, când am ajuns în Buffalo, eram suficient de flămândă şi de epuizată ca să-mi asum riscuri. Am intrat clătinându-mă în sediul central al spălătoriei Buffalo Laundry Co. Şi am implorat să primesc ceva de lucru, aproape aşteptându-mă să fiu aruncată în stradă.

Dar se părea că trei dintre fete erau bolnave şi tocmai venise ditamai încărcătura de uniforme de la casa de corecţie, aşa că proprietăreasa îmi dădu un şorţ alb apretat, mă informă că voi câştiga treizeci şi trei de cenţi şi jumătate pe oră şi mă plasă sub jurisdicţia unei femei albe musculoase, fără simţul umorului, căreia îi ziceau Big Linda. Femeia mă măsură din priviri cu o expresie de îndoială profundă şi mă puse să scutur hainele ude şi să le bag în calandru.

— Şi fereşte-ţi naibii mâinile de cilindri, dacă ţii la degetele tale, adăugă ea.

Era greu. (Dacă nu credeţi că spălatul rufelor este greu, înseamnă că n-aţi ridicat niciodată câteva sute de uniforme de lână ude în căldura aburindă a unei spălătorii, în iulie.) Aerul părea mai curând ceva pentru băut, nu pentru respirat, un abur ca de vată, care părea să se adune şi să mi se reverse în plămâni. După o oră, braţele îmi şovăiau şi tremurau, după două ore mă dureau, iar după trei ore îmi amorţiră. Câteva dintre cicatricile încă nevindecate pe deplin se deschiseră şi supurară.

Am continuat, deoarece călătoria din ultima săptămână mă învăţase atâta lucru: cum să continui şi când te dor şoldurile şi şchiopătatul câinelui tău devine un ţopăit în trei labe; chiar şi când tot ce găseşti pentru cină sunt trei mere necoapte; chiar şi când fiecare străin şi fiecare adiere de vânt pot fi duşmanul tău, care te prinde într-un final din urmă.

Şi cu toate astea eram aici. Transpirând îndurerată în măruntaiele spălătoriei Buffalo Laundry Co., dar vie, nelegată, întru totul eu însămi pentru prima dată

în viaţa mea. Şi complet singură. Am avut o scurtă viziune a unor mâini măslinii care se mişcau în noapte, a unor ochi negri strălucind ca nişte ţigări aprinse – şi am simţit deodată un gol în piept, o suferinţă ca atunci când ţi se scoate un dinte.

Nimeni nu mi-a adresat o vorbă cât a durat tura, în afara unei negrese cu zâmbetul ca o semilună şi cu accentul tărăgănat din sud. Zâmbetul îi dispăru când mă văzu. Ridică faţa spre mine.

— Ce-ai păţit? Am strâns din umeri, iar ea îmi examină fusta îmbâcsită de praf şi silueta de sperietoare. Umbli de ceva vreme cu burta goală, aş zice.

Am aprobat din cap.

— Mai ai mult de mers?

Am încuviinţat iarăşi. Îşi supse dinţii gânditoare, trânti alt braţ de haine în căruţul meu şi plecă, clătinând din cap.

Big Linda îmi spuse că pot dormi în mormanul de haine rupte – „Dar numai la noapte, că aici nu-i hotel!” –, aşa că Bad şi cu mine am dormit vârâţi unul în celălalt ca două păsărele într-un cuib cu miros de leşie. Ne-am trezit când a sunat clopotul pentru prima tură, în întunericul dinaintea zorilor, şi am descoperit că lângă cuibul nostru mă aşteptau două lucruri: osul de la un ciolan de porc unsuros, cu toată grăsimea şi zgârciurile încă atârnând, pentru Bad şi o tigaie întreagă de turtă de mălai pentru mine.

Am mai lucrat o jumătate de tură, făcând înmulţiri aproximative în minte, apoi m-am dus în biroul din faţă şi i-am spus proprietăresei că-mi pare foarte rău, dar trebuie să plec, aşa că o rog să-mi dea plata sub forma unui cec. Strânse din buze şi-şi exprimă gândurile despre vagabonzi, trântori şi fetele care dădeau cu piciorul norocului, totuşi scrise cecul.

Afară, pe alee, am scos stiloul din faţa de pernă şi am pus cecul pe zidul de cărămidă. Am adăugat un zero tremurat şi câteva litere, muşcându-mi buza. Cecul flutură într-o adiere subită care nu era acolo,

scrisul devenind încețoșat și curbându-se, iar eu mi-am rezemat capul de cărămida încălzită de abur, amețită. N-ar fi trebuit să meargă – cerneala era de altă culoare și îngrămădită destul de evident în spațiul gol, și cine a auzit de o spălătoreasă cu un cec de patruzeci de dolari în loc de unul de patru dolari –, dar în timp ce scriam am *crezut-o,* și la fel a făcut și funcționarul de la bancă.

Pe la jumătatea după-amiezii mă urcam în trenul de pe ruta New York Central, ținând strâns în mână un bilet prețios cu literele *LOUISVILLE, KY.* Imprimate frumos cu cerneală roșie.

Fața mea de pernă arăta și mai pătată și murdară lângă valizele de piele sclipitoare de pe raftul pentru bagaje, ca un invitat la o petrecere îmbrăcat necorespunzător, care speră să treacă neobservat. Mă simțeam și eu pătată și murdară; toți ceilalți pasageri purtau costume de in călcate și rochii încheiate pe gât, pălării cocoțate în unghiuri la modă și pantofi ce sclipeau, proaspăt lustruiți.

Un tremur huruitor străbătu vagonul, ca un balaur care se scutura la trezirea din somn, iar trenul ieși din umbra gării din Buffalo, la lumina leneșă a unei după-amiezi de vară. Mi-am lipit fruntea de geamul încălzit și am adormit.

Am visat sau poate doar mi-am amintit: un alt tren îndreptându-se în aceeași direcție, cu zece ani mai înainte; un orășel prăpădit pe malul fluviului Mississippi; o Ușă albastră înălțându-se singură pe un câmp; o cetate care mirosea a sare și cedru.

Cetatea tatei. Cetatea mamei, dacă mai trăia cumva. Ar putea fi vreodată și cetatea mea? Presupunând că voi reuși să deschid din nou Ușa, chiar dacă acum nu mai era decât un morman de cenușă; presupunând că Societatea nu punea mâna pe mine mai întâi.

Ațipeam și mă trezeam, întreruptă de intrarea și apoi oprirea trenului în fiecare gară, de anunțurile strigate de conductor și de solicitările periodice de a-mi vedea biletul, de bufniturile și foșnetele scoase de pasagerii care plecau și veneau. Niciunul dintre

ei nu se aşeza lângă mine, dar le simţeam privirile asupra mea. Sau credeam că le simt; de câteva ori, am răsucit repede capul într-o parte, încercând să-i surprind holbându-se, însă toţi aveau feţele întoarse politicos. Bad stătea culcat pe picioarele mele, încordat şi cu urechile ciulite.

Am strecurat o mână în faţa de pernă şi am apucat strâns în pumn moneda-cuţit de argint.

Trenul opri în Cincinnati pentru o întreagă jumătate de oră, timp în care aerul deveni îmbâcsit şi vagonul se aglomeră cu noi pasageri. În cele din urmă, apăru un conductor, făcându-şi loc pe coridorul dintre scaune. Întinse un lanţ în partea din spate a vagonului şi atârnă de el o plăcuţă albă, cu inscripţia *LOCURI PENTRU COLORAŢI.*

Acum, domnul Locke nu mai era aici ca să mă protejeze. Nu mai existau compartimente private cu mesele aduse de conductori cu zâmbetul pe buze, nici vălul confortabil al banilor între mine şi restul lumii.

Conductorul o luă înapoi pe coridor, împungând nişte oameni cu un baston de cauciuc scurt şi gros: o femeie cu pielea cafenie şi cei trei copii ai ei, un bătrân cu un smoc de păr alb, doi tineri lăţi în umeri şi cu o expresie răzvrătită. Conductorul bătu cu bastonul său în raftul de bagaje.

— Băieţi, în trenul ăsta se respectă legea statală, iar următoarea oprire este în Kentucky. Puteţi trece în spate sau puteţi coborî şi merge pe jos, treaba voastră ce alegeţi.

Se strecurară în spate.

Conductorul ezită în dreptul meu, strângând din ochi în timp ce se uita la pielea mea cu luciu roşiatic, ca şi cum ar fi consultat în minte un tabel cu culori. Dar apoi se uită la tivul meu murdar, la braţul cu cicatrici şi la câinele complet nerespectabil şi făcu semn cu capul spre partea din spate a vagonului.

Aparent, fără bani nu mai eram întru totul unică sau o metisă undeva la mijloc sau de culoare ciudată; eram doar de culoare. La gândul ăsta, am

simţit apăsarea rece a regulilor, a legilor şi a pericolelor, care mi se agăţa de membre şi-mi împovăra plămânii.

M-am dus în spate fără să protestez. Oricum, n-aveam de gând să mai stau prea mult în lumea asta stupidă, cu regulile ei prosteşti.

M-am lipit de capătul unei banchete supraaglomerate aflată în spate de tot, cu moneda umedă în pumn. Doar după ce trenul se puse în mişcare din nou am observat că Bad se uita fix spre coridorul de lângă mine, cu cel mai slab început de mârâit în gâtlej. Nu era nimeni acolo, dar mi s-a părut că aud un freamăt uşor, constant, aproape ca o respiraţie.

M-am gândit la pana aurie a lui Solomon, care fusese furată, şi mi-am strâns mai tare în braţe faţa de pernă, simţind cum îmi intră în stomac un colţ al cărţii tatei. Mi-am aţintit privirea cu atenţie asupra peisajului de ţară, verde-albăstrui, care îmi trecea prin faţa ochilor.

Peste patruzeci de minute, conductorul strigă, din partea din faţă a vagonului:

— Gara Turners, ultima oprire până la Louisville.

Trenul încetini. Uşa se deschise. Am ezitat, abia răsuflând, apoi m-am repezit spre ieşire cu Bad lipăind după mine. Am simţit cum mă izbesc cu umărul de ceva solid în aer, am auzit o înjurătură înăbuşită…

Şi apoi m-am trezit că ceva ascuţit şi rece mă apăsa pe gât. Am încremenit.

— Nu şi de data asta, îmi şuieră o voce la ureche. Hai să ieşim din mulţimea asta, bine?

Ceva mă împinse înainte şi m-am împiedicat de peronul din scânduri de lemn. Am fost mânată în gară, în timp ce-i simţeam răsuflarea fierbinte în ureche şi vârful cuţitului împungându-mi gâtul. Bad mă urmărea cu o privire îngrijorată şi sumbră. „Nu încă”, i-am zis în gând.

Vocea fără trup mă puse să trec pe-o uşă albă, pe care scria *DOAMNE,* şi să intru într-o încăpere slab luminată, cu dale verzi.

— Acum întoarce-te încet, ca o fată cuminte…

Doar că nu mai eram o fată cuminte.

Am ridicat pumnul, apoi am lovit cu el în spate, peste umăr, cu moneda-cuţit vârâtă între încheieturile degetelor. De sub mâna mea răsună o pocnitură teribilă însoţită de un plescăit umed şi un ţipăt asurzitor. Lama se îndepărtă de gâtul meu, lăsându-mi o dâră fierbinte, şi alunecă pe dale.

— *Naiba să te ia…*

Bad, părând să decidă că până şi creaturile invizibile pot fi muşcate cu suficient efort, îşi arătă colţii şi clănţăni în aer. Botul i se strânse în jurul a ceva solid şi mârâi cu satisfacţie. M-am repezit după cuţit, l-am apucat strâns în mâinile alunecoase şi însângerate şi l-am chemat pe Bad. El veni repede lângă mine, lingându-şi ceva roşu de pe buze şi uitându-se urât la prada invizibilă.

Însă acum el nu mai era chiar invizibil. Dacă strângeam din ochi, aproape că puteam zări o pâlpâire chinuită în aer, un piept care urca şi cobora repede şi o faţă îngustă, din care se scurgea ceva umed şi întunecat. Un singur ochi era aţintit asupra mea, plin de ură.

— Busola, domnule Ilvane. Dă-mi-o.

Şuieră pe un ton scăzut şi plin de răutate, însă am ridicat cuţitul spre el, aşa că scoase ceva de culoarea cuprului din buzunar. Puse obiectul pe podea şi-l împinse spre mine, nemulţumit.

Am înşfăcat-o fără să-mi iau ochii de la el.

— Am să plec acum. Te-aş sfătui să nu mă mai urmăreşti.

Vocea nu-mi mai tremura aproape deloc. El scoase un hohot de râs sumbru.

— Şi unde ai să fugi, fetiţo? N-ai bani, nu ţi-a mai rămas niciun prieten care să te protejeze, n-ai un tată…

— Problema cu oamenii ca voi, am remarcat eu, este că tot credeţi în *permanenţă.* O lume ordonată va rămâne aşa; o uşă închisă va rămâne închisă. Am clătinat din cap, întinzând mâna spre clanţa uşii. Asta este ceva care vă… limitează.

Am plecat.

Când am ieşit, în aglomeraţia cu pretenţii din gară, m-am rezemat aparent nonşalant cu umărul de uşa toaletei şi am pescuit stiloul lui Samuel din faţa de pernă care-mi ţinea loc de sac de voiaj. L-am ţinut strâns un moment, simţind un ecou al căldurii pe care mi-o aminteam atât de bine, apoi am vârât vârful peniţei în vopseaua care se cojea de pe uşă.

Uşa se încuie şi nu există nicio cheie.

Cuvintele erau zgâriate adânc în vopsea, fremătând fără astâmpăr lângă fibra lemnului. Prin uşă se auzi scrâşnetul de metal pe metal, un fel de clic definitiv, şi am icnit un pic simţind greutatea bruscă a epuizării care-mi trăgea membrele în jos. Mi-am sprijinit fruntea pe lemn, cu ochii închişi, şi am ridicat stiloul din nou.

Uşa este uitată, am scris.

Şi apoi clipeam dezorientată de pe podea, cu genunchii durându-mă acolo unde căzusem. Am zăcut aşa o vreme, fără să mă mişc, întrebându-mă dacă şeful de gară va veni să investigheze ce se întâmplase cu biata vagaboandă care i se prăbuşise pe podea sau dacă aş putea să dorm acolo vreo oră. Mă dureau ochii; gâtul îmi era înţepenit de la sângele uscat.

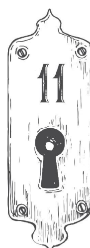
Dar mersese. Uşa toaletei devenise vagă şi neclară, ceva prea mundan ca să-mi las privirea să zăbovească asupra ei. Nimeni altcineva din mica gară nu părea s-o mai vadă.

Am scos un mic „ha” obosit şi m-am întrebat cât va rezista. Suficient de mult ca să fug, am presupus. Asta dacă reuşeam să mă ridic în picioare.

M-am târât până la o bancă de pe peron şi am aşteptat, ţinând strâns într-o mână biletul imprimat cu cerneală roşie. M-am îmbarcat în următorul tren către sud.

M-am aşezat, privind cum ţinutul devenea luxuriant şi umed, cu dealurile ridicându-se şi coborând ca nişte imense balene de smarald, şi mi-am zis în sinea mea: „Vin, Tată.”

11. Uşa mamei

Ultimii cinci sute de kilometri se scurseră pe lângă mine de parcă aş fi purtat nişte cizme magice care te duc peste şapte leghe cu fiecare pas. Mi-i amintesc doar ca pe o suită de bufnituri enervante.

Buf. Cobor din tren în îmbulzeala plină de sudoare din gara Union din Louisville. Până şi cerul e aglomerat, un amestec haotic de cabluri electrice care se intersectează şi turle de biserică şi valuri de căldură pâlpâitoare. Bad se lipeşte de genunchii mei, căci nu suportă toate astea.

Buf. Stau la o margine de drum prăfuită de lângă gară, implorându-i pe oamenii dintr-un camion cu inscripţia *BLUE GRASS BREWING* să mă ia şi pe mine. Şoferul îmi zice să mă duc de unde-am venit; prietenul lui scoate nişte imitaţii obscene de sărutări.

Buf. Bad şi cu mine ne legănăm spre vest într-o căruţă care scârţâie, încărcată până la un stat de om cu tulpini de cânepă pline de pământ, care miros a reavăn. Un negru solemn şi fiica lui solemnă stau pe capră. Hainele lor au aspectul tărcat, neuniform care apare doar atunci când materialul a tot fost peticit până când n-a mai rămas aproape nimic din original, şi mă privesc cu ochi îngrijoraţi, în alertă.

Buf. În cele din urmă, am ajuns în Ninley.

În ultimii zece ani se schimbase şi nu prea. La fel ca restul lumii, presupun.

Încă era prăpădit şi neprimitor, iar locuitorii încă se uitau urât, strângând pe jumătate din ochi parcă ofensaţi, totuşi străzile fuseseră pavate. Automobilele le străbăteau în sus şi-n jos, împreună

cu bărbaţi îmbogăţiţi de curând, în costume cu vestă, cu ceasuri de buzunar stânjenitor de mari. Fluviul era aglomerat de vapoare cu zbaturi ce pufăiau şi de barje. Un fel de filatură – o chestie pântecoasă şi urâtă – rumega acum melancolic pe mal. Aburul şi fumul atârnau deasupra noastră, transformate în nori rozalii şi uleioşi de către soarele care apunea. Progres şi Prosperitate, după cum ar spune domnul Locke.

Fusesem mânată şi vânată în călătoria care mă adusese aici, dar acum că ajunsesem, mă simţeam ciudat de lipsită de tragere de inimă să fac şi ultimii paşi. Cu ultimii mei bani de la spălătorie am cumpărat un săculeţ cu arahide din băcănia Junior's River Supply şi am găsit o bancă mânjită cu tutun pe care să stau. Bad şezu şi el ca o santinelă din bronz la picioarele mele.

Răsună un clopot care anunţa încheierea turei şi am urmărit cu privirea femeile cu feţe subţiate care se grăbeau să intre şi să iasă din filatură, mâinile care le atârnau pe lângă corp cu degetele curbate ca nişte gheare cu bătături. M-am uitat la spinările negre şi încovoiate ale bărbaţilor care încărcau cărbuni pe vasele trase la docuri şi la pelicula de ulei cu reflexii de curcubeu de pe suprafaţa fluviului.

În cele din urmă, un bărbat scund şi transpirat cu un şorţ pătat ieşi din bucătăria de campanie să-mi spună că banca era pentru clienţii care plăteau şi să-mi dea de înţeles pe un ton apăsat că aş face bine să plec din Ninley înainte de lăsarea nopţii, dacă nu vreau să dau de necaz. Asta nu s-ar fi întâmplat niciodată dacă domnul Locke ar fi fost cu mine.

Pe de altă parte, dacă el ar fi fost cu mine, probabil că n-aş fi zăbovit cu insolenţă pe bancă, privindu-l fix pe bărbat cu o mână pe ceafa lui Bad, care vibra de mârâit. Nu m-aş fi ridicat şi n-aş fi păşit un pic prea aproape de el, savurând felul în care se făcuse mic, precum ceva lăsat pe pervazul ferestrei prea mult timp. Cu siguranţă n-aş fi rânjit, zicând: „Oricum plecam, *domnule*".

Bărbatul scund se grăbi să intre din nou în bucătăria lui, iar eu m-am întors cu pas voios spre centrul oraşului. Mi-am surprins propria reflexie vălurită într-o vitrină – cizme prea mari, pline de noroi uscat, tâmple prăfuite de pe drum şi brăzdate de dungi umede de transpiraţie, cicatrici roz-albicioase care se înşirau haotic de la încheietura mâinii stângi până la umăr – şi-mi trecu prin minte că, dacă aş mai fi fost de şapte ani – acea fetiţă temerară, atât de dragă mie – mi-aş fi admirat sinele de şaptesprezece ani.

Poate că administratorul hotelului Grand Riverfront mă recunoscu şi el, pentru că nu dădu imediat ordin ca sinele meu vagabond să fie azvârlit din stabilimentul lui. Sau poate că Bad făcea oamenii să ezite când venea vorba să mă azvârle oriunde.

— Bună seara. Încerc să găsesc ferma familiei Larson. Se află mai la sud de aici, cred?

Făcu ochii mari când auzi numele, dar ezită, ca şi cum cugeta cât de moral ar fi să îndrume o creatură ca mine spre o familie nevinovată.

— Ce treabă ai cu ei? făcu el un compromis.

— Sunt… rudele mele. Din partea mamei.

Îmi aruncă o privire care părea să spună că nu sunt o mincinoasă prea grozavă, dar se pare că femeile Larson nu inspiraseră suficientă loialitate în rândul locuitorilor oraşului ca să-l împiedice să mă îndrume spre sud, dincolo de moară, vreo trei kilometri mai departe. Ridică din umeri.

— Zilele astea, nu pare să mai fie mare lucru de capul fermei. Dar se află încă acolo, din câte ştim.

Acei ultimi trei kilometri au fost mai lungi decât ar fi trebuit. Mi se părea că sunt întinşi la maximum şi fragili sub tălpile mele, de parcă un pas prea greu i-ar fi putut sfărâma, lăsându-mă eşuată în spaţiul de nicăieri al Pragului. Poate că eram doar obosită de mers. Poate îmi era frică. Una e să citeşti o versiune dintr-o carte de poveşti a vieţii mamei tale şi să alegi s-o crezi şi alta e să baţi la uşa unei străine şi

să spui: „Bună ziua, ştiu din surse sigure că sunteţi una dintre stră-(stră?) mătuşile mele.”

Mi-am lăsat degetele să atingă spinarea lui Bad în timp ce mergeam. Amurgul cobora peste umerii noştri ca o pătură purpurie şi umedă. Fluviul – cu agitaţia şi zgomotele traficului de pe el, cu şoaptele apei şi mirosul înţepător de peşte şi nămol – era învins treptat de parfumul de caprifoi, de sunetele scoase de greieri şi de o pasăre care gângurea aceleaşi trei silabe într-un cerc melodios.

Totul era extrem de familiar şi totodată extrem de străin. Mi-am închipuit o fată într-o rochie de bumbac albastră care alerga pe acelaşi drum cu picioarele ca nişte beţişoare de scorţişoară. Apoi mi-am închipuit altă fată, albă şi cu maxilare hotărâte, alergând înaintea ei. Adelaide. *Mama.*

Dacă nu m-aş fi uitat după ea, aş fi trecut fără s-o observ: un drumeag îngust, de pământ, năpădit de ambele părţi de măceşi şi crengi netunse. Chiar şi după ce l-am urmat până la capăt, nu eram sigură – cine ar trăi într-o căsuţă atât de înghesuită, gârbovită, aproape înghiţită de iederă şi de un soi de trandafiri căţărători sălbăticiţi? Şindrila crăpată era verde de muşchi; hambarul se prăbuşise complet.

Dar un singur catâr bătrân încă stătea în curte, aţipit, cu un picior îndoit şi sprijinindu-se pe celelalte trei, şi câteva găini se cuibăriseră în ceea ce mai rămăsese din hambar, cotcodăcind uşor, somnoroase. O lumină – difuză, estompată de perdele albe, ponosite – încă pâlpâia în fereastra bucătăriei.

Am urcat treptele din faţă, curbate la mijloc, şi am rămas nemişcată în faţa uşii de la intrare. Bad se aşeză în fund lângă mine şi se sprijini de piciorul meu.

Era o uşă veche, alcătuită doar dintr-o serie de scânduri cenuşii atât de mâncate de timp, încât fibra lemnului se transformase în creste ca spiralele amprentelor. Clanţa era o fâşie de piele neagră ca păcura; lumina lumânării se strecura printre

crăpături şi prin găurile rămase acolo unde fuseseră noduri în lemn, ca o gospodină iscoditoare.

Era uşa mamei mele şi uşa mamei ei.

Am expirat, am ridicat mâna să ciocănesc şi am ezitat în ultimul moment, căci dacă era totul doar o minciună frumoasă, o vrajă ca-n basme ce se va rupe în clipa în care mâna mea va atinge realitatea de neînduplecat a uşii aceleia – dacă va deschide un bătrânel, care va întreba „Adelaide şi mai cum?” Sau dacă însăşi Adelaide deschidea uşa şi se dovedea că-şi găsise până la urmă calea înapoi în lumea aceasta, dar nu mai pornise niciodată în căutarea mea?

Uşa se deschise înainte de a mă putea convinge s-o ating.

În prag stătea o femeie foarte bătrână şi, după înfăţişare, foarte cârcotaşă, uitându-se urât la mine, cu o expresie care era familiară în mod imposibil, ameţitor. Era o privire de bunică nemulţumită de „tineretul din ziua de azi”, iar chipul îi era la fel de zbârcit şi încreţit ca miezul de nucă. Am avut senzaţia tulburătoare că o mai văzusem dintr-un unghi mult mai jos, poate când eram copil…

Şi apoi mi-am amintit: bătrâna de care mă izbisem când aveam şapte ani. Femeia care se holbase la mine cu expresia unui copac lovit de trăsnet şi care mă întrebase cine naiba sunt.

Atunci fugisem de ea. Acum n-am mai fugit.

Ochii ei – cu pleoapele înroşite, lăcrimoşi, înceţoşaţi de o pâclă albastră-alburie – îi întâlniră pe ai mei şi se lărgiră. Gura i se relaxă.

— Adelaide, copilă, ce ţi-ai făcut la *păr?*

Clipi, privind în sus la masa de păr pe jumătate împletit, ridicată în partea din spate a capului meu, înconjurată de o aureolă roşcată de fire scăpate din prinsoare. Apoi se încruntă din nou şi se concentră asupra feţei mele, dându-i ocol cu privirea ca acul unei busole care nu reuşea să găsească nordul real.

— Nu – nu, nu eşti Ade a mea…

— Nu, doamnă.

Vocea îmi sună mult prea tare, ca un clopot bătut în seara liniştită.

— Nu. Sunt January Scholar. Cred că s-ar putea să fiţi mătuşa mea. Adelaide Larson este – a fost – mama mea.

Bătrâna scoase un singur sunet – expiră moale, ca şi cum lovitura pentru care-şi adunase toate puterile îi fusese dată în cele din urmă – şi se prăbuşi peste prag, zăcând la fel de încremenită şi de boţită ca un maldăr de rufe azvârlite pe jos.

Interiorul casei Larson se potrivea cu exteriorul: în dezordine şi neîngrijit, cu foarte puţine dovezi că cineva locuia acolo. Vrejuri de plante căţărătoare se târau înăuntru prin jurul pervazurilor putrezite ale ferestrelor şi borcane cu murături sclipeau în nuanţe tulburi de auriu în ultimele raze de lumină ale înserării. Ceva se cuibărise între căpriori şi lăsase împroşcături albe pe scândurile podelei.

Bătrâna (mătuşa mea?) era ca o pasăre în braţele mele, fragilă şi cu oase uşoare. Am sprijinit-o în singura piesă de mobilier care nu era acoperită cu cârpe şi fâşii de pânză sau cu vase murdare – un balansoar atât de străvechi, încât întipărise urme strălucitoare pe scândurile podelei de sub el – şi pentru un moment m-am gândit dacă s-o trezesc făcând ceva drastic, ca în romanele de duzină, cum ar fi să-i arunc nişte apă rece pe faţă. Am lăsat-o în pace.

În schimb, am scotocit prin bucătărie, punându-i pe fugă ocupanţii ce chiţăiau de zor, zgomotele lor fiind urmate de crănţănitul neplăcut al fălcilor lui Bad. Am dezgropat trei ouă, o ceapă pătată de mucegai şi patru cartofi atât de veştejiţi şi de încovoiaţi, încât ar fi putut fi expuşi într-una dintre vitrinele domnului Locke *(Urechi amputate, 4 carate, cel mai probabil necomestibile)*. O voce foarte asemănătoare cu a lui Jane îmi şuieră în minte: „Ai gătit vreodată singură măcar o masă?”

Cât de greu putea fi?

Răspunsul – aşa cum s-ar putea să ştii sau nu, în funcţie de experienţa ta cu tigăi de fier ruginite, cu lumina unor lumânări ce pâlpâie şi cu plite de gătit mofturoase, care fie se încălzesc prea puţin, fie ard tot – este: foarte greu. Am tocat şi am zăngănit şi am deschis uşa plitei de câteva sute de ori ca să aţâţ focul. Am experimentat cu acoperitul şi descoperitul tigăii, ceea ce n-a părut să aibă vreun efect. Am pescuit o bucată de cartof şi am găsit-o cumva şi arsă, şi nefăcută; până şi Bad a ezitat s-o mănânce.

Toate astea mi-au distras foarte bine atenţia. Abia dacă a rămas vreun pic de spaţiu pentru gânduri precum: „Poate că mama a stat chiar în locul ăsta"; sau „Mă întreb dacă mai trăieşte, cumva, şi dacă tata a găsit-o"; sau „Aş vrea ca unul dintre ei să mă fi învăţat să gătesc." Abia dacă m-am gândit chiar la Uşa albastră, acum atât de aproape, încât îmi imaginam că-i aud cenuşa şoptind şi plângându-se.

— Nu pot să-mi dau seama dacă încerci să dai foc la casă sau să găteşti cina.

Am scăpat vătraiul din mână, m-am repezit să închid uşa batantă a plitei, m-am ars şi m-am răsucit pe călcâie ca s-o văd pe bătrână. Încă era prăbuşită în balansoar, dar mă privea cu ochi aprinşi printre pleoapele lăsate. Hârâi spre mine.

Am înghiţit un nod.

— Ăăă… gătesc cina, doamnă…

— Zi-mi mătuşa Lizzie.

— Da, mătuşă Lizzie. Vrei cartofi cu ouă? Ouăle sunt fulgii ăia maronii şi crocanţi dintre cartofi. Cred c-ar fi bine să pui nişte sare pe ei.

Am aşezat mâncarea pe două farfurii din tablă şi am scos apă dintr-un butoiaş de pe blatul dulapului. Avea gust de ceva verde, cu aromă de cedru.

Am cinat în tăcere, cu excepţia trosnetelor scoase de mâncarea arsă în timp ce o mestecam. Nu-mi venea în minte nimic de zis sau îmi veneau o sută de lucruri şi nu reuşeam să aleg între ele.

— Întotdeauna am crezut că se va întoarce acasă într-o bună zi.

Mătuşa Lizzie vorbi mult după ce Bad terminase de lins farfuriile noastre, iar imaginea care se vedea pe geam devenise din indigo, negru catifelat. Am aşteptat.

M-am gândit la toate diversele adevăruri pe care i le puteam spune despre soarta nepoatei sale – naufragiată, separată, izolată într-o lume străină – şi l-am ales pe cel mai simplu şi mai cumsecade.

— A murit când eram foarte mică, într-un accident teribil. Nu ştiu prea multe despre ea, de fapt. Lizzie nu răspunse şi am adăugat: Dar ştiu că voia să vină acasă. Încerca să ajungă aici, doar că… n-a mai reuşit.

Se auzi încă unul dintre acele sunete moi, de parcă ar fi fost lovită în piept, şi Lizzie spuse:

— Of.

Apoi începu să plângă, foarte brusc şi foarte zgomotos. N-am zis nimic, dar mi-am tras scaunul mai aproape şi mi-am pus o mână pe spatele ei care tresălta.

Când suspinele s-au transformat în nişte respiraţii bolborosite de om care-şi trage nasul, am zis:

— Mă întrebam dacă… dacă ai putea să-mi povesteşti despre ea. Despre mama mea.

Rămase iar tăcută, aşa mult timp, încât am crezut c-o ofensasem într-un mod misterios, dar apoi se ridică în picioare cu articulaţiile scârţâind, scoase un urcior de sticlă maronie din cămară şi-mi turnă în pahar o băutură uleioasă, care mirosea şi avea gust de gaz lampant. Îşi târşâi din nou picioarele până la balansoar cu tot cu urciorul şi se instală la loc.

Apoi începu să vorbească.

Nu-ţi voi spune tot ce mi-a povestit, din două motive: primul, pentru că sunt şanse mari să mori de plictiseală. Mi-a spus poveşti despre primii paşi făcuţi de mama şi despre acea dată când s-a cocoţat în podul hambarului şi a sărit din el fiindcă era încuviinţată că poate zbura; despre cât de mult ura cartofii dulci şi cât de mult iubea fagurii de miere proaspeţi; despre serile de iunie perfecte pe care

femeile Larson le petreceau privind-o cum face roata şi se dă în spectacol prin curte.

Al doilea motiv este că sunt preţioase şi dureroase pentru mine într-un mod tainic, pe care nu-l pot explica, şi nu sunt pregătită să le împart deocamdată cu nimeni. Vreau să le păstrez pentru o vreme înlăuntru, în străfundurile liniştite ale sufletului meu, până când se vor toci pe margini ca nişte pietre de râu.

Poate o să ţi le povestesc într-o zi.

— Îi plăceau grozav pogoanele de pământ din spatele fermei şi căsuţa aia putredă şi veche, înainte să le vindem. Să ştii de la mine: regret asta.

— Ce anume, vânzarea fâneţei?

Lizzie aprobă din cap şi sorbi contemplativ din băutura ca gazul lampant. (A mea rămăsese neatinsă; numai vaporii pe care-i degajau erau de ajuns ca să-mi pârlească sprâncenele.)

— N-am să mint, au fost bani frumoşi, dar orăşeanul ăla nu mi-a mirosit a bine. Nici n-a făcut vreodată ceva cu proprietatea, doar a arat peste locul unde se aflase căsuţa şi a lăsat totul în plata Domnului. După asta, Ade a încetat să mai meargă pe-acolo. Am rămas cu impresia că noi toate i-am greşit cu ceva.

Am chibzuit dacă să-i spun că-şi vânduse proprietatea membrului unei Societăţi tenebroase şi închisese uşa dintre doi copii îndrăgostiţi, condamnându-i la o viaţă de rătăciri fără sfârşit.

— Măcar nu ai vecini, am consolat-o în mod jalnic.

Ea pufni batjocoritor.

— Ei bine, el n-a făcut niciodată nimic cu locul ăla, dar tot mai vine pe-aici cam o dată la zece ani. Zice că-şi inspectează investiţia, ha! Prin – cât să fi fost, 1902, 1901? – a avut tupeul să vină să-mi bată la uşă şi să mă-ntrebe dacă văzusem vreun personaj suspect prin jur. Zicea că avusese loc un soi de *activitate* pe proprietatea lui. I-am zis „nu, domnule” şi am adăugat că un bărbat care-şi permitea ceasuri de aur fistichii şi vopsea de păr –

pentru că-ţi spun eu, nu îmbătrânise nici măcar o *zi* de când am semnat contractul – şi-ar putea permite să construiască un amărât de gard, dacă era aşa îngrijorat, în loc să sâcâie nişte bătrâne.

Mai luă o gură din sticla maronie şi mormăi până amuţi de tot, plângându-se de oamenii cu bani, de tineri, de oamenii băgăreţi, de yankei şi de străini.

Deja n-o mai ascultam. Ceva din povestea ei nu-mi dădea pace, înţepându-mă în adâncurile obosite ale creierului ca un scaiete încâlcit în bumbac. În minte mi se năştea o întrebare, care începea să se ridice la suprafaţă…

— La naiba cu ei toţi, zic, concluzionă Lizzie şi înşurubă capacul sticlei ei maronii şi respingătoare. E vremea să ne culcăm, copilă. Poţi să mergi la etaj; eu dorm chiar aici. Urmă o pauză, în care liniile de amărăciune din jurul gurii ei se îmblânziră. Dacă vrei, poţi să dormi în patul de sub fereastră, dinspre nord. Am vrut mereu să scăpăm de lucrul ăla afurisit, când am înţeles că ea n-o să se mai întoarcă, dar cumva n-am făcut-o niciodată.

— Mulţumesc, mătuşă Lizzie.

Urcasem deja două trepte când Lizzie spuse:

— Mâine poate-mi poţi spune cum de-a ajuns la uşa mea o copilă de culoare cu grozăviile alea de cicatrici şi cu un câine rău după ea. Şi de ce naiba ţi-a luat aşa de mult.

— Da, doamnă.

Am adormit în patul mamei, cu Bad lipit de mine într-o parte şi cu mirosul de praf în nas, în timp ce întrebarea aceea neclară continua să-mi dea târcoale, nerostită, prin minte.

Am avut coşmarul acela cu Uşa albastră şi cu mâinile care se întindeau spre mine, doar că de data asta mâinile nu erau albe şi de forma unor păianjeni, ci cu degete groase şi familiare: erau mâinile domnului Locke, ce se întindeau spre beregata mea.

M-am trezit cu nasul lui Bad adulmecându-mi sub bărbie şi cu razele soarelui filtrându-se verzui

prin fereastra înghiţită de vrejuri. Am stat întinsă o vreme, mângâind urechile câinelui şi lăsându-mi inima care bubuia în piept să se liniştească. Încăperea din jurul meu semăna cu o expoziţie dintr-un muzeu neîngrijit. O perie aspră era aşezată pe măsuţa de toaletă, cu câteva fire de păr alb şi sârmos încă încolăcite în ea; un dagherotip înrămat înfăţişând un soldat rebel fără bărbie era sprijinit pe altă măsuţă de toaletă; o serie de comori ale unui copil (o bucată de pirită, o busolă stricată, o piatră presărată cu fosile alb-mat, o fundă de satin mucegăită) alcătuiau un şir ordonat pe pervaz.

Întreaga lume a mamei, până când fugise ca să găsească alte lumi. Spre ea naviga înainte de a muri, spre casa asta în paragină care mirosea a femeie bătrână şi a untură. Casa ei.

Eu aveam oare o casă a mea la care să mă întorc? M-am gândit la reşedinţa Locke – nu la saloanele stupide, somptuoase, pline de comori furate, ci la fotoliul meu preferat cu gâlme. La ferestruica rotundă de unde puteam privi furtunile ce se apropiau peste lac. La felul în care casa scărilor mirosea întotdeauna a ceară de albine şi a ulei de portocale.

Aveam o casă a mea. Doar că nu mă puteam întoarce acolo. *Aşa mamă, aşa fiică.*

Micul dejun al mătuşii Lizzie părea să nu fie nimic altceva decât o cafea groaznic de amară, fiartă şi strecurată printr-o bucată de pânză cu pete negre. Nu încercasem niciodată să beau cianură, dar mi-am închipuit că senzaţia de lichid fierbinte care-ţi arde mucoasa stomacului trebuie să fie asemănătoare.

— Hai, spune-mi, zise Lizzie şi făcu un gest nerăbdător.

Aşa că i-am spus cum o fată nici albă, nici neagră sfârşise la uşa ei la douăzeci şi ceva de ani de la dispariţia nepoatei sale.

Nu i-am spus adevărul – fiindcă atunci singura mea rudă în viaţă ar fi crezut că sunt nebună, iar eu făcusem un fel de alergie la oamenii care credeau că

nu sunt întreagă la minte dar am încercat să mă asigur că toate părţile importante erau adevărate. Tata era un străin („Pfui”, mormăi Lizzie), care o cunoscuse pe mama absolut întâmplător, în trecere prin Ninley. Se regăsiseră după ani de căutări, se căsătoriseră legal („Eh, slavă Domnului pentru asta”) şi trăiseră din salariul de profesor de istorie al tatei (o tăcere sceptică). Călătoreau înapoi spre Kentucky, când a avut loc un accident teribil şi mama a murit (se auzi din nou sunetul acela de om lovit în piept), iar tata şi cu mine am fost luaţi sub aripa ocrotitoare a unui protector bogat (altă tăcere sceptică). Tata îşi petrecuse ultimii cincisprezece ani făcând cercetări în lumea întreagă; nu s-a mai recăsătorit (un zgomot aprobator, dar scos fără tragere de inimă).

— Iar eu am crescut în reşedinţa Locke, din Vermont. Am avut tot ce-şi putea dori o fetiţă. „În afară de familie sau libertate, dar ce mai contează?” Am călătorit peste tot cu tatăl meu adoptiv. Am venit şi aici o dată, nu ştiu dacă-ţi mai aminteşti.

Lizzie mă privi strângând din ochi, apoi scoase un sunet de recunoaştere.

— Ha! N-am crezut că erai aievea. Într-o vreme, o vedeam pe Adelaide peste tot, dar se dovedea mereu că era vreo fată blondă, cu părul împletit, sau un bărbat într-o haină veche. Îmi purta haina când ieşea, era cel mai urât lucru pe care l-ai putea vedea… Ei bine, când a fost asta? Cum de-ai ajuns aici?

— Era în 1901. Venisem cu tatăl meu adoptiv ca să…

Când l-am rostit, numărul *1901* avu un ecou ciudat în mintea mea.

Lizzie spusese seara trecută că misteriosul cumpărător al proprietăţii reapăruse în 1901, şi nu era mai degrabă ciudat că ne aflaserăm amândoi în Ninley în acelaşi an? Poate chiar fuseserăm aici în acelaşi timp. Poate ni se încrucişaseră paşii la hotelul Grand Riverfront – ar fi putut fi oare guvernatorul acela cu colecţia de cranii? Am

încercat să-mi amintesc cum îl descria cartea tatei: mustaţă tunsă scurt, costum scump, ochi reci. Ochi de culoarea lunii sau a monedelor de argint…

Gândurile mi-au încetinit, ca şi cum înaintau cu greu prin melasă.

Întrebarea – fantoma aceea întunecată şi fără formă care mă bântuise toată noaptea – mi se dezvălui dintr-odată. Şi în acelaşi timp am ştiut că era ceva ce nu doream cu niciun chip să întreb.

— Scuză-mă, dar… ştii cum îl cheamă pe bărbatul care a cumpărat terenul din spate? Mi-ai zis cumva care era numele lui?

Lizzie clipi nedumerită.

— Ce? Nu, nu i-am aflat niciodată prenumele, iar asta-i ciudat, dacă stau să mă gândesc, să-ţi vinzi pământul fără să ştii numele de botez al omului. Dar avea un fel ciudat de a se purta, iar ochii ăia…

Se înfieră un pic, iar eu mi-am închipuit doi ochi glaciali ce o străpungeau cu privirea.

— Dar pe contract e trecut numele companiei lui: W. C. Locke & Co.

E greu să-mi amintesc întocmai cum am reacţionat.

Poate am ţipat. Poate am icnit şi mi-am acoperit gura cu palmele. Poate m-am prăbuşit în scaun ca într-o apă adâncă, rece, şi am continuat să mă prăbuşesc, lăsând o ultimă dâră sclipitoare de bule să-mi scape spre suprafaţă…

Poate mi-am dres glasul şi am rugat-o pe Lizzie să repete, dacă era amabilă.

„Domnul Locke.” El fusese cel care o întâlnise pe mama mea în vârstă de cincisprezece ani în duminica aceea, la biserică, cel care o întrebase despre băiatul-fantomă şi despre uşa căsuţei, cel care cumpărase terenul din spate al femeilor Larson şi închisese Uşa lor.

„Chiar eşti surprinsă?” Vocea din capul meu era înţepătoare şi suna foarte matur. Presupun că avea dreptate: deja ştiam că domnul Locke este un

mincinos, un hoţ şi un ticălos. Ştiam că este unul dintre membrii Societăţii şi, prin urmare, devotat distrugerii Uşilor; ştiam că-l recrutase pe tata cu egoismul dur al unui om bogat care cumpără un cal de curse şi că profitase de pe urma sursei suferinţei sale timp de şaptesprezece ani; ştiam că dragostea lui pentru mine era condiţionată şi fragilă, abandonată la fel de uşor cum vindea un artefact la licitaţie.

Dar nu ştiusem sau nu-mi îngăduisem să ştiu că era atât de crud. Destul de crud încât să închidă cu bună ştiinţă Uşa tatei nu o dată, ci de două ori…

Sau poate că nu ştiuse că Uşa albastră era specială. Poate că nu făcuse niciodată legătura între ea şi individul ciudat şi tatuat pe care-l întâlnise peste ani. (Acum îmi dau seama că era o speranţă disperată, absurdă, ca şi cum aş fi putut descoperi cumva un indiciu care l-ar fi izbăvit pe domnul Locke şi l-ar fi făcut să fie din nou figura aproape paternă, distantă, dar iubită, a copilăriei mele.)

Am răsturnat conţinutul feţei mele de pernă pătate, care mirosea urât, ignorând cârâitul mătuşii Lizzie „Nu pe masa mea de bucătărie, copilă!” şi am înşfăcat cartea legată în piele, cartea tatei, cartea care mă trimisese pe drumul acesta nebunesc, plin de meandre, înapoi către originile mele. Îmi tremura uşor în mâini.

Am dat paginile până la ultimul capitol, la partea în care domnul Locke apare miraculos să-l salveze pe tatăl meu îndurerat. Şi iată dovada: *1881. O fată pe nume Adelaide Lee Larson.* Cu siguranţă Locke recunoscuse numele şi data. O senzaţie de panică mi se ridică în gâtlej, rămânându-mi acolo, de parcă eram un copil care nu mai găseşte scuze.

Ştia. Locke *ştia.*

Când îl întâlnise pe tatăl meu în 1895, ştia deja totul despre familia Larson şi despre terenul din spatele fermei lor şi despre Uşa de pe câmp. La urma urmelor, el o închisese. Dar nu-i spusese nicio vorbă despre asta bietului meu tată nesăbuit. Nici măcar – şi de data asta chiar am icnit şi am auzit-o

pe mătuşa Lizzie plescăind iritată – când găsise Uşa deschisă din nou în 1901.

Dacă domnul Locke ar fi ţinut câtuşi de puţin la tata şi la mine, mi-ar fi lăsat Uşa albastră în picioare şi i-ar fi trimis lui o telegramă, imediat: *Vino acasă Julian STOP Ţi-am găsit afurisita de uşă.* Tata ar fi traversat Atlanticul ca din puşcă. Ar fi dat năvală în reşedinţa Locke, iar eu aş fi fugit în braţele lui şi mi-ar fi şoptit în păr: *January, dragostea mea, mergem acasă.*

Dar Locke nu înfăptuise nimic din toate astea. În schimb, făcuse scrum Uşa albastră, mă închisese în camera mea şi-l lăsase pe tata să se chinuiască pentru încă zece ani.

Of, Tată! Te-ai considerat un cavaler sub patronajul generos al unui baron sau prinţ bogat, nu-i aşa? Când de fapt erai un cal bine strunit, care alerga sub ameninţarea biciuştii.

Încă ţineam cartea în mâini. Degetele mele o strângeau atât de tare, încât se albiseră. Am simţit o căldură sufocantă în gâtlej – această ultimă trădare teribilă îmi stârnea o furie ce ameninţa să mă înghită cu totul – şi o parte îndepărtată din mine aproape se sperie de imensitatea ei.

Totuşi n-aveam timp de furie, pentru că tocmai îmi amintisem de scrisoarea pe care i-o expediasem domnului Locke prin poştă. „Mă duc acasă”, îi spusesem. Când o scrisesem, îmi închipuisem că domnul Locke va presupune că mă îndrept spre Uşa pe care o distrusese Ilvane în Japonia sau chiar spre Uşa pe care Societatea o închisese în Colorado. Mă gândisem că nu ştie de această primă Uşă, că o consideră doar o referinţă în treacăt din povestea tatei, închisă cu decenii mai înainte.

Fir-ar să fie!

— Trebuie să plec. Imediat. Deja mă ridicasem în picioare, îndreptându-mă spre uşă cu paşi nesiguri şi cu Bad grăbindu-se să mă prindă din urmă. Care-i calea spre vechea fâneaţă? Nu contează, o găsesc eu – era pe malul fluviului, nu?

În timp ce vorbeam, răscoleam fără reţinere prin lucrurile mătuşii Lizzie, trăgând de sertare înţepenite de căldura verii, căutând – *da!* Câteva pagini de ziar decolorate de vreme. Le-am îndesat în faţa mea de pernă cu tot restul: busola verzuie a lui Ilvane, moneda-cuţit de argint, cartea tatei, stiloul lui Samuel. Ar trebui să-mi fie de-ajuns.

— Stai aşa, fato, eşti pe jumătate dezbrăcată – eram cel puţin pe trei sferturi îmbrăcată, doar că nu purtam pantofi şi bluza îmi era încheiată strâmb. Ce ai tu cu locul ăla?

M-am întors spre ea. Arăta atât de împuţinată la trup şi de fragilă în balansoar, ca o creatură smulsă din cochilia ei, care se fosiliza lent. Mă privea cu ochi roşii şi neliniştiţi.

— Îmi pare rău, i-am spus, ştiind cum e să fii mereu singur, să aştepţi mereu ca oricine să se întoarcă acasă. Trebuie musai să plec. S-ar putea să fie deja prea târziu. Dar promit că mă voi întoarce să te vizitez.

Liniile din jurul gurii i se răsuciră într-un fel de zâmbet amar, îndurerat. Era zâmbetul cuiva care mai auzise promisiuni şi ştie că nu-i bine să le creadă. Şi eu ştiam cum e să te simţi aşa.

Fără să mă gândesc, m-am întors repede la balansoar şi am sărutat-o pe mătuşa mea Lizzie pe frunte. Era ca şi cum aş fi sărutat o pagină dintr-o carte străveche, mirosind a mucegai şi uscată.

Aproape că pufni în râs.

— O, Doamne, eşti exact ca mama ta. Apoi îşi trase nasul. Am să fiu aici când te întorci.

Am părăsit casa mamei ţinând strâns faţa de pernă şi cu Bad zburând pe lângă mine ca o suliţă de bronz azvârlită cu putere.

12. Uşa de cenuşă

Deja mă aştepta, desigur.

Cunoşti senzaţia aceea când eşti într-un labirint şi crezi că aproape ai ieşit din el, dar apoi faci colţul şi *bam,* te trezeşti că eşti înapoi la intrare? Senzaţia aceea deformată, stranie, că ai căzut înapoi în timp?

Aşa m-am simţit eu văzând câmpul năpădit de buruieni şi silueta în costum negru ce mă aştepta în mijlocul lui. Ca şi cum aş fi făcut o greşeală undeva şi aş fi revenit la ziua în care aveam şapte ani şi găsisem Uşa.

Doar că scena se schimbase subtil. Când aveam şapte ani, ierburile erau portocalii şi uscate de toamnă, iar acum aveau câteva sute de nuanţe de verde şi erau presărate cu izbucnirile galbene ale sânzienelor. Atunci fusesem îmbrăcată frumos într-o rochiţă de bumbac albastră, dar fusesem teribil de singură cu excepţia micului meu jurnal de buzunar, iar acum eram desculţă şi murdară de praf, însă cu Bad lipăind din labe alături de mine.

Iar atunci fugisem de domnul Locke, nu spre el.

— Bună, January. Sindbad, e întotdeauna o plăcere să te revăd.

Domnul Locke arăta un pic şifonat după călătorie, dar de altfel exact ca întotdeauna: dichisit, cu ochi de culoare foarte deschisă, extrem de încrezător în sine. Îmi amintesc că am fost surprinsă, de parcă mă aşteptam să poarte o capă neagră căptuşită cu mătase roşie sau să-şi răsucească o mustaţă lungă cu un zâmbet sinistru, însă era doar confortabilul, familiarul domn Locke.

— Bună ziua, domnule, am răspuns în şoaptă.

Dorinţa de a fi politicos, de a menţine purtarea civilizată şi normalitatea, este îngrozitor de puternică. Mă întreb uneori câtor rele li se îngăduie să-şi facă de cap doar pentru că ar fi nepoliticos să le întrerupem.

El zâmbi într-un mod pe care trebuie să-l fi considerat fermecător şi prietenos.

— Tocmai începeam să bănuiesc că te-am ratat şi că deja o porniseşi hai-hui, Dumnezeu ştie încotro.

— Nu, domnule.

Mi-am apăsat vârful crestat al peniţei stiloului în palmă.

— Ce noroc. Şi… Dumnezeule, copilă, ce ţi-ai făcut pe braţ? Strânse din ochi. Ai încercat cumva să copiezi tatuajele lui tăticu' folosind un cuţit de măcelar?

Următorul „Nu, domnule" îmi stătu în gât şi refuză să mai iasă. Privirea îmi căzuse pe cercul de cenuşă năpădit de buruieni, aproape dispărut, care fusese odinioară Uşa mea albastră, iar înaintea mea stătea bărbatul care o arsese din temelii, care-mi trădase tatăl, care mă pusese sub cheie – şi nu-i datoram bune maniere. Nu-i datoram absolut nimic.

Mi-am îndreptat umerii şi am înălţat capul.

— Să ştii că am avut încredere în tine. La fel şi tatăl meu.

Jovialitatea alunecă de pe chipul lui Locke ca vopseaua spălată de ploaie de pe faţa unui clovn. Privirea pe care o aţintea asupra mea deveni vigilentă şi ochii i se îngustară. Nu răspunse.

— Credeam că ne ajuţi. Credeam că-ţi *pasă* de noi.

De mine.

Acum, el ridică o mână, împăciuitor.

— Bineînţeles că-mi pasă…

— Dar ne-ai trădat pe amândoi, în final. Te-ai folosit de tata, l-ai minţit, ai pus să fie închis pe vecie într-o altă lume. Şi apoi m-ai minţit pe mine, mi-ai spus că e *mort*... Deja ridicam vocea, care-mi ieşea clocotind din piept. Mi-ai spus că mă *protejai*...

— January, te-am protejat din momentul în care ai venit pe lumea asta!

Locke s-a apropiat de mine, cu mâinile întinse ca şi cum intenţiona să mi le pună pe umeri. M-am dat înapoi şi Bad se repezi până la picioarele lui, cu coama zbârlită şi cu buzele trase înapoi. Dacă domnul Locke n-ar fi fost ferm pus pe lista sa intitulată „Persoane pe care te rog să nu le muşti niciodată”, cred că şi-ar fi înfipt colţii în carnea lui.

Locke se retrase.

— Credeam că Theodore a pus ca animalul ăsta să fie zvârlit în lac. Înecul nu pare să-i fi făcut temperamentul mai plăcut, aşa-i?

Bad şi cu mine ne-am uitat urât la el. Locke oftă.

— January, ascultă-mă: când tu şi tatăl tău v-aţi prăbuşit prin uşa aceea din Colorado exact în timp ce o închideam, asociaţii mei au votat în unanimitate să vă sfărâmăm ţestele şi să vă lăsăm să muriţi pe munte.

— Din ce povesteşte tatăl meu, aţi încercat asta cu destul avânt, am spus pe un ton rece.

Locke făcu un gest dezaprobator, de parcă ar fi alungat un ţânţar.

— A fost o neînţelegere, te asigur. Noi eram acolo pentru că mama ta făcuse destulă vâlvă în ziare. Toată lumea se amuza de nebună şi de barca ei din munţi, dar noi am bănuit că era mai mult de atât – şi am avut dreptate, nu? Îşi drese vocea. Recunosc că omul meu a fost un pic, hm, exagerat de tulburat în ceea ce-l priveşte pe tatăl tău, dar bietul om dobora o uşă când jumătate de ditamai corabia a trecut prin ea! Şi oricum, răul făcut n-a fost de durată. Am pus să fiţi bine îngrijiţi amândoi cât mă consultam eu cu ceilalţi.

— Cu Societatea, vrei să zici.

Locke înclină din cap cu o politeţe exagerată, ca şi cum ar fi schiţat o reverenţă.

— Şi toţi te-au sfătuit să comiţi o dublă crimă? Iar eu ar trebui să fiu… să fiu *recunoscătoare* că n-ai făcut-o? Voiam să-l scuip, să ţip la el până când avea să înţeleagă cum e să te simţi mic, pierdut şi

lipsit de valoare. Se dă vreo medalie pentru neuciderea pruncilor? Sau poate doar o diplomă elegantă?

Mă aşteptam să strige la mine, poate chiar speram că o va face. Voiam să renunţe la pretenţiile de bunăvoinţă şi bune intenţii, să chicotească răutăcios. Aşa fac în mod obişnuit ticăloşii; asta e ceea ce le permite eroilor să-i urască.

Locke însă nu făcu decât să mă privească, cu un colţ al gurii ridicat.

— Eşti supărată pe mine. Înţeleg.

Mă îndoiam sincer şi profund de asta.

— Dar vezi tu, urmă el, eraţi exact ceea ce ne străduiserăm atât de tare să prevenim, exact ceea ce juraserăm să împiedicăm: un element străin aleatoriu, cu potenţialul de a instiga tot felul de necazuri şi perturbări, care trebuia nimicit.

— Tata era un învăţat în doliu. Eu eram un copilaş pe jumătate orfan. Ce fel de necazuri puteam noi să provocăm?

Locke schiţă altă reverenţă şi zâmbetul îi deveni un pic forţat.

— Asta am susţinut şi eu. În cele din urmă, i-am convins pe toţi – sunt *foarte* persuasiv când vreau să fiu. Urmă un mic râs, plin de umor negru. Am dat explicaţii despre notiţele şi hârtiile tatălui tău, precum şi despre motivaţia lui specială şi personală de a căuta alte fisuri. Am sugerat că aş putea să te cresc eu însumi, să veghez asupra ta cu atenţie ca să detectez orice talente utile, neobişnuite, şi să le orientez către scopurile noastre. Te-am *salvat,* January.

De câte ori nu-mi spusese asta, în copilărie? De câte ori nu-mi repovestise cum îl găsise pe bietul meu tată şi-l luase sub aripa sa, cum ne dăduse haine frumoase şi camere spaţioase, şi cum de îndrăznesc să-i vorbesc aşa? Şi de fiecare dată mă topeam de vinovăţie şi gratitudine, ca un animal de companie tras de lesă.

Dar acum eram liberă. Liberă să-l urăsc, liberă să fug de el, liberă să scriu propria mea poveste. Am

răsucit stiloul în mână.

— Ascultă, January, se face foarte cald. Locke îşi şterse transpiraţia perlată de pe frunte cu un gest teatral. Hai să ne întoarcem împreună în oraş şi să discutăm totul într-un cadru mai civilizat, da? Toate astea n-au fost decât o serie de neînţe…

— Nu. Aveam o bănuială că vrea să mă ducă de aici, departe de freamătul câmpului verde şi de rămăşiţele negre ale Uşii. Sau poate că voia doar să mă ducă înapoi în oraş, unde putea chema poliţia sau Societatea. Nu. De fapt, cred că am terminat de vorbit. Ar trebui să pleci.

Vocea mea fusese atât de lipsită de emoţii, încât putea fi anunţul unui conductor într-un tren, dar domnul Locke ridică mâinile în defensivă.

— Nu înţelegi – ai suferit nişte nenorociri personale, recunosc, dar încearcă să nu fii atât de egoistă. Gândeşte-te la binele *lumii,* January! Gândeşte-te la ceea ce aduc „uşile” astea – noi le numim fisuri sau anomalii: subminare, nebunie, magie… toate astea dau peste cap *ordinea.* Eu am văzut o lume fără ordine, definită de întrecerea constantă pentru putere şi avuţie, de cruzimile schimbării.

Acum se întinse într-adevăr spre mine, punându-mi mâna cu stângăcie pe umăr şi ignorând mârâitul lui Bad. Ochii săi – lipsiţi de culoare, glaciali – priveau fix într-ai mei.

— Eu mi-am irosit tinereţea într-o asemenea lume.

„Poftim?” Degetele îmi slăbiră în jurul stiloului.

El continuă domol, aproape cu blândeţe.

— M-am născut într-o lume rece şi plină de cruzime, dar am scăpat din ea şi am găsit alta mai bună. O lume mai blândă, plină de potenţial. Mi-am dedicat viaţa, timp de aproape două secole, îndreptării ei.

— Stai aşa… tu… două *secole?*

Acum se simţea milă în vocea lui, dulceagă ca un sirop şi respingătoare.

— Vezi tu, în tinereţea mea am călătorit mult. S-a întâmplat să găsesc o fisură în centrul vechii Chine, şi o cupă de jad cu totul deosebită – ai văzut-o, sunt sigur. Are proprietatea de a prelungi viaţa cuiva. Poate la nesfârşit. Vom vedea.

M-am gândit la Lizzie, care spusese că el nu îmbătrânise nici măcar cu o zi; m-am gândit la părul vârstat cu argint al tatei, la cutele ce-i încadrau gura.

Locke oftă şi spuse pe un ton blajin:

— Am ajuns pentru prima dată în lumea asta în 1764, în munţii din nordul Scoţiei.

„În Anglia sau în Scoţia, nu-mi mai amintesc exact."

Credeam că am ajuns înapoi la începutul labirintului meu. Credeam că ştiu unde mă aflu. Dar acum totul se deforma într-un fel ciudat sub ochii mei şi mi-am dat seama că încă rătăceam prin centrul labirintului, complet pierdută.

— Tu eşti Fondatorul, am spus în şoaptă.

Iar domnul Locke zâmbi.

M-am dat înapoi, clătinându-mă, apucându-mă de blana lui Bad.

— Dar cum de… nu. Nu contează, nu-mi pasă. Plec.

Am scotocit cu mâini tremurătoare după paginile de ziar, am strâns stiloul cu degete care-mi tremurau şi ele. *Fugi departe, fugi cât mai departe.* Mă săturasem de lumea asta şi de cruzimile ei, de monştrii ei, de trădări şi de secţiunile stupide pentru persoanele de culoare din trenurile ei…

— Aşa o faci? Cu un fel de cerneală magică? Cu cuvinte scrise? Ar fi trebuit să-mi dau seama. Vocea lui Locke era degajată, foarte calmă. Nu cred, draga mea.

I-am aruncat o privire, vârful despicat al peniţei deja atingând pagina…

…dar ochii lui mă prinseră ca două cârlige de argint.

— *Dă-le drumul, January,* şi *stai liniştită.*

Stiloul şi hârtia îmi căzură din mâini.

Locke le luă, vârî stiloul în buzunarul hainei, rupse de mai multe ori hârtia de ziar şi aruncă bucăţelele în spatele său. Ele fluturară prin iarbă ca nişte molii alb-gălbui.

— Acum ai să mă asculţi.

Îmi simţeam în ţeastă bătăile inimii, puternice şi încercând să opună rezistenţă. Parcă eram suspendată, ca o fată preistorică ce avusese nenorocul de a fi prinsă pe vecie într-un gheţar.

— După ce mă vei asculta, vei înţelege lucrarea căreia mi-am dedicat viaţa. Şi vei înţelege, sper, cum m-ai putea ajuta.

Aşa că am ascultat, pentru că trebuia s-o fac, deoarece ochii lui erau ca nişte cârlige sau ca nişte cuţite sau ca nişte gheare împlântate adânc în carnea mea.

— Cum încep întotdeauna poveştile tale? *A fost odată ca niciodată* un băieţel tare ghinionist. Se născuse într-o lume rea, brutală, plină de amărăciune, o lume prea absorbită de a ucide şi de a fi ucis ca măcar să-şi dea sieşi un nume. Locuitorii lumii tale o numeau Ifrinn, am aflat mai târziu, şi asta era: iadul. Dacă iadul ar fi întunecat şi rece.

Oscila în mod ciudat între accente, cu tonul trecându-i brusc de la naraţiunea seacă la o furie amară. Era ca şi cum domnul Locke cu care crescusem – vocea sa, purtările sale, postura sa – fusese doar un fel de mască de carnaval, în spatele căreia se ascundea cineva mult mai bătrân şi mai straniu.

— Acest băiat lipsit de noroc luptase deja în patru bătălii înainte de a împlini paisprezece ani. Îţi poţi închipui? Băieţi şi fete îmbrăcaţi în piei jalnice de animale, pe jumătate sălbatici, alergând printre soldaţi ca nişte creaturi ce se hrănesc cu hoituri… Sigur că nu-ţi poţi închipui. Ne luptam pentru nişte răsplăţi aşa de neînsemnate. Câteva pogoane de teren bun de vânătoare, acoperite cu zăpadă, zvonul unor bogăţii, mândrie. Uneori nici măcar nu mai

ştiam de ce luptăm, doar că asta voia căpetenia noastră de trib. Ce mult o iubeam. Ce mult o uram.

Pesemne că expresia mi se schimbase, căci Locke râse. Era un râs perfect normal, acelaşi bubuit jovial pe care-l auzisem de atâtea sute de ori, dar îmi făcu pielea de găină.

— Da, urmă el, *ambele.* Întotdeauna ambele. Îmi imaginez că ceva asemănător simţi şi tu pentru mine, de fapt, şi să nu crezi că nu apreciez ironia sorţii. Eu însă n-am fost niciodată crud cu tine aşa cum erau conducătorii noştri. Acum tonul îi deveni aproape neliniştit, de parcă se temea că unul dintre noi sau poate chiar amândoi s-ar putea să nu-l creadă. Nu te-am obligat niciodată să faci ceva împotriva propriilor tale interese. Dar în Ifrinn *ne foloseau,* aşa cum soldaţii folosesc gloanţele. Era prea al naibii de frig ca să trăieşti fără un clan, şi flămând, dar poate c-am fi încercat oricum dacă nu era Dreptul din naştere.

Am auzit acel *D* mare ridicându-se din fraza lui Locke şi aruncând o umbră bulbucată în spatele său, dar n-am înţeles la ce se referea.

— Ar fi trebuit să încep cu Dreptul din naştere. Am făcut o harababură. Locke îşi şterse sudoarea de pe buza de sus cu batista. Prostia asta cu spusul poveştilor e mai grea decât pare, nu? Dreptul din naştere… Pe la vârsta de şaisprezece sau şaptesprezece ani, o mână de copii din Ifrinn manifestă o… hm, abilitate deosebită. La început, este uşor s-o confunzi cu intimidarea sau cu purtarea fermecătoare. Dar copiii aceia posedă ceva mult mai rar: puterea de a conduce. De a convinge minţile oamenilor, de a le supune voinţa aşa cum fierarul îndoaie fierul fierbinte… Şi apoi, desigur, sunt ochii. Ultimul semn.

Locke se aplecă spre mine şi deschise larg ochii săi pali precum gheaţa, ca să-i inspectez. Cu voce domoală, întrebă:

— Ce culoare ai zice că au? Noi aveam pentru ea un cuvânt pe care limba engleză nu-l oferă, ce se referea la un anumit fel de zăpadă care a căzut şi a

îngheţat din nou, astfel încât este de un gri translucid…

„Nu”, am gândit, dar cuvântul părea slab şi îndepărtat în mintea mea, ca şi cum cineva ar fi strigat după ajutor de la o mare distanţă. O tulpină de iarbă ruptă mă înţepa în bolta piciorului desculţ; am călcat pe ea, simţind cum îmi desprinde un semicerc de piele, simţind pişcătura pielii rupte expuse la aer.

Chipul lui Locke încă era aproape de al meu.

— Deja ştii totul despre Dreptul din naştere, desigur. Ai fost o fetiţă atât de încăpăţânată.

„Aşa cum fierarul îndoaie fierul fierbinte.” M-am văzut pentru o clipă ca pe o bucată de metal forjat, cu o strălucire portocalie stinsă, izbită iar şi iar cu ciocanul…

Locke se îndreptă din şale, retrăgându-se.

— Dreptul din naştere era o invitaţie de a conduce. Lumea se aştepta de la noi fie să ne provocăm căpetenia din acel moment la o încleştare a voinţelor, fie să ne luăm tălpăşiţa şi să ne alcătuim propriul nostru clan mizerabil. Am provocat-o pe ticăloasa aia bătrână la înfruntare imediat ce am fost în stare, am lăsat-o plângând, distrusă, şi mi-am revendicat Dreptul din naştere la şaisprezece ani.

Vocea sa trăda o satisfacţie sălbatică.

— Dar nimic nu dura în lumea aceea. Întotdeauna apăreau clanuri noi, conducători noi, războaie noi. Provocări la adresa conducerii mele. Disidenţă. La un moment dat, a avut loc un raid nocturn, urmat de o înfruntare a voinţelor pe care am pierdut-o, aşa că am fugit şi… Desigur, ştii ce am descoperit.

Gura mi se mişcă, fără să scoată un sunet. *O Uşă.*

El zâmbi îngăduitor.

— Aşa este. O crevasă într-un gheţar, care ducea într-o altă lume. Şi ce lume, pe cinstea mea! Bogată, verde, caldă, populată de oameni cu ochii slabi, care cedează în faţa celei mai mici sugestii din partea mea – tot ceea ce Ifrinn nu era. Au trecut doar câteva ore până când m-am întors la fisură şi am zdrobit-o cu mâinile goale.

Am icnit, făcând ochii mari, iar Locke pufni dispreţuitor.

— Ce? Crezi c-ar fi trebuit s-o las larg deschisă, ca vreun nenorocit din Ifrinn să se strecoare după mine? Să-mi distrugă lumea asta minunată şi maleabilă? *Nu.*

Avea un ton strident şi înţelept, ca un preot care se trudeşte să-şi mântuiască turma păcătoasă. Doar că mai exista ceva care gâfâia sub predica aceea, ceva ce mă duse cu gândul la câini încolţiţi şi la oameni care se îneacă, un fel de groază care scoate ghearele de disperare.

— Asta încerc să-ţi spun, January – tu le numeşti „uşi", ca şi cum ar fi nişte lucruri necesare, cotidiene, dar sunt exact opusul. Ele lasă să intre tot felul de chestii primejdioase.

„Ca tine. Ca mine?"

— Am găsit un oraş suficient de mare ca să-mi ofere un oarecare anonimat. Hainele şi mâncarea erau uşor de obţinut pentru un bărbat care avea Dreptul din naştere. La fel şi o casă destul de plăcută şi o tânără îndatoritoare, care să mă înveţe graiul. Urmă un zâmbet îngâmfat. Ea mi-a spus poveşti despre nişte şerpi mari, cu aripi, care trăiau în munţi, păzind în bârlogul lor comori de aur, pe care nu trebuie niciodată să-i priveşti în ochi, ca să nu-ţi fure sufletul. Scoase un chicotit afectuos. Mărturisesc, întotdeauna mi-au plăcut lucrurile frumoase – şi ce este reşedinţa Locke dacă nu bârlogul unui balaur care şi-a adunat o sumedenie de comori?

Locke începu să se plimbe în cercuri neregulate, pescuind un trabuc pe jumătate mestecat din buzunarul hainei şi gesticulând pe fundalul cerului albastru al amiezii. Îmi spuse despre primii săi ani, petrecuţi studiind limba, geografia, istoria, economia; despre călătoriile sale în străinătate şi despre cum descoperise şi alte anomalii, pe care le jefuise şi le distrusese imediat; despre concluzia sa că noua lume era în continuare chinuită de tot felul de agitaţii şi nemulţumiri („Întâi americanii, apoi

afurisiţii de francezi, până şi haitienii! Unii după alţii!”), dar se ameliora constant sub îndrumarea noilor imperii care impuneau ordinea.

Îl ascultam, cu soarele pulsându-mi pe piele ca o bătaie de inimă fierbinte şi galbenă şi cu vorbele „stai liniştită” dându-mi târcoale prin minte ca nişte harpii. Mă simţeam din nou ca la doisprezece ani, când îmi ţinea prelegeri în biroul lui, în timp ce eu mă uitam fix la revolverul Enfield din caseta sa de sticlă.

Se alăturase Onorabilei Companii a Indiilor de Est în 1781. Desigur, avansase rapid în ierarhie – „Şi n-a fost vorba doar de Dreptul meu din naştere, nu te uita la mine aşa” –, făcuse o avere destul de mare, începuse afaceri pe cont propriu, se retrăsese şi reintrase în rândurile companiei de câteva ori ca să potolească suspiciunile despre vârsta sa, îşi construise case la Londra, Stockholm, Chicago, chiar şi o mică moşie înverzită în Vermont în anii 1790. Bineînţeles, alternase între casele sale, vânzându-le şi cumpărându-le din nou de vreo zece ori.

O vreme îndelungată, crezuse că va fi destul.

Dar apoi, în 1857, un grup de supuşi coloniali se răzvrătiseră, incendiaseră câteva forturi britanice şi obţinuseră victorii în întreaga regiune rurală timp de aproape un an, înainte de a fi încă o dată subjugat cu brutalitate.

— Eram acolo, January. În Delhi. M-am dus pe la fiecare răzvrătit pe care l-am putut găsi – nu erau mulţi, căci căpitanul dăduse ordin să fie puşi în tunuri şi să se tragă cu ei în loc de ghiulele – şi toţi mi-au spus aceeaşi poveste: o bătrână bengaleză din Meerut se strecurase pe o arcadă ciudată şi revenise după douăsprezece zile. Ea stătuse de vorbă cu o creatură cu puteri oraculare, care-i spusese că ea şi întreg poporul ei vor fi eliberaţi într-o bună zi de domnia străină. Aşa că ridicaseră armele împotriva noastră.

Locke înălţă braţele în aer, amintindu-şi de indignarea resimţită atunci.

— O fisură! O afurisită de uşă, pândind chiar sub nasul meu! Expiră aerul cu putere şi îşi vârî degetele mari sub curea, ca şi cum încerca să-şi impună să fie calm. Mi-am dat seama atunci de caracterul imperios al misiunii mele, de importanţa închiderii fisurilor. Mi-am asumat sarcina de a-i recruta şi pe alţii la cauza mea.

Aşa se înfiinţase Societatea, o asociaţie secretă a celor puternici: un bătrân din Volgograd, care-şi ţinea inima într-o casetă cu interiorul îmbrăcat în catifea; o moştenitoare bogată din Suedia; un ins din Filipine care se transforma într-un mistreţ negru şi uriaş; o mână de prinţi şi vreo zece membri ai Congresului american; o creatură cu pielea albă din Rumania, care se hrănea cu căldură umană.

Locke se întoarse cu faţa la mine în timp ce se plimba de colo-colo, prinzându-mi privirea într-a sa.

— Ne-am făcut bine treaba. Vreme de jumătate de secol, am lucrat din umbră ca să menţinem lumea asta în siguranţă şi prosperă – am închis zeci de fisuri, poate sute – am contribuit la construirea unui viitor stabil, luminos. Dar, January – privirea îi deveni şi mai intensă – nu-i de ajuns. Tot mai există murmure de nemulţumire, ameninţări la adresa stabilităţii, fluctuaţii periculoase. Avem nevoie de tot ajutorul pe care-l putem găsi, sincer, mai ales acum, că tatăl tău nu mai este.

Vocea îi scăzu până la o şoaptă ca un mormăit.

— Ajută-ne, copilă dragă. *Alătură-te* nouă.

De-acum trecuse bine de prânz, iar umbrele noastre începuseră să se îndepărteze prudent de noi, fărâmiţându-se în aşchii întunecate în iarba înaltă. Fluviul şi greierii fremătau într-un fel de iureş sub tălpile mele, de parcă pământul murmura un cântec pentru sine.

Domnul Locke trase aer în piept, aşteptând.

Cuvintele mi se năpusteau în cerul gurii, cuvinte precum „Mulţumesc” sau „Da, desigur, domnule” sau poate „Dă-mi un pic de timp”. Erau cuvinte

mulţumite, măgulite, pline de gratitudinea unei fetiţe, pentru că el mă iubea şi avea încredere în mine şi mă voia alături de el.

M-am întrebat dacă erau cuvintele mele sau ale domnului Locke, servite mie prin privirea ochilor săi aproape albi. Gândul era ameţitor, revoltător – mă înfurie.

— *Nu,* mulţumesc, am şuierat printre dinţii încleştaţi.

Locke plescăi din limbă.

— Nu fi nesăbuită, fato. Crezi că ţi s-ar permite să umbli liber, cu obiceiul tău de a deschide lucruri care ar trebui lăsate închise? Societatea nu ar îngădui ca o asemenea creatură să trăiască.

— Domnul Ilvane a menţionat deja asta. La fel şi domnul Havemeyer.

Locke pufni, exasperat.

— Da, îmi pare teribil de rău pentru Theodore şi Bartholomew. Amândoi erau adepţii extremelor şi ai soluţiilor violente. Te asigur, nimeni nu-i va duce prea mult lipsa lui Theodore. Recunosc că au existat unele îngrijorări legate de domnişoara Cum-o-cheamă şi de micul tău băiat de băcănie, dar m-am ocupat deja de ei.

„M-am ocupat de ei" –, dar ar fi trebuit să fie în siguranţă, ascunşi în Arcadia – un sunet slab, jeluitor îmi răsună în urechi, ca şi cum auzeam pe cineva plângând de la o mare depărtare. Am făcut câţiva paşi în faţă, aproape împiedicându-mă de ceva îngropat în mormanul de cenuşă.

— Jane – S-Samuel…

Abia le puteam rosti numele.

— Amândoi sunt absolut teferi!

Am simţit cum mă apucă slăbiciunea de uşurare şi m-am trezit că îngenunchez în cenuşă, cu Bad sprijinindu-mă dintr-o parte.

— I-am descoperit furişându-se în josul coastei statului Maine, după tine. Abia am apucat s-o zărim pe domnişoara Cum-o-cheamă – tare mai e iute de picior, hoaţa ticăloasă –, dar o s-o găsim noi în cele

din urmă, sunt sigur. În schimb, băiatul a fost chiar cooperant.

Se lăsă o tăcere care-mi ţiuia în urechi. Greierii murmurau şi ţârâiau.

— Ce i-ai făcut? abia am reuşit să şoptesc.

— Măi, să fie, oare te-ai îndrăgostit, după un deceniu în care ai fost Domnişorica Lăsaţi-mă în pace, nu vedeţi că citesc?

„Dacă l-ai omorât, am să scriu să-mi apară un cuţit în mână, jur c-o voi face…”

— Calmează-te, January. Metodele mele de interogare sunt mult mai puţin, hm, primitive decât ale lui Havemeyer. I-am pus doar câteva întrebări despre tine, mi-am dat seama că fuseseşi destul de nechibzuită încât să-i spui totul despre treburile Societăţii, aşa că i-am spus să uite întreaga tărăşenie. Ceea ce a fost atât de bun să şi facă. L-am trimis acasă la el, fără nicio grijă pe lume.

Zâmbetul domnului Locke – reconfortant, plin de siguranţă de sine – îmi spuse că nu înţelegea ce făcuse.

Nu înţelegea grozăvia faptei lui, violarea comisă. Nu înţelegea că intratul în mintea cuiva şi modelatul ei ca pe o bucată de lut vie este un soi de violenţă mult mai rea decât a lui Havemeyer.

Oare asta îmi făcuse mie toată viaţa? Mă forţase să devin altcineva? O persoană docilă, modestă şi bună, care nu fugea prin fâneţe şi nu se juca pe malul lacului cu fiul băcanului sau care nu implora în fiecare săptămână să plece în aventuri cu tatăl său?

„Fii fată cuminte şi vezi-ţi de treaba ta.” Oho, cum mai încercasem. Cum mă străduisem să încap între limitele înguste ale fetei care-mi spusese domnul Locke să fiu, cum îmi jelisem eşecurile.

Nu înţelegea cât de mult îl uram atunci, când am îngenuncheat în cenuşă şi în ierburile înalte, cu lacrimile transformându-mi-se într-o pastă noroioasă pe obraji.

— Aşa că vezi, am avut grijă de tot. Alătură-te Societăţii şi toate prostiile astea vor fi date uitării.

Invitaţia rămâne valabilă, aşa cum am promis.

Abia îl mai auzeam printre răgetele furiei mele pătimaşe.

— Nu vezi că eşti *menită* să faci asta? Te-am crescut lângă mine, te-am lăsat să vezi lumea, te-am învăţat tot ce am putut. N-am considerat niciodată că ar fi ceva înţelept să… hm – Locke tuşi scurt, cu stinghereală – să am un copil al meu, dacă era şi el dăruit cu Dreptul din naştere? Dacă venea să-mi conteste domnia? Dar uită-te la tine! Copilul meu adoptat s-a dovedit a fi aproape la fel de încăpăţânat, aproape la fel de puternic ca orice fiu care mi s-ar fi născut mie. Privirea lui aţintită asupra mea scăpăra de mândrie, ca a unui proprietar care-şi admira cel mai bun cal. Nu ştiu exact de ce eşti capabilă, recunosc, dar hai să aflăm împreună! Alătură-te nouă. Ajută-ne să protejăm lumea asta.

Ştiam că, atunci când domnul Locke protejează un lucru, îl pune sub cheie, îl ascunde, îl conservă ca pe acel membru amputat din vitrina de sticlă. Pe mine mă protejase întreaga mea viaţă şi asta aproape mă omorâse, sau cel puţin aproape omorâse sufletul din mine.

N-aveam să-l las să continue să facă asta lumii întregi. *Nici gând.* Dar cum oare să-l împiedic, când el îmi putea remodela voinţa cu o simplă privire? Mi-am îngropat mâinile în cenuşa plină de buruieni din jurul meu, cu un plânset amuţit rămas captiv în gâtlej.

În acel moment am făcut două descoperiri interesante: prima a fost o bucată de cărbune care aştepta sub stratul de suprafaţă alcătuit din cenuşă spălată de ploaie şi din noroi. A doua consta din rămăşiţele arse, în descompunere ale jurnalului meu de buzunar. Jurnalul pe care tata îl pusese în cufărul albastru cu zece ani în urmă, doar pentru mine.

Coperta, odinioară din cea mai moale piele de viţel, era acum rigidă şi crăpată, înnegrită de arsură pe margini. Doar primele trei litere ale numelui meu mai erau vizibile (vezi curba desfăşurată a acelui *J,* ca o frânghie atârnând la fereastra unei închisori?).

Bucăţele din ea se fărâmiţară şi căzură ca nişte fulgi când l-am deschis; paginile dinăuntru erau muşcate de flăcări şi murdare.

— Ce-i aia? Ce – lasă-l jos, January. Vorbesc serios.

Picioarele lui Locke se apropiau de mine, călcând apăsat. Am pus cărbunele pe pagină, trăgând o singură linie sinuoasă. „Doamne, sper să meargă."

— Nu glumesc…

O mână transpirată îmi cuprinse bărbia şi-mi trase faţa în sus cu forţa. Am întâlnit ochii pali, care mă tăiau până la os.

— Încetează, January.

Era ca şi cum m-aş fi scufundat într-un râu, iarna. O greutate incalculabilă mă apăsa în jos, mă strivea, mă trăgea de haine şi de membre şi mă mâna într-o singură direcţie – şi oare n-ar fi mult mai uşor să las râul să mă poarte cu el, în loc să-mi încleştez fălcile şi să refuz – m-aş putea întoarce *acasă,* aş putea să mă cuibăresc înapoi în fostul meu loc de fată cuminte, ca un câine de vânătoare loial la picioarele stăpânului său…

În timp ce mă uitam în ochii de culoarea osului ai domnului Locke, totul se reduse la întrebarea cât de bine reuşise el să mă convingă să fiu o fată cuminte şi la locul ei. Oare voinţa lui o eclipsase complet pe a mea? Îmi îndepărtase sinele meu firesc şi nu lăsase în urmă decât o versiune ca o păpuşă de porţelan? Sau doar mă îndesase într-un costum şi mă forţase să joc un rol?

Dintr-odată, m-am gândit la Stirling – la golul său înfiorător, de parcă nu mai rămăsese nimic sub masca de valet bun. Asta era viitorul meu? Oare mai rămăsese ceva din fetiţa aceea încăpăţânată, temerară care găsise o Uşă pe câmp, cu atâţia ani în urmă?

M-am gândit la evadarea mea disperată din Brattleboro; la înotul în miez de noapte până la farul abandonat şi la călătoria mea rătăcitoare, primejdioasă spre sud. M-am gândit la toate dăţile în care nu o ascultasem pe Wilda sau mă

strecurasem cu un foileton în biroul lui Locke, în loc să citesc *Istoria declinului şi a prăbuşirii Imperiului Roman;* la orele pe care le petrecusem visând la aventură, mister şi magie. M-am gândit la mine însămi aici, acum, îngenuncheată pe glia casei mamei, sfidându-l pe Havemeyer şi Societatea şi pe însuşi domnul Locke – şi am bănuit că mai rămăsese ceva.

Oare aş putea alege acum cine vreau să fiu?

Râul se umflă şi se revărsă asupra mea, trăgându-mă în jos, în jos, în jos… dar era ca şi cum devenisem ceva imposibil de greu, o statuie de plumb a unei fete cu câinele ei rezistând împreună, netulburaţi de râul zdrobitor.

Mi-am tras bărbia din mâna lui Locke, eliberându-mă de privirea sa. Cărbunele se mişcă pe pagină. *EA…*

Locke se trase înapoi, clătinându-se, şi l-am auzit căutându-se cu degetele la cingătoare. L-am ignorat. *EA SCRIE…*

Apoi se auzi foşnetul uşor al metalului pe pielea curelei şi un *clic-clic* sincopat. Cunoşteam sunetul acela; îl auzisem în cabana familiei Zappia chiar înaintea bubuiturii care-l ucisese pe Havemeyer; îl auzisem pe câmpia din Arcadia, când trăsesem dezlănţuită după Ilvane.

— January, nu prea ştiu ce faci, dar n-o pot permite.

Am remarcat, într-un mod detaşat, că nu mai auzisem niciodată vocea domnului Locke tremurând, dar nu părea să-mi pese; obiectul din mâinile lui îmi distrăgea atenţia de la asta.

Un revolver. Nu vechiul şi îndrăgitul Enfield pe care-l furase Jane, ci o armă cu aspect mult mai lucitor şi mai nou. Mă uitam prosteşte în ţeava sa, ca într-un tunel întunecos.

— Doar lasă-l jos, draga mea.

Părea la fel de calm şi autoritar ca atunci când prezida o întâlnire a consiliului de administraţie, cu excepţia tremurului subtil din voce. Se temea de ceva – de mine? Sau de Uşi şi de ameninţarea

omniprezentă a ceva mai puternic decât el, care pândea de partea cealaltă? Poate că toţi bărbaţii puternici sunt nişte laşi în adâncul sufletului, pentru că în sinea lor ştiu că puterea este temporară.

El zâmbi, sau încercă să zâmbească; gura i se întinse într-o grimasă ce-i dezvelea dinţii.

— Mă tem că uşile astea ale tale sunt sortite să rămână închise.

„Nu, nu sunt." Lumile n-au fost niciodată sortite să fie închisori, încuiate, sufocante şi sigure. Lumile trebuiau să fie nişte case imense prin care să poată hoinări oricine, cu toate ferestrele deschise larg şi cu vântul şi cu ploaia de vară năpustindu-se prin ele, cu pasaje magice în dulapuri şi cu tainice cufere de comori în pod. Locke şi Societatea lui îşi petrecuseră un secol alergând nebuneşte printr-o astfel de casă, bătând ferestrele în cuie şi încuind uşile.

Eram sătulă de uşile încuiate.

EA SCRIE O UŞĂ DE…

Privind în urmă, presupun că nici măcar nu-mi fusese frică de-adevăratelea de domnul Locke. Inima mea copilăroasă refuza să creadă că bărbatul care stătuse lângă mine într-o sută de trenuri şi vapoare cu aburi şi feriboturi, care mirosea a trabucuri şi a obiecte din piele şi a bani, care era întotdeauna acolo când propriii mei părinţi nu erau, ar putea vreodată să-mi facă rău cu adevărat.

S-ar putea chiar să fi avut dreptate, căci domnul Locke nu mă împuşcă pe mine. În schimb, am văzut sclipirea neagră a ţevii mutându-se spre dreapta. Se opri, aţintită asupra lui Bad, în locul în care firele de blană se întâlneau într-un vârtej pe pieptul lui.

M-am mişcat. Ţipătul meu fu înghiţit de o detunătură ca de trăsnet.

Şi apoi domnul Locke striga către mine, înjurând, iar eu îmi treceam degetele peste pieptul lui Bad, şoptind „o, Doamne, nu," iar Bad scheuna, dar nu era nicio rană, nicio gaură, pielea lui era la fel de netedă şi nevătămată cum fusese şi înainte…

Atunci de unde venea tot şuvoiul ăsta roşu?

Ah.

— Chiar nu poţi, măcar o dată, la naiba, să stai la un *loc*…

Deja în genunchi, m-am lăsat pe călcâie, privind sângele care curgea în jos pe pielea întunecată de praf a braţului meu în pârâiaşe precise, ca o hartă a străzilor unui oraş străin. Mustăţile lui Bad le urmăreau în timp ce el cerceta gaura neagră din umărul meu, cu urechile date pe spate de îngrijorare. Am încercat să ridic mâna stângă ca să-l liniştesc, dar era ca şi cum aş fi tras de sforile rupte ale unei marionete.

Nu mă durea, sau poate durea, dar durerea nu voia să fie insistentă, ci aştepta politicos prin apropiere, ca un oaspete bine-crescut.

Îmi scăpasem cărbunele. Propoziţia zăcea neterminată lângă o mică baltă roşie care se forma la capătul degetelor mele.

Ei bine, va trebui să meargă şi aşa, pentru că eu una n-aveam de gând să mai zăbovesc prin lumea asta rea, colţoasă, în care oamenii pe care-i iubeai îţi puteau face nişte lucruri atât de groaznice.

Întotdeauna mă pricepusem să fug.

Am întins un deget, aproape leneş, şi l-am tras prin băltoaca tulbure, de sânge. Am scris chiar pe pământ, cu litere roşii amestecate cu noroi, care sclipeau în soarele după-amiezii de vară. Greierii mă făceau să simt un zumzăit în oasele mâinii.

EA SCRIE O UŞĂ DE CENUŞĂ, CARE SE DESCHIDE.

Am crezut în ceea ce făceam aşa cum oamenii cred în Dumnezeu sau în existenţa gravitaţiei: cu o asemenea intensitate de neclintit, încât nici nu observă că o fac. Am crezut că sunt o lucrătoare prin cuvinte şi că voinţa mea poate remodela însăşi urzeala realităţii. Am crezut că Uşile există în locuri rare de rezonanţă între lumi, unde văzduhurile a două planete se ating uşor, ca o şoaptă. Am crezut că-mi voi revedea tatăl.

Un vânt de răsărit suflă dintr-odată dinspre malul fluviului, dar nu mirosea a peşte şi a apă, cum ar fi

trebuit. În schimb, mirosea uscat şi răcoros şi a mirodenii, cu o notă de scorţişoară şi de cedru.

Vântul se abătu peste mormanul de cenuşă. Se învârteji, asemenea uneia dintre tornadele acelea mici şi stranii pe care le vezi uneori azvârlind frunze în aer, iar cenuşa şi cărbunele de lemn putrezit de ploi şi ţărâna se înălţară de la sol. Atârnară o clipă între domnul Locke şi mine, sub forma unei arcade conturate pe cerul albastru de vară. Am văzut cum Locke rămâne cu gura deschisă, iar arma îi tremură în mână.

Apoi cenuşa începu… să se răspândească? Să se topească? Era ca şi cum fiecare fir de praf sau de lemn carbonizat ar fi fost o picătură de cerneală pusă în apă, iar acum nişte filamente delicate se întindeau în spirale unul către celălalt, întrepătrunzându-se, amestecându-se, înnegrindu-se, formând o linie curbă în aer până când…

O arcadă se înălţa înaintea mea. Arăta ciudat de fragilă, de parcă s-ar fi putut prăbuşi din nou într-un morman de cenuşă la cea mai uşoară atingere, dar era o Uşă. Deja simţeam mirosul mării.

M-am întins după faţa mea de pernă lăsată deoparte şi m-am ridicat nesigură în picioare, cu vederea înceţoşată de epuizare şi cu bucăţele de pământ şi de iarbă lipite de genunchi. L-am văzut pe domnul Locke strângând din nou revolverul în mână.

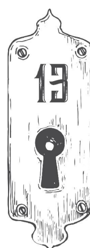
— Hai, gata, gata, opreşte-te. Încă putem îndrepta lucrurile. Încă te poţi întoarce cu mine, te poţi întoarce acasă – totul încă poate fi bine…

Era o minciună; eu eram periculoasă, iar el era un laş, iar laşii nu le îngăduie creaturilor periculoase să trăiască în dormitoarele lor de oaspeţi. Uneori, nu le îngăduie să trăiască deloc.

Am păşit spre uşa de cenuşă şi am întâlnit ochii domnului Locke pentru ultima dată. Erau albi şi pustii ca nişte luni. Am simţit dintr-odată nevoia copilăroasă de a-l întreba: „M-ai iubit vreodată cu adevărat?” dar ţeava armei se înălţă din nou şi mi-am zis în sinea mea: „Presupun că nu.”

M-am aruncat prin arcada de cenuşă, şi Bad sări odată cu mine, cu inima bubuindu-mi în piept şi cu trosnetul celei de-a doua împuşcături răsunându-mi în urechi şi urmându-mă în întunecime.

13. Uşile deschise

Intrasem în spaţiul Pragului de patru ori până acum. „Poate”, mi-am spus în timp ce mă prăbuşeam în întunecimea răsunătoare, „a cincea oară nu va mai fi atât de rău.”

Desigur, mă înşelam. Întocmai aşa cum cerul nu devine mai puţin albastru cu cât îl vezi de mai multe ori, la fel şi nimicul acela lipsit de atomi şi de aer al spaţiului dintre lumi nu devine mai puţin înspăimântător.

Întunecimea mă înghiţi ca o vietate. M-am înclinat în faţă, căzând şi în acelaşi timp necăzând, deoarece pentru a cădea, trebuie să existe un sus şi un jos, iar în Prag nu există decât nesfârşitul nimic negru. L-am simţit pe Bad trecând pe lângă mine şi atingându-mă uşor, dând din labe fără spor în vid, şi l-am cuprins cu braţul. Îşi ţinea ochii aţintiţi asupra mea. Îmi trecu prin minte că probabil câinii nu se pierd niciodată în spaţiul dintre lumi, fiindcă ei ştiu întotdeauna exact încotro se duc.

Şi la fel ştiam şi eu, de data asta. Simţeam cartea tatei strâns lipită de coaste şi am urmat mirosul de cedru şi de sare al lumii lui de origine, al lumii *mele* de origine, către cetatea din piatră albă.

Încă simţeam insistenţa flămândă cu care întunecimea mă trăgea în adâncurile ei, dar era ca şi cum ceva luminos, strălucitor din mine se desfăşurase în cele din urmă şi mă umplea până la contururile fiinţei mele. Eram slăbită, împovărată de răni – trădare, abandon, mica gaură neagră din umăr, o durere nouă care-mi semnala ceva rău la

şoldul stâng, la care nici nu voiam să mă gândesc –, însă eram pe deplin eu însămi şi nu mă temeam.

Până când am simţit că o mână mă apucă de gleznă.

Nu credeam că mă va urma. Vreau să înţelegi asta – n-am vrut să se întâmple aşa ceva, absolut deloc. Am crezut că va rămâne în urmă în lumea lui mică şi sigură şi că-mi va zdrobi Uşa, transformând-o înapoi cenuşă şi lemn carbonizat. Am crezut că va ofta cu regret, va tăia cu o linie intrarea despre mine din registrul lui contabil mental *(Fată metisă, suspectată de puteri magice, valoare necunoscută)* şi apoi se va întoarce la cele două pasiuni ale sale, care mergeau mână în mână – strângerea de averi şi închiderea de Uşi. Dar n-o făcuse.

Poate că mă iubea, la urma urmelor.

Cred că am întrezărit chiar o umbră de iubire când m-am întors să-i văd faţa – sau măcar o dorinţă de a poseda, condiţionată şi lacomă –, însă a fost iute absorbită de furia lui nestăpânită. Nimic nu se compară cu furia cuiva foarte puternic când îşi vede planurile dejucate de cineva care se presupunea că e slab.

Degetele i se îngropară în carnea mea. Cu cealaltă mână ţinea în continuare revolverul strălucitor şi i-am văzut degetul mare mişcându-se. În Prag nu existau sunete, dar mi-am imaginat că aud iarăşi acel *clic-clic* prevestitor de rele. „Nu nu nu” – simţeam că încetinesc, zbătându-mă în întunecime, cu frica estompându-mi obiectivul…

Însă uitasem de Bad. Primul meu prieten, cel mai drag companion, câinele meu teribil care întotdeauna considerase lista „Persoane pe care te rog să nu le muşti niciodată” un document negociabil. Se arcui pe spate, cu ochii săi galbeni sclipind de bucuria sălbatică a unui animal care face ceea ce-i place mai mult, şi îşi înfipse colţii în încheietura mâinii lui Locke.

Gura acestuia se deschise într-un ţipăt mut. Îmi dădu drumul, apoi începu să plutească, să se

prăbuşească singur în imensitatea goală a Pragului, cu ochii albi şi mari ca nişte farfurii de porţelan.

În pofida tuturor Uşilor pe care le închisese, mă întrebam cât timp se scursese de când trecuse prin una, de când văzuse ultima dată Pragul. Părea să fi uitat de furie, de direcţia în care se îndrepta, de arma din mână – pe chipul lui nu mai era acum decât o groază cumplită.

Încă ar fi putut să mă urmeze.

Dar îi era prea frică. Se temea de schimbare şi de incertitudine, de Pragul însuşi. De lucrurile care nu se aflau în puterea lui şi de lucrurile neclare, aflate undeva la mijloc.

M-am uitat cum întunecimea lua muşcături mici, delicate, din marginile lui. Mâna sa dreaptă şi revolverul dispărură. Întregul său braţ. Ochii săi – acei ochi puternici, pali, care-i aduseseră o asemenea avere şi situaţie socială, care subjugaseră inamici şi convinseseră aliaţi şi chiar remodelaseră, temporar, fete încăpăţânate – nu puteau face nimic împotriva întunecimii.

M-am întors cu spatele. Nu mi-a fost uşor: o parte din mine tot mai voia să-i întindă mâna, să-l salveze; o altă parte din mine voia să-l privească cum dispare, bucată cu bucată, plătind pentru fiecare trădare şi fiecare minciună. Dar simţeam că lumea mea de origine încă mă aşteaptă, sigură şi constantă ca Steaua Polară, şi nu puteam merge spre ea, dacă continuam să privesc în urmă.

Piciorul meu desculţ dădu de piatră solidă şi caldă.

N-am recunoscut decât lumina soarelui şi mirosul mării.

Când am deschis ochii, soarele apunea. Îl vedeam scufundându-se ca un cărbune roşu şi turtit în vestul oceanului. Totul avea contururi diafane, fiind luminat de o strălucire roz-aurie care-mi aminti pentru o clipă somnoroasă de cuvertura pe care mi-o

dăduse tata când eram mică. „O, Tată, mi-e dor de tine.”

Probabil că am oftat, pentru că lângă mine s-a produs ceva ca o mică explozie – Bad ţâşni în picioare ca din puşcă. Ateriză prost pe laba cu probleme, scheună şi se mulţumi să dea din coadă frenetic, mişcându-se din tot corpul, şi să-şi îngroape faţa la gâtul meu.

L-am cuprins cu braţele sau am încercat, fiindcă numai braţul drept mi-a dat ascultare cu entuziasm real. Cel stâng doar săltă un pic, ca un peşte, şi zăcu nemişcat. În acel moment, în timp ce mă uitam lung şi uşor nedumerită la braţul neascultător, durerea care aşteptase politicos îşi drese glasul, făcu un pas în faţă şi se prezentă.

„La naiba”, mi-am zis foarte elocvent. Apoi, după alte câteva bătăi de inimă, în timpul cărora mi-am simţit fiecare fibră de muşchi ruptă din umăr şi fiecare os zdruncinat din şoldul stâng, mi-am revizuit opinia: „Rahat!”

De fapt, asta a ajutat un pic; domnul Locke îmi interzisese să vorbesc urât când aveam treisprezece ani şi mă prinsese spunându-i noului băiat care ajuta la bucătărie să-şi ţină dracului mâinile acasă. M-am întrebat cât îmi va lua până când voi termina de descoperit regulile astea mărunte şi meschine ce-mi guvernaseră viaţa, şi dacă le voi descoperi doar încălcându-le. Gândul acela m-a înveselit.

Iar apoi m-am întrebat cât timp va trebui să treacă pentru a nu-l mai vedea pe domnul Locke devorat de întunecimea materializată şi am suspinat un pic.

M-am forţat să mă ridic în picioare – încet şi dureros şi cu multe alte înjurături – şi am vârât *Cele zece mii de Uşi* sub braţ. Cetatea se aşternea sub mine. Oare cum v-am descris-o înainte? O lume alcătuită din apă sărată şi din piatră. Clădiri care se înălţau în spirale văruite în alb, nepătate de fum de cărbuni şi de praf. O pădure de catarge şi de pânze de-a lungul coastei. Totul era în continuare acolo şi aproape neschimbat. (Acum mă întreb ce a însemnat

închiderea Uşilor pentru celelalte lumi, nu doar pentru cea în care trăisem eu.)

— Mergem? am murmurat către Bad.

O luă înainte, coborând panta abruptă a dealului, îndepărtându-se de arcada de piatră şi de perdeaua zdrenţăroasă prin care intraserăm, de petele de sânge încinse de soare ce crăpau şi se scorojeau pe jos, şi îndreptându-se spre Cetatea Nin.

Amurgul se lăsase de-a binelea până când am călcat pe caldarâmul unei străzi din cetate. Lumina mierie a lămpilor se revărsa prin ferestre şi conversaţiile de la cină se avântau ca nişte rândunele în văzduhul de deasupra. Limba avea un ritm familiar, urcător şi coborâtor, o rostogolire languroasă care-mi amintea de vocea tatei. Cei câţiva trecători semănau un pic cu el, de asemenea – piele neagră-roşcată, ochi negri, spirale de cerneală care le încolăceau antebraţele. Crescusem considerându-l pe tata profund străin, excentric, deosebit de toţi ceilalţi, iar acum vedeam că fusese doar un bărbat aflat foarte departe de casă.

Judecând după privirile lungi, bombănelile şi graba în care treceau ceilalţi, *eu* eram în continuare nelalocul meu, nu chiar aşa cum trebuie. M-am întrebat dacă voi fi întotdeauna de culoare nepotrivită şi undeva la mijloc, indiferent unde mă duceam, înainte de a-mi aminti că purtam nişte haine străine într-o stare jalnică şi că Bad şi cum mine şchiopătam, eram murdari şi sângeram.

Am cotit uşor spre nord, uitându-mă la stelele noi care-mi făceau poznaş cu ochiul din constelaţiile lor ciudate. De fapt, nu ştiam încotro merg – *o casă de piatră sus, pe coasta dealului de la nord* era o adresă cam imprecisă –, dar aşa ceva părea un obstacol mic, ce putea fi depăşit.

M-am rezemat de un zid de piatră albă şi am scos pe dibuite busola verde-arămie a domnului Ilvane din săculeţul meu. Am ţinut-o strâns în palmă şi m-am gândit la tata. Acul se roti spre vest, arătând drept spre marea liniştită şi cenuşie. Am încercat din nou, închipuindu-mi în schimb o seară aurie de

acum şaptesprezece ani, când stătusem cu mama pe un pled scăldat în soare, când avusesem un cămin şi un viitor şi părinţi care mă iubeau. Acul ezită, tremurând sub sticlă, apoi indică spre nord, dar nu cu exactitate.

L-am urmat.

Am găsit o potecă de pământ ce părea să se alinieze bine cu acuşorul meu de aramă şi am urmat-o spre secera galben-pai a lunii. Era o cărare umblată, dar abruptă, iar eu mă opream uneori, ca să las durerea să tropăie şi să-mi ţipe în urechi, înainte de a o linişti şi de a continua.

Apărură şi mai multe stele, ca nişte bucle scânteietoare lăsate de un stilou care scria pe cer. Şi apoi silueta scundă, masivă şi umbrită a unei case ni se ivi în faţă. Inima mea – şi nu cred că a mai fost vreodată o inimă atât de epuizată şi de stoarsă în toată istoria lumii – tresăltă şi se trezi la viaţă.

În fereastră se zărea o lumină pâlpâitoare, care contura două persoane: un bărbat, înalt, dar gârbovit de vârstă, cu smocuri de păr alb în jurul ţestei, şi o femeie bătrână, cu o basma legată în jurul părului şi cu braţe înnegrite până la umăr de cerneală.

Niciunul dintre ei nu era tatăl sau mama mea. Desigur. Nu ştii cu adevărat cât de mari ţi-au fost speranţele până când nu le vezi chircindu-se dinaintea ta.

O persoană raţională ar fi făcut atunci calentoarsă în cetate şi ar fi cerşit sau cerut prin semne o masă caldă şi un loc de dormit şi ceva îngrijiri medicale. Cu siguranţă n-ar fi înaintat, clătinându-se, cu lacrimile curgându-i în tăcere pe obraji. N-ar fi stat în faţa uşii care nu era a ei, o ditamai bucata de lemn devenit cenuşiu şi conservat de sare, cu un cârlig de fier pe post de clanţă, şi n-ar fi ridicat mâna teafără ca să bată.

Şi când ieşi o femeie bătrână, cu faţa brăzdată de riduri ridicată întrebător, strângând din ochii lăptoşi ca să vadă mai bine, n-ar fi izbucnit într-un discurs nedesluşit din cauza plânsului.

— Mă scuzaţi că vă deranjez, doamnă, doar că mă-ntrebam dacă-l cunoaşteţi pe bărbatul care locuia aici pe vremuri. Am făcut cale lungă până aici şi voiam – voiam să-l văd. Numele lui era Julian. Vreau să zic, Yule Ian…

Am văzut cum bătrâna strânge din buze, până când gura ajunse să-i semene cu o rană cusută. Clătină din cap.

— Nu. Apoi, pe un ton aproape răstit: Cine eşti tu, să-ntrebi de Yule al meu? Nu l-am mai văzut de aproape douăzeci de ani.

Mi-a venit să urlu la lună sau să mă fac ghem pe prag şi să plâng ca un copilaş pierdut. Tata nu se întorsese acasă, şi nici mama, iar ceea ce era frânt n-avea să se mai vindece niciodată; cuvintele bătrânei erau un verdict nemilos şi definitiv.

De asemenea, în mod misterios, erau în limba mea, limba engleză.

Nişte furnicături periculoase, nesăbuite începură să-mi urce prin membre. Cum de ştie o limbă din lumea mea? O învăţase cineva? Şi oare o luasem eu razna de tot, sau ea şi cu mine avem aceiaşi pometi, poate şi aceeaşi înclinare a umerilor –, dar apoi puhoiul de întrebări amuţi.

În căsuţa de piatră de pe coasta dealului mai era cineva. Lângă mine, Bad ciuli urechile.

Am surprins o izbucnire de mişcare în spatele siluetei luminate de lampă a bătrânei – o licărire alb-aurie în întuneric, asemenea grâului de vară – şi apoi în prag apăru altă femeie.

Acum, când am avantajul liniştitor al timpului şi al familiarităţii, ţi-o pot descrie cu uşurinţă: o femeie obosită, totuşi puternică, cu părul blond încărunţit la tâmple, cu pielea atât de pistruiată şi arsă, încât aproape putea trece drept cineva născut în lumea aceea şi cu acel gen de trăsături puternice, lipsite de frumuseţe, pe care romancierii le numesc *frapante.*

Însă în acea clipă, stând în pragul casei în care mă născusem, cu o senzaţie de gheară în piept de parcă cineva ar fi băgat mâna pe după coastele mele

şi mi-ar fi apucat strâns inima, am privit-o fără nicio ordine. Mâinile ei: cu degete groase, însemnate şi haşurate cu cicatrici lucitoare, albe, complet lipsite de trei unghii. Braţele ei: musculoase, fibroase, înfăşurate în cerneală neagră. Ochii ei: un albastru delicat, visător. Nasul ei, bărbia pătrată, sprâncenele drepte: toate exact ca ale mele.

Bineînţeles, nu mă recunoscu. Era absurd să-mi doresc ca ea să mă recunoască, după aproape şaptesprezece ani petrecuţi pe planete diferite. Cu toate astea, mi-am dorit-o.

— Bună, Adelaide.

Oare ar fi trebuit să-i spun „Mamă”? Cuvântul îmi stătea greoi şi străin pe limbă. Şi oricum, o cunoşteam mai degrabă ca pe un personaj din cartea tatei.

Sprâncenele i se încreţiră în acea expresie nesigură a cuiva care nu-şi aminteşte cum te cheamă şi nu vrea să te ofenseze – gura i se deschise să spună ceva de genul „Poftim?” sau „Ne-am mai întâlnit?” şi am ştiut că asta mă va durea întocmai ca şi cum aş fi fost împuşcată din nou, o durere care sapă şi care se înrăutăţeşte cu timpul –, dar apoi făcu ochii mari.

Poate fiindcă vorbisem în engleză sau poate fiindcă văzuse hainele mele familiare, şi totuşi străine, însă începu să mă privească, să mă privească *cu atenţie,* cu o foame lacomă, disperată pe chip. I-am văzut ochii executând acelaşi dans frenetic ca şi ai mei cu câteva clipe înainte – de la snopul meu sălbatic de păr împletit, la braţul pătat de sânge ruginiu, la ochii mei, la nas, la bărbie…

Şi apoi mă recunoscu.

Am văzut cum pe chip i se instala recunoaşterea, minunată şi teribilă. În amintirea mea, ea are două feţe complet diferite deodată, asemenea zeului după care mi-a dat numele. Pe una dintre feţe i se citeşte bucuria debordantă, care aruncă spre mine lumina vie a soarelui însuşi. Pe cealaltă faţă se vede cea mai profundă jale, suferinţa intensă, până la os, a

cuiva care a căutat ceva prea mult timp şi l-a găsit prea târziu.

Întinse o mână spre mine şi i-am văzut buzele mişcându-se: *Ja-nu-ary.*

Totul începu să se clatine în jurul meu, precum ultimele cadre tremurătoare ale unei role de film, şi mi-am amintit cât de dureros, cât de cumplit de obosită eram, cât de mult sufeream, cât mersesem ca să ajung tocmai în locul acesta. Am avut timp să gândesc „Bună, Mamă”, apoi m-am prăbuşit înainte într-un întuneric fără durere.

Nu pot fi sigură, dar mi s-a părut că simt cum cineva mă prinde în timp ce cădeam. Am avut impresia unor braţe puternice, bătute de vânturi, care mă cuprindeau de parcă n-ar mai fi vrut să-mi dea drumul niciodată, am simţit bubuitul inimii altcuiva pe obraz – am simţit cum lucrul acela discordant şi frânt din miezul fiinţei mele se reface din bucăţi şi cum începe, poate, să se vindece.

Iar acum stau la biroul acesta din lemn galben, cu un stilou în mână şi un teanc de foi din hârtie de bumbac care mă aşteaptă, atât de curate şi perfecte, încât fiecare cuvânt este un păcat, o urmă de pas pe zăpada proaspăt căzută. O busolă veche, nemarcată, stă pe pervazul ferestrei, continuând să arate cu încăpăţânare spre largul mării. Stele de tinichea se leagănă atârnate deasupra mea, sclipind şi răsucindu-se în lumina de chihlimbar a soarelui ce intră pieziş prin fereastră. Privesc micile dâre de lumină care dansează peste cicatricile perlate de pe braţul meu, peste bandajele curate de la umăr şi peste pernuţele aranjate cu grijă în jurul şoldului meu. Încă mă doare, ca o căldură care sapă până la şira spinării şi nu slăbeşte niciodată; medicul – parcă se numeşte Vert Bonemender (Vindecă-oase) – a spus că o voi simţi mereu.

Cumva, mi se pare corect. Cred că, dacă deschizi prin scris o Uşă între lumi şi-l încredinţezi pe tutorele şi temnicerul tău întunecimii eterne a

Pragului, poate n-ar trebui să te mai simţi întocmai ca înainte.

Şi oricum, Bad şi cu mine o să ne potrivim. Chiar acum mă uit la el cum se freacă cu spinarea de coama pietroasă a dealului, în acel fel extaziat al câinilor, care te face să te gândeşti că poate n-ar strica să încerci şi tu. Are din nou blana lucioasă ca bronzul, fără cusăturile în zigzag şi umflăturile care se vedeau peste tot, dar una dintre labe tot nu pare să se îndrepte complet.

Dincolo de el, văd marea. Sură ca o turturea, cu creste de aur în lumina soarelui. Cu ani în urmă Adelaide a adăugat camera asta la casa de piatră de pe coasta dealului; nu cred că ferestrele dau spre mare dintr-o întâmplare, ci le-a vrut aşa ca să poată sta mereu cu ochii aţintiţi asupra orizontului, privind, căutând, sperând.

Este a şaisprezecea zi de când mă aflu aici. Tata n-a venit.

Am convins-o pe Ade (mi-e mai uşor să-i zic Ade decât Mamă; ea nu mă corectează, dar uneori o văd cum tresare, ca şi cum propriul nume ar fi o piatră cu care arunc în ea) să nu-şi încarce barca cu provizii şi să nu plece pe mare în căutarea lui, fără hartă şi fără cârmă, dar a fost cât pe ce s-o facă. I-am amintit că niciuna dintre noi nu ştie unde anume în Cea Scrisă se deschide Uşa lui, că între timp i-ar fi putut ieşi în cale tot felul de primejdii, că s-ar simţi de-a dreptul aiurea dacă ar părăsi Cetatea Nin chiar în timp ce Tata naviga spre ea. Aşa că a rămas aici, dar tot trupul i-a devenit un alt ac de busolă îndreptat spre largul mării.

— Nu-i atât de diferit, de fapt, îmi spuse în a treia zi.

Ne aflam în dormitorul ei de piatră întunecos, în acele ore domoale şi tainice dinaintea zorilor. Eu eram sprijinită pe perne, cu o febră prea mare şi prea chinuită de durere ca să pot dormi, iar ea şedea pe podea, cu spatele rezemat de pat şi cu capul lui Bad în poală. Din câte îmi dădeam seama, nu se mişcase de acolo de trei zile; de fiecare dată când

deschideam ochii, îi vedeam linia pătrăţoasă a umerilor şi coama de păr vârstată cu alb.

— Înainte, îl căutam mereu, plecam după el. Acum îl aştept.

Vocea îi era obosită.

— Deci tu… tu chiar ai încercat. Mi-am umezit buzele crăpate. Să ne găseşti.

Am făcut un efort să nu las amărăciunea şi suferinţa să mi se strecoare în voce, acel „Unde ai fost în toţi anii ăştia” şi acel „Aveam nevoie de tine amândoi” – da, ştiu că nu-i corect să dau vina pe mama pentru că a fost prinsă într-o altă lume întreaga mea viaţă, dar inima nu-i o tablă de şah şi nu joacă după reguli –, însă tot le-a auzit.

Linia fermă a umerilor îi tresări, apoi se aplecă în faţă. Îşi apăsă podul palmelor pe ochi.

— Copilă, am încercat să vă găsesc în fiecare nenorocită de zi, timp de şaptesprezece ani.

N-am spus nimic. De fapt, n-am putut.

După un moment, ea continuă.

— Când uşa s-a închis – când ticălosul ăla nenorocit a închis-o, după spusele tale – am rămas eşuată pe colţul ăla amărât de stâncă zile… zile întregi. Nu ştiu cât a durat, să-ţi spun drept. Fără mâncare, doar cu un pic de apă pe care am găsit-o plutind printre sfărâmăturile naufragiului. Sânii m-au durut, apoi mi-a curs lapte din ei, apoi au secat, iar eu nu puteam ajunge la tine, nu-mi puteam găsi copilaşul… Am auzit-o cum înghite un nod. După o vreme, soarele mi-a venit de hac şi am început să cred că aş putea săpa prin piatră ca să-mi croiesc drum în partea cealaltă, până la tine, dacă încercam suficient de mult. Cred că aşa m-au găsit: nebună de legat, zgrepţănând stânca tare şi plângând.

Îşi duse mâinile la piept, ascunzându-şi unghiile lipsă. Lucrul recent vindecat din pieptul meu zvâcni dureros.

— Era un cuplu de pescari din Cetatea Plumm, soţ şi soţie, care ne văzuse plecând şi se îngrijorase când nu ne-am mai întors. M-au luat la ei, m-au hrănit, au suportat o mulţime de înjurături şi de

ţipete. M-au ţinut legată de mijloc cu o funie, ca să nu mă arunc înapoi în mare, cred. Nu-mi… amintesc prea multe din perioada aia.

Însă, în cele din urmă, ajunsese să se simtă mai bine, sau cel puţin suficient de bine ca să facă planuri. Se îmbarcă pe o corabie ce se întorcea în Cetatea Nin, le spuse părinţilor lui Yule Ian ce se întâmplase – „Le-am spus tot adevărul, ca o nesăbuită, dar ei şi-au închipuit că fiul şi nepoţica lor se pierduseră pe mare şi s-au pus pe jelit” –, câştigă, cerşi şi fură destui bani ca să echipeze *Cheia* şi plecă pe mare în căutarea altei căi de întoarcere acasă.

Primii ani au fost neroditori şi frenetici. Încă se spun poveşti despre văduva nebună a cărei piele s-a albit de durere şi care străbate mările în lung şi-n lat, fără odihnă, în căutarea iubirii ei pierdute. Care bântuie locurile izolate – grote din ocean şi mine abandonate şi ruine uitate –, strigându-şi fetiţa.

Trecuse bezmetică prin zeci de Uşi. Văzuse pisici înaripate care vorbeau în ghicitori, dragoni de mare cu solzi de sidef, oraşe verzi care pluteau în înaltul cerului, printre nori, bărbaţi şi femei făcuţi din granit şi alabastru. Dar nu găsi niciodată singura Uşă pe care o voia. Nici măcar nu era sigură că o asemenea Uşă există sau că avea să-şi găsească soţul şi fiica de cealaltă parte a ei.

— M-am gândit uneori că poate v-aţi pierdut în spaţiul intermediar, dintre lumi – că poate ar trebui să mă azvârl şi eu acolo după voi.

În cele din urmă, se apucă de negoţ mărunt, ca să-şi poată plăti călătoriile prin Cea Scrisă. Căpătă reputaţia unui marinar dispus să meargă foarte departe pentru foarte puţini bani sau uneori doar cu preţul unei poveşti sau două, care uneori întârzia pe drum zile sau săptămâni întregi, dar care se întorcea adesea cu bunuri ciudate şi nemaipomenite de vânzare. Nu făcea niciodată prea mulţi bani, pentru că refuza să circule pe rute regulate spre aceleaşi locuri, aşa cum ar fi făcut orice neguţător întreg la minte, însă nici nu suferea de foame.

Şi continuă să caute. Chiar şi ştiind că fiica ei ar fi împlinit deja zece, doisprezece, cincisprezece ani – fiind o străină pentru ea; chiar şi după ce părinţii lui Yule îi sugerară, cu blândeţe, că ar putea avea alt copil dacă se recăsătorea curând. Chiar şi după ce uitase forma exactă a mâinii lui Yule Ian în jurul stiloului său, felul în care se apleca asupra muncii sale sau în care umerii i se cutremurau când râdea (oare îl văzusem vreodată râzând astfel?).

— Mă întorc aici de câteva ori pe an, între două plecări, dorm în casa mea şi-mi amintesc cum să stau liniştită. Îi vizitez pe părinţii lui Julian, care s-au mutat aici când Tilsa a renunţat la prăvălia ei de tatuaje. Dar în marea parte a timpului sunt… mereu în mişcare.

Soarele răsărise între timp şi o dungă de lumină de culoarea lămâii înainta încet pe podea. Mă simţeam ca un obiect de curând desfăcut în bucăţi, curăţat bine şi reasamblat, doar că nimic nu mai era chiar acolo unde fusese. În mine încă plutea ceva amărăciune, şi destul de multă suferinţă, totuşi era şi ceva uşor ca un fulg şi scânteietor – iertare, poate, sau compasiune.

Nu mai spusesem nimic de atâta vreme, că vocea mi-a scârţâit un pic, ca o balama neîntrebuinţată.

— Întotdeauna am visat la o asemenea viaţă. Să cutreier lumea, liberă.

Mama pufni pe nas, într-un râs trist.

— O hoinară înnăscută, aşa cum am spus întotdeauna.

Îl mângâie pe cap pe Bad, scărpinându-i locul preferat, de sub bot. El se transformă într-un pudel blănos de bronz în poala ei, dând uşor din labe în aer.

— Ascultă însă la mine: libertatea nu face nici cât o ceapă degerată dacă n-ai cu cine s-o împarţi. Mi-am petrecut atâta timp dorindu-mi să nu fi navigat niciodată prin uşa aia, January. Dar în cele mai urâte, cele mai egoiste momente ale mele, mi-am dorit să fi fost eu la provă, cu tine. Cel puţin Julian te avea pe *tine.*

Vocea îi era atât de stinsă, încât abia o puteam auzi, sugrumată de suferinţa grea a celor şaptesprezece ani.

M-am gândit la tata. La cât de rar îl vedeam şi la faptul că faţa lui trăda aceeaşi oboseală care-l golea pe dinăuntru ca şi chipul mamei, şi la felul în care ochii lui îmi priveau faţa în treacăt, ca şi cum ar fi fost dureros pentru el să se uite la mine prea mult timp.

— Eu… Da, mă avea pe mine. Dar nu eram de ajuns.

Ciudat, asta mă supăra foarte tare, acum însă furia se înmuiase, se lichefiase precum ceara care se topeşte.

Un icnet aspru, furios se auzi dinspre mama.

— La naiba, ar fi *trebuit* să fii! A fost… a reuşit el…

Ştiam ce avea de gând să întrebe: „A fost un tată bun?” şi m-am trezit că nu vreau să răspund; părea o cruzime inutilă.

— Aş fi fost eu de ajuns pentru *tine?* am întrebat în schimb. Te-ai fi oprit din căutarea Tatei?

Am auzit-o că-şi ţine răsuflarea, dar nu răspunse. Nu era nevoie.

— Uite. Am scormonit prin pernele şi pledurile mele până am dat de coperta caldă a cărţii *Cele zece mii de Uşi.* Cred că ar trebui să citeşti asta. Ca să-l poţi – „ierta” am zis în sinea mea – înţelege.

O luă.

Încă o surprind recitind unele pasaje, trecându-şi degetele peste cuvintele dactilografiate de parcă ar fi miracole sau talismane magice, cu buzele mişcându-se în ceva ce seamănă foarte mult cu o rugăciune. Cred că ajută. De fapt, nu *ajută* întocmai – cred că doare ca naiba să recitească povestea vieţii ei, cu toate promisiunile încălcate şi şansele pierdute, să citească despre bărbatul în care s-a transformat tata şi despre alegerile pe care le-a făcut el.

Însă continuă s-o citească. Presupun că e un fel de dovadă că el încă trăieşte şi încă o iubeşte, că se

străduieşte să-şi găsească drumul înapoi spre ea. Că ceea ce a fost spulberat se va reîntregi.

Aşa că acum suntem două femei care privim lung spre mare, aşteptând şi sperând. Uitându-ne la corăbiile ce brăzdează curba orizontului, citind rotocoalele negre ale binecuvântărilor cusute pe pânzele lor. Mama mi le traduce din când în când: *Pentru mult peşte gras. Pentru târguri reciproc avantajoase. Pentru călătorii sigure şi curenţi puternici.*

Uneori, bunicii mei stau cu noi şi privesc, de asemenea. Nu prea vorbim, probabil pentru că suntem ocupaţi cu uluirea reciprocă faţă de existenţa celuilalt, dar îmi place să-i simt cum stau lângă mine. Tilsa, bunica mea, mă ţine adesea de mână, ca şi cum nu e chiar convinsă că sunt aievea.

Uneori, când rămânem doar noi două, mama şi cu mine stăm de vorbă. I-am povestit despre reşedinţa Locke, despre Societate şi despre azil, despre Tata şi Jane şi destul de multe despre tine. I-am spus despre mătuşa Lizzie, care locuieşte singură la ferma Larson.

— Doamne, tare mi-aş dori s-o văd! a oftat mama.

I-am reamintit că Uşa era deschisă şi că ar putea trece prin ea oricând pofteşte şi a făcut ochii mari. Dar n-a plecat; a continuat să privească lung spre orizont.

Acum stăm mai tot timpul în tăcere. Ea cârpeşte vele sfâşiate, reciteşte cartea tatei, stă în picioare pe coama dealului cu vântul care miroase a sare uscându-i urmele de lacrimi de pe faţă.

Eu scriu, aştept şi mă gândesc la tine.

La orizont creşte acum o velă care seamănă cu o semilună cu colţurile ascuţite. Binecuvântările ei sunt strâmbe şi grosolane, de parcă ar fi fost cusute în mare grabă de cineva fără prea mare pricepere la mânuirea acului şi a aţei.

Doar atunci când pânza se mai măreşte îmi dau seama că n-am nevoie să mi se traducă binecuvântările astea. Le pot citi chiar eu, în cea

mai simplă engleză: *Pentru casă. Pentru dragostea adevărată. Pentru Adelaide.*

Pot vedea – oare chiar pot sau îmi imaginez? – silueta conturată de soare a unui singur marinar care stă în picioare la provă. Se înclină spre cetate, spre casa de piatră de pe coama dealului, spre dorinţa fierbinte a inimii lui.

O, Tată. Ai ajuns acasă.

Iar acum mă ghemuiesc în pântecele *Cheii,* scriind la lumina inspiratoare a lunii pline din această lume străină. Lemnul miroase a cuişoare, a tanin şi a vin de ienupăr. Miroase a apusuri de soare la orizonturi străine, a constelaţii fără nume şi a ace de busolă care se rotesc şi a graniţe uitate de la marginea lumii. Nu poate fi o simplă coincidenţă că barca mamei miroase întocmai precum cartea tatei.

Ei bine, presupun că nu mai este barca mamei, nu? Ne-a dăruit-o lui Bad şi mie.

— Mă gândesc că merită o ultimă cursă pe cinste, spusese ea şi zâmbise într-un fel trist şi un pic strâmb.

Braţul tatei îi strânsese mai tare umerii, iar zâmbetul ei se îndreptase, ca un pescăruş care iese din apa în care plonjase, înălţându-se spre soare.

Arătau amândoi atât de tineri în timp ce mă îndepărtam de ei pe mare.

Desigur, voiseră ca eu să rămân, dar nu puteam. În parte – şi-ţi interzic să le spui asta vreodată – pentru că statul alături de părinţii mei seamănă destul de mult cu statul lângă un furnal deschis. Când mă întorc cu spatele la ei, îmi simt obrajii pârjoliţi, iar ochii mă înţeapă ca şi cum m-aş fi uitat direct la soare.

Aşa a fost din clipa în care tata s-a dat jos din barcă. Bad şi cu mine coboram încet, şchiopătând pe străzile pietruite, eu simţindu-mă lipicioasă de sudoare în arşiţa amiezii, când mama era deja pe chei, lipăind desculţă pe scândurile sale, cu părul fluturându-i în urmă ca o flamură. O siluetă

întunecată se repezi spre ea, poticnindu-se, purtând bine-cunoscuta haină fără formă, cu braţele ridicate şi cu mâinile înfăşurate în bandaje grosolane. Amândoi se mişcau de parcă erau atraşi unul spre celălalt printr-o lege a fizicii, ca două stele ce sunt pe punctul de a se ciocni, apoi tata se opri, descumpănit.

Se afla la doar un metru, doi de mama. Se aplecă spre ea, ridică o mână înfăşurată în zdrenţe, care rămase suspendată parcă deasupra curbei obrazului ei, dar n-o atinse.

Eu mă oprisem, privindu-i de la o sută de metri, şuierând „hai-hai-hai” cu voce scăzută.

Însă, dintr-un motiv necunoscut, tata se împotrivea lucrului care-l ţinuse în mişcare cu disperare vreme de şaptesprezece ani, care-l purtase prin zece mii de lumi şi care îl adusese în cele din urmă aici, în Cetatea Nin în anul 1911 după socoteala mea, sau 6938 după a lui, uitându-se în ochii precum cerul de vară al iubirii sale adevărate. Era ca şi când inima i se rupsese în două şi jumătăţile se războiau între ele.

Îşi îndepărtă mâna de chipul mamei. Lăsă capul în faţă şi buzele i se mişcară. Nu puteam auzi cuvintele, dar mai târziu mama mi-a spus că zisese: „Am părăsit-o. Am lăsat-o pe fiica noastră în urmă.”

Am văzut-o pe mama îndreptându-se şi înclinând capul într-o parte. „Da”, îi spusese ea. „Şi dac-ai crezut că te poţi întoarce la mine în genunchi, fără fetiţa noastră, şi că totul va fi bine, dragul meu, înseamnă că nu mă cunoşti.”

Capul lui căzu şi mai mult în piept, bietele sale mâini arse atârnându-i fără speranţă pe lângă corp.

Apoi mama zâmbi şi, de unde stăteam, aproape că i-am putut simţi mândria înflăcărată. „Din fericire pentru tine”, urmase ea, „fetiţa noastră s-a ocupat singură de tot.”

Desigur, el nu înţelese. Însă în acel moment, Bad se apropie şchiopătând. Am văzut cum tata îl zăreşte, l-am văzut încremenind, ca şi cum tocmai ar fi întâlnit ceva matematic imposibil şi acum se

lupta să înţeleagă cum doi şi cu doi fac dintr-odată cinci. Apoi îşi ridică privirea tot mai mult – chipul i se lumină de o speranţă nebunească…

Mă văzu.

Şi apoi se prăbuşi pe chei, plângând. Mama îngenunche lângă el, cuprinzându-i umerii ce tresăltau cu aceleaşi braţe puternice şi arse de soare cu care mă cuprinsese şi pe mine în acea primă seară, şi-şi lipi fruntea de a lui.

Probabil că doar în mintea mea o bubuitură de tunet tăcută se rostogoli pe deasupra valurilor, toţi cei de pe străzile Cetăţii Nin se opriră din lucru şi se ridicară să privească spre ţărm, simţindu-şi inimile cum le bat puternic în piepturi. Probabil.

Dar este povestea mea, nu?

Am devenit chiar pricepută la spus poveşti, cred. Când i-am relatat în cele din urmă tatei propria mea poveste, mă privea cu atâta intensitate, încât trebuie să fi uitat să clipească, fiindcă lacrimile continuau să-i alunece pe lângă nas şi să picure, în tăcere, pe podea.

Nu spuse nimic când am terminat, ci doar întinse mâna ca să traseze conturul cuvintelor pe care mi le scrijelisem pe braţ. Faţa lui, încă subţiată şi flămândă în pofida zilelor în care mama deja îl hrănise cu mâncarea ei teribilă, era chinuită de vinovăţie.

— Încetează, i-am ordonat.

Mă privi, clipind.

— Ce să…?

— Nu înţelegi? Am *câştigat.* Am scăpat de la Brattleboro şi de Havemeyer şi Ilvane, i-am supravieţuit domnului Locke…

Tata mă întrerupse cu expletive în câteva limbi, exprimându-şi nişte speranţe care sunau violent în legătură cu viaţa veşnică a lui Locke.

— Şşş, nu asta-i ideea. Ideea e că am fost speriată şi rănită şi singură uneori, dar în cele din urmă am câştigat. Sunt… liberă. Şi dacă ăsta-i preţul libertăţii, îl plătesc cu dragă inimă. Am făcu o

pauză, simţindu-mă un pic teatrală. Şi aş vrea să-l plătesc în continuare.

Tata îmi privi lung chipul vreme de câteva secunde enigmatice, apoi se uită dincolo de mine, la mama. Ceva enervant de telepatic trecu de la unul la altul, după care el spuse încetişor:

— N-ar trebui să fiu mândru, fiindcă nu te-am crescut eu, dar sunt.

Lucrul acela vindecat din pieptul meu începu să toarcă.

După asta, nu se străduiră prea tare să mă împiedice să plec. Sigur, aveau motivele lor de îngrijorare (tata şi bunica mă implorară să rămân şi să-mi fac ucenicia la o lucrătoare prin cuvinte autentică, în ideea că realizasem nişte lucruri imposibile, foarte puternice cu cuvintele mele şi-ar trebui să fiu instruită corespunzător; eu am susţinut că-i mult mai uşor să încalci regulile realităţii atunci când nu ştii exact care sunt, şi oricum o terminasem cu studiile şi lecţiile), însă nu încercară să mă închidă în casă. În schimb, îmi dădură tot ce aveam nevoie ca să fac ceea ce aveam de gând. Chiar dacă era periculos, înfricoşător şi poate un pic nebunesc.

Bunica mi-a dat câteva zeci de fursecuri cu miere făcute de ea şi s-a oferit să-mi ascundă cicatricile sub tatuaje, dacă doream. M-am gândit la asta, urmărind cu degetul liniile albe şi un pic ridicate ale cuvintelor de pe pielea mea *(EA SCRIE O UŞĂ DE SÂNGE ŞI ARGINT. UŞA SE DESCHIDE PENTRU EA)* şi am clătinat din cap în semn că nu. Apoi am întrebat-o dacă putea tatua în jurul cicatricilor fără să le acopere, iar acum lujerii rătăcitori ai cuvintelor mi se caţără în sus pe braţ, împletindu-se printre literele albe şi scrijelite, ca nişte viţe negre. *January Wordworker, fiica Adelaidei Lee Larson şi a lui Yule Ian Scholar, născută în Cetatea Nin şi care se îndreaptă spre Spaţiul dintre lumi. Fie să călătorească, dar să se întoarcă mereu acasă, fie ca toate cuvintele pe care le scrie să se adeverească, fie ca orice uşă să stea deschisă înaintea ei.*

Mama mi-a dat *Cheia* şi trei săptămâni bune de lecţii de navigaţie. Tata a încercat un pic să explice că el ar trebui să mă înveţe, fiind un marinar mai experimentat, dar mama n-a făcut decât să-l privească în felul ei categoric, cu maxilarele încleştate ferm, şi să spună:

— Nu mai e aşa, Julian, iar el deveni foarte tăcut şi nu ne mai întrerupse.

Tata mi-a dat o carte intitulată *Poveştile mării Amarico.* Este scrisă într-o limbă pe care nu o vorbesc, cu un alfabet pe care nu-l cunosc, dar el pare să creadă că limbile sunt ceva ce oamenii „prind din mers", aşa cum ai culege floricele de pe marginea drumului. Tot el mi-a dat şi haina lui peticită, fără formă, care odinioară fusese a mamei, pentru că-i ţinuse de cald în locuri îndepărtate şi întotdeauna îl însoţise când se întorsese acasă în siguranţă, aşa că poate va face la fel şi cu mine. În plus, spuse el, zilele lui de hoinăreală se terminaseră.

— Şi, January – vocea îi era încordată şi subţiată, ca şi cum s-ar fi auzit de tare departe –, îmi pare rău. Pentru că te-am părăsit în toate dăţile alea şi pentru că te-am părăsit ultima oară. La sfârşit, am… am încercat să mă întorc după tine, pentru că te iu…

Se opri, sugrumat de lacrimi, cu ochii închişi de ruşine.

N-am spus „E în regulă" sau „Te iert", pentru că nu eram sigură că este aşa sau că l-am iertat. În schimb, am zis doar:

— Ştiu.

Şi m-am aruncat în braţele lui aşa cum făceam când eram mică, la întoarcerea sa din călătoriile în străinătate, aşa cum n-o făcusem la şapte ani. Am rămas o vreme astfel, cu faţa lipită tare de tot de pieptul lui, în timp ce el mă ţinea strâns în braţe, şi în cele din urmă m-am retras.

Mi-am şters obrajii.

— Oricum, nu plec pentru totdeauna. Mă voi întoarce în vizită. E rândul tău să aştepţi.

Restul familiei mele (vezi acel *f derulat,* ca o frunză care se desface în lumina soarelui?) mi-a dat hrană, apă proaspătă în chiupuri de lut, hărţi ale mării Amarico, o busolă care indica în mod fidel nordul, un set de haine noi croite din pânză groasă de in pentru vele în nişte imitaţii destul de grosolane ale unor pantaloni şi cămăşi de către cusătorese care nu văzuseră niciodată aşa ceva în viaţa reală. Sunt nişte haine ciudate, undeva la mijloc, o amestecătură perfectă a două lumi; cred că mi se potrivesc taman bine.

La urma urmelor, intenţionez să-mi petrec restul vieţii plonjând în şi din spaţiul acela sălbatic intermediar – găsind locurile subţiri, trecute cu vederea de ceilalţi, care fac legătura între lumi, luând urma Uşilor încuiate de Societate şi făcându-le să se redeschidă prin scris. Am să las toată nebunia aia periculoasă şi frumoasă să circule din nou liber între lumi. Am să fac din mine însămi o cheie vie şi am să deschid Uşile, exact aşa cum a spus tata.

(Ăsta e al doilea motiv, desigur, pentru care nu puteam rămâne în Nin cu părinţii mei.)

Pun rămăşag că poţi ghici ce Uşă am să deschid prima dată: uşa de pe munte prin care mama a navigat în lumea aceasta în 1893, pe care domnul Locke a distrus-o în 1895; Uşa care a făcut bucăţele mica mea familie şi ne-a trimis împleticindu-ne singuri prin întunecimea terifiantă. Este un rău vechi care trebuie îndreptat şi o călătorie suficient de lungă ca să apuc să termin cartea asta afurisită la timp. (Cine-ar fi crezut că scrisul unei povestiri va însemna atâta *muncă?* Am un respect nou pentru toţi romancierii ăia ponegriţi care scriu foiletoane şi cărţi de dragoste.)

Te întrebi de ce am scris-o de fapt? De ce sunt aici, aplecată deasupra unui teanc de hârtii luminate de lună, cu mâna amorţindu-mi, şi doar cu câinele meu şi cu umbra argintie şi imensă a oceanului drept companie, scriind de parcă însuşi sufletul meu

atârnă în balanţă? Poate că-i o pornire nestăvilită a familiei mele.

Poate că e vorba doar de teamă. Teama că aş putea eşua în atingerea obiectivelor mele măreţe fără să las nicio dare de seamă. La urma urmelor, Societatea este o organizaţie alcătuită din nişte fiinţe foarte puternice şi foarte periculoase, care s-au târât aici prin crăpăturile din lumea noastră, şi care doresc toate, cu tărie, ca Uşile să rămână închise. Şi ar fi nesăbuit să presupun că lumea noastră a fost singura care a atras asemenea creaturi sau care a dat naştere unor asemenea idei. În coşmarurile mele, mă aflu într-o sală de carnaval fără capăt, plină cu de-alde Havemeyer care-şi întind mâinile albe spre mine dintr-o mie de oglinzi; în coşmarurile mele cele mai teribile, oglinzile sunt pline cu ochi spălăciţi, iar eu simt cum voinţa mi se destramă.

Vreau să spun de fapt că e primejdios. Aşa că am scris această poveste ca pe un fel de poliţă de asigurare extinsă, în cazul în care dau greş.

Dacă eşti vreun necunoscut care a dat peste cartea asta din întâmplare – poate ai găsit-o putrezind într-un morman de gunoaie ale unui străin sau încuiată într-un cufăr de voiaj prăfuit sau publicată de vreo tipografie mică şi nechibzuită şi catalogată greşit drept ficţiune –, sper, pe toţi zeii, că vei avea curajul să faci ceea ce trebuie făcut. Sper că vei găsi crăpăturile din lume şi le vei lărgi, astfel încât lumina altor sori să pătrundă strălucitoare prin ele; sper că vei păstra lumea nesupusă, haotică, plină de magie ciudată; sper că vei trece prin fiecare Uşă deschisă şi vei spune poveşti când te vei întoarce.

Dar, desigur, nu de asta am scris cartea cu adevărat.

Am scris-o pentru tine, ca s-o citeşti, poate, şi să-ţi aminteşti lucrurile pe care ţi s-a spus să le uiţi.

Acum îţi aminteşti de mine, nu-i aşa? Şi-ţi aminteşti de oferta pe care mi-ai făcut-o?

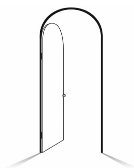
Ei bine, acum măcar îţi poţi privi viitorul cu ochi limpezi şi poţi alege: să rămâi în siguranţă şi teafăr

acasă, aşa cum ar face orice bărbat raţional – jur că voi înţelege…

Sau să fugi cu mine spre orizontul sclipitor şi nebun. Să dansăm prin livada asta înverzită şi veşnică, unde zece mii de lumi atârnă coapte şi roşii, numai bune de cules; să cutreieri cu mine printre copaci, îngrijindu-i, plivind buruienile, lăsând aerul să intre.

Deschizând Uşile.

Epilog. Uşa din ceaţă

Este spre sfârşitul lui octombrie. Linii zimţate de chiciură se târăsc şi înfloresc pe toate geamurile, iar aburul se ridică în fuioare alburii din lac; iarna este nerăbdătoare în Vermont.

Zorii se arată, şi un tânăr încarcă într-o camionetă nişte saci de făină albă marca Washington Mills. Camioneta este de un negru lucios, cu litere aurii cu înflorituri pictate pe lateral. Tânărul e smead şi are o privire solemnă. Îşi trage şapca mai jos, ca să se apere de frig, în timp ce pe ceafă îi apar broboane de sudoare.

Munceşte în ritmul confortabil al cuiva obişnuit cu efortul fizic, dar în jurul gurii are cute uşoare de nefericire. Cutele par proaspete, ca şi cum s-au instalat de curând şi nu ştiu încă exact cum să se poarte. Îl îmbătrânesc.

Familia lui atribuie aceste cute unei recuperări lente de pe urma bolii de care a suferit peste vară. Într-o noapte, pe la sfârşitul lui iulie, pur şi simplu a dispărut – după ce a manifestat o purtare foarte ciudată şi a avut o conversaţie agitată cu africanca aceea din reşedinţa Locke – şi s-a întors acasă clătinându-se pe picioare după două săptămâni, dezorientat şi confuz. Nu părea să-şi amintească pe unde fusese sau de ce, iar doctorul (de fapt, era veterinarul care le îngrijea caii, şi care prescria nişte tonice mai bune, la jumătate de preţ) fu de părere că era posibil ca o febră gravă să-i fi fiert creierul, şi recomandă purgative şi timp.

Timpul l-a ajutat întrucâtva. Confuzia ameţită din vară s-a risipit într-o incertitudine vagă, ca o ceaţă uşoară în ochii lui, şi într-o tendinţă de a privi fix linia orizontului, de parcă spera că se va ivi ceva

sau cineva. Nici măcar îndrăgitele lui reviste cu povestiri nu-i pot reţine atenţia prea mult timp. Familia presupune că asta va trece, în cele din urmă, iar Samuel însuşi speră că durerea din piept se va potoli şi ea, împreună cu senzaţia sâcâitoare că a pierdut ceva foarte drag inimii lui, dar nu-şi poate aminti ce anume.

Cu trei săptămâni în urmă, s-a întâmplat ceva care a înrăutăţit lucrurile: în timp ce el făcea livrarea către hanul Shelburn, îl abordase o femeie. Era în mod evident străină, neagră ca păcura, şi mult prea familiară pentru cineva necunoscut. Ea îi spusese multe lucruri care nu aveau sens pentru el – sau, mai degrabă, aveau, dar apoi nu mai aveau, ca şi cum cuvintele se încovoiau şi îi ieşeau din minte, iar tânărul aproape că putea auzi o voce care-i spunea „Uită tot, băiete” – şi în cele din urmă ajunsese să-şi piardă răbdarea.

Îi strecurase în mână o bucată de hârtie cu o adresă mâzgălită cu cerneală roşie şi şoptise:

— Pentru cazul în care…

— În care ce, doamnă? întrebase el.

— În care-ţi aminteşti. Oftase şi ceva din oftatul ei îl făcuse să se întrebe dacă n-avea şi ea o gaură în inimă, aşa, ca el. Sau dacă o vezi din nou, mai spusese ea şi plecase.

De atunci, el resimte durerea din piept ca pe o fereastră deschisă iarna.

Este mai rău în dimineţi ca asta, când este singur şi croncăniturile ciorilor sunt sparte şi reci. Gândul îi fuge, fără absolut niciun motiv, la poneii suri pe care-i mâna când era băieţandru, la sunetul potcoavelor în timp ce o lua pe aleea ce ducea la reşedinţa Locke şi la cum privea în sus la fereastra de la etajul al doilea, sperând să vadă… nu-şi mai aminteşte ce anume spera să vadă. Încearcă să se gândească numai la rutele de livrare şi la făină şi la cum este cel mai bine să aşeze sacul spart, ca să nu curgă.

O mişcare îl face să tresară. Două siluete s-au ivit, destul de brusc, din ceaţa de la capătul aleii

pietruite. Un câine cu fălci masive şi blana auriu-închis şi o tânără.

Ea este înaltă şi are pielea maronie, iar părul îi e împletit şi răsucit într-un fel pe care el nu l-a mai văzut până acum. Este îmbrăcată ca o combinaţie ciudată între o vagaboandă şi o domnişoară pe punctul de a fi prezentată pentru prima oară în înalta societate – cu o fustă albastră frumoasă încheiată cu nasturi din perle, o cingătoare de piele care-i atârnă jos pe şolduri, o haină fără formă care arată ca şi cum ar avea câteva secole în plus peste vârsta ei. Şchiopătează uşor; la fel şi câinele.

Câinele latră bucuros la el, iar Samuel îşi dă seama că nu-şi poate lua ochii de la cei doi. Îşi îndreaptă repede privirea înapoi cu severitate la sacii de făină. Dar domnişoara are ceva, parcă un fel de strălucire, ca lumina care se revarsă în jurul unei uşi închise…

Şi-o imaginează purtând o rochie de culoarea şampaniei şi coliere lungi de perle, înconjurată de agitaţia şi iureşul unei petreceri din lumea bună. Pare foarte nefericită în închipuirea asta, ca o vieţuitoare închisă în cuşcă.

Acum nu arată de parcă ar fi nefericită; de fapt, radiază, zâmbetul ei strălucind ca un foc de tabără şi un pic sălbatic. Îi ia un moment să-şi dea seama că ea s-a oprit din mers şi că zâmbetul îi este adresat lui.

— Bună, Samuel, spune ea şi vocea îi este ca o bătaie în uşa aceea închisă.

— Doamnă, răspunde el.

Imediat, îşi dă seama că a spus ceva greşit, căci zâmbetul ei ca un foc de tabără păleşte un pic. Câinele nu-şi face griji; bâţâie din coadă pe lângă Samuel, ca şi cum ei doi ar fi prieteni vechi.

Zâmbetul femeii este trist, dar vocea îi este calmă.

— Am ceva pentru tine, domnule Zappia. Scoate din haină un teanc gros de hârtii legat cu ceva ce pare a fi sfoară maro, o cârpă şi sârmă groasă. Scuze

pentru dezordine – n-am avut destulă răbdare să mă ocup de tipărire şi legare.

Samuel ia teancul de hârtii, pentru că nu pare să aibă altă posibilitate. Când o face, observă că încheietura mâinii ei stângi e un labirint de cerneală şi cicatrici.

— Ştiu că toate astea trebuie să ţi se pară foarte ciudate, dar, te rog, doar citeşte-o. Ca pe un fel de favoare pentru mine, deşi bănuiesc că asta nu prea mai înseamnă mare lucru. Femeia pufneşte, aproape ca şi când i-ar veni să râdă. Citeşte-o totuşi. Şi când termini, vino să mă cauţi. Ştii… îţi mai aminteşti unde-i reşedinţa Locke, nu?

Samuel se întreabă dacă nu cumva tânăra asta e un pic nebună.

— Da. Dar domnul Locke lipseşte de câteva luni bune – casa e pustie, personalul a început să plece –, există zvonuri despre testamentul lui, despre întoarcerea lui…

Femeia dă din mână, fără nicio grijă.

— Ah, nu se va întoarce. Iar testamentul lui a fost de curând… ăăă, descoperit.

Zâmbetul îi este şiret, poznaş, cu o mică arcuire răzbunătoare la colţuri.

— După ce avocaţii termină de semnat actele şi de supt cât de mulţi bani pot, casa va fi a mea. Cred că va servi scopurilor mele destul de bine, după ce mă descotorosesc de colecţiile lui îngrozitoare.

Samuel încearcă să şi-o închipuie pe tânăra asta sălbatică în rolul moştenitoarei de drept a averii lui Locke, fără a reuşi, şi se întreabă dacă nu cumva e nebună *şi* criminală. Se miră de ce posibilitatea asta nu-l deranjează mai tare.

— Mă gândesc c-ar trebui să înapoiez lucrurile lui adevăraţilor proprietari, acolo unde este posibil, ceea ce va necesita multe călătorii în nişte locuri foarte ciudate şi surprinzătoare.

Ochii ei scânteiază şi se aprind la gândul ăsta.

— Întâi vom merge în Africa de Est, desigur. Vom avea nevoie ca Jane să ne arate locul exact, dar îmi închipui că-şi va face ea apariţia – ai văzut-o

cumva? Continuă înainte ca Samuel să poată răspunde. Îmi va fi tare dor de ea după ce va pleca acasă, dar s-ar putea să pot face ceva în privinţa asta… La urma urmelor, există atâtea uşi în reşedinţa Locke – cine poate şti unde dau?

Strânge din ochi, ca o femeie care îşi redecorează salonul.

— Una în Africa, una în Kentucky, poate chiar una într-o anumită cabană de la capătul de nord al lacului, dacă doreşti. Mă vor costa, dar ar merita preţul plătit. Şi cred că-mi cresc puterile.

— Ah, spune Samuel.

Acel zâmbet luminos ca o zi de vară reapare pe chipul femeii, strălucind spre el ca un mic soare.

— Citeşte repejor, Samuel. Avem treabă.

Se întinde pe vârfuri, fără teamă, şi-i atinge obrazul. Degetele ei sunt calde ca jăraticul pe pielea lui rece, iar acum stă foarte aproape de el şi are ochii aprinşi, iar gaura din inima lui urlă, murmură, doare…

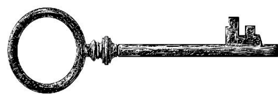
Şi el îi vede faţa, doar pentru o clipă, uitându-se în jos la el de la etajul al doilea al reşedinţei Locke. *January.* Cuvântul este o uşă care se deschide scârţâind în pieptul lui, turnând lumină în absenţa aceea îngrozitoare.

Ea îl sărută – o căldură moale, atât de fulgurantă, încât el nu este sigur dacă nu cumva şi-a imaginat sărutul – şi se întoarce să plece. Samuel se trezeşte că nu poate scoate nici măcar un cuvânt.

Se uită cum femeia şi câinele o iau înapoi pe alee. Ea se opreşte şi desenează cu degetul prin aer, ca şi cum ar scrie ceva pe cer. Ceaţa se învolburează şi se încolăceşte în jurul ei ca o pisică mare aproape incoloră, care se transformă într-un fel de arcadă sau o uşă.

Ea păşeşte prin uşă şi dispare.

Mulţumiri

Cărţile, ca şi copiii, au nevoie de sate întregi[21]. Printr-o combinaţie de noroc, privilegiu şi vrăjitorie, se întâmplă să am parte de cel mai grozav sat din istoria lumii. Mă tem că acest lucru este demonstrat matematic.

Îi sunt recunoscătoare agentei mele literare, Kate McKean, care a răspuns la fiecare e-mail cu răbdare şi graţie, chiar şi la cele cu marcatori şi coduri de culoare şi statistici istorice neesenţiale. Niviei Evans, un redactor care cunoaşte diferenţa între uşi şi Uşi, şi a cărei ocupaţie principală este să construiască mai multe, prin care să poată păşi cititorii. Şi lui Emily Byron, Ellen Wright, Andy Ball, Amy Schneider şi membrilor întregii echipe a editurii Orbit/Redhook, care ştiu cum să facă aceste Uşi să strălucească pe rafturi.

Lui Jonah Sutton-Morse, Ziv Wities şi Laurei Blackwell, primele persoane care au citit cartea fără a avea obligaţii contractuale de a fi îngăduitori, nici prin legături de sânge, nici prin căsătorie, dar care au fost totuşi buni cu ea.

Catedrelor de istorie de la Colegiul Berea şi Universitatea din Vermont, care nu trebuie trase la răspundere pentru felul fantezist în care am folosit faptele istorice, dar cărora le revine meritul notelor de final.

Mamei mele, pentru că ne-a dăruit zece mii de lumi dintre care să alegem – Pământul de Mijloc şi Narnia, Tortall şi Hyrule, Barrayar şi Jeep şi Pern – şi fraţilor mei, pentru că s-au aventurat prin ele împreună cu mine. Tatălui meu, pentru că a crezut că ne putem construi propria lume şi pentru că mi-a fost alături în fâneaţa năpădită de buruieni din vestul statului Kentucky.

Lui Finn, care s-a născut exact când eram la mijlocul cărţii, şi lui Felix, care s-a născut când ajungeam la sfârşitul ei. Niciunul dintre ei nu m-a ajutat câtuşi de puţin, în afara faptului de a tropăi prin inima mea, dărâmând ziduri şi lăsând să intre lumina.

Şi lui Nick, în primul şi ultimul rând, pentru totdeauna. Pentru că nu poţi scrie tot ce porţi în inimă până când nu ţi-ai găsit-o.

1. Alţi învăţaţi înaintea noastră au cules şi documentat cu destul succes asemenea poveşti, dar n-au reuşit să le şi *creadă,* aşa că n-au izbutit să găsească singurul artefact care uneşte toate miturile: uşile.

A se vedea James Frazer, *Creanga de aur: un studiu de magie şi religie,* ediţia a doua (Ed. Macmillan and Co. Limited, Londra, 1900).

2. După cum au notat şi alţi învăţaţi (a se vedea Klaus Bergnon, *Eseu despre destin şi dreptul sângelui în lucrări medievale,* lucrare prezentată Societăţii Americane de Anticariat, 1872), importanţa sângelui şi a obârşiei este o premisă majoră, adesea repetată în numeroase basme, mituri şi fabule.

3. Această ipoteză, descrisă în prefaţă drept concluzia iii, se bazează pe decenii de cercetări de teren, dar este, totodată, sprijinită indirect de numeroase lucrări de ştiinţe umaniste din Occident.

Gândiţi-vă, de pildă, la *Ystoria Mongalorum,* o lucrare respectabilă de explorare europeană timpurie, care descrie în detaliu călătoria lui John de Plano Carpini la curtea mongolă, în anii 1240. În ea, Carpini afirma că o schimbare importantă, care nu putea fi explicată prin mijloace rezonabile, se produsese în rândurile tătarilor cu câteva decenii mai înainte. El semnala un mit mongol popular, care spune că Marele Han dispăruse pentru o vreme pe când era copil, trecând printr-o uşă blestemată dintr-o peşteră şi întorcându-se abia peste şapte ani. Carpini era de părere că poate acesta petrecuse timpul respectiv într-o „lume care nu era a lui” şi se întorsese cu înţelepciunea extraordinară necesară pentru a cuceri continentul asiatic.

Poate că nimeni nu poate să treacă printr-o uşă şi să revină prin ea fără a schimba lumea.

4. Am petrecut o vreme în regiune, cercetând aceste fenomene după ce am discutat cu soţii LeBlanc. Impresia mea este aceea a unei versiuni a obişnuitei poveşti cu cotoroanţe – femei bătrâne

care se hrănesc cu persoane mai tinere, sugându-le sângele sau răsuflarea, poate chiar furându-le pielea şi plecând „în cârca lor” pentru restul nopţii. Le-am întâlnit mai adesea pe insulele din largul coastei statului Georgia, unde expresia *cu cotoroanţa în cârcă* este atât cumplită, cât şi obişnuită.

Adelaide Larson nu era conştientă de universalitatea poveştii. Ea nu şi-a găsit destinaţiile prin deducţii academice sau în urma unor cercetări minuţioase, ci cu ajutorul busolei mai puţin sigure a hoinarului.

5. Poate că ea este un personaj puţin credibil pentru un explorator temerar – o fată săracă, needucată, fără calităţi alese care să o deosebească de restul. Dar literatura pe care am cules-o despre acest subiect pare să indice că uşile nu tind să atragă genul de exploratori şi deschizători de drumuri la care ne-am putea aştepta – cei precum doctorul Livingstone sau domnul Boone, care au depăşit curajoşi graniţele cunoscutului. Mai adesea, descopăr tovarăşi călători printre sărmani, nedoriţi şi vagabonzi; pe scurt, acei oameni care forfotesc pe la periferia lumii şi caută căi de ieşire.

Gândiţi-vă la Thomas Aikenhead, un tânăr orfan schilod, care a publicat un manifest nechibzuit ce sugera că raiul este un loc real, aflat de cealaltă parte a unei uşiţe dărăpănate dintr-o veche biserică scoţiană. El a prevăzut posibilitatea ca locul acela să fie de fapt iadul sau poate purgatoriul, dar a concluzionat că era cu siguranţă „un loc cald, însorit, cu mult preferabil Scoţiei”. În cursul aceluiaşi an, a fost spânzurat pentru blasfemie. Thomas Aikenhead, *Mic tratat despre magie şi intrarea în Rai,* 1695.

6. Desigur, nu există femei decăzute, cel mult femei care se împiedică uneori şi cad pe scări. Unul dintre cele mai dificile lucruri din lumea asta este faptul că regulile sale sociale sunt în acelaşi timp rigide şi arbitrare. Nu este permis să faci dragoste înainte de căsătoria legală şi obligatorie, decât dacă eşti un bărbat tânăr şi avut. Bărbaţii trebuie să fie

îndrăzneţi şi hotărâţi, dar numai dacă au pielea de culoare albă. Oricine se poate îndrăgosti, indiferent de poziţia socială, însă numai dacă este vorba despre o femeie şi un bărbat. Te rog din tot sufletul, draga mea, să nu-ţi ghidezi viaţa după asemenea graniţe imperfecte. La urma urmelor, există şi alte lumi.

7. Gândiţi-vă la toate poveştile despre copii dispăruţi, celule subterane, găuri fără fund, corăbii care navighează peste marginea oceanelor în neant. Acestea nu sunt povestiri de călătorie sau de trecere; sunt poveşti despre un sfârşit brusc, irevocabil.

Eu cred că ceea ce joacă un rol în succesul sau eşecul final al unui călător este caracterul său. Gândiţi-vă la povestea aparent nevinovată a lui Edith Bland, *Uşa către Kyriel:* cinci elevi englezi descoperă o uşă magică ce-i duce într-o lume nouă. Când copiii revin acasă, cel mai mic şi mai temător dintre ei cade într-un „întuneric mare” şi nimeni nu mai ştie de el. Criticii au considerat această poveste prea sumbră şi ciudată pentru nişte copii cu mintea sănătoasă.

Eu o consider un avertisment: când cineva intră pe o uşă, trebuie să fie suficient de curajos pentru a vedea de partea cealaltă.

Edith Bland, *The Door to Kyriel* (Ed. Looking Glass Library, Londra, 1900).

8. Farfey chiar a susţinut, aşa cum ştie toată lumea, că pura încăpăţânare este cea care le dă această putere, şi nimic altceva. Ca dovadă, el a invocat-o pe lucrătoarea prin cuvinte Leyna Wordworker, talentata autoare a „Cântecului din Ilgin”, care odinioară îşi salvase cetatea de o molimă ucigătoare. Ea era, de asemenea, soţia lui Farfey şi, se pare, o femeie foarte dificilă.

Farfey Scholar, *Tratat despre natura lucrătoarelor prin cuvinte (Cetatea Nin, 6609).*

9. Am aflat că pisicile par să existe, mai mult sau mai puţin, în aceeaşi formă, în toate lumile; eu cred că, de câteva mii de ani, ele se tot strecoară, intrând

şi ieşind pe uşi. Oricine este familiarizat cu pisicile de casă ştie că acesta este un hobby specific lor.

10. Majoritatea cetăţilor din Amarico îşi înfăţişează întemeietorii pe monede; Cetatea Nin a fost întemeiată de lucrătoarea prin cuvinte Nin Wordworker, cu multe secole în urmă, şi faţa ei aproape zâmbitoare era cea care-l privea pe Yule de pe pământul luminat de razele lunii. Monedele mai sunt ştanţate şi cu cuvinte ale puterii, care păstrează o părticică din sufletul Cetăţii. Cineva care ţine în mână o monedă din Nin va simţi miros de apă sărată şi colb de pe cărţi, se va trezi poate gândindu-se la străzi albite de soare şi la sporovăiala veselă a unei cetăţi paşnice. Asta era ceea ce voise Yule să împărtăşească cu fata de pe câmp: o mică monedă de argint de la el de-acasă.

11. Sper că, în acest punct, sunteţi deja suficient de familiarizaţi cu natura uşilor pentru a presupune că atât baghetele magice, cât şi condurii de cleştar există din abundenţă într-o lume sau alta.

12. De fapt, ea avea de ales. Ade probabil uitase că se afla în lumea lui Yule, şi nu într-a ei, iar lumea lui Yule avea lucrătoare prin cuvinte. Sarcina este ceva fragil, nesigur, mai ales la început, şi orice lucrătoare prin cuvinte suficient de talentată şi de bine plătită poate de obicei să înlăture prin scris un copil nedorit, cât timp acesta nu este decât o licărire slabă de potenţial în corpul mamei sale.

Întotdeauna există un portal. Un punct care desparte aici de acolo, pe noi de ei, mundanul de magic. Poveștile se petrec în momentele în care ușile se deschid, în care întâmplările circulă între lumi.

În inima reședinței Locke, January este o curiozitate printre alte curiozități – o copilă metisă, în grija unui colecționar excentric Uneori ar vrea să plângă pe umărul tatălui ei, numai că el este aproape tot timpul absent, iar mamă nu are. Așa că, de câte ori simte că nu-și găsește locul în lumea ei tristă, evadează într-o carte. Pentru că o carte – nu-i așa? – poate deschide o ușă spre o altă lume.
Însă cartea pe care January o găsește în cufărul albastru deschide multe uși, iar în spatele uneia dintre ele își descoperă adevărata ei poveste de viață.

Sper că această poveste este firul tău și că la capătul ei vei găsi o ușă.

Partener media:

www.editura-paladin.ro
ISBN 978-606-9000-71-7

[1] Aluzie la Răscoala boxerilor, mişcare antiimperialistă, xenofobă şi anticreştină violentă care a avut loc în China la sfârşitul dinastiei Qing, între anii 1898 şi 1901.

[2] A treia carte din populara serie pentru copii „The Rover Boys" („Băieții Rover"), alcătuită din treizeci de titluri publicate între 1899 şi 1926 de autorul american Edward Stratemeyer.

[3] Muzeul de artă americană Smithsonian, din Washington, D.C., găzduieşte una dintre cele mai mari colecţii de artă alcătuită din obiecte create în Statele Unite din perioada colonială şi până în prezent.

[4] Războinic japonez din perioada Edo (1603-1868), guvernată de shogunatul Tokugawa, caracterizată prin ordine socială strictă şi politici externe izolaţioniste.

[5] Populaţie indigenă amerindiană din statele de sud-est ale SUA: Mississippi, Alabama,şi Tennessee.

[6] *Argosy* (denumită ulterior *The Argosy* şi apoi *Argosy All-Story Weekly),* prima revistă americană de literatură de consum, apărută în perioada 1882-1978.

[7] Prima revistă de povestiri a magnatului britanic Alfred Harmsworth, publicată între 1893 şi 1922.

[8] John James Audubon (născut Jean Rabin; 1785-1851): ornitolog, naturalist şi pictor american de origine franceză, autorul cărţii *Păsările din America,* considerată una dintre cele mai bune lucrări de ornitologie din toate timpurile.

[9] Referire la ideologia preşedintelui american Theodore Roosevelt privind politica externă, bazată pe negocieri paşnice sprijinite de puterea militară atunci când discuţiile dădeau greş; a dus la acţiuni diplomatice contestabile ale SUA în vederea construirii unui canal în America Centrală, soldate cu incidente în Nicaragua şi Panama.

[10] Personajul principal din romanul pentru copii *Mica Prinţesă,* scris de Frances Hodgson Burnett şi publicat în 1905, despre peripeţiile din Londra ale unei fetiţe care rămâne orfană.

[11] Cartier rezidenţial şi comercial din centrul Londrei.

[12] *Pilgrim's Progress* în limba engleză în original, alegorie creştină scrisă de John Bunyan în 1678, considerată una dintre cele mai importante lucrări de ficţiune religioasă din literatura engleză.

[13] Serie de romane de mare succes scrise de autoarea canadiană Lucy Maud Montgomery începând cu anul 1908, despre aventurile

unei fete orfane care este adoptată de proprietarii unei ferme şi despre viaţa ei în comunitatea rurală de la sfârşitul secolului al XIX-lea.

[14] *Drumul spre Oz,* a cincea carte din seria lui L. Frank Baum, începând în 1900 cu *Vrăjitorul din Oz* şi continuând, datorită succesului la public, cu alte treisprezece cărţi despre ţinutul fantastic Oz.

[15] Joc de cuvinte în original; în limba engleză, *bad dog* înseamnă „câine rău”.

[16] Învăţat, în limba engleză în original.

[17] Lucrătoare prin cuvinte, în limba engleză în original.

[18] Povestitor, în limba engleză în original.

[19] Cerneală, în limba engleză în original.

[20] Popor turcic, care trăieşte în mare parte pe teritoriul Chinei de azi, în provincia Xinjiang, numită şi Turkestanul de Est.

[21] Aluzie la zicala „E nevoie de un sat întreg ca să creşti un copil”.

CUPRINS

Table of Contents